

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ali Türkşen

1963'ten Günümüze

SAT KOMANDOLARI ve Anılarım

4.BASIM

Ali Türkşen

1963'ten Günümüze

SAT KOMANDOLARI

ve
Anılarım

Ali Türkşen

16 Eylül 1965 tarihinde Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesinde Türk Deniz Kuvvetleri mensubu bir babanın oğlu olarak dünyaya gelen Ali Türkşen, ilköğrenimini Ankara'da Yeni Turhan ve Bandırma'da 17 Eylül İlkokulları'nda tamamlamıştır. Denizle 9 yaşında Bandırma'da tanışan Türkşen'in ortaöğrenim yılları Değirmendere Atatürk Ortaokulu ve Gölcük Barbaros Hayrettin Lisesi'nde devam etmiştir. 30 Ağustos 1987 tarihinde Deniz Harp Okulu makine bölümünden mezun olmayı takiben önce TCG Kozlu mayın tarama gemisinde seyir/harekât subaylığı, ardından da çok kısa bir süreyle TCSG-27 botunda ikinci komutanlık görevlerinde bulunmuştur.

17 Nisan 1989 tarihinde 16. Dönem kursiyeri olarak başladığı SAT Komando Kursu'ndan 22 Nisan 1989 günü mezun olmayı takiben, 1997 yılına kadar SAT Grup Komutanlığı emrinde tim komutanı ve SAT Komando Kursu'nda harekât subayı olarak görev yapmıştır. Bu süreçte 1993 yılında gerçekleştirilen Lucky-S uyuşturucu gemisinin 14,5 ton uyuşturucu yüküyle ele geçirilmesinde ve 1996 yılında Türkiye ve Yunanistan'ı savaşın eşiğine getiren Kardak Krizi sırasında SAT komando tim komutanı olarak görev almıştır.

1997 yılında Deniz Harp Akademisi sınavını kazanmayı takiben kurmay subaylık eğitimi kapsamında 1999 yılında Deniz Harp Akademisi'nden, 2000 yılında Silahlı Kuvvetler Akademisi'nden mezun olmuştur. 1999 yılından itibaren kurmay subay unvanıyla önce SAT Grup Komutanlığı'nda ünit komutanı ve harekât kısım amiri, daha sonra da Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nda harekât şube müdürü görevlerinde bulunmuştur. 2001-2003 yılları arasında Genelkurmay Başkanlığı, Genel Plan Prensipler Başkanlığı, Yunanistan-Kıbrıs Daire, Yunanistan Şubesi'nde, Ege Adaları proje subaylığı görevine devam ederken 2002 yılında ABD Deniz Harp Akademisi Deniz Karargâh Koleji'nden mezun olmuştur. Bu görevin ardından 2003-2005 yılları arasında, Deniz Harp Okulu 2006 yılı mezunları 2000'ler sınıfına tabur komutanlığı yapmış, müteakiben Deniz Harp Akademisi'ne öğretim elemanı olarak tayin olmuştur.

2006-2008 yılları arasında Almanya Federal Cumhuriyeti'nde, Türkiye Cumhuriyeti Berlin Büyükelçiliği deniz ataşesi görevini tamamlamasının ardından, 2008 yılında Kurtarma Grup Komutanlığı görevine atanmıştır. Bu görevde bulunduğu sırada 21 Nisan 2009 tarihinde başlayan Poyrazköy Komplosu ve devamında sözde Balyoz Darbe Planı iftirasıyla önce terör örgütü üyesi sonra da darbeci olarak lekelenmeye çalışılan Ali Türkşen, 11 Şubat 2011 itibarıyla hapsedildiği Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nden 19 Haziran 2014'te Anayasa Mahkemesi kararıyla serbest bırakılmıştır. Üzerine atılı iftiralarla uğraştığı sırada kısa bir dönem İzmir'de Uzunada Sualtı Komutanlığı görevinde de bulunan Ali Türkşen'in uzun süreli tutukluluğu başladığı sıradaki son görevi, Deniz Eğitim ve Öğretim Komutanlığı emrinde Resmi Askeri Yayın (RAY) kurul üyeliğidir.

İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü, Deniz Politikası ana bilim dalından, *Güven ve Güvenlik Arttırıcı Önlemlerin Türk-Yunan İlişkilerine Etkileri* konulu teziyle yüksek lisans diploması da bulunan Ali Türkşen'in, 1996 *Kardak Krizi ve Hatıralarım* isimli yayımlanmamış bir anı kitabı, Kaynak yayınlarından 2013 yılı Nisan ayında yayımlanan *Kardak'ta Kahraman Hasdal'da Esir* isimli bir kitabı ve *Deniz Kuvvetleri* dergisinde çeşitli tarihlerde yayımlanan makaleleri bulunmaktadır.

Çeşitli uluslararası kuruluşlardan dalış eğitimi sertifikaları bulunan, aikido siyah kuşak sahibi olan ve zaman zaman kısa öyküler yazan Ali Türkşen, Sevim Türkşen'le evlidir, Selim Alihan ve Serhan Ali'nin babasıdır.

Kırmızı Kedi Yayınevi: 334

Arı: 5

1963'ten Günümüze SAT Komandoları ve Anılarım
Ali Türkşen

© Ali Türkşen, 2014

© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2014

Yayın Yönetmeni: İlknur Özdemir

Editör: Selçuk Uygur

Son Okuma: Sabiha Şensoy

Kapak Tasarımı ve Grafik: Yeşim Ercan Aydın

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Temmuz 2014, İstanbul

Üçüncü Basım: Ağustos 2016, İstanbul

ISBN: 978-605-4927-48-7

Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2

34310 Haramidere/İSTANBUL

Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi

kirmizikedi@kirmizikedikitap.com / www.kirmizikedikitap.com

www.facebook.com/kirmizikedikitap / twitter.com/krmzikedikitap

kirmizikediedebiyat.blogspot.com.tr

Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL

T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sevim'e, Selim Alihan'a ve Serhan Ali'ye...

“İnsan bir yolculuk yaparsa, anlatacak bir şeyleri olur.”

Erasmus

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

13

BİRİNCİ BÖLÜM

1963 yılı öncesinde Deniz Komandoları

ABD Deniz Kuvvetleri'nde Deniz Komando birimlerinin tarihçesi	19
İtalyan Deniz Kuvvetleri'nde Deniz Komando birimlerinin tarihçesi	25
Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC) Kampfhschwimmer (KSKs)	
Deniz Komandoları	29
İngiliz SBS Deniz Komandoları	30
İsrail Shayetet 13 Deniz Komandoları	31
Yunanistan OYK Deniz Komandoları	32
Türk Deniz Kuvvetleri'nde sualtıcılığın tarihçesi	33

İKİNCİ BÖLÜM

İlk kurslar ve kuruluş yılları

1. Dönem Sualtı Komando Kursu	37
Bir türlü tamamlanamayan ilk kurs	41
İlk şehit Deniz Astsubay Çavuş Çetin Masır ve mezuniyet	43
Sualtı Komando (SAK) Grup Komutanlığı'nın kuruluşu ve 2. Dönem	46
2. Dönem Sualtı Komando Kursu başlıyor	47
İkinci şehit, Deniz Astsubay Çavuş Barbaros Denizsever	49
Keçilik'te başlayan yaşam-1960'ların sonu	52
Görevdeki ilk şehitler	55
6. ve 7. Dönem SAT Komando Kursları-Kıbrıs Barış Harekâtı'na kadar olan dönem	56

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda SAT komandoları

17 Temmuz 1974, Çarşamba-Sıradan bir mesai günü	60
İlk emirler ve Mersin'e intikal	62
Görev emrinin alınması ve çıkarma planının seçimi	65
Çıkarma öncesi son hazırlıklar ve Kıbrıs'a intikal	68
Çıkarma başlıyor	71
Harekât devam ederken gelen yeni emirler	74
Mersin'e dönüş	76
Mersin'de geçen birkaç gün ve yeni görevler	77
Girne'de geçirilen ilk gece ve yeni mesai düzeni	79
Rampa sorumlusu SAT komandoları	82
Ağustos ayındaki ilk faaliyetler	83
İkinci Barış Harekâtı	84
Kıbrıs'taki son günler ve İstanbul'a dönüş	85
Kıbrıs Barış Harekâtı süresince diğer SAT komandolarının durumu	87

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1974-1990 döneminde SAT komandoları

Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonraki yıllar (1974-1980)	89
SAT komandolarına kimlik arayışları	91
1981-1986 yılları arasında SAT komandoları	93

BEŞİNCİ BÖLÜM

Üçüncü Nesil SAT Komandoları

1986-1990 yılları arasındaki dönemin genel değerlendirmesi	98
13. Dönem SAT Komando Kursu	101
14. ve 15. Dönem SAT Komando Kursları	102
16. Dönem SAT Komando Kursu başlamadan önceki durum	104
16. Dönem SAT Komando Kursu başlıyor	107
SAT Komando Kursu	109
16. Dönem SAT Komando Kursu	110
Cehennem Haftası-Özel Hafta	113
16. Dönem SAT Komando Kursu mezuniyetine doğru	115

ALTINCI BÖLÜM

1990-1993 yılları arasında SAT komandoları

1990 yılı ve Sıvatdere’de başlayan yeni hayat	118
En aceleci kurs 17. Dönem ve 1990 yılının diğer olayları	120
Taşla tamir edilen serbest paraşütler	122
TCG Yıldırım’la gidilen mükâfat görevi	125
1991 yılı ve 5. Ünit’in yeni üyeleri	127
1992 yılı, orman yakan SEAL’lar	130
TCG Muavenet’in vuruluşu	134

YEDİNCİ BÖLÜM

1993-1996 yılları arasında SAT komandoları

1993 yılı ve Lucky-S görevi öncesi durum	137
Lucky-S gizli görevi başlıyor	139
Lucky-S görevi öncesi hazırlık	141
SAT komandolarının uyuşturucuyla mücadelesi	143
Lucky-S’nin ele geçirilmesi	145
Türkiye’ye doğru zorlu yolculuğun ilk günü	148
Sintinedeki su boşalmıyor	150
TCG Zafer Lucky-S’yi yedekliyor	153
Lucky-S’den Aksaz Deniz Üssü’ne doğru	155
Lucky-S’deki son saatler	156
Lucky-S görev dönüşü ve Deniz Üsteğmen Arif Ekmekçi’nin şehit oluşu	158
Bir yıl aradan sonra açılan yeni kurs ve ilk nükleer denizaltı eğitimi	161
İstanbul dışında geçen 1994 yılı	164
Çiller’in Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı’nı ziyareti	168
Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hakan Gök’ün şehit oluşu	169
USS Mendel Rivers denizaltısıyla dalış eğitimleri	172
21. Dönem SAT Komando Kursu ve Deniz Teğmen Subutay Alkan’ın şهادeti	174
1995 yılının son olayı-Figen Akat’ın karaya oturması	175

SEKİZİNCİ BÖLÜM

SAT komandolarının tarihindeki en önemli yıllardan biri

1996 yılının ilk krizi-Avrasya Feribotu’nun kaçınılması	177
Kardak Krizi’ne SAT’lar dahil oluyor	182
Kardak Krizi’nde SAT komandolarının görevi	184

Yeşilköy'e intikal	189
Dalaman'a varış ve krizin gerçek kriz safhası	192
Bodrum Askeri Kampı'ndaki ilk şok	194
Kardak Harekâtı'nın ilk planlaması	195
Gümüşlük'e doğru son hazırlıklar	199
Gümüşlük'ten hareketle Kardak Harekâtı'nın icrasına başlanması	203
Batı Kardak Kayalığı'na çıkış	206
Bodrum Askeri Kampı'ndan harekâta katılan SAT komandoları	208
Batı Kardak Kayalığı'nda geçirilen ilk saatler	212
Yunan helikopterinin Türk bayrağını tespiti	219
Batı Kardak'ta son saatler	222
Gümüşlük'e intikal	225
Aksaz'a intikal ve yeni olaylar	230
Aksaz'da ilk günler	233
15 Şubat 1996 Perşembe, Aksaz helikopter kazası	236
Kazazedelerin kurtarılması	238
Keçilik'e dönüş	249
Şehitlere yapılan tören ve Aksaz'da devam eden faaliyetler	251

DOKUZUNCU BÖLÜM

Dördüncü Nesil SAT Komandoları'yla başlayan yeni dönem

22. Dönem SAT Komando Kursu ve 1996 yılı	257
Deniz Harp Akademisi yılları	258
SAT komandoları her gün daha da ileriye gidiyor	262
Milenyumun hediyesi-2000'li yıllarla birlikte SAT komandoları	263
İnönü ve Mersin'de paraşüt atlayışları	266
Kaçak göçmenlerle mücadele ve balina kurtaran komandolar	268
Genelkurmay Başkanlığı karargâhında yalnız bir SAT komandosu	270
ABD Deniz Karargâh Koleji eğitimi	271

ONUNCU BÖLÜM

SAT komandolarının son 10 yılı

Uzun bir aradan sonra yeni acılar-Kara Mayıs 2003	273
2003 yılı görevleri ve kayıplar	273
Deniz Piyade Üstçavuş İsa Usta ve Deniz Astsubay Başçavuş Ziya Çaydaşı'nın şehit oluşu	275
SAT komandolarının Deniz Harp Okulu'ndaki görevleri	277
2004-2006 yıllarında Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı	279
Fırtına öncesi sessizlik	282
Kurtarma Grup Komutanlığı ve Poyrazköy Komplosu	283
Beşinci Nesil SAT Komandoları ve Uzunada Sualtı Komutanlığı	284
SAT komandoları bir kez daha Uzunada'da	286
Deniz haydutluğu ve iftirayla mücadele	287
Usame Biri Ladin ve Kartepe Baskını	289
50 yıl sona ererken	291
Hasdal'da veda	294
Emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Sadettin Doğan	297

KISALTMALAR	309
KAYNAKÇA	313

ÖNSÖZ

Günümüz Türk Silahlı Kuvvetleri'nin vazgeçilmez unsurlarından olduklarını değerlendirdiğim Sualtı Taarruz (SAT) Komandoları'nın kuruluş tarihi olarak 1963 yılı kabul edilmektedir. Ancak aradan geçen 50 yılı aşkın sürede Türkiye Cumhuriyeti tarihinde daima hatırlanacak olaylarla isimlerini duyuran bu özel birime ilişkin, gazete sütunlarına, bazı dergilere ve televizyon ekranlarına yansıyanlar dışında herhangi bir basılı eser yayımlanmamıştır. Bu nedenle üyesi olmaktan her zaman gurur duyduğum SAT komandolarına ilişkin hazırladığım kitabın, geçmişe dair bir borç ödemenin ötesinde, TSK ve Türkiye Cumhuriyeti tarihine ışık tutacak bazı gerçeklerin bilinmesini de sağlayacağını düşünüyorum.

1960'lı yıllarda dönemin ABD Başkanı John F. Kennedy ABD Silahlı Kuvvetleri bünyesinde Özel Kuvvetler (SF-Special Forces) birliklerinin teşkilatlanmasına özel bir önem verdi. Bu kapsamda kurulan SEAL¹ Deniz Komando timlerinin dünyanın her bölgesinde görev yapacak şekilde eğitilmelerine ve teşkilatlanmalarına yönelik çalışmalar Avrupa ve Ortadoğu'daki birçok ülkeyi de etkiledi. Kendine istihbarat toplayan ve bu sayede dünya üzerindeki her bir coğrafyayı etüt eden ABD, Norveç, İspanya, Yunanistan ve Türkiye gibi NATO'ya üye ülkelerde aynı kursları hemen hemen aynı zamanlarda verirken, Ortadoğu'da kurs açılan ülkelere biri de İran oldu. Bu amaca uygun olarak SAT komando özel ihtisasının Türk Deniz Kuvvetleri bünyesinde oluşturulması teklifi de ABD'den ve JUSMAT² aracılığıyla geldi.

İtalya, İngiltere ve ABD'nin öncülüğünde Birinci ve İkinci Dünya Savaşları sırasında daha belirgin olarak ortaya çıkan komando tanımını tam olarak karşılayan ve Deniz Komandoları³ olarak adlandırılan

1 SEAL: SEa-Air-Land. SEAL kelimesi deniz-hava-kara (sea-air-land) kelimelerinden türetilmiş bir akrostiştir ve ABD ordusundaki en seçkin komando birliklerinden birinin ismidir. ABD Deniz Kuvvetleri'ne bağlı bu birim SAT komando özel ihtisasının karşılığıdır. SEAL akrostişi "ayıbalığı" (seal) anlamına da geldiğinden bu birimlerin sembolü olarak kullanılmaktadır.

2 JUSMAT: Joint United States Military Aid-Turkey. Türkiye'deki ABD askeri yardımlarını koordine eden birim. İlerleyen yıllarda ismi ODC-T (Office of Defense Cooperation-Turkey) olarak değişti. Ankara'da, Silahlı Kuvvetler Spor Okulu Komutanlığı'nın yanındaki binada konuşludur.

3 SAT komando muadili birimlerden bahsederken "Deniz Komando" terimi üst başlık olarak kullanılacaktır.

bilecek bu birliklerin başlangıçtaki teşkilatlanmaları farklı nedenlerle gerçekleşti. Ancak dünya genelinde kabul gördüğü şekliyle Deniz Komandoları, harp zamanında muhasım ülke ya da ülkelerin deniz unsurlarını ve özellikle kıyıdaki üs, liman ve tesislerini kullanmalarını engelleyecek taarruzi rolde görevler icra eden birimlerdir. Bu ana çerçeve altında amfibi harekâta yönelik olarak da teşkilatlanan birliklerin, çıkarma harekâtı icra edilecek kıyı şeridinde, sualtında ve sahil gerisinde istihbarat toplama ve çıkarmaya engel teşkil edecek sualtı ve kıyı engellerini imha etme görevleri de vardır.

Denizler başta olmak üzere su yolu olarak tanımlanabilecek her türlü bölgede, suyun altında, üstünde ve hava sahasında ilk akla gelen Deniz Komandolarının en önemli özellikleri, eğitim seviyeleri oldukça yüksek personeli bünyesinde barındıran, küçük, süratli, gizli, kolay hareket edebilen ve oldukça etkili sonuçlar doğuran birimler olmalarıdır. Bu özellikleriyle günümüzde savaş dışı askeri harekâtlarda da (MOOTW)¹ sıklıkla hatırlanan Deniz Komandoları son teknoloji ürünü silah, araç ve gereçleriyle bu görevleri de başarıyla icra etmektedirler.

Türk Deniz Kuvvetleri bünyesinde SAT komando özel ihtisasıyla hemen hemen aynı dönemde faaliyetlerine başlayan bir başka ABD menşeli özel ihtisas da bugünkü bilinen isimleriyle Sualtı Savunma (SAS) personelidir. Dünya genelinde EOD² kimliğiyle tanınlanan bu özel ihtisasın kuruluşu da İkinci Dünya Savaşı yıllarına uzanmaktadır. Almanların İngiltere'yi bombalarken bazı bombaları kasıtlı olarak tuzaklı veya gecikme mekanizmalı ateşleme sistemiyle donatmaları, atıldıklarında patlamayan bu mühimmatın kimseye zarar vermeden etkisiz hale getirilmesi ihtiyacını doğurmuştur.

Bu amaca yönelik olarak Türk Deniz Kuvvetleri'nde de benzer şekilde personel istihdam edilmesi 1950'li yılların sonunda olmuştur. Bu kitapta SAS özel ihtisasına ve tarihçesine ilişkin detaylı bilgiler verilmeyecek olmakla birlikte, uzun yıllar aynı komutanlık çatısı altında bir arada teşkilatlanan ve özellikle de isimlerindeki benzerlikten dolayı sıklıkla SAT komandolarıyla karıştırılan bu birime ait bazı bilgiler de okuyucuya aktarılacaktır.

Yazılma amacı nedeniyle eser tamamen tarih-anı kitabı niteliğinden olduğundan, SAT komando görevleri, malzemeleri ve eğitimlerine ilişkin istihbarata yönelik bilgilere yer verilmemiş, isimleri yer

1 MOOTW: Military Operations Other Than War. Savaş dışı askeri harekâtlar.

2 EOD: Explosive Ordnance Disposal. Patlayıcı mühimmatı zararsız hale getirme. Türk Deniz Kuvvetleri'ne de önce EOD ismiyle giren bu ihtisas zaman içinde önce SAM (Sualtı Müdafaa) sonra da bugünkü şekliyle SAS (Sualtı Savunma) ismini almıştır.

alan silah ve teçhizatın tamamının, basına açık yapılan gösterilerde tanıtılanlardan ya da açık kaynaklarda zaten bugüne kadar yer alan bilgilerden olmasına özen gösterilmiştir. Ayrıca kitaptaki görüşlerin tamamı şahsıma aittir ve bu haliyle TSK'yı bağlayıcı herhangi bir yönü de yoktur.

Kitapta yer alan isimlerin çokluğu okuyanı şaşırtabilir. Öte yandan istihbarata yönelik herhangi bir sakınca içermeyen, sadece bir tarih-anı kitabı niteliğinde olan bu kitaptaki isimlerin önemli bir bölümünün ya şehit olduğu ya da vefat ettiği, hayatta olanlarınsa önemli bir kısmının emekli olduğu bir kısmının da halen cezaevinde bulunduğu göz ardı edilmemelidir. İsimleri kullanılan personelin sadece çok küçük bir kısmı halen görevde olsa da, bu personelin kimliklerinin korunmasına da özel bir önem verilmiştir. 1989 yılından bu yana basına açık yapılan mezuniyet törenlerinde SAT Komando Kursu mezunlarının kimlikleri tek tek açıklanmış olmakla birlikte, genç komandoların son dönemde aldıkları ve ileride alabilecekleri görevler nedeniyle 22. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarından itibaren şehit olanlar ve vefat edenler dışında isimlere yer verilmemiştir.

Kitabın kapsadığı dönem 50 yıllık bir süreci içerdiğinden, bugüne kadar yazılmamış ve kayda da alınmamış birçok anı ve bilgiyi, o dönemi yaşayanlarla tek tek görüşerek toplamaya çalıştım. Bu çalışmalara başladığım sırada tutuklanmış olmam ve halen de cezaevinde bulunmam nedeniyle bu kadar geniş bir sürece yayılan çalışma bazı eksiklerle tamamlanabildi. Bu eksiklerin ilerleyen yıllarda kitabın genişletilmiş baskılarında giderilebileceğini değerlendiriyorum.

Bu konuda benzer bir çalışmayı ilk kez 2005 yılı Mayıs ayında, dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Özden Örnek tarafından verilen emirle, bu kitapta da bir bölüm tutan 1996 yılı Kardak Krizi'ne ilişkin anılarımı yazarken yapmıştım. O dönemde içerik ve üslup olarak basılı hale getirilmesi uygun görülmeeyen eserin yıllar içinde genişleyerek bugünkü haline gelmesi aslında bir yandan iyi de oldu.

O dönemde basımı yapılmayan Kardak Krizi anılarıma ilişkin yorumlar oldukça ilginçti. İlk nüshayı incelemekle görevli personel tarafından birkaç gün içerisinde tarafıma geri yollanan hatırat üzerine ilişitirilen onlarca nottan dikkat çeken bazıları şöyleydi: "Bu gelişmelerin yaşanması doğru değil, yaşandıysa da buraya yansıtılmamalıdır," "Bu gelişmelerin hatıralara alınması doğru değil," "Yaşanan olumsuz gelişmelere yer verilmemelidir."

Ne yazık ki bu kitapta 50 yıllık SAT komando tarihinde yaşanan bazı olumsuz gelişmeler de yer almış ve gerçeklerin üzerinin örtülmesine hiçbir şekilde izin verilmemiştir. 2009 yılı Nisan ayından bu

yana Poyrazköy iftirasıyla karalanmaya çalışılan personeli de bağrından çıkaran SAT komandolarına ilişkin bu eserin, öncelikle yaşadıklarımızın unutulmamasına, şehitlerimizin her zaman hatırlanmasına ve halkımızın bazı tarihi gerçekleri ilk ağızdan öğrenebilmelerine olanak sağlayacağını umuyorum. Ayrıca SAT komandosu olabilen ve ileride de olmayı düşünecek tüm cesur yüreklerin geçmişlerinden gurur duyabilmeleri de kitabın yazılma amaçlarından biridir.

9 Ekim 2013 tarihinde 16 yıllık hapis cezası Yargıtay tarafından onanan tescilli bir darbeci(!), iki kez ağırlaştırılmış hapis cezası sırada bekleyen bir terör örgütü üyesi(!) olarak dördüncü yılına giren Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'ndeki zorunlu ikametim sırasında bu eseri ortaya çıkarabilmek benim için yapılabilecek en zevkli uğraşlardan biri oldu. Ne garip bir tesadüftür ki kitabı tamamladığım gün de SAT Komando Kursu'na başlayışımın 25. yılına yani 17 Nisan 2014 gününe denk geldi.

Vatan, millet, bayrak ve deniz sevgisiyle başlayan bir meslek ömrünün sonunda SAT komandolarının gurur dolu tarihine ait satırları demir parmaklıklar ardında kaleme almış olmak olayı sadece daha ilginç hale getirdi. Yine de yazdıkça gördüm ki SAT olmanın gururu, iftiraya uğramanın getirdiği üzüntüyü silecek kadar büyüktü.

Yarım asırlık tarihinde küçük bir aktörü olabildiğim SAT komandolarına ilişkin bu kitapta aktarılan yalın gerçeklerin önemli olduğunu düşünüyorum. Yakın tarihimizdeki bazı olayları birinci ağızdan aktarmak ve kamuoyunu bilgilendirmek adına giriştiğim bu çabada meydana gelen bütün eksiklerin sorumluluğu elbette şahsıma aittir. Bunun yanı sıra kitabın yayına hazırlanmasında emeği geçenleri hatırlamanın da benim için bir borç olduğunu düşünüyorum.

Bu anlamda başta Sayın Haluk Hepkon olmak üzere Kırmızı Kedi ailesine, kitabın oluşumuna katkıda bulunan tüm komutan, büyüklerim ve silah arkadaşlarıma, özellikle de Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Sezai Yöndem'e, değerli kardeşim Seyit Ali Aral'a, kitabın çizimlerini gerçekleştiren Kaan Küçükşahin'e, isimlerini tespit edemediğim tüm fotoğrafçılara ve Tunca Örses'e, Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi B2 koğuşunu üç yıldır paylaştığım tüm silah arkadaşlarıma, ancak özellikle Deniz Yarbay Ercan Kireçtepe, Deniz Binbaşı Erme Onat ve hapis badim¹ Deniz Binbaşı Eren Günay'a, ayrıca cezaevleri

1 Buddy (okunuşu badi): Arkadaş. SAT komando eğitim ve görevlerinin tamamında görevler mutlaka ikiye kişilik gruplara verilir. Hangi tip eğitim ya da görev olursa olsun, hayatlarında Rambo tipi kahramanlıklara yer olmayan SAT komandoları için sosyal yaşamda dahi "badi-arkadaş" kavramı hayati öneme sahiptir ve bu şekilde kullanılır.

ve mahkeme salonlarında bizleri yalnız bırakmayan görevde ve emekli tüm SAT komandolarıyla, bu yolda bize destek olan tüm aile üyelerimizle sevenlerimize teşekkür ediyorum.

Son dileğim, kitabın, nice kahramanlıklara ınza atacağına inandığım genç SAT komandolarına rehber olması, yüce Türk milletinin iftiraya uğramış bir grup vatan âşığı askeri her zaman hatırlaması ve hayatlarını aziz vatanımız uğruna kaybeden şehitlerimizin unutulmamasıdır.

Ali Türkşen
17 Nisan 2014
Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi-İstanbul

BİRİNCİ BÖLÜM

1963 yılı öncesinde Deniz Komandoları

SAT komandolarının Türk Deniz Kuvvetleri'nde faaliyete başlama tarihi olarak 1 Ağustos 1963 günü kabul edilmektedir. Bu tarihle birlikte, ABD tarafından Türkiye'de açılan ilk Sualtı Komando (SAK)¹ kursu mezunları Deniz Kuvvetleri emrinde görev yapmaya başlamışlardır. ABD SEAL-2 timine bağlı komandolar tarafından oluşturulan MTT'ler² hemen hemen aynı dönemde Norveç, İspanya, Yunanistan ve hatta İran'da SAK kursu vermişlerdir. Öte yandan ABD'nin, MTT'ler vasıtasıyla Asya ülkeleri de dahil olmak üzere dünya genelinde birçok ülkede benzer kursları aynı dönemlerde verdiği de bilinmektedir.

Türk Deniz Kuvvetleri'ne bağlı SAT komandolarının kim olduklarını, tarihçesini ve kuruluş amacını anlamak için öncelikle öteki ülke bahriyelerindeki muadil grupları ve ne maksatla oluşturulduklarını irdelemek gerekecektir. Bu anlamda dünya genelinde Deniz Komandolarının yetiştirilmesine rehberlik eden iki önemli ihtiyacın öne çıktığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bunlardan ilki ABD'nin Pasifik'teki amfibi harekâtlar için duyduğu istihbarat desteği, öteki de İtalya'nın Akdeniz'de artan İngiliz deniz hâkimiyetini dengelemek için bulduğu en ucuz yöntemdir.

Bu nedenle Türk Deniz Komandoları SAT'ların kuruluşuna esas teşkil eden bu iki önemli olguyu anlamak adına ABD ve İtalyan Deniz Kuvvetleri'nde başlayan ve öteki ülke bahriyelerine de örnek teşkil eden uygulamaları değerlendirmek gereklidir.

ABD Deniz Kuvvetleri'nde Deniz Komando birimlerinin tarihçesi

İkinci Dünya Savaşı'nın Pasifik'te süren güç mücadelesi sırasında ABD tarafından yürütülen harekâtlar Japonya tarafından kullanılan adaların tek tek işgalini de içeriyordu. Adaların ele geçirilmesi için icra edilecek **çıkarma** harekâtları, günün şartlarına uygun olarak bazı keşif ve istihbarat bilgilerine ihtiyaç duyuyordu. Bu nedenle amfibi harekât gereksinimleri, başta ABD olmak üzere İkinci Dünya

1 Sualtı Komando (SAK) ismi daha sonra Sualtı Taarruz (SAT) ismine dönüşmüştür. Kitabın devam eden bölümlerinde özellikle SAK ismine vurgu yapılmayacaksa genel tanım olarak SAT ifadesi kullanılacaktır.

2 MTT-Mobile Training Team. Seyyar eğitim timi.

Savaşı'na katılan ülkelerin Deniz Kuvvetleri bünyesinde yeni bir askeri sınıfın teşkilatlanmasını zorunlu kılacak hale getirmişti.

Düşman tarafından kullanılan sahalardaki çıkarma yapmaya müsait kısımların plaj ve sahil keşfini sağlamak üzere ABD Kara ve Deniz Kuvvetleri mensubu gönüllülerden oluşan ilk Amfibi Keşif ve Akıncılar¹ grubu 15 Ağustos 1942 günü Little Creek-Virginia'daki Amfibi Eğitim Üssü'nde eğitimlerine başladı. Bu gruba verilen görev, çıkarma yapılacak düşman sahilindeki plajın derinlik ve dip yapısı bakımından keşfini yapmak, çıkarma araçlarının sahile kapak atmasına uygun mevkileri belirlemek ve çıkarma yapacak hücum grubunun bu alanlardan emniyetli bir şekilde geçerek sahile çıkmalarını sağlamaktır.

İlk eğitim gören bu grupta ABD SEAL komandolarının kurucusu gözüyle bakılan ve ismi ABD Deniz Özel Harp Komutanlığı² binasına da verilen Phil H. Bucklew da vardı. Kısa sürede eğitimlerini tamamlayan grup 1942 yılı Ekim ayında göreve hazır hale geldi ve ilk çatışmayı da Kasım ayında Avrupa'ya yapılan ilk müttefik çıkarılmasında gördü.

Amfibi Keşif ve Akıncıları yoğun mesailerine devam ederken 1942 yılı Eylül ayında dalgıç kökenli 17 gönüllü Deniz Kuvvetleri personeli, bir haftalık tahrip ve komando taktikleri kursu için Little Creek'teki Amfibi Eğitim Üssü'nde eğitimlerine başladı. Kursu bitiren personelin oluşturduğu teşkilatın adı bu kez Muharebe Tahrip Birliği (CDU-Combat Demolition Unit) oldu ve ilk görevlerini Kuzey Afrika kıyılarına icra edilen Torch harekâtı sırasında 10 Kasım 1942 günü gerçekleştirdiler.

İkinci grup Amfibi Keşif ve Akıncılar, 7 Temmuz 1943 günü isimleri Özel Görevler Birliği-1 (SSU-Special Services Unit-1) olarak Yeni Gine'de göreve başladı.³ İlk oluşturulan bu gruptaki Kara ve Deniz Kuvvetleri personeli arasında bazı sorunlar çıkınca Deniz Kuvvetleri personeli haricindekilerin görevlerine son verilen Özel Görevler Birliği-1, 7. Amfibi Kâşifler (7th Amphibious Scouts) olarak yeniden teşkilatlandı.

Yeni kurulan birimin görevi, düşman kıyılarına süratli botlarla ulaşarak çıkarma için uygun alanları şamandıralarla markalamak, arkadan gelen çıkarma araç ve gemilerini rehberlemek, çıkarma

1 Reconnaissance (Amphibious) Scouts and Raiders. Naval Special Warfare History, <https://www.navsoc.navy.mil/history.htm> , Ocak 2002 aktif.

2 Deniz Özel Harp Komutanlığı, ABD Deniz Kuvvetleri'ndeki *Naval Special Warfare Command (NSWC)* teşkilatını tanımlamak için kullanılmıştır. ABD Silahlı Kuvvetleri'nde Deniz Özel Harp yeteneğine sahip tek birim, Türk SAT komandolarının muadili SEAL komandolarıdır.

3 Kit Bonner ve Carolyn Bonner, *U.S. Navy SEALs, The Quiet Professionals*, Schiffer Military/Aviation History, 2002, s. 7.

sırasında yaralananları emniyetli bölgeye aktarmak, sahil engellerini patlayıcılarla imha etmek, çıkarma yapan birlikler ve çıkarma araçları arasındaki sesli muhabereyi sağlamaktı. Amfibi harekâta yoğunlaşan bu gruba verilen görevler oldukça yoğun ve düşman ateşi altında görev yapmayı gerektiriyordu.¹ Amfibi Keşif ve Akıncıların üçüncü birimi, bugün UDT-SEAL² müzesinin bulunduğu Fort Pierce-Florida'da eğitildi ve Çin'de görevlendirildi.

İkinci Dünya Savaşı'nın ilerleyen günlerinde müttefiklerin Avrupa kıyılarında büyük bir çıkarma harekâtına hazırlandıkları Almanlar tarafından öğrenildi. Almanlar müttefikler tarafından girişilecek böylesi bir harekâtı önlemek üzere Fransa'nın Normandiya sahillerinde çıkarma yapmaya elverişli plajları ve sualtı kesimini çıkarma harekâtına önemli oranda engel teşkil edecek suni engellerle doldurdular. Bu şartlarda müttefik çıkarmasının az zayıyla gerçekleştirilmesi güç gözüküyordu. Bu kez devreye genç bir deniz yarbayı girdi.

7 Mayıs 1943 günü göreve başlayan Deniz Yarbay Draper L. Kauffman'ın³ görevi, düşman kontrolü altındaki bir plajı çıkarmaya mâni engellerden temizleyecek personelin yetişeceği bir eğitim merkezi kurmaktır. 6 Haziran 1943 günü Fort Pierce'da, ilk Deniz Muharebe Tahrip Birliği (NCDU-Naval Combat Demolition Unit)⁴ eğitimlerine başladı. Bu eğitimlerden geçen 34 kişilik ilk grup 1944 yılı Nisan ayında Normandiya Çıkarması'na hazırlanmak üzere İngiltere'de görevlendirildiler.

6 Haziran 1944 günü Normandiya'da başlayan müttefik çıkarma harekâtı Overlord, ilk Deniz Muharebe Tahrip Birliği üyelerinin Omaha Plajı'ndaki Alman mevzilerinde açtığı sekiz tam ve iki de kısmi kanal sayesinde başladı. Ancak bu başarı, karşılığında bir de bedel içeriyordu. Overlord harekâtına Omaha Plajı'nda katılan Deniz Muharebe Tahrip Birliği üyelerinden 32'si öldü, 63'ü de ağır şekilde yaralandı.

Tahrip birliğinin Normandiya'da çıkarma için belirlenen bir başka çıkarma bölgesi Utah Plajı'ndaki üyeleriye biraz daha şanslıydı. Çıkarmaya elverişli 700 metrelik sahilin temizliğini iki saat içinde başaran ekibin aynı gün öğleden sonraki görevi de 900 metrelik yeni bir temizlenmiş alan hazırlamaktır. Günün sonunda Utah Plajı'nda kayıp sayısı iki ölü ve 16 yaralıydı.

1 U.S. Navy SEALs, age, s. 7.

2 UDT-Underwater Demolition Team. Sualtı Tahrip Timi. SEAL'ların ilk isimleri.

3 Orr Kelly, *Never Fight Fair, Navy SEAL's Stories of Combat and Adventure*, Presidio Press, 1995, s. 12. Yarbay Kauffman, ABD İkinci Dünya Savaşı'na dahil olmadan önce de Fransız ve İngiliz Ordularında görev alan, buralarda edindiği tecrübelerle 1942 yılında Washington'da Bomba İmha Okulu'nu kuran subaydır.

4 Kelly, age, s. 12.

ABD Deniz Kuvvetleri'nde birkaç farklı koldan yürüyen ve Normandiya Çıkarması'na kadar uzanan amfibi harekâta yönelik keşif birlikleri yetiştirme uygulaması 23 Kasım 1943 günü gerçekleştirilen Tarawa Harekâtı sonrasında bir dönüm noktasına geldi. ABD Deniz Piyadeleri (US Marines) tarafından Japonya kontrolündeki Tarawa atollüne icra edilen işgal görevi sırasında ABD hiç de beklemediği bir bozgunla karşılaştı. Deniz Piyadeleri'nin adaya ayak basmasından günlerce önce başlayan bombardıman sonrasında adada kendilerine karşı koyacak tek bir Japon piyade erinin dahi kalmadığı düşünülmüştü.

Ancak bombardımanı sığınaklarında karşılayan Japon askerleri Amerikalılar için kötü bir sürpriz hazırlamışlardı. Pasifik'teki birçok ada gibi çok uzun bir sığılğı bulunan Tarawa, ABD amfibi çıkarma araçlarının kıyıdan neredeyse bir kilometre kadar açıkta karaya oturmalarına neden oldu. Adaya çıkmadan önceki son mesafeyi yarı bellelerine kadar su içinde geçmek zorunda kalan ABD Deniz Piyadeleri'yle adada konuşlu Japon askerleri için çok kolay birer hedef haline geldiler. Herhangi bir plaj keşfi ve en önemlisi adada mevcut düşmanın son durumuna ilişkin bir istihbarat çalışması yapılmaksızın başlanan Tarawa Harekâtı, kelimenin tam anlamıyla ABD'yi şoka soktu.

Tarawa bozgununun hemen ardından, özellikle Pasifik'teki çıkarma görevlerinde kullanılmak üzere teşkilatlanan yeni birimin adı Sualtı Tahrip Timi (UDT-Underwater Demolition Team) oldu. 30 subay ve 150 astsubayla ilk eğitimlerine Waimanalo Amfibi Eğitim Üssü'nde başlayan grup, kurs sonunda UDT-1 ve UDT-2 olmak üzere teşkilatlandılar. İlk çatışmayı 31 Ocak 1944 günü Marshall Adaları'na icra edilen Flintlock Harekâtı sırasında yaşayan UDT'ler, görev özelliği olarak da Türk SAT komandolarının ilk nüvesi olarak kabul edilebilir.

Flintlock harekâtından çıkarılan dersler sonrasında Pasifik harekât alanına yönelik UDT eğitim programı da değişiklik gösterdi ve 1944 yılı Şubat ayında Kihei-Mau'i'de Deniz Muharebe Tahrip Eğitim ve Deney Üssü (NCDTEB-Naval Combat Demolition Training and Experimental Base) kuruldu. Böylece Pasifik'te icra edilen amfibi harekâtlara yönelik teşkilatlanan UDT timlerinin sayısı 34'ü buldu. Çıplak Savaşçılar (Naked Warriors) olarak adlandırılan personelin görevleri sırasında kullandıkları dalış elbiseleri, palet ve maskelelerinden başka fazlaca bir teçhizatları da yoktu.¹ Eniwetok, Saipan,

1 Bu cümlede bahsedilen ve kitabın devamında da aynı şekilde kullanılacak olan "maske" sözcüğü, sualtında rahat görmeyi kolaylaştıran, burun ve gözleri kapsayan dalış gözlüklerini tarifte kullanılacaktır. Sualtı dünyasının genelinde bu dalış yardımcıını tarifte "gözlük" değil "maske" tabiri kullanılır. Maskeden gözlük olarak bahsetmekse ayıp karşılanır.

Guam, Tinian, Angaur, Ulithi, Pelilui, Leyte, Lingayen Körfezi, Zambale, Iwo Jima, Okinawa, Labuan ve Brunei Körfezi'nde görevlere katılan UDT'ler son görevlerini 4 Temmuz 1945'te Borneo'daki Balikpapan'da icra ettiler.

İkinci Dünya Savaşı sırasında amfibi harekât görevleri dışında kalan bir kısım Deniz Komando görevlerini icra etmek üzere başka birimler de kuruldu. Savaş yüzücülerinin görev yaptığı bu teşkilatın ismiyse Stratejik Hizmetler Dairesiydi (OSS-Office of Strategic Services).¹ Bu birimde görev yapan savaş yüzücülerinin eğitimleriyle Kasım 1943'te Camp Pandleton'da başladı. Hemen ardından 1944 yılı Ocak ayında Catalina Adası'na geçen personel, 1944 yılı Mart ayında Bahama Adaları'nda eğitimlerine devam ettiler.

Bu gruptaki savaş yüzücüler, nispeten daha rahat paletler ve maskelerin yanı sıra, kapalı devre dalış cihazları² kullanıyorlar, denizaltılarla eğitim yapıyorlar, savaş yüzücülüğü eğitimlerinin yanı sıra limpet mayın³ da kullanıyorlardı. 1944 yılı Mayıs ayında iki gruba ayrılan OSS'lerin Pasifik'te görevli olan grubu Temmuz ayında UDT-10 adı altında teşkilatlandı. Bu grupta görevli beş kişilik bir ekipse Ağustos ayında USS⁴ Burrfish denizaltısıyla ilk denizaltı görevine gitti.

İkinci Dünya Savaşı'nda farklı isimlerle teşkilatlanan ve çoğunluğu amfibi harekâtlar için görevlendirilen timlerin hemen hepsi savaşın sona ermesiyle birlikte lağvedildi. O tarihte ABD'nin iki okyanus kıyısında birer UDT ekibi kaldı ve toplam sayıları her bir kıyıda yedi subay ve 45 astsubaydan oluşuyordu. Kore Savaşı'na kadar olan süreyi personel sayısını koruyarak geçiren UDT'ler, 25 Haziran 1950 tarihinde başlayan savaşa 300 kişiyi bulan bir kuvvetle katıldılar. Savaş esnasında kıyıya yakın alanlarda demiryolu tünellerine ve köprülere tahrip maksatlı taarruzlar düzenlemenin yanı sıra, İkinci Dünya Savaşı'ndaki görevlerine benzer şekilde amfibi harekâtlara rehberlik

1 OSS bugünkü ABD Merkezi Haberalma Teşkilatı CIA'in öncülüydü. *U.S. Navy SEALs*, age, s. 8.

2 Kapalı devre dalış cihazı Deniz Komando görevlerinin vazgeçilmezi olan ve satha hava kabarcığı bırakmaksızın görev yapılmasına olanak sağlayarak gizliliği artıran dalış cihazlarıdır.

3 Limpet mayın, tencere kapağı şeklinde, tahrip gücü yüksek ve savaş yüzücüler tarafından düşman gemilerinin sualtı kesimlerine mknatsız olarak yapıştırılan mayınlardır. Gemi gövdesine irtibatlandıktan sonra sökülmeye karşı tuzak mekanizmaları olduğundan, düşman gemilerinin hareket kabiliyetlerini ortadan kaldırmak üzere kullanılırlar.

4 USS: United States Ship. Birleşik Devletler Gemisi. ABD Deniz Kuvvetleri savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma. Türkiye Cumhuriyeti'nde karşılığı TCG'dir.

etme, kanal markalaması, mayın imhası görevlerini de üstlendiler.

Kore Savaşı'nın ardından UDT'leri bambaşka bir dünya bekliyordu. 1962 yılında ABD Başkanı John F. Kennedy'nin emriyle ABD Silahlı Kuvvetleri'nde gayrinizami harp maksatlı birliklerin teşkilatlanmasına başlandı. Bu amaçla kuruluşunda değişiklik yapan ABD Deniz Kuvvetleri de 1962 yılı Ocak ayında UDT personelinin tamamını yeniden teşkilatlandırarak SEAL-1 ve SEAL-2 timlerini kurdu. İlk SEAL timlerinin kurulması görevi o dönemdeki rütbesiyle Deniz Üsteğmen Roy Henry Boehm'e bizzat ABD Başkanı Kennedy tarafından Beyaz Saray'da verilmişti.¹

Deniz Üsteğmen Boehm'in teşkilatlanmasını sağladığı SEAL'ların amfibi harekât görevlerinin çok ötesine taşınan yeni görevleri arasında, deniz ve kıyı alanlarında (nehir vb.) karşı gerilla harbi ve sinsi taarruz görevleri icra etmek de vardı. Kuruluş aşamasının hemen ardından patlak veren Vietnam Savaşı sırasında ilk görevlerini alan SEAL'lar öncelikle Güney Vietnam birliklerinde danışman olarak görevlendirildiler.

Savaşta ilk aktif görev alan birlik SEAL-1 timi oldu ve 1966 yılı Şubat ayında doğrudan taarruz görevlerinde kullanılmaya başlandı. Son SEAL ekibinin Vietnam'dan çekildiği 7 Aralık 1971 tarihine kadar yüzlerce göreve katılan SEAL'lar arasında 1962-1963 yıllarında Türkiye'deki ilk SAK kursunda öğretmen olan Deniz Astsubay Üstçavuş Bob Gallagher² da vardı. Türkiye'deki ilk kursun ardından ikinci dönem kursuna da danışman olarak katılan Gallagher savaş sırasında altışar aylık sürelerle dört tur Vietnam'da görev aldı ve bu görevlerin üçünde toplam yedi kez yaralandı.

ABD Deniz Kuvvetleri'nde SEAL'ların kuruluşu bu tarihsel gelişmeyi izlerken okyanusun öte yakasında İtalya bambaşka bir sebepten dolayı Deniz Kuvvetleri bünyesinde Deniz Komandoları yetiştirmeye başlıyordu.

1 Roy Boehm and Charles W. Sasser, *First SEAL*, Pocket Books, Ağustos 1997, s. 7-8. ABD Deniz Kuvvetleri'ndeki görevine İkinci Dünya Savaşı yıllarında er olarak başlayan Boehm, 1942 yılında USS Arizona batırıldığında gemide görevli 18 yaşında genç bir askerdir. Arizona'nın batırılmasının ardından tayin olduğu USS Duncan da savaşta batan Boehm, UDT olmaya karar vermeden önce dalgıç kursunu bitirmişti. 1954 yılında 13. Dönem UDT Kursu'na katılan Boehm mezuniyetinden sonra Karayipler'de, Küba'da ve Vietnam'da görevlendirildi. Boehm 1971 yılında emekli olduğunda binbaşı rütbesindeydi.

2 Gallagher ABD'de açılan 17. Dönem UDT kursunu 1957-1958 döneminde tamamladı. Türkiye'ye geldiğinde sadece dört yıllık genç bir Deniz Komandosuydu. Edited by: Kevin Dockery and Bill Fawcett, *The TEAMS, An Oral History of the U.S. Navy SEALs*, Avon Books, New York, 1998, s. 109.

İtalyan Deniz Kuvvetleri'nde Deniz Komando birimlerinin tarihçesi

SAT komandoları ve dünyadaki muadil birimlerin en önemli görevlerinden biri de sualtından sinsi taarruzlardır. Düşmanın kıyıdaki üs, liman tesisleri ve gemilerine yapılacak sualtı sinsi taarruzları sayesinde, gemilerin daha limandan çıkmadan etkisiz hale getirilmesi, ayrıca kıyı birliklerine de zarar verilmesi hedeflenir. Deniz savaşlarında çok az bilinen bu yöntemin ilk kullanımıysa oldukça eskiye, 1776 yılına kadar gitmektedir.

ABD vatandaşı David Bushnell tarafından tasarlanan ilk cep denizaltısı, bu savaş türünde kullanılan araçların atası olarak kabul edilmektedir. Tarihte bir ilk olan ve ABD Bağımsızlık Savaşı sırasında İngilizlerin HMS¹ Eagle savaş gemisine düzenlenen taarruzda kullanılan ilk cep denizaltısı Turtle (kaplumbağa) bu taarruz sırasında görevini yerine getirememiştir. 5 Eylül 1776'yı 6 Eylül'e bağlayan gece New York'taki Staten Adası açıklarında demirleyen HMS Eagle'a Ezra Lee tarafından düzenlenen taarruzun başarısız olma sebebiyse, akıntının fazla oluşu ve Turtle'ın kullanımındaki güçlüktür.²

İlk tasarımı ve kullanımı 18. yüzyıla kadar uzanan cep denizaltıları, ilk başarısızlıklarına karşın ilerleyen yıllarda önemini kaybetmemiş ve yeni tasarımlar için ilham kaynağı olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD, Fransa ve SSCB³ haricinde bütün büyük ülkeler bir taarruz aracı olarak cep denizaltıları ve benzer sualtı intikal vasıtalarını kullanmışlardır. Oldukça güçlü konvansiyonel birliklere sahip olan ABD cep denizaltılara ihtiyaç duymazken, Fransa daha savaşın başında işgale uğradığı için bu silah türüyle ilgilenememiş, SSCB ise denizaltı tasarımı konusunda çalışmalarda bulunmuşsa da, cep denizaltıları Sovyet komuta yapısı içinde beklenen ilgiyi görmemiştir.⁴

Bu alandaki en büyük gelişmeyi iki kişilik adamlı torpidoları Maiale (domuz) ile İtalyanlar sağlamışlardır. İkinci Dünya Savaşı başlamadan önce 1935 yılında dahi İtalya, Akdeniz'deki iki donanma ile baş etmenin güçlüğünü görmeye başlamıştı. İskenderiye'de konuşlu İngiliz ve Toulon'da konuşlu Fransız filoları arasında sıkışan İtalya, zayıf durumdaki Deniz Kuvvetleri'ni bu üstün güçler karşısında dengelemek üzere kolay ve çabuk imal edilebilen, ucuz bir silaha ihtiyaç duydu.⁵

1 HMS: Her/His Majesty's Ship. Majestelerinin (Kraliçenin/Kralın) Gemisi. İngiliz Kraliyet Deniz Kuvvetleri savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma.

2 Paul Kemp, *Underwater Warriors*, Arns & Arnour Pres, 1996, s. 7, 13.

3 Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği.

4 Paul Kemp, *age*, s. 7.

5 *age*, s. 23-25.

1935 yılı Ekim ayında, her türlü yeniliğe ve fikre açık İtalya Deniz Kuvvetleri komuta heyetinin karşısına çıkanlarsa iki mühendis Deniz Üsteğmen Teseo Tesei ve Elios Toschi oldu. Silahlarını minyatür denizaltı olarak adlandıran Tesei ve Toschi'nin tasarladıkları bu araçla, 30 metre derinliğe kadar inmek, liman ağzlarındaki denizaltı ağlarını kesmek ve limandaki gergi ve tesislere taarruz etmek mümkün olabilecekti. Ancak tasarlanan bu minyatür denizaltıya ilişkin 1939 yılına kadar bir ilerleme kaydedilemedi.

1939 yılına gelindiğindeyse artık İtalya'nın savaşa gireceği kaçınılmaz bir şekilde ortaya çıkmış ve rafa kaldırılan bu projenin de hayata geçirilme zamanı gelmişti. İlk olarak Birinci Hafif Filotilla daha sonra da Onuncu Hafif Filotilla (Decima Mass) ismini alan kuruluş bünyesinde, su üstü unsurları ve sualtı silahlarının ayrı ayrı teşkilatlandığı iki grup bulunuyordu. İlk grupta patlayıcı taşıyan yüksek süratli taarruz botları varken, ikinci grupta adamlı torpidolar ve sualtı taarruz dalgıçları yer aldı.

Boca di Serchio'da faaliyetlerine başlayan ve kısa sürede 20 adet taslak adamlı torpido imal etmeleri istenen grupta bulunanlar arasında, Tesei ve Toschi'nin yanı sıra, Deniz Albay Luigi de la Penne ve başka bazı İtalyan deniz subayları da vardı. 1940 yılı Haziran ayına gelindiğinde halen testleri devam etse de resmî isimleri SLC-Siluro a Lenta Corsa (yavaş giden torpido) olan ancak bundan sonra dünya genelinde Maiale (domuz) olarak tanınacak adamlı torpidolar birkaç eksik dışında kullanıma hazır hale geldi.

Temel prensip olarak yüksek süratli bir torpido, üzerinde iki sualtı taarruz dalgıcını taşımaya elverecek şekilde yavaşlatılabilirdi. İlave aparatlarla da dalış yaptırmanın ve yön vermenin mümkün olduğu bu torpidoların özellikleri onları etkin kılacak düzeydeydi. 7,3 metre uzunluğunda, 0,53 metre çapındaki torpidoların harp başlıklarında 300 kilogram patlayıcı vardı. 4,5 deniz mili süratle 4 mil, 2,3 deniz mili süratle 15 mil seyir mesafesine sahip SLC-Maiale'ler görevlendirilecekleri yere yakın bir mevkiye kadar yedekte gidiyorlardı.

Kullanıcıların süratten etkilenmelerini önlemek üzere önlerindeki sabit birer parçayla korundukları torpidolar, savaş yüzücüleri tarafından hedef geminin altına kadar sevk ediliyorlar ve tam altına geldiklerinde de hedefin bir yerine müknaşî olarak irtibatlanıyor ve zaman ayarlı olarak patlatılıyorlardı.¹ Elbette bu esnada yüzücülerin de emniyetli bir mesafeye kadar süratle yüzmeleri gerekiyordu.

1 Torpidoların süratlerinin en çok 4,5 deniz mili olacak şekilde azaltılmasının asıl amacı, sualtında 1 deniz milinden yüksek akıntı/süratlerin dalgıçların emniyetli şekilde çalışmalarına engel olmasıdır. 4,5 deniz mili süratte dalgıçların torpido üzerinde durabilmelerini sağlayansa karşıdan gelen basıncı azaltan metal plakalardı.

Birkaç başarısız denemenin ardından SLC-Maiale'lerin kazan-
dıkları en büyük ve tarihe geçen zaferleri, İskenderiye Limanı'nda
İngilizlerin iki önemli gemisine yaptıkları taarruz oldu. 3 Aralık 1941
günü İtalya'nın La Spezia Limanı'ndan yola çıkan ve Deniz Yarbay
Junio Valerio Borghese komutasındaki Scire denizaltısı, 9 Aralık günü
Ege Denizi'nde İleryoz (Leros) Adası'na vardı. Üzerinde üç SLC-
Maiale taşıyan Scire, Maiale'leri kullanacak personelle burada buluştu.

Uçakla İleryoz'a varan ve bu sayede görev öncesi yorulmadan bütün
güçlerini göreve saklayabilen altı personelin isimleri şöyleydi: Deniz
Albay Luigi Duran de la Penne ve Deniz Astsubay Dalgıç Başçavuş
Emilio Bianchi (SLC 221), Deniz İstihkâm Yarbay Antonio Marceglia
ve Deniz Dalgıç Er Spartaco Schergat (SLC 222), Deniz Albay Vincenzo
Martellotta ve Deniz Dalgıç Er Mario Marino (SLC 223).

18 Aralık 1941 gecesi saat 20.47'de Scire, İskenderiye açıklarında sa-
tış yaparak, personelin SLC'lere geçmesini sağladı. Saatler gece yarısı-
nı geçtikten sonra 00.30 sıralarında liman ağzındaki denizaltı ağları-
nın açılması ve limana giriş yapacak İngiliz gemilerinin liman fenerle-
ri tarafından aydınlatılmasından da istifadeyle üç SLC de İskenderiye
Limanı'na girdi. De la Penne ve Bianchi hedef olarak HMS Valiant'ı
seçmişlerdi. HMS Valiant'a yaklaşma manevrası sırasında dalış cihazı-
daki arıza nedeniyle SLC'den ayrılan Bianchi, Valiant'ın bağladığı
şamandıraya tutunarak De la Penne'i beklemeye başladı.

Valiant'ın altında makinesi duran SLC, 17 metre derinlikte dibe
battıktan sonra, De la Penne'in tüm çabasına karşın bir türlü çalışma-
dı. Dalış tankları vasıtasıyla ve el yordamıyla SLC'yi Valiant'ın göv-
desinin altına kadar yükselten De la Penne son bir çabayla torpidoyu
gemiye bağlamayı ve zaman ayarlı mekanizmayı çalıştırmayı başardı.
Görevini başardıktan sonra kaçmak yerine satha gelerek dalış arkadaşı
Bianchi'nin yanına giden De la Penne yakalanmayı beklemeye başladı.

De la Penne ve Bianchi'den daha şanslı olan Marceglia ve Schergat
ikilisi hedef seçtikleri sancak gemisi HMS Queen Elizabeth'e¹ torpi-
doyu kolaylıkla bağladılar. Üçüncü SLC'nin mürettebatı Martellotta
ve Marino da hedef olarak HMS Jervis muhribinin üzerindeki Sagona
akaryakıt gemisini seçmişti.

Üç grup da görevlerini başarıyla yerine getirmelerine karşın ya-
kalandılar. De la Penne ve Bianchi hemen Valiant'ın güvertesinde
sorgulanmaya başlandı. Torpidoların mekanizmalarının ayarlandığı
saat 06.00'a 10 dakika kalana kadar herhangi bir bilgi vermeyen De
la Penne-Bianchi çifti son dakikalarda gemi komutanı Deniz Albay

1 Sancak gemisi HMS Queen Elizabeth'te Oramiral Sir Andrew Cunningham bulun-
yordu.

Charles Morgan'ı durumdan haberdar ederek bir kısmı henüz uyku-
da olan Valiant mürettebatının gemiyi terk etmesini sağladı.

Her üç patlamanın da birkaç dakika arayla gerçekleştiği bu olay sonrasında İngiliz Kraliyet Donanması'na ait iki önemli gemi de uzun süre görev yapamayacak durumda bakıma alındı.¹ Bu olayın Türk Deniz Kuvvetleri'ni ilgilendiren yönüyle olaya şahitlik eden bir Türk deniz subayının da HMS Valiant'ın güvertesinde olmasıydı. Dönemin Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak'ın girişimleriyle İngiliz Donanması'nın Akdeniz filosundaki faaliyetlerini Haziran 1941-Nisan 1942 döneminde izleyen Deniz Binbaşı Edip Şehsuvaroğlu,² De la Penne'in yakalanmasına ve gemide yaşananlara bizzat şahit olmuştu.³

İtalyanların İkinci Dünya Savaşı sırasında İskenderiye ve Cebelitarık limanlarında etkin olarak kullandıkları cep denizaltıları/adamlı torpidolar dışında başka ülkelerin de bu yönde çabaları olmuştu. Genel bir sınıflandırma yapmak gerekirse İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılan adamlı torpidolar /cep denizaltıları üç sınıfa ayrıldı: 1) Adamlı torpidolar (İtalyan Maiale'ler ve İngiliz Chariot'lar⁴). 2) Sualtı intikal vasıtaları (Almanların Neger'leri ve Japonların Kaiten'leri).⁵ 3) Cep denizaltıları (Japonların Ko-Hyoteki'leri, İtalyanların CA/CB tip cep denizaltıları, İngilizlerin X-Craft'ları ve Almanların Seehund'ları).⁶

Bugün dünya bahriyelerinin önemli bir bölümünde halen sualtı intikal vasıtaları ve cep denizaltıları kullanılmaktadır. Bu yönde en büyük gelişme ABD tarafından sağlanmış ve MK VIII SDV'lerin⁷ dışında, ASDS'leri de⁸ üretmekte ve bu cihazları nükleer denizaltıları vasıtasıyla uzun mesafelere emniyetli bir şekilde ulaştırabilmektedir.

1 De la Penne ve diğer SLC mürettebatının başarılı harekâtı hakkında Türkçe yazılmış en yetkin kitap Kansu Şarman'ın Türkiye İş Bankası Yayınları'ndan çıkan, *Edip Şehsuvaroğlu'nun II. Dünya Savaşı Anıları-Adamlı Torpidolar* kitabıdır. Kitabın 95-107. sayfaları arasında De la Penne'in kendi ağzından aktarılan anıları detaylı okuma yapmak isteyenlere önerilir. Paul Kemp, age, s. 28-30.

2 Kansu Şarman, *Edip Şehsuvaroğlu'nun II. Dünya Savaşı Anıları-Adamlı Torpidolar*, Türkiye İş Bankası Yayınları, Birinci basım, Ağustos 2002, s. 7.

3 age, s. 93.

4 Chariot: Özellikle Roma döneminde kullanılan, bir at tarafından çekilen iki tekerlekli savaş arabaları.

5 Japonların Kaiten'leri diğerlerinden farklı olarak kullanımı zor ve tek kişilik torpidolardı. "Kamikaze" kültürünün büyük öneme sahip olduğu Japonlar arasında Kaiten'lerin kullanıcıları da hedefe torpidoyla birlikte çarpıyor ve ölüyorlardı. "Kamikaze" kelimesi "ilahi rüzgâr" anlamına gelirken, tek kullanımlık bu adamlı torpidolara verilen "Kaiten" ismi "Cennet titreten" anlamına geliyordu.

6 Paul Kemp, age, s. 7.

7 SEAL Delivery Vehicle. SEAL sualtı intikal vasıtası. İçindeki kullanıcı ve dalıcıların doğrudan deniz suyuna temas ettikleri, mini bir denizaltı olarak da düşünülebilir.

8 ASDS: Advanced SEAL Delivery System. Gelişmiş SEAL sualtı intikal sistemi.

Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC)

Kampfhswimmer (KSKs) Deniz Komandoları¹

Kitaba giriş olması maksadıyla Deniz Komando birliklerinin kuruluşlarına yönelik dünya genelinde kabul gören iki önemli neden bundan önceki kısımlarda verilmişti. Öte yandan özellikle adamlı torpido/cep denizaltısı inşası konusunda birçok başka ülke de başarılı çalışmalarda bulundu ve bu silahları etkin şekilde kullandı.

İkinci Dünya Savaşı'nın son yıllarında sualtı intikal vasıtaları/cep denizaltıları üzerinde çalışmalara başlayan Almanların, İtalyan ve Japonlardan edindiği çok önemli bilgi birikimi ve tecrübeleri vardı. Bu avantajlarını önce, bir G7e torpidosunu tek kişilik Neger (zenci) adamlı torpidosuna, daha sonra da Molch (kertenkele) adamlı torpidosuna dönüştürmekte kullanan Almanlar, cep denizaltı inşasına da önemle eğildiler. Tek kişilik Biber (kuduz) ve iki kişilik Seehund (ayıbalığı)² cep denizaltılarının savaşın son döneminde gösterdikleri başarılar nedeniyle İngiliz Oramiral Sir Charles Little şöyle söylemek zorunda kalacaktı: "Bu lanetli silahların önemli zararlar vermeden savaşta çok geç kullanılmaya başlanmış olması bizim için büyük şans."³

İkinci Dünya Savaşı sonrasında savaştan edindikleri tecrübeleri uzun yıllar sonra dizel elektrik denizaltıların inşası için kullanan Almanların bugün ellerinde cep denizaltısı ya da adamlı torpido benzeri sualtı intikal vasıtaları bulunmasa da, sualtı taarruz görevlerini icra edebilecek KSKs personeli bulunmaktadır. Eckernförde Deniz Üssü'nde konuşlu SAT komando muadili KSKs'ların da, sualtı sinsi taarruz, süratli botlarla yüzer unsurlara ve liman içlerine taarruz, kara harekâtı (denizin kara birliklerine sinsi taarruz) ve hava harekâtı (paraşütle sızma ve helikopter harekâtları) görevleri vardır.⁴

Cep denizaltıları yerine halen Alman Deniz Kuvvetleri envanterinde mevcut Tip 205 ve Tip 206A denizaltılarını kullanan ve torpido kovanlarından giriş-çıkış yapabilme kabiliyetine sahip KSKs'ların ABD SEAL timlerine mübadele personeli gönderdikleri ve özellikle

1 KSKs: Kampf Schwimmer Kampanie. Savaş yüzücüsü birliği, AFC Deniz Kuvvetleri Deniz Komandoları. Almanlar, Özel Kuvvetler Komutanlığı KSK-Komando Spezialkräfte ile aynı isimde olan KSK'ların birbirleriyle karışmaması için rumuzlarını ya açık yazmakta ya da KSKs olarak kullanmaktadırlar. Hugh McManners, *Ultimate Special Forces*, Dorling Kindersley Limited, 2003, s. 186.

2 Seehund'un gelişmiş modeli Type 227 iki kişilik cep denizaltısıdır.

3 Paul Kemp, age, s. 207.

4 George Markham, *Guns of The Elite, Special Forces Firearms, 1940 to the present*, Sterling Publishing Co., New York, 1989.

de son yıllarda artan Gemi Zapt ve Müsadere (GZM)¹ görevlerine etkin olarak katıldıkları bilinmektedir.

İngiliz SBS Deniz Komandoları

Almanlar gibi dünya genelinde saygınlığı olan bir başka SAT komando muadili birim de İngiliz Deniz Komandoları SBS'lerdir ve kuruluşları İkinci Dünya Savaşı yıllarına dayanmaktadır.² 1940-1945 yılları arasındaki dönemde İngiliz Kara Kuvvetleri, Kraliyet Deniz Piyadeleri ve Kraliyet Deniz Kuvvetleri içinde birbirine benzer mak-satlarla teşkilatlanmış birimlerin savaş sonrasında tek bir çatı altında toplanmasıyla bugünkü SBS'lerin temeli atılmıştır.

1940'ların başında David Stirling tarafından kurulan İngiliz Kara Kuvvetleri'ne bağlı SAS'larla³ hemen hemen aynı dönemde faaliyetlerine başlayan SBS'lerin teşkilatlanmasında en büyük etken 22 Eylül 1943 tarihinde Alman savaş gemisi Tirpitz'in batırılması olmuştur.⁴ İngilizler Norveç fiyortlarına sızmak için tasarladıkları X-Craft cep denizaltılarını, Almanların dönemin en büyüğü olarak inşa edilen 822 feet (yaklaşık 250 metre) uzunluğunda, 53.000 ton tonaja sahip Tirpitz savaş gemisini etkisiz hale getirmek üzere kullanmaya karar verdiler.

Norveç'in Kaafjord Limanı'ndaki Tirpitz'e X-6 ve X-7 cep denizaltıları tarafından düzenlenen taarruz, Tirpitz'i batırmaya yetmese de bir daha denize çıkmasına engel oldu. Bu harekât X-6 ve X-7'nin limanı terk edemediği batmasıyla sonuçlandı. Ancak görevin başarısı İngilizleri cep denizaltıları ve bu tür sualtı taarruzları konusunda ikna etmeye yetmişti. Tirpitz'in cep denizaltılarıyla batırılması dışında düşman kıyı birliklerine ve limandaki gemilerine sabotajlar düzenlemek üzere savaşın önemli bir bölümünde SBS'ler tarafından kanolar kullanılarak birçok taarruz düzenlendi.

Denizaltılarla intikale ettirildikleri düşman sahili açıklarından kıyıya kadar kano kullanan SBS'ler, amfibi keşif ve sahil keşfi görevlerinde de

1 SAT komandoları tarafından Gemi Zapt ve Müsadere (GZM) ifadesi, askeri terminolojideki "boarding" görevlerini tanımlamada kullanılmaktadır. ABD tarafından kullanılan tabir VBSS: Visit-Board-Search and Seizure'dır.

2 SBS: Special Boat Service. Özel Bot Birliği. İngilizlerin seçkin birliklerinden SBS'ler kendilerini ve görevlerini tanımlamak üzere, "Not by strength, by guile" (Güçle değil, hileyle) parolasını kullanmaktadırlar. John Parker, SBS, *The inside story of the Special Boat Service*, Headline Book Publishing, 1997, s. 3.

3 SAS: Special Air Service. Özel Hava Birliği. 22. SAS olarak da bilinir. İngilizlerin dünyaca meşhur anti-terör birimidir. Leroy Thompson, SAS, *Great Britain's Elite Special Air Service*, Motorbooks, 1994, s. 7-9.

4 William H. McRaven, *Spec Ops, Case studies in special operations warfare: Theory and practice*, Presidio Press, 1996, s. 201-243.

etkin olarak kullanıldılar. SBS'lerin savaşta bir başka taarruz vasıtası da iki kişilik sualtı intikal vasıtaları Chariot'lardı ve bu vasıtalarla İtalyan gemilerine de taarruzlar düzenlediler.¹

Kore ve Falkland Savaşları dışında Kuzey İrlanda'da İngiliz Kara Kuvvetleri'ndeki muadilleri SAS'larla ortak görevler icra eden SBS'ler, Körfez Savaşları'nda da görev aldılar. Bugün görevleri arasında denizde özel harekât icra etmenin yanı sıra, özel istihbarat ihtiyaçlarının karşılanması, keşif, sualtı taarruz, plaj ve sahil gerisi keşfiyle sabotaj görevleri bulunan SBS'ler, denizde haydutluk ve genel maksatlı tüm özel harekât görevlerinde de yer almaktadırlar.² İngiliz Kraliyet Deniz Piyadeleri'ne bağlı SBS'ler özel seçmeleri başarabildikleri takdirde SAS'larla birlikte ortak icra edilen ikinci seçme testlerine katılmaktadırlar. Beyaz perdedeki en ünlü SBS Deniz Komandosu ise Deniz Binbaşı Bond, bilinen tam adıyla "007 James Bond"dur.

İsrail Shayetet 13 Deniz Komandoları

Kendilerine ilişkin oldukça az bilginin basına yansımaları tercih eden ve dünyanın sayılı Deniz Komando birliklerinden kabul edilen Shayetet 13 (Filotilla 13)³ hakkında 1988 yılı Nisan ayına kadar fazla bilgi edinilememiştir. FKÖ liderlerinden Ebu Cihad'a Tunus'ta düzenlenen suikastla isimleri ilk kez duyulan Filotilla 13'ün tarihiyse İkinci Dünya Savaşı yıllarına kadar gitmektedir.

İkinci Dünya Savaşı sırasında İngilizler Akdeniz'de Almanlara karşı denizden icra edilecek istihbarat toplama ve sabotaj görevleri için İsrail Özel Kuvvetleri Pal'mach içinden gönüllü olarak belirledikleri personele ilk olarak Tel Aviv'de eğitim verdiler. Amfibi harekât, sualtı taarruz ve komando teknikleri konusunda eğitim alan 23 Deniz Komandosu, 18 Mayıs 1941 gecesi Deniz Binbaşı Anthony Palmer komutasında HMS Sea Lion ile Tripoli'deki Vichy Fransası petrol rafinerisini imha etmek üzere göreve çıktı.

HMS Sea Lion asla Tripoli'ye ulaşamasa ve 23 denizcinin akıbeti hakkında bugün dahi herhangi bir bilgi bulunmasa dahi İkinci Dünya Savaşı'na ait bu çok küçük detay ve 23 Deniz Komandosu Filotilla 13'ün nüvesi olarak kabul edildi.

İngiliz Kuvvetleri'nin Filistin'den çekilmesinden sonra Filistinlilere ve öteki Arap ülkelerine karşı çeşitli görevler alan Filotilla 13, 1948 Savaşı'nın en yoğun günlerinde kurbağa adam ve sabotaj araçları

1 John Parker, age, s. 101-102.

2 Special Boat Service (SBS), http://www.specialoperations.com/foreign/United_Kingdom/Royal_Marines/SBS_Profile.html, Eylül 2001 aktif.

3 Samuel M. Katz, *Israeli Special Forces*, Motorbooks International, 1993, s. 47-63.

birimi olmak üzere iki başlık altında teşkilatlandı. İtalya'dan 250 kilogram patlayıcı taşıma kapasitesine sahip MTM tipinde sualtı intikal vasıtası alan Yochai Ben-Nun komutasındaki sabotaj biriminin eğitimleri de eski bir İtalyan Deniz Komandosu Fiorenzo Capriotti tarafından verildi.

Üç MTM'yle Mısır Deniz Kuvvetleri'ne ait RENS¹ Emir Faruk muhribine ve bir mayın tarama gemisine yapılan 21 Ekim 1948 tarihli taarruzun başarısı Filotilla 13'ün kendine olan güvenini artırırken beraberinde uzun yıllar sürecektir derin bir sessizliği de getirdi. Bu sessizlik süresince İsrail askeri istihbarat birimi A'man ve İsrail gizli servisi MOSSAD tarafından verilen birçok gizli görevde de görevlendirildiler.

İçlerinden İsrail Genelkurmay Başkanlığı'na kadar yükselecek Tuğamiral Ze'ev Almog gibi Deniz Komandolarını da çıkartan Filotilla 13, ABD SEAL'ları ve İngiliz SBS'leri gibi muadilleriyle eğitimlerini ve belki de görevlerini dün olduğu gibi bugün de sürdürmektedir. Filotilla 13 ya da İsrail'de yaygın bilinen isimleriyle Ha'Kommando Ha'Yami'yi (bir başka isim ve sembolleriyle Yarasalar) Türkiye'nin tanınmasıysa ne yazık ki dokuz masum vatandaşımızın katledilmesiyle oldu. 31 Mayıs 2010 günü sabaha karşı 04.40 sıralarında Mavi Marmara gemisine İsrail'in 72 deniz mili açığında harekât düzenleyen İsrail Deniz Komandoları, beklemedikleri bir karşılık görmeleri sonucu paniğe kapılmış ve silahsız dokuz masum vatandaşımızı vurarak öldürmüşlerdi.

Yunanistan OYK² Deniz Komandoları

Yunanistan Kraliyet Deniz Kuvvetleri'ne bağlı Deniz Komando Birliği de aynı Türk Deniz Kuvvetleri'nde olduğu gibi ABD'li eğitimler tarafından yetiştirilen çekirdek personelle kurulmuş, ilk eğitimler Girit Adası'ndaki Amerikan Üssü'nde icra edilmiştir. 1967 yılından itibaren, daha önce Kurbağa Adam Okulu olarak kurulan okul komutanlığı Sualtı Tahrip Birliği-MYK (Monos Yumorhon Katastpofon) olarak teşkilatlanmıştır.

Yunan Deniz Komandoları bugünkü son durumunu 1976 yılında almıştır. Yunan Sualtı Komando timleri, Sualtı Tahrip Birliği adı altında OYK timleri olarak görev yapmaktadırlar. Yunan OYK'larının tüm dünyadaki benzer yapılanmalardan tamamen farklı bir özelliği bulunmaktadır. ABD'yle SEAL ve EOD kursları konusunda köklü bir

1 RENS: Royal Egyptian Navy Ship. Mısır Kraliyet Deniz Kuvvetleri Gemisi.

2 OYK: Omada Yumorhon Katastpofon. Yunanistan Kraliyet Deniz Kuvvetleri Sualtı Taarruz Deniz Komandoları.

eğitim geçmişine sahip olan Yunanistan, Deniz Kuvvetleri personellerinden gönüllü olanları öncelikle ya ABD’de BUD/S¹ kursuna ya da Yunanistan’da OYK Deniz Komando kursuna tabi tutmaktadır.

Birbirine muadil olan bu kurslardan birini başarıyla bitiren personel OYK timlerine katıldıktan sonra, ikinci ihtisasını da EOD üzerine yapmakta ve daha önce hangi ülkede kurs gördüğüne bağlı olarak mutlaka bir kez ABD’ye uzun süreli kursa gönderilmektedir. Dolayısıyla Yunan Deniz Kuvvetleri’ne bağlı bir OYK Deniz Komandosu ya SEAL ya da EOD kursundan birini mutlaka ABD’de görmektedir.

Bu eğitim sürecini tamamlayan OYK’lar Türk Deniz Kuvvetleri’ndeki SAT komando ve SAS görevlerine yönelik olarak teşkilatlanmaktadır. Görevleri arasında, düşman topraklarına gizlice sızarak istihbarat toplama, sabotaj, stratejik hedefleri imha gibi görevlerin yanı sıra, çıkarma harekâtı öncesinde çıkarma yapılacak bölgenin temizlenmesi ve engellerin ortadan kaldırılması da bulunmaktadır. Kıyıdaki savunma birlik ve silahlarının imhası, düşman gemilerine sinsi taarruz ve mayınların etkisiz hale getirilmesi görevleri de vardır.

EOD görevlerine yönelik olarak, istek, sağlık ve yaş durumuna göre teşkilatlanan OYK’lar, mayın tarama/avlama gemilerinin yaklaştığı bölgelerdeki mayınların temizliği görevini de yerine getirmektedirler. Eğitimlerini başarıyla tamamlayan OYK’lar, ana üslerinin dışında Ege Adaları’nda rotasyon görevlerine gönderilmektedirler. Türk SAT komandoları ve Yunan OYK Deniz Komandolarının bir çatışmaya en fazla yaklaştıkları olay 1996 yılında gerçekleşen Kardak Krizi olmuştur.

Türk Deniz Kuvvetleri’nde sualtıcılığın tarihçesi

Türk SAT komandoları dünyadaki birçok benzer seçkin gruptan farklı olarak TSK’nın harekât ihtiyaçlarına yönelik olarak değil ABD’nin girişimiyle kurulmuştur. Ancak kuruluş aşamasından bu yana kendilerine ihtiyaç duyulan her fırsatta yeterliklerini ispatlayan SAT’ların hak ettikleri bir komutanlık çatısı altında teşkilatlanmaları ve yetiştirilmelerine ilişkin sancılı süreç ancak 50 senede tamamlanabilmiştir. Bu nedenle SAT komandolarının zaman alan bu oluşumlarını ve haklı ünlerini elde etmelerinin hangi aşamalardan geçtiğini doğru değerlendirebilmek, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu öncesine uzanan sualtıcılığın tarihçesini irdelemeden mümkün gözükmemektedir.

1 BUD/S: Basic Underwater Demolition/SEa-Air-Land. Temel sualtı tahribi/Deniz Komando kursu. ABD’de SEAL Deniz Komandolarına verilen kursun resmi adı. BUD/SEAL olarak da kullanılmaktadır.

Her ne kadar Türklerin sualtıcılık faaliyetlerinin hangi tarihte başladığı tam olarak bilinmesi de Evliya Çelebi'nin *Seyahatname*'sinde, 17. yüzyıl ortalarında Gelibolu'da Gavvas olarak adlandırılan dalgıçların mevcudiyetinden bahsedilmektedir.¹ Ayrıca Beşiktaş Deniz Müzesi arşivinde bulunan Osmanlıca belgelerden de Cumhuriyet öncesi dönemde sualtıcılık faaliyetleri konusunda yoğun çalışmaların yapıldığı anlaşılmaktadır.²

Bu dönemde icra edilen dalgıçlık görevleri arasında şunlar vardır: 1. Kili Limanı önünde karaya vurarak batan bir gemiden denize düşen topların gönderilen dalgıçlar marifetiyle çıkarılması. Tarih: 29.M.1165 (Hicrî). 2. Çeşme Limanı'nda kazazede olan Donanma kalyonlarının lengerleri ile toplarının ve gomana aletlerinin ihracı için Pergandi Kaptanlarından Murabıtzade Hüseyin Kaptan'ın memuriyetine ve maiyetine verilecek dalgıçlar vesaireye dair hüküm. Tarih: 26.B.1184 (Hicrî). 3. Samako ve Tatarpazarı havalisinden satın alınarak sallar ile İnöz iskelesine indirilirken, Bıyıklı Köyü yakınında Meriç Nehri'ne batan 600 kantar demirin dalgıçlar tedarik olunarak çıkarılması. Tarih: 29.R.1193 (Hicrî). 4. Anapa Kalesi'ne gönderilip Samsun ile Bafra arasında denize batan topların çıkarılması için İstanbul'dan dalgıç gönderilmesi. Tarih: 06.N.1208 (Hicrî). 5. Şirket-i Hayriye yolcu vapurlarında denize düşmelerin önlenmesi için birer dalgıç istihdamı ve iki tarafı demirli iskele yapılması. Tarih: 11.L.1271 (Hicrî). 6. Batan Ertuğrul Fırkateyni'nden dalgıçların çıkardığı bazı eşyaların satılarak muhtelif masrafların karşılandığı. Tarih: 03.L.1308 (Hicrî). 7. Lutf-i Hüda vapurunun Fındıklı-Kabataş arasından kalkışı sırasında sancak demirinin zinciri kesilip düştüğü ve dalgıç vasıtasıyla çıkarılması. Tarih: 22.B.1324 (Hicrî). 8. Beykoz İskelesi önünde Şirket-i Hayriye'ye ait vapurdan denize düşüp boğulan Muzaffer adlı şahsın cesedinin buldurulması için Şirket-i Hayriye'ce dalgıç gönderilmesi gerektiği. Tarih: 23.Ş.1328 (Hicrî). 9. Yeni icat dalgıç sefinesinin iştirası teklifi. Tarih: 11.10.1870 (Miladî).

Bu görevlerin çoğunun icrası sırasında İngiliz yapımı, insan gücüyle tahrik edilen bir hava kompresöründen beslenen satıhtan ikmali dalış teçhizatları kullanılmış, 19. yüzyılın ikinci yarısında Sultan İkinci Abdülhamit döneminde Kasımpaşa-İstanbul'da bir Dalgıç Bölüğü kurulmuştur.

Cumhuriyet döneminde ilk dalgıç birliğinin kurulmasıysa 1923 yılından sonra Azapkapı-İstanbul'da olmuştur. Yüzbaşı Ahmet Bey komutasındaki bu birliğin ilk personeli bir subay, 10 erdir ve birli-

1 Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın yayımlanmamış gayriresmi tarihçesi, 2005.

2 Beşiktaş Deniz Müzesi arşivi, Nurcan Bal çevirisi.

ğin ilk teçhizatları da, bir filika, İngiliz yapımı Siebe Gorman dalgıç başlığı ve iki kişinin elle çalıştırıldığı hava makinesinden oluşan bir kompresördür. 1927 yılında kadrosundaki hava makinesi ve dalgıç takımları mevcudu artırılan birliğin personeli de iki subay, bir astsubay ve 20 ere çıkarılmıştır.

1923-1927 yılları arasında üç ay süreyle verilen dalgıç kurslarının süresi 1927 yılından itibaren subay ve astsubaylar için altı ay, erler için üç ay olarak uygulanmış ve birliğin ismi de Dalgıç Grubu olarak değiştirilmiştir. 1928 yılında Dalgıç Grubu Azapkapı'dan Kasımpaşa'da bulunan Bahriye Mezbahası'na taşınmış ve komutanlığını da Binbaşı Nazmi Bey devralmıştır. Kasımpaşa'ya taşınan birliğin adı 1949 yılı itibarıyla Dalgıç Okulu ve Kıtası Komutanlığı olarak değiştirilirken, aynı dönemde Çanakkale ve Gölcük'te de Dalgıç Kıtaları kurulmuştur.

1950 yılından itibaren dönemin en yeni satıhtan ikmali dalış sistemi (SİDS) olan ABD yapımı MK V derin su dalış takımı ve modern solunum havası kompresörleri envantere girmiştir. MK V derin su dalış takımını, daha gelişmiş modeli olan helyum-oksijen karışım gaz dalışlarına imkân sağlayan dalış sistemleri takip etmiş ve bu sistemleri kullanacak personelin eğitimleri de yine yurtdışına personel gönderilmek suretiyle gerçekleştirilmiştir.

1951 yılında Türk Deniz Kuvvetleri'nin ilk kurtarma gemisi olan ve bünyesinde, denizaltıdan personel kurtarma çanı, satıhtan ikmali dalış sistemleri ve SCUBA¹ dalış teçhizatları da bulunan TCG Kurtaran (A-584) ABD'den alınmış ve Gölcük'te Denizaltı Filosu Komutanlığı emrinde göreve başlamıştır. TCG Kurtaran 1953 yılında Çanakkale Nara burnu açıklarında batan TCG Dumlupınar denizaltısını kurtarma çalışmalarına da katılmış, ancak kuvvetli akıntı ve elverişsiz deniz şartları nedeniyle kazazedeleri kurtarmak mümkün olamamıştır.

1954 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde kurbağa adam yetiştirilmek üzere 12 subay ve dört astsubaydan oluşan bir grup, kurs görmek üzere Malta'ya gönderilmiştir. Personelin kurs sonrasında yurda dönüşüyle birlikte açılan yeni kurslarla, Türk Deniz Kuvvetleri'nde ilk olarak SCUBA teçhizatlı kurbağa adamlar görev yapmaya başlamışlardır.

Dalgıç Okulu ve Kıtası Komutanlığı 1956 yılında Kasımpaşa'dan, 2004 yılına kadar konuşlu kaldığı Çubuklu'daki tesislerine taşınmış ve başta TCG Kurtaran olmak üzere bünyesine öteki dalış ve kurtarma gemilerini katmıştır. Dalgıç Okulu ve Kıtası Komutanlığı'nın adı

1 SCUBA: Self Contained Underwater Breathing Apparatus. Solunum kaynağını dalgıcın kendi üzerinde bir tüp içerisinde taşıdığı, satıhla irtibatı olmayan dalış sistemi.

1962 yılında Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı olarak değiştirilmiştir. 1956 yılında Çubuklu'da Dalgıç Okulu ve Kıtası olarak inşa edilen tesislerdeki ilk komutan Güverte¹ Albay Tacettin Baysal'dır (Görev yılları: 1956-1958) (Vefat-1988).

Dalgıç Okulu ve Kıtası Komutanlığı'nın Çubuklu'ya taşınmasını takiben 1957-1958 yıllarında bir kısım dalgıç ihtisaslı subay ve astsubayın ABD'ye Navy EOD School'a² gönderilmesiyle EOD, bugünkü bilinen adıyla Sualtı Savunma (SAS) özel ihtisası Türk Deniz Kuvvetleri'ne girmiştir. Bu özel ihtisasın TSK bünyesine girmesi de yine Türk tarafından gelen bir teklifle olmamış, kurs verme talebi ABD tarafından yapılmıştır.

ABD'ye eğitime gönderilen personelin Türkiye'de 1960 yılında açmaya başladıkları kurslarla Türk EOD personeli yetiştirilmeye başlanmış ve bu kapsamda yeni bir teşkilatlanmaya gidilerek Sualtı Eğitim Grup Komutanlığı kurulmuştur. Bu komutanlığın o dönemde bünyesinde olan komutanlıklarsa, Dalgıç Okulu Komutanlığı ve Patlayıcı Maddeler Okul Komutanlığı'dır. 1960-1964 dönemini Çubuklu'da geçiren EOD kursu, 1964 yılında İstanbul Boğazı'nın Karadeniz çıkışında Soğanadası-Riva Çayı arasındaki araziye taşınmış, aynı yıl içinde önce Sualtı Müdafaa Araştırma Kurs Komutanlığı olan kursun ismi daha sonra Patlayıcı Maddeler Okul Komutanlığı olarak değiştirilmiştir.

1 Hazırlayan: Müt. (E) Tümamiral Fahri Çoker (Emk.72) (88 Fahri Galip) (Vefat-5 Temmuz 2001), *Deniz Harp Okulumuz*, Deniz Basımevi Müdürlüğü, Kasımpaşa/İstanbul, 2006, s. I-24: Deniz harp silah ve araçlarında ortaya çıkan büyük teknolojik gelişmeler paralelinde, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na deniz subaylarının modern Deniz Kuvvetleri'ne benzer şekilde yetiştirilmesi öngörüldü ve 16 Kasım 1951 tarih ve 332685 sayılı emirleriyle yürürlüğe konulan yönetmelik uyarınca ilk defa 1953-1954 öğretim/egitim yılından itibaren iki yılı öğrenci, iki yılı subay olmak üzere toplam dört yıllık "layn" sistemine geçildi. Bu sistemde öğrenim gören subayların rütbelerinin önüne gelen "güverte" ya da "makine" unvanı bir subayın mesleki ihtisasını belirtiyordu. 4 Ağustos 1971 gün ve 1462 sayılı Harp Okulları Kanunu gereğince; 1969-1970 öğretim/egitim yılından itibaren Harp Okullarının süresi üç yıla çıkarıldığından, Deniz Harp Okulu öğretimi, ilk üç yılı öğrenci, dördüncü yıl ise "Layn Okulu veya Temel Sınıf Okulu" adı altında subay olarak okunacak şekilde yeniden düzenlendi. Bu tarihten itibaren muharip subay rütbelerinin önünde "deniz" ibaresi kullanılmaya başlandı.

2 Navy EOD School: ABD Deniz Kuvvetleri patlayıcı mühimmatı zararsız hale getirme okulu.

İKİNCİ BÖLÜM

İlk kurslar ve kuruluş yılları

1. Dönem Sualtı Komando Kursu¹

İkinci Dünya Savaşı'nda elde edilen tecrübelerin ardından Kore Savaşı'nda önemi daha da iyi anlaşılan Deniz Komando birlikleri için 1960'lı yıllarla birlikte yeni bir yapılanınay¹ öngören ABD, bu düşünce-sini John F. Kennedy'nin başkanlığı döneminde hayata geçirdi. Askeri literatürde kuvvet çarpanı olarak anılan Deniz Komandolarının ken-dileri taktik seviyeli birlikler olmakla birlikte etkilerinin stratejik se-viyede olabileceği anlaşılmış, şimdi sıra bu birlikleri dünya çapında görev yapabilecek teknik, taktik ve teçhizata kavuşturmaya gelmişti.

Türkiye'nin aynı dönemdeki bakış açısına göreyse Türkiye'de bir Sualtı Komando Kursu'nun açılması teklifinin ABD'den gelmesine ilişkin sadece genel bir kanı vardı. Bu değerlendirmeye göre ABD, NATO'ya katılan ülkelerin silahlı kuvvetlerinde benzer birimler kurarak soğuk savaş döneminde SSCB'nin karşısında bir güç gös-terisinde bulunmak istiyordu. Ancak gerçekte ABD bu sayede hem kendisine yakın tutmaya çalıştığı ülkelerin ordularını doğrudan et-kisi altına alabiliyor hem de 1960'ların başında hayata geçirdiği Özel Kuvvetler kavramı çerçevesinde yeni kurulan SEAL timlerinin dün-yadaki harekât ortamları hakkında istihbarat ihtiyacını karşılıyordu.

ABD günümüzde de dünya genelinde faaliyet yürüten Özel Kuvvet birliklerini oluştururken görev yapılacak harekât alanlarını esas almaktadır. Deniz Özel Harp kabiliyetine sahip SEAL'lar da ku-ruluş aşamasından itibaren ABD'nin batı ve doğu yakasında farklı bölgelere yönelik olarak teşkilatlanmış ve eğitimlerini görev bölgeleri-nin özelliklerine göre yapmışlardır. Bu nedenle 1 Ocak 1962 tarihinde kurulan SEAL-1 timi ABD'nin batı kıyısında Coronado-San Diego'da konuşlanmış ve görev alanı Asya ülkeleri olarak belirlenmişti.

1 1. Dönem Sualtı Komando Kursu'na ilişkin bilgilerin önemli bir kısmı 2 Aralık 2010 tarihinde emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş İsmail Bölükbaşı ile yapılan rö-portaj, kendisinden temin edilen belge ve fotoğraf desteğiyle hazırlanmıştır. Rumeli kökenli bir ailenin çocuğu olarak 1940 yılında Adapazarı'nda dünyaya gelen Bölük-başı, 1954 yılında Beylerbeyi Deniz Astsubay Ortaokuluna başladı. Dört yıllık orta-okul hayatı boyunca atletizm ve kürek sporlarıyla ilgilenen Bölükbaşı, 1960 yılında başladığı bahriye hayatı boyunca da atıcılık dalında birçok kez milli sporcu oldu. İlk görev yeri olan TCG Gaziantep muhribinden 1962 yılında Sualtı Komando Kursu'na katılan Bölükbaşı, bu kurstan önce dalgıç olmak üzere seçmelere katılmış ve iki ay süreyle kurbağa adam, üç ay süreyle de İkinci Sınıf Dalgıç kurslarına iştirak etmişti.

Bir hafta sonra 8 Ocak 1962 tarihinde kurulan SEAL-2 timi ise ABD'nin doğu kıyısında Norfolk-Virginia'da konuşlanmış ve görev alanı, Avrupa, Afrika ve Ortadoğu olarak belirlenmişti.¹

Dünya genelinde harekât yapabilecek imkân ve kabiliyete sahip olmayı hedefleyen SEAL timlerinin öncelikle görev yapma ihtimalleri olan bölgeleri iyi etüt etmeleri gerekiyordu. Bu nedenle süratle oluşturulan seyyar eğitim timleri MTT'ler vasıtasıyla SEAL-1 timi personeli Güney Vietnam başta olmak üzere Asya ülkelerinde, SEAL-2 timi personeliyse Türkiye, Yunanistan, İspanya, Norveç ve hatta İran başta olmak üzere Avrupa ve Ortadoğu'da eğitimler vermeye başladı.

ABD'nin 1962 yılında Türkiye'ye yaptığı yeni kurs teklifinin amacı Türk tarafınca tam olarak anlaşılamasa da, isimleri daha önce sadece İkinci Dünya Savaşı ve Kore Savaşı'nda bilinen UDT/SEAL'ların kurs teklifi olumlu karşılandı. Bu teklife göre, dalgıç ve EOD (Sualtı Savunma-SAS) kurslarından farklı olarak ilk defa personel kurs görmek üzere ABD'ye gitmeyecek, eğitmenler Türkiye'ye gelerek kursu ülkemizde vereceklerdi. 1960'lı yılların Türk Deniz Kuvvetleri'nce icra edilen görevler göz önüne alındığında, nitelikleri de ne görev yapacakları da tam olarak anlaşılamadığından ilk Sualtı Komando Kursu'na yoğun bir kursiyer talebi olmadı.

Ancak kurs teklifinin kabul görmesi üzerine zaman kaybetmeden SEAL personeli MTT 1-63² olarak teşkilatlandırarak Türkiye'ye gönderen Amerikalılar, iki elin parmaklarını geçmeyen sayıdaki eğitmen subay ve astsubayları vasıtasıyla ilk kursu açabilecekleri uygun arazi ve tesisleri aramak üzere Deniz Kuvvetleri birliklerini dolaşmaya başladı. Aranılan yer kısa süre sonra bulundu ve ilk Sualtı Komando Kursu'nun açılacağı yer Arsuz-İskenderun olarak belirlendi. Şimdi sıra kurs görececek personeli belirlemeye gelmişti.

1950'li yılların ikinci yarısından itibaren Türk Deniz Kuvvetleri bünyesinde kurbağa adam kursları açılmaya başlanmıştı. ABD tarafından Türkiye'de açılması planlanan Sualtı Komando Kursu'nun da kurbağa adamlık vasıflarıyla örtüştüğü düşünüldüğünden, ilk kursiyer planlaması için kurbağa adam/dalgıç unvanlı personel tercih edildi. Bu nedenle dönemin Dalgıç Okulu ve Kıtası Komutanı Güverte Albay Vedat Dora, 1962 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından yapılan kurs çağrısına, dalgıç vasıflı ya da halen kurslara

1 Takip eden yıllarda yeni kurulan SEAL timlerinin tek numaralı olanları (3, 5, 7, 9 gibi) batı yakasında Coronado-San Diego'da, çift numaralı olanları da (2, 4, 6, 8, 10 gibi) doğu yakasında Norfolk-Virginia'da konuşlanmaya devam etti. Kevin Dockery, *SEALs in Action*, Avon Books, 1991, s. 102.

2 MTT 1-63'ün Türkiye'de görevlendirildiği dönemde MTT 3-64 de Yunanistan'da görevlendirildi.

devam eden personelden 45 kişilik bir isim listesi belirleyerek cevap verdi. Grubun ilk durağı kurs hakkında temel bilgileri alacakları yer olan Ankara'daki Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karargâhıydı.

45 kişilik listedeki personelin önemli bir bölümü, 1962 yılında kurbağa adam ve dalgıç kurslarından henüz mezun olmuş genç personelken, çok daha önce dalgıç unvanına sahip olmuş 30'lu yaşlarının ortalarında personel de kursiyer listesine yazılmıştı. Ayrıca ilk kez açılacak kurs için Deniz Kuvvetleri'nin tüm birliklerine de çağrı yapıldı. Büyük çoğunluğu kurbağa adam/dalgıç vasıflı personelden oluşan, Deniz Kuvvetleri'nin başka birliklerinden de kursa katılmaya istekli kalabalık bir grubun da dahil olduğu adaylara Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karargâhında ilk konuşmayı yapan Amerikalı bir binbaşydy.

Kurs hakkında bilgilerin verildiği ilk birkaç dakikanın ardından kursa katılma şartının gönüllülük esasına göre olduğu ortaya çıkınca, kursiyer mevcudu ilk kayıplarını vermeye başladı. Amerikalı binbaşının konuşmasını dinlemek dahi istemeyen gönülsüzlerden geriye kalan 30 kişilik grupsa ilk Sualtı Komando Kursu'nun açılacağı Arsuz-İskenderun'daki çadırlarına doğru yola çıktı.

Kursiyerlerin ve eğitimi verecek Amerikalı komandoların ilk karşılaşması İskenderun'da gerçekleşti. Sekiz kişilik Amerikalı eğitmen ekibinde kıdemli subay olarak Deniz Yüzbaşı Taylor,¹ en kıdemli astsubay olarak da Deniz Astsubay Üstçavuş Bob Gallagher² bulunuyordu. Kursu verecek eğitmenler o kadar gençti ki grubun en kıdemli astsubayı Gallagher dahi 20'li yaşlarının ortasında genç bir Deniz Komandosuydu.

Sualtı Komando Kursu'nun ilk iki dönem kursiyerleri için Gallagher ismi özel bir önem arz ediyordu. Sert ve yakınlık kurulması zor yapısının yanı sıra oldukça cesur bir karaktere de sahip olan İrlanda asıllı Kartal (Eagle) lakaplı Bob Eagle Gallagher, genç rütbede geldiği Türkiye görevinden sonra ABD'ye dönüşünde Vietnam'a gidecek ve oradaki UDT/SEAL personeline de eğitim verecekti. Kendisinin de ilk olarak 1967 yılında ve altışar aylık sürelerle toplam dört tur katıldığı Vietnam Savaşı'nda, üç turda toplam yedi kez yaralanan Gallagher'a, Vietnam'da gösterdiği kahramanlıklardan ötürü kendi silah arkadaşları arasında da büyük saygı duyuluyordu. Gallagher Vietnam Savaşı süresince, ABD Silahlı Kuvvetleri'nin en yüksek ikinci (birincisi medal of honor-onur madalyası) ve ABD Deniz Kuvvetleri'nin en yüksek

1 Kurs süresince bir grup eğitmen sabit olarak kalırken bir kısmı da sürekli değişti. Bu nedenle bazı isimler hatırlanmamaktadır.

2 Captain Robert A. Gormly, USN (Ret.), *Combat Swimmer, Memoirs of a Navy SEAL*, Onyx Book, Birinci basım, Mayıs 1999, s. 50.

madalyası olan Navy Cross (Deniz Kuvvetleri Haçı) dahil 18 madalya aldı.¹

Kursiyer ve eğitimcilerin buluşmasının ardından Sualtı Komando Kursu resmi olarak 20 Kasım 1962 tarihinde, Ankara'daki mülakat-tan sonra kursa katılmaya gönüllü olan 30 civarında ve çoğunluğunu kurbağa adam (dalgıç ihtisaslı subay) astsubayların oluşturduğu grupta başladı. Ancak işler hiç de beklendiği gibi gitmedi.

Sualtı Komando Kursu'nun en yoğun fizik-kondisyon eğitimle-rinin icra edildiği ilk safhasının sonunda, yani Cehennem Haftası bittiğinde, kursa devam edebilecek üç subay, altı astsubaydan olu-şan sadece dokuz kişilik küçük bir grup kalmıştı. İlk kursun dokuz kişilik Cehennem Haftası mezunu subay personeli, Makine Yüzbaşı Tonguç Köni'yle, Güverte Üsteğmenler Gültekin Tuncer ve Ekmel Totrakan'dı. İlk Cehennem Haftası mezunu astsubay personelse, Deniz Astsubay Başçavuşlar; Emin Tuncalı, Şakir Helvacıoğlu, Çetin Gököl ve Oktay Kızılyamaç; Deniz Astsubay Üstçavuşlar Kenan Şengül ve İsmail Bölükbaşı'ydı.²

Ancak bu listede ismi yer alan Güverte Üsteğmen Ekmel Totrakan kursun bitmesine çok az bir süre kala kurstan ayrılmaya karar vererek eski görev yerine dönecekti. Deniz Kuvvetleri'nden koramiral rütbe-siyle emekli olan Totrakan, bugüne kadar SAT Komando Kursu'ndan ayrılanlar arasında en yüksek rütbeye ulaşan tek subaydır. Üstün fiziği ve sporcu kişiliğiyle 1960'lı yıllarda spor hayatının zirvesinde olan Totrakan, o yıllarda yalnız Ordu Milli Basketbol takımına yük-selmekle kalmamış Türk Milli Basketbol takımında da görev almıştı.³ Totrakan'ı kurstan ayrılmaya iten sebepse, Deniz Kuvvetleri'nde na-sıl kullanılacağı henüz bilinmeyen yeni bir ihtisasta ilerleme şansının olmadığını düşünmesiydi.

1 Gallagher'ın *Navy Cross* madalyasını almasına neden olan, 13 Mart 1968 gecesi icra ettikleri Güney Vietnam'daki devriye görevine ilişkin ayrıntılar Orr Kelly'nin *Never Fight Fair* kitabında detaylı olarak anlatılmaktadır. Kelly, age, s. 38, 103-106, 114-115, 117, 119. Vietnam Savaşı döneminde ve sonrasında SEAL'lar arasında çok önemli bir yer tutacak, 1980'lerin başında faaliyete geçen ABD Deniz Kuvvetleri anti-terör timi SEAL-6 timinin kurucusu Deniz Albay Richard Marcinko'nun da övgüyle bahsettiği Gallagher'ın "Kartal" (Eagle) lakaplı olmasının sebebini Marcinko şöyle açıklıyor: "Kel kafalı, her ayrıntıyı gören kısık gözlü, hırslı o... çocuğunun tekiydi." Richard Marcinko, *Rogue Warrior*, Pocket Books, 1992, s. 76.

2 İlk Cehennem Haftası'nı tamamlayan altı astsubayın bir diğer önemli özelliği de hep-sinin daha önce kurbağa adam/ dalgıç kursu görmüş olmalarıydı.

3 Emekli Koramiral Ekmel Totrakan oramiralliğe terfi sırasında bulunduğu Güney De-niz Saha Komutanlığı'ndan 1996 yılında kadrosuzluktan emekliye sevk edildi. Halen spora ve özellikle dalışa devam eden Totrakan, dünyada "sualtı ressamı" unvanına sahip az sayıdaki ressamdan biridir. Eserleri yurtiçinde ve yurtdışında sergilenmek-tedir.

İlk Sualtı Komando Kursu daha başlar başlamaz beşinci haftanın sonunda sekteye uğrayınca Amerikalı eğitmen personel kursu devam ettirebilmek için çareler aramaya başladı. Akla gelen ilk çözüm, kursun icra edildiği İskenderun'da bulunan Er Eğitim Alayı'ndan kursa katılabilecek nitelikteki erlerin tespit edilmesiydi. Ancak ABD ordusundaki erlerin statüsüyle TSK'daki erlerin statüsü aynı değildi. Neredeyse bir yıla yaklaşan Sualtı Komando Kursu'ndan mezun olacak erler, kursun ardından uzun süre görev yapamadan terhis olacaktı.

Kursun yeterli sayıyla devam etmesi uğruna bu durum göz ardı edilerek İskenderun Er Eğitim Alayı'na gidildi ve acemi er eğitimlerine devam eden askerler arasından, daha önce herhangi bir sporla ilgilenmiş yaklaşık 50 kişilik bir grup tespit edildi. İkinci çare olarak da, daha önce rütbe sınırlaması getirilen kurs için, rütbe sınırı bir kademe daha yükseltildi ve yeni bir çağrı mesajı Deniz Kuvvetleri birliklerine yayımlandı. İkinci kez yapılan çağrıya cevap veren bir kısım personel, dilekçelerinin onaylanması sonrasında İskenderun'a geldi.

1963 yılının başlamasıyla birlikte Sualtı Komando Kursu bir kez daha, Cehennem Haftası'nı zaten bitirmiş dokuz personelin de katılımıyla ve yaklaşık 100 kişilik yeni mevcutla tekrar başladı. İkinci kez Cehennem Haftası bitirildiğinde kursa devam etmeye hak kazanan personel sayısı sadece 14'e yükselmişti. Ancak Amerikalı eğitmenler kurulacak yeni Sualtı Komando birliği için personel sayısını en az 21 olarak belirlemişlerdi ve hâlâ yedi kişilik eksikleri vardı.¹

Bir türlü tamamlanamayan ilk kurs

Sualtı Komando Kursu ikinci kez Cehennem Haftası sonuna gelmişti ve kurs bir kez daha personel eksikliği nedeniyle devam edemiyordu. Son çare olarak kursa katılmayı düşünecek tüm subay/astsubaylar için rütbe sınırlaması kaldırıldı. Bir de motivasyonu artırmak üzere yeni çağrı mesajına ilave bir madde eklendi: Kursu iyi dereceyle bitiren personel kurs sonrasında eğitim için ABD'ye gönderilecekti.

İlave madde, kursa katılacak personelin motivasyonunu artırmıştı. Gönüllü 100'e yakın yeni personelin katılımıyla Sualtı Komando Kursu üçüncü kez tekrar başladı. Ancak ABD'de kurs hayaliyle İskenderun'a akın eden personel, karşılaştıkları zorluklarla baş edemeyince birkaç gün içinde kursu bırakmaya başladı ve mevcut yine

¹ 21 rakamı o yılların UDT/SEAL teşkilat yapısıyla ilgiliydi. Bir UDT/SEAL ünit (biri-mi/birliği) üç subay 18 astsubaydan oluşuyordu. Komutan olarak bir kıdemli subayın da bulunduğu 22 kişilik tim yapısı SAT komandoları tarafından da kuruluşundan itibaren 2000'li yılların başına kadar uygulandı. 2000'li yıllarla birlikte gelişen harp silah araç ve gereçleriyle, yeni görevler değerlendirilerek 22 kişilik SAT komando ünit yapısı değiştirilmiş ve Görev Birim Komutanlığı (GBK) teşkilatlanmasına geçilmiştir.

başlangıcın yarısına düştü. Kursu kısa sürede bırakanlarınsa eski görev yerlerine döndüklerinde anlatacakları bir hikâyeleri olması gerekiyordu. Bahane de hazırды. Kursta Amerikalı personel tarafından kasıtlı olarak Türk subay ve astsubaylarına kötü muamele yapılıyor ve çoğu personel bu haksız muameleden dolayı kursu bırakıyordu.

Dedikodular kulaktan kulağa yayılınca, TSK'nın hiç de alışkın olmadığı kurstan ayrılma oranına sahip bu yeni birliğini, dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cevdet Sunay ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Koramiral Mehmet Necdet Uran da merak etti. Heyetin İskenderun'a yaptıkları ziyareti Amerikalı eğitimler adeta bir gösteriye çevirince, gördükleri karşısında etkilenen heyet kursiyer personele başarılar dileyerek İskenderun'dan ayrıldı.

Kursa İskenderun'da başlayan kursiyerler, fizik-kondisyon eğitimlerinin sona ermesinin ardından Eğirdir-Isparta'ya geçti. Bugün SAT Komando Kursu'nda uygulanan müfredatın aksine paraşüt eğitimleri o dönemde kursun ikinci safhasındaydı. Paraşüt yer ve kule eğitimleri için Eğirdir Dağ Komando Okulu'nun tesislerini kullanan Sualtı Komando kursiyerleri gerek fizikleri gerek eğitimlerdeki tavırlarıyla Dağ Komando Okulu personelinin de dikkatini çekmişti.

Sualtı Komando kursiyerleriyle Eğirdir Dağ Komando Okulu'nun bu teması 2. Dönem Kursu'na 16 Dağ komandosunun gönderilmesi sonucunu doğuracaktı. Ancak 2. Dönem'de kursa gönderilen 16 kişiden sadece üçü kurstan mezun olabilirken hiçbir zaman Deniz Kuvvetleri emrinde de görevlendirilmediler.¹

Paraşüt atlayışlarını Ankara'da tamamlayan kursiyerlerin son safha için uğrayacakları yer İstanbul oldu. Bu esnada Çubuklu'daki Dalgıç Okulu ve Kıtası Komutanlığı'nın adı Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı² olarak değiştirilmişti. Dalış eğitimlerinin büyük çoğunluğu Çubuklu Sahili'nde verilmesine karşın öteki koylarda da dalış eğitimlerine gidiliyordu. Serbest dalış ve açık devre SCUBA³ dalış

1 Dağ komando ihtisaslı üç personelin rütbe ve isimleri şöyledi: Piyade Üsteğmen Burhan Sezgin, Süvari (Tank) Üsteğmen İhsan Beriş ve Jandarma Teğmen Suavi Gökdel.

2 Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı 2004 yılına kadar Çubuklu'daki kışlasını kullandı. Önündeki otobüs durağının adı dahi "Dalgıç Okulu" olan bu bina, 1999 Gölcük depreminin ardından hasar gören askeri tesislerin değerlendirilmesi kapsamında boşaltıldı. Günümüzde Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı Beykoz'daki eski Sümerbank Kundura Fabrikası ve Beykoz Stadı'nın arasındaki yeni binasında faaliyetlerini sürdürmektedir. Çubuklu'da boşaltılan bina tadil edilmeyi müteakip Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

3 "Açık devre SCUBA dalışı" kurbağa adamın üzerinde taşıdığı hava tüpünden soluduğu havayı nefes verirken suya üflemesidir. Böylelikle hava kabarcıkları şeklinde dışarı verilen solunum havası satıhtan da rahatlıkla görüldüğünden Deniz Komando görevlerinde "kapalı devre" dalış sistemi kullanılır. Solunan havanın tekrar soluma sistemine dahil edildiği bu dalış şeklinde satha hava kabarcığı çıkmadığı için gizlilik sağlanır.

eğitimlerinin bir kısmı Kanlıca Koyu'nda verilirken, pusula yüzmeleri Moda Sahili'nde gerçekleştiriliyordu.

Bu dalışlardan birinde yaşanan bir olay SEAL-2 timinin tarihindeki ilk personeli kaybı olarak kayıtlara geçti. 21 Mayıs 1963 günü Çubuklu Sahili'nde icra edilen dalış eğitimleri sırasında açık devre SCUBA dalış cihazıyla kursiyerlere eşlik eden Deniz Üsteğmen Painter, ilk dalışının ardından satha gelmiş, iyi olduğunu bildirmiş ancak hemen ardından başladığı ikinci dalışından sonra bir daha sathaya gelemeyerek kaybolmuştu. Günler süren aramalara rağmen naaşı bulunamayan Painter, Sualtı Komandolarının İstanbul Boğazı'na vereceği ilk kayıp da olmayacaktı.¹

İlk Sualtı Komando Kursu'nun Amerikalı eğitmenler tarafından verilmesinin en büyük yan etkisi lisan konusunda oluyordu. Fizik-kondisyon eğitimleri safhasını atlatmak kolaydı. Yat-kalk-sürün-koş gibi komutlar, bugün halen SAT Komando Kursu'nda dahi düdükle verildiğinden bu konuda önemli bir güçlükle karşılaşılma². İngilizce lisarundaki teknik eğitimler konusundaki açıksa, yabancı dil bilgisi kuvvetli personelin anladıklarını öteki kursiyerlere Türkçeye çevirmesiyle gideriliyordu. Yine de o dönemde Amerikalı eğitmenler tarafından yetiştirilen ve daha sonra kendileri de eğitmen olan personel vasıtasıyla, SAT kursunda bazı terimlerin İngilizce verilmesi 1980'li yılların sonlarına kadar sürdü.³

İlk şehit Deniz Astsubay Çavuş Çetin Masır ve mezuniyet

1. Dönem Sualtı Komando Kursu sırasında Amerikalı eğitmenler eğitim araç ve gereçlerinin olanak verdiği ölçüde ABD'de icra edilen BUD/S kurs müfredatının aynısını Türkiye'de icra etti. Doğal olarak kurs müfredatı gereği daha önce kurbağa adam/dalgıç vasfına sahip personel de bir kez daha dalış kursunu görmek zorunda kaldı. Bugüne kadar SAT komandoları arasında bilinenin aksine ilk SAT şehidi de yine 1. Dönem Kursu sırasında ve bu dalış eğitimlerinde verildi.

1960'lı yıllarda İstanbul Boğazı'ndaki yapılaşma da göz önüne

1 Kevin Dockery, age, s. 107.

2 Yat tek hece-tek kısa düdük. Sürün: iki hece-iki kısa düdük. Kalk ve koş: üç kelime-üç kısa düdük.

3 Bu tabirlerin bazıları şöyleydi: *Krawl: crawl (serbest stil yüzüne)*, *puşap: push-up (şınav)*, *pulap: pull-up (barfiks)*, *maps: mouth piece (açık devre dalış regülatörünün ikinci kademe ağızlığı)*, *IBS (Inflatable Boat, Small): Şişirilebilir küçük lastik bot*, *kuükles: quickrelease (kolay kurtulma donanımı)*, *kamunsens: common sense (sağduyu)*, *meyves: Mae West (Hatalı açılımla birlikte paraşütün üzerinden ip atması sonucu paraşütün ABD'li ünlü şarkıcı-oyuncu Mae West'in iri göğüsleri gibi iki parça halinde dolması)*.

alındığında dalış eğitimi yapmaya müsait birçok koy mevcuttu. Kursun hemen hemen sonuna yaklaşıldığı Haziran ayında, Kanlıca Koyu'nda açık devre SCUBA dalış eğitimleri yapılan günlerden birinde, hava tüpünü dipte bıraktıktan sonra satha gelirken ciğerlerindeki havayı uygun şekilde boşaltamayan kursiyer Deniz Astsubay Çavuş Çetin Masır geçirdiği hava embolisi rahatsızlığı nedeniyle şehit oldu. Kursun dalış eğitimleri safhası Amerikalı Üsteğmen Painter ve Sualtı Komando kursiyer Masır'ın şehit olmasından kısa bir süre sonra tamamlanarak, son eğitim olan denizaltı eğitimleri için Gölcük'e geçildi.

Üçüncü kez başlayan Sualtı Komando Kursu bu kez yeterli sayıyla mezun vermeyi başarmıştı. 20 Kasım 1962 günü İskenderun'da başlayan, toplamda 200'e yakın kursiyerin iştirak ettiği ve üç kez baştan başlanan kurs, 1 Ağustos 1963 günü İstanbul'da sona erdi. Kurs sonunda mezun mevcudu iki subay, 14 astsubay ve beş er olmak üzere, hedeflenen 21 sayısına ulaşılmıştı.

Günümüz SAT komandolarının atası olan ve tamamen Amerikalı eğitimciler ve malzeme desteğiyle verilen kursun ilk mezunları, aşağıda isimleri belirtilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı mensubu subay, astsubay ve erlerdi:

1. Dönem SAK Kursu mezunları: Makine Yüzbaşı Tonguç Köni (1953)¹ Güverte Üsteğmen Gültekin Tuncer (1956). 1953 nasıplı Deniz Astsubay Başçavuşlar:² Emin Tuncalı (Vefat-24 Ocak 1996), Şakir Helvacıoğlu, Çetin Gökal (Vefat-18 Şubat 2013)³, Oktay Kızılyamaç (Vefat-6 Haziran 1990). Deniz Astsubay Başçavuş Hayati Seval (1954). 1957 nasıplı Deniz Astsubay Üstçavuşlar: Kenan Şengül, Hüsnü Çetin. 1958 nasıplı Deniz Astsubay Üstçavuşlar: İsmail Bölükbaşı, Timuçin Okan (Vefat-15 Eylül 1998). 1961 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Nail Gümüş, Nihat Bayraş, Fevzi Koyunoğlu, Muhteşem Güner (Vefat-25 Ekim 2011). Deniz Astsubay Çavuş Muzaffer Kandemir (1962) (Vefat-15 Aralık 1998). Deniz Erler: Selahattin Aktaş, İbrahim Bülbül, Erol Durmuş, Zafer Uysal, İsmet Musabaşlar.⁴

1. Dönem Sualtı Komando Kursu'nun sonu Kıbrıs olaylarının baş-

1 Personelin soyadından sonra parantez içinde yazan rakam, askeri okuldan mezun olarak Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nda göreve başladığı yıldır.

2 1960'lı yıllarda astsubaylar için ara kadem rütbeleri kullanılmadığından astsubay personel aslında genç olmasına karşın rütbeleri bugüne göre yüksek gözüküyordu.

3 Emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Çetin Gökal bu kitabın yazını aşamasında vefat eden ikinci SAT komandosu oldu.

4 1. Dönem SAK Kursu mezunu Selahattin Aktaş, İbrahim Bülbül, Erol Durmuş, Zafer Uysal ve İsmet Musabaşlar isimli erler, subay/astsubaylarla birlikte birebir aynı eğitimleri görerek kurstan mezun olan ve SAT komando tarihine Deniz Komando unvanıyla geçen tek muvazzaf olmayan gruptur. Kurs mezuniyetinden kısa bir süre sonra tezkere almışlar ve hiç SAT görevlerinde bulunmamışlardır.

langıcıyla hemen hemen aynı tarihlere denk geldi.¹ 25 Ocak 1963 günü Kıbrıs'ta Bayraktar Camii'nin bombalanmasının ardından, 21 Aralık'ta Türk-Rum çatışmaları başlamıştı. 25 Aralık'ta Türk Hava Kuvvetleri savaş uçakları Lefkoşa'da uyarı uçuşları yaparken, 27 Aralık'ta da Larnaka bölgesinde çarpışmalar oldu. 1964 yılına da olaylarla giren Kıbrıs'ta 23 Ocak günü Bayraktar Camii üçüncü kez bombalandı.

Daha sonra Kıbrıs'ta sırasıyla şu olaylar cereyan etti: 6 Şubat, Rumların Arpalık Köyü'ne saldırısı; 10-13 Şubat, Rumların Limasol Türk bölgesine saldırısı, 4-8 Mart; Zeytinlik ve Ozanköy'e Rum saldırıları; 7-10 Mart, Limasol'a Rum saldırısı-Baf Bölgesine saldırı; 10 Mart, Rumların Yeşilköy'e saldırısı; 19 Mart, Çamlıköy'e Rum saldırısı, 11 Nisan; Bozdağ'a mevzilenen Türk mücahitlere Rumların saldırısının başlaması (14 gün sürdü); 25 Nisan, Saint Hilaryon'a Rumların saldırısı; 7-8 Ağustos, Rum saldırıları üzerine Türk savaş uçaklarının Kıbrıs'ı bombalaması ve Hava Pilot Yüzbaşı Cengiz Topel'in şehit edilmesi; 9 Ağustos, iki Yunan savaş uçağının Erenköy'deki Türk mevzilerini bombalaması.

Kıbrıs'taki olaylar yeni mezun Deniz Komandolarını da olayını içine çekerek, olası bir görevde kullanılma ihtimallerine karşı tüm komandoların derhal İskenderun'a gönderilmesine sebep oldu. Türk Deniz Komandoları Ege'nin bir yakasında verilecek görevleri icra etmek üzere hazır beklerken öteki yakasında da aynı kendileri gibi Amerikalılar tarafından yetiştirilen Yunan Deniz Komandoları vardı.

Aynı dönemde SEAL-2 timinden oluşturulan MTT 3-64'ün sorumlusu olarak Yunanistan'da görevlendirilen ABD'li Deniz Üsteğmen George Doran ve beraberindeki personel, Yunanistan Kraliyet Deniz Kuvvetleri personeli üç subay, dokuz astsubay ve 40 ere Sualtı Komando Kursu vermişlerdi. Yunanistan Kara Taarruz Kuvvetleri'ne de (Özel Harekât) Deniz Komando harekâtları, temel paraşüt ve SCUBA eğitimleri veren grubun en büyük endişesi Ege'nin iki yakasından yetiştirdikleri personelin birbirlerine karşı savaşacak olmalarıydı.²

1963 yılı sonuyla 1964 yılı ilk yarısını İskenderun ve Mersin bölgelerinde geçiren yeni mezunlar, 1964 yılı Mayıs ayında yeni bir görev daha aldılar. TSK tarihinde ilk karesahne olan Deniz Komandoları bir yıl önce öğrendikleri yeni ihtisaslarını kendilerinden sonra gelen 2. Dönem Sualtı Komando kursiyerlerine öğreteceklerdi. Amerikalılardan doğrudan kurs alan komandalara 2. Dönem sırasında yine Amerikalılar gözetmen olarak eşlik edecek, ancak gözetmenlik

1 Erol Mütercimler, *Satılık Ada Kıbrıs, Kıbrıs Barış Harekâtının Bilinmeyen Yönleri*, Alfa Yayınları, Ocak 2010, s. 752-753.

2 George Doran, *The TEAMS, An Oral History of the U.S. Navy SEALs*, s. 121-122.

dışında herhangi bir eğitime katılmayacaklardı. Kursu başarıyla bitiren ve hemen ABD'ye eğitime gönderileceği bildirilen yeni mezun personeli ise bambaşka bir sürpriz bekliyordu.

Sualtı Komando (SAK) Grup Komutanlığı'nın kuruluşu ve 2. Dönem¹

1963 yılında 1. Dönem Sualtı Komando Kursu'nun sona ermesiyle yeni kurulan birliğin teşkilatı da oluşturularak, Sualtı Komando Grup Komutanlığı kuruldu. Ancak TSK'nun herhangi bir harekât ihtiyacına yönelik oluşturulmayan ve bu nedenle de özellikleri tam olarak anlaşılamayan, bugünkü isimleriyle SAT komando ve SAS ihtisaslarının teşkilatlanmasında da uzun yıllar görev tanımlarının karışıklığına neden olacak bir başlangıç yapıldı.

Adı Sualtı Komando Grup Komutanlığı olan bu teşkilatlanmanın altında iki UDT, iki EOD timi² dalgıç özel ihtisaslı Makine Albay Rasim Akınsel (Vefat-1990) komutasında 8 Ekim 1963 tarihinde Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın Çubuklu'daki kışlasında faaliyetlerine başladı.

23 Eylül 1969 tarihine kadar yaklaşık 6,5 yıl süreyle en uzun süre SAT'lara komuta eden Albay Akınsel'in görev yaptığı dönemde Kurtarma ve Sualtı Komutanları ve görev yılları da şöyle sıralandı: Güverte Albay Vedat Dora (1958-1963), Güverte Albay Sabri Nartman (1963-1966) (Vefat-1966), Güverte Albay Faruk Ülgen (1966-1967) (Vefat-1998) ve Güverte Kurmay Albay Zarf Çetindağ (1967-1969) (Vefat-1993).³ Albay Akınsel, Sualtı Komando Grup Komutanlığı görevini tamamladıktan sonra Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı görevini Albay Çetindağ'dan devralarak bu makamda da bir yıl süreyle görev yaptı.

Albay Akınsel ve emrindeki Sualtı Komando Grup Komutanlığı'na

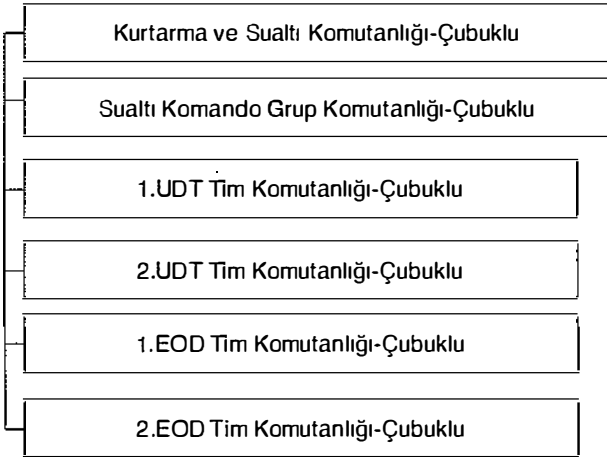
1 2. Dönem Sualtı Komando Kursu ve 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'na ilişkin bilgilerin önemli bir kısmı emekli Deniz Albay Yılmaz Cengiz'le 29 Ekim 2010 tarihinde, emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Kurtuluş Uysun'la 29 Kasım 2010 tarihinde ve emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş İsmail Bölükbaşı'yla 2 Aralık 2010 tarihinde yapılan röportajlar, kendilerinden temin edilen belge ve fotoğraf desteğiyle hazırlanmıştır.

2 ABD menşeli bu iki ihtisas ilk dönemlerde Türkçe bir isim bulunmadığı için ABD'de kullanılan isimleriyle hatta 1980'li yılların sonuna kadar mesajlarda dahi "Turkish UDT, Turkish EOD" olarak anıldılar. Kuruluş aşamasında Türkçeleştirilmeyen UDT ve EOD isimleri için daha sonra yeni isimler teklif edildi. UDT ismi yerine "Sualtı Taarruz-SAT", EOD ismi yerine önce "Sualtı Müdafaa-SAM" daha sonra da "Sualtı Savunma-SAS" isimleri kullanıldı. 1973 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karargâhında görevli dalgıç-SAS özel ihtisaslı Deniz Binbaşı Ayhan Alkoç'un (Vefat-2009) teklifiyle isimler bugünkü halini aldı.

3 Güverte Kurmay Albay Zarf Çetindağ ilk dalgıç özel ihtisaslı kurmay subayıdır.

tahsis edilen ilk yer Çubuklu'daki karargâh binasında bir dönem su-bay salonu olarak da kullanılan, binanın güney girişinde ikinci katta-ki odaydı. Bir odada dört masanın bulunduğu Sualtı Komando Grup Komutanlığı'nın bağlılarıysa şu şekildeydi: 1. UDT Tim Komutanı Makine Yüzbaşı Tonguç Köni (emrinde yedi astsubay, üç er UDT per-soneliyle birlikte); 2. UDT Tim Komutanı Güverte Üsteğmen Gültekin Tuncer (emrinde yedi astsubay, iki er UDT personeliyle birlikte); 1. EOD Tim Komutanı Güverte Yüzbaşı İsmail Özel (emrinde bir EOD astsubayıyla birlikte); 2. EOD Tim Komutanı Güverte Yüzbaşı Yiğit Güzen (emrinde bir EOD astsubayıyla birlikte).

1. Dönem Sualtı Komando Kursu mezunlarının göreve yönelik teşkilatlanması tamamlanırken, aynı personel bir sonraki kursta eğit-men olacağından süratle UDT Kurs Komutanlığı kurularak Sualtı Eğitim Grup Komutanlığı'na bağlandı.

1963 yılında kuruluş aşamasındaki teşkilat şeması

2. Dönem Sualtı Komando Kursu başlıyor

2. Dönem Sualtı Komando Kursu başlarken, Sualtı Komando Grup Komutanlığı'nın kuruluşunda olduğu gibi, yıllar sürecektir bir karışıklığa neden olacak bir başlangıç daha yapılarak, kursiyer per-sonelin seçiminde de ilginç bir yöntem uygulandı.

1950'li yılların sonunda ABD'de eğitime gönderilen dalgıç perso-nelin aldıkları EOD eğitimi sonrasında Türk Deniz Kuvvetleri bünye-sinde sualtıcı olarak kabul edilecek iki ihtisas oluşmuştu. 1963 yılında ilk mezunlarını veren Sualtı Komando Kursu mezunlarıyla bu sayı üçe çıktı. Görev özellikleri birbirine hiç benzemeyen bu üç ihtisas için salt sualtıcılık kimliğinin ortak payda olarak alınmasıyla, 1980'li

yılların sonlarına kadar ve çok da tartışılacak bir uygulamayla bu üç özel ihtisas grubu için kursiyer tefriki topluca yapıldı.

2. Dönem SAK Kursu'nun başlangıcında olduğu gibi, kursiyerler Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından yayımlanan çağrıya Deniz Komando-EOD-dalgıç ihtisaslarına ilişkin tercih belirtmeksizin Çubuklu'ya geliyorlar, daha kursa başlamadan herhangi bir tercihte bulunmadıkları için hangi alanda ihtisaslaşacaklarına dair motive de olamıyorlardı.

İhtisas kurslarına başlamadan önce kurbağa adam kursunu bir arada gören kursiyerler bu safhanın ardından eğitmenlerin de yönlendirmesiyle üç ihtisastan birini seçerek kursa devam ediyordu. Daha önce de belirtildiği gibi üç ihtisas için de verilen kurslar ihtisas komutanlıklarına değil Sualtı Eğitim Grup Komutanlığı'na bağlı olarak teşkilatlanmıştı. Bu uygulama da uzun yıllar devam etti ve ancak 1997 yılında Sualtı Eğitim Grup Komutanlığı lağvedilerek üç özel ihtisasın kursları ait olduğu Grup Komutanlığı'nın teşkilatına alındı.¹

4 Mayıs 1964 günü başlayan 2. Dönem SAK Kursu için de aynı yöntem uygulandı. 1963 yılı içerisinde Deniz Kuvvetleri tarafından yapılan çağrıya tercih belirtmeksizin gelen kursiyerler önce hep birlikte kurbağa adam kursuna başladılar. 2. Dönem'e katılan personelin kurbağa adam kursu tarihleri 1963 yılı Eylül-Kasım ayları arasındaki iki aylık dönemdi.

Kurbağa adam kursunun hemen ardından başlayan 2. Dönem Sualtı Komando Kursu'na da aynı birincide olduğu gibi kısa bir süre ara verilmek zorunda kalındı. Bu dönemde kurbağa adam kursu gören yaklaşık 50 kişilik gruptan kursu tamamlamayı başaran personel sayısı sadece dokuzdu ve kimlikleri şöyleydi: Deniz Üsteğmenler: Yılmaz Cengiz ve Yüksel Akbayır. Deniz Astsubaylar: Şükrü Kesici, Bahadır Türkmenoğlu, Mustafa Tosun, Kurtuluş Uysun, Ender Taşkın, Hüseyin Marangoz ve Namık Ekin. Daha sonra bu gruba Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın emriyle daha önce dalgıç ihtisasına sahip olan astsubaylar, Yılmaz Bildik ve Yılmaz Sünersoy dahil oldu.

Bu dönemin ilk talihsizliği ve kursa ara verilme sebebiyse Birinci Kıbrıs Krizi'ne kurban gitmeleriydi. 1963 yılı sonunda başlayan kriz nedeniyle kurs kesintiye uğradığından eğitmenler dahil tüm 1. Dönem SAK'lar Mersin ve İskenderun bölgelerine intikal etmişlerdi. 2. Dönem kursiyerleri krizin sona ermesine kadar geçen yaklaşık altı aylık süreyi

1 Kendi emrinde görev yapacak personelin daha özenli yetiştirildiği ve gerek eğitmen gerek malzeme desteği konusunda bürokrasinin tamamen ortadan kaldırıldığı bu sistemden 2000'li yıllara gelindiğinde bir kez daha geri dönecek ve 2005 yılında "Sualtı Eğitim Merkezi Komutanlığı (SEMK)" oluşturularak tartışmaya açık yeni bir oluşuma gidilecekti.

Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı karargâhında ve bağlısı gemilerde geçici görevle tamamladılar. Kıbrıs Krizi'nin SAK'lara en büyük getirisi de uzun süre devam edecek üçer aylık İskenderun rotasyon görevleri oldu.

Krizin sonlanması'nın ardından tekrar İstanbul'a dönen SAK personeli kursa devam etmeden önce Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndan yeni bir emir geldi. İki subay dokuz astsubaydan oluşan 2. Dönem SAK kursiyerlerinin sayısı yetersiz bulunmuş ve sayıyı artırmak için yeni bir çağrı daha yapılmıştı. Ancak 1964 yılı Nisan ayında seçmele-re yeni gelen personelle birlikte Kanlıca Koyu'nda yüzme testine tabi tutulan 150 kişilik grubun içinde 11 kişilik son kurbağa adam kursu mezunu subay ve astsubayların da bulunması kendileri için tam bir sürpriz oldu. Kurs bir kez daha baştan başlayacaktı. Seçmelerin sonunda kurs başlangıç mevcudu 70 olarak belirlenirken, bu sayıya Kara Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan tefrik edilen Dağ komando ihtisaslı subaylar da dahildi.

İkinci şehit, Deniz Astsubay Çavuş Barbaros Denizsever

2. Dönem Sualtı Komando Kursu daha başlar başlamaz acı bir olaya da sahne oldu. Kursun ilk haftasında 7 Mayıs 1964 günü İstanbul Boğazı'nda ve balıkadam elbisesi giyilmeden icra edilen yüzme eğitimleri sırasında Üsküdarlı genç bahriyeli Deniz Astsubay Çavuş Barbaros Denizsever (1962) İstanbul Boğazı'nın henüz ısınmayan sularında aşırı ısı kaybından bayıldı ve boğularak şehit oldu.

2. Dönem SAK Kursu'nun mevcudu Denizsever'in vefatı sonrasında bir anda yarıya indi. Kurs mevcudunun yarıya inmesinin sebebi kazanın kursiyerlerin psikolojisi üzerinde yarattığı etki değil, yüzme eğitimi için konan hedefti. Daha kursun hemen hemen ilk yüzmesinde hedef, yüzülmeye başlanan yerden yardım almaksızın sahile çıkmak olarak konmuştu ve kursiyerlerin ancak yarısı İstanbul Boğazı'nın soğuk ve akıntılı sularında kendi imkânlarıyla hedefe ulaşabilmişlerdi.

Kursun eğitmen personeli de yeni kurulan bir birliğin ve özel ihtisasın hayata geçirilme sancılarında nasibini alıyordu. 1964 yılı başında ABD'ye eğitime gönderilmek üzere tefrik edilen iki subay altı astsubay; yurtdışı görev muayeneleri için Kasımpaşa Deniz Hastanesi'nde sağlık muayenelerine devam ederken Deniz Üsteğmen Gültekin Tuncer listeden çıkarılmıştı. ABD'ye gitmeyi beklerken listeden çıkarılan Tuncer'in yeni görevi 2. Dönem Sualtı Komando Kursu'nun komutanlığıydı.

Tuncer, bir yandan ABD'ye gidemeyeceği için üzüldürken ilk iş olarak kursta kendisine yardım edecek genç astsubaylar Kenan Şengül ve İsmail Bölükbaşı'yı yanına almış ve kurs başlangıcı için çalışma-

lara başlamıştı. Bu kez kurs, İskenderun yerine İstanbul'da ve yıllar sonra adı bambaşka bir sebeple anılacak Poyrazköy'de başlayacaktı.

Kursta, bir önceki dönemden üç de Amerikalı gözetmen vardı. MTT 2-64 ismini alan yeni eğitim timinde Deniz Yüzbaşı Jack Macione'un¹ yanı sıra, 1. Dönem kursta kıdemli astsubay olan Bob Gallagher ve Bobby G. Stamey² de vardı.

Kursu verecek Türk personelin sayısının da artırılmasıyla Amerikalıların verdiği eğitimin aynı verilmeye başlandı. 2. Dönem kursu başlarken öteki 1. Dönem mezunlarından Deniz Yüzbaşı Tonguç Köni de beraberinde üç astsubayla birlikte (Emin Tuncalı, Şakir Helvacıoğlu ve Çetin Gökal) ABD'nin yolunu tuttu.

1964 yılıyla birlikte Sualtı Komando Grup Komutanı Deniz Albay Rasim Akınsel ve emrindeki personel için bir de mekân değişikliği söz konusu olacaktı. 4 Mayıs 1964 tarihinde, Poyrazköy'deki 4. Uçaksavar Tabur Komutanlığı binasında faaliyetlerine başlayan 2. Dönem Sualtı Komando Kursu ve Sualtı Komando Grup Komutanlığı Mayıs ayı içerisinde Gölcük'e taşındı. Gölcük'te yeni komutanlık ve kursiyerlere tahsis edilen yerse, bir dönem Gölcük'teki Amerikalı personel tarafından kullanılan OPDET³ barakalarıydı. Sualtı Komando Grup Komutanlığı'na bağlı bir subay ve bir astsubaydan oluşan 1 EOD timi de Gölcük'e intikal ederken, öteki tim önce Çubuklu'da kaldı, ardından da Soğanadası'ndaki tesislerde konuşlandı.

İlk yıllarda gösterilen SAK kurslarındaki müfredat bugün icra edilen SAT Komando Kursu'nun müfredatıyla örtüşüyordu. Ancak TSK'nın her dönemde artan imkân ve kabiliyetleriyle birliklere verilen yeni görevler nedeniyle bugünkünden farklı uygulamalar da olmuyor değildi. Örneğin ilk kurslarda paraşüt yer eğitimleri Eğirdir

1 Kelly, age, s. 37. "Blackjack" lakaplı Deniz Yüzbaşı Jack "Blackjack" Macione Türkiye'deki kurstan döner dönmez Dominik Cumhuriyeti'ndeki ayaklanmayı bastırmak için hükümete yardımcı olmak üzere ABD Başkanı Lyndon Johnson'ın emriyle düzenlenen bir harekâta yer aldı. (Macione için ayrıca bakınız: Orr Kelly, *The Navy SEALs, Brave Men Dark Waters*, Pocket Books, 1992, s. 206.) Vietnam Savaşı'nda da defalarca çatışmaya giren Macione'nin, Bob Gallagher'la beraberlikleri savaş sırasında da sürdü. Macione Türkiye'ye gelmeden önce de 1960'ların şartlarına göre oldukça iyi bir paraşütcüydü. 1963 yılında atladığı yükseklik meslek hayatının da en yüksek irtifası oldu: 37,900 feet (yaklaşık 11,5 kilometre), age, s. 266. Macione'un Vietnam Savaşı'na katılan SEAL'lara en büyük katkısıysa SEAL'ların süratli ve emniyetli intikallerini sağlayacak STAB'ları (SEAL Tactical Assault Boat-SEAL taktik taarruz botu) tasarlamak oldu, age, s. 300.

2 SEAL-2 timinin ilk personeline Stamey, Türkiye'den dönüşte katıldığı Vietnam turunda icra edilen bir görevde çıkan çatışmadan geri çekilirken boğazından aldığı kurşun yarası nedeniyle ağır yaralansa da hayatta kalınayı başardı. Kevin Dockery and Bill Fawcett, s. 33-35.

3 OPDET: OPERational DETachment. Harekât Müfrezesi.

Dağ Komando Okulu'nun tesislerinden faydalanılarak icra ediliyor, atlayışlarsa Ankara'da gerçekleştiriliyordu.

Bu dönemin bir başka tarihsel özelliği de Hava Kuvvetleri envanterine yeni girmeye başlayan C-130 nakliye uçaklarıyla yapılan paraşüt atlayışlarıydı. Henüz Türkiye'ye teslim aşamasında olan ve halen Amerikalı pilotlar tarafından kullanılan C-130 nakliye uçaklarından ilk atlayanlar da 1. ve 2. Dönem SAK'lar oldu. Yine o dönemde icra edilen paraşüt eğitimlerinin bir başka özelliği de ilk yıllarda denize paraşüt atlayışı yapılmamasıydı. 1960'lı yılların son döneminde başlayan denize paraşüt atlayışları ilerleyen safhalarda eğitim kılavuzlarına girerek devamlı olarak yapılmaya başlandı. Böylelikle TSK'da gece şartlarında ve denize paraşüt atlayışı yapan ilk personel de ilk dönemlerde yetişen Sualtı Komandoları oldu.

Kursa nezaret eden Amerikalı eğitmenler ilk kurs dönemindeki kursiyerleri birebir tanıma olanağı bulmuştu. Ancak 2. Dönem sırasında sadece Türk eğitmenlere nezaret ediyorlar, kursun işleyişiyle ilgili ihtiyaç olursa yardımcı oluyorlardı. Yine de ilk iki kurs döneminden mezun olacak personelin gerek fizik gerek karakter özellikleri olarak en iyiler olmasına özen gösteriliyordu. Tam da bu amaçla uygun olarak kursun tamamlanmasına az bir süre kala, Deniz Kuvvetleri personelinin kıdemlisi Deniz Üsteğmen Yılmaz Cengiz ve Amerikalı Deniz Yüzbaşı Jack Macione arasında bir diyalog geçti.

Macione'un, kursun başından bu yana kendi silah arkadaşlarını daha iyi tanıdığını düşünerek Cengiz'e yönelttiği soru şuydu: "Kurs bitmek üzere. Kurstan mezun edilmemesi gereken silah arkadaşlarınızı şimdi belirlemezseniz bir daha imkânınız olmayabilir. Senin bildiğin, kurstan mezun edilmemesini düşündüğün kimse var mı?" Soruyu, fizik-kondisyon ve komando eğitimlerindeki yeterlilik olarak algılayan Cengiz'in cevabını Macione beğenmedi.

Kondisyon ve fiziki eksiklikler zaman içinde giderilebilirdi. Ancak vatani, milleti, bayrağı ve silah arkadaşı uğruna ölmeyi göze almayacakların zaman içinde kazarılması mümkün gözüküyordu. Bugün sadakatsizliğine göz yumulacak personel, yarın bir çatışmada ilk zaaf gösterecek olanlardı. Kurstaki bütün silah arkadaşlarına kefil olan Üsteğmen Cengiz bu sözlerin ve silah arkadaşlığının önemini kısa bir süre içinde çok daha iyi anlayacaktı.

İstanbul'da başlayan 2. Dönem Sualtı Komando Kursu 30 Ekim 1964 günü Gölcük'te tamamlandı. Kurs birincisi olarak Deniz Üsteğmen Yılmaz Cengiz'in diplomasını ABD'li Deniz Yüzbaşı Jack Macione'un elinden aldığı 2. Dönem Sualtı Komando Kursu mezunları şu şekildeydi:

Piyade Üsteğmen Burhan Sezgin (1956), Süvari (Tank) Üsteğmen

İhsan Beriş (1957). 1958 nasıplı Deniz Üsteğmenler: Yılmaz Cengiz, Ersin Eser (Vefat-24 Aralık 2000), Yüksel Akbayır, Jandarma Teğmen Suavi Gökdel (1959). 1953 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuşlar: Hasan Kuş (Vefat-10 Mart 2005), Erkan Şentürk. Deniz Astsubay Başçavuş Erdoğan Saydam (1954) (Vefat-20 Aralık 2006). 1955 nasıplı Deniz Astsubay Başçavuşlar: Yılmaz Bildik, Yılmaz Sünersoy. 1956 nasıplı Deniz Astsubay Başçavuşlar: Çevik Öztuna, Şükrü Kesici. 1958 nasıplı Deniz Astsubay Üstçavuşlar: Ali Osman Çakır, Bahadır Türkmenoğlu, Mustafa Tosun (Şehit-15 Şubat 1969). 1961 nasıplı Deniz Astsubay Üstçavuşlar: Kurtuluş Uysun, Ender Taşkın, Taner Demiray (Vefat-9 Ekim 2008), Hüseyin Marangoz (Vefat-16 Haziran 2009), Ersev Bayrak (Şehit-20 Mart 1969), Namık Ekin. Deniz Astsubay Çavuş Abdurrahman Kaynak (1962). Deniz Astsubay Çavuş Naci Kıldıran (1963).

2. Dönem Sualtı Komando Kursu Gölcük'te tamamlanmıştı ama kurs mezuniyetiyle mevcudu artan Sualtı Komando grubu sabah erkenden koşuya çıkan ve bağıra çağıra marşlar söyleyen üyeleriyle çevreye verdiği rahatsızlıktan ötürü kendilerine yeni bir yer aramak zorunda kaldı. Yeni yer arayışı kısa sürerek, Albay Akınsel'in SAT Komutanlığı'nın günümüzde konuşlu bulunduğu ve 2. Dönem Sualtı Komando Kursu'nun başladığı Keçilik'teki eski Deniz Topçu Bataryası binalarını tespitiyle Sualtı Komando Grup Komutanlığı'nın tekrar İstanbul'a dönmesine karar verildi.

1965 yılı ilkbaharıyla birlikte SAK'lar İstanbul'a dönerken, Keçilik'te karşılaştıkları manzara çok da içi açıcı değildi. Damı akan, ısıtma sistemi arızalı, ulaşım olanakları kısıtlı bina SAK'lar için yeni bir maceranın da başlangıcıydı.

Keçilik'te başlayan yaşam-1960'ların sonu

İstanbul'a dönüşü takiben Sualtı Komandoları yeni konuş yerleri Keçilik'te¹ Deniz Topçu Bataryası'nın binalarına yerleşirken, Sualtı Müdafaa (SAM) personeli Soğanadası bölgesindeki tesislerine geçtiler. Sualtı Komando Grup Komutanlığı teşkilat yapısı 1970 yılına kadar 1964'teki kuruluş şemasını korudu.

Şu anda İstanbul Boğazı'na yapılan üçüncü köprünün Anadolu yakasındaki ayağının dibinde kalan Keçilik, o dönemdeki yapılaşma açısından kuş uçmaz kervan geçmez bir yerdirdi. Karayla ulaşımın tek bir yerden sağlandığı Keçilik'teki komutanlığın hemen yanında bir de sivil yerleşim vardı. 1950'li yıllarda inşa edilen ve içinde 1980'lerin

1 Keçilik, 21 Nisan 2009 tarihinde Poyrazköy'de başlayan kazıların yapıldığı yerin deniz kenarındadır ve arada yaklaşık bir kilometre mesafe vardır. Basında Poyrazköy olarak geçen yer, aslında 1965 yılında yerleşilen Keçilik'tir.

sonuna kadar yaşam devam edecek bu küçük çiftlikte yaşayan Hasan Nurcan (Hasan Ağa) ve ailesiyle komandolar arasındaki ilişki her zaman karşılıklı anlayışla yürütüldü. Askeri bir birliğin hemen dibindeki bu sivil yerleşim, eğitimler açısından bazı sakıncalar içeriyorsa da önemli bir sorunla karşılaşmadı.¹

Sualtı Komandoları yeni yerleştikleri Keçilik bölgesine alışmaya çalışırken bu ihtisasa bir de ruh kazandırmak istediler. Eğitim kıyafeti olarak yeşil renkli elbiseler kullanılırken, pantolon paçaları bağlanıyor, postal giyiliyordu. Gömleğin sol cebinin üstünde SAK, sağ cebinin üstünde soyadı, sol kolda da Deniz Komando ibaresi vardı. Henüz bir amblemi olmayan birlik için 1953 yılında Jack Tomlinson² tarafından tasarlanan ve o yıllarda ABD Deniz Kuvvetleri'nde UDT timlerinin sembolü olan Freddy the Frog (Kurbağa Freddy-kızgın kurbağa) amblemi kullanıldı.

Henüz yeni bir Sualtı Komando brövesinin de tasarlanmadığı ilk yıllarda Deniz Komando, EOD ve dalgıç personeli dalgıç brövesini taşıyorlardı. Daha sonra, bugün SAT komandoları tarafından kullanılan ve denizaltı ihtisaslı personelinkine benzer bir bröve kullanılmaya başlandı. Savaş ve barışı simgeleyen altın rengi defne ve zeytin yapraklarının üzerinde siyah bir torpidoya binmiş iki Deniz Komandosunun görüntüsünden oluşan bröve hem SAK (SAT) hem de SAM (SAS) personeli tarafından yaklaşık 30 yıl kullanıldı.³ Sualtı

1 "Hasan Ağanın Çiftliği" olarak bilinen bu çiftliğin sahibi Hasan Nurcan'ın ailesi Tekirdağ'dan bölgeye göç etmişler ve araziyi satın almışlardı. Nurcan ailesi İkinci Dünya Savaşı hazırlıkları sırasında İstanbul Boğazı'ru Rus işgalinden korumak üzere Keçilik Koyu'na yerleştirilen topçu bataryaları nedeniyle bölgede asker görmeye alıştı. Nurcan ailesinin en büyük üyesi Hasan Ağa (Hasan Nurcan) 1984 yılı Şubat ayında 67 yaşında kalp krizinden vefat edince oğlu Hüseyin Hamit Nurcan çiftlikte bir süre daha yaşamaya devam etti. Çok yakınlarında zaman zaman yüksek miktarda patlayıcıyla eğitim yapıldığı için camları kırılan, köpekleri korkudan kaçan, koyunları kaybolan Nurcan ailesi, 1980'lerin ortasında araziyi sattı. Bir süre sonra bir kısmı İSTEK Vakfı üzerinden Bedrettin Dalan tarafından satın alınan arazide sivil yaşam 1980'lerin sonunda bitti.

2 Darryl Young, *SEALs, UDT, Frogmen: Men Under Pressure*, Ivy Books, 1994, s. 190-196. UDT kursundan 1952 yılında 8. Dönem'de mezun olan Tomlinson, ABD Deniz Kuvvetleri tarafından açılan yarışmada birinci olarak *Freddy the Frog* sembolünü UDT'lere kazandırmıştı.

3 1990'lı yılların sonlarına kadar ortak kullanılan ve SATSAS brövesi olarak geçen bu bröve, görsel olarak yalnız TSK'nun diğer üyeleri için değil ihtisas sahipleri için bile kafa karıştırıcı oldu. Uzun yıllar görevleri arlaşılamayan ve ayrı bröveyi kullanan iki farklı ihtisas, tek bir ihtisasmış gibi kabul edildi. Bu anlayışa uygun olarak, SATSAS Komandoları, SAT-SAS Komandoları, SATSAS Komandoları, SAT ve SAS Komandoları, SATSASçı bu durumun farklı ifade şekilleri oldu. 1990'ların sonlarına doğru SAS personeli kendi özel ihtisas brövesini kullanmaya başladı. SAT komando brövesi yazlık (beyaz) üniformalarda, sol cep kapağının altında üstten 4. ve 5. düğmelerin arasına, kışlık (siyah) üniformalarda yine cebin altında üstten 3. düğmenin hizasına takılır. TSK'da brövesini bu şekilde taşıyan üç özel ihtisas, SAT komandoları, dalgıçlar ve denizaltıcılardır.

Komandolarının görev ve disiplin anlayışını yansıtan bir de slogan bulundu. Bugün, SAT Komutanlığı'nın hemen girişinde, paraşüt kulesinin birlik girişine bakan kısmında büyük harflerle yazılı bu slogan şöyleydi: DİSİPLİN ŞİARIMIZ, GÖREV AŞKIMIZ, FEDA CANIMIZ.

Yeni ihtisasa yönelik yönerge çalışmaları ve eğitim kılavuzlarının yazımı sürerken, iki dönemin toplam 36 kişilik mezun sayısı ile tatbikatlara da gidilmeye başlandı. İlk iki kursun ardından 1968 yılına kadar Türkiye'de Sualtı Komando Kursu açılmamasına karşın ABD'yle ilişkiler sürdü ve bir yandan ilk mezunlar ABD'de OJT eğitimlerine¹ giderken üç subay da 1968-1969 yıllarında ABD'de BUD/S kursuna katıldı. SAT tarihçesine 3. ve 4. Dönem mezunları olarak geçen bu subayların rütbe ve isimleri şöyleydi: 3. Dönem Sualtı Komando Kursu mezunu Layn Üsteğmen Boray Konuksever (1961). 4. Dönem Sualtı Komando Kursu mezunları: 1962 nasıplı Layn Üsteğmenler Ercan Yüce ve Kanat Arbay (Tamay).²

ABD'de BUD/S kursuna katılan üç kişilik subay grubu öncelikle Türkiye'de kurbağa adam kursuna katılmış ve kursta başarılı olduktan sonra ABD'ye gönderilmişlerdi. Temel eğitim safhası sonunda paraşüt atlayışlarını Türkiye'de tamamlayan personel SAT timleri içinde görev yaptı. Layn Üsteğmenler Ercan Yüce ve Kanat Arbay (Tamay)'ın ABD'ye gönderildikleri dönemde aslında BUD/S kursuna katılacak personel sayısı beşti.

Deniz Yüzbaşı Yılmaz Cengiz ve Deniz Astsubay Başçavuşlar İsmail Bölükbaşı ve Hüseyin Marangoz'un da ABD'ye gönderildikleri bu dönemde Bob Gallagher'la Sualtı Komandolarının rotası bir kez daha keşişti. Yetişmelerinde katkısı olduğu personele kefil olan Gallagher, üç personelin kurstan muaf tutulmalarını sağladı ve Vietnam öncesi Kuzey Caroline ormanlarında verilen sinsi taarruz, baskın ve sabotaj eğitimlerine ABD'li personelle birlikte katılmalarını sağladı.

SEAL timleriyle kendi vatanlarında ve yakın işbirliği içinde çalışılan bu dönemin Sualtı Komandolarının tecrübelerinin artması açısından önemi büyüktü. Öte yandan bu beraberlik ABD'nin verdiği Sualtı Komando kurslarının hangi amaçlara hizmet ettiğini anlamak açısından da öğretici oldu.

Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ortadoğu bölgesindeki arazi koşullarına yönelik yetiştirilen SEAL-2 timinin içerisinde eğitimlere katılan Deniz Yüzbaşı Yılmaz Cengiz ve astsubaylar İsmail Bölükbaşı ile Hüseyin Marangoz 1969 yılında yaklaşık bir yıl süreyle ABD'de

1 OJT: On the Job Training. Görev başı eğitimi.

2 Yıllar sonra tekrar ABD'ye dönen ve bugün halen ABD'de yaşayan Arbay (Tamay) bir dönem Florida'da fahri konsolosluk da yaptı.

kaldı. Bu süre içerisinde Türk SAK'ları ABD'li personel gibi timlerle eğitimlere çıkıyorlardı. SAK personelinin ABD'yle temasta olduğu bu dönem tam da Vietnam Savaşı'nın en yoğun olduğu dönemdi. Bu nedenle altışar aylık sürelerle Vietnam'da kalıp ABD'ye dönen SEAL personelinin SAK'lara aktardığı savaş tecrübesi özel öneme sahipti.

Müşterek eğitime giden Türk personelin durumu o hale gelmişti ki SEAL-2 timinin komutanı binbaşının kısa süreli yokluğunda eğitimlerin ve günlük mesainin icrası konusunda zaman zaman Yüzbaşı Cengiz'den de faydalanılıyordu. Yine aynı dönemde Cengiz SEAL-2 timinin kozmik bürosuna girilmesine izin verilecek kadar güvenilir hale gelmişti. Ancak bu kozmik büro girişlerinden birinde Amerikalıların belki de Türklere göstermek istemeyecekleri ve gerek Türkiye'de gerek başka ülkelerde Sualtı Komando kurslarının neden verildiğine açıklık getirecek durumlardan biri ortaya çıktı.

Kozmik büronun bir bölümü Türkiye, Yunanistan, İtalya, İspanya gibi ülkelere ayrılmıştı. Türkiye'ye ait dolabın bir gözünde, Amerikalı eğitmenlerin de katıldığı 1. ve 2. Dönem Sualtı Komando Kurslarına ait tüm fotoğraflar ve özellikle sualtı çalışması yapılan tüm bölgelerin¹ sualtı haritaları mevcuttu. Bunun da ötesinde kurslardan mezun olan tüm subaylar kişilik özellikleri başta olmak üzere fişlenmişti.

Görevdeki ilk şehitler

1968-1969 yılları SAK'lar açısından oldukça önemli bir dönemdi. Dört yıl aradan sonra tekrar açılan ve 6 Eylül 1968-6 Haziran 1969 tarihleri arasında devam eden 5. Dönem Sualtı Komando Kursu hiç subay mezun vermezken altı astsubay kurstan başarıyla mezun oldu. 5. Dönem Sualtı Komando Kursu mezunları şu şekildeydi: 1965 nasıplı Deniz Astsubay Üstçavuşlar: Sedat Coşkun, İsmail Özel². 1967 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Mehmet Öge, Halil İbrahim Kaya. 1968 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Kurbanı Yıldız, Selami Keyiflioğlu (Vefat-4 Ekim 1993).

Yeni personelin aralarına katılmalarıyla daha da güçlenen SAK'lar, kurslar sonrasında görevdeki ilk şehitlerini de yine bu dönemde verdiler. 2. Dönem Sualtı Komando Kursu mezunlarından Deniz Astsubay Başçavuş Mustafa Tosun 15 Şubat 1969, Deniz Astsubay Başçavuş Ersev Bayrak ise hemen bir ay sonra 20 Mart 1969'da şehit oldu. Tosun Karadeniz'de gece icra edilen SAK-Denizaltı müşterek

1 Kursiyerlerin kendilerinin yaptıkları sualtı haritaları arasında Türkiye'nin amfibi çikarına yapılmaya müsait İskenderun'da Arsuz ve Gülcihan plajları, İstanbul'da Karadeniz sahilinde Şile, Ağva gibi yerlerin sualtı haritaları mevcuttu.

2 SAT komando tarihinde astsubaylıktan subaylığa geçen ilk astsubay İsmail Özel'dir.

tatbikatı sırasında denizaltının güvertesine kafasını çarpmak suretiyle denize düşerek kaybolurken, Bayrak, Early Affair Tatbikatı sırasında LAR III kapalı devre dalışı esnasında kayboldu ve her iki şehidin de naaşları tüm aramalara rağmen bulunamadı.¹

İlerleyen yıllarda şehit isimlerinin binalara verilmesi talimatına uygun olarak, şehit Deniz Astsubay Başçavuş Mustafa Tosun'un ismi bugünkü SAT Komutanlığı'nın Keçilik'teki binasında spor salonuna, şehit Deniz Astsubay Başçavuş Ersev Bayrak'ın ismiyse Keçilik'teki atış poligonuna verildi.

6. ve 7. Dönem SAT Komando Kursları²-Kıbrıs Barış Harekâtı'na kadar olan dönem

1962-1971 yılları arasındaki dönemi Türkiye'de açılan üç, ABD'ye gönderilen iki kurs dönemiyle tamamlayan Sualtı Komandoları, iki yıl aradan sonra 1971 yılında açılan 6. Dönem Sualtı Komando Kursu'yla mevcudunu ve gücünü artırdı. Kayıtlara Türkiye'de 4. Dönem olarak geçmesi gereken, ancak araya giren iki yıllık ABD kursları nedeniyle 6. Dönem olarak geçen SAK kursu 1971 yılında açıldı.

1970 yılı Sualtı Komandoları için yeni bir teşkilat düzenini daha gündeme taşıdı. Aynı komutanlık çatısı altında görev yapan Sualtı Komando (SAK) ve Sualtı Müdafaa (SAM) personeli ayrı komutanlık yapıları altında teşkilatlanarak Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'na bağlandılar. Bu teşkilatlanma doğrultusunda Sualtı Komando Grup Komutanlığı lağvedilerek Sualtı Taarruz (SAT) ve SAM isimleri ayrı ayrı kullanılmaya başlandı.

1963-1971 yılları arasında geçen sekiz yıllık sürede SAT komando sayısı halen istenen seviyeye yükselmemişti. Bu durumun önemli sebeplerinden biri de, devam eden yıllarda da zaman zaman karşılaşılabileceği üzere belli branşlardaki astsubay personelin kursa tefrik edilmemesiydi. Personel sayısını artırabilmek üzere branş kısıtlamasının nispeten kaldırıldığı 1971 senesinde SAT komando, SAS ve dalgıç özel ihtisas kursları için ortak görülen kurbağa adam safhasının

1 LAR (Lambertsens Amphibious Respiratory) III kapalı devre dalış cihazları Alman Draeger firması tarafından üretilmişti. Aynı firmanın LAR V kapalı devre dalış cihazını piyasaya sürdüğü 1980'li yılların başına kadar bu cihazlar kullanılmaya devam edildi.

2 6. Dönem Sualtı Komando Kursu'na ilişkin bilgilerin önemli bir kısmı 3 Aralık 2010 tarihinde emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Reşat Gürler'le yapılan röportaj, kendisinden temin edilen belge ve fotoğraf desteğiyle hazırlanmıştır. Isparta Uluborlulu Gürler, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na katılmadan önce lisanslı futbolcuydu. Geçirdiği bir trafik kazası sonucu futbola ara vermek zorunda kalan Gürler, 1968 yılında elektrik teknisyeni olarak Deniz Astsubay Sınıf Okulu'na girdi.

sonuna gelindiğinde 70'in üzerinde personel kursu bitirebilmişti. Bu sayıya aynı dönemde öteki kuvvetlerden katılan subay ve astsubay personel de dahildi.

5 Mayıs-5 Temmuz 1971 tarihleri arasında devam eden kurbağa adam kursunu başarıyla bitiren personel arasından yaklaşık 50 kişinin SAT kursunu tercih etmesi sonucu 6. Dönem SAT Komando Kursu 19 Temmuz 1971 günü başladı.

Dört subay 20 astsubaylık mezun sayısı ile SAT Grup Komutanlığı'na önemli bir ivme kazandıran 6. Dönem 18 Aralık 1971 günü sona erdiğinde mezun olan personelin isim ve rütbeleri şöyleydi: 1964 nasıplı Deniz Üsteğmenler: Abidin Sönmez, Yücel Raif Savaş. 1965 nasıplı Deniz Üsteğmenler: Metin Sağınç, Kenan Bayraktar. 1969 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Bahtiyar Özer (Vefat-4 Ekim 1993), Erol Gönül, Mustafa Ünlü, Nusret Coşkun, Reşat Gürler, Şinasi Akçalı, Eren Taşçıoğlu, Hasan Kerrar, Mustafa Akyıl, Hamdi Elbir, Çetin Kaynarcalı, Bekir Güzel, Ali Dinçer. 1970 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Mustafa Güngör, Yaşar Menekşe, Turgay Duran, Celal Yılmaz, İdris Balaban, Namık Ergür, Cemal Arslan.

6. Dönem Kursu üzücü bir sebeple SAT tarihinde yer edecek bir olaya da sahne oldu. SAT kurs eğitmenleri tarafından kursla ilişkisinin kesilmesine karar verilen ve ayrılışı kendisine bildirilen Deniz Astsubay Çavuş Savaş Zorlu, kurstan ayrılacağı gün içine düştüğü bunalım sonucu arkadaşlarının yüzme eğitimine gittiği sırada beylik tabancasıyla hayatına son verdi.

6. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarıyla uzun yıllar SAT ihtisasını tercih edecek kursiyerler arasında bir ekol de başlamış oldu. Özellikle Deniz Üsteğmen Abidin Sönmez gibi deniz pentatlonu spor dalında dünya rekoru sahibi bir rekortmenin SAT olması deniz pentatlonu yapan sporcuların SAT komando ihtisasını seçmeleri için örnek teşkil etti. 1990'lı yıllara kadar Deniz Harp Okulu Deniz Pentatlonu ve Deniz Gücü Futbol takımlarından SAT Komando Kursu'nu tercih edenlerin sayısı, yıllara göre değişmekle birlikte bu iki dal arasında dengeyi korudu.

Son dönem mezunlarla daha da güçlenen SAT'lar, 1970'li yılların başında vasıflarına uyan bir görev daha aldılar. Bu görev, o yıllarda FKÖ mensuplarının yoğun olarak başvurduğu uçak kaçırma eylemlerine karşı havaalanı ve havayolları personelini eğitmek ve bir baskın durumunda korsanları etkisiz hale getirmektir.

Bu maksatla SAT komandolarıyla, Kara Kuvvetleri'nden tefrik edilen komando personel Yeşilköy Havaalanı'nda baskınlara karşı nasıl tedbir alınacağına ilişkin çalışmalar yaparlarken, pilot ve

hosteslerin bir uçak kaçırılması durumunda ne şekilde hareket edeceklerine dair eğitimler de verdiler. X-ray cihazlarının olmadığı yıllarda havaalanı güvenliği konusunda Emniyet mensuplarıyla birlikte eğitim yapılan bu dönem sadece birkaç ay sürdü ve herhangi bir göreve gidilmedi.

1960'lı yılların sonuyla 1970'li yılların başında uygulanmaya başlanan bir başka eğitim de helikopterden atma-toplama eğitimleri oldu. Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan eğitim için tahsis edilen helikopterlerin yakıt kapasiteleri az olduğu için Yeşilyurt açıklarında yapılan eğitimler bir süre sonra Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndan tahsis edilen helikopterlerle icra edilmeye başlandı. 1980'lerle birlikte Deniz Hava helikopterleriyle devam eden eğitimler günümüzde yüksek taşıma kapasiteleri nedeniyle Kara Kuvvetleri'ne ait Skorsky tipi helikopterlerle yapılmaktadır.

1972-1973 dönemi CENTO Paketi'nin yürürlükte olduğu yıllardı. Bu dönemde bir kez SAT komando muadili Pakistan IQBAL timleriyle iki kez de İran'da muadil Deniz Komando timleriyle eğitimler icra edildi. Şah Rıza Pehlevi'nin İran'ın lideri olduğu yıllarda Türkiye-İran ilişkileri o seviyedeydi ki, 1972 yılında icra edilen İran'daki eğitimlere, bir subay altı astsubayın katılabilmeleri için İran'dan Türkiye'ye bir C-130 nakliye uçağı gönderildi.

İran'daki bu eğitimler sırasında Şahbahar yatak gemisinde kalırken, Bandar Abbas Limanı'nda sualtından sinsi taarruz eğitimleri icra edildi ve SAT'lar gelgitlerin kuvvetli olduğu yerlerdeki dalış tecrübelerini artırma olanağı buldular. MIDLINK Tatbikatları adı verilen bu eğitimlere Pakistan'dan IQBAL, Türkiye'den SAT, İran'dan Deniz Komando personeli katılırken, ABD'den SEAL ve İngiltere'den SBS Deniz Komandoları da gözlemci olarak bulundu. Sadece Türk SAT'larını değil İran ve Pakistan Deniz Komandoları'nı da yetiştiren ABD'nin o yıllarda yetiştirdiği personelin eğitim seviyelerini ve tecrübelerini sürekli takip ettiği anlaşıyordu.

ABD'nin SAT komandolarının eğitim seviyesini takibi sadece tatbikatlarla sınırlı kalmadı ve aradan geçen yaklaşık 10 yılın ardından 1974 yılında küçük bir grup SEAL personeli Keçilik'te SAT'larla ortak eğitim de icra etti. 1-19 Nisan 1974 tarihleri arasında icra edilen eğitimlere bir subay beş astsubay personelle katılan SEAL'larla¹ yapılan eğitim sonrası yazılan görev sonu raporundaki taleplerle yaklaşık 20 yıl sonra yapılan talepler arasında aslında fazla bir fark yoktu.

1 Uzun bir aradan sonra Türkiye'ye gelen ilk Amerikalı personelin isimleri: Deniz Üsteğmen Lance Frederick, Deniz Astsubaylar: Charlie Bump, J. Silva, J. O'Neil, R. Green, Deam.

SEAL personelinin silah ve teçhizatlarının marka ve modelleri tespit edilerek üst makamlardan talep edildiği dönemde SEAL'lar tarafından kullanılan en önemli malzemeden biri de MRE¹ hazır yiyecek paketleriydi. 1990'ların sonu 2000'li yılların başında Türkiye tarafından da üretilmeye çalışılan ancak maliyetli bulunarak üretiminden vazgeçilen yiyecekler, personelin üzerinde fazla ağırlık taşımadan uzun süre görev icra edebilmesine olanak sağlıyordu.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın gerçekleştiği 1974 yılından kısa bir süre önce SAT'lar 7. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarını da bünyelerine kattılar. 6. Dönem'le 7. Dönem arasında yine iki yıllık bir süre geçmiş, kurs bir kez daha kesintiye uğramıştı. Aradaki iki yıllık bu süre yeni katılan 12 kişilik personel mevcuduyla kapatılmaya çalışıldı. 1 Ağustos 1973-13 Şubat 1974 tarihleri arasında devam eden ve bir kez daha hiç subay mezunu olmayan 7. Dönem SAT Komando Kursu'ndan mezun olan astsubayların isim ve rütbeleri şöyleydi:

1970 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Şevki Aldemir, Arif Çokkoska (Vefat-20 Şubat 2003), Ali Çok, Ali Şeker. 1971 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Nizamettin Timur (Vefat-22 Haziran 2011), Erhan Ülsoy, Muharrem Altay, Uğur Bıçakçı, Ömer Kamacı. 1972 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Bülent Atik, Şerafettin Özkocabaş, İhsan Dede (Vefat-20 Temmuz 2012).²

7. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarıyla birlikte savaş gücü daha da artan SAT'ları artık ilk ve önemli sınavları bekliyordu.

1 MRE: *Meal-Ready-to-Eat*– Kimyasal bir işlemten geçirilerek konserve haline getirilmiş, ancak kolay taşınabilir, yer kaplamayan plastik ve karton torba/kutular içine doldurulmuş hazır yiyecek paketleri.

2 Emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş İhsan Dede bu kitabın yayına hazırlanması sırasında vefat etti. Hasdal ve Silivri'de uzun süredir tutuklu bulunan SAT komandolarının da eğitmenliğini yapan Dede Hoca'nın vefat haberini almak ve cenazesine katılamamak üzüntümüzü daha da artırdı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda SAT komandoları¹

17 Temmuz 1974, Çarşamba - Sıradan bir mesai günü

20 Kasım 1962 yılında başlayan 1. Dönem kursundan, Kıbrıs Barış Harekâtı'na dahil olunan 17 Temmuz 1974 gününe kadar geçen yaklaşık 12 yıllık sürede SAT komandoları oldukça mesafe kat etmişlerdi. Türkiye'de açılan beş dönem kurstan mezun olanlar ve ABD'de BUD /S kursuna katılanlarla komutanlığın mevcudu artmış, ABD'ye karşılıklı eğitimlere ve kurslara gönderilen personelin tecrübeleri uluslararası tatbikatlarda test edilmişti.

Birinci Nesil SAT Komandoları olarak adlandırmanın doğru olacağı bu grup, konuş ve kuruluşa yönelik yaşadığı İstanbul-Gölcük arasındaki kısa süreli taşınmanın ardından Keçilik-İstanbul'da faaliyetlere başlarken Sualtı Komando (SAK) ismi de Sualtı Taarruz (SAT) olarak değiştirilmiş, birliğin adı da artık SAT Komutanlığı olmuştu.²

Aynı dönemde SAT birliğinin komuta makamı da dördüncü kez el değiştirdi. Dalgıç ihtisaslı Makine Albay Rasim Akınsel'in altı yılı aşan (1963-1969) SAK Grup Komutanlığı görevinden sonra 1. Dönem SAK Kursu mezunu subayların rütbeleri de komutanlık yapabilecek seviyeye yükselmişti. Böylece SAT komandolarının ilk mezun subayları Güverte Binbaşı Gültekin Tuncer (23 Eylül 1969-7 Haziran 1972)

1 Yılmaz Cengiz, *Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Sualtı Taarruz (SAT) Timleri*, Yayınlanmamış eserin SAT Grup Komutanlığı'na teslim edilen nüshası, 10 Nisan 1990. Emekli Deniz Albay Yılmaz Cengiz tarafından kaleme alınan ve sınırlı sayıda fotokopi olarak çoğaltılan bu eserin önsözü şu şekildedir: "1974 yılında uygulanan Kıbrıs Barış Harekâtı'nda görev alan Sualtı Taarruz (SAT) ünitine komuta eden kişi olarak, hangi koşullar altında harekâta katıldığı ve görev yapıldığı ile sonucunda nelerle karşılaştığını bir zaman zinciri içinde açıklamaya çalıştım. Emrimde görev alınan veya birlikte çalışılan kişilerle olan bazı ilişkiler ile harekâta ait aksak hususlara ait izlenimlerimin, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın başarısına büyük katkısı olduğuna inandığım sayısız kişinin özveri ve üstün çabalarının değerini azaltmadığına inanıyorum. Yılmaz Cengiz." Bu bölümde yazan hususların önemli bir kısmı emekli Deniz Albay Yılmaz Cengiz'in müsaadesiyle kullanılmıştır. Cengiz tarafından aynı hatıratın bir nüshası/taslak çalışması Erol Mütercimler'e de verildiğinden, yazarın *Satılık Ada Kıbrıs, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın Bilinmeyen Yönleri* eserinin özellikle 228-270. sayfaları arasında yazan hususlarla burada yazan hususlar birebir örtüşmektedir. Bu kitabın okuyacağınız bölümü için ayrıca Cengiz'le yaptığım şahsi mülakattan ve aynı harekâta katılan emekli Deniz Astsubayları İsmail Bölükbaşı ve Kurtuluş Uysun'un şahsi izlenimlerinden de yararlanılmıştır.

2 SAT Komutanlığı teşkilat yapısı altında ünit komutanlıkları ve her ünit komutanlığının altında da üç tim komutanlığı vardı. Ancak ilk dönemlerde "grup", "ünit" ve "tim" komutanlıkları isimlerinin birbirinin yerine kullanıldığı kısa bir dönem olduysa da 1974 yılına gelindiğinde teşkilat yapısı bu şekildedir.

ve Deniz Binbaşı Tonguç Köni'yle (7 Haziran 1972-29 Ağustos 1973) birlikte SAT'ların komutanlık dönemi de başlamış oldu.

Kıbrıs Barış Harekâtı'na kadar olan dönemde Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı makamı da üç kez el değiştirdi. Sualtı Komando Grup Komutanlığı'nın hemen ardından Kurtarma ve Sualtı Komutanı olan Makine Albay Rasim Akınsel 1969-1970 yılları arasında bir yıl süreyle bu görevde kaldı. 1970-1971 yılları Güverte Albay Necdet Hepaydın'ın (Vefat-1989), 1971-1973 yılları Güverte Albay Munis Serim'in komutanlığında geçen Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın 1973-1974 yıllarındaki komutanı Güverte Albay Faik Vank'tı (Vefat-1986).

1974 yılına gelindiğinde hem Deniz Kuvvetleri hem de Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı komuta kademesinin SAT komandolarını, SAS personeli ve dalgıçları bir kez daha aynı statüde görmesinin yan etkisi SAT'ların yeni komutanının belirlenmesinde kendini gösterdi. 1974 yılında yarbay rütbesinden albaylığa terfi edecek dalgıç ihtisaslı Deniz Yarbay Kenan Gürdal'ın Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı bünyesinde kalabileceği tek boş kadro SAT Komutanlığı'ydı ve uzun yıllar bu komutanlık bünyesinde görev yapabilmesi için bir kez daha SAT komandolarının başına dalgıç özel ihtisaslı bir komutan atandı.

Tarihin acı bir tesadüf, SAT komandolarının gerçek bir görevde ilk kez kullanılacağı 1974 senesine gelindiğinde, bağlı oldukları ilk ve ikinci komuta kademesinin başında SAT ihtisaslı olmayan anırlar bulunuyordu. Bununla beraber SAT Komutanlığı kadroları, son 12 yılı hiç durmadan kurs, eğitim ve tatbikatlarla tecrübelerini artırarak geçiren SAT komandolarıyla doluydu.

1974 yılı Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı bağlısı birlikler için dalgıç görevleri yönünden de oldukça yoğun geçiyordu. İzmir Yenikale geçidinde seyre engel teşkil eden gemi batıklarının parçalanarak bölgenin seyre uygun hale getirilmesi görevi SAT komandolarıyla, SAS ve dalgıç personeline verilmişti.

Batık temizliğinin sürdüğü bu dönemde önemli sayıda SAT İzmir'e gönderilmişti ve çalışmaları yapan grubun başında komutan olarak Deniz Yarbay Kenan Gürdal bulunuyordu. İstanbul'da görevli SAT'ların mevcudunu azaltan bir başka etken de aynı dönemde Ege Denizi'nde devam eden Deniz Kurdu-2/74 tatbikatıydı. Bu tatbikata katılan iki SAT timinde toplam iki subay, 12 astsubay görevliydi.

Aynı tarihte SAT Grup Komutanlığı'na Deniz Yüzbaşı Ercan Yüce vekâlet ederken Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında SAT komandolarına komuta edecek Deniz Binbaşı Yılmaz Cengiz'in görevi SAT Komando Kurs Komutanlığı'ydı. İstanbul'da kalan ve herhangi bir göreve gönderilmeyen SAT komando astsubay sayısı da 30 civarındaydı.

17 Temmuz 1974 akşamı saat 17.35'te Çubuklu'dan hareket edecek servis aracı Kurtarma ve Sualtı Komutanı Güverte Albay Faik Vank'ın emriyle durdurulduğunda SAT komandoları için ilk sınav başlamak üzereydi.

İlk emirler ve Mersin'e intikal.¹

Saat 17.35'te Albay Vank'ın makamına çağrılan Deniz Binbaşı Yılmaz Cengiz'e verilen ilk emir, beraberine yedi SAT komandosu ve üç de SAS astsubayını alarak Mersin'e intikal etmesiydi. Ortada henüz ne maksatla Mersin'e gidileceği konusunda bir bilgi yokken bile, mesai sonrası evlerine dağılan personele derhal Çubuklu'da toplanmaları yönünde haber gönderilmeye başlandı. İlk aşamada toplam 10 kişi olarak belirlenen göreve gidecek personel sayısı saat 19.00 sıralarında değişti.

Binbaşı Cengiz komutasında göreve gidecek SAT komando sayısı 20 astsubaya çıkarken SAS personeli sayısı da bir subay dokuz astsubay olarak belirlendi. O günlerde personelin topluca bir arada ikame-tine olanak sağlayan lojman sayısı yeterli bulunmadığından, göreve gidecek personelin toplanmasıyla da ilk güçlükler ortaya çıkmaya başladı. Ev adresine yakın karakol bulunan personel için karakollara telefon ediliyor, öteki personele ise tek tek araç ve rütbeli personel gönderiliyordu.

Göreve gidecek personelin toplanması sürerken Binbaşı Cengiz de malzeme hazırlığı için Çubuklu'dan Keçilik'e doğru harekete geçti. Gece saat dokuz sıralarında ambar ve cephaneliklerden çıkarılan silah, teçhizat, mühimmat ve tahrip malzemeleri İstanbul Boğaz Komutanlığı'ndan temin edilen iki kamyonu yüklenmeye başlanmıştı bile. Göreve gidenleri Mersin'e intikal ettirecek C-160 askeri nakliye uçağı da Yeşilköy Hava Meydanı'nda kalkışa hazır bekliyordu.

Mesaiden henüz eve dönen personelin kapısına dayanan ve bir an önce SAT Grup Komutanlığı'na geri dönmeleri emrini bildirmekle görevli personel kapıda beklerken aileler birbirlerine son kez sarılmaya ve vedalaşmaya başlamıştı. Eve gidecek hatta haber verecek kadar dahi vakti olmayan Binbaşı Cengiz'in ailesiyse sofrada hâlâ babalarını bekliyordu. Telaşla arayan eşe verilecek cevap oldukça kısaydı. Bir eğitim için Mersin'e gitmeleri gerekiyordu ve birkaç gün içinde döneceklerdi. Mesaj alınmıştı.

Gece yarısına bir saat kala Çubuklu'ya varıldığında, kamyonlar

1 Aralarında 20 yıldan fazla süre olmasına karşın, SAT komandolarının 1974 yılında katıldıkları Kıbrıs Barış Harekâtı'yla, 1996 yılında katıldıkları Kardak Krizi'nde yaşanan birçok olaydaki benzerlik son derece dikkat çekicidir.

görevde kullanılacak malzemeyle yüklenmiş, evine haber giden personelin tamamı da yine Çubuklu'da toplanmıştı. 17 Temmuz 1974 gecesi Çubuklu'daki komutanlığın bahçesindeki açık alanda toplanan 24 SAT komando astsubayına kısaca bildiklerini aktaran Binbaşı Cengiz, sol baştan itibaren sıradaki 20 kişiyi göreve gitmek üzere seçti.

Bu sırada göreve seçilmeyen dört kişi arasından bir adım öne fırlayan Deniz Astsubay Başçavuş Muzaffer Kandemir Binbaşı Cengiz'e bir teklifte bulundu: "Binbaşım, görev için belirlenen astsubay Yılmaz Sünersoy'un eşi yarın ameliyat olacak. Bu bakımdan, onun yerine ben gideyim." Binbaşı Cengiz silah arkadaşlığının üst seviyedeki bu örneğine diyecek tek bir kelime bulabildi: "Elbette." O gece göreve katılma konusunda istekli olan tek kişi Kandemir değildi. SAT Grup Komutanlığı'na vekâlet eden Deniz Yüzbaşı Ercan Yüce de Binbaşı Cengiz'e kendisiyle birlikte göreve gitmeyi teklif etmişse de, teklif Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Albay Faik Vank tarafından uygun bulunmamıştı. Yüzbaşı Yüce ilerleyen günlerde Kıbrıs'a gönderilmek üzere İstanbul'da birliğin başında kalacaktı.

SAT komandolarının iki, SAS personelinin bir kamyonluk konvoyuna personel servisi de eklenince dört araçlık konvoy 17 Temmuz'u 18'e bağlayan gece yarısı Çubuklu'dan ileri harekete geçerek Yeşilköy Hava Meydanı'na doğru yola çıktı. SAT tarihinde yer edecek bu önemli olaya katılan komandoların rütbe ve isimleri şöyleydi: Deniz Binbaşı Yılmaz Cengiz. Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuşlar: Erdoğan Saydam, Hayati Seval. Deniz Astsubay Başçavuşlar: Kenan Şengül, Hüsnü Çetin, İsmail Bölükbaşı, A. Osman Çakır, Kurtuluş Uysun, Hüseyin Marangoz, Muhteşem Güner, Muzaffer Kandemir. Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuşlar: Naci Kıldıran, Sedat Coşkun. Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Kurbanı Yıldız, Eren Taşcıoğlu, Hamdi Elbir, Nusret Coşkun, Bekir Güzel. Deniz Astsubay Çavuşlar: Ali Şeker, Ömer Lütfü Kamacı, Şerafettin Özkocabaş.

18 Temmuz 1974 Perşembe gününün ilk saatlerinde Yeşilköy'de bekleyen nakliye uçağına malzemeler yüklenmeye başlandı. Harekete hazır hale geldikten sonra Kurtarma ve Sualtı Komutanı'nın son emirlerini almak üzere tabura geçen Kıbrıs yolcuları Albay Vank'ın duyulandıran sözleri sonrasında pervaneleri çoktan dönmeye başlayan uçağa geçti. Sabahın ilk saatlerinde tekerlekleri Adana pistine değen uçağın içine günün ilk ışıkları da dolmaya başlamıştı. Saatler 05.00'ı gösteriyordu.

Adana'ya varışlarını telefonla Mersin'deki Çıkarma Birlikleri Komutanlığı'na bildiren Binbaşı Cengiz ve emrindeki personel kendilerine gönderilecek iki kapalı kasa kamyonu beklemeye başlamışlar,

ancak kamyonun gelişi biraz zaman alınca yükleme işlemi saat sekiz sıralarında başlayabilmifiti. Ortada personel intikali için kullanılacak başka bir araç olmadığından, yüklenen malzemelerden arta kalan kısımlara yerleşen Kıbrıs yolcuları başlarına ne gelebileceğine dair az çok fikir yürüterek Mersin'e doğru harekete geçtiler.

Mersin'e varıldığında saatler 10.30'u gösteriyordu. Grubun Komutanı Binbaşı Cengiz yanına SAS personelinin kıdemlisi olarak göreve katılan Deniz Yüzbaşı Tuncel Gller'i de alarak önce Kurmay Başkanı Güverte Kurmay Albay Ertuğrul ler'e, ardından da ıkarma Birlikleri Komutanı Tuğamiral Emin Göksan'ın makamına ıktı. Hal hatır sorulan ilk dakikaların ardından Tuğamiral Göksan'ın emri üzerine, göreve katılan SAT komandoları ve SAS personelinin imkân ve kabiliyetleri konusunda Binbaşı Cengiz tarafından kısa bir bilgilendirilme yapıldı. Göksan'ın harekâta yönelik hazırlıkları devam ettiğinden Binbaşı Cengiz ve Yüzbaşı Gller kısa bir süre sonra makamdan ayrıldı. şimdi sıra, Mersin'e intikal eden küçük grup için kalacak yer ve malzemeler için depo ihtiyaçlarının giderilmesine gelmişti.

Mersin'de çıkarma harekâtına katılacak birliklerin hazırlıkları olanca hızıyla sürüyor, çıkarma gemi ve araçlarına personel ve araç yükleme büyük bir titizlik ve sknetle gerçekleştiriliyordu. Binbaşı Cengiz tam da kendi kursları devam ederken çıkan 1963 yılındaki ilk Kıbrıs Krizi'nden dolayı böyle br görüntülere alışkındı. Bu arada gözünden kaçmayan bir manzara da çıkarmaya katılacak Deniz Piyade subaylarına dağıtılan AN/PRC-25¹ telsiz cihazlarının bataryaları oldu. Aynı tip telsiz cihazına sahip SAT'ların kullanacağı bir sandık dolusu batarya, kurulan koordine sonrasında kendilerinden teslim alındı.

Tüm personel, kamyonları da yanlarına alarak komutanlık binasının hemen yakınındaki astsubay gazinosuna gittiklerinde öğle yemeği vakti gelmişti. Bitişik barakada yemek yiyen erlerle aynı sofraya oturan personel, asker karavanasını beraberce kaşıkladılar. Olaylar birbirinin ucuna ekleniyor, çıkarma harekâtına doğru adım adım yaklaşılıyordu. Malzemeler barakada bulunan uygun yerlere boşaltıldı, eğitim kıyafetleri giyildi. Akşam yemeği sonrası başlayan göreve yönelik eğitim çalışmaları saat 20.00 civarında ıkarma Birlikleri Komutanı'nın emriyle yarıda kaldı. Görev yavaş yavaş belirginleşiyordu.

1 AN/PRC: Army-Navy/Portable Radio Communication. Kara ve Deniz Kuvvetleri tarafından kullanılan taşınabilir el-sırt telsizleri.

Görev emrinin alınması ve çıkarma plajının seçimi

Binbaşı Cengiz, beraberinde Yüzbaşı Güller'le birlikte Çıkarma Birlikleri Komutanı'nın makamından içeri girdiğinde gördüğü manzara şöyleydi: Harekâtın planlandığı çalışma masasındaki koltukta Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Harekât Başkanı Tümamiral Nejat Serim, karışındaki iki koltuktan birinde de Harp Filosu Komutanı Tümamiral Nejat Tümer oturuyordu. Ayakta bekleyen komodor¹ ve gemi komutanlarının bulunduğu odadaki boş koltuğa oturmak Binbaşı Cengiz'e kismet oldu. Harekât Başkanı Tümamiral Serim, Cengiz'in boş koltuğa oturmakta tereddüt ettiğini görünce üsteledi: "Gel gel, otur. Biraz sonra arkadaşlar niçin sana başköşede yer verdiğimi anlayacaklar."

Binbaşı Cengiz'in koltuğun köşesine ilişmesinin ardından söze başlayan Tümamiral Serim toplantının maksadını kısaca özetledi: "Arkadaşlar, Genelkurmay Başkanlığı'ndan görevli ve yetkili olarak geldim. Yarın sabah (19 Temmuz 1974) saat 07.30'da Mersin'den hareketle, kismet olursa 20 Temmuz 1974 günü saat 07.30'da Kıbrıs'a çıkarma yapacağız. Çıkarma plajları dışında harekât planımızdaki esasları aynen uygulayacağız. Çıkarma bölgesi olarak, Girne'nin batısındaki meyilli ve engebeli sahili kullanacağız. Bu kısma kapak atmakta bazı zorluklarımız olacaksa da, arazi yapısı kıyıbaşında tutunmamıza avantaj sağlayacaktır."

Tümamiral Serim'in ağzından çıkan her bir kelimeye dikkat kesilen toplantı salonundaki subaylar kapının çalınmasıyla dikkatlerini içeri giren 39. Tümen Komutanı Tümgeneral Bedrettin Demirel ve Amfibi Tugay Komutanı Tuğgeneral Süleyman Tuncer'e çevirdi. İçeri girenleri karşılayan Serim çıkarmaya katılacak komutanlara kısaca biraz önceki sözlerini tekrarladıktan sonra, bir üst kattaki harekât odasına çıkmaları ve çalışma grubuyla çıkarma plajını seçmeleri talimatını verdi.

Tümamiral Serim iki generali kapıda uğurlarken içeri giren iki denizaltı komutanı ve Binbaşı Cengiz'i de yanına alarak hemen bitişteki odaya geçti. Çıkarma harekâtı sırasında SAT'ların intikal ihtiyacının nasıl karşılanacağı önemliydi ve bu önemli kararı verecek kişi Cengiz'den başkası değildi. Bu nederle kendisine sorulan harekât sırasında denizaltıya ihtiyacı olup olmadığı sorusunun cevabı kısa ve netti: SAT komandolarının harekât süresince denizaltıya ihtiyacı olmayacaktı. Bu cevap üzerine hemen denizaltı komutanlarına dönen Serim cebinden bir kibrit kutusu çıkardı ve içinden seçtiği birbirinin aynı iki kibrit çöpünden birini ortasından kırdı.

1 Komodor: Tiplerine ve teşkilatlanmasına göre değişmekle birlikte genelde 4-6 geminin taktik komutasından sorumlu komutan.

Tümamiral Serim'in dip kısımları avucunun içinde kalan iki kibriti uzattığı denizaltı komutanlarından TCG I. İnönü Komutanı Deniz Binbaşı Gürol Etiz uzun çöpü, TCG Cerbe Komutanı Deniz Kurmay Binbaşı Orhun Özdemir ise kısa çöpü çekti. Böylece Kıbrıs'ın güneyinde görev yapacak TCG I. İnönü'nün ve kuzeyinde görev yapacak TCG Cerbe'nin karakol sahaları belirlenmiş oldu. Ancak göreve gitmeden önce denizaltı komutanlarının Serim'den bir talepleri vardı.

Sözü Binbaşı Özdemir aldı: "Komutanım, gerek biz gerekse Yunanlılar genelde Amerikan menşeli harp gemilerini kullanıyoruz. Siluetleri aynı olan bu gemilere 2000 yarda¹ yaklaşımadan borda numaralarını okuyup, dost ve düşmanı ayırmamız olanaksızdır. Telsiz görüşmesi yapmamız ise gemilerimizin emniyetini riske sokacaktır. Bu bakımdan, karakol sahalarımıza dost gemilerin kesinlikle girmemesi sağlansın. Karakol sahalarımızdaki bütün su üstü gemilerine hücum geliştirmemiz için de izin verilsin."

Ne yazık ki komutanların isteklerini karşılamak mümkün değildi. Belirtilen sahaları uluslararası ulaşımaya kapatmak imkânsızdı ve en uygun tespit yöntemini elbette denizaltı komutanları belirleyebilirdi. Tümamiral Serim ve Binbaşı Cengiz her iki komutanı da yanaklarından öperek göreve uğurladıktan sonra Çıkarma Birlikleri Komutanı'nın makamına geri döndü.

Planlamaya kaldığı yerden devam edildi: "Cengiz Binbaşım, çıkarma plaj önleri büyük olasılıkla mayınlıdır. Mayın tarayıcı gemilerimiz ise katıldıkları Deniz Kurdu Tatbikatı dolayısıyla henüz İzmir bölgesindeler ve bu harekâta yetişmeleri de olanaksızdır. Emrindeki SAT komandoları ve SAS personeliyle bize taranmış bir kanal açarak, kıyıya emniyetle kapak atmamızı sağlayabilir misiniz?"

Binbaşı Cengiz, Tümamiral Serim'in sorusunu, kuruluş amacı zaten tam da kendisinin söylediği görev olan bir birliğin, bu görevi eksiksiz yapacağına güvenmeleri yönünde cevapladı. Serim ise Cengiz'e kendilerine sonsuz güvendiklerine dair yüreklendirici sözler söyledi. Ancak SAT komandolarının bu güveni sağlayacak ilave araç gereç gereksinimleri de vardı. Göreve tahsis edilecek iki J botu² ilave olarak bu botların sınırlı seyir olanakları nedeniyle çıkarma günü 03.00'da çıkarma plajının 1 deniz mili kuzeyinde bulunacak şekilde kendilerine yol gösterecek (rehberleyecek) bir de muhrip gerekiyordu.

1 2000 yarda, 1 deniz mili, 1852 metredir.

2 J botu: Sahil Güvenlik Komutanlığı kurulmadan önce Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı görev yaptıkları için J kısaltmasını kullanan ve sahile yakın harekât yapma imkân ve kabiliyetine sahip küçük karakol gemileri.

Bunun yanı sıra çıkarmaya elverişli sahayı markalamak üzere altı adet kırmızı renkli pusis şamandıra¹ da bulunursa görevi layıkıyla icra etmelerine engel bir durum gözüküyordu ortada. Cengiz'in ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen J-18 ve J-20 botlarıyla, Deniz Kurmay Yarbay Atilla Erkan komutasındaki TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribi SAT görevlerine destek maksadıyla tahsis edildi.

Binbaşı Cengiz'in odadaki görevi şimdilik bitmişti. Çıkarma yapılacak plajın belirlenmesi son derece önemliydi ve bir üst kattaki toplantı odasında bu önemli karar veriliyordu. Cengiz üst kattaki toplantı odasına doğru merdivenleri çıkarken bir yandan da biraz önce tanıştığı J-18 ve J-20 bot komutanlarına muhabere hususlarında TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribiyle gerekli koordineyi kurmaları emrini verdi.

Binbaşı Cengiz üst kattaki toplantı odasının kapısını yavaşça çaldıktan sonra içeri girdi ve 1/50.000 ölçekli harita üzerinde çalışan, 39. Tümen Komutanı Tümgeneral Bedrettin Demirel, Amfibi Tugay Komutanı Tuğgeneral Süleyman Tuncer, Çıkarma Gemileri Komodoru Güverte Kurmay Albay Ahmet Özon ve Amfibi Deniz Piyade Alay Komutanı Güverte Yarbay Neşet İkiz'i gördü. Haritaya baktığında ilk gözüne çarpan, Girne'nin batısındaki üç ayrı mevkide üç ayrı yere konmuş ok işaretleri oldu.

Tümgeneral Demirel'e okların anlamını sorması üzerine üst rütbeli komutanın dikkatini çekmeyi başaran Cengiz'in aldığı cevap kısa ve biraz da gergindi: "Niye soruyorsun?" Elbette bu kısa sorunun icra edilecek harekâta katılacak SAT sayısı ile doğrudan ilişkisi vardı. 20 SAT komandosuyla bir seferde sadece bir plaj temizlenebilirdi. Öte yandan Cengiz'in eliyle işaret ettiği ve daha sonra çıkarmanın yapılacağı anlaşılan Pladini Plajı² Tümgeneral Demirel'e göre çıkarma için yeterli değildi.

Ancak elde mevcut SAT sayısı belliydi ve gerek Deniz Kurdu Tatbikatı'nda gerek Yenikale geçidinde batık çıkarmakla görevli komandoların Mersin'e intikal ettirilmesi şu an için mümkün gözüküyordu. Çıkarma Gemileri Komodoru Albay Özon'un da gayretiyle çıkarmanın öncelikle sadece bir plaja yapılması konusunda Tümgeneral Demirel ikna edilince çıkarma yapılacak tek plajın ismi de belli oldu: yamaçlarında aynı isimli köyün de bulunduğu Girne'nin 7,5 km batısındaki Pladini Plajı.

1 Pusis şamandıra: Top mermilerinin içine konduğu kabın mermi kovaru çıkarıldıktan sonra şamandıraya dönüştürülmüş hali.

2 Pladini Plajı'runadı, harekât sırasında şehit düşen Üsteğmen Yavuz Sokullu'nun anısına daha sonra "Yavuz" olarak değiştirildi.

Binbaşı Cengiz haritaya son bir kez daha baktıktan ve plajın Girne'ye göre konumunu, makineli tüfek mevzilerinin yerlerini, yaklaşık 400 metre genişliğindeki koyun içinde kalan 50 metre çapındaki adacığın zihnine iyice yerleştirdikten sonra bir alt kata indi. Alt katın koridorunda rastladığı Harekât Başkanı Tümamiral Serim'den son talebini yaptıktan sonra kendisini bekleyen SAT'ların yanına döndü. Yanında TCG Mareşal Fevzi Çakmak personeli tarafından hazırlanmış altı adet kırmızı renkli pusis şamandıra da vardı.

Gece sabaha dönerken Binbaşı Cengiz hâlâ oturduğu ağacın dibinde küçük not defterine kısa notlar alıyor, görevin detaylarını planlıyordu. Saat 05.30'da yanına gelen J bot komutanlarının TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribiyle muhabere koordinesini bitirdikleri haberinin ardından, kısa bir süre bütün gece hazırlıklarına devam eden çıkarma gemi ve araçlarını seyretti. Şimdi sıra göreve gidecek SAT komandolarının hazırlıklarının tamamlanmasına gelmişti.

Çıkarma öncesi son hazırlıklar ve Kıbrıs'a intikal

19 Temmuz 1974 Cuma sabahı göreve katılacak SAT komandoları, SAS personeli ve J botların komutanları, Binbaşı Cengiz'in sabaha kadar altında harekâtı planladığı akasya ağacının etrafında toplandı. Bir gün önce kullandıkları kara tahta ortada yoktu. Cengiz bir köşesi kırık büyükçe bir mermer parçasını ağaca yasladıktan sonra elindeki kömür parçasıyla çıkarma plajını, koyun içindeki taş adacığın, köyü ve makineli tüfek mevzilerini mermerin üzerine işledi. Önce görevi açıkladıktan sonra harekât tasarısını kısaca özetledi.

TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribinin seyir yardımcılarının yararlanacak J botları, 20 Temmuz 1974 günü saat 03.00'da çıkarma plajının batı kenarındaki küçük adanın 1 deniz mili kuzeyinde mevhisini alacaktı. SAT komandoları iki adet şişme lastik botla plajın ortasına ve yaklaşık 7 metre derinliğe kadar el iskandilleriyle derinliği ölçecek, bu derinliği bulduklarında botlarda iki kişi kalarak öteki yüzücüler suya girecekti. Suya giren yüzücüler, 25'er metre aralıkla işareetlenmiş bir naylon halatın üzerinde yerlerini aldıktan sonra sahile doğru yüzmeye başlayacaklardı.

Yanlarına alacakları ve 7 metre derinliğe ayarlı şişme can yelekleriye herhangi bir sualtı engeliyle karşılaşmaları durumunda mar kalama için kullanılacaktı. Kıyıya varıldıktan sonra sahil gerisindeki plaj özellikleri, arazi yapısı, tabii ve suni sahil engelleri, koruganlar ve düşman faaliyetleri gibi hususlar yanlarında taşıdıkları sleytlere (mika levha) yazılacaktı. Bu bilgilerin toplanmasının ardından 12,5 metre Girne yönüne yaklaşacak yüzücüler açık denize doğru yüzmeye

ye ve bu esnada sualtı keşfiyle, varsa engelleri markalamaya devam edeceklerdi. Toplanma hattında önce şişme lastik botlara, daha sonra da J botlara dönülecekti.

J botlara dönen yüzücüilerin elde ettiği bilgiler paralelinde tahrip düzenekleriyle birlikte tekrar suya girilerek markalanan engeller imha edilecekti. Bütün bu işlemlerin tamamlanması 06.30'da, tahrip düzeneklerinin ateşlenmesi 06.45'te bitecek, temizliği yapılan sahanın doğu ve batı sınırları üçer adet kırmızı pusis şamandırayla işaretlenecekti. Kıyıya hücumla geçen çıkarma araçlarının birinci dalgası, şişme lastik botlarla rehberlenirken, bu sayede emniyetli yerden sahile kapak atmaları da sağlanmış olacaktı.

Görev bölümüne göre, Binbaşı Cengiz ve beraberinde 10 SAT komandosuyla beş SAS astsubayı J-18'de, SAS Yüzbaşı Güller ve beraberindeki 10 SAT komandosuyla dört SAS astsubayı J-20'de bulunacaktı. Herhangi bir J botunun harekât dışı kalması durumunda öteki personel aynı görevi yerine getirecekti. Zamandan kazanmak için J botlarıyla Kıbrıs'a seyir sırasında tahrip düzenekleri hazırlanacak ve bütün malzeme seyre çıkmadan önce iki bot arasında eşit şekilde paylaştırılacaktı.

Göreve götürülecek tahrip malzemesi her bot için onar tondur. Bu kadar yüksek miktardaki malzemeyi J botlarına yüklemek ve hazırlıkları tamamlamak tam dört saat sürdü. Çıkarmaya katılacak yüzer birlikler saat 13.00'da Mersin'den ileri harekete geçerken, J botların limandan ayrılması akşam saatlerinde beş buçuğa buldu. Binbaşı Cengiz'in Harekât Başkanı Tümamiral Serim'den son talebi de zaten buydu: 6 deniz mili süratle intikale devam edecek konvoyu yolda yakalamak.

O ana kadar her şey yolunda gözüküyordu. Planlama ve koordineler tamamlanmış, hazırlıklar istendiği şekilde bitirilmişti. J botları Mersin Limanı'ndan çıkar çıkmaz ilk ve önemli bir aksilik kendini gösterdi. Binbaşı Cengiz'in harekâta katıldığı J-18 botunun telsizi arıza yapmış ve kendilerine rehberlik edecek TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribiyle muhabere kurulamamıştı. Muhabereyi sağlayacak cihaz J-20 botunda da yoktu. Akla gelen ilk fikir yanlarında mevcut AN/PRC-25 telsizlerinden birini TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribine vermek ve muhabere devresini tesis etmektir. Saat 17.30'da limandan ayrılan J botlar saat 20.00 sıralarında 6 deniz mili süratle seyreden konvoyu ve konvoyun emniyetinden sorumlu perde gemilerine ulaştı.

Bu sırada perde gemileri bölgede bulunabilecek düşman denizaltılarından sakınmak üzere sürekli rota değiştirerek yüksek süratle seyir yapıyorlardı. J-18, TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribine

ulaşmayı başaramayınca, saat 23.00 sıralarında bu çabasından vazgeçerek içinde Çıkarma Birlikleri Komutanı'nın da bulunduğu TCG Ertuğrul'a yaklaştı. Rüzgâr altından yaklaştığı gemidekilere megafon vasıtasıyla derdini anlatmaya çalışan Binbaşı Cengiz'e J botunda mevcut SSB¹ muhabere cihazından uygun bir frekans verildi ve böylelikle derdlerini anlatabildiler.

Verilen emir kısa ve netti: "Sabah saat 03.00'da direktif almak üzere cihazınızı kapatınız ve mevkiinizi de koruyarak ileri hareketinizi sürdürünüz." Verilen bu emirden çıkarma saatinin planlanandan daha ileri bir saate alındığı anlaşıyordu. Saatler sabaha karşı üçü gösterdiğinde Çıkarma Birlikleri Komutanı'nın yeni emri SAT komandolarına ulaştı: "Saha mayınlıdır. Evvelce planlanmış görev için hareketle, plajda bir kanal açın."

J-18'in radarında henüz sahil gözükmüyordu. Son bir gayretle çıkarma yapılacak Pladini Plajı'nın mevkiine ilişkin sıhhatli bir bilgi alabilmek üzere TCG Mareşal Fevzi Çakmak'a yaklaşılmaya çalışıldı. Ancak J botların hareketleri tedirginlik yaratmış olmalıydı ki hiçbir gemi sürat kesmiyor ve botlardan uzaklaşmaya çalışıyordu. Sonunda perde görevindeki muhriplerden biri ışıldağıyla J-18'e işaret göndermeye başladı. Muhribin sorduğu, "Ne istiyorsunuz?" sorusunun cevabını da SAT komandosu olmasının yanı sıra branşı da telsiz olan Deniz Astsubay Başçavuş Muhteşem Güner iletti. Plajın yönü ve mevkiıyla ilgili bilgilerin TCG Ertuğrul'dan alınacağı öğrenilince bir kez daha SSB muhabere cihazından TCG Ertuğrul'la irtibata geçildi ve gelen cevaba uygun olarak J-18'in rotası 215 yönüne çevrildi.

Saatler 20 Temmuz 1974 günü 05.00'ı gösterdiğinde sahile hâlâ 10 deniz milinden fazla mesafe vardı. İlk yapılan planlamadaki 03.00 itibarıyla plajın 1 deniz mili kuzeyinde bulunulması hedefine ulaşamamıştı. Değişen duruma göre hemen yeni bir plan yapmak gerekiyordu. Binbaşı Cengiz kararını birkaç dakika içinde vererek J-20 botuna J-18'in üzerine aborda olmasını (yanaşmasını) emretti.

J-20'nin J-18'in üzerine aborda olmasının ardından SAT komandolarıyla SAS personeli yer değiştirdi. Son durumda bütün SAT'lar J-18'in güvertesine, SAS'ların tamamıysa J-20'nin güvertesine geçmişti. SAS personelinin komutanı Yüzbaşı Güller'e, konvoy civarında kalmaları emrini veren Binbaşı Cengiz J-18 ve emrindeki SAT'larla birlikte 215 rotasına doğru ileri harekete başladı.

Yeni duruma göre hemen bir düzen alınması gerekiyordu. Binbaşı Cengiz etrafına topladığı personeline yeni hal tarzını anlattı. Plajın batı

1 SSB: Single Side Band. Tek yan bant.

yönünden başlayarak 15 personel 25 metre aralıklarla suya bırakılacak ve 15 kişi de sahile paralel hale geldikten sonra dik bir açıyla kıyıya doğru yüzmeye başlayacaktı. Bu esnada sualtı engelleri markalanacak, sahile varıldıktan sonra kıyıda daha önce belirtilen hususlar tespit edilecek ve yine daha önce planlandığı şekilde 12,5 metre Girne tarafına doğru yüzüp sahile dik bir açıyla toplanma hattına gelinecekti.

Toplanma hattında hat başındaki personel duman kandilini yakacak ve yüzücüler J botunun azami hızı olan 14,5 deniz mili süratle snare¹ halatı vasıtasıyla toplanacaktı. Binbaşı Cengiz J-18'de kalacak beş astsubayı² belirledikten sonra geriye kalan 15 komando suya giriş hazırlıklarını yaparken en son 1959 yılında TCG Savarona okul gemisiyle Deniz Harp Okulu öğrencisi olarak geldiği Girne şehrini görmek üzere J-18'in köprü üstüne çıktı.

Çıkarma başlıyor

Binbaşı Cengiz J-18'in köprü üstünden dikkatle seçmeye çalıştığı sahil görüntüsünün yıllar önce geldiği Girne şehri olduğunu anladığında saatler 05.45'i gösteriyordu. 500 yarda mesafede görülen sahile genel batı rotasında paralel hale gelinerek çıkarma plajı bulunmaya çalışıldı. Kıyıya 200 yardaya kadar yaklaşan J-18'in gururla dalgalanan Türk bayrağı sahilde bekleyenlere ilk haberi vermiş oldu. Sahilde gördükleri ilk yarımadayı çıkarma plajına benzetseler de bunun daha sonra Yılanlı Ada³ olduğunu anlayan komandalara Çıkarma Birlikleri Komutanı'ndan gönderilen yeni mesaj kimseye pek bir anlam ifade etmedi başta. Gelen mesaja göre sahilde herhangi bir tahrip yapılmıyacaktı. Planlar bir kez daha değişiyordu.

Mesajın ne anlamı geldiğini anlamaya çalıştıkları sırada Pladini Köyü, plajı ve küçük taş ada iskele tarafta belirdi. Binbaşı Cengiz dürbünle baktığı sahilde, makineli tüfek koruganlarını çok rahat görebiliyordu. Plajı boyuna kat ettikten sonra doğru yere geldiklerine

1 Snare halatı, bisiklet iç lastiği görünümünde ancak daha sert bir lastiktir. Bu lastik bir halat vasıtasıyla gemiye irtibatlıdır. Süratli botun su kesimine yakın bir yere bağlanan diğer bir lastik botun içindeki "snare man" bu lastiği yüzücülere uzatarak, yüzücünün sudan toplanmasını sağlar. Personelin kolunu bu lastiğin içinden geçirmesi esnasında geminin yüksek sürati sayesinde personel lastik botun içine çıkabilir. Ancak zamanlamanın kötü yapılması ve toplayıcı gemi süratinin 15 deniz milinin üzerinde olması durumunda sıklıkla ve özellikle kol kasının kopması ya da burun kırılması gibi kazalar meydana gelebilir.

2 Bu görevde snare man olarak İsmail Bölükbaşı belirlendi. J-18'de kalan diğer astsubaylar Erdoğan Saydam, Kurbanı Yıldız, Bekir Güzel. Dördüncünün kim olduğu hatırlanmıyor.

3 Daha sonra buraya inşa edilecek rampaya ilk kapak atacak TCG Ertuğrul'un anısına adı "Ertuğrul Plajı" olarak değiştirildi.

emin olan Cengiz J-18'i tam mevkiine doğru sevk etti. Saatler 06.00'ı gösterdiğinde 15 SAT komandosu Pladini Plajı'ndaki küçük adanın 200 yarda kuzeyinde 25'er metre aralıkla denize atlamaya başlamışlardı.

Son yüzücü de suya atladıktan sonra keskin bir dönüşle toplama mevkiine doğru hareket eden J-18'e plajın 800-1000 yarda batısındaki bir top mevziinden ateş edilmeye başlandı. Yaklaşık 10 salvonun bir kısmı J-18'in iskele ve sancak bordalarında suya düşerken bir tanesi de telsiz kamerasına isabet etti. Büyük bir şans eseri 10,5 santimetre çapındaki Çekoslovak imali mermi patlamadı.

Kıyıda ateş edildiğini gören ve Binbaşı Cengiz'le birlikte köprü üstünde bulunan Deniz Astsubay Başçavuş İsmail Bölükbaşı omzuna dayadığı G-3 piyade tüfeğinin iki şarjör mermisini ateşin geldiği yöne doğru boşaltır boşaltmaz, G-3'ün sesini önce J-18'in baş üstündeki Bofors topu, sonra da gemideki öteki komandoların tüfek sesleri takip etti. Kıbrıs Barış Harekâtı 20 Temmuz 1974 sabahının ilk saatlerinde SAT komandolarının ilk mermileriyle fiilen de başlamış oldu.

Artık ok yaydan çıkmıştı. J-18'e atış yapan sahil mevziinin sesi, J-18'den yapılan atışa karışınca hem Pladini Köyü sakinlerinin hem de bölgedeki savunma birliklerinin Kıbrıs'a çıkarma yapmaya gelen Türklerden haberi oldu. Bu sırada en büyük tehlikeyi sudaki SAT komandoları göğüslüyordu. Sahildeki evlerden, koruganlardan ve plaja inenlerden sudaki komandoların üzerine ateş edilmeye başlanmıştı.¹ Sudaki SAT komandoları ise kıyıda gelen ateşe rağmen zaman zaman suyun altına dalarak zaman zaman da su üstünden sahile doğru yüzmeye devam ediyorlardı.

Binbaşı Cengiz dürbünüyle bir kez daha sahile baktığında açık bir platformdaki üçayaklı bir sehpa üzerine monte edilmiş bir topun başında, kısa pantolon ve kısa kollu gömlek giymiş birinin topu yeniden doldurmaya çalıştığını gördü. Tam da o sırada bacasından dumanlar saçarak gelen TCG Mareşal Fevzi Çakmak muhribi ufukta görüldü. Sahildeki topun mevziini tespit eden TCG Mareşal Fevzi Çakmak'tan yapılan üçlü salvo atışı sonrasında ne toptan ne de civardaki öteki mevzilerden bir daha ses geldi.

Bütün bu olayların meydana geldiği ve neredeyse bir ömür kadar uzun gelen süre sadece yarım saat kadardı. Sahile yüzen sudaki

1 5 Şubat 1990 tarihinde SAT Grup Komutanlığı'nda göreve başladıktan sonra tanıştığım Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Hamdi Elbir, bir sohbet sırasında o anı şöyle anlattı: "Hayatta kendimi hiç bu kadar çaresiz hissetmemiştim. Sahilde oturan bir adam, elindeki tüfekte kafamıza kafamıza ateş ediyordu ve sudaki bizler hiçbir şey yapamıyorduk."

personel görevlerini tamamlamış ve tekrar toplanma hattına gelmişti. Sudaki sis işareti görülür görülmez J-18 botu yüzücüleri toplamak üzere ileri harekete geçti. Amfibi konvoyun plaja gittikçe yaklaştığı sırada Kıbrıs Bayrak Radyosu da çıkarmanın başladığını ilan ediyordu. J-18 toplama hattına geldiğinde önce sekiz kişilik bir grubun bir araya toplandığı görüldü.

Ancak sudaki personel ısrarla sahil tarafını işaret ediyordu. Binbaşı Cengiz sahile doğru dikkatle bakınca ısrarın nedeni ortaya çıktı. Süratle sahile doğru hareket eden J-18'in güvertesine alınan ilk grup, palet vurmaktan ayakları yara olan Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hamdi Elbir ve onu yalnız bırakmadan beraber yüzen üç kişilik küçük bir gruptu. Ardından tekrar sekiz kişilik gruba dönen J-18, son olarak daha açığa çıkan dört kişilik grubu da alınca suya atlayan 15 komandonun da sağ salim botta olduğu anlaşıldı. Binbaşı Cengiz yıllar sonra da hatırlayacağı toplanma anını şöyle tarif edecekti: "Harekât için suya dökülen 15 yüzücünün noksansız sudan sağ olarak alınmalarından duyduğum sevinci, daha önce iki kere tattığım çocuk babası olma anlarımda bile bu derece duymamıştım."

J-18 konvoyu doğru ileri hareketine başladığında bottaki yüzücüler ve onları bekleyen silah arkadaşları birbirlerine sarılıyor, görevlerini sağ salim başarmış olmalarının sevincini paylaşıyorlardı. Sıra keşif sonucunu değerlendirmeye gelmişti. Plajda yatlar tarafından kullanılan beton demirleme ağırlıkları dışında yapay herhangi bir engel yoktu. Bunlardan çıkarma araçlarına zarar verebilecek olanlarını da derine doğru çeke çeke sürüklemişlerdi. Plajın Girne yönündeki bazı sualtı kayalıkları çıkarma araçlarına zarar verebilirdi. Kıyıdaki arazi yapısı aşırı meyilli olduğu için iyice kıyıya yaklaştıkları esnada düşman ateşinden daha az etkilenmişlerdi.

Bu bilgiyi alan Binbaşı Cengiz J-18'i bir kez daha sahile doğru sevk ederek çıkarmaya elverişli kısmın kırmızı pusis şamandıralarla markalamasını yaptı. Çıkarma Birlikleri Komutanı'na verilen rapor çıkarma açısından oldukça olumluydu. Plaj çıkarmaya uygundu ve herhangi bir sualtı engeli de yoktu. Kontrolü yapılan alanı belirtecek şekilde saha markalaması da yapılmıştı. Plajın doğu kenarındaki doğal sualtı engellerinden sakınmak için Girne yönüne meyilli yaklaşmak gerekiyordu. İlk çıkarma dalgası rehberlenecekti ve en önemlisi SAT komandolarından şehit veya yaralı kimse yoktu.

Saatler ilerliyordu. Plaja ilişkin tüm önemli bilgiler bir rapor halinde iletildikten sonra plajın batı tarafını kontrol eden komandolar J-20'ye geçerek, J-20'nin plajın batısında mevki alması sağladılar. J-18 ise plajın doğusunda çıkarma yapacak birlikleri beklemeye başladı.

Saatler 08.00'a geldiğinde Kıbrıs Bayrak Radyosu çıkarmanın devam ettiği yayını marşlar eşliğinde sürdürüyordu.

J botlarının rehberliğinde birinci dalga olarak saat 08.30'da kıyıya ayak basan Amfibi Deniz Piyade Alayı'nın kahraman Leventlerini gören J botlarındaki komandolar, görevlerini layıkıyla yerine getirmenin kıvancını duydular. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın kıyıdaki safhası başladığından artık kendilerine ihtiyaç kalmadığını düşünen SAT komandolarına saat 09.00 sıralarında yeni bir emir daha verildi. Bu emre göre J botlarıyla birlikte Girne açıklarına giderek denize düşen bir jet pilotunu arayacaklardı. Daha sonra anlaşıldı ki uçak Girne'de değil Antalya önlerinde denize düşmüştü ve pilotu da paraşütle atlayarak kurtulmuştu.

Harekât devam ederken gelen yeni emirler

Kıbrıs Barış Harekâtı plandaki küçük bir gecikmeye karşın herhangi bir sorunla karşılaşmadan devam ediyordu. Ancak saatler ilerledikçe planlara uymayan yeni durumlar ortaya çıkıyor ve değişen durumlara göre yeni kararlar vermek gerekiyordu. Saat 10.00 civarında ikinci kademe birliği 50. Piyade Alayı Muharebe Grubu'nun kıyıya çıkışı başlarken, tam bir saat sonra Çıkarma Birlikleri Komutanı Binbaşı Cengiz'e yeni bir emir daha verdi. Yeni emirden anlaşıldığına göre Pladini Plajı kullanışsız hale gelmişti ve şimdi çıkarmaya devam edebilmek için yeni bir plaj daha tespit etmek gerekiyordu.

Binbaşı Cengiz her iki bottaki SAT komandolarına birer şişme lastik bot ve çatışma ihtimaline karşı gerekli teçhizatlarını hazırlamaları emrini vererek, iki botla birlikte öncelikle kullanışsız duruma geldiği bildirilen Pladini Plajı'na gitti. Plajın kayalık olan doğu tarafında yaş kapak¹ atmış iki çıkarma aracı hem yüklerini boşaltmaya hem de kendilerini kıyıdan kurtarmaya çalışıyorlardı. Plajın öteki ucundaki araçlarsa kuru kapak atmışlardı ve yüklerini sorunsuzca boşaltıyorlardı.

Kıyıda birkaç tank ve geri tepmesiz top bulunuyordu ve çıkışını tamamlayan yürüyüş kolları da bir dozer tarafından yeni açılmış yoldan yürüyüşlerine başlamışlardı. Ne yazık ki gördükleri arasında zaman zaman evlerden yürüyüş koluna yapılan atışlar sonrası şehit olan Mehmetçiklerin görüntüleri de vardı. Her ne kadar hepsinin içinden kıyıya çıkıp çatışmak geçse de şu anda başka bir görev almışlardı

1 Bir çıkarma aracının sahile "yaş kapak" atması, aracın karaya oturduğu esnada kıyıdan hâlâ mesafesi olması anlamına gelir. Bu nedenle karaya çıkan araç ve personel karaya ayak basmak yerine önce suya girerler, ardından belli mesafeyi suyun içinde yürüdükten sonra karaya çıkarlar. "Kuru kapak" atmaksa çıkarma aracının kapağını tam karaya atabilmesi, böylelikle içindeki araç ve personelin ıslanmadan kıyıya çıkabilmesi anlamındadır.

ve gördüklerinden dolayı içleri kan ağlayarak Pladini Plajı'nın batısına doğru ilerlemeye devam ettiler.

Bu arama sırasında Pladini Plajı'ndan 200 metre kadar ileride yeni bir koy bulundu. 100 metre genişliğindeki koyun iki başında birer korugan, koyun kıyısında bir sahil gazinosu, hemen arkasında da beş-altı kat yüksekliğinde bir otel olduğunu gördüler. Koyun sualtı yapısı incelenirken herhangi bir ateşe maruz kalmamak için koruganları, oteli ve ilk sırtlar hattını kontrole giden personel kısa süre sonra kıyıdaki kontrolleri yapmış olarak grubun yanına döndü. Bu arada kıyıdaki otelin terasına çıkan emniyetle görevli komandolar, Mersinli bir vatandaşın Kıbrıs'a çekilmesi için verdiği Türk bayrağını otele astılar.

Koyda sualtı çalışmalarına başlayan ekip bir süre sonra sahilin 200-250 metre güneyindeki ahşap bir binadaki bazı sivillerin kendilerine el salladığını ve dikkatlerini çekmeye çalıştığını fark etti. SAT komandolarının ilgilenmediği dört kişilik küçük grup bir süre sonra beyaz bir bez parçası taktıkları sopayı sallayarak yanlarına yaklaştı.

Üzerlerine doğrultulan tüfeklerden yüzleri bembeyaz kesilen sivil grubun üst araması yapıldıktan sonra anlaşıldı ki, gelenler Kıbrıs'taki Amerikalı, İngiliz ve Fransız gazetecilerdi. Kaldıkları otelde bir turist grubunun da bulunduğunu belirten gazetecilerden yemek ve dinlenme için davet alan komandoların olumsuz cevabı üzerine davetsiz misafirler otellerine geri döndü. Bu sırada kendilerine harekâtın halen devam ettiği ve bir can kaybına sebep olmamak için otelden dışarı çıkmamaları, özellikle de çocukları gözetim altında tutmaları tembihlendi.

Sualtı keşfi yapılan yeni koyun aynı anda iki çıkarma aracının kapak atmasına elverişli olduğu belirlendikten sonra durum TCG Ertuğrul'a bildirildi. TCG Ertuğrul'a lastik botla intikal eden ve durumu rapor eden Binbaşı Cengiz burada yeni bir emir daha aldı. Temas sağlanan iki Yunan hücumbotundan biri batırılmış, biri de yaralı olarak Girne Limanı'na sığınmıştı. SAT'ların komutanına verilen yeni görev, bir J botu ve yeteri kadar komandoyla birlikte Girne Limanı'ndaki hasarlı hücumbotu yedeğe alarak getirmek, eğer mümkün değilse de batırmaktır.

Bu emrin tamamlanması istenen saat 16.00, emrin verildiği anda saat 15.30'du. 14,5 deniz mili sürat yapabilen bir J botuyla 20 deniz mili mesafedeki Girne Limanı'na gitmek ve botu alarak aynı mesafeye açılmak, botu 16.00'da Mersin'e geri dönecek konvoyla ulaştırmak imkânsızdı. Binbaşı Cengiz durumu olduğu gibi anlattıktan sonra, konvoyun hareketlerini aksatmamak için görevi gece yapmayı

teklif etti. Belki botu yedekleyemeyebilirlerdi ama batıracakları ke-sindi. Harp Filosu Komutanlığı'ndan gelen cevapsa olumsuzdu: "Riske değmez, vazgeçin."

Girne Limanı'ndaki Yunan hücumbotunun batırılma görevinin iptali üzerine iki J botu da Mersin Limanı'na dönen konvoyaya katılarak öğleden sonra saat dört sıralarında ileri harekete geçti. J-18'in güvertesine uzanan Binbaşı Cengiz, yastık yaptığı bir lastik bot tor-basına başını koyduğunda 17 Temmuz 1974 sabahından bu yana 81 saattir uyku uyumadığını fark etti. SAT komandolarına verilen ilk gerçek görev başarıyla tamamlanmış, ilk defa karşılarındaki gerçek bir hedefe doğru ateş etmişler, ancak onların üzerlerine de ateş edil-miş ve tek bir komandonun dahi burnu kanamamıştı. Bundan büyük huzur olabilir miydi?

Mersin'e dönüş

Mersin'e intikale başlandıktan yaklaşık dört saat sonra TCG Ertuğrul'a yanaşarak yeni gelişen duruma göre bir emir daha alındı. Yeni emre göre, hasarlı olarak çıkarma plajında bekleyen iki çıkarma aracına yardıma gidilecekti. Bu maksatla J botlarından biri ve Binbaşı Cengiz komutasındaki yeterli sayıdaki SAT komandosu plaja geri dönecek ve iki çıkarma aracıyla, ikisi ağır 25 yaralıyı alarak Mersin'e getirecekti.

Bu arada TCG Ertuğrul'dan ayrılarak tekrar Girne yönüne dönen J-18'in radarı bir süre sonra arıza yaptı. Arızası giderilemeyen rada-rın yerine çıkarma sırasında tutuşan sahildeki bitki örtüsünün ışıkları J-18'e rehber görevi gördü. Baştan şiddetli esen rüzgâr ve kaba dalga eşliğinde varılan koy ağzında durmaksa mümkün değildi. Denizin şiddeti giderek artarken radarsız J-18'in koya girmesi mümkün gö-zükmüyordu. Lastik botları indirmek de riskliydi. Yüzerek belki sa-hile çıkılabilirdi ama bu sefer de yaralıları J-18'e aktaramayacaklardı. Havanın dinmesini beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Aradan üç saat geçmesine karşın rüzgâr ve deniz durumu azala-cağına daha da artıyordu. J-18'in telsizi hâlâ arızalıyken bir de yet-mezmiş gibi radar da arızalanmıştı. Bir an önce Mersin'e dönmek dı-şında bir çözüm gözükmüyordu. Binbaşı Cengiz radarı arızalı oldu-ğu için Mersin'e dönmek konusunda tedirgin olan J-18 Komutanı'na, Kutupyıldızı'nı iskele baş omuzlukta bırakarak 045 rotasına ilerleme-si emrini verdi. 21 Temmuz 1974 gününün ilk saatlerinde başlayan Mersin'e dönüş seyri Kutupyıldızı'nın eşliğinde tamamlanarak saba-hın ilk ışıklarıyla birlikte Mersin mendirek fenerine ulaşıldı.

Çıkarma Birlikleri Komutanlığı önündeki parmak iskeleye bağlayan

J-18'den karaya çıkan Cengiz, çıkarma plajında bırakmak zorunda kaldığı yaralıları bir an önce yardım ulaştırabilmek amacıyla komutanlık binasının yolunu tuttu. Bu sırada binanın bahçesindeki kameriyede harekât üzerine çalışan 39. Tümen'in üst rütbeli subayları kendilerine doğru yaklaşan binbaşyı görünce sevinçle sordular: "Binbaşım, şimdi nerelere kadar bizim oldu?"

1/50.000 ölçekli haritada son durumu gösteren Cengiz, hemen grubun yanından ayrılarak Akdeniz Bölge Komutanı Tuğamiral Necati Ülseven'in yaruna çıktı. Ancak henüz hava kontrolü sağlanamadığı için plajdaki yaralı personele helikopter göndermek mümkün olmayacaktı.

Bu sırada saat dokuzda gelmiş ve Kıbrıs'tan yola çıkan konvoy Mersin'e ancak ulaşabilmişti. TCG Ertuğrul sahile kapak atar atnaz Çıkarma Birlikleri Komutanı'nu bulan Cengiz durumu kendisine kısaca izah ettikten sonra, kıyıda mahsur kalan çıkarma araçlarının kendi olanaklarıyla kurtulduğunu ve yaralıları da alarak konvoyla birlikte Mersin'e döndüğünü öğrendi.

Ancak Amfibi Alay'ın kıta yükü cephanesinin bir an önce Kıbrıs'a ulaştırılması gerekiyordu. Belirlenen yedi SAT komandosu ve iki SAS personelinden oluşan ekip, Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Erdoğan Saydam'ın komutasında J-17 botuyla birlikte tekrar Kıbrıs'a doğru yola çıktı. Mersin'de kalan öteki personelse görev dönüşünde malzemelerini toplamaya ve astsubay gazinosuna doğru ilerlemeye başladı. Biraz olsun dinlenmeyi hak etmişlerdi. Önlerinde kısa bir süre sonra alacakları yeni görevler vardı.

Mersin'de geçen birkaç gün ve yeni görevler

22 Temmuz 1974 sabahı Mersin'de istirahat eden çıkarma sabahı yorgunu SAT'lar yataklarından kalktıklarında karşılarında Kurtarma ve Sualtı Komutanı Güverte Albay Faik Vank'ı buldular. Albay Vank harekâta katılan personeli tek tek tebrik ettikten bir süre sonra ziyaretin tek sebebinin tebrikleşme olmadığı ortaya çıktı. Albay Vank, Güverte Albay Kemal Altınbaş ve Deniz Kurmay Yüzbaşı Atilla Kıyat'la¹ birlikte, Girne'deki yükleme/boşaltına olanaklarını belirlemek için Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nca görevlendirilmişti. Bu görev esnasında SAT komandoları tarafından korunmasının uygun

1 Atilla Kıyat, *Üç Yıldız Bir Penaltı*, Yapı Kredi Yayınları, 1. baskı, Mayıs 2010. 1999 yılında Kuzey Deniz Saha Komutanlığı görevindeyken kadrosuzluktan emekliye sevk edilen emekli Koramiral Atilla Kıyat, *Üç Yıldız Bir Penaltı* kitabının 159-181. sayfalarını Kıbrıs Banş Harekâtı anılarına ayırmıştır. Bu bölümde yazan hususlarla, emekli Deniz Albay Yılmaz Cengiz'in hatıratı büyük oranda örtüşmektedir.

olacağı yönündeki teklifi de kabul görmüş ve böylece 22 Temmuz sabahı yeni bir görevle başlamıştı.

Görevin icrası için öncelikle Adana'daki 2. Ordu Komutanı'ndan izin alınması gerekiyordu. Akdeniz Bölge Komutanlığı'ndan verilen minibüse binen dört bahriyeli tam öğle saatlerinde kolordu karargâhından içeri girdi. Kara Kuvvetleri Komutanı tarafından da karargâh olarak kullanılan binaya girdikten kısa bir süre sonra Orgeneral Eşref Akıncı'nın karşısında buldular kendilerini. Harekâtın gidişatı hakkında Binbaşı Cengiz tarafından bilgilendirilen Orgeneral Akıncı grubun Girne'ye gitmesine izin verse de, henüz hava kontrolü sağlanamadığı için ellerinde J botundan başka intikal seçeneği kalmadığını anladılar.

Orgeneral Akıncı'dan gereken izin alınmış, Akdeniz Bölge Komutanlığı'ndan da özel izinle temin edilen J-20 botu hazırlanmış, iş artık sadece Kıbrıs'a gitmeye kalmıştı. Saat 15.30'da Mersin'den Girne'ye doğru intikale başlayan J-20'de, misafir iki albay ve bir yüzbaşidan başka bir subay ve 13 astsubaydan oluşan SAT komandolarıyla, bir subay yedi astsubaydan oluşan SAS personeli de vardı. Daha seyrin ilk dakikalarında baştan gelen kaba dalgalar nedeniyle J-20 ilerlemekte güçlük çekince, Albay Vank'ın emriyle Mersin'e dönüldü.

Uzun süre havanın sakinleşmesini bekledikten sonra, gece yarısına saatler kala yapılan ikinci deneme de dalgaların artması nedeniyle başarısız oldu. Çözüm Denizcilik Bankası'na ait Sadık Altıncan Şilebi'nin ayarlanmasıyla bulundu. J-20'deki tüm malzeme yeni intikal vasıtasına aktarıldıktan sonra 23 Temmuz 1974 saat 03.30'da Girne'ye ileri harekete geçildi ve saat 12.00 sıralarında Pladini Plajı önlerine varıldı.

Pladini Plajı önlerinde üçüncü kademe birliklerinin (tümen karargâhı ve bağlıları) kıyıya çıkışlarını ve transferlerini sağlayan konvoy yoğun programına devam ederken, Sadık Altıncan'daki SAT malzemeleri TCG Sığacık mayın tarama gemisine yüklendi ve yükleme tamamlanır tamamlanmaz vakit kaybetmeden Girne'ye doğru ileri harekete geçildi. 23 Temmuz günü Girne Limanı adeta terk edilmiş bir şehir görüntüsü veriyordu.

Bu pek de hayra alamet değildi. Binbaşı Cengiz karaya çıkan personelle önce çevre emniyetini aldırdıktan sonra yapılan kontrolde görünürde asker ya da sivil kimsenin olmadığı ortaya çıktı. Açık alanda beklemek emniyetli olmayacaktı. Hemen bütün malzemelerini de yanlarına alarak en yakındaki sağlam görünümlü bina olan gümrük binasına sığındılar. Hâlâ ortada kimse görünmüyordu. Liman girişini kontrol eden Girne Kalesi başta olmak üzere civardaki binalarda süratli bir aramaya girişildi.

Bu aramalar sırasında Girne Kalesi'ne giren SAT komandoları kaleden bazı seslerin geldiğini duydular. Kaleye konuşlu uçaksavarın dibine bırakılmış bir radyo, sesin kaynağını açıklıyordu. Adayı savunmakla görevli Rumlar panik halinde uçaksavarı bırakıp kaçmışlar, radyolarını bile almamışlardı. Bu arama sırasında Girne Limanı'ndaki hücumbotların bağlı olduğu komutanın makamında bir Yunan bayrağı bulundu. Komutanın hemen arkasında duran bayrağı dikkatli bir şekilde yerinden çıkaran Deniz Astsubay Başçavuş İsmail Bölükbaşı kısa süre sonra bayrağın başına geleceklerden habersizdi.¹

Çevre emniyeti için personelin keşifte olduğu sırada gümrük binasının önünde bekleyen Albay Vank'ın yanına sivil giyimli iki-üç Türk vatandaşı yaklaştı. Kıbrıs Türkleriyle anavatandan gelen Türk askerleri arasında başlayan sohbeti fırsat bilen Binbaşı Cengiz ise çevreyi keşfe çıkan personelin arasına katıldı. Çevrede boşaltılmış binaların kapı ve panjur gürültüsüyle rüzgâr sesinden başka bir şey duyulmuyordu. Fazla uzun sürmeyen bu sessizliği birkaç el silah sesi bozdu.

Daha sonra anlaşılabilecekti ki limanın ortasındaki boş bir binanın tepesinde şüpheli hareketleri görülen şahsa doğru ateş edilmiş, neyse ki telsiz anteni kurmaya çalışan Kıbrıs mücahidi Türk vatandaşlarımız herhangi bir yara almamışlardı.² Ancak sesler Albay Vank ve beraberindekileri tedirgin etmişti. Bu tedirginliğe bölgede görevli iki Birleşmiş Milletler aracı da katıldı. Araçtan inen İsveçli görevliler, Dome Oteli'nde koruma altında tuttukları çeşitli ülkelere mensup 400 kadar turist bulunduğunu bildirdikten sonra otele geri döndüler. Keşif-kontrol faaliyetleri bittiğinde Dome Oteli'ndekiler dışında Girne'de ne sivil ne de asker başka kimse olmadığı anlaşıldı.

Girne'de geçirilen ilk gece ve yeni mesai düzeni

Hava kararmadan önce yatacak yer ve yiyecek bir şeyler bulmak gerekiyordu. Koca Girne şehrinde Albay Vank, Albay Altınbaş, Yüzbaşı Kıyat, Binbaşı Cengiz ve emrindeki 20 astsubay SAT komandosuyla SAS personelinden başka kimse görünmüyordu ortada.

1 Bu bayrak daha sonra Girne Kalesi'nde karargâh kuracak Girne Garnizon Komutanlığı'nda görevli Alay Komutanı tarafından talep edilmiş, verilmek istenmesine de zorla alıkonmuştur.

2 Kıyat, age, s. 164. Albay Vank, Albay Altınbaş ve Yüzbaşı Kıyat'ın yanına gelen siviller orta yaşlı bir bey, bir hanım ve iki delikanlıydı. Ankara'dan aldıkları emirle bir telsiz cihazı getirdiklerini, bu cihaz sayesinde Genelkurmay Başkanlığı'yla doğrudan haberleşebileceklerini ve iki gencin de telsiz operatörü olduklarını söylemişlerdi. Binanın çatısına anten kurmaya çalışan iki mücahidin görevli oldukları Binbaşı Cengiz'e bildirilmediği için mücahitlerin üzerine ateş edildiği daha sonra ortaya çıktı.

Kalınabilecek en uygun yer olarak gümrük binasına neredeyse kol mesafesindeki El Greco Oteli tespit edildi. Tek girişli, çift yataklı 14 odalı, en alt katında mutfak ve lokantası da bulunan otelê kısa sürede yerleşildi. Üç konuğa birer oda ayarlayan Binbaşı Cengiz, kalan odaları da tüm personele ikiye kişi olarak paylaştırdı.

Bu arada yiyecek bulmakla görevli personel, bulabildikleri yumurta, patates, margarin yağı, karpuz ve meyve sularını otelin mutfak tezgâhına dizdi. Uzun süredir elektrikler kesik olduğundan buzdolapları çalışmıyordu. Bu yüzden bulabildikleri yiyeceklerin de bir kısmı çürük çıkınca Girne’de yenen ilk yemeğin menüsü sağlam kalan yumurtalardan yapılan omlet, patates kızartması, karpuz ve meyve suyu olarak belirlendi.

Elektrikler kesik olduğundan mum ışığında yenen yemek biraz romantik gibi gözükse de bir savaşın tam ortasıydılar. Otelin çevre emniyetini sağladıkları için akşam yemeğini nöbet mevkilerinde ve gümrük binasında yiyen SAT’ların bu romantik ortamdan hiç haberi olmadı.

Akşam yemeği de yenmiş, hava artık kararmıştı. Ortada tehdit teşkil edecek kimse gözükme de ilk geceyi küçük bir otelde ve savunması zor bir konumda geçirmek mantıklı gözüküyordu. Kısa sürede verilen karar sonrası, sıcak bir temmuz gecesinin sokaklarını aydınlatdığı Girne’nin ara sokaklarında sessizce ilerleyen bahriyeliler Girne Kalesi’nde geceyi geçirmek üzere yerlerini aldılar. Gümrük binasında ise cephane ve teçhizatlarını korumak üzere bırakılan dört SAT komandosu ve üç konuktan başka kimse yoktu. Saatler gece yarısını gösterdiğinde herkes nöbet mevkini almış ve Girne alışılmadık sessizliğine bir kez daha bürünmüştü.

Günün ilk ışıkları kaleye vurduğunda ortada hâlâ ne gelen vardı ne de giden. Sabah kahvaltısı için tekrar El Greco Oteli’ne geçilirken bir yandan da civardan bulunan taşınabilir küçük bir jeneratörle otelê elektrik verilmeye başlandı. Artık mutfaktaki buzdolabı çalışmaya başlamıştı ama bu sefer de su kesintisi sorun oldu. Bunun yanı sıra Albay Vank ve beraberindeki ekibin Girne’ye geliş sebebi için çalışmaya başlamak da gerekiyordu. Yükleme/boşaltma için hazırlanması gereken limanda bulunan iki ponton, küçük deniz vasıtaları yedeğinde çekilerek mendirek üstüne yanaştırıldı ve bağlandı.

Kaleye yakın başka bir binada yapılan aramada, bodrum katında bol sayıda av tüfeği ve fişek bulundu. Tüfeklerin her ihtimale karşı emniyete alınması gerekiyordu. Kapı kolları yenileriyle değiştirilirken bir yandan da Kıbrıs’a gelirken yanlarında kısa kollu beyaz elbiselerinden başka bir kıyafet getirmeyen konuklara eğitim elbiseleri temin

edildi. İki albay ve bir yüzbaşı konuğun şahsi emniyetlerini sağlamak için her an yanlarında bulunmaları mümkün olmayacağından SAT komandolarının kullandığı birer Colt tabanca ve ikişer şarjör de konuklara teslim edildi. Günün kalan kısmı başkaca bir faaliyet olmaksızın sona ererken Binbaşı Cengiz, El Greco başlıklı otel kayıt defterine gün ve saat olarak son birkaç gündür yaşadıklarını yazıyordu.

25 Temmuz Perşembe gününe sanki bir savaşın ortasında değilmiş de günlük mesailerine devam edeceklermiş gibi başlayan SAT komandoları ilk iş olarak Deniz Kuvvetleri Komutanlığı dahil öteki karargâhlarla muhaberelerini sağlayacak telsiz ve anteni kurdular. Böylece hem yeni emirleri kolayca alabilecek hem de faaliyetlerine ilişkin üst makamları bilgilendirebileceklerdi. Gün içinde, Girne kaymakamı olarak görevlendirilen Ahmet Sami Bey ve beraberindeki 10 polisin Girne'ye gelişiyle, bodrum katına kilitledikleri av tüfekleri ve fişeklerini teslim edebilecekleri bir muhatap da bulmuş oldular.

Girne şehri öylesine bir telaşla terk edilmişti ki her taraf neredeyse üzerinde anahtarıyla bırakılmış arabalarla doluydu. İhtiyaçları dışında tek bir malzemeye ellerini sürmeyen SAT'lar, Albay Vank'ın Amfibi Deniz Piyade Alay Komutanı Güverte Yarbay Neşet İkiz'i görmek istemesi üzerine beyaz renkli spor bir Jaguar'ı düz kontak yaparak çalıştırmak zorunda kaldılar. Girne-Pladini Plajı arasındaki 7,5 kilometrelik yolculuğun sonunda, Yarbay İkiz ve beraberindeki subayları, plajın hemen arkasındaki motelde çalışırken buldular. Kısa süren ziyarette Yarbay İkiz'den Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na iletmek üzere ihtiyaçları öğrenildikten sonra, Girne Limanı'nın yükleme/boşaltmaya hazır hale getirilmesi çalışmalarına devam edildi.

26 Temmuz sabahı Girne'de görevinin sona erdiğini düşünen Albay Vank durumu bildirmek üzere Ankara'ya gitmeye karar verdi. Liman önünde devriye görevi icra eden J botlarından birine geçen Albay Vank Kıbrıs'tan ayrılırken, yakında Girne Deniz Komutanı olacak Albay Altınbaş ve yardımcısı Yüzbaşı Kıyat Girne'de kaldı.

Girne'deki mesainin hareketleneceği Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndan gelen yeni bir emirden anlaşılıyordu. Mesajda belirtildiğine göre, Girne civarında rampa yapmaya elverişli altı mevkiin belirlenmesi ve Girne Kalesi yanındaki rıhtımın da çıkarma araçlarının kapak atmasına elverişli duruma getirilmesi emrediliyordu. Hemen çalışmalara başlayan personel ilk günün sonunda sadece, sonradan Girne Deniz Komutanlığı olarak kullanılacak Rock Ruby Oteli önünde elverişli bir yer bulabilmişti.

27 Temmuz günü rampa yeri belirleme çalışmalarıyla sürdü. Kıyıya paralel sürdürülen çalışmalar sırasında uygun bir yer tespit edilirse

denizde de keşif yapılıyor ve haritası çıkarılıyordu. Barış Harekâtı başlayalı kısa bir süre olmasına karşın, temmuz ayının sıcağı da göz önüne alırsa havada kaçınılmaz bir koku duyuluyordu. Ne yazık ki kokunun kaynağı çıkarma sırasında ölen Rum askerlerinin bedenle-riydi. Yol boyunca boşaltılmış askeri kışlaların duvarlarında EOKA ve ENOSİS sloganları, büyük panolarda görkemli askeri ve dini törenlere ait resimler vardı ve her taraf Yunan bayraklarıyla donatılmıştı.

Çalışmalar devam ederken, ilk kez çıkarma sabahı karşılaşılan, adı daha sonra Ertuğrul Plajı olacak Yılanlı Ada'ya gelindi. Yılanlı Ada'nın batısında kalan kısmı tamamen mercan kayalıklarıyla kap-lyken doğusunun neredeyse bir LST'nin¹ kapak atabileceği geniş-likte olduğu fark edildi. Plajın hemen arkasında hâlâ siper kazmaya devam eden 39. Piyade Tümeni'nin askerleriyle selamlaştıktan sonra çalışmalara ertesi gün devam edilmek üzere ara verildi.

28 Temmuz gününe gelindiğinde Girne ve Pladini Köyü arasında-ki 7,5 km'lik kısımda üç tanesi çıkarmaya uygun diğer üç tanesi de tahrip yapılarak çıkarmaya uygun hale getirilebilecek altı yer tespit edilmişti. Aynı gün Rock Ruby Oteli de Girne Deniz Komutanlığı ola-rak kullanılmak üzere donatıldı.

Rampa sorumlusu SAT komandoları

Artık harekât başlayalı bir hafta olmuştu. Neredeyse her gün ne yapacaklarına dair yeni bir mesaj alan SAT'lar için Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Kemal Kayacan'dan gelen son mesaj oldukça gu-rur vericiydi. 29 Temmuz 1974 Pazartesi günü Kıbrıs'ta yeni bir hafta-ya başlayan Deniz Kuvvetleri mensuplarını hem sevindiren hem de gururlandıran mesaj şöyleydi:

AŞAĞIDAKİ MESAJ DENİZ AMFİBİK VE SAT-SAS TİMİ KOMUTANLARINA ULAŞTIRILACAKTIR:

KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI'NIN İLK VE EN ÖNEMLİ ADIMINI ŞEREF DOLU MAZİMİZE YAKIŞIR BİR TARZDA ATMIŞ OLAN DENİZ AMFİBİK ALAYININ BAŞARDIĞI GÖREVBÜYÜKTÜR. SİZLERDEN BEKLENENİNOKSANSIZ OLARAK YERİNE GETİRDİNİZ. HEPİNİZLE İFTİHAR EDİYORUM. BÜTÜN KALBİMLE KUTLADIĞIM SİZLERİ MUHABBETLE KUCAKLARIM.

KEMAL KAYACAN, ORAMİRAL, DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANI

¹ LST: Landing Ship-Tank. Tank çıkarma gemisi.

Çok yakında faaliyetlerine başlayacak Girne Deniz Komutanlığı'nın son eksikleri de giderilmeye çalışılırken aynı günlerde Girne Garnizon Komutanlığı kuruldu ve komutan olarak Tuğgeneral Süleyman Tüncer görevlendirildi. Böylece Girne sokaklarının bir haftadır süren sessizliği sona ermiş ve garnizon komutanlığına ait araçlar caddeler boyunca bir aşağı bir yukarı telaşlı bir şekilde dolaşır olmuştı.

Ankara'daki görevini tamamlayarak 31 Temmuz günü tekrar Girne'ye dönen Kurtarma ve Sualtı Komutanı Güverte Albay Faik Vank bir kez daha El Greco Oteli'nde kendisi için ayrılan odaya yerleşti. Albay Vank Ankara'dan beraberinde 20 takım da eğitim elbisesi getirmişti. Bu konuda kendileri de çok iyi durumda olmasalar da, gelen elbiselerin Amfibi Deniz Piyade Alayı'nın işine daha çok yarayacağını değerlendiren SAT'lar elbiseleri hemen Amfibi Alay Komutanı'na teslim ettiler. Ancak kişi başı yarımşar kilo olarak gönderilen Silahlı Kuvvetler sigaraları personel arasında paylaştırıldı. Radyoda Hasan Mutlucan ve Ayten Alpman'ın sesi, ciğerlerde Türk tütünüyle, ailelerden gelen mektuplar eşliğinde vatan hasreti giderilmeye çalışılıyordu.

Temmuz ayının son günleri SAT'ların tarihteki ilk görevlerine tanıklık ettikten sonra, Ağustos ayının ilk günü de rampa yapım faaliyetleriyle başladı. Belirlenen yerlere rampa inşa etmek üzere Mersin Karayolları Müdürlüğü'nden görevlendirilen 27 kişi, mühendis Muhittin Bulut beraberinde TCG Ertuğrul'la adaya geldi. Rampa inşa edecek kalabalık gruba kalacak yer bulma görevi de yine Binbaşı Cengiz ve ekibine düştü. El Greco Oteli'nin hemen yanındaki bir başka otelin uygun olduğu anlaşılrsa da bodrum katındaki kilitli odalar emniyet maksadıyla arandı. Bu arama esnasında kapı camları kırılırken Binbaşı Cengiz'in sol el parmakları kesildiğinde akan kan, SAT komandolarının Kıbrıs'ta döktüğü ilk ve son kan oldu.

Rampa yapım ekibine Girne'de nereden kum, çakıl, çimento, inşaat demiri ve kalıplık tahta bulabileceklerini gösteren SAT'lar, inşaat için gerekli tatlı su ihtiyacını da Girne'ye yakın bir Türk köyünden temin ettikleri küçük tankerle karşıladılar. Aynı köyün El Greco'da kendi imkânlarıyla yaşamaya çalışan personele en büyük hediyesi de gönüllü olarak aralarına katılan bir aşçıydı.

Ağustos ayındaki ilk faaliyetler

Kıbrıs'ta ikinci haftalarına başlayan küçük gruba 3 Ağustos tarihinde yeni bir emir daha ulaştı. Gelen bu emre göre bir subay dokuz astsubaydan oluşan SAS personeli Harp Filosu Komutanlığı emrinde

Mersin’de görev yapmak üzere Kıbrıs’tan ayrılacaktı. Daha önce Amfibi Deniz Piyade Alayı’nın cephanesini ulaştırmakla görevli SAT’ların da aralarına katılmasıyla SAT komandolarının bütünlüğü sağlanmış oldu. Ancak bu arada Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hamdi Elbir geçirdiği bir rahatsızlık nedeniyle Adana Devlet Hastanesi’ne kaldırılmıştı ve bir süre daha hastanede kalması gerekecekti.

4 Ağustos günü SAT komandolarının yeni görevi, Girne’nin yaklaşık 1 mil doğusunda sahile oturmuş hasarlı bir Rum hücumbotunun yüzdürülmesi oldu. Elde mevcut olanaklarla yarası kapatılmaya çalışılan 7 metrelik tek torpido kovanlı mini hücumbotun gövdesi Türk uçaklarından açılan makineli tüfek ateşi sonucu delik deşik olmuştu. Ertesi gün öğleye doğru Alemdar-II Römorkörü karaya oturmuş hasarlı hücumbotu yedeğine alarak Mersin’e götürürken, harekâta başlarken göreve yönelik hazırlanan (her iki J botunda toplam 20 ton) patlayıcının sıcaklığın da etkisiyle yumuşamaya başladığı fark edildi. Adada patlayıcıları depolamaya uygun nem ve sıcaklıkta bir ortam yoktu. Ayrıca patlayıcılara da gerek kalmadığı göz önüne alınca tüm patlayıcı TCG Ertuğrul’a yüklenerek Kıbrıs’taki görevi sona eren Albay Vank’la beraber 11 Ağustos günü Mersin’e gönderildi.

İkinci Barış Harekâtı başlamadan önce icra edilen son görevse 14 Ağustos günü Petrol Ofisi yakıt tanklarının kurulacağı Yılanlı Ada’ya yakın bir şamandıra mevkiî belirleme göreviydi. Kendilerine verilen bu son görevi de tamamlayan SAT komandoları için harekâtın yeni bir safhası başlamak üzereydi.

İkinci Barış Harekâtı

14 Ağustos 1974 günü öğleden sonra adadaki birliklere ulaşan emirle, İkinci Barış Harekâtı’nın uygulanacağı ve Rum birliklerinin olası bir karşı taarruzuna da hazırlıklı olunması gerektiği bildirildi. Herhangi bir taarruz durumuna karşı Girne Kalesi emniyete alınırken öteki personel El Greco’da kalmaya devam etti. Ertesi gün Pladini Plajı’nda fırtına nedeniyle sahile oturan TCG Ç-110 ve TCG Ç-214 çıkarma gemilerinin kurtarılma çalışmalarına yardım edildikten sonra 15 Ağustos akşamı gelen yeni bir mesajla, Boğaz Bölgesi’nin ele geçirilmesinin ardından sorumlu Kara Komutanlarıyla da işbirliği yapılarak bölgedeki deniz tesis ve kolaylıklarının tespit edilmesi görevi alındı. Tespit edilen hususlar daha sonra süratle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı’na bildirilecekti.

Yeni görev gereği bulabildikleri Kıbrıs turizm broşürlerindeki karayolları haritalarından izleyecekleri yolu belirleyen SAT’lar, düz kontak yapılarak çalıştırılan üç arabayla 17 Ağustos 1974 günü Beş

Parmak Dağları bölgesine doğru yola çıktılar. Lefkoşa'dan gerekli yol iznini alan ekip, olası bir saldırıya karşı da tüfek namlularını camlardan dışarı çıkarmışlardı. Kıbrıs'ın güneyinde deniz kıyısına ulaşan komandolar, sahile paralel izledikleri yolda tamamen terk edilmiş görünümdeki küçük bir deniz üssüne ulaştılar.

Boğaz Deniz Üssü olarak kullanılan tesiste her ihtimale karşı dik-katle ilerleyen komandolar, bu tesisin de aceleyle terk edildiğini anla-yınca rahatladılar. Bürolardaki evraklar yerlere saçılmış, eşyalar orta-lıkta bırakılmıştı. SAT komandolarının adadaki en ilginç anılarından biri de bu üssün içinde gerçekleşti. Arama yaptıkları barakalardan birinde kendileriyle aynı eğitimleri yapan askerlerin fotoğrafları du-varlara asılmıştı.

Barakada buldukları dalış takımları ve teçhizatları sapasağlam yerlerinde duruyordu. Yunan OYK komandolarının elbiseleri de bulunan bu barakadan alınan bayrak, kıyafet ve dalış malzemeleri dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı'nın da izniyle komutanlık bi-nasından sergilenmek üzere İstanbul'a götürüldü.

Ağustos ayının sonunda emekliye ayrılacak Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Kemal Kayacan, Kıbrıs Barış Harekâtı'na katı-lan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı personeline veda etmek üzere 18 Ağustos 1974 günü Girne'ye geldi. Girne Deniz Komutanlığı'nda bembeyaz denizci üniformalarıyla Oramiral Kayacan'ı karşılayan denizci personel sırasının sonunda iki de eğitim kıyafetli personel vardı: Güverte Yarbay Neşet İkiz ve Deniz Binbaşı Yılmaz Cengiz.

Öğle yemeğinde Oramiral Kayacan'ın tam karşısında ağırlana-cak İkiz ve Cengiz'in harekât sırasındaki anılarını anlatmaları yemek boyunca sürdü. Masada kendilerine yer bulan öbür komutanlar ara-sında Kıbrıs Barış Kuvvetleri Komutanı Korgeneral Nurettin Ersin, Harp Filosu Komutanı Tümamiral Nejat Tümer ve Çıkarma Birlikleri Komutanı Emin Göksan da vardı.

Kıbrıs'taki son günler ve İstanbul'a dönüş

Türkiye'ye dönüş hazırlığına başlamadan önce Kıbrıs Barış Harekâtı'nda görevli SAT'lar tarafından iki görev daha icra edildi. 19 Ağustos 1974 günü Magosa'ya giden SAT'lar, Magosa Limanı'ndaki olanakları yerinde tespit ettiler ve liman yaklaşma suları ile liman içi-nin sualtı kontrollerini yaptılar. Hemen ertesi gün aynı görev Gemi Konağı (Omorfo) bölgesinde de icra edildi.

Son iki görevde tespit ettikleri hususları üst makamlara bildiren SAT'ların bölgede yapacakları başka görev kalmamıştı. Öğle saatle-rinde gelen mesaj emrine göre de, Kıbrıs'tan Mersin'e dönecekleri

kesinleştii. Ancak aynı mesajın ikinci maddesi, yaklaşık bir aydır her türlü yoklukla mücadele ederek görevlerini yerine getiren personel için üzüntü kaynağı olmuştu:

TİMLERİN BERABERLERİNDE GÖTÜRÜP GETİRDİKLERİ MALZEME, KURTARMA VE SUALTI KOMUTANLIĞI'NA AİT RESMİ HÜVİYET TAŞISA DAHİ MUHAKKAK TETKİK VE ARAMAYA TABİ TUTULACAKTIR.

Kendilerine güven duyulmadığını düşünerek üzülen personel daha sonra bu aramanın sadece SAT'lar için değil adadan dönen tüm birlikler için uygulandığını öğrenerek rahatladı.

21-22 Ağustos 1974 günlerini dönüş hazırlıklarıyla geçiren SAT'lar 23 Ağustos 1974 günü TCG Ertuğrul'un güvertesinden Girne şehrine son bir kez bakarak Mersin'e akşam saatlerinde ulaştılar. Kara Kuvvetleri Komutanlığı personelinin de bulunduğu TCG Ertuğrul Mersin'e kapak atar atmaz, Kıbrıs'tan resmi ya da özel ne kadar malzeme getirildiyse hepsi aranmaya başlandı. Yaklaşık bir saat sonra arama sıraları gelen SAT'ların tüm malzemelerinin kontrolü yaklaşık iki saat sürdü. Mersin'e gelir gelmez yeni görevlerini de öğrenen SAT'lar hemen ertesi sabah Taşucu Limanı'nın sualtı kontrollerine başladılar.

1974 yılı Ağustos ayının son haftasına gelindiğinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tayinleri yayınladı. Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Kemal Kayacan'ın, Donanma Komutanı olduğu sırada hayata geçirmeyi hedeflediği bir projenin gerçekleştiği de bu tayinlerle belli oldu. Tayin emrinde Binbaşı Cengiz için yazan yeni görev yeri şu şekildeydi: Donanma Komutanlığı Sualtı Savunma ve Taarruz Grup Komutanı Gölcük-Kocaeli.

Ancak SAT komando ve SAS özel ihtisaslarını bir kez daha aynı çatı altında toplamayı hedefleyen ve 1974 yılında hayata geçirilmeye çalışılan bu yeni yapılanma Gölcük bölgesinde eğitimlere ve konuşlanmaya uygun yer bulunamadığı için fiziki olarak gerçekleşemeyecekti. 11 Ağustos 1982 tarihine kadar görev yönünden Donanma Komutanlığı'na, idari ve lojistik hususlar açısından Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'na bağlı olarak faaliyetlerini sürdürecektir. Komutanlık 1982 yılıyla birlikte yeni bir yapılanmaya daha geçecekti.

Mersin'deki yaklaşık üç haftalık sürenin ardından 13 Eylül 1974 tarihinde SAT komandolarının İstanbul'a intikali için gerekli emir geldi. Zaten hazır bekleyen görev malzemesi askeri bir kamyonu yüklenerek yola çıkarıldı. Binbaşı Cengiz tarafından verilen emre göre malzemeler Çubuklu'ya vardıktan sonra başında bir nöbetçiyle grubun kalan üyelerinin İstanbul'a ulaşmalarını bekleyecekti.

Uzun süren görev sırasında maddi olarak da güç duruma düşen bazı personelin Mersin'deki arkadaşlarından aldıkları borç parayla 14 Eylül 1974 Cumartesi sabahı yola çıkan SAT'lar, uzun ve yorucu bir yolculuk sonunda Pazar sabahının ilk saatlerinde İstanbul'a vardılar.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın son tayinleriyle Kurtarma ve Sualtı Komutanı da değişmişti. Albay Vank Kıbrıs'tan dönüşünü müteakip emeklilik dilekçesini vermiş, yerine 1974-1978 yılları arasında dört yıl süreyle Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nı sürdürecektir. Güverte Albay Hüseyin Günüşen (Vefat-1996) görevi devralmıştı. 16 Eylül 1974 Pazartesi sabahı hiç vakit geçirmeden İstanbul'daki meselelerine başlayan SAT'ları yeni bir sürpriz bekliyordu.

Deniz Astsubay Başçavuş Kurtuluş Uysun komutasında Çubuklu'ya varan araç, SAT'ların gelişini beklemeden aranmaya başlanarak, Kıbrıs Barış Harekâtı'nda kullanılan malzemelerin tamamı bahçeye yayılmıştı. Sağanak yağmur altında Çubuklu'da başlayan ve Keçilik'te devam eden aramaların sonunda görevden dönen malzemelerin arasında herhangi bir yabancı eşya bulunmadı.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda görev alan SAT komandoları ve SAS personelinin madalyayla ödüllendirilmesi dokuz yıl süreyle askıya alındıktan sonra 1983 yılında gerçekleşti. Ancak madalya alması uygun görülen tek personel görev komutanı Deniz Albay Yılmaz Cengiz'di ve bronz madalyaya layık görülmüştü.¹ Deniz Albay Yılmaz Cengiz için bir başka ödülse Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında yan yana görev yaptığı Amfibi Deniz Piyade Alay Komutanlığı görevini 1981-1984 yılları arasında sürdürmek oldu.

Kıbrıs Barış Harekâtı süresince diğer SAT komandolarının durumu

Kıbrıs Barış Harekâtı'na fiilen katılan bir subay, 20 astsubaydan oluşan grubun dışında harekât süresince İzmir bölgesinde kalan bir grup SAT komandosu daha vardı. Deniz Kurdu-2/74 Tatbikatı nedeniyle TCG Donatan'da bulunan iki subay², 12 astsubaylık iki tim, harekâtın başlama kararıyla 18 Temmuz 1974 günü önce TCG Nusret'e, ardından da 20 Temmuz 1974 günü Uzunada'ya geçtiler ve Uzunada Deniz Komutanı'nın emrine girdiler.

1 Deniz Albay Yılmaz Cengiz'in bronz madalyası 30 Aralık 1983 günü İzmir Hava Eğitim Komutanlığı'nda düzenlenen bir törende Cumhurbaşkanı namına İzmir Valisi Hüseyin Ögütçen tarafından verildi.

2 Bu grubun kıdemli subayı SAT 11. Tim Komutanı Deniz Üsteğmen Yücel Raif Savaş'tı.

Bu gruba 25 Temmuz 1974 günü bir subay¹, 11 astsubaydan oluşan ve Yenikale geçidinde batık çıkarma çalışmalarına devam eden personel katıldı. Uzunada'daki eski Top Taburu binasına yerleşen 26 kişilik gruba Uzunada'da kaldıkları süre içerisinde çeşitli görevler verildi. SAT plan görevlerine yönelik, Uzunada bölgesinde çıkarma araçlarının kapak atmalarına uygun plajların keşfi ve haritalarının çıkarılması gibi görevlerin yanı sıra Uzunada'da bulunan gemilerin sualtı kontrolleri ve sinsî taarruzlara karşı korunmaları gibi plan dışı görevleri de icra etmek zorunda kaldılar. Göreve yönelik malzeme eksikleri olmasına karşın elde mevcut olanaklarla verilen emirleri en iyi şekilde yerine getiren SAT'lar ilave ihtiyaçlarını 29 Temmuz 1974 tarihinde üst makamlara bildirirler de, Uzunada'dan ayrıldıkları 16 Eylül 1974 tarihinde talepleri halen karşılanmamıştı.

1 Bu grubun kıdemli subayı SAT 2. Ünit Komutanı Deniz Yüzbaşı Ercan Yüce'ydi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1974-1990 döneminde SAT komandoları

Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonraki yıllar (1974-1980)

1974 yılı sonbahar ayları başlarken Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonra karşılaştıkları tavır nedeniyle biraz buruk olarak yuvaları Keçilik'e dönen SAT'lar hiç ara vermeden tatbikat ve görevlere katılmaya devam ettiler. O yılların görev yoğunluğu o hale gelmişti ki, neredeyse Ege'de biri kuzeye çıkan öteki güneye inen iki gemiden birindeki SAT'lar diğerine aktarılıyor, personel Keçilik'e dönecek vakit bulamıyordu. Zaten senenin önemli bir bölümü de Mersin ve İskenderun'daki rotasyon görevlerinde geçiyordu.

Bol görev az personelle devam eden 1974-1978 yılları arasındaki dönemde, Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonra iki yıllığına ara verilen personel teminine, arka arkaya açılan iki kursla devam edildi. 50 yıllık SAT tarihinde meydana gelen bazı önemli görev ve olaylar, SAT komandoları arasındaki nesil değişimini de tetikledi. Bu anlamda Kıbrıs Barış Harekâtı, 1963'ten itibaren aynı tarz eğitim, anlayış ve malzemeyle faaliyetlerini sürdüren SAT komandoları için bir dönüm noktası oldu. Bu nedenle 1962-1974 yılları arasında yetişen SAT komandolarını Birinci Nesil SAT Komandoları olarak nitelemek uygun olacaktır.

Harekâta kadar geçen dönemde kursa katılmayı tercih eden personeli bu ihtisasa çeken sebepler çok da belirgin değildi. Ayrıca kurslara katılan ilk yedi dönemdeki kursiyerlerin tamamı 1950 ve 1960'lı yıllarda Deniz Kuvvetleri'nde göreve başlayan subay ve astsubaylardı. Kıbrıs Barış Harekâtı'yla ilk kez gerçek bir görevde isimleri duyulan SAT'lar, bu göreve talip olacak yeni adayların, meslek yaşamlarında neyle karşılaşacaklarını ve ne gibi görevlerde kullanılacaklarını anlamalarını da sağladılar.

Kıbrıs Barış Harekâtı sonrası açılan ve 7 Haziran-10 Aralık 1976 tarihleri arasında devam eden 8. Dönem SAT Komando Kursu'yla 1970'li yıllarda Deniz Kuvvetleri'nde göreve başlayan İkinci Nesil SAT Komandoları mezunlar arasına katılmaya başladı. 8. Dönem SAT Komando Kursu mezunları şöyleydi: Deniz Üsteğmen Şemi Ayatar (1969), Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Yaşar Şen (1973). 1975 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Osman Şen (Şehit-11 Haziran 1982), Coşkun Öre (Vefat-1 Eylül 1990), Halil Farsakoğlu, Mehmet Aykut.

Bu kursun hemen ardından ara verilmeksizin 8 Ağustos 1977-10 Şubat 1978 tarihleri arasında açılan 9. Dönem Kursu'ndan mezun olan komandoların isim ve rütbeleri şöyleydi: 1974 nâsıplı Deniz Üsteğmenler: İbrahim Aydın¹, Remzi Karaca². Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Hamdi Kaya (1972), Erdem Yağcı (1973). 1975 nâsıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Satılmış Demirci, Zeki Boyacı.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın ardından Sualtı Savunma ve Taarruz Grup Komutanı görevine atanan Deniz Binbaşı Yılmaz Cengiz 29 Ağustos 1974 tarihinde aldığı görevini, yarbay rütbesiyle 27 Mayıs 1976 tarihinde devretti. Görevi devralan komutansa hem Deniz Harp Okulu'ndan sınıf arkadaşı hem de aynı dönemden SAK kurs arkadaşı Deniz Yarbay Yüksel Akbayır'dı.

İki sınıf arkadaşı arasındaki devir-teslim, Akbayır'ın 29 Ağustos 1979 tarihine kadar sürdürdüğü görevini Cengiz'e teslim etmesiyle tekrarlandı. 29 Ağustos 1979-14 Temmuz 1981 tarihleri arasında bu görevi sürdüren Cengiz, görevin sonunda Amfibi Deniz Piyade Alay Komutanlığı'na tayin olurken, SAT'ların komutanlığını bir kez daha Akbayır'a bıraktı.

Deniz Albay Yüksel Akbayır, 14 Temmuz 1981-29 Mart 1983 tarihleri arasında ikinci kez sürdürdüğü komutanlık görevini 6. Dönem mezurularından Deniz Binbaşı Metin Sağınç'a devrederken dönemin Kurtarma ve Sualtı Komutanları da 1978-1980 yılları arasında Güverte Albay Burhanettin Seri (Vefat-2010)³, 1980-1984 yılları arasında da Güverte Albay Kenan Gürdal oldu.

Yıllar sonra aralarına katılacağım SAT komandoları için Kıbrıs Barış Harekâtı dönemi ve sonrası bu şekilde yaşanırken, aynı yıllar benim hafızamda da başka arularla yer ediyordu. Babam Deniz Astsubay Başçavuş Turhan Türkşen'in Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki görevi nedeniyle bulunduğumuz Ankara'da ilkokulun ilk üç senesini Yeri

1 Emekli Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın kurmay ihtisaslı ilk SAT komandosu-
dur. 25 Ağustos 1992-25 Temmuz 1995 tarihleri arasında SAT Grup Komutanlığı,
2000-2004 yılları arasında da Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı görevlerinde bulun-
muştur.

2 1977-1990 arasındaki döneme ilişkin bilgilerin bir kısmı, emekli Deniz Albay Remzi
Karaca'yla 26 Ekim 2010 tarihinde yapılan röportaj desteğiyle hazırlanmıştır. Karaca
15 Eylül 1987-2 Mart 1992 tarihleri arasında SAT Grup Komutanlığı görevinde bu-
lundu. 1983-1987 yılları arasında SAT Komando Kursu komutanı olduğu dönemde,
dönemin kurs kıdemli astsubayı İsmail Bölükbaşı'yla birlikte Mimar Sinan Güzel
Sanatlar Akademisi'nde SAT Grup Komutanlığı amblemini tasarlattı. Deniz Harp
Okulu ve Deniz Gücü futbol takımında uzun yıllar kaptan olarak görev alan Karaca,
SAT Grup Komutanlığı görevini sürdürdüğü sırada kitabın yazarının da ilk Grup
Komutanlığı'nı yapmıştır.

3 Güverte Albay Burhanettin Seri kuruluşundan bugüne kadar SAT Komando, SAS
ya da dalgıç özel ihtisaslı olmadan Kurtarma ve Sualtı Komutanı olan tek komutan
oldu.

Turhan İlkokulu'nda bitirdim. 1974 yılı yaz aylarında dokuz yaşında bir çocuk olarak savaş-ölüm-düşman-bomba gibi kelimeleri anlamaya çalışıyor, akşamları Dışkapı'daki askeri lojmanımızın bütün camlarını neden ışık sızdırmayacak şekilde kapattığımızı bilmek istiyordum.

Bütün geceyi hiç ışık yakmadan karanlıkta geçirirken, ara sıra perdeyle camın arasındaki küçük boşluktan görebildiğim arabaların farlarının neden mavi kap kâğıtlarıyla kaplı olduğunu anlamaya çalışmak da bir başka uğraşımdı. Aslında Türkiye, Barış Harekâtı adı altında bir savaşa girmişti ve Ankara'da yaşamamıza karşın biz de bu olaydan payımıza düşeni alıyorduk.

1974 yılının kısa süren bu döneminin ardından hayatımda ilk defa tayin kelimesinin ne demek olduğunu öğrenmek fırsatım da oldu. Tayin demek, evimden, odamdan, arkadaşlarımdan, öğretmenimden, belki de bir daha hiç görüşmemek üzere ayrılmak, yeni bir şehirde yeni bir hayat kurmaya alışmak demektir. Türk Deniz Kuvvetleri bünyesinde yeni oluşturulmaya başlanan Deniz Havacılığının kuruluş aşaması sancılarında Türkşen ailesi olarak biz de nasibimizi almıştık. Deniz Hava teşkilatını oluşturmak üzere, Türk Hava Kuvvetleri'yle birlikte sürdürülen proje kapsamında önce iki yıllıkına Bandırma'ya¹ ardından da 1976 yılında, çocukluğumun son, gençliğimin ilk yıllarını geçireceğim Değirmendere'ye taşınacaktık.

Özellikle dokuz yaşında Bandırma'da başlayan denizle tanışıklığım ve sevgim, ilerleyen yıllarda daha da artacak ve yüzmenin yanı sıra, balık tutmak, yelkencilik gibi başka uğraşlar edinmeme de olanak sağlayacaktı. Yaz aylarının neredeyse tamamını denizde geçirmek ve onlarca bahriyeli aile dostumuzun olduğu bir ortamda yaşamak elbette meslek seçimimi de derinden etkileyecekti.

SAT komandolarına kimlik arayışları

Kıbrıs Barış Harekâtı'na da katılmış olmalarına karşın 1970'li yılların ikinci yarısıyla 1980'lerin ilk yıllarında SAT'lar kimlikleri konusunda halen belirsizlik yaşıyorlardı. Bu belirsizliğin kaynağı SAT komandolarının kendileri değil, bizzat Deniz Kuvvetleri Komutanlığı komuta kademesiydi. SAT'ların niteliklerine ilişkin belirsiz bakış açısına en iyi örnek, Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı bünyesindeki kurtarma gemileri başta olmak üzere yardımcı sınıf gemilerde görevlendirilen SAT komandolarının durumuydu.

1977 yılında TCG Akın'a (A-585) komutan olarak tayin edilen

1 Özellikle ikmal-bakım-tutum konularında tecrübe edinmek maksadıyla Deniz Hava Üs Komutanlığı personelinin bir kısmı iki yıl süreyle 6. Ana Jet Üs Komutanlığı'nda görev yaptı.

Deniz Binbaşı Boray Konuksever'le, aynı yıl TCG Gazal'a komutan olan Deniz Binbaşı Ersin Eser bu konudaki ilk örneklerdi. Her iki komutan da SAT komandosu olmalarına karşın iki yıl süreyle bu görevlerde kaldılar. Binbaşı Eser daha sonra yine iki yıl süreyle (1979-1981) TCG Işın'da da (A-589) komutanlık yaptı.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nu personel deposu olarak gördüğü ve kurtarma gemilerinin personel ihtiyacını emrindeki Grup Komutanlıkları'ndaki SAT komandoları ve SAS personelinden karşıladığı uzunca bir dönem oldu. Gerek makine gerek güverte görevlerinde uzun yıllar özel ihtisaslı subayların, zaman zaman da astsubayların görevlendirilmesi 2000'li yıllara kadar da sürdü.

Deniz Binbaşı Yücel Raif Savaş'ın 1985-1986 yıllarında TCG Işın komutanlığı görevinin ardından, 13. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarından Deniz Binbaşı Cemal İnce, SAT komandolarından bu uygulamaya tabi olan son subay oldu. 1999-2001 yılları arasında TCG Ağ-5 (P-305), 2001-2003 yılları arasında da TCG Işın komutanlığı görevlerinde bulunan Binbaşı İnce'den sonra SAT komando özel ihtisasına sahipken gemilerde görevlendirilen subay olmadı.

1980'li yılların başına gelindiğinde o güne kadar ikili eğitim icra edilen ülkelere Batı Almanya da eklendi. Batı Alman Kampfhschwimmer Deniz Komandoları'yla sürdürülen yirmişer günlük bu eğitimlerin Türkiye'de icra edilenleri için TURGEREX¹, Batı Almanya'da icra edilenleri için GETUREX² kısaltması kullanılıyordu.

Kampfhschwimmer'larla Eckernförde'deki üslerinde icra edilen ve SEAL komandolarının da katıldığı bu eğitimlerde, LAR III kapalı devre dalış cihazlarıyla yapılan pusula yüzmeleri öncelikli eğitim hedefiydi. Zaten Alman Draeger firmasının üretimi olan ve o yıllarda yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan LAR V cihazlarıyla da yine bu eğitimler sırasında tanışıldı. Daha yüksek oksijen kapasitesine sahip ve kullanım kolaylığı artırılan bu cihazlar için Lübeck şehrindeki Draeger fabrikasına kısa süreli bakım-tutum kursuna personel de gönderildi.

Batı Almanya'da görülen kurs ve GETUREX eğitimleri sonrasında LAR V cihazları SAT komandoları tarafından da kullanılmaya başlandı. 2000'li yılların başına kadar etkin bir şekilde kullanılan LAR V'ler bugün yerlerini daha gelişmiş modellerine bıraktı.³

1 TURGEREX: Turkish-German Exercises. Türk-Alman eğitimleri.

2 GETUREX: German-Turkish Exercises. Alman-Türk eğitimleri.

3 LAR III cihazları hizmet dışına ayrıldığında halen kullanılır durumdaydı. İstanbul Tersanesi Komutanlığı imkânlarıyla birçok yedek parçası imal edilen LAR III'ler uzun yıllar yurtdışından yedek malzeme ihtiyacı olmaksızın kullanılabildi.

1980 yılında Batı Almanya'yla ilişkiler sürerken ABD'yle eğitim faaliyetleri de devam ediyordu. Aynı yıl içinde Deniz Üsteğmen Remzi Karaca ve Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Cemal Arslan Little Creek-Virginia'da SEAL timleriyle birlikte OJT eğitimlerine katıldı.

1981-1986 yılları arasında SAT komandoları

9. Dönem SAT Komando Kursu'nun iki subay dört astsubaydan oluşan mezunlarından sonra personel yetiştirilmesine bir kez daha ve bu kez üç yıl süreyle ara verildi. Deniz Albay Yüksel Akbayır'ın SAT'ların komutanı olduğu dönemde 10. Dönem SAT Komando Kursu başladığında, kursa başlayan subayların önceki dönemlerden önemli bir farkı olduğu da ortaya çıktı.

Deniz Harp Okulu 1974 yılı itibarıyla öğretim süresini dört yıla çıkarmıştı ve bu sistemde mezun olan ilk sınıf 1978 yılı mezunlarıydı. Aslında bu kurs döneminin ilerideki yıllara referans teşkil edecek küçük bir özelliği daha oldu. Bugüne kadar Deniz Harp Okulu mezunu aynı sınıftan bir-iki mezunla biten kurs, ilk kez aynı sınıftan beş subayın mezuniyetiyle sonuçlandı. 10. Dönem sona erdiğinde artık SAT komandoları arasındaki deniz pentatlonu spor branşında ihtisaslaşan sporcu sayısı da futbolcuları geçmeye başladı.

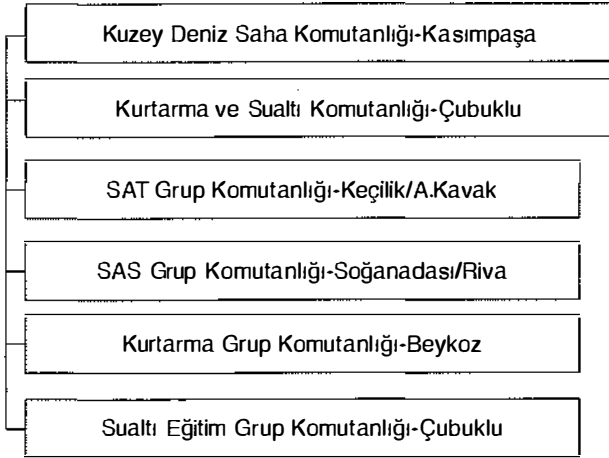
25 Mayıs-20 Kasım 1981 tarihleri arasında devam eden 10. Dönem SAT Komando Kursu mezunları şu şekildeydi: 1978 nasıplı Deniz Üsteğmenler: Bülent Yılmaz¹, Genç Osman Küçükertan, Ata Güneyligil, Dursun Dinçer, İz Metin. 1976 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Kani Karakoyun, Bahri Soğan (Doğan). 1977 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Alaattin Kaynak, Mehmet Şensözen, Yurdaer Güncü, Erdiç Sarı, Musa Menekşe.

1970'li yıllar boyunca eğitim ve görevlerde şehit vermeyen SAT komandoları, 1982 yılına gelindiğinde yeni bir şehidini daha bağrına basmak zorunda kaldı. Deniz Kurdu-2/82 Tatbikatı'nın Gölcük'te icra edilen safhasında sahilden açıkta demirleyen gemilere sualtından sinsi taarruz eğitimleri planlanmıştı. Bu eğitimler sırasında 11 Haziran 1982 tarihinde şehitlik mertebesine ulaşan Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Osman Şen SAT komandolarının beşinci görev şehidi olacaktı.²

1 Deniz Üsteğmenler Bülent Yılmaz ve Dursun Dinçer uzun yıllar deniz pentatlonu branşında yurtiçinde ve yurtdışında müsabık sporcu olarak yarıştılar. Bu yönleriyle takip eden birçok kurs dönemindeki genç SAT komandolarına örnek olmaları kaçınılmazdı.

2 1993 yılında SAT Grup Komutanlığı Keçilik'teki yeni binasına taşınırken Şehit Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Osman Şen'in ismi paraşüt kulesine verildi.

1982 yılının yaz ayları SAT komandolarının teşkilatlanması açısından da bir değişikliğe sahne oldu. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın hemen ardından 11 Ağustos 1982 tarihine kadar sekiz yıl süreyle Sualtı Savunma ve Taarruz Grup Komutanlığı olarak faaliyetlerini sürdüren SAT komandoları ve SAS personeli, bu tarihten itibaren yeni yapılanmalarına geçtiler. 2010 yılı Mart ayına kadar yaklaşık 30 yıl sürecek bu yapılanma kapsamında SAT ve SAS Grup Komutanlıkları ayrı teşkilatlar olarak Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı vasıtasıyla Kuzey Deniz Saha Komutanlığı'na bağlandılar.

1982-2010 yılları arasında komuta yapısı¹

10. Dönem SAT Komando Kursu'ndan sonra personel yetiştirilmeye bir kez daha ve iki yıl süreyle ara verildi. Bu tarihten itibaren takip eden kursların ortalama yılda bir kez açılmaya başlanmasıyla personel temininde süreklilik sağlandı. 10 Ağustos 1983-10 Şubat 1984 yılları arasında devam eden 11. Dönem SAT Komando Kursu mezunları şöyleydi: 1980 nasıplı Deniz Üsteğmenler: Atilla Uzuner², Bülent Altuğ, Sami Arıcı (Şehit-14 Mart 1985), Eyüp Angay. Deniz Astsubay Üstçavuş Ercan Yavuz (1977), Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş İskender Karaduman (1979), Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Sezai Yöndem (1980).

11. Dönem SAT Komando Kursu başladığı sırada SAT Grup Komutanlığı'nda da komuta değişimi oldu. Deniz Albay Yüksel Akbayır 29 Mart 1983 günü SAT Grup Komutanlığı görevini Deniz

1 Sualtı Eğitim Grup Komutanlığı 1997 yılında lağvedildikten sonra 2005 yılında Sualtı Eğitim Merkezi (SEMK) adı altında yeniden teşkilatlandı.

2 Emekli Deniz Kurmay Binbaşı Atilla Uzuner kurmay ihtisash üçüncü SAT komandodur.

Binbaşı Metin Sağınç'a devretti. Binbaşı Sağınç'ın görevi 28 Ağustos 1984 günü sona erdiğinde, komuta Deniz Yarbay Abidin Sönmez'e geçecekti. Aynı dönemin Kurtarma ve Sualtı Komutanları ise birer yıl arayla birbirlerini takip eden iki komutan oldu: Güverte Albay İsmail Özel (1984-1985) ve Deniz Albay Yalçın Ergüneyt (1985-1986).

Bu kursun hemen ardından açılan ve 10 Temmuz 1984-25 Ocak 1985 tarihleri arasında devam eden 12. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarıysa şöyle oldu: 1981 nasıplı Deniz Teğmenler: Melih Zopa¹, Hakan Yargıç. 1981 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Vedat Fidan, Ümit Kutup Akar, Halil Balcı, Ersin Akköşeler, Tayfun Tolunay.

12. Dönem SAT Komando Kursu'nun sona ermesiyle, birinci ve Üçüncü Nesil SAT Komandoları arasında geçiş dönemi olarak sayılabilecek İkinci Nesil SAT Komandoları da tamamlanmış oldu. Ancak İkinci Nesil SAT'ların mezuniyetlerinden iki ay gibi kısa bir süre sonra SAT şehitleri arasına yeni bir isim daha yazılmak zorunda kaldı.

Deniz Harp Okulu öğrenim hayatı süresince yüzme takımında kırıldığı rekorlarla uzun yıllar geçilemeyen takım kaptanı Deniz Üsteğmen Sami Arıcı 14 Mart 1985 günü SAT Grup Komutanlığı'nın önünde Keçilik Koyu'nda yapılan açık devre dalış eğitimleri sırasında şehit oldu.

İstanbul Boğazı'nda denizin en soğuk olduğu günlere denk gelen Mart ayında yapılan bu dalış o dönemde SAT komandolarının malzeme açısından durumunu da ortaya koyuyordu. Bugün bütün dünyada sathi irtibatlı yapılan her tür dalışta kullanılan ve dalgıcı belirli derinlikten satha getirme kabiliyetine sahip yüksek kapasiteli can yelekleri² envanterde yoktu.

Sathi yüzmeleri ve bot eğitimleri için kullanılan ve taşıma kapasitesi oldukça kısıtlı olan UDT tipi can yelekleri o günlerde dalış eğitimlerinde de kullanılıyordu. Dalış sonrası satha baygın halde gelebilen dalış arkadaşının anlattığı kadarıyla, dibe inmeye çalışırken İstanbul Boğazı'nda sıkça rastlanan kristalize bir buz tabakasının içinden geçmek zorunda kalmışlardı. Bu tabakanın meydana getirdiği aşırı soğuk nedeniyle bayılmış olabileceği düşünülen Arıcı'nın naaşı yapılan yoğun aramalara karşın bulunamadı.

Ancak deniz, bağrına bastığı kurbanlarını bir gün er geç geri veriyordu. Yaklaşık beş buçuk yıl aradan sonra 3 Eylül 1990 günü Arıcı'nın bir balıkçının ağlarına takılan tüpü ve dalış elbisesi tam da

1 Müstafi Deniz Kurmay Binbaşı Melih Zopa kurmay ihtisaslı ikinci SAT komandosudur.

2 BC (buoyancy control) tipindeki bu yelekler aslında can yeleğinden ziyade yüzerlik kontrolü yapmaya yarayan, acil durumlar için küçük bir tüpü vasıtasıyla da kolayca şişirilebilen bir yelektir.

dalış yaptığı yerde tesadüfen bulundu. Bu sayede bir mezarı olan Arıcı'nın üzerinden çıkan dalış kıyafeti ve dalış tüpü bugün halen SAT Komutanlığı'nda sergilenirken, ismi de 1987 yılında faaliyetlerine başlayan Tuzla Deniz Harp Okulu kapalı yüzme havuzuna verildi.

1963-1985 yılları arasındaki 22 yıllık süreyi otomatik paraşütle karaya ve denize yapılan atlayışlarla geçiren SAT komandoları, 1985 yılı yaz aylarıyla birlikte serbest paraşütçülük imkân ve kabiliyetini de kazandılar. Hava Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde Arama-Kurtarma Okul Komutanlığı Çiğli-İzmir'de iştirak edilen ilk kurstaki SAT komandosu serbest paraşüt kursiyerlerin rütbe ve isimleri şöyleydi: Deniz Üsteğmenler: İz Metin ve Hakan Yargıç, Deniz Astsubaylar: Reşat Gürler, Uğur Bıçakçı, Yaşar Menekşe, Musa Menekşe.

1985 yılında SAT'lar serbest paraşüt imkân ve kabiliyetlerini kazanırken ben de aynı yıl SAT komandosu olmaya karar verdim. 1974-1976 yılları arasında babamın Bandırma'da kısa süren mesaisi, bir kez daha hayatımıza giren tayin telaşıyla hareketlendi ve 1976 yılında Değirmendere'ye taşındık. 1976-1982 yılları arasında Değirmendere Atatürk Ortaokulu ve Gölcük Barbaros Hayrettin Lisesi'nde süren ortaöğrenim hayatım süresince denizle dolu bir yaşantı sürmeye de devam ettim.

Baba evinde başlayan Türk Deniz Kuvvetleri'yle ilk tanışıklığım 1982 yılında Deniz Harp Okulu'na girişimle resmiyet de kazanmış oldu. 1982 yılının kış aylarıyla birlikte Heybeliada'daki yüzme havuzuna dalış teçhizatlarıyla birlikte sıkça gelmeye başlayan SAT komandolarını da ilk kez görmek kısmet oldu. Ne görev yaptıklarını tam olarak öğrenemediğim ancak görüntülerinden oldukça eğlendikleri belli olan bu grubun arasına katılmama biraz daha zaman vardı.

Denize olan ilgim Deniz Harp Okulu'na girişimle birlikte hemen yelken ve yat takımlarına girmemi de sağladı. Ancak okulun ağır akademik yaşamıyla spor sevdam arasında tutturamadığım denge okula girdiğim ilk sene sınıfta kalmama da sebep oldu. Bundan sonra akademik yönden sıkıntılı bir sürece girmiştım. Deniz sporlarına olan ilgimden vazgeçmemeye çalışırken dersler de yaşantımı oldukça zorluyordu. Bir de tüm bunlara 1985 yılının yaz aylarında yeni bir dert daha eklendi.

Uzun yıllardır Heybeliada'da konuşlu olan Deniz Harp Okulu için Tuzla'da yaptırılan yeni binaların inşası 1985 yılında tamamlandı. 1985 yılının yeni akademik yıl başlangıcını Tuzla'da yapacak hatta 1985 yılı mezunlarını da Tuzla'daki tesislerde yapılacak tören sonrası bahriyeye uğurlayacaktık. Yaz aylarının bu yoğun programı kendini 30 Ağustos töreninin ardından başlayan sakinliğe bıraktığı sıralarda

göğsümde hiç alışkın olmadığım bir ağrı ve aşırı çarpıntı hissiyle hastaneye çıkmak zorunda kaldım.

Yapılan yoğun tetkiklerin ardından bir tür kalp rahatsızlığı olan taşikardi teşhisi kondu. Doktorların dediğine göre bundan sonra hayatımı yoğun tempodan, çay, kahve, sigara ve içkiden hele hele spordan kesinlikle uzak durarak geçirecektim. Bütün bunlardan daha da vahim olansa hastanedeki muayenelerimde verilen raporlardan birinin son satırlarına yazılan, "Subay çıkış muayenelerinde belirtilecek. Yardımcı sınıfa ayrılacak," cümleleri oldu.

Bu haber üzerine dünya başıma falan yıkılmadı. Sadece henüz 20 yaşında hayatımın kalanını nasıl yaşayacağıma dair çok ağır bir reçete konmuştu önüme. Deniz Harp Okulu'na girerken o dönemde çevremizde bol sayıdaki denizaltıcı aile dostlarımızdan heves ederek kendime denizaltıcı olma uğrunda bir yol seçmiştim. Ancak kalp rahatsızlığıma ilişkin bu haber belki de tamamen çılgınca bir kararla başka bir yaşantıya da adım atmama sebep oldu.

Kim ne derse desin hasta olduğumu düşünmüyordum. 1,82 metre boyunda 64 kiloluk sıska denebilecek bir delikanlıyım. Çok zayıf olduğum için vücudumun bana böyle bir oyun oynadığını düşünerek 1985 yılında Deniz Harp Okulu üçüncü sınıfına başlarken hemen yelken ve yat takımından çıktım, peşinden de ağırlık çalışmaları yapmaya başladım. Kendi kendimi tedavi edecek, vücudumu sağlamlaştıracak ve ne olursa olsun artık bir ideal olarak belirlediğim SAT komandolarının arasına katılacaktım.

1985-1987 yılları arasındaki iki yıllık bu süreyi yoğun bir spor temposunda geçirdikten sonra 82 kilo olarak okuldan mezun oldum. Artık pek de sıska sayılmazdım. Öte yandan ağırlaşmama rağmen koşu ve yüzme derecelerimi de oldukça iyi bir seviyeye getirmiştım. İki yıldır hiç kalp rahatsızlığı çekmediğim gibi subay çıkış muayenelerinde de hiçbir sorunum tespit edilmedi.

Her gün artan bir hevesle ancak bunun yanı sıra bir o kadar da sabırla SAT olma yolunda ilerlerken hayatın karşıma başka bir engel çıkarmaması için de dua ediyordum. 30 Ağustos 1987 günü Deniz Harp Okulu'ndan mezun olurken geride meslek yaşantımda tek bir defa gerçekleşecek bir kanundışıılığı da SAT komandosu olma uğrunda yapmış oldum. 1985 yılında öğrenci şahsi dosyama giren, "Subay çıkış muayenelerinde belirtilecek. Yardımcı sınıfa ayrılacak," ifadesinin yer aldığı sağlık raporu dosyamdan çoktan çıkmış ve küçük parçalar halinde Tuzla sahilinde denize saçılmıştı.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Üçüncü Nesil SAT Komandoları

1986-1990 yılları arasındaki dönemin genel değerlendirmesi

SAT komandolarının yarım asırlık tarihini, personel yetiştirilmesi, sahip olunan imkân-kabiliyetler ve icra edilen görevler açısından beş nesle ya da döneme ayırmak uygun olacaktır. Birinci ve ikinci nesiller, Amerikalı personel tarafından yetiştirilen ve bu personelin uzun süreyle kurslarda eğitmen olarak görev aldıkları 1963-1986 yılları arasındaki 23 yıllık dönemdir.

SAT tarihinin yarı ömrüne denk gelen bu süreçte, iki dönem ABD’de, 10 dönem de Türkiye’de açılan kurslardan mezun personel dönemin tüm yükünü sırtlamıştır. Yine aynı yıllarda kullanılan teçhizatlar ve silahlar da 1960-1970’li yılların izlerini taşıyor, eğitim yönünden de 23 yıl süresince SAS ve dalgıç kursiyerlerle birlikte görülen kurbağa adam kursu sonrasında SAT Komando Kursu başlıyordu.

SAT komando, SAS ve dalgıç kurslarından hangisine katılacağı konusunda henüz fikir sahibi olmayan personel, kurbağa adam kursu sonrasında, bu kursta gösterdiği fiziki başarıya göre ve kurs eğitmenlerinin yönlendirmesiyle SAT Komando Kursu’na tefrik ediliyordu. Ayrıca SAT komandolarının tarihinde yarı ömür sayılacak bu dönemde kurslara talep her zaman belli bir seviyenin altında kaldı.

Belki de kurs yeterince tanıtılmadığından, kursun çok ağır fiziki ve psikolojik eğitimler içerdiği söylentisi kulaktan kulağa yayılıyor, birçok genç bahriyeli başarısız olacağını düşündüğü kursa başlamayı dahi düşünmüyordu.¹

Görev yönünden irdelendiğinde bu döneme damgasını vuran görev elbette Kıbrıs Barış Harekâtı oldu. 1990’lı yılların başına gelindiğinde halen Kıbrıs Barış Harekâtı’na katılan astsubay personelden SAT Grup Komutanlığı’nda görevli olanlar vardı, ancak onların çoğu da yaş ve rütbeleri gereği karargâh görevlerindeydi.

İlk iki neslin tamamlanmasını takiben Üçüncü Nesil SAT Koman-

1 SAT komandolarının görevlerine yönelik ara ara icra edilen gösteri eğitimleri ve özellikle 1970’lerin sonundan itibaren yoğunlaşan askeri okullardaki tanıtım/ gösteri faaliyetleri, subay/astsubay adaylarının daha öğrencilik yıllarında bu özel ihtisas hakkında bilgi sahibi olmasını sağlıyordu.

doları olarak nitelenebilecek personel 13. Dönem'le birlikte kurslardan mezun olmaya başladı. 1980'lerin ortasında başlayan ve 1990'lı yılların başına kadar devam eden yaklaşık beş yıllık kısa dönemde SAT Komando Kursları Deniz Kuvvetleri genelinde yoğun bir talep dönemine girdi. 50 yıllık süreçte ilk ve son kez devam eden bu kısa dönemde kurs müracaatları üç haneli rakamlarla ifade ediliyordu.

Yıllara göre değişmekle birlikte 150-250 arasında müracaatın yapıldığı bu dönemi Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın o yıllardaki genel yapısından ayrı düşünmek mümkün değildir. Bu yıllar Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın öteki özel ihtisaslarına da yoğun talebin olduğu bir dönemdi. Bu yoğunluğun önemli sebepleri arasında, mevcut gemilerin çoğunun hizmet sürelerinin sonuna gelmiş olmaları ve gemilerdeki yaşam şartlarındaki yetersizlikler vardı.

Özellikle 1980'lerin sonuyla beraber Yavuz sınıfı fırkateynlerin bahriyeye katılması, yurtdışı gemi alımlarının artarak gemi tiplerinin daha modern hale gelmesi ve SAT komando görevlerinin de yoğunlaşarak artması bu talebi tersine çevirdi. İstatistiksel olarak 1991-2001 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde kurs müracaatları hep iki haneli sayılarda kaldı. Bu durumun bir uzantısı olarak mezun sayıları da bazı kurslarda tek haneli rakamlara düştü.

1986 yılında açılan 13. Dönem SAT Komando Kursu'yla başlayan dönemin Üçüncü Nesil olarak nitelendirilmesinin en önemli sebebi kurs müfredatında yapılan değişiklikti. Aslında ABD'de verilen BUD/S kursuyla Türkiye'deki SAT Komando Kursu arasında daha başlangıçtan bu yana önemli bir fark vardı. Bugün halen SEAL komandolarının yetiştirilmesinde uygulandığı şekliyle bir SEAL personeli iki aşamada yetiştirilmektedir.

İlk aşama kurs, fizik-kondisyon eğitimlerinin verildiği sekiz haftalık kurstur. Bu kursu temel eğitimlerin verildiği 26 haftalık BUD/S kursu takip eder. Bu iki kursu bitiren personel yine de SEAL unvanına kavuşmaz. BUD/S kursundan sonra birkaç ay içinde üçüncü aşama ve daha ileri tekniklerini verildiği 14 haftalık STT¹ eğitimleri başlar. SEAL brövesi Trident² ancak bu safhayı da başarıyla bitiren

1 STT: SEAL Tactical Trainings. SEAL taktik eğitimleri. Bu kursa SAT komandoları arasından çok sayıda personel katılmıştır.

2 ABD Silahlı Kuvvetleri'ndeki en büyük görünümlü bröve "Trident" (mitolojideki Deniz Tanrısı Neptün'ün asası üçlü mızrak), Deniz Özel Harp (Naval Special Warfare) brövesi olarak 1970'li yıllardan bu yana SEAL'lar tarafından kullanılmaktadır. ABD Silahlı Kuvvetleri'nde özel ihtisas bröveleri içinde subay ve astsubayların ortak kullandığı tek brövedir. Geleneklerine son derece bağlı ABD Deniz Kuvvetleri'nde sadece SEAL'ların taşıyabildikleri bu brövenin anlamı şöyledir: Ortadaki çıpa ABD Deniz Kuvvetleri'ni, üstündeki kartal SEAL'ların hava harekâtı kabiliyetini, güç ve cesaretini temsil etmektedir. Kartalın sağ pençesindeki üçlü mızrak SEAL'ların deniz

personeler verilir.¹

Türkiye’de uygulanan SAT Komando Kursu ise ilk kurstan bu yana bir bütün halinde uygulanmaktadır ve süresi zaman zaman değişmekle beraber 34 haftadır. Bunun tek istisnası 13. Dönem SAT Komando Kursu’na kadar ayrı verilen kurbağa adam kursudur. 21 Nisan 1986 günü başlayan ve aynı yıl 22 Aralık günü sona eren 13. Dönem’le birlikte SAT komando, SAS ve dalgıç özel ihtisasları için ortak verilen kurbağa adam kursu her özel ihtisas kursunun kendi programına dahil edilmiştir.

Böylelikle kurs fizik-kondisyon eğitimleri safhasıyla başlayarak, kursa fiziki ve psikolojik açılardan devam etmesi uygun olmayan personelin kurbağa adam safhasına kadar elenmesi sağlanmış ve ileri eğitimler safhasına geçmesi engellenmiştir. Bu uygulamayla risk ve maliyeti yüksek eğitimlerin icra edildiği bölümlere geçmeden önce kursa gerçekten devam etmeye istekli ve yetenekli personelin belirlenmesi mümkün olabilmektedir.

1980’li yılların sonlarında SAT komandolarının yetiştirilmelerine ilişkin bu önemli değişiklikler olurken SAT Grup Komutanlığı komuta kademesi de sürekli değişiyordu. Deniz Yarbay Abidin Sönmez’in 25 Mart 1987 tarihinde SAT Grup Komutanlığı görevini devrettiği Deniz Binbaşı Şemi Ayatar bu görevde en kısa süre kalan SAT Grup Komutanı oldu. 25 Mart-17 Temmuz 1987 tarihleri arasında göreve devam eden Binbaşı Ayatar’ın ardından görevi 1980’li yılların sonuyla 1990’lı yılların başında komutanlık görevinde bulunacak Deniz Yüzbaşı Remzi Karaca aldı.²

Aynı dönemlerde Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı görevi de kuruluşundan bu yana ilk kez SAT komando ihtisaslı subayların komutasına girdi. Hem Deniz Harp Okulu’ndan hem de SAT Komando Kursu’ndan aynı dönemde mezun olan Deniz Albaylar Yılmaz Cengiz ve Yüksel Akbayır, SAT Grup Komutanlığı görevinden sonra bir kez daha halef-selef oldular. Albay Cengiz’in 1986-1987 yılları arasında sadece bir yıl süreyle kaldığı görevi devralan Albay Akbayır, bu görevi 1987-1991 yılları arasında dört yıl sürdürdü.

harekât kabiliyetini ve mitolojideki Deniz Tanrısı Neptün’ün asası simgelemektedir. Kartalın sol pençesindeki ateşlemeye hazır tabancaysa SEAL’ların kara harekâtı kabiliyetine ve her an göreve hazır olduklarına vurgu yapar. Kevin Dockery, *SEALs in action*, Avon Books, Şubat 1991, s. 1-2.

1 Cliff Hollenbeck ve Dick Couch, *To be a U.S. Navy SEAL*, MBI Publishing Company, 2003, s. 8.

2 Karaca en genç rütbeli komutan olarak atandığı bu göreve başlarken binbaşı rütbesine terfi etti.

13. Dönem SAT Komando Kursu¹

13. Dönem SAT Komando Kursu, birinci, ikinci ve altıncı dönemlerden sonra 50 yıllık SAT tarihinde dördüncü ve son kez 20'nin üzerinde mezun veren kurs oldu. Ancak 13. Dönem'in tek özelliğinin mezun sayısı olmadığı ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. SAT komando tarihini dördüncü nesle taşıyacak önemli olayların başkahramanları ve itici gücü bu dönem mezunlarından çıktı. 21 Nisan 1986 tarihinde başlayan ve aynı yılın 22 Aralık günü dört subay 20 astsubay mezunla sona eren 13. Dönem SAT Komando Kursu mezunları şöyleydi:

1983 nasıplı Deniz Teğmenler: Hakan Gürkan, Murat Birol, Cuma (Cemal) İnce, Kemal Kesen. 1981 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Şerif Yıldız, Birol Demirkol, Ali Demir, Ahmet Toprakkarıştıran (Şehit-15 Şubat 1996), Tayfun Kaykaç. Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Ali Ekber Çiftçi (1982). 1983 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Osman Nuri Kaygustuz, Abdullah Arslan, Caner Yıldırım, İsmet Örs, H. Ahmet Bener. 1984 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Sabri Soylu, Erkan Balcı, İsmail Çalışkan, Şahin Özen, Eralp Özbal, Birol Kaya, Ömer Çinal, Şenol Değirmenci, Celalettin İyigör.

13. Dönem kursiyerlerinin daha kurs başlangıcında dahi fiziki olarak çok iyi durumda olmaları ilk kez uygulanan kurs müfredatıyla birleşince ortaya oldukça iyi dereceler çıktı. Kartal-Yalova yüzmesi olarak anılan 7 deniz millik uzun yüzmenin 3 saat 41 dakikalık rekoru bu dönemde kırıldı. Deniz Teğmen Kemal Kesen-Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Ahmet Toprakkarıştıran çiftinin kırdığı bu rekorun dışında, mekik-şınay-barfiks dereceleri de çok üst değerlere taşındı.

SAT komandoları arasındaki futbol-deniz pentatlonu çekişmesini futbolcular lehine bozan bu kursta, uzun yıllar Deniz Gücü futbol takımında görev alacak personel çoğunlukta idi. Kursun 1986 Dünya Kupası'na denk gelmesi, futbolcu ağırlıklı kursiyer kadrosunun tebessüm ettiren kabahatlerine de sahne oldu. Henüz SAT olmalarına uzun bir süre varken dahi, Keçilik Koyu'ndaki avcı bot şamandırasına

1 1986-2002 arasındaki döneme ilişkin bilgilerin bir kısmı emekli Deniz Binbaşı Hakan Gürkan'la 16 Ekim 2010 tarihinde yapılan röportaj desteğiyle hazırlanmıştır. Kardak Krizi sonrasında 15 Şubat 1996 tarihinde Aksaz'da gerçekleşen helikopter kazasında ağır yaralanan ancak kısa bir süre sonra göreve dönen Gürkan'ın meslek hayatındaki ilk talihsizliği bu kaza değildir. SAT olmadan önce görev yaptığı dönemde TCG AB-31 avcı botunun ikinci komutanıyken 17 Ekim 1984 günü Sisam Adası açıklarında çarpıp kaçan bir koster nedeniyle batma tehlikesi geçiren ve limana zor ulaşan Gürkan, 1985 yılında da TCG Yıldırım hücum botunun yarışına şahit olmuştur.

nöbet için bağlayan gemilerden birine, futbolsever SAT kursiyerleri tarafından bir gece sinsi taarruz harekâtı düzenlendi.

13. Dönem kursiyerleri gece karanlığından da yararlanarak kaçır-
dıkları bir IBS botla ve kursun neredeyse yarı mevcuduyla birlikte şa-
mandıraya doğru hareket ettiğinde, sahilde nöbet tutan Mehmetçiğin
nöbetçi subayını ikaz edeceğini düşünmemişlerdi. Geceyi futbolla
geçiren kursiyerleri bekleyense ertesi günkü ceza talimi yani kay-
kaydı.¹

13. Dönem SAT Komando Kursu'yla birlikte başlayan bir başka
önemli uygulama da, günümüze kadar düzenli olarak her yıl (1992
yılı hariç) kurs açılması oldu. Böylelikle personel akışı düzene giren
SAT Grup Komutanlığı'nın görev ve personel sayısı arasındaki denge
de sağlanabildi. 13. Dönem'in ardından açılan iki kursla birlikte SAT
Grup Komutanlığı'nın mevcut sayısı önemli ölçüde arttı.

14. ve 15. Dönem SAT Komando Kursları

13. Dönem'le birlikte başlayan yeni uygulamayla, takip eden dö-
nemdeki kursların başlangıç tarihleri de Nisan ayına sabitlendi. 6
Nisan 1987 günü başlayan ve aynı yıl 27 Kasım günü sona eren 14.
Dönem SAT Komando Kursu % 30 başarı yüzdesiyle ancak 15 me-
zun verebildi. 14. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarının rütbe
ve isimleri şöyleydi:

Deniz Üsteğmen Mustafa Erkoç (1983), Deniz Üsteğmen H.
Murat Narman (1984), Deniz Teğmen Cengiz Canpolat (1985).
Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Fethi Arat (1982). 1983 nasıplı Deniz
Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Orhan Özbey, İsmet Savaş Gördü. 1984
nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Yakup Kocabıyık, Gökhan
Erdal, Ali İhsan Çakmak (Şehit-15 Şubat 1996), M. Nurettin Abacı
(Şehit-18 Mart 1992). 1985 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Musa
Saraç, Ergün Anamurluoğlu², Ahmet Selçuk (Şehit-15 Şubat 1996),
Tanju Abdo, Mustafa Güzel.

14. Dönem SAT komando kursiyerleri de birçok açıdan SAT tari-

1 SAT Komando Kursu'nda uygulanan ceza talimleri, "kay-kay" ya da "kayıntı" ola-
rak adlandırılır. Özellikle cuma günleri izne çıkmadan önce yapılan "kay-kay"lar
meşhurdur. Kursiyerlerin fiziki ve ruhi dayanıklılıklarını arttırmaya yönelik bu uy-
gulamanın önemli bir bölümü "yat-sürün-kalk ve koş" talimleriyle bunlar arasında
icra edilen "mekik-sınav" uygulamalarıdır. Her ne kadar bir eziyetniş gibi görölse
de özellikle birlik ve beraberliği artırma açısından faydası büyüktür.

2 14. Dönem SAT Komando Kursu mezunları Deniz Astsubaylar Ergün Anamurluoğ-
lu ve Mustafa Güzel, astsubaylıktan subaylığa geçen SAT komando ihtisaslı son iki
personeldir. Güverte Yüzbaşı İsmail Özel'in ardından subay olan Anamurluoğlu ve
Güzel döneminde değişen kanunla, ikisi de üniversite mezunu olduklarından albay
rütbesine kadar görevde kalma hakkını kazanmışlardır.

hinde yer edecek olayları ve kişileri bünyesinde barındırdı. Öncelikle kursun kıdemlisi Deniz Üsteğmen Mustafa Erkoç bir önceki dönemde mezun olan sınıf arkadaşlarından bir yıl geç kursa katılabilmisti. Üsteğmen Erkoç 13. Dönem'deki sınıf arkadaşları Hakan Gürkan ve Kemal Kesen gibi Deniz Gücü futbol takımının iyi bir oyuncusu olmasına karşın geçirdiği rahatsızlık nedeniyle bir yıl süreyle kara görevi almıştı. Kara görevini Deniz Lisesi'nde tamamlayan Erkoç, iyileşmesinin yanı sıra o dönemde kendisini tanıyan Deniz Lisesi öğrencilerinin bazılarının SAT komando ihtisasını seçmelerine de vesile oldu.¹

14. Dönem de SAT tarihinde kazazedeleri ve şehitleriyle anılacak kurslardan biri olacaktı. 18 Mart 1992 tarihinde bir kaza sonucu kaybettiğimiz Deniz Astsubay Üstçavuş Nurettin Abacı'dan sonra şehit olan iki 14. Dönem mezunu, tam dört yıl sonra, Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuşlar Ali İhsan Çakmak ve Ahmet Selçuk oldu.

Kardak Krizi'nin ardından Marmaris'teki Aksaz Deniz Üs Komutanlığı'nda eğitimlere devam edilirken 15 Şubat 1996 gecesi gerçekleşen helikopter kazası sırasında, Çakmak ve Selçuk çarpma anında şehit olurken, aynı kurs döneminden Deniz Astsubay Başçavuş İsmet Savaş Gördü ve Makine Teğmen Mustafa Güzel yaralı olarak kurtulabildiler. O dönemde henüz astsubaylıktan subaylığa yeni geçen ve rütbesi Makine Teğmen olan Mustafa Güzel kaza sonrası bu duruma şu yorumu yapacaktı: "Subay olmak bana hayırlı gelmedi."

14. Dönem'in hemen ardından 1988 yılı 16 Nisan günü başlayan 15. Dönem SAT Komando Kursu Aralık ayının 21'inde sona erdi. 19 kişilik mezun sayısı ile SAT Grup Komutanlığı mevcuduna önemli bir katkı sağlayan 15. Dönem mezunları şöyleydi: Deniz Üsteğmen İ. Erhan Özalp (1985). Deniz Teğmen Arif Yaratın (1986). Deniz Piyade Teğmen Yener Kepekçi (1986).² 1984 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli

1 Deniz Binbaşı rütbesiyle Deniz Kuvvetleri'nden emekli olan Mustafa Erkoç, gerek mesleki bilgisi gerek insani özellikleriyle her zaman saygı duyulan bir SAT oldu. 16. Dönem SAT Komando Kursu sırasında kısa bir süre kurs eğitmenliğimizi de yapan ve sonrasında birlikte görev yaptığım değerli büyüğümle bugüne kadar belki de tek ters düştüğümüz konu 1994 yılı ortalarında kendi girişimiyle tasarlanan SAT sembolü oldu. ABD'de SEAL'larla birlikte gördüğü STT kursundan yurda dönüşü takiben, "SAT brövesinin ihtisas özelliklerimizi yansıtmadığını ve yeni bir sembol tasarlanması gerektiğini" söyleyen Erkoç'un teklifi, SEAL brövesinin kötü bir kopyasıydı. Asla onaylamadığım ve birkaç toplu faaliyette bütüne uymak adına bir-iki kez bu amblem baskılı tişörtleri giymediğim için bu konudaki sert eleştirilerimi de her zaman anlayışla karşıladığını umuyorum. SAT komandolarının kendilerine ait semboller dışında hiçbir ülke ya da birliğin sembol ya da brövesine ihtiyacı olmadığını da bugün bile savunuyorum.

2 Deniz Piyade Teğmen Yener Kepekçi'nin Harp Okulu öğrencilik yıllarında Deniz Piyade sıvı subaylar Kara Harp Okulu'nda öğrenim görüyorlar, mezuniyetlerini takiben Deniz Kuvvetleri Komutanlığına katılıyorlardı. Kepekçi, 2. Dönem SAK

Çavuşlar: Ertuğrul Akkaya, Aşkın Çınar. 1985 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Hayri Erdoğan, Lütfü Tokuşoğlu. 1986 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Teoman Matlum, Mehmet Yaşar Yücel, Hasan Özperçin, Hakan Çalışkan, Cihangir Ataç, Mehmet Mülayim, Aşkın Lale, Bülent Özen, Mehmet Ünal, Ergin Geldikaya, Ahmet Çetin. Deniz Astsubay Çavuş Abdullah Balcı (1987).¹

Bu dönem mezunu iki isim ilerleyen yıllarda iki talihsiz olay sebebiyle öne çıkacaktı. Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ahmet Çetin 15 Şubat 1996 gecesi meydana gelen helikopter kazası sırasında ağır şekilde yaralanarak kurtulacak, ancak aldığı darbeler nedeniyle uzun süre görev yapamadan malulen emekli olmak zorunda kalacaktı. Öteki isimse adı emekli olduktan sonra gazete manşetlerine düşecek emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Ergin Geldikaya'ydı. Poyrazköy Davası kapsamında terör örgütüne üyelik gerekçesiyle iki buçuk yıla yakın Silivri Ceza İnfaz Kurumu'nda tutuklu kalacak Geldikaya, bu kitabın yayıma hazırlandığı sırada terör örgütü üyeliğinden yargılanmaya devam ediyordu.

16. Dönem SAT Komando Kursu başlamadan önceki durum

Deniz Harp Okulu 1985-1986 akademik yılına başlarken bir yanda kalp rahatsızlığıma ilişkin aldığım rapor öte tarafta kafama koyduğum SAT komandosuna olma isteği vardı. Okuldaki son iki yılımı yoğun spor programı ve SAT'ların arasına katılma hayaliyle geçirdikten sonra, mezun olacağım 1987 yılı çok çabuk geldi. O güne kadar daha önce Harp Okulu'nda aynı dönemde birlikte okuduğumuz 1983 yılı mezunlarından kimlerin SAT olduğunu takip ediyor, fırsat buldukça sohbet etmeye gayret ediyordum. Kendi kendime yaratmaya çalıştığım fırsat 1987 yılı bahar aylarında ayağıma geldi.

Deniz Harp Okulu 1985 yılında Heybeliada'dan Tuzla'daki yeni tesislerine taşınmış ancak okuldaki tüm tesisler tam olarak faaliyete geçmemişti. Örneğin Şehit Deniz Üsteğmen Sami Arıcı kapalı yüzme havuzu ancak mezun olduğumuz 1987 yılı yaz aylarında hizmete girerken, dershaneler bölgesinde bazı bölümler hâlâ hizmete açılmamıştı. Henüz kullanıma açılmayan alanlardan biri de öğrenci plajıydı.

Kursu mezunları, Piyade Üsteğmen Burhan Sezgin, Süvari (Tank) Üsteğmen İhsan Beriş ve Jandarma Teğmen Suavi Gökdel'den sonra SAT Komando Kursu mezunu dördüncü ve son Kara Harp Okulu mezunu subay oldu.

1 Deniz Astsubay Çavuş Abdullah Balcı, SAT tarihinde uzman çavuşluktan sınavla astsubaylığa geçen ilk personeldir. 15. Dönem Kursu sırasında kolu kırıldığından paraşüt eğitimlerini bir yıl sonra 16. Dönem'le birlikte tamamlamıştır.

Mezun olmadan önce sadece birkaç kez yüzme fırsatı bulacağımız bu plajın ortasına yakın bir yerde kayalık bir döküntü vardı. Yüzmeye engel teşkil edeceği düşünülen bu döküntünün sualtı tahribiyle daha küçük hale getirilmesi için Tuzla'ya gelen SAT komandoları, Deniz Harp Okulu futbol takımından da tanıdığım Deniz Üsteğmen Kemal Kesen ve ilk kez tanışacağım iki komando astsubayı idi. Yaptıkları sualtı tahribini başından sonuna izledikten ve uzun uzun sohbet ettikten sonra bir an önce okuldan mezun olmak ve SAT Komando Kursu'na katılmak dışında bir şey düşünemez olmuştum.

1987 yılı 30 Ağustos günü Deniz Harp Okulu'ndan mezun oldum. Deniz Harp Okulu son sınıfında Alay Sancağı muhafızlarından biri olduğumdan, mezuniyet töreninde diploma ve kılıcımı da Okul Komutanı verecekti. Büyük bir tesadüf eseri diploma ve kılıcımı veren dönemin Deniz Harp Okulu Komutanı ilk Sualtı Komando Kursu'na katılan kursiyerlerden Tuğamiral Ekmel Totrakan'dı.

İlk Sualtı Komandolarının yaşantısını bilen bir komutan tarafından bahriyeye uğurlandıktan sonra ilk görev yerim TCG Kozlu (M-523) mayın tarama gemisine 14 Eylül 1987 günü katıldım. Seyir/harekât subayı olarak bir buçuk yıl görev yaptığım TCG Kozlu'daki yaşantım, son derece faydalı ve bir o kadar da zevkli olmasına karşın, ne yazık ki benim için sadece SAT Komando Kursu öncesi, kursa hazırlık için geçirdiğim bir zaman dilimi olarak kaldı.

TCG Kozlu'da görev yaptığım dönemi hatırladığımda unutamadığım tek anım, 1988 yılının ilk aylarındaki seyirlerden birine aitti. Çanakkale'de gerçekleştirilecek bir mayın tarama tatbikatı için Gölcük'ten ileri harekete geçtik. Tatbikatı icra ettirecek komodor gemimizdeydi ve tatbikata katılacak öteki üç gemi TCG Kozlu'nun pupasında 500'er yarda aralıklarla mevkilerini almıştı.

Genel batı rotasına ilerlerken Değirmendere açıklarında kalabalık bir sandal grubunda balıkçıların olduğunu gördüm. En dıştaki sandallardan uzak geçecek bir rotayı nizamdaki öteki gemilere verdikten sonra seyre devam ettik. Sandalların hizasına geldiğimizde bize en yakın balık tutan balıkçılardan biri ayağa kalkarak cebinden düdüğünü çıkardı ve nizami olarak askeri gemi selamlaması yaptı.

O sırada TCG Kozlu'nun köprü üstünde komutan dahil bütün subaylar vardık. Köprü üstünde görevli askere balıkçının selamını kurallara uygun şekilde almasını emredince sandaldaki orta yaşlı adamın askeri selamı nizami şekilde alındı. TCG Kozlu komutanı selamı kastederek, "Askerliğini bahriyeli olarak yapmış herhalde," deyince kendisine cevap verdim: "Doğru söylüyorsunuz. Hem de bahriyeye 25 yıl hizmet etti. Selamlamayı yapan sandaldaki adam,

babam emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Turhan Türkşen'dir," dedim.

Birden heyecanlanan komutan, "Ne duruyorsun, el sallasana babana," deyince, köprü üstündeki herkes babama el sallamaya başladık. Ortaokul ve lise yıllarımın geçtiği Değirmendere beldesinde defalarca beraber denize çıktığımız ve TCG Kozlu Komutanı'nın balıkça sandığı babamı geride bırakarak Çanakkale'ye doğru büyük bir huzur ve mutlulukla seyre devam ederken, babamla yıllar sonra Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi görüş salonlarında hasret gidereceğimizden şimdilik ikimizin de haberi yoktu.

Gemideki bir buçuk yıllık süre içerisinde SAT komandolarıyla ikinci temasımı da yine TCG Kozlu vasıtasıyla yaşadım. Daha sonra çok iyi dost olacağımız Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Yakup Kocabıyık, TCG Kozlu'nun seyir astsubayıydı. 14. Dönem SAT Komando Kursu'na devam eden Yakup, 1987 yılı Kasım ayında mezun olana kadar her ay maaşını almak için gemiye gelir ve böylece kurs hakkında konuşma fırsatı bulurduk.

Yakup ve öteki SAT komandolarıyla sonraki karşılaşmamız 1988 yılı ilkbaharında Erdek'te icra edilen Ön Kuvvet Harekâtı provaları sırasında oldu. 1980'li yıllar sona ererken kalabalık kadrosuyla SAT komandolarının yoğunlaştığı en önemli görev olan Ön Kuvvet Harekâtı, bugün Efes Tatbikatı adıyla bilinen ve yaz aylarında Doğanbey-İzmir Sahili'nde icra edilen amfibi tatbikatın provasını niteliğindeydi. Gemilerde karşılaştığımız subay-astsubay ilişkilerinden ve görev anlayışından tamamen farklı bir atmosferde yaşadıklarını gördüğüm SAT'ların arasına katılmak için artık çok az bir zaman kalmıştı.

1989 yılı hayat ideallerimden birine ulaşacak olmanın heyecanı ile başladı. O günkü kurallar gereği kıta görevinde bir buçuk yılı tamamlamadan özel ihtisas kurslarına müracaat edilemiyordu. 24 Şubat 1989 günü verdiğim SAT Komando Kursu'na katılma dilekçemle bu yoldaki ilk resmi adımı da atmış oldum. Kasımpaşa Deniz Hastanesi'nde başlayan sağlık muayeneleri bittiğinde Nisan ayına girmiştik ve iğneden ipliğe yapılan incelemeler sırasında kalp rahatsızlığıma ilişkin ortada tek bir bulgu dahi yoktu.

Taşikardi teşhisinin üzerinden geçen dört yıllık sürede ya vücudumu kendi kendini onarmasının bilmiş ya da ilk teşhiste büyük bir hata yapılmıştı. Ne olursa olsun kaderime teslim olmamış ve kendi rotamı çizme konusunda elimden geleni yapmıştım. Şimdi SAT Komando Kursu'na başlamadan önce önümde tek engel seçmeler kalmıştı. Son dört yılımı seçmelere hazırlıkla geçirdiğimden,

kendimi hem fiziken hem de fikren kursa başlamaya hazır hissediyordum. Ancak içimde bazı şüpheler de yok değildi.

SAT Grup Komutanlığı'nın son yıllarda giderek artan futbolcu ağırlıklı kadrosu, Deniz Harp Okulu futbol takımı üyelerinin de mezun olur olmaz kursa başvurmaları sonucunu doğurmuştu. Oysa ben bırakın futbol takımında oynamayı, hayatımın daha sonraki hiçbir döneminde de futbol oynamayı beceremeyecektim. Oysa 16. Dönem için müracaat eden gönüllü 11 subay arasında hem Deniz Harp Okulu'nda hem de Deniz Gücü'nde futbol oynayan arkadaşlarımız vardı. Kursu tefrik edilecek subay sayısının fazla olmayacağını duymuştuk. Herhalde hem fizik olarak hem de takım ruhu gereği seçmeleri yapacak kurs eğitmenleri önce futbolculara öncelik verecek, ardından da kaç kişi kontenjana girebilirse o kadar subay kursa başlayacaktı. Ancak seçmeler hiç de tahmin ettiğimiz gibi olmadı.

SAT kurs seçmeleri sonunda sıralamalar kılı kırk yararcasına ve sadece fiziki testlerin sonucuna ve şahsi mülakatlara göre yapıldı. Sonunda gördük ki SAT'lar daha işin başında kimseye iltimas geçmemeyi, herkesin bileğinin hakkına saygı duymayı seçmelerde dahi gösteriyorlardı. Bu grubun arasına katılabilmek için ne futbol takımında oynamaya ne de kimseyi tanımaya gerek vardı. Burada herkes, bileğinin hakkıyla ve ancak takım ruhuyla hayatta kalabiliyordu. Burası, benim de aralarında olmak istediğim ve sonunda olmayı başaracağım gerçek bir yuvaydı.

16. Dönem SAT Komando Kursu başlıyor

17 Nisan 1989 günü başlayan 16. Dönem SAT Komando Kursu sırasında Kurs Komutanı Deniz Yüzbaşı Genç Osman Küçükertan'dı. Küçükertan'ın kısa bir süre önce ABD'de OJT eğitimine katıldığını duymuştuk. Kurstaki komutan haricindeki öteki subaysa, harekât subayı Deniz Üsteğmen Hakan Yargıç'tı.¹ Deniz Binbaşı Remzi Karaca, 1983-1987 yılları arasında sürdürdüğü Kurs Komutanlığı görevinin ardından SAT Grup Komutanı olmuştu. 17 Nisan 1989 Pazartesi sabahı Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı Karargâhı'nın bulunduğu Çubuklu'dan, 200'e yakın istekli arasından seçmeleri en iyi derecelerle geçen dört subay, 21 astsubay kursiyer bindiğimiz işkam-pavya Keçilik'e doğru hareket ettiğinde, zorlu bir başlangıç dönemini geride bıraktığımızı biliyorduk. Ancak önümüzde bugüne kadar neyle karşılaşacağımıza dair sadece kulaktan duyduğumuz bilgiler

¹150 yıllık SAT Komando tarihinde "hoca" vasfına sahip çok sayıda isim olmasına karşın kimseyi eksik bırakmamak için kendi kursumdakiler dahil özellikle isimlere yer vermedim.

bulunan zorlu bir kurs dönemi vardı.

Keçilik'teki eski SAT Grup Komutanlığı binasının önünde ilk kez sıraya geçtiğimizde gördüğümüz manzara, bazıları silah temizliği bazıları da tahrip eğitimi hazırlığı yapan SAT komandolarının gayet rahat ve kendinden emin görüntüsü oldu. TCG Kozlu'yla Karadeniz'deki tatbikatlar için birkaç kez açığından geçtiğim Keçilik, yemyeşil, kuşların hiç susmadığı, içinden bir de deresi akan cennet bahçesi bir yer gibi gözüktü gözümüze.

Kursun birçok eğitimini Keçilik Koyu'nda yapacak olmamıza rağmen kalacağımız yer, İncirtepe'deki eski uçaksavar bataryasının binalarıydı. Son birkaç kurs dönemine kadar kursiyerler, Keçilik'teki SAT Grup Komutanlığı'nın bot ambarında kalıyorlardı. Tuvalet için ambardan biraz uzağa kürekle çukur açılıyor, su ise hemen ambar önündeki çeşmeden kullanılıyordu. Haliyle kursiyerler ne yaz ne de kış boyunca sıcak su yüzü görüyorlardı.

Hayat kursiyerler için fazla doğal ve biraz da zahmetliydi. Bu şartlarla karşılaştırıldığında İncirtepe'nin imkânları oldukça iyi sayılırdı. 1940'lı yıllarda inşa edilmiş oldukça eski bir bina olmasına karşın tuvalet için çukur kazmamız gerekmiyordu. Sıcak suyu nadiren de bulsak duşlar bina içindeydi. Mutfak olarak kullanılan kısımdaki fırın odunla çalıştığından, ocağı yakmak için gerekli odunu kurs boyunca ormandan toplayacaktık. Dershane ve yatakhane olarak kullanılan yer ise aynı salondaydı.

Keçilik ve İncirtepe arasında bir araç yolu bir de ormanın içinden geçen patika yol vardı. İki yer arasındaki intikallerde hemen hemen her seferinde bu patika yolu kullanacaktık. Gökyüzünü görmemizi engelleyecek yükseklik ve sıklıkta ağaçlarla kaplı bu yol ve etrafı ne yazık ki birkaç yıl içinde biri kasten çıkartılan öteki kazayla çıkan iki yangınla tamamen yok olacaktı. Kurs sırasında kalacağımız binaya çıkmadan önce içimiz hem heyecan hem de belli belirsiz bir korkuyla doluydu.

Eski bina önünde İncirtepe'ye çıkmak için araç beklediğimiz sırada uzaktan izlediğimiz SAT komandolarından biri yarımıza yaklaşarak "Prezervatifiniz var mı?" diye sorduğunda önce kimse bu sorunun ne anlama geldiğini çıkartamadı. Beynümüz sorunun maksadına ilişkin çeşitli seçenekler bulmaya çalışırken hemen herkes başını, "Yok," anlamında sağa sola salladı. Sonradan öğrenecektik ki denizde yapılan tahriplerde fûnye ve saniyeli fitil arasındaki su sızdırmazlığını en iyi sağlayan araç bildiğiniz prezervatifti. Ancak bu sorunun gerçek sebebini çok sonra öğrenecek ve kasıtlı olarak kendileriyle dalga geçilen biz yeni kursiyerler için bu şaka, "Nasıl bir yere geldik biz?" sorusunun kafalarımızda oluşması dışında bir işe yaramayacaktı.

SAT Komando Kursu

TSK'da bir benzeri olmayan ve ilk personelinin Amerikalı eğitimler tarafından Türkiye'de yetiştirildiği tek örnek olan SAT Komando Kursu, üç safha halinde icra edilir. Birinci safha, kursiyerlerin fizik-kondisyon kapasitelerinin artırıldığı ve takım ruhunun kazandırıldığı safhadır. Aynı zamanda atış, kara haritacılığı ve kara harekâtı taktiklerinin de verildiği bu safha, kursiyerlerin fiziki ve ruhi dayanıklılıklarının test edildiği Cehennem Haftası (Hell Week) ile biter. Kursiyerlerin durumlarına göre iki-dört ay arasında belirsiz bir günde baskın tarzında başlayan hafta, beş gün aralıksız eğitimle ve günde sadece bir-iki saat uykuyla tamamlanır.¹

İkinci safha, ağırlıklı olarak deniz eğitimlerinin verildiği ve kurbağa adam kursunu içeren safhadır. Bu safhanın sonu da kamuyunda bilinen adıyla 7 deniz millik Kartal-Yalova paletli yüzmesiyle tamamlanır.² Test niteliğindeki bu mesafe, uzun yıllar boyunca Tuzla açıklarından kursiyerlerin denize bırakılması ve Yalova sahillerinde kendi başlarına karaya çıkmaları şeklinde uygulanmıştır. Sahilde karaya çıkan kursiyerlerle karşılaşan Yalova sakinlerinin kendilerine şaka yapıldığını düşünerek genelde inanmadıkları bu test yüzmesi bazı kurs dönemlerinde İstanbul dışında uygulandığından önemli olan yüzülen mesafe ve bu mesafenin zamana bağlı kalınmaksızın bitirilme şartıdır.

Üçüncü safha SAT komando ihtisasına yönelik teknik ve özellikle de en masraflı eğitimlerin icra edildiği safhadır. Bu safhaya gelmeyi başaran kursiyerlerden, özel bir sebebi olanlar ya da kaza geçirenler haricinde kursu bırakan hemen hemen olmaz. Helikopter, denizaltı ve paraşüt eğitimlerinin de verildiği bu safhadan sonra, büyük bir olasılıkla mezun olacağı değerlendirilen kursiyerler tahrip eğitimlerine alınırlar.

Eğitmenleri özel olarak seçilen SAT Komando Kursu'nun her kurs döneminde daha da uzmanlaşan kadrosu, özellikle yurtdışı kurs tecrübelerinin de aktarılmasıyla ortaya mükemmele yakın bir ürün çıkarmaktadır. 2000'li yılların SAT komandolarının, en az 1960'larda yetişen ataları kadar yürekli ancak onlardan daha modern eğitime, donanım ve teknolojiye sahip oldukları yadsınamaz bir gerçektir.

1 Türk Deniz Kuvvetleri'nde bu tarz deyimler hoş karşılanmadığından Cehennem Haftası'nın resmi kayıtlardaki adı "Özel Hafta"dır.

2 ABD'de verilen BUD/S kursunda bu safhada yaptırılan uzun yüzmenin mesafesi 4 deniz milidir, ancak Cehennem Haftası'nın içinde yaptırılır.

16. Dönem SAT Komando Kursu¹

17 Nisan 1989 sabahı Çubuklu'dan yola çıkan 16. Dönem kursiyerleri arasındaki dört subay da 1987 Deniz Harp Okulu mezunuyduk. Seçmeler sırasında bazılarıyla göz aşinalığımız olsa da çoğunu tanımadığımız astsubay kursiyerlerle ilk haftanın sonuna doğru kaynaşacaktık. 1987 nasıplı dört Deniz Teğmeninden ikisi SAT'lar arasındaki futbolcu neslini devam ettirecek Deniz Harp Okulu ve Deniz Gücü futbol takımlarının iyi oyuncularıydı. Gökhan Yaşar Duran ve ben futbolcu değildik ama daha kursa başlarken kursun gerektirdiği fiziki yeteneğe sahip olduğumuza inanıyorduk. Aramızda Deniz Harp Okulu mezuniyet sırası en üstte olan kurs kıdemlisi oldu.

Kurs başlar başlamaz hem içerik hem yaklaşım hem de uygulamaların birçok yönden Amerikan kültürü ve disiplini yansıttığını görmeye başladık. Örneğin ABD ordusunda çok yaygın bir uygulama olan astsubay eğitmenlerin varlığı buna iyi bir örnekti. Özellikle ağır fiziki eğitimlerin icrası sırasında kursiyer subaylarla eğitmen astsubaylar arasındaki ilişkiye dair sorunlar çıkabilirdi. Bu konuda personel ve disiplin kanununda belirgin bir husus olmamasına karşın sorun SAT'ların kendi yöntemleriyle çözülüyordu.

Yazılı bir kural olmasa da kurs sonuna kadar bütün eğitmenler kursiyerlerden rütbeli olarak kabul ediliyor, ilişkiler buna göre düzenleniyordu. Bu nedenle kursta eğitmen olan astsubayların, subay ya da astsubay tüm kursiyerlere karşı tek bir rütbeleri vardı: Hoca. Kursiyerlerin de aynı şekilde rütbeleri tekti ve hepsine sadece soyadlarıyla hitap edilecekti. Eğitimlerin önemli bir kısmının astsubaylar tarafından verildiği bir kursta başka bir uygulamaya da gidilemezdi.

Kursun ilk haftasının âdet olduğu üzere tanışma-yerleşme faslıyla geçeceğini düşünürken, ilk gün dağıtılan eğitim elbiselerini, postalları ve kaskları ertesi sabah saat 06.00'da sabah sporu için üzerimize giymiştik bile. Sabah yapılan sporlar basitten zora doğru ilerlerken, gün içindeki fiziki faaliyetler de eğitimin bir başka parçasıydı. Cehennem Haftası'na gelene kadar hemen hiç elimizden düşürmeyeceğimiz IBS botlar toplam yedi kişi kapasiteli, yaklaşık 3,5 metre boyunda ve 70 kilogram ağırlığındaki ayrılmaz parçalarımızdı. Botlara eğitmenler tarafından verilen isim de oldukça ilginçti: "Hepiniz kardeşsiniz. IBS bot da sizin sekizinci kardeşiniz. Ona iyi davranın." Kurstan ayrılma durumuna göre bazen bot personeli sayısında değişim olur, böylelik-

1 Her kurs döneminin birbirine çok benzeyen anılan olduğu gibi sadece o kurs dönemine ait eşsiz hatıralar da vardır. Bu kural 17 Nisan 1989 Pazartesi sabahı dört subay, 21 astsubay kursiyerle başlayan 16. Dönem için de geçerlidir.

le IBS'in kardeşlik numarası da beşle dokuz arasında gider gelirdi.

Fiziki ve fikri dayanıklılığı artırmasının yanı sıra kursiyerler arasındaki birlik-beraberliği ve uyum içinde çalışmayı öğreten bu eğitimler bazen eziyet haline gelse de kursun ilerleyen safhalarında çok büyük faydası görülüyordu. Bot eğitimlerinin öğrettiği en büyük kural herkesin elinde neyi varsa ortaya koyması, aksi durumda birilerinin mutlaka fazladan eziyet çekeceği mantığının zihinlere yerleştirilmesi idi. Şınav-mekik-yat-sürün-kalk-koş eğitimleriyle bütünleşen bu safha sırasında SAT görevlerine yönelik eğitimlere de yavaş yavaş aşına oluyorduk.

İlk haftayla birlikte başlayan kara haritası ve pusula kullanma, kara harekâtı, muhabere, silah ve bombalar, ilk yardım bu safhanın dersleri arasındaydı. En çok kurstan ayrılmanın gerçekleştiği bu safhada ayrılan kursiyer için hem fazla masraf yapılmamış oluyor hem de kursiyerler SAT görevleriyle ilgili fazla bilgi sahibi olmuyordu.

Kursun ilk günlerinden itibaren her akşam, gün içinde öğretilenlerisatır satır tekrar yazdığım bir defteri doldurmaya başladım. Yıllar sonra ağır ceza mahkemelerindeki yargılanmam sırasında da kullanacağım ve mahkeme heyetine delil olarak sunacağım bu defterin ilk sayfasında yazan birkaç satır Richard Bach'ın *Mavi Tüy* isimli kitabından alıntıydı: "Sana hiçbir dilek verilmemiştir ki onu gerçekleştirecek olan güç de birlikte verilmemiş olsun. Ancak bunu elde etmen için çalışman gerekebilir."

Kursun yaklaşık ilk üç ayını kapsayan bu dönemde başlarda zorlandığımız bir başka husus da toplu koşullarda söylenen şarkılar oldu. Şarkı söylemenin güçlüğü sesimizin kötü olması değil, ondan kimsenin şüphesi yoktu zaten, şarkıların sözleriydi. İnsanın söylerken kulaklarına kadar kızardığı açık-saçık sözleri olan bu şarkıların da bir amacının olduğunu sonraları anlamaya başladık. SAT Komando Kursu insanı bir yandan fiziki yönden değiştirirken fikren ve ruhen de bugüne kadar kendine koyduğu sınırları geliştirmeyi hedefliyordu.

16. Dönem Kursu olanca hızıyla devam ederken Keçilik Koyu-İncirtepe arasındaki yolculuklarımızda çok kısa bir süre sonra SAT Grup Komutanlığı'nda görmeye alışkın olmadığımız askeri personelle de karşılaşmaya başladık. Sonradan öğrendiğimize göre bazıları bıyıklı, üzerlerindeki kıyafet ve teçhizatlarıyla oldukça profesyonel görünümlü bu askerler, uzun bir aradan sonra SAT'larla Türkiye'de irtibat kuran ikinci grup SEAL personeliydi. ABD'den gelen teklifle ilki 1988 yılında Türkiye'de başlayan GATEWAY serisi SAT-SEAL eğitimleri 2003 yılındaki tezkere krizine kadar, yılda bir iki sefer ve

sadece Türkiye’de sürdürülecekti.¹

16. Dönem’in ilk üç aylık süresi tamamlanırken SAT olmaya dair birçok soru da kendiliğinden cevap bulmaya başladı. SAT olmanın ilk şartı vazgeçilmez bir takım ruhuydu. Tek başına öne çıkmaya çalışan, kendini diğerlerinden farklı gören herkes bu özelliği törpülenene kadar hocalardan gerekli ilgi ve alakayı görüyordu. Bir yere toplu olarak çağrıldığımızda koşarak ve hemen gitmek zorundaydık. Eğer gruptan bir kişi bile geç kalsa, önce gelenler geç kalanı sınav pozisyonunda beklemek zorundaydı. Bu bilinç herkesin birbirine gerekenden fazla saygı göstermesini sağlıyordu.

Burada yaptığımız şeye spor denemezdi. Daha doğru deyişle burada uygulanan fiziki eğitimleri sağlıklı yaşam için spor gibi bir felsefeyle açıklayamazdınız. Aksine buradaki fiziki faaliyetler belki de insan hayatına zarar veriyor, ancak SAT olmanın gereği bu durum herkes tarafından doğal karşılanıyordu. Örneğin güneşin tam tepede olduğu Temmuz sıcağında, alt-üst kamufle kıyafetli ve postallı olarak 20 kilometre koşmak ne kadar doğalsa, İstanbul Boğazı’nın buz gibi soğuk olduğu dönemde balıkadam elbisesi olmadan kilometrelerce yüzmek de bir o kadar doğaldı. Sıcak çarpması ve hipotermi arasında gidip gelen kursiyerlerden bu tempoya dayanamayanlar da yavaş yavaş kurstan ayrılmaya başlıyorlardı.

SAT olmanın bir başka getirisi de her işi kendimizin yapmaya alıştırılmasıydı. Tuvalet-banyo-bulaşık-salon temizliği ya da yerleri silmek gibi her gün düzenli olarak yapılan faaliyetlerin yanı sıra SAT görevlerine yönelik tek bir malzemeye dahi SAT olmayan kimsenin el sürmesine izin vermiyorduk.² En ağır malzemeleri taşıırken vatanı hizmetini yapan askerlerden yardım almamak sadece kendimize olan saygımızı artırıyor, bu durumdan en ufak bir şikâyet belirtisi de göstermiyorduk.

İşin ilginç bu kurallar sadece başlangıç kurallarıydı ve bir ömür itaat edilerek sorgulanmayacak yazılı olmayan SAT kanunlarının başında geliyordu. Yeni tanıştığımız bu dünyanın her gün sürprizlerle dolu yapısı bizi daha çok içine çekerken, artık hazır olduğumuzun

1 2-26 Mayıs 1989 tarihleri arasında ikincisi yapılan GATEWAY serisi eğitimlere katılan ABD SEAL-2 timinden gelen grubun başında Deniz Teğmen Chris B. Dugan vardı. Yeni taktiklerin ve malzemelerin öğrenilmesi açısından oldukça faydalı geçen bu eğitimler sırasında SAT timinin kıdemlisi Deniz Üsteğmen Hakan Gürkan, eğitime katılan SAT komando astsubayları: Yaşar Menekşe, Gökhan Erdal, Mustafa Güzel, Celalettin İyigör, Yakup Kocabıyık, Mehmet Yaşar Yücel, Abdullah Balcı, Orhan Özbey, Aşkın Çınar ve Şahin Özen’di.

2 Ne yazık ki yıllar sonra bu yetenekler Hasdal ve Silivri hapishanelerinde tutsak edilen SAT komandolarının işine fazlasıyla yaradı.

düşünüldüğü en önemli test haftası, bir başka adıyla Cehennem Haftası kapıya dayanmıştı.

Cehennem Haftası-Özel Hafta

SAT komando kursiyerlerinin ilk aylarda edindikleri yeteneklerini ağır şartlar altında test etmek, böylece ilerleyen eğitimlere devam edemeyecek durumda olanları ayırmak ve kalanların da kendilerine olan güvenlerinin bir kat daha artmasını sağlamak üzere düzenlenen Cehennem Haftası'nın, resmi adıyla Özel Hafta'nın, Temmuz ayı girildiğinde başlayacağını az çok tahmin ediyorduk. Cehennem Haftası başlamadan önce, futbolcu sınıf arkadaşlarımızdan biri dahil sekiz kişilik bir grup kursu bırakmıştı. Kalanlarsa hem dayanışma hem de fizik-kondisyon olarak oldukça iyi bir seviyeye gelmişti.

Temmuz ayı başlarken kurbağa adam eğitimleri safhasına da gelmiştik. Bu safha süresince bir yandan dershanede nazari eğitim alıyor, öte yandan da sürekli denizde uzun mesafe yüzmeleri ve serbest dalış eğitimleri yapıyorduk. Her gün biraz daha artan temposuyla oldukça yorulduğumuz günlerden birinin gecesinde, makineli tüfek ve ses bombalarının gürültüsüyle uyandırıldığımızda zorlu sınavın başlamış olmasının heyecanı ile üzerimizdeki kıyafetlerle kendimizi İncirtepe binalarının dışına attık.

Bazıları izli olduğu için çok rahat görebildiğimiz mermiler dört bir yandan sağa sola yağıyor, ışık mermileri ve ses bombaları her tarafımızda patlıyordu. Tüm bu karmaşaya kurs hocalarının gırtlaktan çıkan yüksek perdeli sesleri eşlik ederken, yat-kalk-sürün-koş gibi komutlarla oradan oraya süründürülüyorduk. Sabaha kadar devam eden ve sonu gelmeyeceğini düşündüğümüz bu karmaşanın içinde her türlü fiziki zorlamanın yanı sıra kursiyerlerin kapalı yer korkulunu olup olmadığını keşfetmeye yönelik testlerden de geçiyorduk.

Bunlardan birinde derinliği neredeyse insan boyundan biraz daha alçak bir su deposuna girmek zorunda bırakıldık. 17 kişi birbirimize iyice sokulmuş vaziyette yavaş yavaş seviyesi artan ve neredeyse hepimizi boğacak kadar yükselen soğuk suyun içinde, karanlıkta ve hiç sesimizi çıkarmadan beklememiz isteniyordu. Kişisel özellikleri panik yapmaya uygun ve kapalı yer korkusu olan birinin asla geçemeyeceği bu gibi testleri bir bir aşmadıkça kursun sonunu görmemiz zor gözüküyordu.

Tüm bunlar olurken kurs eğitmenlerinin her zaman yanımızda olduğunu ve tehlikeli bir durumda eğitimi durduracaklarını düşünüyorduk. Ancak haftanın ilerleyen günlerinde anladık ki aslında bu testler kendi kendimize çözümler üretmemizi ve birbirimize

güvenmemizi sağlamak üzere de planlanmıştı. Bu nedenle bazı riskler de alınarak tamamen gözetimsiz bırakıldığımız anlar da olmuyor değildi. Örneğin İstanbul Boğazı'nda iki nokta arasında denizden intikal eğitimlerinde yanımızda kurs eğitmenleri olmadan, verilen mevkiller arasında kürek çekerek kendi başımıza gitmemiz isteniyordu. İstanbul Boğazı gibi gece dahi gemi trafiğinin durmadığı bir bölgede yapılan eğitimler zaman zaman tehlikeli bir hal de alabiliyordu.

Cehennem Haftası süresince kursiyerlerin günde ortalama bir-iki saat uyumalarına izin verildiğinden her fırsatı uyumak için kullanmayı da bu safhada öğrendik. O dönemde edindiğimiz yeteneklerle, yürürken, koşarken, kürek çekerken hatta yüzerken bile uyumayı beceriyorduk. Bu nedenle İstanbul Boğazı'nda IBS botla kürek çektiğimiz bir gece denizin üzerinde koşarken gördüğüm tavşanlar, Cehennem Haftası'nın en ilginç deneyimlerinden biri oldu benim için. Tavşanların arkasından düdüğünü acı acı öttüren dev bir tankerin geldiğini görür görmez hiçbirimizde uykunun zerresi kalmamıştı.

Kursiyerin kasıtlı olarak aşırı yorulduğu ve fiziki sınırlarının en üst seviyede test edildiği bu haftanın ruhen de zorlayıcı olduğu bir başka gerçektir. Örneğin kursiyerlere adeta mükâfatmış gibi düzenlenen şölen akşamında yaşatılanlar buna iyi bir örnektir. SAT Komando Kursu'nun en önemli öğretilerinden biri beraber görev yaptığın silah arkadaşının dışında kimseye güvenmemeyi ve her duyduğuna inanmamayı sağlamaktır. Ne yazık ki SAT kursu süresince buna kurs eğitmenleri/hocalar da dahildi. Artık çok yorulduğumuz için zor eğitimlerin sona erdiğini ilan eden hocaların düzenlediği özel ziyafet akşamında, kursiyerler eğitmenler tarafından mangalda pişen etlerle tika basa ve elleriyle doyuruluyordu.

Bu akşam süresince kursiyerlerin şarkı söylemek başta olmak üzere özel yeteneklerini sergilemeleri de bekleniyordu. Benim gibi sesi kargadan az iyice olanlar için duruma göre icatlar da vardı. Bursalı olduğum için "Sen iyi kılıç-kalkan oynarsın," denerek elime tutuşturulan büyükçe bir yemek kazanının kapağı ve kepçeyle herkesin önünde Bursa kılıç-kalkan oyununu oynamak zorunda bırakılmak bir yandan topluluk önünde utanma duygularınızı kırıyor bir yandan da insana "Kimse kendini bundan daha fazla küçük düşüremez," duygusunu yaşıtıyordu. Bu duygu eğer sizi yıkmıyorsa mutlaka güçlendiriyordu.

Mangalda pişen etlerin yanı sıra, iğrenme duygunuzu da tamamen ortadan kaldırmaya yönelik kurbağa testi de öteki sınavlardan biriydi. Kursiyerlerin gündüz yakaladıkları dere kurbağalarını öldürmeden ağızlarında dakikalarca tutmaları isteniyor, gecenin

sonunda da kurbağa bacaklarından ziyafet çekiliyordu. İşin en acı yanı da saatler süren yeme içme, kurbağa sevme seanslarından sonra, tka basa dolu midenizle koşmanız istenen maraton mesafesiydi.

Sıradan bir insanın bu kadar çok yemek yedikten sonra koşması ya da herhangi bir sportif faaliyette bulunması durumunda mutlaka ya spor yapmayı bilmediği ya da aklından zoru olduğu düşünülebilir. Ancak eğer bir SAT komandosu olinayı kafanıza koyduysanız, gırtlığınıza kadar dolu bir mideyle nasıl maraton koşacağınızı da öğrenmek zorundasınızdır. İlk dakikaları kusmakla geçen bu koşunun da Cehennem Haftası'nın son faaliyeti olduğunu düşünüyorsanız, SATkursu hakkında hâlâ en ufak bir fikrinizin olmadığı söylenebilir.

Adı üstünde, Cehennem'in ne olduğunu en iyi öğretmeyi hedefleyen bu haftanın tek bir faaliyetinde dahi olayların ne zaman sona ereceğini tahmin edemiyorduk. Artık biteceğinden ümidi kestiğimiz uzun bir haftanın sonunda yine hiç beklemediğimiz bir anda sona eren Cehennem Haftası'nı sadece üç kayıpla tamamladığımızda, hayatımızda da yeni bir safhaya geçtiğimizi biliyorduk. Ancak günler süren ağır eğitimlerin ve uykusuzluğun en büyük yan etkisi hafta sonu iznine gönderilen kursiyerlerin belediye otobüslerinde uyuyakalarak aynı hatta birkaç kez gidip gelmeleri olacaktı.

16. Dönem SAT Komando Kursu mezuniyetine doğru

Cehennem Haftası'nın ardından yaz aylarıyla birlikte kurbağa adam eğitimleri de sona erdi. Bu eğitimler süresince sadece açık devre dalış cihazlarını değil kapalı devre dalış cihazlarıyla dalmayı da öğrendik. Deniz Komando görevlerinin vazgeçilmezi olan kapalı devre dalış cihazları, soluduğunuz havayı tekrar tekrar kullanmanızı sağlayan tasarımıyla satha hava kabarcığı bırakmanızı engelliyor, böylece sizi sualtında adeta görünmez kılıyordu.

Bu dönemde kullandığımız dalış kıyafetleri, yıllardır duyduğumuz malzeme eksikliğinin tersine hiç kullanılmamış ve iyi durumdaydı. Kursun önemli bölümünü bitirdiğimizi düşündüğümüz anda kursun son kaybını da yine bu dönemde verdik. Kurs kıdemlisi olan öteki futbolcu sınıf arkadaşımızın ciğerlerinde belli belirsiz bir ağrı başlamıştı. Hafta içinde başlayan bu ağrıya müdahale gecikince sorun daha da büyüdü ve kurstan ayrılmasına kadar uzanan bir süreci peşinden sürükledi.

Bir kez daha anladık ki kursa fizik ve ruh olarak hazır gelmeniz yetmiyor, bir de şansınızın yaver gitmesi gerekiyordu. Ne yazık ki kurs sırasında çeşitli kemik kırıklarıyla karşılaşılması ya da soğuk algınlığıyla başlayan ve hiç dinlenemeden hastalığın ilerlediği

durumlar sıklıkla görülüyordu. Kursun yarından fazlasını bitirdiğimizde mezun kadrosu da ortaya çıkmış oldu.

Kurbağa adam eğitimleriyle tamamlanan ikinci safhanın sonu, Kartal-Yalova adıyla bilinen uzun yüzmeyle bitti. Ağustos ayı sonlarında bir sabah erkenden Tuzla Deniz Harp Okulu açıklarında denize bırakıldığımızda bir an önce Yalova sahilinde karaya çıkmak için paletlerimizi olanca kuvvetimizle vurmaya başladık. Birçok kursta görülenin aksine Yalova'da sahile çıkan ilk grupla son grup arasında sadece 30 dakikalık bir zaman farkı vardı. Tamamlama zorunluluğu olan 7 deniz millik mesafeyi beş ila beş buçuk saat arasında bitirdikten sonra sıra daha teknik eğitimlere geldi.

Kursun dağ haftasında doğada nasıl aç kalmadan yaşayabileceğimizi, aynı zamanda her gün kilometrelerce yürürken kara harekâtı taktiklerini arazide uygulamayı, denizaltı eğitimlerindeyse sualtında intikal eden bir denizaltıdan çıkmayı ve tekrar girmeyi öğreniyorduk.

Kursun her adımı tamamen sürprizlerle ve tam anlamıyla macerayla doluydu. Denizaltı eğitimlerinde henüz satıhtayken üzerine bağladığımız IBS botlarla dalışa geçen denizaltı, iri bir ispermeçet balinasının sırtına tutunmuşsunuz hissi veriyordu. Dalabilmek için özel bölmelerine su alırken kaçırdığı havanın yarattığı etkiyi tarif edebilmek için tam da orada o denizaltının üzerinde olmalıydınız. Karşına çıkan bütün engellere karşın tam da istediğim yerde, bir işten ziyade bir maceranın tam ortasındaydım.

Kursun sonlarına doğru denizaltı ve helikopter eğitimlerini bitirdikten sonra Kayseri'ye paraşüt yer eğitimleri ve atlayışlarına gittik. Paraşüt atlayışları baştan korkutucu gelse de bütün kursiyerler atlayışlardan büyük zevk aldık. Daha sonra içimizden serbest paraşüt kursu sonrasında daha üstün yeteneklerini ortaya koyan ve Ordu Milli Takım sporcusu olacak kadar ilerleyenler de oldu. Kursun sonu yine Keçilik'te ve tahrip eğitimleriyle geçti. Kurs 22 Aralık günü sona erdiğinde, artık 17 Nisan sabahı Çubuklu'dan yola çıkan aynı insanlar değildik. Oldukça zorlu bir dönemi takım ruhu içinde bitirmiş ve SAT komando brövelerimizi takınayı hak etmiştik.

Nasıl aynı insanlar olmamız beklenebilirdi ki! Sekiz ayı bulan eğitimlerimiz süresince bedenlen ve ruhen sınırlarımızı bizim bile hayal edemeyeceğimiz kadar genişletmiştik. Takım olmanın anlamını öğrenmiş, silah arkadaşlığının ne demek olduğunu bir kez daha kavramıştık. Kendi açımdan duruma bakıldığında ise yıllar önce verdiğim sözü yerine getirmiş olmanın mutluluğu vardı. Ayrıca uzun yıllar hayalini kurduğum yeni bir aileye adım atacak olmak heyecanımı daha da artırıyordu.

Aynı coşkuyu paylaştığımız 16. Dönem SAT Komando Kursu'ndan mezun olmayı başaran personel şöyleydi: 1987 nasıplı Deniz Teğmenler: Gökhan Yaşar Duran¹, Ali Türksen. Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Ali Faik Akbaydoğan (1985). 1987 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Rasim Demirtaş, Alpay Saban, Hikmet Gürer, İshak Balçın, Levin Keten, Oğuz Yeşilyurt, Murat Akkan, Mehmet Emin Koçak, Halil Cura, Süleyman Mavi.

Kursun sona ermesiyle Deniz Harp Okulu mezuniyetimin ardından büyük hayat idealime kavuşmuştum. 1989 yılı zor ve tedirginlikle geçen bir sene olmuştu. Bir yandan kursun müfredatından zevk almaya çalışırken herhangi bir aksilik nedeniyle kurstan ayrılmamak için de dua ediyordum. Başıma hiçbir terslik gelmeden mezun olduğum kurstan sonra başlayacağım hayatsa, gördüklerimin yanında adeta bir hiçti. 1990 yılına girerken yalnız benim için değil, SAT Grup Komutanlığı ve dünya için de değişimlerin başladığı bir dönem oldu.

1 Deniz Teğmen Gökhan Yaşar Duran, ilerleyen yıllarda kendi nam ve hesabına Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde hukuk öğrenimi gördü. Mezuniyetini takiben şahsi isteği ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın oluruyla askeri hâkim sırafına geçen Gökhan, bugün Deniz Askeri Hâkim Albay rütbesi ve hukuk doktoru unvanıyla SAT tarihindeki tek örnektir.

ALTINCI BÖLÜM

1990-1993 yılları arasında SAT komandoları

1990 yılı ve Sıvatdere’de başlayan yeni hayat

SAT kursunun tamamlanmasını takiben kısa bir süre eski görev yerlerimizde tayin için bekledikten sonra, yeni mezunlar olarak birer ikişer SAT Grup Komutanlığı’na katılmaya başladık. 1990 yılı SAT Grup Komutanlığı açısından da mevcudun arttığı ve yeni bir ünitin kurulduğu yıl oldu. Ancak yeni kurulan ünit, SAT’lar için pek de uygun olmayan bir tayin politikasıyla oluşturulmuştu.

Son dönem mezunlarının öteki ünitlere bir-iki kişi olarak tayin edilmesini beklerken, tüm 16. Dönem olduğu gibi yeni kurulan SAT 5. Ünit Komutanlığı’na tayin edildi. Bir de tüm genç mezunların başına yüzbaşı rütbesinde bir ünit komutanıyla kıdemli bir astsubay verilmişti. SAT Grup Komutanlığı’nın öteki personelinden ayrı olduğumuz bu teşkilatlanma bize ikinci bir kurs havası verecekti.

SAT 5. Ünit 1. Tim Komutanlığı görevine katılmak üzere 5 Şubat 1990 Pazartesi günü, o hafta Sıvatdere’ye taşınan SAT Grup Komutanlığı lumbarağzından içeri girdim. Sıvatdere, İstanbul Boğazı’ndan Karadeniz’e çıkar çıkmaz Anadolu Feneri’ne yakın, sahildeki küçük bir askeri birlikti. Daha doğrusu ABD’nin, Karadeniz’deki demirperde ülkelerini dinlemek üzere soğuk savaş döneminde kurduğu, devasa bir dinleme anteni de bulunan küçük bir elektronik tesisiydi.

Terk edilmiş ve uzun süredir kullanılmamış binalarına üç yıllığına yerleşeceğimiz Sıvatdere’deki bu birlik, musluklarına kadar ABD’den getirilerek inşa edilmiş, mini bir Amerikan üssü gibiydi. Riva tarafındaki SAS Grup Komutanlığı’yla arasında sadece uzun bir kumsalı bulunan birlik, aslında hafızalarımızda bugün bile yer edecek anıları yaşayacağımız yer olacaktı.

5 Şubat 1990 günü SAT Grup Komutanlığı’na katılımı takiben önce Grup Komutanı Deniz Binbaşı Remzi Karaca’ya kendimi tanıttım. Başta Binbaşı Karaca olmak üzere, kurs süresince birçok personelle aramızda göz aşinalığı oluşmuştu zaten. Deniz tarafı Karadeniz’in rüzgârına ve dalgalarına açık, kara tarafı alabildiğine yeşillik olan komutanlıkta, personelin hem görev için hem de sosyal anlamda kullanacağı alan oldukça kısıtlıydı. Subaylar için ayrılan bölümde iki ranzalı bir oda ve elbise dolapları vardı. Komutan dışında ki subayların kullanabileceği oda sayısı ise tekti.

Ambar olarak, yerden 1,5 metre yüksekliğe örülmüş duvarların üzerine, yarım daire şeklinde metalle kaplı tavanı olan barakalar kurulmıyordu. Uzun Deniz Harp Okulu yılları, bir buçuk yıllık gemi görevi ve sekiz ayı aşan zorlu bir kurs döneminin ardından aldığım ilk SAT komando görevi de, 5. Ünit'e tahsisli barakanın duvarlarını ve raflarını boyamak oldu.

Kurs sırasında her işimizi kendimiz görmeye zaten alışmıştık. Bundan sonraki meslek yaşantımda da er/erbaş rütbesindeki askeri personelle bir arada görev icra etmeyecektim. Subay-astsubay, bütün malzememizi kendimiz hazırlamak, bakımını yapmak ve bir yerden başka bir yere taşımak gibi angarya görülebilecek hususlar, bizim için malzememize SAT olmayan kimsenin elini sürdürtmeyeceğimiz bir gurur meselesiydi.

SAT Grup Komutanlığı'nın 1990-1993 yılları arasında geçici olarak Sıvadtare'ye taşınmasının sebebi, Keçilik'teki binanın yıkılarak yerine yenisinin yapılacak olmasıydı. Eski binanın boşaltılmasından kısa bir süre sonra da yeni binanın temeli atılarak inşasına başlandı.

Keçilik-Sıvadtare arasındaki bu taşınmanın ilk telaşını atlattıktan sonra eğitimlere başlayabildik. 1990'lı yıllara kadar uzun süre eğitimlerdeki standartlar konusunda da eksikler vardı. 1980'li yılların sonlarına doğru SAT özel ihtisasına yönelik bu eksiği fark eden dönemin Kuzey Deniz Saha Komutanı Koramiral Vural Bayazıt, eğitim kılavuzları hazırlanması ve eğitimlerin belli standartlara göre yapılması konusunda bir emir vermişti.

Başlatılan çalışmalar paralelinde, hangi mesafenin kaç dakikada yürüleceği ya da koşulacağı, bir personelin yılda kaç mermi atacağı, fizik-kondisyon standartları gibi ölçülebilir bir sistem ortaya konmuştu.¹ SAT görevlerine yönelik belirlenen 40 çeşit eğitim için kodlu numaralar verilmişti. Bazen bu eğitimleri bir yarış havasında ve biraz da eğlence katarak yapardık. Bu kapsamda 5. Ünit olarak çıktığımız ilke eğitimlerden biri de harita ve pusula ile arazide intikal eğitimiydi.

Adeta bir *orienteering*² yarışı gibi geçen bu eğitimin bir anında, kendimi yüksek bir tepenin üzerinde buldum. Üzerimde şort-tişört, ayakkabımda spor ayakkabıları, elimde bir harita ve pusulayla soluk soluğa etrafta gördüklerime baktım. Ne tarafa dönsem yemyeşil bir arazi vardı. Tepenin hemen aşağısında birkaç inek otuyor, uzaktan

1 1990'lı yıllarda uygulanan bu sistem daha sonra değiştirilerek, yeni standartlara ve daha ölçülebilir bir sisteme geçildi. Ancak o dönemde uyguladığımız bu yöntemin de büyük faydası görülmüştü.

2 *Orienteering*: Koşarak hedef bulma. Yarışmacıların bir harita ve pusula ile arazide daha önce belirlenmiş hedefleri sırasıyla bularak tamamladığı bir parkurda yapılan spor dalı.

Karadeniz'in sesi ve kokusu geliyordu. Daha ötede birkaç köy evi gördüm.

Parkuru tamamlamak için önümde bulmam gereken iki hedef daha kalmıştı. Öğleden sonra da su üstü yüzmesi için paletlerimi ayağıma geçirip kendimi Karadeniz'e bırakacaktım. Şu an mesaideydim. Devlet bir de bu iş için bana maaş veriyordu. Bundan daha iyi bir meslek hayal edemezdim. Hayallerim gerçek, hobilerim mesleğim olmuştu. Ciğerlerime tertemiz havayı doldurduktan sonra kendimi tepeden aşağı olanca süratimle bıraktım.

En aceleci kurs 17. Dönem ve 1990 yılının öteki olayları¹

Şubat ayıyla birlikte yeni yaşıntımıza ve birliğimize alışmaya çalışırken yeni açılacak SAT kursuna ilişkin alışılmadık bir haber aldık. O dönemde Donanma Komutanı olan Oramiral İrfan Tınaz, emrindeki gemilerden TCG Akar'da yaptığı bir denetleme sonrasında subaylarla sohbet etmek istemiş ve bu sohbette de genç subayların meslek idealleri konuşulmuştu.

TCG Akar, uzun yıllar sonra Türk Deniz Kuvvetleri'ne kazandırılan yüksek tonajlı ve denizde ikmal kabiliyetli ilk akaryakıt gemisiydi. Projenin başlangıcında çok emeği geçtiği için adeta evladı gibi yaklaştığı TCG Akar gemisi ve personeline sık sık ziyaretler düzenleyen Oramiral Tınaz'ın bu sohbeti sırasında duyduğu cevaplar arasında Deniz Teğmen Murat Bilal'inki² diğerlerinden oldukça farklıydı.

SAT olmak istediğini, ancak hizmet yılı itibarıyla henüz bir yıl daha beklemesi gerektiğini söylemesi üzerine, 1989 nasıplı subayla-

1 17. Dönem SAT Komando Kursu ve 1990-2009 yılları arasındaki döneme ilişkin bilgilerin bir kısmı Deniz Yarbay Ercan Kireçtepe'yle Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nde 12-13 ve 26 Haziran 2012 tarihlerinde yapılan röportaj desteğiyle hazırlanmıştır. Deniz Yarbay Ercan Kireçtepe, 1989 yılı Deniz Harp Okulu mezunudur. Deniz Harp Okulu mezuniyet törenlerinde koruma görevine katılan SAT'larla tanıştıktan sonra bu ihtisası seçmeye karar veren Kireçtepe, Gelibolu doğumlu olmasına karşın bütün ailesi Küçük Anafarta Köyü'ne mensuptur. Dedesinin 16-17 yaşlarında daha asker bile değilken katıldığı Çanakkale Savaşı sırasında Kireçtepe mevkiinde ağır yaralanması nedeniyle bu soyadını almışlardır. Deniz Harp Okulu yıllarında gördüğü kurbağa adam kursunu birinci bitirecek kadar başarılı olmasını, küçüklüğünü zıpkınla balık avlama uğruna denizde geçirmesine borçludur. Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nde beş yıla yakın hapis yatan Kireçtepe, hükümeti ve TBMM'yi yıkmaya teşebbüsten iki kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası istemiyle yargılanırken 27 Ocak 2014'te tahliye edilmiştir.

2 Bilal'in açıksözlü bu tavrı sınıf arkadaşları için bir yıllık kazanç oldu ve kendisi de dahil kalabalık bir grupla kursa başladılar. Ancak Bilal daha 1990'ların ortasına gelmeden TSK'dan ayrıldı. Son olarak ABD'nin Florida Eyaleti'nde Key West kıyıları başta olmak üzere dünyanın birçok dalış merkezinde dalış eğitmenliği yapıyordu.

ra sıra gelmemesine karşın SAT Komando Kursu'na katılma olanağı doğdu. Bu konuda gerekli emri veren Oramiral Tınaz, SAT tarihinde başına en fazla olay gelen 17. Dönem'in subay mevcudunu da böylelikle artırmış oldu.

30 Nisan 1990 tarihinde başlayan 17. Dönem, kursa başladıktan kısa bir süre sonra acı bir olaya şahit olmak zorunda kaldı. 14 Mart 1985 tarihinde dalış eğitiminde kaybolan Deniz Üsteğmen Sami Arıcı'nın naaşı bir balıkçının ağına takılmış olarak yine aynı yerde, yani Keçilik Koyu'nda bulunmuştu. İncirtepe'deki kurs binasından yüzme eğitimleri için Keçilik'e inen kursiyerler, Üsteğmen Arıcı'nın naaşının sudan çıkarılmasını izlemişlerdi.

Ne yazık ki Arıcı'nın akıbeti, bu görüntüyü izleyen iki 17. Dönem mezununun başına daha gelecekti. Bu olaydan sadece üç yıl sonra Deniz Üsteğmen Arif Ekmekçi, 13 yıl sonra da Deniz Astsubay Başçavuş Ziya Çaydaşı, eğitimler sırasında meydana gelen kazalarda ve ikisi de Karadeniz'de kaybolacaktı. Ancak 17. Dönem'in tek şehidi ve başına olay gelen personeli Arif ve Ziya olmayacaktı.

30 Nisan 1990 tarihinde sekiz subay, 27 astsubayla başlayan kursu, 16 Ocak 1991 günü tamamlayan yedi subay, 10 astsubay personelin rütbe ve isimleri şöyleydi: Deniz Üsteğmen Arif Ekmekçi (1986) (Şehit-15 Nisan 1993). 1988 nasıplı Deniz Teğmenler: Oktay Erdem, Bülent Usta (Şehit-15 Şubat 1996). 1989 nasıplı Deniz Teğmenler: Hakkı Akyazı, Levent Bektaş, Ercan Kireçtepe, Murat Bilal. 1987 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Hüseyin Karakuş, Ahmet İğdeli, Işın Ceylan. 1988 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Tanel Erenay, Aykut Tetik (Şehit-15 Şubat 1996), Ziya Çaydaşı (Şehit-21 Mayıs 2003), Cem Kırca, Cavit Özmen, Hayati Akbıyık (Vefat-23 Nisan 1993), Âdem Ersöz.

Kursa başlamadan çok önce Deniz Harp Okulu öğrencilik yıllarında dahi SAT eğitimlerine alışkın olan bu gruptaki 1989 yılı mezunlarının sırrı şuydu. 1988 yılında dönemin Genelkurmay Başkanı, Kara Harp Okulu öğrencilerinden istekli olanlara paraşüt eğitimi verilmesini emretmişti. Kara Harp Okulu öğrencileri için başlayan eğitimler, sırasıyla Deniz ve Hava Harp Okulları'nda da uygulanınca, 1989 mezunlarının önemli bir bölümü daha öğrencilik yıllarında paraşüt eğitimiyle tanışmış oldu.¹

Ertesi yıl bu kez Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından başlatılan bir uygulamayla Deniz Harp Okulu öğrencilerine kurbağa adam kursu verilmeye başlandı. Kursu verenlerse başta SAT komandoları

1 Birkaç yıl uygulanan paraşüt eğitimleri, bilinmeyen bir nedenle bir süre sonra Deniz Harp Okulu öğrencileri için kaldırıldı.

olmak üzere, SAS ve dalgıç personelinden oluşturulan eğitimci kadrosuydu.¹

Ancak SAT Komando Kursu'na bu kadar hazır ve istekli gelen 17. Dönem personeli, SAT tarihine en talihsiz ve en fazla kayıp veren mezun grubu olarak geçecekti. Deniz Üsteğmen Arif Ekmekçi 15 Nisan 1993 günü Karadeniz'de yapılan SAT-denizaltı müşterek eğitiminde kaybolurken aradan yıllar geçtikten sonra sadece dalış paleti bulunabildi.

Deniz Üsteğmen Bülent Usta ve Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Aykut Tetik, Kardak Krizi sonrası Aksaz'da meydana gelen helikopter kazasında 15 Şubat 1996 gecesi şehit oldular.

Deniz Üsteğmenler Hakkı Akyazı ve Murat Bilal'le Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Cem Kırca, kurs mezuniyetlerinden bir süre sonra TSK'dan ayrıldılar. Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hayati Akbıyık paraşüt eğitimleri için bulunduğu İzmir'de 23 Nisan 1993 günü bir kavgayı ayırmaya çalışırken arkasından böbreğine saplanan bir sıyrma bıçağıyla öldürüldü.

Deniz Astsubay Başçavuş Ziya Çaydaşı, 21 Mayıs 2003 günü Karadeniz'de icra edilen GZM eğitimleri sırasında devrilen ATAK bottan² düşerek kayboldu ve naaşı halen bulunamadı. Deniz Astsubay Başçavuş Âdem Ersöz serbest paraşüt atlayışları dönüşü Antalya'dan İstanbul'a gelirken geçirdiği trafik kazası sonrası yaşadığı sağlık sorunları nedeniyle çok genç yaşta TSK'dan ayrılmak zorunda kaldı. Son olarak Deniz Yarbay Ercan Kireçtepe ve emekli Deniz Binbaşı Levent Bektaş, Poyrazköy Komplosu nedeniyle 24 Nisan 2009 tarihinde tutuklanarak, iki kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla yargılanmaya başladılar ve beş seneye yakın hapis yattılar.

Taşla tamir edilen serbest paraşütler

1990 yılı boyunca 17. Dönem'in yetiştirilişini uzaktan izlerken³ eğitimlere de yeni hazırlanan talimnameler paralelinde olanca hızıyla devam ediyorduk. 5. Ünit Komutanı tayin edilen yüzbaşı hariç, aynı ünitin iki tim komutanı sınıf arkadaşı olarak Deniz Teğmen Gökhan Yaşar Duran'la birlikte tüm eğitimleri icra ettiriyorduk. Ancak öteki

- 1 Ara ara kesintiler olmakla birlikte 1989 yılında başlayan bu eğitimler, bugün hem Deniz Harp Okulu hem de Deniz Astsubay Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinden istekli olanlara ve kurs standartlarını yerine getirenlere verilmeye devam etmektedir.
- 2 ATAK Bot: 10,10 metre boyunda, sert plastik gövdeli, yüksek süratli (+35) SAT görev botu. (İngilizce terimi RHİB: Rigid-Hull-Inflatable-Boat ya da RIB: Rigid-Inflatable-Boat).
- 3 SAT kursiyerleriyle SAT Grup Komutanlığı personelinin mesai saatleri dahilinde bir araya gelmesi uygun karşılanmazdı.

tim personeli de 16. Dönem mezunu olunca eğitimler bazen kurs havasında geçmiyor değildi.

1990 yılının bahar ayları geldiğinde ilk defa tüm SAT Grup Komutanlığı personeliyle birlikte İzmir-Doğanbey Bölgesinde icra edilen Efes Tatbikatı'na katıldık. Genç bir Deniz Teğmeni olarak görevim, amfibi çıkarma harekâtı öncesi çıkarma plajının haritasını çıkaracak grubun içinde ve elbette denizde olmağı.

Avcı bottan suya atladıktan sonra sağımda ve solumda dizilmiş öteki yüzücüleri görünce aklıma 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Pladini Plajı'nın keşfini yapmak için suya giren komandolar geldi. Ege Denizi'nin pırıl pırıl lacivert rengine kendimi kaptırmış derinliği ölçmeye çalışırken, bir yandan da üzerimizden geçen F-4 jet uçakları sahil hedeflerine bomba yağdırıyorlardı. Hava bu kadar güzel, deniz sakin ve sahildeki tepenin üzerinde tatbikatı izleyen gözlemci grubu olmasa, kendimi bir savaşın tam ortasında hissedebilirdim.

Birkaç ay önce Sivatlere'de eğitimlerde duyduğum hissi yeniden yaşadım. SAT kursundan mezun olarak kendimi gerçekten yararlı hissedebildiğim bir ihtisasa sahip olmuştum. Mutluydum. Çok zor bir eğitim döneminin mükâfatını görmeye başlamış, birkaç yıl önce imrenerek baktığım SAT komandolarının arasında kendime bir yer bulabilmişim.

1990 yılında olanca hızıyla devam eden eğitim ve görevlerden biri de ABD SEAL timleriyle sürdürülen GATEWAY serisi eğitimler oldu. Henüz 5. Ünit'in eğitim sırası gelmediğinden eğitimleri çoğunlukla uzaktan izliyor, fırsat olursa eğitim brifinglerine katılmaya çalışıyorduk. Meslek yaşamlarının önemli bir bölümü deniz aşırı görevlerde geçen SEAL'ların eğitim ve malzeme durumu da buna uygundu.

Uzun yıllardır elde mevcut kısıtlı malzemeye SAT görevlerini icra etmeye çalışırken, SEAL'ların 1990'lı yılların teknolojisini yansıtan silah ve teçhizatlarına imrenmemek mümkün değildi. 1990 yılında icra edilen bu eğitimler sırasında yıllarca gözümün önünden gitmeyen bir olay, malzeme yetersizliğimize karşın görevlerimizi icra etmedeki isteğimizi göstermesi açısından çok önemliydi.

1990 yılında icra edilecek SAT-SEAL ikili eğitimlerinde paraşüt atlayışı da planlanmıştı. O dönemde SAT Grup Komutanlığı envanterinde sadece karaya ve denize atlamaya uygun T-10 tipi otomatik¹

1 Paraşütçülükte temel anlamda iki tip paraşüt tipi/atlayışı vardır. "Otomatik paraşüt" ya da "otomatik atlayış", atlayıcının paraşütünün bir kolon vasıtasıyla hava vasıtasına irtibatlı olduğu ve uçaktan atlar atlamaz gerilme anında paraşütün çantasından dışarı sağılmasını ve tam gergi halinde de kolonla paraşüt arasındaki kopma ipinin üzerine binen yükü kopmasını, böylelikle paraşütün otomatik olarak açılmasını ifade eder. Bu atlayış şekli ve paraşüt tipinde atlayıcının tek yapması gereken

paraşütler vardı. SEAL'lar ise, paraşüt atlayışları için talimatları gereği sadece ABD makamlarınca sertifikalandırılması yapılmış paraşütlerle atlayabiliyorlardı. Bu nedenle yanlarında getirdikleri Mach III Alfa tipindeki serbest paraşütleri kullandılar.

Koltuk altları ve bacak araları özel parçalarla takviyeli, düşüş hızını yavaşlatan yarasa tipindeki özel uçuş tulumlarını daha önce çoğumuz görmemiştik bile. Paraşütlerini atlayışa hazırlayan SEAL'ların bu görüntüsünün yanında malzememiz yoktu ama yeteneğimiz vardı. Serbest paraşütçülük SAT komando yetenekleri arasında anılmaya başlayalı birkaç yıl olmuştu. Deniz Kuvvetleri'ndeki birçok komutanın bile, denizcilerin paraşütle atlamasına fantezi gözüyle baktığı bir ortamda kendimize paraşüt aldırabilmek için daha uzun yıllar beklememiz gerekecekti.

O günlerde Türk Kuşu'na ait serbest paraşütlerden iki tanesi geçici olarak SAT Grup Komutanlığı'nda bulunuyordu. Yeşil-beyaz-kırmızı renklerden oluşan, sportif maksatlı üretilmiş bu iki serbest paraşütün askeri malzeme olmaması bir yana kendileri de sağlam değildi. Yine de gönüllü olarak atlamak isteyen Deniz Yüzbaşı Ata Güneyligil ve Deniz Üsteğmen Kemal Kesen paraşütleri aralarında paylaştılar.

Yüzbaşı Güneyligil'in paraşütü atlanabilir durumda olsa da Üsteğmen Kesen'in paraşütünde, paraşüt ipleriyle kuşam tertibatının bağlantısını yapan sustalı kilitli D halkalarından biri fazla atlayıştan dolayı bozulmuş ve hafif açılmıştı. Amerikalıların yanında mahcup olmamak için son serbest paraşüt kursu mezunlarından Kesen eline bir taş alıp D halkasını vura vura yerine oturttu.

Kilit kısmındaki dişlerden bir ikisi tutmuştu ama D halkası tam olarak tamir edilmemişti aslında. Hele paraşütün açılma anında, süratinin bir anda saate 200 kilometre civarından neredeyse sıfıra ineceği göz önüne alınırsa, halkaya binecek yükün büyüklüğü daha da iyi anlaşılıyordu. Son model kıyafetlerini ve paraşütlerini kuşanan

kendini hava vasıtasından düzgün bir vücut pozisyonuyla dışarı atmak ve 4-6 saniye içinde paraşütün dolmasını beklemektir. Uçaktan yük atmakla herhangi bir farkı olmayan bu atlayış şekli nedeniyle SAT komandoları arasında otomatik paraşütle atlayanlar için "kapı yükü" tabiri de kullanılır. Öte yandan paraşüt eğitiminin ilk ve zorunlu safhası olan otomatik paraşüt atlayışlarında belli bir tecrübe kazanıldıktan sonra serbest paraşüt atlayışlarına geçilir. "Serbest paraşüt" ya da "serbest atlayış", atlayıcının paraşütünün hava vasıtasıyla herhangi bir irtibatının olmadığını, hava vasıtasını terk ettikten sonra belli bir süre düşüşü ve paraşütçünün paraşütünü kendisinin açmasını ifade eder. Paraşütçünün bayılma ihtimaline karşı paraşütün otomatik açma tertibatı bu sistemin bir parçasıdır. Hava vasıtasını terk ettikten sonra yaklaşık 12. saniyeden itibaren limit hıza (250-300 km/saat) girildiğinden düşüşte de paraşütü açma anında da vücut pozisyonunun düzgün olmasını, kısaca tecrübeyi gerektirir.

Amerikalılar, paraşütün D halkasına taşla yapılan küçük tamirati gözleri fal taşı gibi açılarak izlediler. Bu paraşütle atlayış yapacağımıza inanmak istemiyorlardı.

Amerikalıların şaşkın bakışları arasında, atlayış yapacak tüm personel, Deniz Kuvvetleri'ne ait AB-204 tipi deniz helikopterine doğru yürümeye başladı. Helikopterden çıkış yapan Türk ve Amerikalı Deniz Komandolarının havada bir süre süzülüşlerini heyecanla izledikten sonra, paraşütler yavaş yavaş açılmaya başladı. Mach III Alfa'ların gri rengi gökyüzünde belli belirsiz seçilirken, Türk Kuşu'na ait rengârenk paraşütlerimiz açılır açılmaz çok rahat fark edildi.

Şimdilik bir sorun görünmüyordu. Asıl sıkıntı bundan sonra başlayabilirdi. Bütün paraşütçülerin kazasız belasız yere inişlerini seyrettikten sonra koşarak yanlarına gittik. Taşla tamir edilen D halkalı paraşütümüz eğer irtifa biraz daha yüksek olsa ciddi sıkıntı çıkartabilirdi. D halkası atlayıştan önceki halinden daha da fazla açılmıştı ve neredeyse kırılmak üzereydi. Paraşüt iplerinin içinden çıkmasına ramak kala yere inen Üsteğmen Kesen ise Amerikalıların yanında mahcup olmamanın verdiği kıvançla sadece tebessüm ediyordu.

SEAL personeliyle eğitimlere ilişkin önemli bir ayrıntının anlamını da yıllar sonra anlayacaktık. Amerikalılar, eğitimler sırasında kullanılan ABD menşeli mühimmat ve patlayıcıdan artan olursa mutlaka imha ediyorlar ve Türkiye'de bırakmıyorlardı. Mühimmat ve patlayıcıların sağlam bırakılmaması, herhangi bir terör eylemi vb. faaliyette kullanılması ihtimaline karşı bir önlemdi. Kutular dolusu 5,56 ve 9 mm mühimmatın, patlayıcılarla bir arada ve tek seferde patlatılarak imha edildiğine hem bu eğitimde hem de devam eden eğitimlerde defalarca şahit olacaktık.

1990 yılının önemli olaylarından biri de Ertuğrul fırkateynini kaybedişimizin 100. yıldönümü olması nedeniyle TCG Turgutreis'in yaptığı Uzakdoğu ziyareti oldu. TCG Turgutreis'te görevlendirilen SAT komandosu Deniz Astsubay Başçavuş Zeki Boyacı ve birer SAS ve dalgıç personeli 3 Haziran 1990 günü Ertuğrul batığına bir anı dalgışı yaptılar.

TCG Yıldırım'la gidilen mükâfat görevi

1990 yılı 30 Ağustos günü üsteğmen rütbesine terfi ettikten sonra, adeta mükâfat olarak iki ay süreyle bir yurtdışı tatbikatı için TCG Yıldırım'da (F-243) görevlendirildim. O dönemde çok az yurtdışı faaliyeti olan SAT komandoları için Deniz Kuvvetleri tarafından bulunmuş bu motivasyon görevi, SAT görevlerine ilişkin değil basit sualtı işleriyle ilgiliydi.

Ancak tam da bu göreve gitmeme günler kala 8. Dönem mezunlarından Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Coşkun Öre 1 Eylül 1990 günü yeni aldığı arabasıyla geçirdiği trafik kazası sonucu vefat etti. SAT Grup Komutanlığı'na katıldıktan sonra ilk mesai arkadaşımızın kaybının verdiği üzüntüyle TCG Yıldırım'daki göreve katıldım. 16. Dönem Kursu'nun Cehennem Haftası safhasında kısa bir süreyle tecrübelerinden faydalanmak kismet olan, o dönemdeki hocam Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Mustafa Akyıl'la birlikte katıldığımız bu görevde yaşadığım bir olay da talimatların nasıl yazıldığına dair unutamayacağım tatsız bir hatıra oldu.

1990 yılı Eylül-Ekim aylarında katıldığım bu görev sırasında TCG Yıldırım Komutanı Deniz Kurmay Albay Erdal Bucak¹, ikinci komutan da Deniz Kurmay Yarbay Emin Murat Bilgel'di.² Tatbikattan arta kalan zamanlarda liman ziyaretleri İtalya'nın Adriyatik sahilleriyle İspanya'ya yapılıyordu. Bu ziyaretlerin en önemli özelliği de gece yarısı gemiye dönme zorunluluğuydu. Birkaç limanda bu kurala uyma konusunda gereken hassasiyeti göstermediğim değerlendirilmiş olmalı ki, mükâfatını İtalya'nın Taranto şehrinde limandan ayrılmadan önce aldım.

Görevimiz liman çıkışı öncesi TCG Yıldırım'ın demir zincirini ve gemi gövdesinin sualtı kontrollerini yapmaktı. Limanda dalış yapmak denizin sakin olması ve derinlik göz önüne alındığında emniyetli gözükebilir. Ancak limanda bulunan tüm gemilere haber verilmemesi durumunda kontrolsüz giriş-çıkış yapan gemiler, sonar cihazının dalgıçların kulaklarına zarar verebilen sinyalleri ve en önemlisi dalış yaptığınız geminin denize iştirakli tulumbaları nedeniyle çok da emniyetli bir dalış değildir.

Dalış emrini gemi ikinci komutanı Yarbay Bilgel'den aldıktan sonra, gemi nöbetçi subayına dalış yapacağımızı bildirerek dalış teçhizatımızı hazırladık. Nöbetçi subayına, dalış yapacağımızı makine personeline benim haber vermeyeceğimi, kendisinin bildirmesinin daha uygun olacağını söyledikten sonra dalışa başladık.

Gemiyi baştan kıça sualtında iki kez yüzdük. Pervane kanatlarının tek tek kontrollerini yaptık. Son olarak demir zincirinin durumunu da gördükten yaklaşık yarım saat sonra sudan çıktık ve dalış malzemelerimizin bakımını yapmak üzere helikopter platformuna taşımaya başladık. Platformda bizi karşılayan, Deniz Harp Okulu'nda

1 O dönemde Deniz Kurmay Albay rütbesinde bulunan emekli Koramiral Erdal Bucak, 2009 yılı Yüksek Askeri Şûra (YAŞ) kararlarıyla, Güney Deniz Saha Komutanlığı görevinin ardından kadrosuzluktan emekliye sevk edildi.

2 Deniz Kurmay Yarbay Bilgel çok kısa bir süre sonra albay rütbesine terfi ederek TCG Yıldırım Komutanı olacak ve kendisiyle 1993 yılı Ocak ayında Lucky-S görevinde tekrar bir araya gelecektik.

Öğrenci Bölük Komutanı olduğu dönemden tanıdığım başçarkçı Deniz Binbaşı Öner Akın'dı.

Geçmiş olsun dileklerinin sebebini anlattığında öğrendik. Nöbetçi subayı dalış yaptığımızı makine personeline bildirmemiş, geminin vasatlarında (yanlarında) bulunan ve makine dairesindeki kontrol panelinde ikaz ışığını yakan "diver on" yani "sualtında dalgıç var" ikaz düğmesini de devreye almamıştı. "Sualtında dalgıç var" anonsu ise bir kez dahi yapılmamıştı.

Seyirden çok kısa bir süre önce yaptığımız bu dalıştan tesadüfen haberi olan başçarkçı Binbaşı Akın köprü üstünde seyir hazırlıklarını koordine ederken, makine dairesinden pervaneleri devreye almak için müsaade istenmişti. Pitch¹ kontrollü olan TCG Yıldırım'ın pervaneleri tam devreye alınacakken olaya müdahale eden Binbaşı Akın'ın söylediğine göre, dalış yaptığımızdan kimsenin haberi yoktu.

Büyük bir kazayı çok ucuz atlatmış olduğumuzu anladıktan sonra hemen nöbetçi subayını buldum ve dalışın bittiğini rapor ettim. Nöbetçi subayının tepkisiyse akıl alır gibi değildi: "Aa, siz dalıştaydınız sahi. Ben çöpü döktürmeye giderken dalışınızı makine dairesine haber vermeyi unuttum. Bitti mi dalışınız?"

Bu olaydan sonra SAT Grup Komutanlığı'na dönüşte dalış emniyet talimatını defalarca kontrol ettim ve gemi altına yapılan dalışlara ilişkin herhangi bir emniyet protokolü bulamadım. Daha önceki notların ve US Navy Diving Manual'dan² bulduğum bazı bilgileri de birleştirerek bir kontrol listesi ve protokol hazırladım.

Kısa bir süre sonra bazı başka ilavelerle birlikte emniyet talimatına giren protokolden sonra, gemi altlarına yapılan her dalış gemi yetkilileriyle imza altına alınmaya başlandı. Yeni bir bilgiye kan dökmekten sahip olmuştuk ama her zaman bu kadar şanslı olunmayacağını da zaman içinde öğrenecektik. TCG Yıldırım'da geçirdiğim iki aylık seyrin ve kazayla sonuçlanmayan tatsız bir arının ardından, aynı personelle bir sonraki beraberliğimiz çok kısa bir süre sonra olacaktı.

1991 yılı ve 5. Ünit'in yeni üyeleri

SAT komandosu olmak sadece özel ihtisas kursundan mezun olmakla bitmiyordu. Kurs sonrasında meslek yaşamı boyunca birçok kursa da katılmak zorundaydık. Bu kapsamda SAT unvanıyla

1 Gemi makineleriyle pervaneler arasında bağlantı yapıldıktan sonra "sıfır" aç derecesiyle dönen pervaneler, kanatların pitch açılarının değiştirilmesiyle gemiyi ileri ya da geri sevk eder. Pervanelerin boştaki dönmesi durumunda dahi etrafında bulunan dalgıçların paramparça olmaması mümkün değildir.

2 US Navy Diving Manual: ABD Deniz Kuvvetleri Dalış Kılavuzu. Türk Deniz Kuvvetleri'ndeki dalış faaliyetleri için de birebir kullanılmaktadır.

katıldığım ilk kurs, 1990 Ağustosunda üç hafta süreyle gördüğüm öğretim tekniği kursu oldu. Bu kursa, ileride SAT kursunda eğitmen olarak görev alabilecek bütün personel gönderiliyordu. Hemen bütün SAT subaylarının katıldığı bu kurstan sonra katıldığım ikinci kurs 1991 yılı Ocak ayında başladı. Ankara'daki TSK Savaş Beden Eğitimi ve Spor Okulu'nda gördüğüm altı haftalık kurs, biraz spor yapmaya biraz da Ankara'daki arkadaşlarımla görüşmeye yaradı.

Şubat ayı ortasında kurstan mezun olur olmaz İstanbul'a döndüğümde 17. Dönem mezunları da SAT Grup Komutanlığı'na katılışlarını tamamlamışlardı. 5. Ünit'in eksik kadrolarına katılan ve yıllar sonra aynı davada yargılanarak bir kez daha kader arkadaşı olacağımız subaylar, genç Deniz Teğmenleri Levent Bektaş (SAT 52. Tim Komutanı) ve Ercan Kireçtepe'ydi (SAT 53. Tim Komutanı). 17. Dönem'in kısmetine tam da o günlerde ABD, Birinci Körfez Savaşı'nı başlattı.

1991 yılını 5. Ünit personeli olarak Sıvadtare'de geçirirken SAT Grup Komutanlığı'nın öteki personeliyle de yakınlığımız artıyordu. Çok küçük ve olanakları kısıtlı bir tesis kullanıyor olmamıza karşın, personelin sürekli birbirine yakın olması birlik ve beraberliğe olumlu katkı sağlıyordu.

Yemeklerin subay-astsubay bir arada yendiği salonda, SAT komandolarının simgesi Kızgın Kurbağa, o dönemde askerliğini SAT Grup Komutanlığı'nda yapan ve mesleği mimarlık olan Deniz Asteğmen Mahmut Anlar tarafından çizilmişti. Olanakların yetersizliğine karşın kumsalda kurduğumuz voleybol sahasında öğle aralarını spor yaparak doldurmak ya da denize girmek, zevk haline gelen faaliyetlerimizden birkaçıydı.

18. Dönem SAT Komando Kursu'nun 30 Nisan 1991 günü İncirtepe'de başladığı günlerde, Sıvadtare'deki personel de Deniz Kuvvetleri Komutanı'nın katılacağı teftişin heyecanını yaşıyordu. Dönemin Kuvvet Komutanı Oramiral İrfan Tınaz'ın heyetiyle birlikte geleceği bu denetlemeye çok iyi hazırlarıldı. Daha doğrusu biz öyle olduğunu düşünüyorduk.

Nasıl olduysa, denetleme günü yaklaştıkça 5. Ünit Komutanı yüzbaşından kıdemli tüm subayların birer ikişer görevleri çıkmaya başladı. Sonunda Oramiral Tınaz denetleme için SAT Grup Komutanlığı'na geldiğinde kendisini karşılayan ve komutanlığa vekâlet eden en kıdemli subay, birliğin en genç yüzbaşı oldu. Bütün teçhizat ve başkaca eksiklerimize karşın en iyi halimizle karşıladığımız en kıdemli komutanımız Oramiral Tınaz ise Sıvadtare'de fazla

kalmadı. Komutanlığın durumunu hiç beğenmemişti. Denetleme bile yapmadan, görev kıyafetlerimizle kendisini beklediğimiz tabura gelerek konuşmaya başladı.¹

O günlerde televizyonda oynayan bir dizinin senaryosunda, uyuşturucu kaçakçılığı yapan balıkadamlar vardı. İsmi hatırlamakla birlikte, bugünkü yaygın tabiriyle izlenme orarı yüksek bir dizi idi. Oramiral Tınaz bizlere hitabına, denetlemeye ne kadar kötü hazırlanmış olduğumuzu anlatmakla başladı. Onun kafasındaki bahriye personeline uymuyorduk. Tembel ve özensizdik. Bu halimizle bize ihtiyacı yoktu. "Sizin gibi personel istemiyorum ben. Gidin uyuşturucu kaçakçılığı mı yapacaksınız ne yapacaksınız, benim sizin gibi adamlara ihtiyacım yok," tarzında, en kıdemlisi yüzbaşı olan bir topluluğa, özellikle genç personelin meslek sevgisini öldürecek bir konuşma yapmayı tercih etti.

Oysa biz, gece gündüz yapacağı denetlemeye hazırlanmış, Amerikalıların terk ettiği, 1950'lerden kalma, tuvaletleri sürekli taşan, suyu doğru dürüst akmayan, kaloriferleri çalışmayan hurda bir binayı adam etmiş yine de beyaz üniformalı en yüksek rütbeli komutanımıza kendimizi beğendirememiştik. Hangi geçmiş tecrübesine istinaden o konuşmayı yaptığını hiçbir zaman öğrenemesek de olayın etkisini uzun süre üzerimizden atamadık.

Oramiral Tınaz'la bu olaydan tam 12 yıl sonra ikinci kez karşılaşabildim. Bu kez kendisi emekli bir kuvvet komutanı, ben de Deniz Harp Okulu'na Öğrenci Tabur Komutanı olarak atanmış genç bir deniz kurmay yarbaydım. 2003 yılı Ağustos ayı başında Şûra kararlarının açıklanmasının ardından amiral tayinleri belli olmuştu. Deniz Harp Okulu Komutanı Tümamiral Özer Karabulut² görevi Tuğamiral İbrahim Akın'a devrediyordu. Törene davetli olan emekli Oramiral Tınaz, tören sonrası verilen kokteylde masaları tek tek dolaşarak sohbet ediyor, hal hatır soruyordu.

Benim de bulunduğum masaya geldiğinde, bir yandan kendisini başımla selamlayıp elimi uzatırken kendimi de tanıttım: "Komutanım ben Deniz Kurmay Yarbay Ali Türkşen. (SAT komando bröveni de göstererek) Ben SAT komandosuyum," dedim. Son derece zeki bir kişiliği olan emekli Oramiral Tınaz ne demek istediğimi hemen anlamıştı. 12 sene önce genç bir deniz üsteğmeni olarak bulunduğum

1 O günlerde denetleme taburlarına, SAT görevlerine yönelik tam teçhizatlı geçilirdi. Kimimizin üstünde balıkadam kıyafetleri ve dalış teçhizatı, kimimizde paraşüt, bir kısmımızda da kara harekâtı teçhizatı olurdu.

2 Kendisiyle daha sonra Silivri'de Balyoz davası kapsamında bir araya geldik. Emekli Tümamiral Karabulut, Birinci Balyoz iddianamesinin 94 numaralı sanığı oldu.

taburda topluca uğradığımız hakarettten sonra kurmay subay olmayı başarmış, uyuşturucu kaçakçılığı falan da yapmamıştım.

Tınaz, "Yıllar önce denetlemede yaptığım o konuşmayı kast ediyorsun değil mi?" dediğinde bu kez şaşırma sırası bendeydi. Duyduğu SAT kelimesiyle yıllar önce yaptığı konuşmayı hemen hatırladığına göre, belli ki kendisi de daha sonra bu konuşmadan pişmanlık duymuş olmalıydı. Verecek cevap bulamadım. Karşılıklı birbirimizi anlamıştık. Öteki masalarda olduğu gibi sohbete kalma-yarak, "Haydi afiyet olsun," dedi ve masadan uzaklaştı.

Oramiral İrfan Tınaz'ın SAT Grup Komutanlığı'nın hazırlık durumunu beğenmeyerek yapmadığı denetlemesinin ardından kısa bir süre sonra, Ağustos ayında Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nda da görev devir teslimi oldu. Deniz Albay Yüksel Akbayır tarafından dört yıl süreyle yürütülen komutanlık görevi, artık Deniz Albay Sabahattin Ayar'ındı. 1991-1993 yılları arasında bu görevde kalacak Albay Ayar görevi devralırken, ben de Eylül ayı itibarıyla İngilizce kursu görmek üzere Heybeliada'ya gittim.

O dönemde Deniz Kuvvetleri Lisan Okulu Heybeliada'daydı ve SAT Grup Komutanlığı'ndaki çoğu subay ve astsubay burada kursa katılırdı. Tam da bugünlerde yer darlığından İncirtepe'deki eski binaları kullanan ünitile 5. Ünit'in değişim sırası geldi. Sıvadtare'deki yeni binamıza taşınmadan önce yaklaşık bir yıl geçireceğimiz İncirtepe'ye taşınan silah arkadaşlarımla 1992 yılının Şubat ayında tekrar buluşacaktım.

1992 yılı, orman yakan SEAL'lar

1992 yılının ilk günleri 18. Dönem SAT komando kursiyerlerinin mezuniyetiyle başladı ve 30 Nisan 1991 tarihinde başlayan kurs, 13 Ocak 1992 günü sona erdi. 18. Dönem mezunların rütbe ve isimleri şöyleydi: 1989 nasıplı Deniz Teğmenler: Kürşat Tunçay, Mustafa Turhan Ecevit. Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Faruk Tekin (1988). 1989 nasıplı Deniz Astsubay Çavuşlar: Hasan Özkır, Deniz Gülgün, Ferzan Çağlar, Bülent Kuru, Hakan Gök (Şehit-5 Temmuz 1995), Ayhan Kuru, Salih Çörekçioğlu, Özcan Yeşiltepe.

Son iki mezunuyla birlikte 1989 yılı Deniz Harp Okulu mezunu subaylar, bugüne kadar aynı sınıftan SAT komando ihtisasına sahip en kalabalık sınıf olma rekorunu da toplam altı mezunla kırmış oldular. Daha sonra kendisiyle Poyrazköy Davası'nda bir kez daha kadar arkadaşı olacağımız Deniz Teğmen Mustafa Turhan Ecevit de, bir yıl önce katılmadığı SAT Komando Kursu'ndan mezun olabilmişti. Levent Bektaş'la birlikte uzun yıllar Deniz Harp Okulu ve Deniz

Gücü hentbol takımlarını şampiyonluklara taşıyan Turhan Ecevit'in deSAT olmasıyla, SAT Grup Komutanlığı'nın profesyonel sporcu sayısı arttı.

Mezuniyetinden kısa bir süre sonra çok genç yaşta kaybedeceğimiz Deniz Astsubay Çavuş Hakan Gök, 18. Dönem mezunlarından 5. Ünit'e tayin olan tek personeldi. Resmi listede ismi 5. Ünit'te geçmese de bir önceki kurs döneminden mezun Deniz Teğmen Murat Bilal'in de geçici olarak görevlendirilmesiyle, kalabalık bir kadroyla İncirtepe'deki 1992 yılı faaliyetlerimize başladık. Başlar başlamaz da Mart ayının 18'inde üzücü bir kaza sonucu silah arkadaşımız Deniz Astsubay Üstçavuş Nurettin Abacı'yı kaybettik.

18 Mart 1992 sabahı, Sıvadtare'de mesaiye giden servis aracı Akbaba Köyü'nden sola doğru Anadolu Feneri istikametine dönmüştü. Uzun ve dik yokuşun sonunda eski 12 numaralı kapıyı geçtikten kısa bir süre sonra yol kenarında gördükleri manzara nedeniyle durmak zorunda kalmışlardı. Yolun hemen yanında dumanlar ve kıvılcımlar saçan bir yüksek gerilim kablosu akla hemen o dönemde sıklıkla gerçekleşen terör saldırılarını getirdi.

Olaya dikkatle yaklaşan SAT'lar servis aracını hemen terketmiş ve ne olup bittiğini anlamaya çalışmışlardı. Anlaşıldığına göre çalışlıktaki küçük bir alan tutuşmuştu ve yangın hemen söndürülmezse büyüye bilirdi. Oysa kimsenin fark edemediği bir durum vardı ortada. Yangına sebebiyet veren yüksek gerilim kablosu kontrolsüz bir şekilde ortada duruyordu. Yangını arkadan çevirmek üzere yolun kenarındaki küçük tepesiği aşan Abacı bir anda yüksek gerilim kablosuyla karşılaşmış ve ne olduğunu anlayamadan yüksek gerilime kapılmıştı. Mucit karakteriyle SAT teçhizatlarını uzun süre kullanılabilir durumda tutan ve eski malzemeden yenilerini üretme konusunda maharetli Abacı ne yazık ki 14. Dönem'in ilk şehidiydi ama sonuncusu olmayacaktı.

Abacı'nın kaybının üzerimizde yarattığı etkiyi atamadan eğitime kaldığımız yerden devam etmek zorundaydık. GATEWAY serisi ikili eğitimlerin uygulama sırası 5. Ünit'e geldiğinden 1992 yılı Amerikalı personelle yoğun eğitimler icra ettiğimiz bir yıl oldu. 1992 yılında icra edilecek eğitimlerin ilk grubu Nisan ayı sonlarında Yeşilköy Hava Meydanı'nda uçaklarından indi. ABD 6. Filo'ya bağlı olarak Akdeniz'de görev yapan SEAL sualtı intikal vasıtaları timi SDV-2'nin personeli dört subay 12 astsubaylık bir platoon'du.¹ İçlerinde ABD'nin Panama çıkarmasına katılmış ve girdiği çatışmada

1 Platoon, bir SEAL timini oluşturan alt birimlerden birinin adıdır ve 16 kişidir. Bir SEAL timinde ihtiyaca göre alfabetik olarak sıralanan birçok platoon bulunur. Alfa, Bravo, Charlie, Delta vb.

vücudunun çeşitli yerlerinden yaralanmış Frank Currott gibi tecrübeli personelin yanı sıra, çok genç SEAL'lar da vardı. Kısa bir süre sonra tanıma fırsatı bulacağımız genç personelden biri de Deniz Üsteğmen Mike Goshagarian'dı.¹

Bugüne kadar sadece uzaktan çalışmalarını izlediğim SEAL personeliyle bu kez kıdemli tim komutanı olarak çalışacaktım. İlk defa ABD dışında göreve giden Amerikalı genç personelin bazı kültürel konulardaki eksiklerini konuşarak giderdikten sonra, bazı gençlere de buranın bir üçüncü dünya ülkesi olmadığını, bizleri eğitmek üzere değil karşılıklı eğitim yapmak üzere geldiklerini anlatmak zorunda kaldık. Yine de ilk dakikadan bu yana samimi bir hava içerisinde yürütmeye çalıştığımız faaliyetlerde sürekli bizlerden uzak duran ve kendi kendine söylenen Üsteğmen Goshagarian'ın davranışına bir anlam veremiyorduk.

Sonunda öğrendik ki, Ermeni asıllı Amerikalı Mike Goshagarian, anneannesinden Türklerin barbarlıkları üzerine dinlediği hikâyelerle büyümüş ve Türkiye'ye eğitime gelmemek için de dilekçe vermişti. Dilekçesi kabul edilmeyen Mike, şimdi barbar Türklerin arasında olmak ve hatta onlarla eğitim yapmak zorundaydı. Müttefik bir ülkeye eğitime geldiğini unutan Mike'ın bir hareketi bardağı taşıran son damla oldu.

O dönemde SAT Grup Komutanlığı binasının inşası sürmesine karşın, ara ara Keçilik Sahili'ndeki küçük atış poligonunu kullanıyorduk. Bu poligonda yapılan atışlarda çok büyük bir hata sonucu yükseğe nişan alınması durumunda dahi mermiler, en fazla poligonun hemen arkasındaki sık çalılığa gidiyordu. Ancak kasıtlı olarak atış yaparsanız bu sefer poligonun arkasındaki yolun üstünde kalan tepedeki ağaçlara ateş etmeniz kaçınılmazdı. Bugüne kadar herhangi bir kaza ya da yangın tehlikesiyle karşılaşmamıştık.

Atış eğitimleri sırasında, SEAL'ların getirdiği M203 bomba atar monteli M-16 A2'lerle biz de atış yaptık. M203'ler 40 MM'lik² bomba dışında aydınlatma mermisi de atıyordu. Mayıs ayında havanın henüz fazla ısınmamış olmasının da avantajıyla poligonun yukarısındaki tepeye Üsteğmen Goshagarian tarafından kasıtlı olarak yapılan aydınlatma mermisi atışı küçük bir yangın çıkarmasına karşın fazla büyümeden söndürüldü.

1 27 Nisan-8 Mayıs 1992 tarihlerinde icra edilen eğitimlere iştirak eden SDV-2 personeli: Deniz Yüzbaşı Tim Szymanski, Deniz Üsteğmenler: Mike Goshagarian, Phil Regier. CWO (Chief Warrant Officer-Subay-astsubay rütbeleri arasında ara bir rütbe) Frank Currott. Deniz Astsubaylar: Dirk Otto, Greg Dotson, Chris Eads, Troy Eagan, Jake Jacobs, Marlin McCabe, Jody McIntyre, Dave Phelan, Jan Richardson, Scott Rust, John Velasquez, Doug Waters.

2 MM: milimetre.

Mike'ın küfürler savurarak ve göz göre göre yaptığı bu atış, Amerikalıları da çileden çıkardı. Amerikalıların binbir ricası sonrası olayın fazla büyümemesinin ardından yaptığı hatayı anlayan Mike da daha sonra özür dileyerek havayı biraz olsun yumuşattı. İki haftalık eğitimin ardından son ateş başı akşamında, mangaldan yediği etlerin ve rakının etkisiyle içindeki Türk düşmanlığı da biraz olsun ölmüştü.

1992 yılının ikinci SEAL grubunu Temmuz ayı ortasında karşıladık. Bu kez SEAL-2 timinden gelen personelin arasında, kısa bir süre önce eğitim yaptığımız gruptan bir kısım personel de eklenince, grup toplam 15 kişi oldu.¹

Bu eğitimler sırasında SEAL tim personelinin harekât tecrübelelerinden yararlanırken, kullandıkları teçhizatın da fotoğraflarını çekiyor, modellerini öğreniyorduk. O günlerde yaygın bir internet uygulaması olmadığından, herhangi bir askeri malzemeyi değil sipariş etmek tarif etmek bile güçtü. Tüm teknik özelliklerini öğrendiğimiz ve fotoğrafladığımız malzemeyi sıralı komutanlıklar vasıtasıyla talep ettiğimizde karşılaştığımız manzaraysa her zamankinden farklı değildi. Bu taleplerin çoğu ya Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı seviyesinde uygun bulunmayarak üst makamlara bildirilmez ya da bildirilse bile SAT'ların malzeme ve teçhizat eksikliği için bir türlü ödenek bulunamazdı.

O yıllardaki silah ve teçhizat durumumuzu daha iyi özetlemek gerekirse, bir piyade erinden çok daha iyi durumda değildik. Kadro silahımız sabit dipçikli G-3 piyade tüfeği idi. Asheville sınıfı gaz türbinli TCG Yıldırım (P-338) ve TCG Bora (P-339) hücumbotları 1973 yılında ABD'den alınırken², gemilerle birlikte 14 adet sabit dipçikli M-16 A1 piyade tüfeği de gelmiş, 5,56 milimetrelik mühimmat standartlara uymadığından tüfekler SAT Grup Komutanlığı'na verilmişti.

G-3 piyade tüfekleri ve kimsenin paylaşamadığı 14 adet M-16 A1'in yanı sıra, M-79 bomba atar kullanıyorduk. Amerikalı personelin M-16 A2 tüfeğinin altına monteli bu silahı ayrı olarak taşımak zorundaydık. 88 milimetre (3,5 inch) roketatar, iki parça halindeki soba borusunu andıran görüntüsüyle, hem taşınması zor hem de kullanım ömürlerinin sonuna gelmiş durumdaydı.

1 13-24 Temmuz 1992 tarihleri arasında icra edilen eğitimlere katılan Amerikalı SEAL-2 timi personeli şöyleydi: Deniz Üsteğmen John N. Bocock, Deniz Teğmen Dan P. De Bono, CWO Frank Curott. Deniz Astsubaylar: Malcolm E. Hill, Joseph L. Ulicny, Hector J. Delgado, Mark L. Donald, Scott L. Biggar, Sean M. Millar, Scott D. Wilkins, Chris Auger, Jody McIntyre, Scott Rust, Chris Eads, Dave Phalen.

2 *Cumhuriyet Donanması 1923-2005*, Deniz Basımevi Müdürlüğü, Kasımpaşa-İstanbul, 2. baskı, Haziran 2005, s. 82.

Tabanca olarak 0.45 kalibrelik (11,43 milimetre) Colt M1911 tabancalarımız vardı ama şarjörleri sadece yedi mermi alıyordu. 9 milimetre atan tek silahımız Makine ve Kimya Endüstrisi (MKE) yapımı MP-5 makineli tabancalardı. Makineli tüfek olarak M-60 ve MG-3'ler vardı. Bıçaklar genelde K-bar tipinde ve birbirinden farklı bıçaklardı. SEAL ismiyle özdeşleşen MK 3 MOD 0 sualtı bıçaklarının kullanılmaya başlanması bile hemen hemen bu yıllarda oldu.

Öte yandan silahların şarjörlerini taşıyacak kütüklükler ve tabanca kılıfları kalın deriden ve oldukça hantaldı. O günlerde SAT Grup Komutanlığı'nda nöbet tutan erler de, göreve giden SAT komandoları da aynı MP-5 kütüklüklerini kullanıyorlardı. Palaskalarımızı taktığımız omuz kuşamları ise İkinci Dünya Savaşı teçhizatını andırıyordu. İstihkak olarak verilen kamufle elbiseler, o yıllarda kamufle elbise giyen tüm TSK bağlularına dağıtılan fıstık yeşili renkli, ay ışığında hatta gece karanlığında dahi parlayan ve neredeyse anti-kamufle nitelikli elbiselerdi.

Teçhizatımızın bu durumu, istediği malzemeye istediği gibi kolayca ulaşabilen Amerikalı personelin dikkatini çekti. Amerikalılardan öğrendiğimiz change ve swap kelimelerinin anlamının değiş-tokuş olduğunu öğrenince, bizde mevcut ne kadar tarihi malzeme ve elbise, hatta SAT baskılı şort-tişört varsa, hepsi SEAL'ların özel görevlere yönelik hazırlanmış, tabanca kılıfı, şarjörlük, kuşam takımları, kumanyalık, kamufle elbise, hatta bıçaklarıyla değiş-tokuş edildi.

Amerikalılar verdiği malzemenin yerine kolaylıkla yenisini koyabilirdi ama bizdeki malzemeyi arasalar bulamazlardı. İki tarafı da memnun eden bu takas yöntemi ilerleyen eğitimlerde de olanca hızıyla sürdü. Ne yazık ki Kardak Krizi'ne katıldığımız dönemde SAT personelinin çoğunun üzerinde, SEAL personelinden tişört ya da benzeri malzemeyele değiş-tokuş yapılmış şahsi teçhizatlar vardı. Bu durumun bir günde nasıl değişebileceğini ise kısa bir süre sonra yaşayarak öğrenecektik.

TCG Muavenet'in vuruluşu

1992 yılının sonunu, yine Amerikalı personelle ve bu kez onların sahasında bitirdik. 1992 yılı Eylül ayında Display Determination Tatbikatı nedeniyle 5. Ünit personeli olarak USS Trenton (LPD-14)¹

1 USS Trenton (LPD-14) ABD Deniz Piyade personelini taşıyan amfibi maksatlı ve doklu bir çıkarma gemisiydi. Hizmet süresinin sonuna doğru Hindistan Deniz Kuvvetleri'ne satıldı. Halen aktif olarak kullanılmaktadır. Tom Clancy, *Marine, A Guided Tour of a Marine Expeditionary Unit*, Berkley Books, New York, Kasım 1996, s.183. Bu tatbikat sırasında Deniz Üsteğmen Mustafa Turhan Ecevit ve beraberindeki tim de Saros Bölgesi'nde USS Shreveport (LPD-12) doklu çıkarma gemisindeydi.

gemisine katıldık. Aksaz'da katıldığımız gemide yaklaşık 15 gün süreyle ve Temmuz ayında beraber eğitim yaptığımız SEAL komandolarıyla bir arada bulunduk. Bizim için Saros'ta yapılacak sahil keşfiyle sona erecek tatbikat bir başka acı olayla son buldu.

2 Ekim 1992 gecesi Saros'ta icra edeceğimiz sualtı keşfi eğitimi için USS Trenton'ın yan kapaklarından birinin açılmasını bekliyorduk. SAT ve SEAL personeli arasında yapılan dengeli bir görevlendirme sonrası herkes balıkadam kıyafetlerini giymiş, kamuflesini yapmış, elimizde iskandil, sleyt, maske ve paletlerimizle bir an önce suya girmekten başka bir şey düşünmüyorduk.

Balıkadam elbiseleri her dakika alnımızdan daha fazla ter boşalmasına sebep oluyor, geminin yan kaportasıysa bir türlü açılmıyordu. Anlamsız bir şekilde planlanandan daha fazla süren bekleyişin sonunda SEAL timinin başındaki kıdemli subay yanımıza gelerek neden beklediğimizi açıkladı. Amerikalılar yanlışlıkla iki adet Sea Sparrow mermisiyle tatbikata katılan gemilerimizden birini vurmuşlardı.

Personelin sağlık durumu ve gemideki hasar konusunda henüz kesin bir bilgi yoktu ama tatbikat geçici olarak durdurulmuştu. Ne olduğunu tam olarak anlayamadan üzerimizdekileri çıkarmak için kamaralarımıza döndük. Olay bir süre sonra netlik kazandı. TCG Muavenet Amerikalılar tarafından kazayla vurulmuştu. Başta komutanı olmak üzere beş personeli şehit edilen ve başka yaralıların da bulunduğu bir ülkenin aynı bayrağına hizmet eden personeli olarak, gemimizi vuran ülkenin toprağındaydık.¹

SAT komandolarıydık ve gemiye silahla gelmemiş olmamıza karşın ne yapacağımız belli olmayabilirdi. Bu nedenle her ihtimale karşı USS Trenton komutanının emriyle bütün personelin kaldığı kamaraların bulunduğu koridorların başına birer Amerikan Deniz Piyadesi nöbetçi kondu. Yaşanan olay ve durumumuz nedeniyle Saros'ta karaya çıkışımıza kadar hem Amerikalılar tedirgin oldu hem de biz. Geminin neresinde bir Amerikalıyla karşılaşsak, ya olaydan duyduğu üzüntüyü belirtiyor ya da yolunu değiştiriyordu. TCG Muavenet'te yaralanan personelimize hiçbir faydamız dokunamadan tatbikatın sonunda Saros'ta karaya çıktık.

1992 yılının bir başka önemli olayı da SAT kursuyla ilgili oldu. SAT Komando Kursu'nun 1986 yılında başlayan ve 2012 yılına kadar süren her yıl kurs açılma geleneği, sadece 1992 yılında bozuldu.

¹ Sonradan öğrenecektik ki TCG Muavenet'in Komutanı, Deniz Harp Okulu öğrencilik yıllarımızda 1988 yılı mezunlarıun bölük komutanı olarak Deniz Kurmay Yüzbaşı rütbesiyle hatırladığımız şehit Deniz Kurmay Yarbay Kudret Güngör'dü.

O yıllarda SAT kadroları uygun olmasına ve SAT Grup Komutanlığı'ndan aksi yönde herhangi bir teklif gelmemesine karşın, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından 1992 yılında kurs açılmadı. Ne büyük bir tesadüftü ki, aynı yıl Ağustos ayında Oraniral İrfan Tınaz Deniz Kuvvetleri Komutanlığı görevini Oraniral Vural Bayazıt'a devretti. Herhalde komutanlarımız bizim bilmediğimiz bir şeyler biliyorlardı.

1992 yılı Ağustos ayı SAT Grup Komutanlığı komuta kademesinde de değişikliğe sebep oldu. Yaklaşık beş yıldır bu görevi sürdüren Deniz Binbaşı Remzi Karaca'nın tayini Cumhurbaşkanlığı Deniz Yaverliğine çıkarken, yeni komutan Karaca'nın sınıf ve kurs arkadaşı Deniz Kurmay Yarbay İbrahim Aydın'dı.¹ 25 Ağustos 1992 tarihinde görevi devralan Yarbay Aydın, SAT Grup Komutanlığı görevini 25 Temmuz 1995 tarihine kadar sürdürecekti.

¹ Deniz Kurmay Yarbay İbrahim Aydın, kurmay ihtisaslı tek SAT Grup Komutanı oldu.

YEDİNCİ BÖLÜM

1993-1996 yılları arasında SAT komandoları

1993 yılı ve Lucky-S görevi öncesi durum

İnşası yaklaşık iki buçuk yıl süren Keçilik'teki yeni SAT Grup Komutanlığı binasına 1992 yılının son aylarında taşındık. Uzun yıllar hayali kurulan yeni binada, daha medeni bir yaşam sürmemiz, malzemelerimizi daha uygun koşullarda korumamız mümkün olacaktı. 1992 yılı Aralık ayını taşınma telaşıyla geçirirken, basına yansıyan bir haberin çok yakın bir zamanda SAT komandolarına nasıl bir etkisi olacağını bilmiyorduk.

Hazırlık safhası son derece gizli yürütülen ve uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı tespit edilen Kısmetim-İ isimli geminin ele geçirilmesi görevi Türk Deniz Kuvvetleri unsurlarına verilmişti. Detaylarını çok daha sonra öğreneceğimiz bu gizli görev için TCG Yıldırım, TCG Savaştepe ve TCG Akın görevlendirilmişti.¹ Emniyet mensuplarıyla birlikte yürütülecek bu görev için planlamanın esasını, gemilerde görevli personelden teşkil edilecek emniyet timinin Kısmetim-I'e çıkması ve bu görev için gemi vasıtalarının kullanılması oluşturmuyordu. Helikopterden destek atışı yapması planlanan personel dahi, gemide görevli bir keskin nişancı (!) astsubaydı.

Türk Deniz Kuvvetleri'nin ilk defa karşılaştığı böyle bir görev için, 1963'ten bu yana son 30 yıldır eğitim icra eden SAT komandolarının akıllara dahi gelmemesi, SAT'ın görev, imkân ve kabiliyetlerinin üst makamlar tarafından ne kadar az bilindiğinin en bariz örneğiydi. Aslında Deniz Kuvvetleri unsurları tarafından planlaması yapılan bu görev planlandığı şekilde de başarılı olabilirdi. Ancak Aralık ayında Akdeniz'deki meteorolojik şartlar, planlamanın hiçbir safhasını uygulamaya elvermedi, gemiler vasıtalarını denize dahi indiremedi. Düz denizde herkes iyi kaptanlık yapabilirdi. Asıl olansa, fırtınada gemisini limana sağ salim döndürecek kaptanların varlığıydı. O kaptanlar da vardı ama her nasılsa bir türlü akıllara gelmemişti.

SAT'ların imkân-kabiliyetlerini yeterince bilmemenin ve akıllara

¹ Bu harekâtın komutasını icra eden TCG Yıldırım Komutanı Deniz Kurmay Albay Emin Murat Bilgel 2011 yılı Ağustos ayında Deniz Kuvvetleri Komutanı oldu. Aynı geminin ikinci komutanı Deniz Kurmay Yarbay Nusret Güner de yine 2011 yılı Ağustos ayı itibarıyla Oramiral rütbesine terfi etti ve Donarına Komutanlığı görevine getirildi. Aynı harekâta SAT görev komutanı olan Deniz Üsteğmen Ali Türkşen ise bu satırları Deniz Kurmay Albay rütbesiyle Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nde yazdı.

dahi gelmemesinin karşılığı, Kısmetim-I gemisinin göz göre göre kendi personeli tarafından batırılması ve Deniz Kuvvetleri'nin itibar kaybı oldu. Üç gün süren uğraşa rağmen dinmek bilmeyen fırtına Kısmetim-I'e çıkılmasına bir türlü izin vermemişti. Son çare olarak 15 Aralık 1992 günü gemiye ihtar atışı yapılmasına karar verildi. Geminin önüne arkasına kümelenen atışlara da aldırış etmeyen Kısmetim-I kaptanı Ahmet Güçlü, önce personelinin tahliye ettikten sonra öğleden sonra saat iki sıralarında da gemisini kendi eliyle 2,200 metre derinlikte batırdı. Artık bir sonraki görev için SAT'lar akıllara gelebilirdi.

Medyada Kısmetim-I gemisinin batırılma haberlerini takip ettiğimiz günlerin hemen ertesinde SAT Grup Komutanlığı'na her zaman olduğundan farklı bir görev emri geldi. Yeni yıla girmemize çok az bir süre kalmıştı. Bu tarihte planlı herhangi bir tatbikat ya da benzeri eğitim yoktu. Gelen sıra dışı bu habere göre, tüm görev malzemeleleriyle birlikte hazırlanacak iki timden oluşan SAT grubu süratle Aksaz Deniz Üssü'ne intikal edecekti.

Bu haber üzerine hemen personel belirlenmesine başlandı. Deniz Kuvvetleri tarafından görev o derece gizli tutulmuştu ki, görevin ne olabileceğine dair sadece fikir yürütebiliyorduk. Göreve katılmaları talep edilen SAT'lar için ne rütbe ne de tecrübe belirtilmişti. Çok önemli bir görev olsa, genç ve tecrübesiz personelin göreve gönderilme ihtimaline karşı bu durum kesinlikle belirtilirdi diye düşünüyorduk. Öyleyse olsa olsa bu görev, basit bir koruma görevi olmalıydı.

Hazırlanan grubun kıdemlisi, sınıf ve kurs arkadaşım Deniz Üsteğmen Gökhan Yaşar Duran, o günlerde Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde hukuk öğrenimine devam ediyordu. Tam da sınav dönemine denk gelen bu göreve gitmesi durumunda bir yıllık uğraşı boşa gidecek ve mezuniyeti gecikecekti. Sınıf ve kurs arkadaşlığı ne güne duruyordu. Gökhan bana teklif dahi etmeden yerine göreve gidebileceğimi söyledim.

Bekâr ve genç bir deniz üsteğmeni olarak henüz yeni yıl planı yapmamıştım ve Marmaris'te gireceğim yeni yıl oldukça ilginç olabilirdi. Bu görev için belirlenen ikinci subaysa, Beşiktaş'taki bekâr evimizi beraber paylaştığımız üsteğmen arkadaşımdaydı. İki bekâr evi arkadaşları, aynı göreve talip olurken, kafamızda görevden çok Marmaris'teki yeni yıl planlarımız vardı.¹

Göreve gitmeden önce yaptığım ilk iş 25 Aralık 1992 Cuma günü

1 İcra edilen görevin uyuşturucuyla mücadele olduğu göz önüne alınarak, medyaya yansıyanlar ve daha sonra hayatlarını kaybedenler haricinde, göreve katılan personelin ismi kullanılmayacaktır.

Harekât Ön Emri'ni hazırlamak oldu. Emrin en önemli maddesi "vazife" kısmına, "bilinmiyor" yazmak zorunda kalırken bilinmeyen görevin personel listesini hazırlamak daha kolay oldu. Hemen hepsi bekâr 14 kişilik listeden son anda Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Ziya Çaydaşı'nın çıkarılmasıyla 13 kişilik grubumuz malzeme hazırlığına başladı. Görevin ne olduğu bildirilmediği için, kara harekâtına yönelik hazırlıklarımızın yanı sıra, ön kuvvet harekâtına yönelik iskandil ve sleytlerimizle, dahş malzemelerimiz dahil oldukça fazla malzeme hazırlamıştık. Ne olur ne olmaz, belki de koruma görevi diye çıktığımız bu yol bizi bambaşka bir yere götürebilirdi.

27 Aralık 1992 Pazar günü, ailelerimize sadece nereye gittiğimizi bildirdikten sonra yola çıktık ve 28 Aralık öğleden sonra TCG Yıldırım lumbarağzından içeri adımı attık.¹ Buraya kadar her şey yolundaydı. Şimdi sıra görevi icra ettirecek IV. Muhrup Filotillası Komodoru Deniz Kurmay Albay Halil Bölen'i bulmaya gelmişti. Âdet olduğu üzere önce subay salonuna çıktım ve kapıyı açtıktan sonra salondan içeri adımımı attım. Salondan içeri attığım adım, bizim için küçük ancak gizli görevimiz için büyük bir adımdı.

Lucky-S gizli görevi başlıyor

TCG Yıldırım fırkateyniyle son olarak iki sene önce iki aylığına seyre çıkmıştım. 1990 yılındaki bu beraberliğimizin ardından gemide yeni tayinler olmasına karşın, subay salonunda tanıdık simalar da vardı. İstanbul'dan bu yana herkesin büyük bir sırrı paylaşırcasına ne olduğunu söylemediği görevse, subay salonuna adımımı attığım dakikada ortaya çıktı: "Ooo, operasyon ekibi de geldi. Artık seyre çıkabiliriz. Hoş geldin Ali kardeş, gel otur bakalım, bir çay iç."

Ne operasyonu, ne seyri, ne çayı! Subay salonunda çayımı içerken bir yandan da Aksaz'a çağırılma sebebimizi neredeyse tüm ayrıntısıyla dinliyordum. Kısa bir süre önce Kismetim-I gemisi ele geçirilememiş ve uyuşturucu yüküyle birlikte kaptanı tarafından batırılmıştı. Şimdi ufukta yeni bir gemi daha vardı ve artık Deniz Kuvvetleri işi şansa bırakmak istemiyordu. Gemiye biz ele geçirecektik. Ancak bu duyduklarımı gemi personelinin duymadığıma dair iyice tembihlendim. Çünkü görev henüz açıklanmamıştı ve çok gizliydi(!). Daha sonra öğrendiğim kadarıyla, astsubay salonuna inen arkadaşlar da aynı şekilde karşılaşmışlar ve ilk birkaç dakika içinde görevin ne olduğunu öğrenmişlerdi.

¹ Askeri araçlar kaza ihtimalini azaltmak için gece şartlarında trafiğe çıkartılmıyordu. Bu yüzden 27 Aralık 1992 Pazar gecesini İzmir-Narlıdere'deki askeri tesislerde geçirdik.

Her şey bir yana, bu müthiş bir haberdirdi. Daha önce bu yönde bir eğitimimiz olmasa da ne yapıp ne yapamayacağımızı biliyordum. Yetiştirilme amacımıza uygun bir görev alacağımız için mutluydum. Çayımı bitirir bitirmez görevi icra ettirecek komodor Albay Bölen'e kendimi rapor etmek üzere kamarasına çıktım. Albay Bölen, gemi komutanı Deniz Kurmay Albay Emin Murat Bilgel'le sohbet ediyordu. Selam verdikten sonra buyur edildiğim kamarada bir yandan çayımı içerken öte yandan ilk kez karşılaştığımız Albay Bölen'e kendimi tanıtıyordum.

Albay Bilgel'le kısa süre önce yaptığımız seyirden dolayı zaten tanışıyorduk. Bir rivayete göre de, ilk görevdeki başarısızlığın ardından, yeni olayda SAT'ların görevlendirilmesi fikri kendisinden çıkmıştı. Karşılıklı hal hatır sorma ve tanışma faslının ardından Albay Bölen, gemi komutanına dönerek, "Murat, sen arkadaşların neden geldiklerini biliyor musun?" dedi. Cevap gecikmedi: "Bilmiyorum komodorum. Ben de siz biliyorsunuzdur diye düşünmüştüm." Komodorun cevabıysa şaşırtıcıydı: "Hay Allah, ben de sen biliyordursundur diye düşündüm."

Gemi personeline verdiğim söze sadık kalarak, iki albayın konuşmalarının arasına girmedim. Bir kat aşağıda subay salonunda öğrendiğim göreve ilişkin kendi halindeki bu tiyatrodan kısa bir süre sonra Albay Bölen görevin ne olduğunu açıkladı. Ancak bu çok gizli bir bilgiydi ve görevin selameti açısından son dakikaya kadar bildiklerimi kendi personelimle dahi paylaşmayacaktım. Yani bir görev için malzeme hazırlığı yapacak ve eğitimler icra edecektik ama ben emrimdeki personele bütün bunları neden yaptığımızı söylemeyecektim.

Garip ve pek de uygulanabilir bir emir değildi. Bunu kendilerine söylemedim. Gemi komutanının da görevin ne olduğunu bildiği ortaya çıktıktan sonra Albay Bölen, Bilgel'e dönerek şakayla karışık takıldı: "Murat sana ketunluktan artı puan, bildiğini amirinle paylaşmamaktan eksi puan veriyorum." İki komutanı kamarada yalnız bırakarak ve gizli görevi açıklamama konusunda bir kez daha tembihlenerek silah arkadaşlarımla arasına döndüm.

Herkes birbirinin yüzüne ne olup bittiğini bilerek bakıyordu. Yaklaşık 10 gün sonra icra edilecek bir görev için tiyatro oynayacak değildik. SAT tarihinde yer edeceği muhtemel görev için tesadüfen seçilmiş, ancak kendimizi bir anda önemli bir konumda buluvermiştik. Görevin ne olduğu sohbet sırasında kendiliğinden ortaya çıktı. Şimdi sıra, herkesin birbirinden sır gibi sakladığı, ancak herkesin de adı gibi bildiği görev için, kendimizi ve malzememizi Lucky-S gemisini ele geçirecek şekilde hazırlamaya gelmişti.

Lucky-S görevi öncesi hazırlık

Görevin ne olduğu anlaşıldıktan sonra vakit kaybetmeden eğitimlere başladık. Gece gündüz, gemi içi ilerleme, atış taktikleri, bu arada lastik botları en süratli şekilde denize atma eğitimleri yapıyorduk. Eğitimlerin ardından 13 kişilik mevcudumuzu ikiye böldük. Göreve katılacak TCG Yıldırım ve TCG Zafer'e iki grup halinde ayrılmamızın sebebi, gemilerden birinde arıza meydana gelmesi durumunda öteki timin görevi yerine getirebilmesiydi.

Eğitime devam ettiğimiz günlerde Ankara'dan Deniz Kuvvetleri Harekât Eğitim Daire Başkanı Tuğamiral Yener Karahanoğlu¹ detaylı planlama için Aksaz'a geldi. Aksaz Deniz Üs Komutanı'nın makamında ve sadece Tuğamiral Karahanoğlu, görevi icra ettirecek komodor Albay Bölen ve benim katıldığım planlama sonrası görevin detayları tam olarak ortaya kondu. Artık geriye bir tek göreve başlamak kalmıştı.

Tuğamiral Karahanoğlu'nun belirttiği son detaylara göre planlamaya ve hazırlıklara devam ettik. Öğrenebildiğimiz kadarıyla Lucky-S, yaklaşık 60 metre boyunda küçük bir gemiydi. Gemideki tayfa sayısı da göz önüne alındığında ikiye bölünen grubumuzdan herhangi biri görevi yerine getirebilecek gibi gözüküyordu. 29 Aralık günü Aksaz Limanı'nda, tim komutanı olarak bir üsteğmen ve emrindeki beş astsubay SAT komandosu TCG Zafer'e geçti.

Bir tür mahalle maçı öncesi takım alır gibi ikiye ayırdığımız personelin arasında teşkilat şeması gereği doğrudan einrimizde çalışan personel sayısı çok azdı. Çünkü 1993 yılı yılbaşı programları çoktan yapılmıştı ve göreve gönderilen personelin ortak özellikleri, bekâr oluşları ve yılbaşını planlamada biraz geç kalmış olmalarıydı.

Lucky-S'nin Pakistan'dan hareket ederek Süveyş Kanalı'ndan geçişinin, Ocak ayının 6'sını bulacağı değerlendiriliyordu. Seyre bu tarihten çok önce çıkacaktık. Ancak Aksaz'dan ayrılmamıza hâlâ birkaç gün ve en önemlisi arada yılbaşı vardı. Bu tür görevlerde personelin birbirine güveninin ve moralin yüksek tutulması çok önemliydi. Buna uygun hareket ederek, o dönemde Marmaris'in en ünlü otellerinden Martı Otel'de fiks mönü için hazırlattığımız yuvarlak masamıza 31 Aralık akşamı oturduk.

Ancak masaya oturanların sayısı 13 değil, 11'di. İki personelimiz yılbaşı programına katılmayı kabul etmediler. Önce bunun maddi sorundan kaynaklanabileceğini düşünerek aramızda para toplamayı konuştuk. Oysa sorun maddi değil, tamamen maneviydi. İki silah

1 Tuğamiral Yener Karahanoğlu Türkiye Cumhuriyeti'nin 21. Deniz Kuvvetleri Komutanı olarak oramiral rütbesiyle görev yaptığı 2005-2007 yıllarının ardından 2007 yılında kadrosuzluktan emekliye ayrıldı.

arkadaşımız yılbaşı kutlaması yapmayı dini inançları gereği uygun bulmamışlardı. O gece yılbaşı kutlamasına katılmayan iki personelden biri, 28 Şubat sonrası alınan YAŞ kararıyla TSK'dan atıldı. Kendisini son gördüğümde, SAT Grup Komutanlığı'nın koridorlarında, "Adnan Menderes'i de bu subaylar astı zaten. Beni atsalar ne olur!" naralarıyla bağıırıyordu.

Öteki personel ise kendisini gizlemeyi çok iyi becererek görevine devam etti ve o günlerde yılbaşı kutlamayı, hele hele içki içmeyi inançlarına uygun bulmazken bugün hiçbir kokteyli kaçırmayan, elinden kadeh düşmeyen biri haline geldi. 28 Şubat döneminin birçok askeri personeli mağdur ettiği düşünülebilir. Ancak 28 Şubat sonrası bu zihniyetteki personelin tamamı adeta bir yerlerden talimat almışçasına yeraltına indiler.

Bir gecede yaşadıkları dönüşümle, bugün onları, evlerinin balkonlarından birbirlerine rakı kadehleri kaldırırken ve etrafa şen kahkahalar atarken görebilirsiniz. Sırtımı dayamak konusunda asla tereddüt etmeyeceğimi düşündüğüm SAT komandoları arasındaki bu ilk esintiler, yıllar sonra patlayacak fırtınanın işaretlerinden biriydi. Hiçbirimizin göremediği bu işaretler sonunda durum o hale geldi ki, aradan geçen 16 yıldan sonra SAT Grup Komutanlığı, bağrında silah arkadaşlarına komplo kuracak kişileri de barındıran bir yer oldu ne yazık ki.

1993 yılına olabildiğince eğlenerek ve yakında neyle karşılaşabileceğimizin de bilincinde olarak girdik. Yeni yıla girmemizle seyre çıkmamız da bir oldu. Yılın ilk günü 1 Ocak 1993'te TCG Yıldırım ve TCG Zafer Aksaz'dan ileri harekete geçtiğinde saatler öğleden sonra ikiye gösteriyordu. Seyre kalkar kalkmaz başladığımız eğitimlerimiz oldukça faydalı olurken, kaba dalgalı denizde bot indirmek ve seyir yapmak, göreve yönelik tecrübemizin daha da artmasını sağladı.

Aynı gün SAT eğitimlerinin ardından havanın kararmasıyla gemilerin eğitimleri başladı. TCG Yıldırım ve TCG Zafer sırayla birbirlerine yaklaşma manevraları yapıyor ve ışıldaklarıyla güvertelerini aydınlatıyorlardı. Sabaha kadar süren eğitimlerin ardından 2 Ocak günü mesai saati başlangıcında tekrar Aksaz'a dönüldü. Akşama kadar bütün günü malzeme bakım tutumu ve hedefe yönelik çalışmayla geçirdik. Elimizde Lucky-S'nin iskele tarafından çekilmiş yakışıklı bir resminden başka hiçbir şey yoktu. Bize söylendiğine göre akşama doğru Emniyet personeliyle birlikte gelecek bir kaptan gemi hakkında bizi bilgilendirecekti.

Gecenin ilerleyen saatlerinde görevin diğer unsurları da TCG Yıldırım'a katıldı. Gelen grubun başında İstanbul Narkotik Şube

Müdürü Mestan Şener ve beraberinde 14 Emniyet görevlisi vardı. Lucky-S hakkında bilgi verecek ve gemiyi ele geçirdikten sonra kullanacağı belirtilen kaptanımız da gelen grubun arasındaydı. Ekibin en renkli iki üyesiyse, Amerikalı DEA¹ görevlisi Michael Spau Spasaro² ve Türk tercümanıydı.

Michael, kıvrır kıvrır uzun saçlı, gömleğinin geniş yakasını ceketinin üzerine çıkarmış, bol altın yüzük, künye ve kolyesiyle, Hollywood'un uyuşturucu satıcısı tiplemesine yakın bir görünümdeydi. Başta Mestan Şener olmak üzere öteki Emniyet görevlileriyle tanışarak geçirdiğimiz gecenin ardından ertesi sabah görevi planlamaya devam ettik. O yıllar, henüz Emniyet mensuplarının evlerimizde özel yetkili savcılar eşliğinde dijital veri aramaya geldikleri yıllar değildi. Aynı amaç doğrultusunda birlikte görevlere hazırlanıyor ve gayet de iyi anlaşıyorduk.

3 Ocak 1993 günü saat 16.30'da Aksaz'dan ileri harekete geçtiğimizde, SAT tarihinde de yeni bir sayfa açılmak üzereydi.

SAT komandalarının uyuşturucuyla mücadelesi

3 Ocak 1993 günü akşama doğru Aksaz'dan ileri harekete geçtiğimizde, hava hâlâ kapalı ve deniz kaba dalgalıydı. Hava ilerleyen günlerde daha da artacak ve Akdeniz mevsimsel fırtınalarından birini olanca şiddetiyle yaşayacaktı. Açık denize çıkar çıkmaz geminin alışkın olduğumuz sallantısı hem malzeme hazırlığını hem de sosyal yaşamı güçleştirmeye başladı. Önümüzde Süveyş Kanalı girişine kadar uzunca bir yol vardı ve gücümüzü görev için saklamamız gerekiyordu.

Bir yandan her fırsatta göreve ilişkin hususları tekrarlarlarken bir yandan da mümkün olduğunca istirahat ediyorduk. Seyre çıktığımız ilk günün gecesi ve ertesi gün ABD savaş gemisi USS Capadonna ile irtibat kuruldu. Harekâta katılacak ABD P-3 Deniz Karakol uçağından ve uydudan aldığı bilgileri Albay Bölen'e iletecek USS Capadonna'dan 4 Ocak öğle saatlerinde yeni bir haber geldi. Lucky-S, tahminen 6 Ocak akşam saatlerinde Port Said'de olacaktı. Tam da bu bilgiye uygun olarak 6 Ocak akşam saatlerinde TCG Yıldırım ve TCG Zafer³ birlikte Mısır karasuları dışında Lucky-S'yi beklemeye başladık.

Yaklaşık dokuz saati bulacak bekleyişimiz, akşam saatlerinde

1 DEA: Drug Enforcement Administration. ABD'nin uyuşturucu maddelerle mücadele teşkilatı.

2 Michael Spau Spasaro, internette yer alan bazı haberlere göre, ilerleyen yıllarda evinin balkonunda uyuşturucu yetiştirmek suçundan DEA tarafından tutuklandı.

3 TCG Zafer'in o dönemdeki komutanı Deniz Kurmay Yarbay Necati Kurt ilerleyen yıllarda tuğamiral rütbesine terfi ettikten sonra rütbe bekleme süresinin sonunda kadrosuzluktan emekli edildi.

USS Capadonna'dan gelen haberle başladı. USS Capadonna gemiden emin olmak için Süveyş Kanalı'nın ağzına kadar yaklaşmış ve Lucky-S'yi beklemeye başlamıştı. Gece boyunca tespit için kendi imkânlarının yanında üzerine konuşlu helikopterini ve havadan destek sağlayan P-3 uçağını yönlendirecekti.

Biz de gelişen duruma uygun olarak bütün kıyafet ve teçhizatlarımızı kuşandıktan sonra lastik botlarımızın başında beklemeye başladık. Çünkü gelen haber hedef geminin kanaldan çıktığı yönündeydi. Oysa henüz Lucky-S'nin hangisi olduğu konusunda net bir teşhis yapılamamıştı. Bu arada hazırlıklarımızı görmek üzere DEA ajanı Michael TCG Yıldırım'ın helikopter platformuna geldi.

Üzerimizde oldukça hantal birer çelik yelek, silah olarak birer Colt ve MP-5 makineli tabancayla bıçak dışında bir şeyimiz yoktu. Bu tür görevlere giderken başı korumak için kullanılan ve çok önemli bir malzeme olan kevlar miğferlere dahi o gün için sahip değildik. Michael halimizi görünce, biraz da küçümser bir tavırla, "Bu teçhizatla mı gemiyi ele geçireceksiniz?" diye sordu. Elbette bu teçhizatla ele geçirecektik. Michael cevabı beğenmemiş olacak ki, kafasını sallaya sallaya yanımızdan uzaklaştı. Michael çok yakında lafını yutmak zorunda kalacaktı.

6 Ocak akşamı saat altı sıralarından gece yarısına kadar hâlâ Lucky-S tespit edilememişti. Bu sırada komodor Bölen, her fırsatta TCG Yıldırım ve TCG Zafer'i gözle tespit için muhtemel hedef gemilere doğru gönderiyor, gerek siluetinden gerek süratinden hedeflerin Lucky-S olmadığı anlaşılmıncaya başka bir gemiye gidiliyordu. Bu arada fırtına yavaş yavaş süratini artırmaya, kaba dalgalar da gemilerin hareketlerini iyiden iyiye etkilemeye başladı. Akşam saatlerinden beri eldivenlerimizi dahi çıkarmadan güvertede beklemek, başta Emniyet mensupları olmak üzere hepimizi yormaya başlamıştı.

Arada helikopter platformundan köprü üstüne çıkıyor ve radar ekranında kum tanesi gibi etrafa saçılmış noktalardan hangisinin Lucky-S olduğunu anlamaya çalışan TCG Yıldırım personelinin gayretini izliyordum. Köprü üstündeki uydu telefonundan da Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karargâhıyla sürekli muhabere yapılıyordu. Muhaberenin Ankara tarafında Tuğamiral Yener Karahanoğlu'nun sesi duyuluyordu.

Öte yandan İstanbul Narkotik Şube Müdürü Mestan Şener ve dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir arasında da durum hakkında bilgilendirme yapılıyordu. Bütün bu gayretleri boş çıkarmak bir ihtimal de geminin kanaldan çıkar çıkmaz demir atmış olmasıydı. Bu durumda yapılacak bir şey yoktu. Uluslararası kurallar

gereği Lucky-S'nin açık denize çıkmasını beklemek zorunda kalacaktık. Tüm bu telaş ve gerginliğin ardından gece yarısı olduğunda silahların askı kayışları boynumuzda, helikopter platformunun güvertesine yattımış, bir yandan gelecek haberi bekliyor bir yandan da geminin azalan yalpasına vücudumuzu uydurmaya çalışarak karanlık gökyüzünü seyrediyorduk.

Gelen son istihbarata göre Lucky-S'de sekiz kişilik Türk mürettebat vardı. İstanbul Narkotik Şube'den göreve katılan Emniyet mensuplarının ifadesine göre, uyuşturucu kaçakçıları eğer yakalanırlarsa suçları daha da artmasın diye genelde silah taşımıyorlardı. Ancak bu kesin bir bilgi değil, genel bir kanıydı. Taşıdıkları tahmin edilen uyuşturucu miktarı göz önüne alınırsa belki de çatışmayı ve sonuna kadar mücadele etmeyi seçebilirlerdi.

Hava durumu da dikkate alındığında, köprü üstünde kaptan ve yanında serdümen, makineler için de bir nöbetçinin ayakta olacağını düşünüyorduk. Öteki personelin istirahat halinde olacağı değerlendiriliyordu. Yine de görev tam bir baskınla gerçekleştirilecek ve personel ne olduklarını dahi anlamadan etkisiz hale getirilerek geminin kontrolü sağlanacaktı. Akşam saatlerinden bu yana Süveyş Kanalı'ndan çıkış yapan gemilerden hangisinin Lucky-S olduğunu anlamaya çalışırken sinirler de yavaş yavaş gerilmeye başlamıştı.

Görevdeki en önemli dayanağımız baskın prensibi zaman zaman göz ardı ediliyordu. TCG Yıldırım'ın da TCG Zafer'in de muhtemel hedef gemilerin iyice yakınına geldikten sonra emin olmak için aydınlatma yapmaları bütün planı bozuyordu. Neyse ki tespit edilmeye çalışılırken aydınlatılan gemilerden hiçbirisi Lucky-S değildi. Yoksa ortada ne baskın kalacaktı ne de gemileri ele geçirecek bizlerin emniyeti.

Saatler gece yarısını geçtikten sonra hâlâ uyuşturucu yüklü gemiyi tespit edememiştik. Bu arada deniz de yavaş yavaş sakinliyor, gemilerin hareketinden de bu durum anlaşıyordu. 7 Ocak sabaha karşı 01.30 sıralarında USS Capadonna'dan gelen haberle bir kez daha heyecanlandık. Bu kez Lucky-S kesin olarak teşhis edilmişti. O andan itibaren her iki gemide de seyir fenerleri söndürülerek tam karartma durumuna geçildi ve personel savaş yerlerine alındı. Görev şimdi gerçekten başlıyordu.

Lucky-S'nin ele geçirilmesi

Deniz tam da işimizi kolaylaştırmak istercesine, harekâtın başlamasına dakikalar kala neredeyse dümdüz hale gelmişti. TCG Zafer teşhis maksadıyla oldukça uzak bir mevkie gönderildiğinden olanca

hızıyla TCG Yıldırım'a doğru yaklaşıyordu ama görevi TCG Yıldırım ekibi olarak bizim yapacağımız kesinleşmişti. Hem Ankara'da karargâhtaki karar vericiler, hem İstanbul Emniyeti'nden yetkililer bir an önce geminin ele geçirilmesi için sabırsızlanıyorlardı. Saat sabaha karşı üçe on kala TCG Yıldırım, Lucky-S'nin 500 yarda pupasında, bütün ışıklarını karartmış olarak mevkiini aldı. Sıra şimdi bize gelmişti.

Son kez bütün SAT ekibi birbirimize başarılar diledikten sonra silahlarımızın namlusuna mermilerimizi sürdük. Bu hem benim için hem de yanımdaki altı arkadaşım için bir ilkti. Durumun ciddiyetinin bilincinde olarak yavaş yavaş denize indirilen lastik botun içine, daha önce defalarca ezberlediğimiz şekilde yerleştik. Botu kullanacak ve emniyet için botta kalacak Deniz Astsubay Üstçavuş Ahmet Selçuk¹ motoru çalıştırdı. Hemen gözümüzün önünde, beyaz pupa fenerini gördüğümüz ve makinelerinden gürültülü sesler gelerek ilerleyen Lucky-S duruyordu.

İlk yapacağımız iş, doğru gemiye gittiğimizden emin olmaktı. Aksi durumda büyük bir rezalet yaşamamız kaçınılmazdı. Gemiye tam arkasından yaklaştıkça kalp atışlarımız da giderek hızlandı. Gece görüş dürbünüyle geminin adını okumaya ve bandırasını anlamaya çalıştım. Ancak beyaz pupa fenerinin yanı sıra üst güvertede açık bırakılmış bazı aydınlatma lambaları gece görüş dürbününü kullanılmaz hale getiriyor, bütün ışıklar dürbünde parlak yeşil renkte görünüyordu.

Aramızdaki mesafe azaldıkça, geminin silüetiyle elimizdeki tek Lucky-S fotoğrafının aynı olduğunu anladım. Doğru gemiyi bulmuştuk. Son 50 metrede artık birkaç dakika sonra yapacaklarımızdan başka bir şey düşürmüyorduk. Geminin adı ve bandırası tam kış tarafında LUCKY-S PANAMA olarak yazılıydı ve geminin Panama bayrağı da çok rahat fark edilecek şekilde hafif rüzgârda dalgalanıyordu. Ancak geminin adı, bandırası ve bayrağından başka bir şey daha fark ettik.

Yaklaştığımız tarafta, karanlığa doğru sigara içen beyaz atletli biri sigarasını denize atmadan önce, ilk olarak süratle yaklaşan botu, sonra da muhtemelen TCG Yıldırım'ın yavaş yavaş aradaki mesafeyi kapatan silüetini gördü. Daha sonra makine nöbetçisi olduğunu öğreneceğimiz Lucky-S tayfasının panik halinde içeri doğru kaçtığı sırada Lucky-S'nin iskele vasatından gemiye adım atmaya başlamıştık. Saatler 7 Ocak 1993 günü, 03.11'i gösteriyordu.

Sudan yaklaşık bir metre yükseklikteki alçak bordasından, lastik

1 Deniz Astsubay Üstçavuş Ahmet Selçuk bu olaydan tam üç yıl sonra Aksaz'daki helikopter kazasında 15 Şubat 1996 gecesi şehit oldu.

bottan da destek alarak neredeyse sıçrayarak çıktığımız Lucky-S'de plana uygun ilerlemeye başladık. Geminin baş tarafındaki ambar kısmına her ihtimale karşı bir kişi görevlendirilmişti. Gruptan ayrılarak baş tarafı kontrol etmeye giden elementimiz emini adımlarla ilerlerken, botta kalan Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ahmet Selçuk da emniyet için Lucky-S ile birlikte ilerlemeye başladı.

Geriye, iç mahallere girecek beş kişi kalmıştık. Lucky-S'nin üst güvertesine geçmek için birkaç basamaklık iskeleyi dikkatlice çıktuktan sonra iskele vasattan içeriye açılan kaportanın kulpunu tuttum ve yavaşça aşağı bastırdım. Tam bu sırada TCG Yıldırım Lucky-S'nin iskele tarafında ve aynı hizada mevkisini almış, gemiyi aydınlatmaya başlamıştı. Aynı anda megafonla ve telsizde 16. kanaldan Panama hükümetinin verdiği yetkiye dayanarak geminin aranacağını anons etmeye başladılar.

Yavaşça açtığım kapıdan içeriye adım attığımda ortada kimseyi göremedim ve kısa bir süre bekledikten sonra sol tarafa, köprü üstüne doğru çıkan basamaklara ilerledim. Öteki dört kişi daha önce bize tarif edildiği şekilde alt güvertede bulunan kamaralara indi. Köprü üstüne adımları atar atmaz, oturduğu taburede pruvaya doğru camdan bakan ve elini çenesine dayamış Lucky-S'nin kaptanı ile karşılaştım. Ne TCG Yıldırım'ın aydınlatmasını görüyor ne de megafonla yapılan çağrıyı duyuyordu.

Köprü üstünün hemen ortasında yer alan oldukça büyük bir dümen dolabının arkasındaki serdümense gemiyi kullanıyordu. MP-5'in namlusunu kaptana doğrulttukten sonra, kim olduğumuzu ve Panama hükümetinin izniyle gemiye el koyduğumuzu söyledim. Bunları söylerken bir yandan da gözümü serdümenden ve köprü üstündeki harita kamarasından ayırmıyordum. Harita kamarasının karanlıkta kalan arka kısmı tam olarak gözüküyordu.

Az personelle başladığımız bu görev nedeniyle köprü üstüne tek başıma çıkmak zorunda kalmıştım. Kendimi riske atmamak için tabancamı kılıfından çıkardım ve her ihtimale karşı boş kamaraya doğrulttum. Kaptan kamarada kimse olmadığını ifade etse de bir süreliğine sol elimde MP-5 sağ elimde Colt tabancayla emin olana kadar bekledim. Bu kadar gürültüye içeriden kimse çıkmayınca tabancamı kılıfına soktum ve köprü üstünün kapısını açıp aşağıda neler olduğunu anlamaya çalıştım.

Bu arada alt güverteden bir el silah sesi duyuldu. Sesten anladığım kadarıyla Colt tabanca ateşlenmiş olmalıydı ve yine gelen seslere bakılırsa gemici personel pek de iyi durumda değildi. Çok kısa bir süre sonra, aşağı inen grubun kıdemlisi bütün gemi personelinin

yataklarından alınarak kamaraların önündeki koridorda yere yatırıldığını ve ellerinin arkadan kelepçelendiğini rapor etti.

Gerçekten de duyduğum silah sesi Colt tabancadan gelmişti. Koridorda karşılaştıkları bir gemicinin korkarak kamarasına kaçması üzerine, kapıdan gemi tabanına doğru korkutma maksatlı yapılan tek el atış sonrası içeri kaçan gemici hemen dışarı çıkmış ve kendini yere atmıştı. Bu arada yataklarından pek de nazik bir şekilde kaldırılmayan gemiciler, bir yandan arkalarından kelepçelenirken gönüllü olarak da arkadaşlarımıza yardımcı oluyorlardı.

Gemicilerin anlattıklarına göre gemide 15 tona yakın uyuşturucu vardı ve uyuşturucular baş altındaki gizli bir bölmeye saklanmıştı. Malı Pakistan'dan almışlar, kaçakçılık yapmaları konusunda da tehdit edilmişlerdi. Malın esas sahibi kaptan ve oğluydu. Kendilerinin hiçbir suçu yoktu. Tüm bunları hiçbir baskıya maruz kalmadan anlatan gemicilerin beyanları, ilerleyen günlerde işimizi oldukça kolaylaştıracaktı.

Bir araya topladığımız bütün personeli saydığımızda, kaptan ve serdümen dahil toplam yedi kişi olduklarını gördük. Kaptanın belirttiğine göre gemide sekiz kişiydiler. Hemen gemi aranmaya başlandı. Bu sırada TCG Yıldırım'a da geminin kontrol altına alındığını rapor ettim. Bu raporu verdiğimde saatler 7 Ocak 1993 günü, 03.12'yi gösteriyordu.

Başı ve sonu yaklaşık bir dakika süren Lucky-S'nin ele geçirilmesi görevinin tamamlandığını telsizden bildirdiğimde, TCG Yıldırım'ın köprü üstünde sesimi duyan herkes aynı anda Amerikalı DEA ajanı Michael'a dönmüştü. Sanırım herkesin içinden, "Bu teçhizatla mı gemiyi ele geçireceksiniz?" diyen Michael'a bir şey söyleme ihtiyacı vardı ama Türk örf ve âdetlerine uygun olarak Michael'ı kendi mahcubiyetiyle baş başa bırakmayı tercih etmişlerdi.

Ancak daha henüz her şey bitmemiş, asıl vazife, yani geminin ele geçirildikten sonra sağ salım Türkiye'ye ulaştırılması gerçekleşmemişti. Mısır karasularının biraz dışındaydık ve nereden baksanız önümüzde Türkiye'ye kadar Akdeniz'in kat edilmesi gereken önemli bir bölümü vardı.

Türkiye'ye doğru zorlu yolculuğun ilk günü

Yaptığımız kısa süreli aramanın ardından sekizinci gemici de bulunarak diğerlerinin yanında kontrol altına alındı. Sıra Emniyet personelinin ve gemiyi kullanacak sivil kaptanın Lucky-S'ye geçmesine gelmişti. Lucky-S'nin süratini intikalleri kolaylaştıracak şekilde düşürürken, Akdeniz'in ocak ayına uymayan birkaç saatlik sakinliği de yerini yavaş yavaş artan rüzgâra ve dalgalara bırakmaya başladı.

Gemi vasıtalarını indirmek için uygun deniz durumu olmadığından, Ahmet Selçuk'un kullandığı görev botu hemen TCG Yıldırım'a dönerek üç Emniyet mensubunu aldı. Bu arada gemiyi kullanmak üzere seyre çıkan sivil kaptanın bütün günü hasta geçirdiğini ve Lucky-S'ye geçemeyeceğini öğrendik. Gerek de yoktu zaten. Hepimiz harp bahriyesinin birer mensubuyduk ve sanırım Lucky-S'yi de sağ salim limana ulaştıracak kadar kabiliyetimiz vardı.

Bu görevdeki ilk kısmetsizliğimizi Ahmet Selçuk yaşadı. TCG Yıldırım'daki Emniyet mensuplarını Lucky-S'ye ulaştırmak üzereyken motor bir anda durdu ve rüzgârın etkisiyle hemen açığa doğru sürüklenmeye başladı. Arızalı bota ilk müdahale eden, olay yerine henüz ulaşan TCG Zafer'deki ikinci bot oldu. Gemiye çıktıktan 25 dakika sonra TCG Zafer'deki ikinci SAT timi personelinin de Lucky-S'ye çıkmasıyla güvertede 11 kişilik kalabalık bir grup olmuştuk.

Bu arada üç kişilik ilk grup Emniyet mensubunun Lucky-S'ye çıkmasının ardından, ikinci görev botu tekrar TCG Yıldırım'a döndü ve ikinci grup personeli almaya başladı. Bu grupta da üç kişilik Emniyet mensubu ve Lucky-S'nin makinelerine kumanda edecek TCG Yıldırım'ın en yetenekli iki motor astsubayı vardı. Ancak Lucky-S'nin makineleri tüm çabalara karşın bir süre sonra kullanılamaz hale gelecekti.

Saatler dörde geldiğinde uyuşturucu gemimizdeki mevcut oldukça fazlalaşmış, deniz de şiddetini iyiden iyiye artırmaya başlamıştı. Emniyet mensuplarının kıdemlisi komiserle beraber, Lucky-S'nin kaptanına Panama hükümetinin bu görevin icrası için verdiği izni okudum. Ardından tecrübeli komiser arkadaşımızla birlikte durumu bir kez daha değerlendirdik.

TCG Zafer'den göreve katılan SAT'lar, deniz şartlarını da düşünerek, üzerlerine balıkadam elbiselerinin altlarını ve dalış patiği giymişlerdi. TCG Yıldırım grubu olarak bizler kamufle elbiselerimizle göreve çıkmıştık. Altı kişilik Emniyet mensubuna ilave olarak altı SAT da TCG Zafer'den gelmiş, bir de iki motor astsubayı katılmıştı aramıza. Altı deniz mili sürat yapan Lucky-S ile üç güne yaklaşacak uzun seyrimiz süresince ikinci grubun balıkadam kıyafetleri sorun yaşamalarına neden olabilirdi. Deniz daha da artmadan TCG Zafer ekibini geri yollamaya karar verdim. Saat sabah beşe yaklaşırken, azaltılmış mevcutlu Lucky-S ve beraberindeki konvoy 340 rotasına Aksaz Limanı'na doğru ilerlemeye başladı.

Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte deniz durumu daha da iyi ortaya çıktı. Dalgaların yüksekliğini ve gemilere etkisini hem Lucky-S'nin hareketlerinden hem de etrafımızdaki öteki gemilere bakarak

anlıyorduk. Belli ki 4-5 şiddetindeki deniz, seyir boyunca rahat vermeyecekti. Ancak sarnıçları su dolu küçük gemimiz ağırlık merkezi dolayısıyla çok rahat hareket ediyor ve olması gerekenden daha az sallanıyordu.

Dümende seyir astsubayı tim elementimiz, emredilen rotada dümen tutuyordu. Zaten bir süre sonra görevi nöbetleşe devralmaya başlayacaktık. Gemi kaptanı oldukça yaşlı olduğundan diğerlerinden ayırmış ve köprü üstünde kalmasına müsaade etmiştik. Narkotik Şube’de görevli komiser de bizle birlikte sürekli köprü üstündeydi. Şimdilik uyuşturucuların tarif edilen yerini bulmamız mümkün gözükmüyordu. Tek düşündüğümüz emniyetli bir şekilde ve süratle Aksaz’a intikal etmekte.

İçinde bulunduğumuz durum gemiyi dolaşmak ve seyre engel teşkil edebilecek muhtemel tehlikeli durumları tespit etmek için en uygun zamandı. İlk olarak gece karanlığında gemiye çıkarken sancak vasatta halatlarla sıkı sıkıya bağlı olduğunu gördüğüm pistonun yanına gittim. Geminin makinelerinden sorumlu olan çarkçıbaşı, arızalı pistonu çıkarmış ve yerini körlemişti. Geminin olağandan yavaş seyretmesinin ve dışarıdan da çok rahat fark edilen gürültülü çalışmasının sebebi buydu.

Alt güvertedeki kamaralar bölümü inarılacak derecede kötü kokuyordu. Uzun süre burnumdan gitmeyecek bu kötü koku geminin hemen her yerine sinmişti. Kamaralara girip çıktıkça fark ettiğim bir başka ayrıntı da her birinde fıstık yeşili renginde papağanların olduğu kuş kafesleriydi. Pakistan’da çok ucuza satılan ve konuşma kabiliyeti olmayan papağanlardan satın alan gemiciler belki de kuşları çocuklarına hediye olarak götürüyorlardı. Sekiz kişilik gemi mürettebatı dışında hesapta olmayan papağanların da canı bize emanetti artık.

Yangın emniyeti açısından ortada sorun olabilecek bir şey gözükmüyordu. Daha sonra gemiye ilk çıktığımızda etkisiz hale getirilen ve kamaralardan birinde bir arada tutulan gemicilerin yanına uğradım. Birkaçının gözlerindeki mor rengi görünce, uyuşturucunun yerinin pek de öyle gönüllü söylenmediğini fark ettim. Hepsi korkmuş ve çaresiz bir şekilde sessizce oturuyorlardı. Uyuşturucu taşımaya zorlandıklarını ifade etseler de uzun süre tutuklu kalacakları aşikâr bu insanlar için ister istemez üzülerken tekrar köprü üstüne döndüm.

Sintinedeki su boşalmıyor

7 Ocak gününü ağır aksak ve bolca sallanarak geçirdikten sonra akşam saatlerinde geminin sintinesindeki su seviyesi artmaya başla-

dı. Aşırı yalpadan dolayı sintine tahliye tulumbası hava yapmış ve su boşaltmamaya başlamıştı. 7 Ocak'ı 8'e bağlayan gece görevin en hareketli saatlerini yaşamaya başladık. Bu tür eski gemilerde görevli tayfa ne yapar eder gemiyi sağ salim limana götürecek tedbirleri alırdı. En küçük vidasına kadar makineleri bildiğine emin olduğum Lucky-S'nin çarkçıbaşı arızalı tulumbayı tamir etme ve suyu tahliye etme konusunda pek de gönüllü değildi.

Geminin kaptanı da adeta çarkçıbaşıyla anlaşılmışçasına gemiyi yaşılatmaya çalışıyordu. Sanırım gün boyu düşündükten sonra kaptan durumu daha iyi analiz eder hale gelmişti. Ortada bir ihbar, hatta gemicilerin itirafı vardı ama uyuşturucunun gramı dahi bulunmamıştı henüz. Eğer aynı Kısmetim-I'de olduğu gibi gemi batarsa, delil ortadan kalkacağından ortada suç da kalmayacaktı. Hele bir de yangın çıkması durumu geminin hemen terk edilmesini gerektirirdi ki diğer çözümden bile daha iyi bir seçenektir. Sonuçta henüz Aksaz'dan oldukça uzaktaydık ve gemi mürettebatının gemiyi batırma ya da yangın çıkarma ihtimaline karşı oldukça dikkatli olmalıydık.

Ne yazık ki TCG Yıldırım'dan göreve katılan iki motor astsubayı da sintinedeki suyu boşaltmak konusunda yardımcı olamadı. Gemi başçarkçısının arızayı gideremeyeceği konusundaki yalanı canımı sıkıyordu. Narkotik Şube'de görevli komiser arkadaşla anlaştıktan sonra saat 20.30 civarında kaptan hariç bütün gemicileri makine dairesine indirdim. Gemide bulabildiğim bütün kova benzeri su boşaltmaya yarayacak kapları ellerine tutuşturduktan sonra hepsini makine dairesiyle güverte arasına dizdim.

Bir yanda uzun yıllar sürecek hapis hayatı, öte yanda durmak bilmeyen fırtına ve tüm bunların ortasında genç bir deniz üsteğmeninin tehdidi arasında kalmışlardı. "Eğer bu geminin suyu bir an önce boşalmazsa hepinizi makine dairesine kelepçeler, gemi battığında da, 'Gece karanlığında gemicileri kurtaramadık,' diye rapor düzenlerim," dedim. Bir yanda hapis öte yanda ölüm tehdidi arasında sıkışan gemiciler için hapis yatmak ölümden ağır gelmiş olmalı ki geminin suyu bir türlü istenen seviyeye inmedi.

Saatler süren bu uğraş arasında durumu sürekli komodora bildirerek, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karargâhında ayakta olan herkesi rahatlatmaya çalışıyorduk. Gece yarısına saatler kala, durum daha vahim bir hal almadan Lucky-S'nin TCG Zafer tarafından yedeklenmesine karar verildi. Deniz durumu ve gece şartları göz önüne alındığında yedeklemenin oldukça güç olacağı ortadaydı. Yedekleme işlemini gerçekleştirmek için Lucky-S personelinin biriyle birlikte geminin baş tarafına çıktık.

Yanıma aldığım Lucky-S tayfası yedekleme halatını ırgata vura-
bilecek seviyede deneyimli bir gemiciydi. Yedekleme yapacak perso-
nele yardımcı olmak için iki gemideki tüm güverte aydınlatmalarını
yaktık. Gece karanlığında TCG Zafer'in usta manevralarla yaklaşan
görüntüsü eve dönüşümüz için güven veriyordu. Ancak iki kez ger-
çekleştirilmeye çalışılan yedekleme sırasında, her iki denemede de
dalga yüksekliği ve gemi hareketlerinin uyumsuzluğu yüzünden kı-
lavuz halatını koparttık. İki başarısız denemeden sonra kılavuz ha-
latını vermek için TCG Zafer gemi vasıtasını indirmeye çalıştıysa da
deniz durumu buna da izin vermedi.

Saatler gece yarısını geçtiğinde bir kez daha tahliye tulumbasını
tamir ederek suyu boşaltmaya çalıştık. Sabah saat yediyi gösterdi-
ğinde, bir yandan tulumba tamir edilmeye çalışılırken gemiciler de
isteksiz bir şekilde sintinedeki suyu kovalarla boşaltmaya devam
ediyorlardı. 8 Ocak 1993 günü saat 11'i biraz geçe, gece boyunca sü-
ren uğraşa karşın sintinedeki suyu istenen seviyeye indirmeyi başa-
ramamıştık.

Sonunda yükselen su makinenin yatak sarmasına neden oldu ve
makinelere dumanlar saçarak durdu. Tek pistonu eksik çalışan ma-
kinenin durmasıyla rüzgârın sesi daha duyulur, şiddeti de anlaşılır
oldu. Pervanesi artık dönmeyen Lucky-S bir anda 3-4 metre yüksek-
liğindeki dalgalara bordasını göstermeye başladı. Bu haliyle Lucky-
S'nin öteki gemilerden çok da iyi gözükmeyeceğini tahmin ediyordum.
İkinci gününe girdiğimiz görevde aksilikler azar azar ama durmaksı-
zın devam ediyordu.

Durumu, TCG Yıldırım'da bulunan ve görevden sorumlu en yük-
sek rütbeli subay olan Albay Bölen'e bildirdikten sonra saat 11.34'te
Lucky-S'nin telsizinden şu emir duyuldu: "Lucky-S'de bulunan tüm
personeli güverteye çıkarın ve gemiyi terk etmeye hazır olun." İkinci
bir Kısmetim-I faciasını yaşamak üzereydik. Albay Bölen haklı olarak
personelin can güvenliğini düşünmüş ve gemiyi terk etmek üzere ha-
zırlıklara başlamamız için emir vermişti.

Oysa Lucky-S'deki durum dışarıdan görüldüğü gibi değildi.
Sarnıçları su dolu gemi bir sağa bir sola biraz fazla yalpalıyor ama hiç
de batacak gibi durmuyordu. Ayrıca Emniyet mensupları ve Lucky-S
personelinin yüzme durumlarını biliniyordum. İyi yüzme bilseler
bile böylesi bir fırtınanın ortasında denizden personel kurtarmak
öteki gemiler için de çok güç olacaktı. Aylardır yürütülen bir hazırlık
sonrası Mısır'ın hemen açıklarında ele geçirdiğimiz ve 15 tona yakın
uyuşturucu taşıdığını tahmin ettiğimiz gemiyi terk etmeyecektim.

Rütbemin ve yaşımın gençliğiyle Lucky-S'nin telsiz ahizesini elime

aldım ve TCG Yıldırım'a şu mesajı gönderdim: "Lucky-S şu anda batacak kadar tehlikeli bir durumda değil. Makineleri devrede olmasa ve yedeğe alınmasa dahi, fırtına dinene kadar sallanmaktan başka bir şey olmaz. Bu gemideki hiç kimse gemiyi terk etmeyecek. Ne yapıp edip bizi yedekleyin."

Yaklaşık iki dakika boyunca karşı taraftan cevap gelmedi. Ortada göz göre göre bir emre itaatsizlik vardı ancak dediklerim de doğrudu. Batmayacak bir gemiyi terk edip içindekilerin güvenliğini tehlikeye atacak değildim. Ne olursa olsun Lucky-S'yi terk etmeyecektik.¹

TCG Zafer Lucky-S'yi yedekliyor

İki dakikalık sessizliğin ardından yeni emir geldi. TCG Zafer yedeğe alma işlemleri için hazırlıklara başlamıştı ve en kısa zamanda Lucky-S'yi yedeğine alacaktı. TCG Zafer tarafından yedeğe alınma manevramız, bir dakikalık ele geçirilme harekâtından çok daha zahmetli ve kendi açımdan da çok daha tatminkârdı.

İlkokul yıllarımdan bu yana denizle iç içeydim ve özellikle ortaokuldan beri de yelken ve yat konularında kendi halinde bir tecrübe edinmiştim. Gerek Deniz Harp Okulu yıllarında edindiğim yelken takımı tecrübesi gerek bir buçuk yıllık TCG Kozlu seyir/harekât subaylığı görevim sırasında gemi işlerine daha yatkın hale gelmiştim. Kendime güvenim tamdı.

Bir gece önce yanıma aldığım Lucky-S'nin gemicisiyle birlikte bir kez daha baş üstüne çıktık. Irgatın kontrolünü yaptıktan sonra elimdeki seyyar telsizle hazır olduğumuz bildirerek TCG Zafer'in yaklaşma manevrasını izlemeye başladım. Dalga yüksekliği 4-5 metreyi bulmuştu. Bir gece önceden tecrübe edinen TCG Zafer yedekleme ekibi gemi komutanının usta manevrasıyla ilk el incesini fırlattı.

Normalde elle atılan ve yedek halatını kılavuzlayacak bu kısım rüzgâr durumu dikkate alınarak roket tüfeğiyle atıldı. İlk atış Lucky-S'nin 30-40 metre kadar baş tarafından geçti gitti ve denize düştü. İkinci atış biraz daha yaklaştı. Üç, dört ve beşinci atışlar kısa düştüğünden roket salvosu bir türlü gemiye ulaşmıyordu. Neyse ki altıncı atış geminin direğine isabet etti ama bu sefer de direktten el incesini alıp kılavuz halatını toplayana kadar her iki geminin yalpasından ince halat bir kez daha koptu.

Yedinci atış tam istediğimiz gibiydi. Turuncu renkli, ince ama sağlam kılavuzun ardından biraz daha kalın ikinci bölüm geldi. Bu kez

¹ Albay Bölen'in emri ve benim cevabım kayıtlara biraz değiştirilerek geçti. Aksi takdirde görev dönüşü emre itaatsizlik suçundan askeri mahkemede yargılanmam işten bile değildi.

de daha kalın bu parça koptu. Lucky-S'yi yedeğe aldırılmayı bir türlü başaramıyorduk. TCG Zafer'in elinde sekizinci ve son tüfek roketi kalmıştı. Bu denemede de başarılı olamazsak yedeğe alma işlemini TCG Yıldırım yapmak zorunda kalacaktı. Bu kez başarmalıydık.

Son roket tüfeğinin kurusıkı sesini duyduktan sonra havada uçan lastik parçayı ve peşindeki tıruncu el incesinin havada çizdiği yarım daireyi sabırla seyrettim. Roket tüfeğinden fırlatılan lastik kısım Lucky-S'nin güvertesine tok bir ses çıkararak düştü. Ardındaki tıruncu el incesini dikkatli bir şekilde toplamaya başladım. Peşinden biraz daha kalın ikinci halat geldi.

TCG Zafer hareketleri kolaylaştırmak için Lucky-S'ye doğru yaklaşmıştı. Her aşamada biraz daha kalınlaşan halat parçalarının sonuncusu yedekleme halatının kendisiydi. Bu arada halatın suda kalan kısmını öyle ayarlamalıydık ki TCG Zafer'in pervanelerine halat dolanmamalıydı. Lucky-S'nin güvertesinde yedek halatı sabitlendiğinde TCG Zafer ileri yolla yedekleme mesafesine açılacaktı. Ancak işi şansa bırakmamak için TCG Zafer bir ara Lucky-S'ye o kadar fazla yaklaştı ki, neredeyse küçük gemimiz TCG Zafer'in üzerine oturacaktı.

TCG Zafer köprü üstünden verilen ileri yol kumandasının makine dairesinde uygulanması arasında geçen saniyelerde, dalga tepesine binen Lucky-S'nin baş üstünden, TCG Zafer'in kış üstünde başını yukarı kaldırmış bir şekilde bana bakan geminin ikinci komutanı Deniz Kurmay Binbaşı İbrahim Akın'a¹ üzülerek baktım. Birazdan başta Binbaşı Akın olmak üzere TCG Zafer'in arka tarafı olduğu gibi Lucky-S'nin altında kalacaktı. Neyse ki 1 metreden kısa bir mesafede iki gemi birbirine çarpmaktan son anda kurtularak TCG Zafer ileri doğru yol almaya başladı.

8 Ocak 1993 günü yaklaşık bir saati bulan uğraş sonrasında saat 13.00 sıralarında TCG Zafer'in yedeğine girmeyi başardık. Ancak bu sırada deniz durumu nedeniyle TCG Zafer'deki askerlerden birinin kafasına kaporta çarpmış ve ciddi şekilde yaralanmıştı. Neyse ki ilerleyen saatlerde yaralanan askerin şuurunun açık ve durumunu iyi olduğu haberi geldi. 11 Ocak günü saat 11.30'da Aksaz Deniz Üs Komutanlığı'na bağlanana kadar üç gün yedekte seyir yaptık. Maceranın son üç günü de öteki günlerden pek farklı olmadı.

1 TCG Zafer'in o dönemdeki ikinci komutanı Deniz Kurmay Binbaşı İbrahim Akın'la, 2003-2005 yılları arasında Deniz Harp Okulu'ndaki öğrenci tabur komutanlığı görevim sırasında, bu kez kendisi tuğamiral ben de Deniz Kurmay Yarbay rütbesiyle görev yaptık.

Lucky-S'den Aksaz Deniz Üssü'ne doğru

Lucky-S'nin yedeğe girmesiyle sıkıntılı bir süreci şimdilik kaydıyla atlattığımız. Yedeklemenin selameti açısından 4 deniz millik son derece düşük bir süratle ilerleniyordu. Bu arada yedek halatının sürtünmeden dolayı incilmesi ve kopması ihtimaline karşı kamaralardan bulduğum bir battaniyeyi halatın etrafına ve Lucky-S'ye temas eden kısmına sardık. Gemicilik dilinde badarna etmek olarak tabir edilen bu yöntemi yelken yarışları için Deniz Harp Okulu-Kalamış Koyu arasında tekne getirip götürürken bolca uygulardık.

Halatın bu kısmını SAT'lar arasında nöbetleşe yaptığımız kontrollerle sık sık kontrol ediyor, bu arada gemi emniyeti konusunda da Emniyet mensuplarına destek sağlıyorduk. Lucky-S gemicilerinin karşı koyacak halleri yoktu ama bir çılgınlık yapıp gemiyi yakmaya kalkışabilirlerdi. Uyuşturucu bulunduğu yerden henüz çıkarılmamıştı ve fırtınanın şiddeti arama yapmamıza müsaade etmiyordu.

Gemiye ilk çıkışımızda yarımızda getirdiğimiz kumanyalarımızı tüketmeye başlamıştık. Geminin kumanyalığında et vardı ama mutfak sallantıdan kullanılabılır durumda değildi. Bir tam günü daha sallanarak ve adım adım Akdeniz'i kuzeye doğru kat ederek geçirdikten sonra 10 Ocak günü sabah saatleriyle birlikte hava şiddetini azaltmaya başladı. Rüzgâr hâlâ esiyordu ama kaba dalga giderek azalıyordu.

Seyrin başından bu yana gemide bulunan tüm bahriye personeli olarak, kısa süreli kestirmeler hariç sürekli ayaktaydık. Ancak deniz durumundan fazla etkilenen bir Emniyet görevlisi gemiye adımı atar atmaz bulunduğu kamaralardan birine girmiş ve deniz sakinleşene kadar da dışarı çıkmamıştı. Sonunda kamaradan çıkabilecek hale geldiğinde karşısında ilk gördüğü şahıs, geminin dümenini emanet ettiğimiz seyir branşındaki SAT astsubay tim elementimiz oldu.

Seyir süresince kendisini hiç görmediği için saklanan bir gemici sanan silah arkadaşımız Emniyet görevlisini yakalamak üzere hamle etmeye kalktığı anda, daha vahim bir hale gelmeden durum tatlıya bağlandı. Öğle saatlerinde daha da azalan deniz şartlarını fırsat bilip Emniyet personeliyle birlikte baş altındaki ambara doğru gittik. Boya ve halat ambarı olarak kullanılan bu kısım oldukça karışık. Tarif edildiği gibi hemen girişteki büyük halat rodasını kaldırdıktan sonra altında geniş ve yeni boyanmış bir alan çıktı.

İlginç bir şekilde bu geniş alanın üzerinde dikdörtgen şeklinde bir kısım dikkat çekiyordu. Yavaş yavaş boyayı kazımaya başlayınca, bu kısmın önce kesilerek açılmış sonra tekrar yerine kaynak yapılmış büyük bir kapak olduğunu anladık. Ancak tekrar kaynak yapma

sırasında muhtemelen etrafa saçılan kıvılcımlar yangın ihtimali doğurduğu için kapağın sadece bir kısmı kaynaklanmış öteki kısmıysa fitille doldurulmuş ve üstü macunla kapatılmıştı.

Macunlu kısmı iyice kazıdıktan sonra büyük bir balyozla vura vura kapağı geminin tabanına düşürdük. Koca kapak aşağıdaki uyuşturucu paketlerinin üzerine düşer düşmez yoğun bir toz bulutu yükseldi. İlk defa duyduğum bu kokunun yan etkileri olabileceğini düşünerek bütün personeli bir süre sonra ambardan çıkarttım. Sevinme sırası şimdi Emniyet mensuplarına gelmişti. Yüzlerce yeşil ve beyaz paketten oluşan uyuşturucu yükünün bulunmasıyla deliller de ortaya çıkmış oldu. Hemen büyük bir sevinçle Mestan Şener'i telsizle arayarak durumu bildirdiler. Hem İstanbul hem Ankara'da göreve katılan herkes büyük bir huzur duymuş olmalıydı.

Lucky-S'deki son saatler

Aksaz'a bağlamınıza bir günden az bir süre kalmıştı. Uyuşturucunun bulunmasının da verdiği rahatlıkla karnımızı doyurma derdine düştük. Bu konuda son derece maharetli bir Emniyet mensubu, aşçıbaşıyla birlikte buzluktan et çıkardı. Geminin ele geçirildiği, yedeklendiği, uyuşturucunun ortaya çıkarıldığı ve personelinin kurtuluş umudu kalmadığı Lucky-S'de son saatlerimiz Türklere özgü bir havada geçti.

Yemek hazırlama konusunda herkes bir işin ucundan tutuyordu. Hatta geminin sintinesini tahliye etmeyen çarkçıbaşının elinde dahi bir kasap bıçağı, önündeki etleri kuşbaşı parçalara ayırıyordu. Akşam yemeğini Lucky-S personelinin yardımcılarıyla hazırlanan et kavurmayla ve aynı masa etrafında hep birlikte yedikten sonra, ertesi gün olacakları düşünmeye başladık.

Limanda kimseye gözüküneden TCG Yıldırım'a geçecek, sahneyi Emniyet mensuplarına bırakacaktık. Aksaz'da bizleri karşılayanlar arasında başta İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir olmak üzere, göreve yaptıkları katkı dolayısıyla Amerikalı DEA ajanları ve çok sayıda gazeteci olacaktı. Lucky-S'nin gemicileri bileklerindeki kelepçelerle tutuklanmaya giderken biz de İstanbul'a doğru yola çıkacaktık.

Göreve katılırken üzerimizde doğru dürüst koruyucu giysi olmadığından gemicilerin parkalarını ödünç almıştık. Gemiyi terk etmeden önce hem eşyaları kendilerine teslim ettik hem de haklarını helal etmelerini istedik. İlk kez katıldığımız böyle bir görevde kimseye karşı kişisel bir husumetle hareket etmemiş sadece görevimizi yapmıştık. Lucky-S'nin gemicileri de bu durumu anlayışla karşılayarak,

“Komutan siz verilen görevi yaptınız. Üzülecek bir şey yok,” diyerek adeta bizi teselli ettiler.

Son iki haftayı sevdiklerimize tek bir haber dahi vermeksizin geçirmiştik. Bizleri merak etmiş olmalıydılar. Emniyet mensuplarının yanlarında getirdikleri, o günlerde henüz kullanılmaya başlanan araç telefonu ve yine de gizliliğe dikkat ederek iyi olduğumuz haberini ailelerimize ulaştırdık. Nerede olduğumuzu söyleyemiyorduk ama ertesi gün mutlaka televizyonda öğle haberlerini izlemelerini tavsiye ediyorduk. SAT olduğumuzdan bu yana kendimizi faydalı hissedeceğimiz bir görev almak kısmet olmuştu sonunda.

11 Ocak 1993 sabah saatlerinde Aksaz Limanı’na girmeye artık çok az bir mesafe kalmıştı. Deniz dümdüz, hava pırıl pırıldı. Limana TCG Zafer’in yedeğinde girdik. Lucky-S’yi bağlamamız için gösterilen yere doğru biraz daha ilerledikten sonra yedek halatını bıraktık. Battaniyelerle badarna ettiğimiz kısım iyi korunmuştu. Pervanesi dönmeyen Lucky-S’yi baştan ve kıçtan iki çekici vasıta sahile doğru çekmeye başladı.

Geminin yanaşma manevrasını kumanda ediyordum. İlk kez çekici vasıtalarla kumanda etmenin verdiği acemilik Lucky-S’nin tonajını iyi hesaplayamamakla birleşince, hem bağlama yerindeki beton iskelede hem de Lucky-S’nin baş tarafında küçük bir hasara sebep oldum. Koskoca Akdeniz’i iyi kötü aştıktan sonra Aksaz Limanı’nın içinde yaşadığımız son hadise neyse ki büyük bir sorun yaratmadan yanaşma manevrası sona erdi. İşte şimdi vazifemizi yerine getirmiştik.

Emniyet mensubu personel, hemen POLİS yazılı yeleklerini giydikten ve şapkalarını taktıktan sonra geminin güvertesine dağıldılar. Biz de altı kişilik SAT komando timi olarak gemidekilerle vedalaştıktan sonra sahile çıktık. Üstümüz başımız dört günlük seyrin ardından leş gibiydi. Hepimiz biraz zayıflamıştık, sakallarımız uzamıştı. Her birimizin bir elinde MP-5 makineli tabanca diğerinde içinde fıstık yeşili papağan olan birer kuş kafesiyle korsanlara benzer bir halimiz vardı. Birkaç yüz metre ileriye yanaşan TCG Yıldırım’a doğru yorgun ve mutlu adımlarla yürüdük.

TCG Yıldırım’ın lumbarağzında bizi gemi komutanı Albay Bilgel karşıladı. Hemen kamarama gidip temizlendim ve yeni bir takım eğitim elbisesi giyerek subay salonuna çıktım. Salonda IV. Muhrip Filotillası Komodoru Deniz Kurmay Albay Halil Bölen, TCG Yıldırım Komutanı Deniz Kurmay Albay Emin Murat Bilgel ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Harekât Başkanı Tümamiral Özden Örnek çay içiyorlardı. Tümamiral Örnek sivil giyimli olmasına karşın kendisini tanıyordum. Selam vererek kendimi rapor ettim.

“SAT tim komutanı üsteğmen bu arkadaş mı?” dedi ve ardından beni yanaklarımdan öperek tebrik etti. Bir süre komutanlarla birlikte salonda oturarak görev üzerine konuştuk. Daha sonra müsaade isteyerek salonu terk ettim. O sırada Necdet Menzir ve beraberindeki basın mensupları Lucky-S’ye geçmiş, naklen yayınla olayı tüm Türkiye’ye duyuruyorlardı. Mükâfatın büyüğü elbette Emniyet mensuplarındı. Biz sadece üzerimize düşeni yapmış ve gölgede kalmaktan da büyük bir memnuniyet duymuştuk.

Aksaz’daki son akşamımız, yine Martı Otel’de fakat bu kez İstanbul Narkotik Şube Müdürü Mestan Şener’in davetlisi olarak, göreve katılan bütün personelle birlikte akşam yemeğinde geçti. Ertesi sabah büyük bir heyecan ve sabırsızlıkla İstanbul’a dönmek üzere yola çıktık.

Lucky-S görev dönüşü ve Deniz Üsteğmen Arif Ekmekçi’nin şehit oluşu

Lucky-S, görevine giden 13 kişi 13 Ocak 1993 günü hiç vakit kaybetmeden SAT Grup Komutanlığı’nda mesaiye başladık. Yeni yıla girerken bekâr olduğu ve yılbaşı programı yapmadığı için adeta angarya bir göreve gönderildiği düşünülen tüm personel, SAT tarihinde önemli bir görevi başarmış olarak Keçilik’e geri dönmüştü. İlginç olan, görevdeki başarmızdan dolayı bizleri tebrik eden silah arkadaşlarımızda bile hissettiğimiz tavırdı.

Kendileri böyle bir göreve gidemedikleri için adeta hayıflanıyorlardı. Ne kadar ilginçti ki, ne olduğu tam anlaşılamadığından kimse-nin gitmek istemediği bir göreve gönderilmiş, ~~alınımızın~~ akıyla geri dönmüş, yine de kendimizi kıskanılmaktan kurtaramamıştık.

Dönüşümüzü takip eden günlerde Lucky-S görevinin tüm detaylarını, görevde karşılaştığımız güçlükler ve çözümlerini SAT Grup Komutanlığı’ndaki bütün personele anlattık. Hatta görevde eksikliğini hissettiğimiz malzeme konusunda bir de liste hazırladık. Üst makamlar tarafından bu liste de diğer birçok görev sonunda olduğu gibi SAT’ların fantezileri olarak görülmüş olmalı ki ilerleyen dönemde ihtiyaç listesindeki tek satır malzeme dahi temin edilmedi.

Malzeme konusundaki bildik yaklaşıma pek de alınmayan personel için en önemli öteki konuya üstlerimizden gördüğümüz duyarsızlık oldu. Lucky-S görevi sonrası göreve katılan personelin bir tekine bile, ne Kurtarma ve Sualtı Komutanı ne de Kuzey Deniz Saha Komutanı tarafından ne bir tebrik ne de geçmiş olsun dileği iletildi. Görevin gizli olması gerekçe gösterilerek 13 SAT komandosuna her-

hangi başkaca bir takdir yazısı yazılmaması da motivasyonu etkileyen bir başka uygulama oldu.¹

Bu görevin hemen ardından, SAT'ları uzun yıllar etkileyecek iki görev aynı anda başladı. Bunlardan biri, Lucky-S benzeri olaylara ani müdahale edilebilmesini amaçlayan Aksaz-Marmaris Rotasyon Görevi oldu. Bir buçuk aylık dönemlerle gidilen bu görev 2009 yılında Uzunada Sualtı Komutanlığı kurulana kadar da 16 yıldan fazla aralıksız sürdü. Bu dönemde görevde olan bir SAT'ın Marmaris'te geçirdiği süre toplamda iki-üç yıl arasında değişecekti.

1993 yılında başlayan rotasyon görevinin bir başka yan etkisi de SAT komandolarıyla aynı tarihlerde rotasyon görevine başlayan SAS personelinin de kapsayacak şekilde Sualtı Görev Birliği adı altında bir teşkilatlanmaya gidilmesi oldu. Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı emriyle 1990'ların sonunda kurulan ve 2000'li yılların başına kadar devam eden bu yapılanma SAT komandolarıyla SAS personelinin aynı çatı altında geçici teşkilatlandığı bir başka durumdu.

1993 yılı başında alınan bir başka görevse, bugün halen sürdürülmeye devam eden STANAVFORMED² görevi oldu. SAT'ların üç ila altı aylık dönemlerde değişen yeni görevinin ilk yıllarında Sharp Guard Harekâtı kapsamında Adriyatik Denizi'nde anlaşmalı GZM görevleri icra edildi. 1990'lı yılların ortalarında uygulanan ambargo harekâtı Sharp Guard'ın amacı eski Yugoslavya cumhuriyetlerine kaçak malzeme geçişini engellemekti. GZM görevinin anlaşmalı olması, arama yapılacak geminin aramayı kabul etmesi anlamına geliyordu ve bu şekliyle göreve katılanlar açısından daha az tehlike içeriyordu.

Lucky-S sonrası kendi hayatımda da yeni bir döneme girmiş oldum ve mesleki gelişim kursları kapsamında Mart ayı itibarıyla Karamürselbey Eğitim Merkezi Komutanlığı'nda açılan Subay Harekât İhtisas kursuna katıldım. O yıllarda SAT komando özel ihtisaslı subaylar mesleki gelişimleri açısından öteki deniz sınıfı subaylarla aynı muameleyle tabi tutuluyorlardı. Bizim bakış açımıza göreyse SAT görevlerinden yaklaşık altı ay ayrı kalınmasına neden olan bu kurslar adeta yasak savma olarak görülüyor ve mesleki anlamda SAT

1 Göreve katılan 13 SAT komandosunun o dönemde aldığı tek ödül, Narkotik Şube personelinin yıl içinde katıldıkları uyuşturucu görevlerinden aldıkları para ödülünün ayından faydalanmak oldu. Bu para ödülü, yıl içinde yakalanan uyuşturucunun miktarına göre belirleniyor ancak ne kadar uyuşturucu yakalanırsa yakalansın belli bir miktardan geçemiyordu. Olayın üzücü tarafı, SAT komandosu olmayan etrafımızdaki birçok silah arkadaşımızın, Lucky-S görevinin hangi şartlarda ve ne şekilde icra edildiğinden çok, personelin aldığı bu para ödülünü uzun süre konuşmaları oldu.

2 STANAVFORMED: STanding NAVy FORce in MEDditeranian-Akdeniz daimi deniz görev gücü.

subaylarına fazla bir kazanım sağlamıyordu.

Defalarca bu kurslara SAT subaylarının katılmamaları yönünde görüş bildirilmesine karşın netice alınamayan ileri ihtisas kurslarının başka faydaları da yok değildi. 1993 yılındaki yaklaşık altı aylık bu süreyi, ileride sahip olmayı hedeflediğim kurmay unvanı için Deniz Harp Akademisi sınavlarına hazırlık maksadıyla geçirdim. Ancak kurs başlar başlamaz aldığım üzücü bir haber bir yandan Lucky-S'nin tüm sevincini gölgelerken SAT eğitimlerinin bir anda ne kadar tehlikeli olabileceğini de anlamamı sağladı.

Karamürselbey Eğitim Merkezi'nde başlayan uzun süreli ihtisas kursları öncesi kadroların uygun şekilde kullanılabilmesi adına subayların tayini bir üst komutanlığın emrine çıkarılırdı. Bu nedenle benim de tayinim SAT 5. Ünit 51. Tim Komutanlığı'ndan, Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı emrine çıktı. Bu sırada 5. Ünit personeli devam eden eğitim ve tatbikatlar kapsamında nisan ayı içinde Karadeniz'de yapılacak SAT-denizaltı müşterek eğitimleri için Karadeniz Ereğli'ye intikal etmişti. Eğer ihtisas kursuna tefrik edilmemiş olsaydım ben de öteki silah arkadaşlarım gibi Karadeniz Ereğli'ye giden gruba dahil olacaktım.

O dönemde Denizaltı Filosu Komutanlığı'nda mevcut Amerikan menşeli Guppy ve Tang sınıfı denizaltıların dışında Alman dizaynı Ay sınıfı denizaltılarla da yeni yeni eğitimler yapılmaya başlanmıştı. Sualtıdan sinsi taarruz görevleri için intikal vasıtası olan denizaltılar etkin olarak kullanılmakla birlikte, her eğitimde yeni taktik ve teknikler de deneniyordu. Bu maksatla 15 Nisan 1993 günü yeni bir taktik geliştirme çalışması sırasında Deniz Harp Okulu'ndan sınıf arkadaşım Deniz Üsteğmen Arif Ekmekçi'ye de görev verilmişti.

Bu görevin icrası sırasında gece şartlarında TCG Doğanay denizaltısından çıkış yapan ve muhtemelen şuurunu kaybederek satha gelemeyen Arif, Karadeniz'de kayboldu. Olayın hemen ardından yapılan aramalarda bulunamayan Arif için hemen Nisan ayı içinde SAT Grup Komutanlığı-Keçilik'te gıyabında bir cenaze töreni düzenlendi.

Şehit Deniz Üsteğmen Sami Arıcı'yla ayrı akıbeti paylaşan Arif'in paleti, patiği ve içinde kalan ayak kemikleri yaklaşık 14 yıl sonra 2007 yılında balıkçılar tarafından bulundu. 26 Ağustos 2008 tarihinde yapılan ikinci bir törenle naaşıdan geriye kalanların defnedildiği Arif'in ismi, Deniz Harp Okulu ve Deniz Gücü futbol takımında uzun yıllar görev yapmasının anısına SAT Grup Komutanlığı futbol sahasına verildi.

Bir yıl aradan sonra açılan yeni kurs ve ilk nükleer denizaltı eğitimi

1993 yılı Nisan ayında Arif'i kaybettikten sadece bir hafta sonra bir silah arkadaşımızın naaşını daha kucaklamak zorunda kaldık. Çok kısa bir süre önce Lucky-S görevine beraber katıldığımız Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hayati Akbıyık paraşüt eğitimleri için bulunduğu İzmir'de 23 Nisan 1993 günü bir kavgayı ayırmaya çalışırken arkasından böbreğine saplanan bir sıyırma bıçağıyla öldürüldü. SAT komandoları için 1993 yılı görevdeyken kaybettiğimiz bir başka silah arkadaşımızın acısıyla sona erdi. Yakalandığı kanser hastalığından kurtulamayarak 4 Ekim 1993 günü hayatını kaybeden Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Bahtiyar Özer 1993 yılının üçüncü kaybıydı.

1993 yılında üç SAT komandosu silah arkadaşımızı kaybederken yeni SAT adayları da 19. Dönem SAT Komando Kursu'na 25 Nisan 1993 günü başladılar. Ara verilen bir yılın ardından açılan bu kursa, belki de son dönemde yaşadığımız kayıplar nedeniyle fazla müracaat olmadı. 19. Dönem SAT Komando Kursu'nu 7 Ocak 1994 günü tamamlamayı başaran mezunlar şöyleydi: Deniz Üsteğmen Önder Akgün (1990). 1990 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Mehmet Bilge, Mevlüt Öncel, Sadettin Doğan (Vefat-27 Mayıs 2014), Mehmet Solak, İbrahim Balçın, Abdullah Göçeri.

1993 yılında Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı komuta kademesinde de görev değişikliği yapıldı. 1991-1993 yılları arasında görevi sürdüren Deniz Albay Sabahattin Ayar, komutanlığı Deniz Kurmay Albay Mehmet Kalyon'a devretti. 1993-1995 yılları arasında bu görevi sürdürecektir Albay Kalyon, dalgıç ihtisaslı olmasının yanı sıra Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı görevini yerine getirecek ikinci kurmay ihtisaslı komutandı.

1993 yılı Temmuz ayının sonunda Karamürselbey Eğitim Merkezi'ndeki ileri ihtisas kursu sona erdi ve bu kez görev yerim değişerek SAT 4. Ünit Komutanlığı'na tim komutanı olarak atandım. Yeni ünitimle birlikte katıldığım görevlerden ilki de yine SEAL personeliyle icra edilen GATEWAY serisi eğitimler oldu. Bu eğitimler sırasında çıkan yangın bir yıl sonra yaşayacağımız büyük yangının adeta provasını niteliğindeydi.

Keçilik Vadisi'ndeki tahrip alanında eğitim için hazırladığımız düzeneğin devreye girmesinin ardından gerçekleşen ilk patlamayla çalılara yapışan bir parça paket bandı, kuru ve rüzgârlı havanın da etkisiyle çalılığı tutuşturmaya başladı. Birer dakika aralarla gerçekleşecek öteki patlamalar sahaya girmemizi geciktirince hemen

müdahale edebilsek daha fazla yayılmadan söndürülebilecek yangın birden büyüdü. Sonuçta tüm düzenek patladığında yanan çalılara doğru koşsak da rüzgârın etkisiyle süratle yayılan yangını söndüremedik.

Keçilik'te başladığı yerden, birkaç kilometre ötede söndüğü Çoban Çeşme'ye kadar müdahale edilemeyen ve sonunda kendi kendine sönen yangın, önemli miktarda yeşil alanın tamamen kullanılmaz hale gelmesine neden oldu. Görevi icra ettiren Tim Komutanı olarak benim de ihmalim olan bu yangın, ileride Keçilik Vadisi'ne inecek birçok patikanın da ortaya çıkmasına yol açtı.

Keçilik'te GATEWAY serisi tatbikatların kara harekâtı safhası sürerken aynı günlerde SAT 3. Ünit Komutanlığı personeli de SAT tarihindeki ilk nükleer denizaltı eğitimi için Marmaris'e Aksaz Deniz Üssü'ne gitti. USS Silverside nükleer denizaltısıyla yapılan bu çalışma SAT personelinin eğitimleri açısından büyük fayda sağlarken, yeteneklerimiz konusunda da güvenimizi artırdı. Deniz Yüzbaşı Kemal Kesen komutasında gidilen bu eğitimler sırasında ilk kez DDS'den¹ çıkılarak MK VIII SDV'lerle seyir yapıldı.

ABD'nin özel harp görevleri için SEAL komandolarına yönelik tasarladıkları ve ürettikleri DDS'ler, nükleer kabiliyetli denizaltıların üzerine sonradan ilave edilen bir hacmi ifade ediyordu. Denizaltının dalış özelliklerini bozmayacak şekilde tasarlanan bu hacmin içi iki parçalı olarak imal edilmişti. Bir kısmında SEAL'ların denizaltı sath yapmadan giriş/çıkış yapmasına olanak sağlayan ve içi sadece yarıya kadar su dolu bir odacık vardı. İkinci kısımdaysa görevin özelliğine göre F-470 tipi süratli botlar ya da iki MK VIII SDV arka arkaya konulabiliyordu.

Guppy ve Tang sınıfı denizaltıların, denizaltı sath yapmadan içine girip çıkılmasına olanak sağlayan üstüvaneleri² göz önüne alındığında, DDS'ler adeta cennetti. Kapalı yer fobisi olanların bir saniye dahi duramayacağı genişlikte, üç-dört kişinin birbirine adeta sarılarak girebildikleri Türk denizaltı üstüvanelerinden sonra, göreve katılan bütün SAT komando timi aynı anda DDS'ye girebilmiş ve satha kolayca çıkmışlardı.

Bu eğitimler sırasında 12 saat olarak planlanan ve mini bir denizaltı olarak da tanımlanabilecek SDV ile dalış yapmak sadece iki

1 DDS: Dry Deck Shelter. Kuru üstüvane.

2 Üstüvane: Denizaltılarda denizaltı sath yapmadan personelin yüzeye çıkabilmesine olanak sağlamak üzere düzenlenmiş odacık. Genelde denizaltıların kazaya uğramaları durumunda personeli tahliye etmek amacıyla dizayn edildikleri gibi, özel harekât maksatlarıyla da kullanılırlar.

personeler kısmet oldu. Kumanda kısmında iki kullanıcının oturduğu ve arka tarafındaki seyir bölümünde iki savaş yüzücüsünü taşıyan MK VIII SDV'ler için göreve gidecek iki SAT personeli Deniz Yüzbaşı Kemal Kesen ve Deniz Astsubay Başçavuş Ertuğrul Akkaya olarak belirlenmişti. Ancak SDV dalışa başlarken Yüzbaşı Kesen'in üst kapağın kapatılması esnasında kapıya sıkışan eli kanamaya başlamıştı. Bu şekilde 12 saat süreyle dalış yapması mümkün gözüküyordu.

Personel planlaması çok önce yapılmış bu dalış için hemen yeni birini bulmak gerekliydi. Herkes birbirine baktı. SDV ile dalış yapmak güzeldi ama 12 saat sualtında kalmak için uzun bir süreydi. Hal böyle olunca, piyango o sırada aralarında olmayan Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Alpay Saban'a çıktı. Apar topar kendini SDV'nin içinde bulan Saban ancak 12 saat sonra satha geldiğinde kendisine bu şakayı kimin yaptığını araştırarak vakti bulabildi.

1990'lı yılların başında yaşanan bir başka olay da, yine Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın SAT algısını yansıtmaya açısından önemliydi. 1984 yılında başlayan Güneydoğu'daki terör olaylarına yönelik olarak 20 Aralık 1993 tarihinde bir Deniz Piyade Taburu Maden/Şırnak'ta görevlendirilmeye başlandı. Aynı dönemde SAT Grup Komutanlığı'ndaki birçok personel, aynı Deniz Piyade personelimiz gibi Güneydoğu'da görev yapmaya istekli olduğuna dair dilekçe verdi.

Ancak komuta kademesi, sayımızın az, görevin de bizimle ilgili olmadığını ifade ederek Güneydoğu'da görevlendirilmemize sıcak bakmadı. Aynı günlerde amfibi görev yönümüzün öne çıkarılması kapsamında ve aslında hiçbir gerekçe gösterilmeden paraşüt atlayışlarımız iptal edildi. İlk kurs döneminin icra edildiği 1963 yılından bu yana ara vermeksizin 30 yıldır devam eden ve 1985 yılından bu yana da serbest paraşütçülük özelliği kazandırılan SAT'ların bu yasağı yaklaşık bir yıl kadar sürdü. Bir yıllık yasağın ardından tekrar başlayan atlayışlar 1995 yılında arka arkaya meydana gelen iki ölümlü paraşüt kazasından sonra bir kez daha durdurulacaktı.

Bugün SEAL personelinin NASA Havacılık ve Uzay Programı kapsamında astronot olarak uzayda görevlendirildiği bir dönemde SAT personelinin neden paraşütle atladığını anlatamadığımız önemli sayıda üst düzey komutan olduğu da bir başka gerçektir.¹

1 Emekli Deniz Albay Bill Shepherd Annapolis Deniz Harp Okulu mezuniyeti dışında MIT'den doktora sahibi bir SEAL'dır. 1980'lerin başında NASA Uzay Programına görev uzmanı olarak başvuran ve ardından uzaya çıkan ilk SEAL'dır. Kevin Dockery, *Navy SEALs, A History Part III*, Berkley Books, New York, Eylül 2003, s. 345, 428-438.

İstanbul dışında geçen 1994 yılı

1994 yılına SAT 4. Ünit Komutanlığı'nda başladıktan sonra, yıl içinde katılacağım faaliyetler de belli oldu. 1994 yılının önemli bir bölümünü İstanbul dışında geçirecektim ve yeni yıl başlar başlamaz ilk olarak Aksaz'da rotasyon için görevlendirildim.

Bir tim olarak 1994 yılı Ocak ayında başladığımız rotasyon görevi başlar başlamaz Ankara'dan bir telefon geldi. Arayan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lojistik Başkanı Tümamiral Özden Örnek'ti. Örnek verdiği emirle, o dönemde bölgede komodor olarak görev yapan albayla birlikte hemen ertesi gün Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargâhı'nda bulunmamı emreliyordu.

Yine gizli bir görev olmalıydı. Telefonda hiçbir şey konuşulmuyordu. Hatta Marmaris'ten Ankara'ya, komodor albayla birbirimizi tanımıyormuş gibi yaparak gitmemiz de istenmişti. Ne yazık ki Marmaris-Ankara arası fazla seyahat firması seçeneğimiz olmadığından aynı otobüsün içinde birbirimizden haberimiz yokmuş gibi yaparak Ankara'ya gitmek zorunda kaldık. Ertesi sabah Tümamiral Örnek'in karşısındaki iki koltukta yerimizi aldığımızda gizli görevin ne olduğu anlaşıldı.

Lucky-S'nin ardından yeni bir uyuşturucu gemisi daha Türkiye'ye gelmek üzereydi ve bu görevi icra eden en tecrübeli tim komutanı olarak hemen hazırlıklara başlayacaktım. Kısa bir süre düşündüm. Sonra görev için ihtiyaç duyacağımız malzemeyi ve isimleriyle birlikte personeli kendisine söyledim. Tümamiral Örnek ben konuştukça önündeki küçük bir kâğıda not alıyordu. Daha sonra doğrudan SAT Grup Komutanı Deniz Kurmay Yarbay İbrahim Aydın'ı arayarak görevin ne olduğunu söylemeden istek listesini kendisine bildirdi.

Yarbay Aydın'ın daha sonra bu emrivakiden hiç de memnun olmadığını öğrensem de, belirtilen tüm ihtiyaçlar ve personel birkaç gün içinde Aksaz'a gönderildi. Hele SAT 4. Ünit Komutanlığı personeli Aksaz rotasyonuna katılmayanların isimlerini tek tek yazdırmış olmam hiç hoş karşılanmamıştı. Listede yazılı olan binlerce merminin anlamını da çözememişlerdi. Doğrusu büyük bir aceleyle icra edilen böylesi bir görevde genç bir üsteğmenin nezaketsizliğini de hoş görmek gerekecekti.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargâhı'nda aldığım bu emrin ardından hemen Aksaz'a döndüm ve hazırlıklara başladık. Yeni hedefimiz olan ve Lucky-S'den biraz daha büyük 74 metrelik kuru yük gemisinin bandırası ve adı henüz belli değildi. Bu kez bir önceki görev tecrübelerimizden de yararlanarak hemen malzeme eksiklerimizi gidermeye başladık.

İlk olarak Marmaris'teki dükkânlardan bulabildiğimiz göreve yönelik bütün malzemeleri satın aldık. Hemen ardından Aksaz Deniz Üssü'nün terzihanesinde dikiş makinesinin başına oturan Deniz Astsubay Üstçavuş Rasim Demirtaş MP-5 kütüklüklerimizi dikmeye başladı. Yeni geminin borda yüksekliğini de göz önüne alarak fırlatma kancaları ve üzeri düğümlü halatlardan merdivenler hazırladık. Göreve yönelik tüm hazırlıklarımız olanca hızıyla sürerken Şubat ayının ilk günlerinde TCG Anıttepe'yle seyre de çıktık.

TCG Anıttepe'yle çıktığımız bu seyir sırasında yaptığımız tüm hazırlıkları ve planın her aşamasını en ince detayına kadar tekrar gözden geçirme olanağı buldum. Ancak limana döndüğümüzde aldığımız haber, bütün hazırlıkları sona erdirmemize neden oldu. Gemiye ABD ele geçirecekti ve şu anda bize ihtiyaç yoktu. 28 Ocak günü başlayan ve 18 Mart günü sona eren bir buçuk aylık Aksaz rotasyon görevini hiç değilse bir göreve yönelik tamamlamış olmanın sevinciyle İstanbul'a döndükten sonra 1994 yılı aynı hızda devam etti.

SAT personelinin SAT Komando Kursu'nun ardından katılmak zorunda olduğu başka mesleki kurslar da mevcuttur. Bu kurslardan biri olan Paraşüt Atlatıcı Öğretmen kursuna Mart ayı sonu Nisan ayı başında üç hafta süreyle İzmir'de katıldım. O dönemde Hava Kuvvetleri Komutanlığı bağlısı Çiğli'deki Arama-Kurtarma ve Hayatta Kalma Kurs Komutanlığı tarafından verilen bu kursa 16 kişi katıldık. Güzel anılarla ayrıldığımız Çiğli'de sadece bir yıl sonra katılacağımız bir başka kursta ise, silah arkadaşımız Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hakan Gök'ü kaybedecek olmanın acısını yaşayacaktık.

İzmir'de geçirdiğimiz üç haftalık kursun ardından İstanbul'a döndükten kısa bir süre sonra 20. Dönem SAT Komando Kursu başladı. Bu kursun da ötekilerden önemli bir farkı vardı. 30 yıllık tecrübenin ardından ilk kez SAT Komando Kursu yabancı personele de veriliyordu. Dost ve müttefik ülke Pakistan'ın IQBAL (SAT muadili) timlerinde görevli Deniz Yüzbaşı Kamran Ahmad Khan ve Deniz Astsubay Başçavuş Intisar Ahmad, Türkiye tarafından yetiştirilen ilk yabancı ülke personeli olacaktı.

25 Nisan 1994 günü başlayan ve 13 Ocak 1995 günü sona eren 20. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarının rütbe ve isimleri şöyleydi: Deniz Yüzbaşı Kamran Ahmad Khan (1986-Pakistan) (Şehit-2009)¹, Deniz Üsteğmen Cihangir Yılmaz (1990), 1992 nasıplı Deniz

1 Yüzbaşı Khan Pakistan'a döndükten birkaç yıl sonra, Pakistan Deniz Kuvvetleri'ne ait kurtarma gemilerinden birine komutan olmuştu. Khan gemide çıkan yangın sırasında söndürme çalışmalarına bizzat iştirak ederken şehit oldu.

Teğmenler: Cengiz Can Erol, Serhan Karatay, Ercüment Mertbir, Deniz Astsubay Başçavuş Intisar Ahmad (1979-Pakistan). Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Ferudun Arslan (1990). 1991 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Tolga Şirin, Lokman Gökbulut.

1994 yılı Temmuz ayında SAT Grup Komutanlığı oldukça ilginç ve akla gelmeyecek bir de misafir ağırladı. 1990'lı yılların başında hayata geçirilen bir uygulamayla, şehit ve kayıpların olduğu yıllar haricinde, Temmuz ayının ikinci Cumartesi günü SAT Grup Komutanlığı Keçilik'te emekliler ve görevdeki personel aileleriyle birlikte bir araya geliyor, eski mezunlarla genç komandoların tanıştığı bu piknikte eski anılar yâd ediliyordu.

SAT Komando Günü adı verilen bu gelenek 2009 yılındaki Poyrazköy Komplosu'na kadar da hemen hemen her yıl uygulandı. SAT Grup Komutanlığı sınırlarının 100 metre kadar dışındaki piknik alanında yapılan bu etkinliğe 1994 yılında katılan beklenmedik konuğumuzsa dönemin başbakanı Tansu Çiller'di. Hafta sonu ailesiyle birlikte çıktığı tekne gezisi sırasında Keçilik açıklarından geçerken piknik sesini ve rengârenk işaret sancaklarını görmüş, ne olup bittiğini merak etmişti. Teknesiyle iskeleye yanaşan Başbakan Çiller, korumaları eşliğinde piknik alanına gelerek ailelerle birlikte birkaç dakika geçirdikten ve faaliyet hakkında bilgi aldıktan sonra Keçilik'ten ayrıldı. Çiller'in ziyaretinin etkisi çok kısa bir süre sonra anlam kazandı.

1994 yılının Ağustos ayı, İstanbul Boğazı'nın Karadeniz'le birleştiği bölgedeki bitki örtüsünü değiştirecek büyük bir yangınla da hafızalarda yer etti. Ağustos ayının en sıcak ve fırtınalı günlerinden birini yaşadığımız 18 Ağustos günü Poyrazköy piknik alanında başlayan yangın, gittikçe artan ve poyrazdan esen rüzgârın etkisiyle Beykoz'a doğru yayılmaya başladı.

Söndürülmesi için İstanbul'daki birçok itfaiye ekibinin seferber edildiği yangın, bütün çabalara rağmen durdurulamayarak Keçilik'e de ulaştı. SAT Grup Komutanlığı'nın etrafındaki sık bitki örtüsünü adeta yutarak ilerleyen yangının komutanlık sınırlarından içeri girmemesi için harcadığımız çaba tam bir savaşı andırıyordu.

Komutanlığın ısıtma ihtiyacını karşılayan motorin tankını suyla soğutarak ve etrafındaki ağaçları söndürerek binalarda oluşabilecek hasarı ve can kayıplarını önleyebildik. Ancak tüm çabamıza rağmen, SAT kursu sırasında İncirtepe-Keçilik arasındaki intikallerde kullandığımız patikayı da içine alan, gökyüzünü kaplayacak yükseklikte ağaçların bulunduğu orman tamamen yandı.

Bir yıl önce Amerikalılarla yapılan eğitimler sırasında küçük bir bölümü hasar gören bölgenin Poyrazköy-Anadolukavak arasındaki

kısmı bu yangınla birlikte neredeyse tamamen yok oldu. Yangının ardından yapılan ağaç dikim çalışmaları yaklaşık 20 yıl sonra dahi eski bitki örtüsünü geri getirmedi. Ancak yangının SAT Grup Komutanlığı'na en büyük yan etkisi, daha önce tepelerdeki yollardan gözükmeyen komutanlık binasının olduğu gibi ortaya çıkması ve birçok patika yolun açılması oldu. SAT Grup Komutanlığı artık eskisi gibi kuş uçmaz kervan geçmez bir görünümünden uzaktı.¹

Yangına karşı sürdürdüğümüz bu özverili mücadelenin üzerinden çok kısa bir süre geçtikten sonra TCG Yavuz (F-240)'la birlikte üç ay sürecek Sharp Guard harekâtına katıldım. Adriyatik'te TCG Yavuz'a tahsisli sahada 15-20 günü seyirde, üç-dört günü limanda geçen bu periyodun en önemli kazancı, Deniz Harp Akademisi giriş sınavlarına hazırlanma fırsatı oldu. Ancak SAT komando ihtisaslı bazı büyüklerimiz kurmay olmaya pek de sıcak bakmıyorlardı.

Şakayla karışık olsa da genelde yaklaşım, "Madem kurmay olacaktın ne diye SAT oldun?" şeklindeydi. İçinde ince bir espri de barındıran bu serzenişe kulaklarımı tıkayarak çalışmalarına devam ederken ne yazık ki ilerleyen yıllarda aynı yaklaşımın bahriyenin öteki birimlerinde görev yapan personelde de hâkim olduğunu gördüm. SAT'lar bolca spor yapan, kaba tabiriyle atlayan-zıplayan, yazı-çiziyle arası pek de hoş olmayan askerler olarak tanınmıştı bugüne kadar. Zaten kurmay olursa da geleceği olmayan, yani amirallik şansı olmayan bir unvan için SAT subaylarının kendini bu kadar hırpalamasına anlam veremiyorlardı.

Gelecek demek, amiral olmak demektir. Ana rotanın dışında kalan bütün ihtisasların kurmaylık çabaları, sadece tebessüm sebebiydi. Benim düşünce tarzıma göre bu bakış açısını mutlaka kırmak gerekiyordu. Kurmay olmak istememin en önemli sebeplerinden biri, kurmay değilken söyleyebildiklerimi kurmay unvanıyla da söyleyebilme özgürlüğüydü. Tüm bu duygu ve düşüncelerle, önüme konan tüm engellere karşın TCG Yavuz'daki üç aylık seyir süresince çalışmalarına hiç ara vermeden devam ettim.

Büyük bir şans eseri 1994 yılının Eylül-Ekim-Kasım dönemlerinde Adriyatik'te TCG Yavuz'a tahsisli saha fazla yoğun değildi. Görev süresinde icra ettiğimiz üç GZM'den ikisi, kaptanı Leo isimli bir İtalyan olan yük gemisine oldu. Öteki aramayı Romanya bandıralı bir

1 Yangının hemen ardından yapılan ağaç dikim çalışmaları bugünlerde ancak etkisini gösterirken bir de 2013 yılı Mayıs ayı sonlarında hızlanan 3. Boğaz Köprüsü yapım çalışmaları yeni dikilen ağaçları yerinden etti. Anadolu tarafındaki ayağı SAT Komutanlığı'nın biraz ilerisindeki Fil Burnu mevkiine dikilen köprü bölgedeki yaşamı derinden etkileyeceği gibi, İstanbul şehri ciğerlerinin önemli bir kısmını kaybetme tehlikesiyle de karşı karşıya kaldı.

gemiye yaptık. İkisinde de herhangi bir usulsüzlüğe rastlamadığımızdan kalan süreyi kendime ayırabildim. 1994 yılı sonlarında Gölcük'te Poyraz rıhtımına kıçtankara olduğumuzda mesleki anlamda önemli bir görevi daha yerine getirmiş olmaktan mutluydum.

Çiller'in Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nı ziyareti

1994 yılının son aylarında, birkaç ay önce SAT Grup Komutanlığı piknik alanına ziyarette bulunan Başbakan Tansu Çiller'in ziyaret sebebi anlaşıldı. Başbakan Çiller'in büyük oğlu Mert Çiller askerliğini yapmak üzere Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na katılmış, asteğmen rütbesiyle vatani görevini icra edeceği yer de belli olmuştu. Muhtemelen yaptığı araştırmada SAT Grup Komutanlığı bünyesinde oğluna uygun bir yer bulamayan Başbakan, çareyi komşu birlik SAS Grup Komutanlığı'nda bulmuştu.

Mert Çiller ve senaryosunu tamamlayacak arkadaşları için ilk ve son kez icat edilen Özel Maksatlı Patlayıcı Maddeleri Zararsız Hale Getirme Kursu 21 Kasım 1994-13 Ocak 1995 tarihleri arasında SAS Grup Komutanlığı emrinde verildi. Zaman zaman Keçilik'te de dalış yapmaya gelen Mert Çiller ve arkadaşlarının mezuniyet töreniye, 20. Dönem SAT Komando Kursu ve yine aynı dönemin SAS ve dalgıç kursiyerleri için yapılan törenle çakıştırıldı.

Mert Çiller aynı yılın Efes Tatbikatı sırasında, kısa bir süreyle de olsa aramıza da katıldı. Sığacık'ta kurulan tatbikat kamp alanında, o dönemde SAT komandoları ve SAS personeli tarafından giyilen yeşil renkli özel üniforması içinde postallarını bağlarken gördüğümüz Deniz Asteğmen Mert Çiller, SAT komandoları eşliğinde Doğanbey'de Kahverengi-II çıkarma plajında başbakana, yani anne-sine takdim edildi.

Dönemin Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Kurmay Albay Mehmet Kalyon Başbakan Çiller'in bu ilgisinin ardından, Lojistik Destek Gemileri Komodorluğu gibi önemli bir tayinle ödüllendirildi. Ancak SAT komandosu, SAS ve dalgıç ihtisaslı kurmay subaylar arasında amiralliğe terfie en fazla yaklaşan Albay Kalyon'un başbakanla aynı karedeki fotoğrafları da amiral olmasına yetmedi.

Öte yandan kamuoyuna mesaj verme maksatlı bu eşi benzeri görülmemiş uygulamanın, genç rütbedeki muvazzaf personel üzerindeki olumsuz etkisinin düşünülmemesi bir yana, o dönemde başbakanın küçük bir ricasını kırarak kimsenin olabileceğini düşünmek de bir başka haksızlık olacaktı.

Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hakan Gök'ün şehit oluşu

1995 yılı SAT komando tarihine, ilk kez ölümlü paraşüt kazalarının olduğu yıl olarak da geçti. Bu tarihten önce de zaman zaman kazalar olmuş, ancak ciddi bir yaralanma olmaksızın atlatılmıştı. Ne yazık ki bu kez kazalar ucuz atlatılamayacaktı. 1995 yılında paraşüt kazasında kaybedeceğimiz silah arkadaşlarımızdan Deniz Teğmen Subutay Alkan 21. Dönem SAT komando kursiyeri olarak 24 Nisan 1995 günü kursa başladı.

5 Ocak 1996 günü kurs sona erdiğindeyse ne yazık ki dört subay beş astsubay mezun arasında Teğmen Alkan yoktu. 4 Ekim 1995 günü geçirdiği serbest paraşüt kazasında şehit olan Teğmen Alkan'dan önce Temmuz ayında SAT komandolarının ilk paraşüt şehidi Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hakan Gök'ü kaybettik.

19 Haziran 1995 günü İzmir-Çiğli'de açılan serbest paraşüt kursuna, benim de dahil olduğum 11 kişilik SAT komando kursiyer mevcuduyla başladık. Deniz Üsteğmen Levent Bektaş'la bir kez daha kader arkadaşı olacağımız bu kursta ikimizin dışında dokuz astsubay daha vardı. Arama Kurtarma Okul Komutanlığı'nda görevli bir üsteğmen ve öteki tecrübeli astsubay eğitmenlerin liderliğinde başlayan kursun verilme şekli ve o günkü olanaklar, bugün TSK'nın geldiği durumdan oldukça farklıydı.

Rüzgâr tüneli olmadığı için düşüş süratini hissetmek üzere SF-60 eğitim uçaklarının arkasında pervane rüzgârıyla eğitimler yapıyor, oldukça eskimiş Para-Commander kubbe tipi serbest paraşütleri kullanmak zorunda kalıyorduk. Öte yandan kursun başından itibaren büyük bir ciddiyetle takip ettiğimiz müfredatın her aşamasında kursiyerlerin durumu daha da iyiye gidiyordu.

Kursun ilk aksiliği henüz ilk atlayış sırasında, bugün sadece müzelerde görebileceğiniz C-47 uçağıyla irtifa almaya başladığımızda ortaya çıktı. Paraşütlerin otomatik açma cihazlarının basınç ayarı doğru yapılmadığından, uçak irtifa aldıkça bir anda otomatik açma cihazları tüm paraşütleri açmaya başladı. Bir yandan tekrar paraşütleri katlamak zorunda kalacağımızı düşünürken, herhangi bir tehlike durumunda otomatik açma cihazlarının işe yarayacağını istemeden de olsa test ettiğimizi anladık.

Otomatik açma cihazlarına duyduğumuz güven, ilk atlayışlarla başlayan heyecan ve tedirginliği yavaş yavaş atınamıza ve her atlayışla birlikte havada geçirdiğimiz saniyelerden zevk almamıza neden oluyordu. Aslında serbest paraşütçülük biraz da yetenek işiydi. Sonunda herkes belli bir seviyeye geliyordu ancak bu seviyeye

ulaşma süresi de kişiden kişiye değişiyordu.

İlk atlayışlarda genelde tüm kursiyerlerin kapı çıkışları bozuk olur, birkaç kontrolsüz takla ve biraz adrenalinden sorıra ilerleyen atlayışlarda havada hâkimiyet artardı. 11 kişilik grubumuz için de bu kural pek değişmedi. İlk atlayışlarda bir türlü yeri göremiyor, vücudumuzu, dönüşümüzü kontrol edemiyorduk. Çoğu kursiyer 10 atlayıştan sonra yavaş yavaş kontrolü ele almaya ve havada kendimizi daha rahat hissetmeye başlamıştık. Bu kural bir tek Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hakan Gök için tersine işledi.

Hakan daha ilk atlayışıyla beraber eğitmenleri oldukça şaşırttı. İlk atlayışların hepsinde kapıdan son derece düzgün çıkıyor, doğru düşüş pozisyonunu hemen alıyordu. Bu pek de sık görülen bir durum değildi. Hakan'ın aksine, öteki kursiyerler uçaktan ya yanlış çıkıyor ve düşerken kendimizi düzeltmeye çalışıyorduk ya da biraz düzgün çıkar gibi olsak da hemen pozisyonumuz bozuluyordu.

Ancak atlayış sayıları arttıkça durum da tersine dönmeye başladı. Hakan dışındaki kursiyerler, her atlayışta vücuduna daha hâkim olurken, Hakan yavaş yavaş vücut hâkimiyetini kaybetmeye başladı. Kendini düzeltmeye çalıştıkça da daha fazla dönüyor, morali de giderek bozuluyordu. Şehit olmadan önceki birkaç atlayışında, paraşütçüler için en tehlikeli durumlardan biri olan viril dönüşte paraşütünü açmak zorunda kalmış, neyse ki yine de paraşütü açılmıştı.

Kursun tamamlanmasına sadece üç gün kala, 5 Temmuz 1995 Çarşamba sabahı atlayış öncesindeki son konumuz da buydu. Kurs kıdemlisi olarak herkese bunun sadece bir kurs olduğunu ve SAT Grup Komutanlığı'ndaki eğitimlerimize devam ederken tecrübemizi artıracığımızı, kendimizi riske atacak her türlü tutumdan uzak durmamızı tembihliyordum. Hatta aynı hafta içinde bir de yedek paraşüt açılması olayı yaşamıştık zaten. Paraşütünü katlarken eğitmenlerin talimatlarına özen göstermeyen bir personelin paraşütü arızalı açılmış ve yedek paraşütünü açmak zorunda kalmıştı.

5 Temmuz 1995 sabahı tüm bu karışık hislerle beklediğimiz uçak, sabah saatlerinde piste tekerleklerini koyar koymaz, bir gün önceden katladığımız paraşütlerimizi atlayış sırasına uygun olarak kuşanmaya başladık. Vücut ağırlığım dolayısıyla sıram, birinci sorti¹ birinci stick'ti.² Uçağın taşıma kapasitesi ve paraşütlerimizi bir sonraki atlayışa hazırlamak için gereken katlama süresi göz önüne alındığında

1 Sorti: Fransızca "çıkış" anlamındaki kelime, uçağın havalandıktan sonra yere inişine kadar havada kaldığı ve paraşütçüleri attığı bir uçuş periyodunun adıdır.

2 Stick: "Sıra" anlamındaki bu kelime, uçağın paraşütçüleri atmak için atlayış sahasından her bir geçişini tanımlar.

iki sorti halinde gruplara bölünmüştük. İlk sortide uçağa çıktıktan ve atlayışımı yaptıktan sonra yere indim ve deklanşörü¹ hemen emniyete alıp paraşütümü katlamak üzere hangara doğru koşmaya başladım.

Paraşütümü katlamayı bitirmiştım ki, deklanşörün yerinde olmadığını fark ettim. Havada elimden bırakmadığını çok iyi hatırlıyordum. Çünkü yerde paraşütümü toplarken bacak kolonlarından birinin kancasına kilitlemiştim. Herhalde kilit yolda açılıp deklanşör düşmüş olmalıydı. Hemen atlayış sahasına gitmek üzere hangardan çıktım ve tam koşmaya başlayacakken karşıdan ikinci grubun geldiğini gördüm.

Hepsinin paraşütleri sırtındaydı ve bazıları kendi kendine, "Aç be Hakan, aç be Hakan," diye söyleniyordu. Atlayış yapmış olsalar paraşütlerini açık vaziyette kucaklarında taşıyor olurlardı. Hele kendi kendilerine söylenmeleri pek de hayra alamet değildi. Grubun en önünde gelen Levent Bektaş'a yaklaşıp ne olduğunu öğrenmeye çalıştım.

Uçaktan çıktıktan sonra paraşütünün açılışını görmek üzere izlemeye başladıkları Hakan çıkıştan bir süre sonra dönmeye başlamış, dönüşünü yavaşlatamayınca daha da hızlanmış, yedek paraşütünü açmak üzere belirlenen irtifaya geldiğinde de otomatik açış sistemi paraşütü kendiliğinden açmıştı. Ancak Hakan virilde çok süratli dönerken açılan yedek paraşütü vücuduna dolanmış ve çok az bir kısmı havayla doluyken kontrolsüz bir şekilde yere çarpmıştı.

Ne yazık ki Hakan bu atlayışta şehit olmuş, naaşının İzmir Hava Hastanesi'ne götürülmesi görevi de kıdemli olarak bana düşmüştü. Hakan'ın naaşını atlayış sahasından alan askeri minibüsle İzmir Hava Hastanesi'ne ulaştığımızda, hastane yetkilileri bizi bekliyordlardı. Hakan'ın defin işlemleri yapılırken bir yandan da soruşturma başladı. Hakan muhtemelen dönüşün hızıyla havada çoktan bayılmış ve kendinde değilken yere çarpmıştı. 11 kişi sağ salım yola çıktığımız İstanbul'a, maalesef bir kişi eksik dönmek zorunda kaldık. Hakan'ı ertesi gün memleketi Çanakkale'de defnettığımızda aynı yılın bir başka paraşüt kazası kurbanı Subutay ise hâlâ SAT Komando Kursu'na devam ediyordu.

1 Deklanşör: Her serbest paraşütün özelliğine göre değişmekle birlikte, genelde D şeklinde ve el girebilecek büyüklükte deklanşör adı verilen metal bir halkanın ucundaki ince çelik tel vasıtasıyla paraşüt açılır. Açma kararını verdikten sonra çekilen ve böylece paraşütün çantasında kalmasını sağlayan düzeneği serbest bırakan bu kısım, genelde ilk atlayışlarda heyecandan düşürülür. Açma anında bırakılan deklanşörün tekrar bulunduğu nadir bir durum olduğundan, deklanşör kaybeden bir tepsi baklava ısırmak zorunda kalır.

USS Mendel Rivers denizaltısıyla dalış eğitimleri

1995 yılı Temmuz ayında hem Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı hem de SAT Grup Komutanlığı'nda komuta devir teslimi gerçekleşti. Uzun yıllar ayrı kaldığı dalgıç ihtisasından sonra iki yıllığına ve Kurtarma ve Sualtı Komutanı olarak dalgıçların arasında dönen Deniz Kurmay Albay Mehmet Kalyon, Lojistik Destek Gemileri Komodorluğu gibi önemli bir göreve tayin olmuş, görevi sınıf arkadaşı Deniz Albay Bülent İnoğlu'na devretmişti.

SAS özel ihtisaslı Albay İnoğlu bu görevde 2000 yılına kadar beş yıl süreyle kalacak ve komutanlık yaptığı dönemde Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın gelişimine çok büyük katkıları olacaktı. SAT Grup Komutanlığı devir-teslimine de denk gelen bu dönemde 25 Ağustos 1992 tarihinde görevi devralan Deniz Kurmay Yarbay İbrahim Aydın, görevi 25 Temmuz 1995 tarihinde Deniz Binbaşı İz Metin'e devrederken, komutanlığı döneminde iki şehit, iki vefat, iki de yangın görmek talihsizliğine uğramıştı. Görevi devralan Binbaşı Metin'in sadece 10 ay kalacağı SAT Grup Komutanlığı görevi sırasında, Avrasya Feribotu'nun kaçırılması olayıyla Kardak Krizi cereyan edecekti.

Bu arada SAT Grup Komutanlığı'ndaki mesai Hakan'ın yasını doğru düzgün tutamadan yeni bir paraşüt görevine gitmemize neden oldu. Hakan'ın şehit oluşunun ardından iki hafta sonra bir başka grupla yeni bir paraşüt kursu için Kayseri'ye hareket ettik. Denize atlayışlarda kullandığımız otomatik paraşütler, 2000'li yıllara kadar rütbeli personel tarafından katlarurdu. Serbest paraşüt katlanmasından çok daha zor olmayan, ancak katlama masası ve tertibatı gerektiren otomatik paraşütler için bir de katlama kursu görmek gerekiyordu.

17 Temmuz 1995 günü Kayseri Birinci Komando Tugay Komutanlığı emrinde açılan Paraşüt Katlama ve Bakım kursu 20 kişilik SAT komando mevcudunun yanı sıra öteki Kuvvet Komutanlıklarından da katılan personelle başladı. Çok yakın bir zamanda kaybettiğimiz değerli silah arkadaşımız Hakan Gök'ün şehit olmasının verdiği gerginliği kısa sürede üzerimizden atarak altı haftalık kursu başarıyla tamamlarken, kurs müfredatı gereği kendi katladığımız paraşütlerle atlayış yaptık. Zaten çoğu serbest paraşütçü olan SAT'lar için otomatik paraşütleri katlamanın herhangi bir zorluğu yoktu. Bu kursta kader arkadaşlığı yaptığımız öteki subay Deniz Üsteğmen Ercan Kireçtepe İstanbul'a döndükten kısa bir süre sonra başka bir eğitime katıldı.

1995 yılının Eylül-Ekim aylarında ABD'nin USS Mendel Rivers nükleer denizaltısıyla Antalya'da eğitim yapan grup Deniz Yüzbaşı

Mustafa Erkoç komutasındaki 5. Ünit Komutanlığı personeli oldu. Antalya'da sürdürülen bu eğitimler sırasında daha önce olduğu gibi DDS'den çıkış ve SDV dalışı yapılacaktı. Ancak SDV kullanan Amerikalı personelden birinin ağır bir akciğer rahatsızlığı geçirmesi üzerine planlanan uzun dalışlar yapılamadı.

Türkiye'ye yıllık liman ziyareti yapabilecek nükleer denizaltı sayısı iki olduğundan ve 1995 yılı için bu kota dolduğundan, eğitimler süresince Türk karasularına giremeyen USS Mendel Rivers Antalya açıklarında demir yerinde bekledi. Eğitimler için defalarca Antalya-USS Mendel Rivers arasında gidip gelen personelin bundan fazlaca bir şikâyeti yoktu.

Son derece profesyonelce yürütülen eğitimler sırasında bir kez daha sualtında nükleer denizaltı pervanesi gören SAT personeli için tecrübe artırmaya yönelik bu eğitimler oldukça faydalı geçti. Eğitimlerin dalış safhasının sonunda az sayıda SAT komandosuyla birlikte Antalya'dan Saros'a kadar seyir yapan USS Mendel Rivers, Saros'ta satış dahi yapmadan Türk personelin sualtında gemiden ayrılmasını sağladı. SAT Komando Kursu'nda aldıkları eğitimlerin bir getirisi olarak farklı tipteki gemilere kolaylıkla adapte olabilen komandolar için bu eğitim de diğerlerinden farklı değildi.

1995 yılı Dynamic Mix Tatbikatı sırasında sahil gerisi keşfi yapacak SAT ve SEAL komandolarının USS Mendel Rivers'tan kuru tip dalış elbiseleriyle çıkış yaptıkları safha, tüm teknolojik olanaklara karşın iptidai yöntemlerin de hâlâ geçerli olabileceğini kanıtlıyordu. Dalgıç ihtisaslı Amerikalı personel tarafından tüm sualtı organizesi yapılan ve SAT'larla SEAL'lara sadece satha çıkıp göreve gitmek kalan eğitimin bu safhasında kuru tip dalış elbiseleri kullanıldı.

Satışta bu dalış elbiselerinin kara tipindekilerle değiştirilmesi esnasında Amerikalılar gore-tex kumaştan yapılmış koruyucu elbiselerini giyerken SAT'lar ellerindeki sınırlı olanaklarla yola devam etmek zorunda kalmışlardı. Basit bir çözüm olarak siyah renk battal boy çöp torbalarına kafa ve kol geçecek şekilde delikler açılarak yapılan bu iptidai kıyafet Amerikalı personelin bıyık altından gülmesine neden olduysa da Saros'un sonbahar rüzgârı ne gore-tex dinleyecekti ne de Amerikalı.

Sahile ulaştıklarında iliklerine kadar ıslanan Amerikalı komandolar, neredeyse SAT irtibat ekibinin hazırladığı ateşin içine yatacak kadar üşümüştü. Soğuktan gore-tex kıyafetinin yandığını dahi fark etmeyen bir SEAL söndürülürken bu kez gülen, battal boy çöp torbasıyla göreve giden SAT komandoları oldu.

21. Dönem SAT Komando Kursu ve Deniz Teğmen Subutay Alkan'ın şahadeti¹

1993 yılı Deniz Harp Okulu mezunu subaylar arasında SAT komandosu olmaya en istekli subay olarak görülen Deniz Teğmen Subutay Alkan mezuniyetini takiben önce hücumbot tipi gemilerde ardından da kısa bir süre sahil güvenlik botlarında görev yaptıktan sonra kursa katılmak için dilekçe vermişti. İlk kez SAT Komando Kursu içerisinde ve SAT eğitmenler tarafından verilen serbest paraşüt safhasına gelene kadar son derece başarılı bir kursiyer olduğunu ispatlayan Subutay'ın şansı ne yazık ki bu safhada yaver gitmedi.

Paraşüt safhasına gelene kadar kurs eğitmenlerinin de çok iyi bir SAT olacağına dair fikir birliği içinde oldukları Subutay, Gaziemir-İzmir'de yaptıkları paraşüt atlayışlarının ikinci haftasında, 4 Ekim 1995 günü şehit oldu. Uçaktan çıkar çıkmaz çok yavaş bir şekilde geriye doğru pozisyonu bozulan Subutay, muhtemelen tam açış anında paraşütün içinden geçmişti. Açılma sırasında paraşütün kolonları bir taraftan vücuduna dolanan Subutay paraşütün çok süratli bir şekilde dönmesi sonucu (budak atarak), paraşütü de açık olmasına karşın, sert bir şekilde yere çarparak iç kanama sonucu şehit oldu.²

24 Nisan 1995 tarihinde başlayan ve 5 Ocak 1996 tarihinde Deniz Teğmen Subutay Alkan'ın şehit olmasıyla SAT komando tarihine şehidi olan üçüncü kurs olarak geçen 21. Dönem'in mezunları da şöyleydi: 1992 nasıplı Deniz Üsteğmenler: H. Kıvanç Emiroğlu, Eren Günay. 1993 nasıplı Deniz Teğmenler: Tunç Gür, Erme Onat. 1991 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Mustafa Özel, M. Naci Efe, Deniz Erki. 1992 nasıplı Deniz Astsubay Kıdemli Çavuşlar: Metin Talan, Erdinç Kurt.

1 Bu ve ilerleyen kısımdaki bilgilerin önemli bir bölümü Deniz Binbaşılar Eren Günay ve Erme Onat'la 27 ve 28 Haziran 2012 tarihlerinde Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevinde yapılan röportaj desteğiyle hazırlanmıştır. Her iki SAT komandosu da bu kitabın basıma hazır hale getirildiği dönemde Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevindeki beşinci yıllarındaydı ve ancak 27 Ocak 2014 tarihinde tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldılar. Deniz Binbaşı Eren Günay 1992 yılı Deniz Harp Okulu mezunu olmasına karşın diğer sınıf arkadaşlarından daha geç SAT Komando kursuna katıldı. Deniz Harp Okulu'ndaki kurbağa adam kursları sırasında kendisini yanlış yönlendiren bazı SAT'lar tarafından hevesi kırılan Günay, bahriyeye ilk olarak hücumbot tipi gemilerde göreve başlamasının da etkisiyle kursa bir yıl geç başladı. İstanbul doğumlu olmasına karşın çocukluğu İskenderun'da geçen Günay'ın Milli yelkenci olmasının yanı sıra, beste yapacak kadar müzik bilgisi de yüksektir ve gitar dahil birçok müzik aletini rahatlıkla çalabilmektedir. Kırklareli doğumlu Deniz Binbaşı Erme Onat Deniz Harp Okulu yıllarında deniz pentatlonu takımında olmasının yanı sıra daha okul yıllarında hem kurbağa adam hem de paraşütçü unvanını kazanmıştı.

2 Özellikle kurstaki subay arkadaşları tarafından çok sevilen ve anısı yaşatılmak istenen Subutay'ın kendi çizdiği bir figür tüm 21. Dönem SAT Komando Kursu mezunu subaylar tarafından vücutlarına dövme olarak yaptırıldı.

Kurstan mezun olur olmaz kendilerini Kardak Krizi'nin içinde bulacak 21. Dönem mezunlarıyla birlikte SAT'lar da Dördüncü Nesil SAT Komandolarını aralarında görmeye başlayacaklardı.¹ 21. Dönem kursiyerlerin kurstan mezun olmalarına günler kala ucu Keçilik'e kadar uzanacak bir olay da Ege Denizi'ndeki küçük bir kayalığın üzerinde gerçekleşiyordu. Tüm Türkiye bir kez daha tarihe geçecek önemli bir olayda SAT komandolarının adını duyacaktı.

1995 yılının son olayı-Figen Akat'ın karaya oturması

1995 yılının son günlerinde meydana gelen bir olayın etkisi yaklaşık bir ay sonra SAT Grup Komutanlığı'na ulaştı. 25 Aralık 1995 günü gece yarısına yakın bir saatte Figen Akat isimli çimento yüklü koster, adı daha sonra Kardak Kayalıkları olarak anılacak mevkiye karaya oturdu. Bodrum Turgutreis açıklarındaki bu kayalıklar çok kısa bir süre sonra Türkiye ve Yunanistan'ı savaşın eşiğine getirecekti.

Ertesi gün Figen Akat'ın kendi kendine kurtulma çabaları boşa çıkınca kurtarma çalışmalarının hangi ülke tarafından yapılacağı sorunu krizin ilk kıvılcımını başlattı. Yunanistan anlaşmalardan doğan haklarını iddia ederek olayda ön almış ve bölgeye HS D. Antoniou (P-286) gemisini göndermişti. Oysa Türk tarafının kayıtlarına göre kayalıklar Türkiye'ye aitti ve kurtarma çalışmaları konusunda Yunanistan'ın izni olmaksızın hareket edeceklerdi.

26 Aralık 1995 günü yapılan kurtarma çalışmaları sırasında Yunan tarafının, kayalığın Yunanistan'a aidiyeti konusundaki ısrarı, kurtarma işlemlerinin de Yunanistan tarafından yapılacağını bildirmesi üzerine gemi kaptanı ikaza aldrış etmedi ve Türk karasularında olduğu konusundaki kararlılığını sürdürdü. Figen Akat'ın hangi ülkenin toprağında karaya oturduğuna ilişkin bilek güreşi devam ederken, aynı gün iki ülke birbirine karşılıklı nota verdi.

Nota işlemleri sürerken Figen Akat'a yanaşan Yunan Sahil Güvenlik botu gemiye zorla Yunan bayrağını toka ettirince kriz bir safha daha ileriye taşınmış oldu. Geminin bir an önce kurtarılabilmesi adına ısrarcı olmayan kaptan, 28 Aralık 1995 günü Yunan bir römorkör vasıtasıyla kurtarıldıktan sonra Güllük'e intikali sırasında Yunan bayrağını arya ederek bu kez Türk bayrağını geminin gönderine toka etti.

1 SAT Komando Kursu mezunları için 1990 yılından günümüze her yıl basına açık düzenlenen törenlerde mezunların isim ve sayıları belirtilmesine karşın, 22. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarından itibaren tüm mezunların hemen hemen tamamının halen görevde olduğu göz önüne alınarak, şehit ve vefatlar dışında, mezunların isimlerine yer verilmeyecektir.

Bölgedeki tüm gelişmeleri en ufak ayrıntısına kadar takip eden TCSG-32 ve TCSG-56 botlarının nezaretinde akşam saatlerinde girdiği Güllük Limanı'nda emniyette olduğunu düşünen Figen Akat mürettebatıysa kısa bir süre sonra giderek alevlenecek bir krizin başkahramanları olduklarını bilmiyorlardı. Kriz 1996 yılı Ocak ayı süresince artan hızla devam ederken SAT Grup Komutanlığı da 1996 yılına olanca hızıyla ve başka bir krizle girdi.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

SAT komandolarının tarihindeki en önemli yıllardan biri

1996 yılının ilk krizi-Avrasya Feribotu'nun kaçırılması

1996 yılı SAT tarihinde önemli olayların yoğun olarak cereyan ettiği ve ne yazık ki bir kazada en fazla şehidin verildiği yıl oldu. Daha başlar başlamaz hareketin hiç eksilmeyeceğini belli eden 1996 yılının ilk olayı, Avrasya Feribotu'nun Çeçen teröristler tarafından kaçırılmasıydı.

16 Ocak 1996 günü SAT Grup Komutanlığı'ndaki günlük mesai her zamanki olağanlığında başlarken, Rusya'nın Karadeniz kıyısındaki Soçi Limarı'na hareket etmeye hazırlanan Panama bandıralı Avrasya Feribotu, Trabzon Limarı'nda silahlı sekiz kişi tarafından saat 18.15'te rehin alındı. Avrasya Feribotu'nda 115'i Rus, 48'i Türk, 10'u Ukraynalı, üçü Gürcü ve biri Ürdün uyruklu olmak üzere, toplam 177 yolcu ve 65 mürettebat bulunuyordu.

Ellerindeki silahlarla havaya ateş açan eylemcilerden Türkçe konuşan biri, liman sahasına doğru bağırarak gemiye el koyduklarını ve Çeçenistan'a gitmek istediklerini bildirdi. Gemiden kaçmayı başaran bir görevli, teröristlerin Rusya vatandaşlarını ayırdığını ve geminin hareketine izin verilmediği takdirde her 10 dakikada bir, Rus yolculardan birini öldüreceklerini söylediklerini belirtti. Kriz, limandaki müzakerelere rağmen çözülemedi ve Avrasya saat 21.30'da iki sahil güvenlik botunun gözetiminde, Giresun yönüne doğru limandan ayrıldı.

Saat 21.45 sıralarında Avrasya'nın, Trabzon'un Beşikdüzü ilçesinin 12 mil açığından saatte yaklaşık 8 deniz mili süratle Samsun rotasına ilerlediği tespit edildi. Geminin hareketinden hemen sonra kuruları telsiz bağlantısında, eylemcilerin lideri Türk vatandaşı Muhammed Tokcan, eylemin nedeni ve gemideki son durum hakkında bilgi verdi. Ancak gelen haberler çok da iyi değildi.

Muhammed Tokcan, Avrasya'nın doğrudan İstanbul'a gideceğini söyleyerek, gemide dokuzu ağır silahlı, toplam 50 eylemci bulunduğunu, Dağıstan'da tutuklu olan 200 Çeçen askerin serbest bırakılması halinde, eylemlerine derhal son vereceklerini, aksi takdirde gemiye yüklenen TIR ve kamyonlarla geminin yakıt tanklarına yerleştirdikleri patlayıcıları, İstanbul Boğazı'nda ateşleyecekleri tehdidinde bulundu.

Bu tehdit pek de yenir yutulur cinsten değildi. Neyse ki bu kez, oluşturulan kriz masasında görevli Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin aklına, üç yıl önce SAT'lar tarafından icra edilen Lucky-S görevi geldi. Aynı gün akşam saatlerinde televizyon ekranlarına da yansıyan haberlerin hemen ardından SAT Grup Komutanlığı'na görev için hazırlık emri verildi.

SAT 5. Ünit Komutanlığı personelinin icra edeceği bu görev için hazırlıklara 17 Ocak 1996 sabahı ve ünit komutanı Deniz Yüzbaşı Mustafa Erkoç komutasında başladı. Gelen son bilgilere göre öğle saatlerinde Beykoz açıklarına gelecek bir fırkateyne geçecek personel, görevi denizden icra edecekti. Tam da vaktinde saat 13.00 sıralarında Beykoz'da TCG Akdeniz fırkateynine geçen SAT 5. Ünit Komutanlığı personeli elde mevcut bilgilerle hazırlıklara başladı.

Öte yandan 1993 yılında gerçekleştirilen Lucky-S görevinin ardından geçen üç yıl boyunca, bu tür karşı koymalı GZM görevlerine yönelik ne yeni bir eğitim kılavuzu hazırlanmış ne de yeni bir malzeme alınmıştı. Aslında hiçbir şey yapılmamış değildi ama Sharp Guard Harekâtı sırasında icra edilen görevlerin tamamı, GZM uygulanacak geminin tamamen gönüllü olduğu aramalardı.

Bir dirençle karşılaşılması durumunda ne şekilde hareket edileceğine dair tek bilgi, SEAL personeliyle birlikte çalışılan GATEWAY eğitimlerinde edinilmişti. Bu bilgiler de 1990'lı yılların başında amatör denebilecek seviyede başlayan CQB-Kapalı Mahal Harekâtı¹ eğitimleri hakkında tutulan ders notlarından başka bir şey değildi. Büyük bir tesadüf eseri 1992 yılının son GATEWAY eğitimlerinde kapalı mahal harekâtı üzerine çalışma yapan grup da SAT 5. Ünit personeliydi. Ancak bu eğitimlerde de atış yapılmamış, sadece kapalı alanda atışsız (kuru) eğitimler icra edilmişti.

Tüm eksiklere karşın saat 13.00'da TCG Akdeniz'e geçen SAT komando tim personelinin ilk sorduğu soru hangi tip helikopterin göreve gönderildiği oldu. Deniz Helikopter Filosu'nun o dönemde envanterinde AB-204 ve AB-212 olmak üzere iki tip helikopter mevcuttu. AB-204'lerin içi tamamen boş olmasına karşın güçleri yetersizdi ve fazla personel taşıyamıyorlardı. AB-212'lerinse içi Denizaltı Savunma Harbi (DSH) ve Elektronik Harp (E/H) maksatlı cihazlarla dolu olduğundan bu tür görevlerde kullarılıyordu.

Ancak görevin SAT'larla icra edileceği öğrenilir öğrenilmez iki AB-212 helikopterin tüm elektronik cihazları sökülmüş ve göreve

1 CQB: Close Quarter Battle. Kapalı mahal harekâtı. CQB Amerikalılar tarafından daha sonra CQC (Close Quarter Combat) olarak anılmaya başlandı. Türkçesinde herhangi bir değişikliğe gidilmedi.

içi boş olarak gönderilmişti. Göreve katılan dönemin Harp Filosu Komutanı'ndan talep edilen ikinci eksikse Vox tipi telsiz kulaklığı oldu. GZM görevleri sırasında iki elin de silah tutabilmesi için muhaberenin rahat yapılabilmesi gerekiyordu. Vox tipi kulaklıkların özelliği, kullanıcıya gönderme tuşuna basmadan, telsizi sesle devreye alma olanağı sağlamasıydı.

Yaklaşık son bir yıldır ısrarla talep edilen Vox tipi kulaklıkların alınamamasına ilişkin hep bir bahane bulunmuştu. İş ciddiye binip SAT'lara ihtiyaç duyulduğu zaman olmazlar bile oldurulabiliyordu. 17 Ocak 1996 akşam saatlerinde Ayancık önlerinde Avrasya Feribotu'na yaklaşarak, 5 mil mesafeden izlemeye başlayan TCG Akdeniz'in helikopter platformu, 18 Ocak 1996 sabahı günün ilk ışıklarıyla bir misafir ağırladı. Bir yıldır alınamayan 40 kadar Vox tipi el telsizi kulaklığı bir anda alınmış ve sabah saatlerinde Karadeniz'in ortasına gönderilen bir helikopter vasıtasıyla TCG Akdeniz'de görevli SAT'lara teslim edilmişti.

GZM görevlerinin en önemli safhalarından biri görev öncesi yapılan hazırlıktı. Sırada Avrasya Feribotu'nun tüm detayını gösteren mavi resimlerin incelenmesi vardı. Geminin her detayının çizili olduğu ve birkaç metre boyundaki mavi kâğıtlara basılmış gemi planı yerine gele gele bir mektup kâğıdı boyutunda geminin teknik resmi geldi. İstenen mavi resmin hangisi olduğu yetkililere izah edildikten sonra gelen resimlerse geminin son halini yansıtıyordu. Son yapılan tadilatların işlenmediği eski mavi resimlere göre, Avrasya Feribotu'nun kıç tarafında araç girişi için kullanılan alanda, üst güverteye çıkan iskelenin olmaması lazımdı. Buna benzer birçok eksiğe rağmen mavi resimler üzerinden plan yapılmaya başlandı.

Görev planı yapıldıktan sonra sıra personel görevlendirmesine geldiği sırada Avrasya'nın güvertesine ilk inenin kim olacağı konusunda uzun bir tartışma yaşandı. Tartışmanın sebebi, gemiye ilk adımı atma konusunda tüm SAT'ların kendince haklı bir sebebi olmasıydı. Kimi tecrübesini, kimi nişancılığı, kimi yakın dövüş uzmanı olmasını kimi de rütbesini ortaya koysa da sonunda herkesin ilk olmak konusunda can attığı bu tartışmaya ünit komutanı Deniz Yüzbaşı Mustafa Erkoç son noktayı koydu. Gemiye ilk olarak Deniz Üsteğmen Ercan Kireçtepe inecekti. Artık görev için tüm hazırlıklar yapılmış sıra görevin icrasına gelmişti.

Bu arada göreve başlamadan önceki son görüntü de SAT'ların malzeme durumunu oldukça iyi yansıtıyordu. Eksiklerin personelin birbirlerine ödünç malzeme vererek giderildiği 1990'lı yıllarda bu tür görevler için çok önemli olan çelik yelekler vardı ancak başa

alınabilecek darbelerden ve mermilerden koruyacak kevlar miğferler hâlâ yoktu. Fast rope¹ yöntemiyle gemiye inileceği için halat hazırlanmıştı ancak o halat da bu tür görevler için özel üretilmemiş sıradan bir gemi halatıydı.

Helikopterden çabuk kurtulma tertibatı da olmayan halatın mutlaka helikopterin içine toplanması ya da acil durumda bıçakla kesilmesi gerekiyordu. Fast rope halatından kayarken ellerle halat üzerindeki sürtünmenin yavaşlatılması gerektiğinden mutlaka iki çeşit eldiven üst üste giyiliyordu. Gerçekte olması gereken, ilk giyilen yanmaz pilot eldiveninin üzerine özel kalın deriden ikinci bir eldivenin giyilmesi idi. Oysa pilot eldivenleri de kalın deri eldivenleri de olmayan SAT'lar çareyi önce siyah yün eldiven sonra da üzerine kaynakçı eldiveni giyerek bulmuşlardı. Atış yapmayı oldukça güçleştiren bu duruma uyum sağlamaya çalışan SAT'lar için uygun eldivenler de diğer birçok malzemede olduğu gibi o yıllarda henüz temin edilmemişti.

SAT komandoları Avrasya Feribotu'na göreve gitmek üzere helikoptere ilk bindiğinde konvoy Samsun önlerindeydi. Büyük bir ciddiyetle helikopterde yerlerini alan SAT'lar, helikopterin kalkış hazırlıklarını izliyorlardı. Ancak TCG Akdeniz'in platformunda kalkış talimatını bekleyen helikopter pilotlarının bekleyişi bir türlü sona ermiyordu. Telsizin kulaklığından gelmeyen haber dakikalar sonra pilotlara iletilindiğinde durum açıklığa kavuştu. Görev şimdilik ertelenmişti.

Helikopterin motoru sesini yavaş yavaş azaltırken, SAT'lar da platformdan ayrılmadan beklemeye devam ettiler. Aynı sahne iki-üç saatlik aralarla yedi-sekiz defa daha tekrarlandı. Avrasya Feribotu'nu kaçıran eylemcilerin lideri Muhammed Tokcan'ın 19 Ocak 1996 sabah saatlerinde yapılan bir telsiz görüşmesinde İstanbul Boğazı'na

1 Fast rope: SAT komandoları tarafından da orijinal ismiyle kullanılan bu yöntem, helikoptere bağlı kalın bir halatın iki elle ve kalın bir eldiven vasıtasıyla kavranması, üzerinde taşınan yüke göre de halatın postalların arasına sıkıştırılması suretiyle, belli süratle kayarak yere inmeye yarayan bir yöntemdir. 10-15 metre civarında yükseklikten, helikopterin doğrudan inmesine izin vermeyen arazi yapısı ya da gemi direği vb. engellerin bulunduğu ortamlarda uygulanır. Öte yandan bütün kontrol kayan personelin el ve ayaklarına kaldığından bazen yere hızlı düşüldüğü de olur. Helikopterden inişte kullanılan bir başka yöntem de rappelling'dir. Rappelling, her bir personel için ayrı iniş halatı (dağ ipi) hazırlanan ve inişte özel kuşam takımı kullanılan iniş şeklidir. Fast rope yönteminden farkı helikopterin 20-30 metre gibi daha yüksek bir irtifadan personeli hedefe indirebilmesidir. SPIE (Special Personnel Insertion and Extraction) yöntemi ise SAT komandoları tarafından yine orijinal ismiyle kullanılan ve helikopterin inemeyeceği alanlardan personelin süratle kurtarılmasını sağlayan taşıma yöntemidir. Personel için özel bir kuşam ve özel tipte halat kullanılmak zorundadır.

girmeyeceğini bildirmesi üzerine, Boğaz girişi yakınlarında Soğan Adası kuzeyinde belirtilen demir yerine saat 13.00 sıralarında demirlendi. Bu süreci defalarca, göreve gitme-gitmeme gerginliğiyle yaşayan SAT'lar ve helikopter pilotları görev emri beklerken garip olaylar da yaşanmamış değildi.

19 Ocak 1996 günü öğle saatlerinde pilotlar bir kez daha helikopterin motorlarını çalıştırmış ve tüm SAT'lar görev için yerlerini almışlardı. Herkes telsizden gelecek kalkış emrini beklerken, helikopter platformunda yangın emniyeti için hazır bekleyen personel sayısı yavaş yavaş azalmaya başlayınca Üsteğmen Kireçtepe ne olduğunu anlamak üzere subay salonuna indi. Subay salonunun kapısını açar açmaz yemek masasının etrafında sohbet ederek öğle yemeklerini yiyen TCG Akdeniz subaylarını görünce oldukça şaşırان Kireçtepe'ye verilen yanıtta oldukça basitti. Avrasya'nın demir atacağı ve görevin bir kez daha ertelendiğı haberini helikopter platformuna ulaştırmakla sorumlu şahıs görevini ihmal etmişti.

Helikopterin motorunu susturan pilotlarla birlikte subay salonuna inen SAT'lara ikinci şok televizyon ekranından geldi. Gelişmeleri bir de televizyon kanallarından izleyen SAT'lar, helikopterin fast rope yapacağı yere sivil bir helikopterden atlayan kişiyi görünce şaşkınlıkları giderek arttı. Canlı yayında yaşanan görüntülerin başkahramanıysa, yılların deneyimli gazetecisi Uğur Dündar'dan başkası değildi.

Öğle saatlerinde İstanbul Boğazı'na girmeden demirleyen ve uzun süren görüşmelerin ardından eylemlerine son vereceklerini bildiren direnişçilerin bu kararından sonra gemiyi ele geçirme görevi iptal edildi. Sıradaki yeni görev, kendi rızalarıyla eylemlerine son veren direnişçileri teslim almak ve Emniyet birimlerine teslim etmektir.

Ancak Çeçen direnişçilerin dördü teslim olurken dördü maskelelerini çıkarmış, tıraş olmuş ve yolcuların arasına çoktan karışmışlardı bile. Yolcuların birbirlerini tanımadığı ve direnişçilerin maskeleri nedeniyle yüzlerini de görmedikleri göz önüne alınırsa kaçmayı başarmaları mümkün gözüküyordu. Bu nedenle geminin her yerinin iyice aranması ve bu dört direnişçinin mutlaka bulunması gerekiyordu.

Direnişçileri teslim almak üzere Avrasya Feribotu'na çıkan SAT'lar Avrasya'nın koridor ve iskelelerinde GZM eğitimlerine uygun olarak hareket ederlerken, yolcuların bulunduğu alana geldiklerinde hassasiyetlerinin gereksiz olduğunu anladılar. Onlarca Çevik Kuvvet Polisi çok önceden Avrasya'ya çıkmış ve kendilerine verilecek emri beklemeye başlamışlardı bile. Ancak ne Çevik Kuvvet Polisleri ne de onlarla birlikte Avrasya'ya çıkan Emniyet yetkilisi gemide

arama yapma konusunda eğitimliydi. Çözüm, gruplara ayrılan Çevik Kuvvet Polislerinin başına birer SAT verilerek çözüldü.

Aramalar sırasında kapalı birkaç kapıyı da kırmak zorunda kalan SAT'lar, içeriden ses gelmeyen kamaralardan birinde garip bir durumla karşılaştı. Avrasya Trabzon'da limandan ayrıldıktan sonra, Rus uyruklu bayan arkadaşıyla kamarasına giren ve seyir boyunca içeriden çıkmayan bir vatandaş, geminin kaçırıldığını, rotasının değiştirildiğini ve eylemcilerin eylemlerini sona erdirdiklerini de kapıyı kırarak kamaraya giren SAT'lardan öğrenmişti.

Aramaların sonunda gemi bacası, makine dairesi gibi yerlere saklanan dört kişi de dahil olmak üzere toplam sekiz eylemci gemide bulunan en kıdemli Emniyet yetkilisiyle kurulan irtibat sonrası SAT'lar tarafından kelepçelenerek Soğan Adası'nda sahile çıkarıldı. Böylece herhangi bir çatışma olmaksızın gerçekleştirilen bu görev de sona ermiş oldu.

Sahilde Emniyet yetkililerine teslim edilen eylemcilerin kelepçeleri çözüldükten sonra Muhammed Tokcan'ı geçmiş olsun dilekleriyle karşılayan iki sivil yetkili, Tokcan'la birlikte bindikleri özel araçla bölgeden ayrıldı. Yaklaşık 92 saat süren eylemin ardından, bütün süreyi göreve hazır, namlularında mermiyle helikopter içinde bekleyerek geçiren SAT'lar, çok yakında yeni bir görevle tekrar test edileceklerdi.

Kardak Krizi'ne SAT'lar dahil oluyor¹

Figen Akat'ın 25 Aralık 1995 tarihinde Kardak Kayalıkları'nda karaya oturmasından kısa bir süre sonra 1996 yılı Ocak ayı ortalarında yaşanan Avrasya Feribotu'nun kaçınılma krizi SAT Grup Komutanlığı'nın hareketli bir yıl geçireceğinin ilk işaretleriydi. 28 Aralık 1995 günü Figen Akat'ın Güllük Limanı'na intikaliyle Kardak Krizi'nin sadece ilk bölümü sona ermişti. Ocak ayı başlar başlamaz, krizin bitmediği hemen anlaşıldı.

9 Ocak 1996 günü Yunanistan Büyükelçiliği Elçi Müsteşarı P. Vlassopoulos, Türk Dışişleri Bakanlığı'nda 'Denizcilik-Havacılık Genel Müdür Yardımcısını ziyaret ederek, Kardak Kayalıkları'nın

1 Kardak Krizi'ne ilişkin SAT Grup Komutanlığı'na ilişkin hususların tamamı, 2005 yılı Mart ayında dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Özden Örnek tarafından verilen emirle hazırladığım hatırate dayanmaktadır. İçindeki bilgilerin tamamının resmi belgelere dayandığı bu hatıratın hazırlanmasında ayrıca, 27 Mart 2005 Pazar günü, Kardak Krizi'nde görev alan 21 SAT komandosunun katılımıyla yapılan toplantıdaki mülakatlardan da yararlanmışır. Mart 2005 tarihinde hazırlanan hatıratın Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından yayımlanması uygun bulunmamıştır.

Yunanistan'a aidiyetini öne süren bir nota verdi.¹ Yunanistan tarafından verilen nota değerlendirilirken, Kostas Simitis'in Yunan hükümetini kurmakla görevlendirilmesinin gündemde olduğu günlerde Kardak Krizi Yunan basınına sızdırıldı.

20 Ocak 1996 günü Yunan basınına sızan bu haberin ardından Türkiye aleyhinde ciddi bir propaganda başladı. Basının bu yaklaşımı sonucu, Kelemez (Kalimnos) Adası'nın belediye başkanı, 26 Ocak 1996 günü çevresine topladığı ada halkı ve adanın papazı eşliğinde kayalıklara Yunan bayrağı dikti.

Türk tarafının bu gayrete aynı şekilde cevap vermemesi düşünülemezdi. Olayın hemen ertesi günü 27 Ocak 1996 öğle saatlerinde Adnan Menderes Havaalanı'ndan kiraladıkları helikoptere binen *Hürriyet* gazetesi muhabirleri Aykut Fırat ve Cesur Sert 14.10 sıralarında Doğu Kardak Kayalığı'na indiler. Adadaki Yunan bayrağını Türk bayrağıyla değiştiren ekip bir de Türk bayrağıyla birlikte fotoğraf çekti.²

Yunanistan sorunun ada halkı ve gazete muhabirleri arasında çözülemeyeceğine olan inancıyla, *Hürriyet* gazetesinin haberi yayımlandığı 28 Ocak 1996 gününün ertesi öğle saatlerinde HS Pirpolitis (P-57) botuyla Doğu Kardak Kayalıkları'na 12 kişilik bir Yunan OYK deniz komando timini çıkardı. Sorunun artık askeri bir boyutu vardı ve iki ülke deniz komandolarının karşı karşıya gelme zamanı gelmişti.

28 Ocak günü gazete haberleri ve 29 Ocak günü OYK komandolarının Doğu Kardak Kayalıkları'na çıkışları SAT Grup Komutanlığı'nda da yavaş yavaş hareketlenmeye sebep oldu. Ancak henüz ortada ne resmi bir emir ne de hükümet kanadında konuyu bir anda alevlendirecek bir hava seziliyordu. Sadece aramızda, "Şimdi sıra bizde mi?" diye sorduğumuz sohbetlere başlamıştık. Konu hakkındaki yorumlarımız sohbetten öteye gitmiyordu, çünkü Aksaz'da görevli rotasyon ~~timimizden~~ dahi bölgede gerilimin arttığına dair herhangi bir bilgi almamıştık.³

Hatta gerginlik konusunda o kadar rahat bir atmosfer vardı ki, bir görevnedeniyle 29 Ocak 1996 günü İstanbul'da bulunan ve Aksaz'da olmaları gereken astsubaylar Ertuğrul Akkaya ve Rasim Demirtaş'a geri dönüş emri dahi verilmemişti. Ancak bu rahat atmosfer sadece

1 Cem Gürdeniz, *Hedefteki Donanma*, Kırmızı Kedi Yayınevi, 2013, s. 157.

2 *Biz diktik*, Aykut Fırat, Cesur Sert, 28 Ocak 1996, *Hürriyet*

3 Arulan dönemde Aksaz rotasyonunda görevli olan SAT komando timinde Deniz Üsteğmen Oktay Erdem, Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Yurdaer Güncü, Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuşlar Ertuğrul Akkaya ve Rasim Demirtaş ile Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş İbrahim Balçın vardı.

saatlerle sınırlı kaldı. Ertuğrul ve Rasim 29 Ocak 1996 gecesi her ihtimale karşı Aksaz'a dönmek için yola çıktıklarında, sabah saatlerinde kendilerini limanda ne karşılayan vardı ne de nereye gittiklerine dair detaylı bir bilgi veren.

Ertuğrul ve Rasim'in Aksaz'a yola çıkmalarından önce 29 Ocak 1996 günü Dışişleri Bakanlığı nezdinde Yunanistan'ın Ankara Büyükelçiliğine bir nota verilerek Yunanistan'ın Doğu Kardak'taki askerlerini çekmesi istendi. Notaya cevap beklenirken akşam saatlerinde hükümet kanadının konuya ilişkin toplantısı başlamıştı. Yapılan durum değerlendirme toplantısında Yunanistan'a karşı uygulanacak tedbirler görüşülmüş ve toplantı sonrasında Deniz Kuvvetleri'ne bağlı birlikler bölgeye sevk edilmişti.

Bu toplantıya hükümetin başı olarak katılan Başbakan Tansu Çiller, dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya'ya, Kardak Kayalıkları'na çıkıp çıkamayacağımızı sormuştu. Oramiral Erkaya'nın cevabıysa kısa ve güven doluydu: "Bende öyle bir birlik var ki, siz karar verdiğiniz anda, o adaya çıkılmış kabul edin."¹

Kardak Krizi'nde SAT komandolarının göreve çağırılması

Aksaz'da bulunan Güney Görev Grup Komutanı Tuğamiral Aydın Gürül², TCG Yavuz'la birlikte Kardak Kayalıkları'na doğru seyre başladığında görevin ilk emri de SAT komandolarına ulaştı. SAT Grup Komutanlığı'na verilen emirden öncelikle haberdar olanlar arasındaydım ve aslında bunun da çok basit bir açıklaması vardı. 29 Ocak 1996 Pazartesi günkü SAT Grup Komutanlığı nöbetçi subayıydım ve saat 23.30 sıralarında santralin telefonu çaldığında ahizeyi ilk kez elim almak durumunda kaldım.

Telefonla arayan, SAT Grup Komutanlığı görevini henüz bırakan ve Kurtarma Grup Komutanlığı görevini devralan Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın'dı. Artık dalgıçların başında bulunan eski komutanın arama sebebiyse Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'na vekâlet etmesiydi.³ Albay Aydın, halen SAT Grup Komutanlığı görevini

1 Emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş İsmail Bölükbaşı-Emekli Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya arasında geçen özel görüşmeden aktaran İsmail Bölükbaşı, 2 Aralık 2010.

2 Tuğamiral Mustafa Aydın Gürül de ilerleyen yıllarda "Balyoz" komplosuna kurban edilenler kervanına katıldı. Birinci Balyoz İddianamesi'nin 100 numaralı sanığı Gürül 9 Ekim 2013 günü 18 yıl hapis cezasına çarptırılmış, 19 Haziran 2014'te Anayasa Mahkemesi kararıyla serbest bırakılmıştır.

3 Dönemin Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Albay Bülent İnoğlu kısa bir süre önce ayağını kırmıştı ve istirahatliydi. Bu nedenle yerine vekâlet eden Albay Aydın, olayın başlangıcındaki tüm emirleri koordine eden kişi oldu.

sürdüren Deniz Binbaşı İz Metin ve beraberinde üç subay, 11 astsubaydan oluşan bir timin her türlü malzemesini almış olarak Bodrum'a hareket etmek üzere tüm hazırlıklarını tamamlamalarını emretti.

Emri alır almaz, o gün nöbetçi olan Deniz Astsubay Başçavuş Birol Demirkol ve Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Mehmet Mülâyim'le birlikte çağrı yapılan personele nasıl ulaşacağımızı konuştuk. Albay Aydın verdiği emirde sayı belirtmiş ancak kimlerin göreve gideceğini belirtmemişti. Gecenin bu vakti rasgele birilerini aramak yerine, bulabileceğimiz herkesi birliğe çağırmak en doğru karar olacaktı. Zaten ne olduğu aşağı yukarı belli böyle bir olay için belirtilen sayıda personelin yetmeyeceği de ortadaydı.

Düşüncelerimi doğrularcasına saat 23.40 sıralarında telefon bir kez daha çaldı. Bu kez arayan kırık bacağına rağmen görevinin başına gelen Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Albay Bülent İnoğlu'ydu. SAT Grup Komutanı'na şahsen ulaşarak durumun aciliyetini belirtmek için kendisini bulabileceği telefon numarasını istedi.

O günlerde cep telefonları henüz yaygın olarak kullanılmaya başlanmadığından kilit konumunda personel mesai saatleri dışında nerede olacağını mutlaka nöbetçi personele bildirirdi. Elimizdeki telefon numarasını kendisine verdikten sonra nöbetçi heyeti olarak önümüze aldığımız listeden tek tek personeli aramaya ve bulabildiği ilk vasıtayla birliğe gelmesini bildirmeye başladık.

O gece telefon trafiğinin hiç azalmayacağı beş dakika sonraki aramayla daha da netleşti. Bu kez arayan Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı harekât şube müdürüydü. Arayan şube müdürü kurmay binbaşı evlerden çağrılan SAT komandolarının bir an önce toplanabilmesi için tüm yardımı yapacaklarını belirtti ve görev için planlanan personelin listesini istedi.

Ortada henüz bir liste yoktu. SAT Grup Komutanlığı listesinden evde bulabildiğimiz herkesi göreve çağırıyorduk. Beykoz ve Yeni Levent lojmanlarında oturan personelin bir arada olması büyük avantajdı. Kendisine telefonla ulaşabildiğimiz herkes etrafındaki öteki SAT'lara haber veriyor, bir yandan da ulaşım için kendileri araç planlaması yapıyorlardı. Saat gece yarısına beş dakika kala bir kez daha arayan harekât şube müdürü binbaşı, göreve gidecek personel sayısının 36'ya çıktığını bildirdi. Bunu söylemeye gerek de yoktu aslında. Birkaç saat içinde SAT Grup Komutanlığı'nda toplanacak personel sayısı da aşağı yukarı o kadardı zaten.

Nöbet heyetindeki üç personel, üçümüz de harici hatların tamamını kullanırken aklıma üç yıl önce katıldığımız Lucky-S görevi geldi. Meslek ömrümde bir kez daha ve çok kısa bir süre içinde ikinci

kez gerçek göreve gitme şansı bulacaktım. Neyle karşılaşacağımızı bilmesem de kendimi faydalı hissetmek içten içe sevinmeme neden oluyordu. Bu heyecan ve sevincin göreve giden tüm personelde de olacağını kısa bir süre sonra bizzat görecektim.

Şu anda tek yapabildiğimse, telefonun öteki ucunda ahizeyi kaldıran herkese heyecan ve sevinç karışımı bir sesle, "Göreve gidiyoruz, bulabildiğin ilk vasıtayla birliğe gel," gibi kısa fakat özlü bir cümle kurmak oluyordu. Bir kez daha gerçek bir görevde kendimizi test etme olanağı bulacaktık. Ancak iş bu kez daha da ciddiydi ve ucunda ölüm bile olsa anlamsız bir şekilde seviniyordum. 30'lu yaşlarımı sürmeye henüz başlamıştım. Genç olmanın dinamizmiyle mesleki tecrübemin birleştiği bir yaşta ve görevde, yıllardır eğitimini yaptığım görevleri ne kadar başarabileceğimi öğreneceğim bir sınava daha giriyordum.

Gece yarısı geçmiş, saatler 30 Ocak 1996 Salı gününün ilk dakikalarını sürmeye başlamıştı. İlk telefon aramasından yaklaşık bir buçuk saat sonra personel Keçilik'e gelmeye başladı. Gelenler arasında Yeni Levent ve Beykoz bölgelerinden kalkan servis araçlarına binenler olduğu gibi, şahsi arabasını hatta taksileri tercih edenler dahi vardı. Nöbet heyeti olarak, gelenleri büyük bir heyecanla görev hakkında bilgilendiriyor, bir kısmı yataktan fırlayarak gelen personelin uykusunu bir an önce açmaya çalışıyorduk.

Yarım saat içinde çağrılan personelin tamamının toplandığı SAT Grup Komutanlığı'nda bütün ışıklar yanmış, ambarlar açılmış, malzeme hazırlıkları çoktan başlamıştı. Ortalıkta dinamik ve kendinden emin bir sürat vardı ama kimse hiçbir şey için telaş etmiyordu. Saat 01.15 sıralarında SAT Grup Komutanı Deniz Binbaşı İz Metin'i karşıladıktan sonra, Kardak Krizi sırasında çok önemli rol oynayacak üç yüzbaşının da gelenler arasında olduğunu gördüm. Deniz yüzbaşılar Hakan Gürkan, Mustafa Erkoç ve Kemal Kesen hem Deniz Harp Okulu'nu beraber okumuşlardı hem de uzun yıllardır Deniz Gücü futbol takımında beraber top oynuyorlardı. Bu takım ruhu kendini harekât süresince de gösterecekti.

Üçüncü Nesil SAT Komandoları'nın başlangıcı kabul edilebilecek 13. Dönem mezunlarından Yüzbaşı Gürkan ve Yüzbaşı Kesen'in SAT Grup Komutanlığı'na katılmasıyla hızını artıran SAT talimnamelerini yazma ve güncelleme çalışmaları Yüzbaşı Erkoç'un kurs mezuniyetiyle daha da ivme kazanmıştı. Bu tür bir göreve hangi malzemeyle gidileceği konusunda yapılmış çalışmalar ve hazırlanmış listeler vardı.

Öte yandan SAT Grup Komutanı Binbaşı Metin'in de içinde bulunduğu ilk iki nesil SAT komandoları bu çalışmalara henüz tam

adapte olamamıştı. Malzeme listesinin hazırlanması konusunda öteki personelin şahit olmadığı ancak etkisini zaman içinde hissedeceğimiz ilk fikir ayrılığı, daha Keçilik'ten yola çıkmadan önce Binbaşı Metin ve üç yüzbaşı arasında soğuk rüzgârlar esmesine neden oldu. Elbette askeri disiplin içinde komutanın emirleri sorgulanmayacak ve kayıtsız şartsız itaat edilecekti. Ancak zamanın aleyhimize işlediği bir konuda zaten var olan bilgiyi yeniden icat etmenin de hiç gereği yoktu.

Malzeme hazırlığına ilişkin acil bir toplantı yapılması konusunda razı edilen Binbaşı Metin başkanlığındaki toplantı saat 02.25'te başladı. Komutan makamında kendisi dışında Deniz Binbaşı Eyüp Angay, Gürkan-Erkoç-Kesen yüzbaşılar, Deniz Piyade Yüzbaşı Yener Kepekçi ve ben vardım. Toplantının konusu belli, içeriği ise belirsizdi. Yine bir göreve gidiyorduk ve bizden ne istendiği konusunda elimizde somut bir bilgi yoktu.

Gerçekten de bizden tam olarak ne isteniyordu? Yunan OYK komandolarının çıktığı adaya çıkarak çatışmaya girecek ve adayı ele mi geçirecektik? Boş olduğunu henüz bilmediğimiz öteki adada kimse var mıydı? Hangi intikal vasıtasını kullanacaktık? Göreve denizden mi katılacaktık, yoksa ilk çıkış noktamız karadan mı olacaktı? Bu cevapsız soruların ve eksik bilgilerin ışığında öncelikle, yeri dahi bilinmeyen Kardak Kayalıkları'nın gazete haberlerinden ve bölge haritalarından yerleri tespit edildi.

Elimizde sadece kayalıkların krokisini gösteren kurşun kalemle çizilmiş küçük bir kâğıttaki karalama vardı. Haritalar incelendiğinde göreve gitmek için en uygun noktanın, Gümüşlük Koyu olduğu da ilk defa bu toplantı sırasında ortaya çıktı. Ancak Gümüşlük'ün adı ilk defa saatler sonra ve Bodrum'a ulaştıktan sonra telaffuz edilecekti. Sırada hangi malzemeye nasıl intikal edileceği sorusu vardı. Evet, eğitimlerde kullandığımız lastik botlarımız vardı, ama ya motorlar!

Osırlar SAT Grup Komutanlığı'nda dıştan takma, ancak bot içinde uzaktan kontrollü kullanılan Mercury marka motorlar dışında motor yoktu ve bu motorların kapasitesi de 25 beygir gücündeydi (HP).¹ Yani motorun gücü altı-yedi kişilik bir timi süratle intikal ettirmekten çok uzaktı. Yine aynı tarihlerde, Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı bünyesinde envantere yeni giren ve dıştan takma 40 HP'lik motorlar sa öncelikle SAS ve dalgıç personelin görev yaptığı SAS ve Kurtarma Grup Komutanlıklarına verilmişti. Çözüm ortadaydı.

Kurtarma Grup Komutanlığı'nda mevcut 40 HP'lik motorlar bir an önce temin edilecek ve göreve götürülecekti. Ancak bu motorların da

1 HP: Horse Power. Beygir gücü.

renkleri parlak beyazdı. Yapacak bir şey yoktu. Sualtıçı üst başlığı altında toplanan SAT komandolarıyla, SAS ve dalgıç personelin bağlı olduğu bir komutanlıkta, kamufle boya vb. taktik gerekler yapılacak işlerin üst sıralarında yer almıyordu. Bu nedenle Kardak görevine giderken yüzümüzü kamufle renge boyamayı başaracaktık ama motorlarımız gece karanlığında bile parlamak zorunda kalacaktı.

Neyse ki o dönemde ABD'den yeni alınan ve üç grup komutanlığına da dağıtılan F-470 tipi lastik botlarımızdan yeterince vardı. 4,70 metre boyundan dolayı bu ismi alan botların asıl üretilme amacı denizaltıdan çıkış olmasına karşın, her türlü deniz eğitiminde kullanmak, görev ve malzeme standardı açısından avantaj sağlıyordu.

Saat 02.30 sıralarında o gece göreve çağrılan personelin SAT Grup Komutanlığı'nda toplanması tamamlandı. Komutan makamında yapılan toplantı sonrasında göreve gidecek grupta yer aldığım belli olunca hemen malzemelerimi hazırlamaya başladım. Bu sırada anons devresinden numara kodum anons edildi. En yakın telefonda sant-rali aramam gerekiyordu. Telefona bir kez daha Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı harekât şube müdürü binbaşı çıktı. Bir savaşa gidiyor olmalıydık ki, görevde gerekecek ve bir süre sonra yazılı mesajla da bildirilecek angajman kurallarının hangileri olduğunu belirtti.

Cebimdeki küçük bir kâğıt parçasına not aldığım angajman kuralları hangi esaslara göre savaşaçağımıza dair tek dayanağımızdı. Bazıları göreve katılacak gemileri ilgilendirse de çok önemli iki tanesini adeta beynime kazıdım: Tacize aynı şekilde cevap vermek yasaktır ve düşmanca niyete maruz kalınması dışında, düşmanca niyet gösterilmesi yasaktır. Şube müdürü binbaşı kurmay unvanına dayanarak bir de kuralların özetini açıklama gereği duydu: "Size ateş edilmeden sakın ateş etmeyin."

Hazırlıkların tamamlanmasına yakın saat 03.30 sıralarında Albay İnoğlu ve Albay Aydın SAT Grup Komutanlığı'na geldi. 25 dakika içinde tüm personel brifing salonunda toplanmış ve görev brifingine başlamıştık. Brifing son derece kısıtlı bilgiyle ve haliyle de verimsiz bir şekilde sona erdi. Albay İnoğlu gazetelerden okuduğumuz genel gidişat hakkında bilgi verdi. Ayağı hâlâ alçıdaydı, ancak o haliyle bile görevinin başında olmayı ve personeline moral vermeyi ihmal etmemişti. Konuşarak vakit kaybetmenin gereği yoktu. Zaten Atatürk Hava Meydanı'nda bizi bekleyen bir nakliye uçağı vardı ve bir an önce harekete geçmemiz gerekiyordu.

Yola çıkmak üzere acele ederken grubun başıyla kalanı arasındaki kopukluk da o an itibarıyla başladı. Görev planlaması için SAT Grup Komutanı bizden önce Bodrum'a intikal edecekti ve kendisini bekle-

yen bir helikopter vardı. Acilen helikopterle bölgeye gönderilen SAT Grup Komutanı Binbaşı Metin tek başına binayı terk ederken geride kalan görev ekibi de Keçilik'e ulaşan araçlara malzeme yüklemeye başlamıştık. Hazırlanan ve yüklenen malzemeler arasında LAR V kapalı devre dalış cihazları da vardı. Görev için intikal metodu sırrını korurken, İstanbul'da unutulmuş malzeme yüzünden sıkıntı çekmek istemiyorduk. Neyimiz varsa yanımıza almayı tercih etmek en iyi çözüm olacaktı.

Otomatik paraşütler bu görev için fanteziye kaçmak olacağından önce alınmasına karşın sonra yerine kaldırıldı. Uçağa kolay yükleme için pleytler üzerine yerleştirilen malzeme bir TIR, bir kamyon ve Chevrolet marka beyaz görev araçlarına yüklendiğinde hava aydınlanmaya başlamamıştı.

Göreve gidecek personel listesinin belirlenmesinde SAT Grup Komutanlığı'na ulaşma sırası esas alındı. Malzemeler dışında personeli hava meydanına ulaştırarak otobüse bindiğimizde 38 SAT komandosu ve bir doktor olmak üzere 39 kişiydik. Deniz Binbaşı İz Metin önceden bölgeye gittiğinden bu listenin dışında yer aldı. Ayrıca beş personelimiz de zaten Aksaz bölgesinde rotasyon görevindeydi. Sonuç olarak Kardak Harekâtı'na ilk aşamada katılan SAT Grup Komutanlığı personel sayısı biri doktor olmak üzere 40'ı İstanbul'dan, beşi Aksaz'dan göreve katılan toplam 45 kişiydi.

İstanbul'dan yola çıkan personelin isim ve rütbeleri şu şekildeydi: Deniz Yüzbaşılar: Hakan Gürkan, Mustafa Erkoç, Kemal Kesen. Deniz Piyade Yüzbaşı Yener Kepekçi. Deniz Üsteğmenler: Ali Türkşen, Ercan Kireçtepe, Cengiz Can Erol. Deniz Tabip Üsteğmen Aydın Turan. Makine Teğmen Mustafa Güzel. Deniz Astsubay Başçavuşlar: Birol Demirkol, Şerif Yıldız, Ali Demir, Ahmet Toprakkarıştıran, Abdullah Arslan, İsmet Savaş Gördü. Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuşlar: Sabri Soylu, Erkan Balcı, İsmail Çalışkan, Gökhan Erdal, Ali İhsan Çakmak, Ömer Çinal, Birol Kaya, Hayri Erdoğan, Lütfü Tokuşoğlu, Hakan Çalışkan, Cihangir Ataç, Mehmet Mülayim, Ahmet Çetin. Deniz Astsubay Üstçavuşlar: İshak Balçın, Levin Ketten, Halil Cura, Tanel Erenay, Faruk Tekin, Cavit Özmen, Hasan Özkır, Deniz Gülgün, Ayhan Kuru, Salih Çörekçioğlu ve Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Sadettin Doğan.

Yeşilköy'e intikal

Saat 06.25'i gösterdiğinde konvoy Keçilik'ten ileri harekete geçti. İlk durağımız Yeşilköy'den önce Çubuklu'daki Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı oldu. Albay İnoğlu'nun emriyle SAS görevlerinin

çıkma ihtimaline karşı konvoyla dahil edilen bir subay dört astsubay beş SAS personeli malzemeleriyle birlikte Çubuklu'da bizi bekliyordı. Deniz Harp Okulu'ndan sınıf arkadaşım Deniz Üsteğmen Vedat Demirkan'ın yanı sıra öteki SAS personeli şöyleydi: Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuşlar: İbrahim Güngörmez, Günay Öztürk, Cem Şen. Deniz Astsubay Üstçavuş Hakan Fındık.

Keçilik'te yola çıkan konvoyumuz iki saate yakın süren yolculuğun ardından saat 08.15'te Yeşilköy'e Atatürk Havaalanı'na vardı. Olayın başladığı andan itibaren bizleri telaşa sürükleyen ve süratlendiren emirler silsilesi başka makamlara ulaşmamış olmalıydı ki Yeşilköy'de ne bizi bekleyen bir uçak ne de personel vardı. İş daha da vahim hale getirenlse hava meydanındaki nöbetçi personelin bile geliş sebebimizden haberdar olmamasıydı.

Planlama pek de istendiği şekilde gitmiyordu. Araçlardan indirmediğimiz malzemelerle hava meydanında bulabildiğimiz yerlerde istirahat etmeye çalışırken saat 09.00 sıralarında intikalde kullanacağımız C-160 piste iniş yaptı. C-160 taşıdığı personeli indirmeye başladığında gelenleri ve gecikmenin nedenini hayretle öğrendik. ABD'deki Türk Günü'ne katılan mehter takımı ve görevli öteki personel şaşkın bakışlar içinde uçaktan inerken biz de uçağa bir an önce yerleşmek için koordinelemeye başladık.

O gün Atatürk Hava Meydanı'nu kullanan askerler sadece bizler değildik. Silahlı Kuvvetler Akademisi müdavimleri yurtdışı kültür gezileri kapsamında askeri bir uçakla yurtdışına çıkacaklardı ve bu vesileyle aralarındaki Deniz Kuvvetleri personeli kurmay subaylarla birkaç dakika sohbet etme fırsatı buldık. Nereye doğru yola çıktığımızı da tahminde bulunsalar da fazla soru sormamayı tercih ederek uçaklarına bindiler.

Mehter takımının boşalttığı uçağa bir an önce yerleşmeye çalışırken, Keçilik'te malzememizi pleytlere koymamızın hiçbir anlam ifade etmediğini gördük. Nasıl olduysa o gün hava meydanının forklifti bulunamadı ve malzemeler uçağa tek tek yüklenmeye başlandı. Yükleme işlemi sırasında deniz motorlarının benzinleri konusunda da küçük bir sorun yaşadık.

SAT Grup Komutanlığı'nda dıştan takma motorların benzinleri her zaman taşıma çantalarında ve göreve hazır bulunurdu. Aceleyle yola çıktığımız Keçilik'te benzinleri boşaltacak zamanımız olmamıştı. Askeri uçak da olsa pilotların uçucu maddeleri bu şekilde uçak içinde taşımayacaklarını tahmin ediyorduk. Yine de son bir kez şansımızı denemek üzere Yüzbaşı Kesen benzin çantalarını uçağa alma konusunda pilotla pazarlığa girdi.

Galibi belli bu tartışmanın sonunda hava meydanında bırakacağımız benzin için büyük bir bidon aramaya başladık. Harekât konularından sorumlu Yüzbaşı Gürkan hemen SAT Grup Komutanlığı'nı arayarak, benzinimizin tamamını hava meydanında bıraktığımızı, görev için mutlaka benzine ihtiyaç duyacağımızı, varış yerinde bizi karşılayacak personele bu ihtiyacımızın mutlaka bildirilmesini tembihledi. Ancak birkaç saat içinde gördük ki ne kadar planlarsanız planlayın yine de işler her zaman planlandığı gibi gitmeyebiliyordu.

Uçağın yüklemesi sona erdiğinde ilk aşamayı geçmiş olmanın mutluluğunu yaşıyorduk. Uçağın içi ağzına kadar malzemeyle dolmuştu ve bize de kıyıda köşede seyahat edecek biraz yer kalmıştı. Bu arada saatler 10.30'u gösteriyordu. Çok zaman kaybetmemize karşın neredeyse uçuşa başlayacaktık ki, havalanımıza dakikalar kala yeni bir sorun daha kalkışımızı geciktirdi.

Uçağa yüklediğimiz LAR V kapalı devre dalış cihazlarının içi saf oksijen dolu tüpleri ve açık devre dalışlarında kullandığımız hava tüplerine gözü takılan uçağın birinci pilotu tüplerin dolu olup olmadığını sordu. Tüpler doluydu ve görev için gerekli olabilirdi. Bu nedenle mutlaka yarımızda götürmemiz gerekiyordu. Birinci pilotun ısrarla tüpleri götürmeyeceğini belirtmesine karşın, kendisinden daha fazla ısrar eden Yüzbaşı Kesen bu kez mücadeleyi kazandı.

Hava tüplerini basit bir hava kompresörüyle doldurmak mümkündü ama oksijen tüplerinin mutlaka dolu gitmesi gerekiyordu. Pilot muhtemelen Ankara'yla yaptığı telefon görüşmesinin ardından yarımıza geldiğinde, görevin özelliğini de göz önüne alarak uçuş irtifasını 10.000 feet civarına ayarlayacağını ama bizim de tüplerin başımıza dert açmaması için dua etmemiz gerektiğini söyledi. Orta bir yol bulmuştuk. Hava tüplerini zaman elverdiğince boşalttık. Oksijen tüpleri olduğu gibi kaldı.

Saat 11.00'a doğru artık kalkışa hazırдық. Görevin şu ana kadar bizle ilgili kısmını tamamlamıştık. Şimdi sıra pilotlardaydı. Dalaman Hava Meydanı'na ulaştırılmamız dışında hiçbir bilgisi olmayan pilotların ayağını frenden çekmesi ve gaz kollarını sonuna kadar ileri itmesiyle Yeşilköy'den havalanan uçağımız yavaş yavaş irtifa almaya başladı. Tıpkı bir paraşüt atlayışına gider gibi alışkın olduğumuz gürültüler ve komutlarla çıktığımız bu yolculuktaki görüntüyse oldukça farklıydı.

38 SAT komandosu sağ salim bindiğimiz uçakta beraber olduğumuz bazı silah arkadaşlarımız İstanbul'a al bayrağa sarılı tabutlar içinde geri döneceklerdi. Bu ihtimali aklımıza dahi getirmeden iki saati bulacak yolculuk sırasında olabildiğince dinlenmeye ve

kendimizi olumsuz düşüncelerden uzak tutmaya çalışmak yapılacak en iyi iş olmalıydı.

Dalaman'a varış ve krizin gerçek kriz safhası

Bir saat 45 dakika süren gürültülü yolculuğumuz 12.45'te Dalaman'da noktalandı. Böylece 29 Ocak 1996 saat 23.30'da başlangıç düdüğü çalınan, ancak katılanların neye karşı yarıştıklarını bilmedikleri tarihin ilginç yarışlarından birinin ilk safhası yaklaşık 13 saat sonra sona erdi. Pervaneler durdu, motorlar sustu. Saat 13.00'da uçak rampası açıldı.

Dalaman'ın beton zemininin görüntüsü ve güneyin kış da olsa insanı aydınlatan güneş ışıkları içeri doldu. Gözlerimiz gün ışığına alıştıktan sonra kendimizi dışarı attık. Aya ilk ayak basan insanlar değildik ama nereye gittiğimiz ve nasıl bir olaya adım attığımızı bilmediğimiz kesindi. Bizi Dalaman'da, ne tesadüf ki, yine nereye gideceğini bilmeyen daha doğrusu bizi nereye götüreceğini bilmeyen genç bir astsubay, beraberinde getirdiği bir servis aracı iki de kamyonla karşıladı.

Olayın acil olduğunu düşünerek ulaşım için daha hızlı vasıtalar beklerken, karşımızda gemi grisine boyalı bir servis otobüsü duruyordu. Kamyonlardan biri de kapalı kasa bir ekmek kamyonuydu. Cephanemizi bu kamyona yükledik. Karşılamaya gelen kıdemli çavuş rütbesindeki astsubay meslektaşımız Aksaz Deniz Üs Komutanlığı'ndan gönderilmişti.

Yüzbaşı Gürkan uçaktan iner inmez kendisine yöneldi ve ilk sorusunu sordu: "Nereye gidiyoruz?" Yanıt gecikmedi: "Bilmiyorum." Yüzbaşı Gürkan devam etti: "Nasıl bilmiyorsun?" Genç astsubay yanıtladı: "Komutanım, bana 'Dalaman'a git, malzemeyi kamyonlara yükle, personeli otobüse bindir,' dediler. Başka da bir şey demediler." Yüzbaşı Gürkan süratle, bir süre önce katıldığı bir tatbikat sırasında tanıştığı Dalaman Hava Meydan Komutanı'nın makamından önce Güney Deniz Saha Komutanlığı'nı aradı.

Karşı tarafta sorularımızı yanıtlayacak bir muhatapyoktu. Aksaz'da da durum aynıydı: "Burada kimse yok." Nereye gideceğimizi kimse bilmiyordu. Hava Meydan Komutanı'nın bilgisi de bizden fazla değildi: "Bir uçağın meydana ineceğini biliyordum ama sizinle ilgili bana iletilmiş herhangi bir bilgi yok." Kardak Kayalıkları Gümüşlük açıklarında yani Bodrum'da olduğuna göre Bodrum'a gitmek en mantıklı çözüm gibiydi. Yine de sorular bitmiyordu. Madem Bodrum'a gidelecekti, neden doğrudan Bodrum Havaalanı'na inmemiştik? Yoksa Aksaz'a gidebilelim diye mi Dalaman'a inmemiz istenmişti?

Grubun kıdemlisi üç yüzbaşı belirsizliğe son noktayı koydu. Bodrum'a ve Bodrum'daki tek askeri tesis olan askeri kampa gidecektik. Bunu duyan ve bizi karşılayan genç astsubayın bu kez ağzı açıldı: "Efendim tam olarak bilmiyorum ama galiba Bodrum'da gemilerimize intikal edecekmişsiniz." Bu kadar malzeme ve 40 kişiyle hangi gemiye, nereden, kaç saatte, nasıl geçecek ve oradan da göreve nasıl gidecektik? Daha önce yapılan harita çalışmasına göre Gümüşlük'e gidilse bu kadar malzeme ve personeli nerede barındıracaktık? Karar kesindi: Bodrum Askeri Kampı'na gidilecekti. Kararın hemen ardından el birliğiyle boşaltılan uçaktaki malzeme bir an önce kamyonlara yüklendi. Saatler 14.30'u gösterdiğinde yola çıkmaya hazırдық.

İstanbul'dan yola çıkan grubun Dalaman'dan Bodrum Askeri Kampı'na varışı tam beş saat sürdü. Saat 19.25'te Bodrum Askeri Kampı'nın kapısından içeri girene kadar geçen bu beş saatlik sürenin en büyük sebebi, yol ve yük durumuyla, araçların emniyetli süratle seyretme ihtiyacıydı. Ancak yadsınamaz bir başka gerçek de intikal süresini uzatan iki kez verdiğimiz molalardı. Bu molaların sebebi de yolda gönül eğlendirme ihtiyacımız değil, Ramazan ayı dolayısıyla oruç tutan personelin iftar yapma gereksinimiydi.

Ayrıca oruç tutmayan personel de bir önceki gece akşam yemeğinden bu yana ne kahvaltı yapmış ne de öğle yemeği yemişti. Dolayısıyla bir kez iftar saatinden önce ihtiyaç molası, bir kez de iftar molası verilince yol süresi beş saati buldu. Muhaberede yaşanan sıkıntılar ve görev hakkında verilen eksik bilgi, açıkçası acele etmemizi gerektirecek bir durumu da ortaya koymuyordu. Acele etmemizi gerektirecek kadar acil bir durum olsa, daha sabahтан uçak bir saat geç gelmezdi. Sonra Dalaman'da ne yapacağımızı, nerede saat kaçta beklediğimizi bilen birileri bizi karşılar, "Hadi acele edin, ülke menfaatleri tehlikede, kaybedecek bir dakikamız bile yok," derdi.

Oysa bunların hiçbirisi olmadığına göre demek ki ortada telaş edilecek bir durum yoktu. Üst makamlar, tüm personelin evlerinden apar topar göreve katıldığını, tüm geceyi uykusuz geçirdiğini, eğitimlerimizden alışkın olduğumuz şekliyle planlama için zamana ihtiyaç duyduğumuzu, daha nereden nereye gideceğimizin bile söylenmediğini muhakkak biliyor olmalıydılar. Bu kadar önemli ve ülke menfaatini ilgilendiren bir mesele, birkaç yüzbaşının kararına bırakılacak değildi elbet.

Üst makamların bu tutumu, durumun doğru algılanmasında yanıltıcı oldu. Bu kadar bilinmez olduğu bir ortamda, önce Bodrum'da kampa yerleşileceği, malzemelerin hazırlanacağı, istihbarat bilgilerinin bir araya getirilerek görevin planlanacağı ve en önemlisi de bütün

bunların birkaç günden önce yapılmayacağı algısını oluşturdu. Tüm bunlar ideal şartlarda ortaya konacaksa bile en azından tüm aceleye karşın, taktik açıdan bakıldığında da görevin sabah alacakaranlıktan önce icra edilmeyeceği konusunda hemfikiridik.

Bu da tüm gruba kampa varış saati de göz önüne alındığında en azından sekiz-dokuz saat gibi uzunca bir süre sağlıyordu. Bu düşüncelele yola devam edildi. Yolda yiyecek uygun bir yer bulamayınca, kalıp halinde aldığımız helvaları ekmek arasına bölüştürüp birbirimizle paylaştık. Yolun yorgunluğunu da üzerimizden atınca, endişenin yerini sohbet ve neşe aldı. Bizi nelerin beklediği konusunda ne bir fikrimiz vardı ne de endişemiz. Oysa Ankara'da Başbakan Tansu Çiller, telefonun öteki ucundaki ABD Başkanı Bill Clinton'ı oyalamakla meşguldü. Bu SAT'lar nerede kalmışlardı? O bayrak inecek, o asker gidecekti ama bayrağı indirecekler ve askeri gönderecekler yolda ekmek arası helvalarını yemekle meşgullerdi.

Bodrum Askeri Kampı'ndaki ilk şok

Bodrum'a varıldığında saatler 19.25'i gösteriyordu. Kampıta ilk karşılaştığımız askeri personel Özel Kuvvetler Komutanlığı (ÖKK) bağlısı bir Muharebe Arama Kurtarma (MAK) timi ve park yerindeki üç Skorsky helikopter oldu. Sabaha karşı Bodrum'a önceden hareket eden SAT Grup Komutanı Binbaşı Metin ortada yoktu. Askeri kampın müracaat masasındaki telefon çaldığında, karşıdaki ses telefona en kıdemli SAT'ı istedi. Ahizeyi eline alan Yüzbaşı Gürkan, kendini hattın ucundaki komutana tanıttıktan sonra, kızgın ses tonuyla başlayan konuşmanın ilk sorusu geldi: "Neden geç kaldınız?" Hattın ucundaki ses Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Harekât Eğitim Daire Başkanı Tuğamiral Erdal Bucak'a aitti.

Son saatlerde yaşadığımız garipliklerin devamında gelen bu soru da bir o kadar garipti. Yüzbaşı Gürkan'ın cevabı Tuğamiral Bucak'ın hoşuna gitmeyecekti: "Anlaşılmadı Komutanım."

Tuğamiral Bucak: Neden geç kaldınız?

Yüzbaşı Gürkan: Nereye, ne zaman geleceğimizi bilmiyorduk. Onun için sorunuza bir cevap veremiyorum.

Tuğamiral Bucak: (Kızgınlıkla kendi kendine konuştıktan sonra) O zaman bir saat içinde harekâta hazır olacaksınız.

Yüzbaşı Gürkan: Komutanım bir saat içinde malzemeleri kam-yondan indiremeyiz.

Tuğamiral Bucak: Nasıl indiremezsiniz?

Yüzbaşı Gürkan: Komutanım bir sürü malzememiz var, personel hazır değil. Bir saatten fazla zaman alır. (Tuğamiral Bucak'ın kızgınlığı daha da artmış olmalıydı.)

Tuğamiral Bucak: Senin komutanın nerede?

Yüzbaşı Gürkan: Onu da bilmiyorum.

Tuğamiral Bucak: Peki o zaman.

Telefon cevap beklemeden ve muhtemelen son derece kızgın bir şekilde kapatıldıktan sonra ilk şoku üzerimizden atmamız birkaç dakika sürdü. Yola çıktığımızdan bu yana ve biraz önceki telefon konuşmasında söylenmeyen ne varsa birazdan emir olarak yağıcağı açıktı. Olaylar tahmin ettiğimizden daha da hızlı ilerliyordu ve sonunda fatura bize çıkacaktı. Bir an önce yaklaşan fırtınadan kendimizi koruyacak tedbirleri almalıydık.

Kampın kapısından içeri gireli henüz 15 dakika olmuştu ki hummalı bir çalışma çoktan başlamıştı bile. Bodrum Askeri Kampı'nın içindeki meyilli yolun üzerine kamyonlardaki malzemeler boşaltılmaya başlandı. Bu arada Gürkan-Erkoç-Kesen yüzbaşı üçlüsü helikopter pilotları ve MAK personeliyle tanışmak üzere yanlarına gittiler.

MAK personeliyle birlikte kıdemli olarak gelen Piyade Binbaşı Z.Ç. ve yardımcısı Piyade Yüzbaşı A.E.'yle tanışılırken iki grup da birbirinin Bodrum'a geliş amacını anlamaya çalışıyordu. SAT-ÖKK grubu birbirleriyle olayı değerlendirirken saat 20.00'da Binbaşı Metin kamptan içeri adımı attı. 16 saat süreyle birbirleriyle irtibatı kopan komutan ve personeli, bu kısa aranın ardından tekrar bir araya gelebilmişti. Bu 16 saatin Binbaşı Metin ve beraberindeki personel için nasıl geçtiğini de birazdan öğrenecektik.

Kardak Harekâtı'nın ilk planlaması

İstanbul'dan 29 Ocak 1996 akşamı yola çıkan ve ertesi gün öğle saatlerinde Aksaz'a varabilen astsubaylar Ertuğrul Akkaya ve Rasim Demirtaş, Aksaz'da boş bir limandan başka bir şeyle karşılaşmamışlardı. Güney Görev Grup Komutanı Tuğamiral Aydın Gürül, TCG Yavuz ve emrindeki öteki unsurları da alarak 29 Ocak akşam saatlerinde Aksaz'dan ayrılmıştı. Aksaz'da rotasyon görevinde bulunan bir subay, iki astsubaysa limanda görev aracıyla birlikte İstanbul'dan geleceklere kısa bir not bırakmışlardı: "Bodrum'a intikal edin ve gemiye katılın."

Süratle Bodrum'a giden iki astsubay Bodrum Askerlik Şubesi'nden daha önce INMARSAT¹ numarasını aldıkları TCG Yavuz'u telefonla arayarak Güney Görev Grup Komutanı'nın direktiflerini almışlardı: "Bodrum Askeri Kampı'na gidin, sizi orada Deniz Binbaşı Metin karşılayacak." Bu arada TCG Yavuz'la birlikte seyre çıkan üç kişilik

1 INMARSAT: International Maritime Satellite. Uluslararası denizcilik uydu telefonu.

SAT komando timi için de sıkıntılı saatler yaşanmaktaydı. Tuğamiral Gürül'ün, "Siz üçünüz yanınıza SAS'tan iki kişiyi de alarak fast rope ile adadakileri etkisiz hale getirebilir misiniz?" sorusuna cevap vermek çok zordu.

Durumu oldukça hafife alan ya da tam olarak algılayamayan Tuğamiral Gürül, Kardak Kayalıkları'nda çatışmak üzere hazır bekleyen OYK komandolarına karşı üç SAT komandosu ve iki SAS personelinin oluşan karma bir tim göndermeyi düşünüyordu. Görev özellikleri ve yetiştirilmeleri birbirinden tamamen farklı iki grubu, hem de sayıca çok yetersiz olarak göreve göndermek faciaya davetiye çıkarmaktan başka bir şey olmayacaktı. SAT'ların, "İsterseniz yaparız. Ama o sayıdaki askere karşı bu kadar az sayıda ve karma personelle, bıraktığınız yerde kalırız. Bizi unuttun," sözleri üzerine durum bir kez daha değerlendirilmişti.

İlerleyen saatlerde kayalıklar üzerinde helikopterle yapılan keşiften sonra adadaki OYK komandolarının sayısı ve donanımı da teyit edilince, bu kararın uygulanmamış olması herkesi rahatlatıyordu. TCG Yavuz'da bulunan SAT timinin kıdemli astsubayı Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Yurdaer Güncü'nün o dakikalara ilişkin yorumu durumu daha da iyi anlamamızı sağladı:

"29 Ocak 1996 akşamı saat 20.30'da tüm malzemeleri emir gelmez TCG Yavuz'a yükledik. 21.30'da gemi Kardak Kayalıkları'na ileri harekete geçti. O gece saat (30 akşamı) 01.00'da kayalıklarda bulunan 12 askeri etkisiz hale getirme emri Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından timimize bildirildi. Ertuğrul ve Rasim, geminin kalkacağı akşam Marmaris'e gittikleri için gemiyi kaçırdılar. Onların yerine SAS'tan bot kullanıcı iki astsubay aldık. Briefing yaparak kayalıklara çıkmak üzere tüm hazırlıklarımızı yaptık. Daha sonra plan değiştirildi.

Alacakaranlıkta gemide bulunan helikopter ile hem keşif istihbarat yapılacak, mümkünse de fast rope yapılarak bayrak indirilecek emri verildi. Silahlarımızla beraber ve bir fotoğraf makinesiyle saat 07.15'te havalandık. 45 dakika süreyle iki kayalıktaki tüm faaliyetler amirale haber veriliyordu. Kayalıklardan birinde özel eğitilmiş yedi asker olduğunu, silahlarının M-16 A2 olduğunu, sandıklarda cep hanelerinin olduğunu, sadece bir kayalıkta olduklarını ve yerlerini, bayrak çekili olduğunu ve öteki kayalıkta da sadece bayrak bulunduğunu, iki tarafta da keçilerin olduğunu rapor edip, kayalıkların kara haritasını çizip fotoğraf makinesiyle yaklaşık 30 poz fotoğraf çektim.¹

¹ Bu fotoğrafları görevden sonra dahi ne gören oldu ne de akıbetini bilen.

Fast rope yapıp bayrak alınması telsizle iptal edildi. 45 dakika sonunda gemiye geri döndük. Gemiye döndükten sonra 30 Ocak günü saat 01.30'da SAT Grup Komutanı Deniz Binbaşı İz Metin helikopterle gemiye geldi. Çizdiğimiz haritayı ve faaliyetleri kendisine bildirdik. Binbaşı Metin'le birlikte tekrar gemiyle kayalıkların etrafında dolaşarak bir kez daha istihbarat toplandı. Daha sonra bize verilecek emir için hazır olarak bekledik."

Bu sırada Tuğamiral Gürül'le yaptıkları telefon görüşmesinin ardından Bodrum Askeri Kampı'na intikal eden astsubaylar Ertuğrul ve Rasim 30 Ocak 1996 saat 16.00 sıralarında Binbaşı Metin'le karşılaşmıştı. Binbaşı Metin de aynı saatlerde kimseye ulaşamamanın verdiği sıkıntıyı yaşıyordu. Ana grubun İstanbul'dan yola çıktığını bilmesine karşın ortada henüz kimse yoktu.

Hem zamanı değerlendirmek hem de göreve ilişkin ön keşif yapmak için Gümüşlük Koyu'na yola çıkan üçlü, burada denize bot atılabilecek yerlerin keşfini yapmışlar, daha sonra keşfi bitirip Bodrum Askeri Kampı'na döndükleri 20.00'da kamp içinde neredeyse SAT Grup Komutanlığı'nın bütün ambarlarının yollara serildiği bir manzarayla karşılaşmışlardı.

Saatler olanca hızıyla ilerlerken göreve katılacak grupların bağındaki kıdemli subaylar kamp müdürünün makamında toplantıya başladı. Genelkurmay Başkanlığı'ndan verilen ilk emir, helikopterden fast rope'la iniş yapan SAT timlerinin, Cobra helikopterlerinin de desteğiyle kayalığın askerden temizlenmesi yönündeydi. Ancak planlar o anda bile gerçeklerle örtüşmüyordu.

Kampın helikopter pistinde üç Skorsky vardı ama Cobra taarruz helikopterleri ortada görünmüyordu. 30 Ocak 1996 sabahı Ankara'dan yola çıkışları planlanan helikopterler topluca Bodrum'a intikal edecekti. Skorsky'lerden daha hızlı olan Cobra'ların pilotları, "Biz size yolda yetişiriz," diyerek üç helikopteri önden yollamışlar, ancak yaklaşık yarım saat sonra havanın bozması sonucu kalkamamışlar ve Ankara'da kalmışlardı.

Hava şartlarının getirdiği bu yeni durum ilk emri kendiliğinden ortadan kaldırdı. Şimdi yeni bir plan yapmak gerekiyordu. Aslında o anda haberimiz olmayan ancak 14.45'te Tuğamiral Gürül tarafından Donanma Komutanlığı'na bildirilen bir planlama vardı. "Kardak Adaları'na SAT Harekâtı" konulu bu planı da Binbaşı Metin hazırlamıştı. Bu plana göre kısaca yapılacaklar şunlardı:

30 Ocak'ı 31 Ocak'a bağlayan gece OYK komandolarının bulunduğu kayalığa bir sinsi taarruz yapılacaktı. Boş olduğu görülen öteki kayalığa çıkış ikinci planda düşünülmüştü. Plana göre üzerinde Yunan

askeri bulunan kayalığa gidecek SAT komandolarının iki yöntemle çıkmaları öngörülmüştü. Bunlardan ilki sualtından pusula yüzmesiyle hedefe ulaşılmasıydı. Ancak yüzülecek mesafe birkaç yüz metreyi geçmeyecekti. Gümüşlük-Kardak Kayalıkları arasındaki mesafenin önemli bir bölümünü SG botları desteğinde gidecek SAT'ların çıkışını maskelemek için kayalıkların etrafında süratli geçişler yapılacaktı. Öteki intikal yöntemindeyse iki Skorsky helikopteri eşliğinde personel çıkarılacak ve bu iki yöntem birbiriyle koordineli olacaktı.

Genel hatları itibarıyla çok fazla koordineye ihtiyaç duyan ve malzeme açısından da birçok eksik barındıran bu planda meydana gelebilecek aksaklıklara ilişkin hararetli bir tartışma başladı. Toplantıda plan üzerine tartışmalar sürerken, dışarıda da malzeme hazırlığı olanca hızıyla devam ediyordu. En el oyalayan iş silahların şarjörlerine mermi basılmasıydı. Toplantıda hangi plana karar verilirse verilsin sonunda birilerine ateş etmek gerekebilecekti.

Kara harekâtı taktiklerimiz gereği araziye 14 dolu şarjörle çıkıyorduk. Kayalıklar küçük de olsa yanımıza daha az mermi alacak değildik. Ancak 40 kişinin on dörder şarjörlük mermi ihtiyacı, 560 şarjöre 10.000'in üzerinde mermi basmayı gerektiriyordu. Çünkü şarjörlerin içindeki yayın esnekliğini kaybetmemesi için şarjörler daima boş durur, atış yapılacağı zaman mermi basılırdı. Şu anda hâlâ görev teçhizatı hazır olmayan personel vardı ve süre giderek kısalıyordu. Hızlanmalıydık.

Kısa sürede sonlandırmamız gereken bu iş için sayımızın yeterli olmayacağı göz önüne alındığında, kampta askerlik hizmetini yapan tüm şoför, aşçı, resepsiyon görevlisi erleri bu işle görevlendirmek en mantıklı çözümdü. Ne de olsa onlar da nöbet tuttuklarına göre tüfek şarjörlerine mermi basmayı bilirlerdi. Bu telaşın bir uzantısı olarak, kriz sonrası şarjörlerdeki mermileri boşalttığımızda 5,56 milimetrelik mermi atan M-16 tüfek şarjörlerinden bazılarında 0.38 kalibrelik (9,65 milimetre) mermi çıksa da o an için olayı süratlendirmenin başka yolunu bulamamıştık.

İçeride toplantı dışarıda hazırlık faaliyetleri sürerken kampın danışma masasındaki telefon bir kez daha çaldı ve telefona SAT'lardan biri istendi. Bu kez ahizeyi eline alan Deniz Yüzbaşı Kemal Kesen'di. Yüzbaşı Kesen'in kendini tanıtmasının ardından hattın ucundaki sakin ses sorusunu sordu: "Evladım ben Kuvvet Komutanı, Grup Komutanı orada mı?"

Yüzbaşı Kesen telefona süratle Binbaşı Metin'i çağırdıktan sonra dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya olayları daha da süratlendirecek haberi verdi: "Harekât bir an önce yapı-

lacak. Tüm planlamayı bir saat öne çekin. Kardak Kayalıkları'ndan boş olana çıkacaksınız. Hazırlıklarınızı buna göre yapın." Haber toplantı odasına ulaştığında planlar bir kez daha değiştirilmek zorunda kaldı. Çünkü bütün hazırlık görevin hemen değil, en iyi ihtimalle sabah alacakaranlıkta başlamasına göre yapılmıştı. Görev bir saat öne çekildiğine göre, karar makamının kafasında görevin icrasına ilişkin bir zamanlama vardı ama bunu biz bilmiyorduk. Tek bildiğimiz hareketlerimizi daha da hızlandırmamız ve bir an önce göreve gidecek hale gelmemiz gerektiği idi.

Toplantı odasındaki planlama gelen emre göre bir kez daha baştan başladı. Hedefe sualtından yüzerek çıkılması fikri üzerinde ısrar eden Binbaşı Metin, Gürkan-Erkoç-Kesen Yüzbaşılarının malzeme yetersizliği konusundaki açıklamaları ve görevi riske atmayacak yeni bir teklif sunmaları üzerine fikrini değiştirdi. Bölgede sürekli devriye dolaşan SG botlarının varlığı, daha önce de eğitimlerde sürekli denen ve radarda tespit edilmeme yönünden de büyük avantajlar sağlayan intikal taktiğini öne çıkarıyordu.

Adaya SG botlarıyla beraber ve çok yakın intikal edilecek, son anda kayalıklara çıkılarak baskın etkisinden yararlanılacaktı. Aynı esnada kayalıkların kuzeyinde faaliyetlerin artırılmasıyla dikkatler kayalıklardan başka yöne çekilerek taktik aldatma yapılacaktı. Toplantı salonunda bulunanlar tarafından oluşturulan bu plan herkes tarafından kabul gördü.

Gümüşlük'e doğru son hazırlıklar

Sıra planın uygulayıcılarını belirlemeye gelmişti. Toplantı odasında planlamaya katılacak kadar üst rütbede olmadığından dışarıda hazırlıklara devam ederken, Deniz Yüzbaşı Mustafa Erkoç toplantıdan çıktı ve beni buldu. Plana göre iki botla boş olan Batı Kardak Kayalığı'na çıkılacak ve beklemede kalınacaktı. Yüzbaşı Erkoç'un durumu kısaca izah eden, "Ali şu anda boş olan kayalığa bir grup göndereceğiz. Sen yanına bir tim komutanı daha alarak iki botluk personel planlaması yap. Ancak adamların tamamını kendi timinden seçme. Biz de helikopterlerle öteki kayalığa gideceğiz. Çatışma ihtimali var. Adamları karma yap," sözlerinden boş ve çatışma kelimeleri beklenmedik bir tepki vermeme neden oldu.

"Olmaz Erkoç Yüzbaşım. Siz çatışmaya gidekseniz ben de geleceğim. Ne işim var benim boş kayalıkta!" Tartışılacak, gönül okşanacak zaman değildi. Yüzbaşı Erkoç sıklıkla duymaya alıştığımız kendine has özel ikna kelimelerini kullanarak konuşmaya devam etti: "Başlatma tırakana. Sen git önce boş tarafa, belki oradan bize

destek sağlayacaksın. Sen başarılı olursan biz öteki kayalığa gitmeyeceğiz. Aksi takdirde seçenek kalmıyor." Son derece gönülsüz şekilde ve yapacak başka bir şey olmadığını anlayarak, benden bir sonraki Dönem SAT Komando Kursu mezunu, kardeşim gibi sevdiğim Deniz Üsteğmen Ercan Kireçtepe'nin yanına giderek durumu anlattım.

"Ercan Kardak'a gidiyoruz, benimle gelir misin?" diye sorduğumda, "Tabii gelirim Türkşen Üsteğmenim," cevabı üzerine hemen kafa kafaya vererek personel planlamasına başladık. Ancak bize verilen emir bu kadar da basit değildi. Timi hem Yüzbaşı Erkoç'un emir verdiği gibi farklı birimlerden personelle donatacak hem de yanımıza üç SAS personeli daha alacaktık. Yani verilen ilk emir dokuz SAT komandosu ve üç SAS personelinin adaya birlikte çıkması yönündeydi.

Yıllardır SAT ihtisasına sahip, SAT komando ve SAS görevlerini en iyi bilmesi gereken Binbaşı Metin, hiç alışkın olmadığımız bir yöntemi seçmiş ve SAS'ların da bizle beraber göreve katılmasını istemişti. Adada herhangi bir bubi tuzak ya da benzeri patlayıcı varsa bile, bu tür arazide ilerleme konusunda zaten yıllardır eğitim yapıyorduk. Birdenbire hiç denenmedik bu yöntemin teklif edilmesine bir anlam veremedik. Aynı tepki toplantıya katılan SAT yüzbaşılar tarafından da dile getirilince personel planlaması bir kez daha değiştirilmek zorunda kaldı.

SAT Grup Komutanı ve emrindeki üç yüzbaşı arasında SAT görevlerinin icrasına yönelik uzun bir konuşmanın ardından duruma sembolik bir çözüm bulundu ve Binbaşı Metin razı edildi. Gümüşlük'e yakın Çavuş Adası'na intikal edecek bir timlik SAT desteği arasına iki SAS personeli görevlendirilecek, SAS görevlerine ilişkin bir ihtiyaç oluşması halinde Kardak Kayalıkları'na çağrılacaklardı.

Harekât süresince herhangi bir SAS görev ihtiyacı doğmadığı için Çavuş Adası'nda bekleyecek iki SAS personeli ise Deniz Üsteğmen Vedat Demirkan ve Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Cem Şen olacaktı. Biri Deniz Harp Okulu'ndan öteki Değirmendere Atatürk Ortaokulu'ndan sınıf ve çocukluk arkadaşım iki SAS personeline ihtiyaç duyulmayışı, görevin selameti açısından büyük bir kazançtı.

Bu arada Ercan'la yaptığımız personel planlamasında makineli tüfekleri kimlerin alacağını, telsizcileri, bot kullanacakları tek tek belirlerken SAT kursundan kurs arkadaşım astsubay Rasim Demirtaş sessizce yanıma yaklaştı. Kulağıma fısıldayarak konuşan Rasim'in derdiyse bambaşkaydı: "Türkşen Üsteğmenim, Lucky-S'ye giderken de beni yanınıza almadınız. Bu sefer de seçmezseniz bir daha sizinle konuşmam."

Burada vereceğimiz karar, listeye alınan personelin de kaderi olacaktı. Boş bir kayalığa çıkacağımız konusundaki istihbarat yanlış ola-

bilir ve çok küçük bir alanda can kayıpları olması kaçınılmaz bir çatışmaya girebilirdik. Yine de Rasim'in tavrı hoşuma gitmişti. Ucunda ölüm olabilecek bir göreve gitmek konusunda ısrarcı olmasına karşın listede Rasim'e yer yoktu.

Personel listesini süratle belirledikten sonra tek tek herkese hazırlık emrini verdik. Bu arada Yüzbaşı Erkoç elime ufak bir kâğıt parçası tutuşturdu. Üzerinde kurşunkalemle çizilmiş Kardak Kayalıkları ve civarını gösteren bu krokiye göre nereye gideceğimizi zihnimde canlandırdım. Yüzbaşı Erkoç ısrarla krokideki batı kayalıklarını gösterecek, "Buna çıkacaksınız, ötekine değil," diyordu. Yanlış yapacağımızı pek sanmıyordum. Yaparsak da ilk birkaç dakika içinde anlaşılırdı zaten.

Muhtemelen gündüz yapılan helikopter keşfi sırasında Başçavuş Güncü tarafından hazırlanan bu kroki, harekât süresince yağan yağmur nedeniyle ıslanarak parçalandı ve atmak zorunda kaldım. Neyse ki kroki parçalanmadan önce görevini yerine getirdi.

Artık göreve gitmeye dakikalar kalmıştı. Yapılacak ne bir toplantı ne de koordine vardı. Timlerde ve SAT Komando Kurs Komutanlığı'nda eğitmen olarak görevli personelin çoğu zaten hazır olan malzemelerinin son kontrollerini yaparken, uzun zamandır karargâh kadrolarında görevli personelin hazırlanması biraz daha zaman alıyordu. Kullandığımız teçhizat konusunda yeknesaklık yoktu. Fırsat bulabilen personel birçok malzemesini Amerikalılarla yapılan eğitimler sırasında takas yöntemiyle temin etmişti.

Hatta TCG Muavenet'in vurulmasından sonra Türk Deniz Kuvvetleri envanterine giren Tepe (Knox) sınıfı fırkateynlerle gelen M-16 şarjör kütüklüklerinden bile temin edenler vardı. Kamufle elbiselerimizin büyük bir kısmı da Adana'daki Amerikan pazarından ve kullanılmış olarak satın alınmıştı. Üzerimizde bir örnek kıyafetimizi tamamlayan tek istisna gore-tex kumaştan yağmurluklardı.

Çok kısa bir süre önce imal edilmeye başlanan yağmurlukların dikilmesi tamamlanmış, birkaç gün önce de tüm personele dağıtılmıştı. Ancak alt-üst olarak iki parça dağıtılan takımın pantolonları dağıtıldıktan hemen sonra toplanmak zorunda kaldı. Ne yazık ki şartnamesinde yer alan bir parçanın dikilmesi unutulmuştu ve büyük bir şanssızlık eseri pantolonların toplanması tam da kriz öncesine denk geldi. Yani üstümüz tamamı ama altımız açıktaydı.

Göreve gidecek grubun içinde yer alan karargâh personelinin durumuysa teçhizat eksikliğinin ötesinde sıkıntılar içeriyordu. SAT Grup Komutanlığı'nda harekât, personel, lojistik gibi kadrolarda geçici olarak görevlendirilen personelin eğitim seviyesi, timlerde görevli

personelerle göre oldukça eksikti. Bu kadrolarda bulundukları süre içinde sadece SAT özel ihtisaslarını devam ettirecek eğitimlere, belirlenen standartlarda katılmışlardı.

Bu nedenle teçhizat eksiklerini birbirimizle yardımlaşarak tamamlamaya çalışsak da eğitimler konusundaki eksikler için bir şey yapamıyorduk. O yıllarda ilk defa envantere girmeye başlayan LAW¹ roketlerini hiç kullanmamış olanlar dahi vardı aralarında. Bu bir takım oyunuydu ve sadece bir kısım personelin donanımı ya da eğitimi olması yetmiyordu. Biz, en zayıf silah arkadaşımız kadar güçlüydük.

Tüm bu hazırlıklar sürerken ortaya yeni ve can alıcı başka bir ihtiyaç daha çıktı. Yapılan uzun toplantılar ve Ankara'dan gelen emirler paralelinde kayalıklara botla çıkacağımız kesinleşmişti. Bu sorunu çok önceden görüp, daha İstanbul'dan yola çıkarken boşaltmak zorunda kaldığımız tankların benzin ihtiyacını bildirmiştik. Ancak Dalaman'a adanmamızı attığımız andan itibaren karşılaştığımız manzara, benzin-den önce başka sorunlarımız olacağını gösteriyordu zaten.

Bodrum Askeri Kampı'na varır varmaz bu sorunu belirtmiştik ancak kamp müdürünün ne bir benzin deposu vardı ne de bize benzin temin etme şansı. Son ana kadar intikal yönteminin belirlenmesi sürdüğünden benzin konusundaki eksikimizi de beklemeye almıştık. Şimdi artık bu sorunu da gidermenin zamanı gelmişti. Sorunu, her zaman halletmeye alışkın olduğumuz yöntemlerle çözdük ve bir kez daha kendi göbeğimizi kendimiz kestik.

Göreve beraber gideceğimiz Ercan'ın kredi kartı yanındaydı ve en yakındaki benzin istasyonuna yolladığımız personelimiz görevde kullanılacak tüm benzini temin etti. Ancak eksiklerimiz benzinle de bitecek gibi değildi. Kumanya hazırlanması konusunda da kimseye bir talimat verilmemişti. Bu sorun da yine Ercan'ın kredi kartıyla, kampın karşısındaki bakkaldan, ekmek arası peynir yaptırılarak çözüldü. Artık Türkiye'nin tarihinde yer edecek bir göreve kendi imkânlarımızla başlamaya hazırдық.

Son eksiklerimizi de giderdikten sonra Gümüşlük'e gidecek kamyonla üç F-470 bot ve dıştan takma motorları yükledikten sonra yola çıkmaya hazır hale geldik. Saatler 23.20'yi gösteriyordu. Kamptan hareket etmeden önce geride bıraktığımız manzaraysa pek de iç açıcı değildi. Kampın anayolunun üzerinde yerlere serilmiş silahlar, mühimmat, malzeme, teçhizat ve başlarında hazırlık yapmaya çalışan personel vardı. Tüm bu hazırlıkları büyük bir merakla seyreden asker topluluğu bir yanda, bir daha nerede ve nasıl karşılaşacağımızı

1 LAW: Light Anti-Tank Weapon. Tanklara karşı kullanılan hafif roket.

bilmediğimiz silah arkadaşlarımız öteki taraftaydı.

Personelin bindiği otobüse son kez uğrayan Yüzbaşı Erkoç, icra edeceğimiz görevi, kimlerin nereye planlandığını bir kez daha kısaca açıkladı. Ayrıca bizle beraber gelen SAS personelden Deniz Üsteğmen Vedat Demirkan'a, Çavuş Adası'na çıkacak üçüncü botun komutasının rütbesi teğmen olmasına karşın Makine Teğmen Mustafa Güzel'de olacağını ve bu konuda alınganlık göstermemesini söyledi. Sonuçta göreve katılan SAS personeli, SAS görevlerine yönelik destek maksatlı görevlendirilmişlerdi ve harekât SAT'lar tarafından icra edilecekti. Vedat da bu durumu anladığını ve kesinlikle sorun etmeyeceğini ifade etti. Yüzbaşı Erkoç kısa konuşmasının ardından hepimizi selametledi ve Gümüşlük'e doğru yola çıktık.

Gümüşlük'ten hareketle Kardak Harekâtı'nın icrasına başlanması

Bizi Gümüşlük'e götürecek çok iyi iki de rehberimiz vardı. Gündüz yaptıkları keşif sırasında Gümüşlük'ün yolunu iyice ezberleyen, gece karanlığında bile elimizle koymuş gibi bulmamızı sağlayan astsubaylar Ertuğrul Akkaya ve Rasim Demirtaş. Artık tek derdimiz göreve odaklanmaktı. Görev belliydi: Batı Kardak Kayalığı'na çıkmak, Yunan bayrağını Türk bayrağıyla değiştirmek ve gelecek emirleri beklemek. Gelecek emirlerin ne olacağı belli olmadığından çatışma ihtimaline karşı tüm tedbirleri almış, tüm şarjörlerimizi doldurmuştuk.

Timdeki personelin silahları karışıktı. Çoğunlukla personelde gece görüş dürbünleri monteli G-3'ler, makineli tüfekçilerde M-60 makineli tüfek, birkaç tane M-16 ve herkeste 0.45 kalibrelik Colt tabanca vardı. Ancak silahların hiçbiri personelin üzerine kayıtlı silahlar değildi. Yani ne sıfırlamasını ne de test atışını kendisi yapmıştı. Ancak ilerleyen günlerde bakım konusunda herhangi bir tereddüt yaşamasak da bu durum bile taktik açıdan önemli bir eksik olarak karşımıza çıktı.

Bindiğimiz servis aracı Gümüşlük'e doğru yol alırken, göreve katılan tüm personele son konuşmayı yapmak ve nihai direktifleri vermek üzere avucumda Yüzbaşı Erkoç tarafından verilmiş kroki, sırtımı yola yüzümü personele dönerek konuşmaya başladım. Görevin ne olduğunu bir kez daha tekrarladım. Angajman kuralları uyarınca bana defalarca tembihlenen, aydınlatma yapılmadıkça aydınlatma yapmayacağımızı ve daha da önemlisi ateş edilmedikçe ateş etmeyeceğimizi tüm personele bildirdim. Batı Kardak Kayalığı'nın boş olduğu istihbaratı gelmiş olsa da birileri sonradan fikir değiştirmiş olabilirdi ve çıkar çıkmaz çatışmak zorunda kalabilirdik.

Bu noktada kimin önce ateş edeceği konusunda sorular başladı. Adaya çıkar çıkmaz karşımızda silahının namlusunu bize doğrultmuş birini görürsek ne yapacaktık? Vurmadan önce vurulmak zorunda mıydık? Kimsenin bizi hoş geldin diyerek karşılayacağı, kahve ikram edeceği yoktu. Muhtemelen gelişimizi de bekliyor olmalıydılar. Yine de emirler açıktı. Bu kadar küçük bir alanda çıkacak bir çatışmanın kayıpları çok olacaktı. Durumu yerinde değerlendirmekten başka yapacak bir şey yoktu.

Göreve ilişkin karşılıklı sorular ve herkesin bir kez daha adadaki konumuna ilişkin detayları netleştirirken Çavuş Adası'na gidecek SAS personeli Vedat'a, eğer karşımıza imha edemeyeceğimiz bir engel çıkarsa ne yapacağımızı ve kendisine ihtiyacım olursa bana nasıl yardım edeceğini sordum. Vedat elinde tuttuğu el incesi salvosunu ve çımasına (ucuna) bağlı 2 kiloluk kurşundan dökme dalış ağırlığını göstererek: "Bizim de bundan başka bir teçhizatımız yok. Bu şartlarda tek yapabileceğimiz gergi tipi bubi tuzaklara karşı bu el incesini fırlatmak ve daha sonra yavaşça boşunu alarak gergi teline takılan tuzağı patlatmak olacak," dedi. El incesini fırlatma konusunda biz de ayrı görevi yerine getirebilirdik. "Vedat, sen bu el incesini bana ver, ben gerekirse kullanırım," diyerek elindeki kurşun ağırlıklı inceyi aldım. Böylece SAS personelinin göreve katkısı konusunda ısrarcı olan büyüklerimizi kırmadan bu sorunu da halletmiş olduk.

Bodrum-Gümüşlük arası yolda ilerlerken paraşütatlayışları öncesinde yaptığımız gibi malzeme kontrolü için herkes hem kendi üzerindeki teçhizatı hem de görev arkadaşırunkileri kontrol etmeye başladı. Mühimmat paylaşımı sırasında farklı sayıda el bombası alanlar için herkes birbirine aktarma yaparak sayıyı eşitledik. Daha önce hiç LAW roketi atmayanlar için kullanım şeklini bir kez daha tekrarladıktan sonra yolun kalan kısmını görevin detaylarını bir kez daha aklımdan geçirerek tamamladım.

Gümüşlük Koyu'na ulaşan dolambaçlı yolun sonuna geldiğimizde Bodrum'dan yola çıkalı tam bir saat geçmiş ve tarih 31 Ocak 1996, saat de 00.20 olmuştu. Otobüs ve kamyonumuz Gümüşlük'e girdiğinde deniz kıyısındaki çardağın altında basın mensuplarının Gümüşlük halkıyla sohbet ettiklerini gördük. Yunan tarafına hareketlerimiz hakkında en ufak bir bilgi sızması durumunda çok büyük tehlike yaşayacağımız bu durumda, Gümüşlük'te ne bir emniyet şeridi çekilmiş ne de basın mensuplarını bölgeden uzaklaştıracak Jandarma personeli görevlendirilmişti.

Gümüşlük iskelesine yakın bir yerde kamyonu durdurup malzemeleri indirmeye başlayınca basın mensupları yarımıza gelerek,

“Hayrola Komutan, görev mi var?” diye sormaya başladılar. Soruları “Eğitime çıkıyoruz,” şeklinde geçiştirmeye çalışsak da, haber atlatma peşindeki televizyoncular, güya bize belli etmeden kameralarıyla çekim yapmaya başladılar. Kendilerinden kayıt almamalarını rica etsek de, kameralarının kayıta olduğunu gösteren kırmızı ışıklar ricalarımızın pek de dikkate alınmadığını gösteriyordu.

Sonunda anlayış gösterene kadar yaptıkları çekimlerse kısa bir süre sonra televizyon ekranlarında gösterilmeye başlanacaktı. Gazetecilere durumun hassasiyetini anlatmaya çalışırken bir yandan da kamyonlardan F-470 lastik botlarımızı indirmeye çalışıyorduk. Gümüşlük halkından çevremize toplanan herkes sanki bizimle beraber göreve gidecekmiş gibi botları indirmeye yardım edip hemen şişirme pompalarının başına geçtiler. Kendilerine yardımları için çok teşekkür ederek varsa civardan bir çeşme göstermelerini, mataralarımıza su dolduracağımızı söyledik.

“Ne çeşmesi Komutan, biz sana su buluruz,” diyerek hemen en yakındaki bakkalı açtırdılar ve iki koli 1,5 litrelik suyu birkaç dakika içinde önümüze koydular. Gönülleri sadece su almanıza yetmemiş olmalı ki, aynı bakkaldan hazırladıkları ikinci bir kumanya paketini de yanımıza azık yaptılar. Hiçbirini tanımadığımız bu insanların etrafımızda adeta pervane olmaları, üzerimizdeki yükü daha da artırıyordu. Bu moralle Kardak Kayalıkları’nda canımızı da versek çabamızın boşa olmayacağını biliyorduk.

Botlar göreve hazır hale getirilirken ben de bizi kayalıklara kadar rehberleyecek SG botunun komutanını aramaya başladım. Eğer bu konuda da bir planlama eksiği olmazsa, bize söylendiğine göre Gümüşlük Limanı’nda bir bot olmalıydı. Endişeye kapılmama gerek kalmaksızın, Gümüşlük Limanı’ndan bulunduğumuz yere doğru, ellerini gocuğunun cebine sokmuş vaziyette gelen SG bot komutanını gördüm.

Bizi Kardak Kayalıkları’na rehberleyecek TCSG-62 botunun komutanı, Deniz Harp Okulu yıllarından da tanıdığım 7000’ler sınıfının (1984 mezunları) renkli simalarından Deniz Yüzbaşı Orhun Kuran’dı. Yüzbaşı Kuran hem hentbol hem de disk atma dalındaki başarılarıyla tanınan ve herkesin saygı duyduğu bir büyüğümüzdü. Kendisini tanıyınca sevinçle önce kendini tanıttım sonra da verilen görevi anlattım. Kardak Kayalıkları’nın yerini dahi bilmediğimizi, bizi kendilerinin rehberleyerek adaya intikal ettireceklerini ve boş olduğu bildirilen Batı Kardak Kayalığı’na çıkacağımızı açıkladım.

Yüzbaşı Kuran’ın cevabı pek de beklediğim gibi değildi. Bölgede çok sayıda Yunan gemisi vardı. Özellikle Panagopulos sınıfı yüksek

süratli botların, değil çarpması hızla yanımızdan geçmesi durumunda dahi devrilebilirdik. Kendi yorumuna göre böyle bir görevin icrası çok riskli, başarma ihtimali de çok düşüktü. Yine de bu şartlarda kayalıklara gidip gitmeme kararı bana aitti.

Bu karar çok önceden ve üst makamlar tarafından verilmişti. Bana sadece verilen emri uygulamak, uygulayamazsam da yolunda ölmek düşerdi. Ne ağlamaya ne de emri yorumlamaya ihtiyacım vardı. En kısa sürede Gümüşlük'ten ileri harekete geçecek ve planı harfiyen uygulayacaktık. "Benim aldığım emir bu yönde. Siz bizi kayalığa kadar rehberleyin, gerisini biz hallederiz," diyerek hazırlıkları devam eden silah arkadaşlarımın yanına dönmek üzere kendisinden izin istedim.

Arkamı döndüğümde sırtımdan aşağı süzülen ter damlalarını birer birer sayabiliyordum. Midem kasılmaya başladı. Aklıma kötü düşünceler getirmemeye çalışarak botların yanına döndüm. Yüzbaşı Kuran'ın endişelerini kendime saklamak, giderayak kimseyi daha fazla endişelendirmemek zorundaydım.

Bu arada F-470 lastik botlara hava basılması tamamlanmış, motorlar yerlerine monte ediliyordu. İşi bitenlerse görev başlamadan önce son kontrollerini bir kez daha yapıyorlardı. Sonu belli olmayan bir maceraya atılmamıza dakikalar kalmıştı. Botlar suya indirildikten sonra başımıza ne geleceğini tam olarak bilmiyorduk. Son derece basit bir plan ve basit bir görev gibi gözüken harekâta, olayların beklenmedik şekilde gelişmeyeceğinin garantisini kimse veremezdi.

Kıyıda dikkatle bizi izleyen kalabalığın arasından sıyrılarak, her kесе botlara binmeleri, binerken de namlularına mermi sürmeleri emrini verdim. Daha üç yıl önce genç üsteğmen rütbemle yine aynı şekilde Lucky-S görevi öncesi arkadaşlarıma aynı emri vermiştim. Benzer bir sorumluluğu bir kez daha üstlenerek hem şahsımın hem de SAT komandolarının tarihinde önemli bir yer tutacak harekâta atılmak üzere kendi botuma geçtim ve sahilden yavaş yavaş açılmaya başladık.

Batı Kardak Kayalığı'na çıkış

Bu arada hemen yanımda bulunan Deniz Astsubay Başçavuş Abdullah Arslan koyun güneyindeki ışıkları göstererek, "Kardak bu tarafta mı Türkşen Üsteğmenim?" diye sordu. Sırtımdan aşağı akan damlaların sayısı o an biraz daha arttı. Çünkü Arslan'ın gösterdiği istikamette muhtemelen Keçi (Pserimos) Adası'nın ışıkları parlıyordu. Göreve katılacak personeli dahi doğru dürüst bilgilendirecek zaman bulamadan çıktığımız bu görevde sağ salim ve doğru kayalığa adımızı atmaktan başka bir dileğim yoktu artık.

Her üç bot da birbirine yakın şekilde Gümüşlük Koyu'ndan dışarı çıktık ve karanlığın içine doğru ilerlemeye başladık. Üçüncü botta, gerektiğinde bize destek sağlayacak SAT komandolarıyla, Vedat ve Cem'den oluşan iki kişilik SAS timi vardı. Koyun hemen dışında TCSG-62'yle buluştuk. Seyre çıkmadan önce yaptığımız plana göre Yüzbaşı Kuran'la el telsiziyle haberleşecektik. Ancak botun sancak kış omuzluğunda (botun sağ arka çaprazı) mevkiimizi alınca, telsize gerek kalmadan da sesle haberleşebildiğimizi gördük.

Bizim hemen arkamızda da Ercan'ın komutasındaki ikinci bot vardı. Çavuş Adası'na çıkacak üçüncü bot bizden kısa bir süre sonra limandan ayrıldı. Deniz fazla dalgalı değildi. Soğuk esmesine karşın rüzgârı fazla hissetmiyorduk. Gümüşlük Koyu'nun ışıkları arkamızda kaybolmaya başlarken birden benim de içinde bulunduğum birinci botun motoru durdu. Emanet motorla ancak bu kadar gidebildiğimizi düşünürken botun motorcusu Deniz Astsubay Üstçavuş Hasan Özkır arızaya müdahale etmeye başladı.

Benzin hortumunda bir yırtık olduğunu anlayınca hemen hortumu benzin tankına bağlantı yerinden keserek iptal etti ve hortumu doğrudan tankın içine soktu. Motoru tekrar çalıştırdık. Ancak yine de fazla sürat yapamıyorduk, çünkü motorlarımız yüksek süratte çürük su yapıyordu. Yani bot ve emanet motorlarımız ilk kez bir arada kullanıldığından shaft boyu motora uymamış ve motordan azami verimi almamıza engel olmuştu.

Yavaş seyrimiz sırasında bir süre sonra Çavuş Adası'nı sancak baş omuzlukta (sağ ön çapraz) gördük. Adanın yanından geçtikten sonra yolumuza devam ettik. Yolun yarısı bitmişti. Çavuş Adası'nda grubumuzdan ayrılan üçüncü bota karanlıkta bir kez daha bakarken, gece boyu kendilerine ihtiyaç duymamayı ümit ettim.¹ Bu arada SG bot komutanı Yüzbaşı Kuran'la sürekli hedefe ne kadar mesafe kaldığı konusunda yüksek sesle haberleşiyorduk. Gümüşlük Koyu ile bizim çıkacağımız Batı Kardak arası mesafe 3,5 deniz miliydi.

Motorlarımızın çürük su yapmasının yanı sıra süratimizi de dikkat çekmemek maksadıyla fazla artırmıyorduk. Gümüşlük Koyu'ndan

1 Makine Teğmen Mustafa Güzel'in komutasındaki botta bulunan öteki SAT komandoları, Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ahmet Çetin ve Deniz Astsubay Üstçavuşlar Halil Cura ile Deniz Gülgün'dü. Çavuş Adası'na intikal eden grup balıkçılardan daha önce aldıkları tarife istinaden adanın Türkiye'ye bakan tarafında çok uygun bir çıkış noktası bulmuşlardı. Adaya çıktıktan sonra bot karaya çekilmiş ve uygun bir mevki belirlenerek sabaha kadar olası bir çatışma durumuna karşı hem telsizden hem de sesle bizden gelecek yardım haberine karşı dinlemede kalmışlardı. Ancak sabaha karşı telsizlerinin şarjı bittiğinden bizim saat 0900'a doğru Gümüşlük'e dönüşümüzü tesadüfen tespit etmişler ve uzaktan kurduğumuz görünür muhabereyle öteki iki botun arkasında yerlerini almışlardı.

her çıkışında hemen Yunanlılar tarafından takip edilen TCSG-62, her zamanki süratini kullanarak dikkat çekmeden sıradan bir faaliyet izlenimi yaratmaya çalışıyordu. Yüzbaşı Kuran'ın komutasındaki botun süratine ayak uydurabiliyorduk. Ancak SAR-33 tipi botun egzoz dumanı giderek rahatsız edici olmaya ve bulunduğumuz yerde tutunmamıza engel olmaya başladı.

Yine de mesafe azaldıkça sabrımız da giderek artıyordu. Yüzbaşı Kuran TCSG-62'nin açık köprü üstünden aşağı doğru 3,000 yarda (1,5 deniz mili) mesafeden itibaren ayrılma anına kadar mesafeyi bildirmeye başladı. Hedefe çok az bir süre kala Bodrum Askeri Kampı'ndan kalkan Skorsky'lerin üzerimizden geçerken çıkardıkları sesleri duyduk. Artık geri dönülmeyecek noktaya doğru süratle ilerliyorduk.

Yunan gemileri Skorsky'leri bir tehdit olarak algılayıp ateş de açabilirdi. Ancak şimdilik her şey yolunda gözüküyordu. Yüzbaşı Kuran 3.000 yarda mesafeden itibaren son metreleri 500'er yarda aralıklarla söylemeye başladı. "2.500 yarda. 2.000 yarda. 1.500 yarda. 1.000 yarda." Yüzbaşı Kuran'ın 1.000 yarda kala söylediği sözler çıkış anının dakikalar içinde olacağını haber veriyordu: "Şimdi dediğimde sancak tarafa 90 derece dönün ve karşınıza çıkan kara parçasına çıkın." Kısa bir sessizliğin ardından son sözleri duyduk: "500 yarda. 400 yarda. 300 yarda. Şimdi."

Sancak tarafa 90 derece döndüğümüzde, sağ tarafımda Batı Kardak Kayalığı'nı kapkara bir silüet halinde gördüm. Kaderimizi belirleyecek, belki de ertesi sabaha çıkmadan üzerinde can vereceğimiz, can da versek kendi vatanımızda olduğumuzu bilmenin huzuruyla gözlerimizi kapayacağımız, bizim olduğuna inandığımız ama nedense kendi evimize kaçak gibi çıkmak zorunda bırakıldığımız, minik sevimli kayalığımız tam karşımızdaydı.

Bodrum Askeri Kampı'ndan harekâta katılan SAT komandoları

12 kişilik küçük grubumuz Batı Kardak Kayalığı'na adım atmamıza saniyeler kalana kadar büyük bir görevi icra edecek olmanın heyecanını yaşarken, Bodrum'da bıraktığımız öteki personelimiz ise bambaşka bir telaş içindeydi. Geride kalan tüm personel bir yandan Gümüşlük'ten ayrıldığımız haberini beklerken hazırlıklarına da devam etmişti. Bu sırada Gümüşlük'e kısa sürede ulaşmamızı sağlayan Ertuğrul ve Rasim, botları şişirmek ve motorları yerine monte etmekle uğraştığımız dakikalarda bir kenara çekilmiş fısıltı halinde bir şeyler konuşuyorlardı.

Bir süre sonra aralarındaki gizemli konuşmanın ne olduğu ortaya

çıktı. Gümüşlük'ten göreve katılacak personel arasında kendilerine yer bulamayan ikili, burada bir işe yaramayacaklarını düşünüyorlardı. Ancak Bodrum Askeri Kampı'ndan havalanacak Skorsky'lere yetişmek için hâlâ şansları vardı. Ertuğrul'un bir an önce Bodrum'a geri dönmek için izin istemesi üzerine, gerçekten de onlara artık ihtiyaç kalmadığını düşünerek ve heyecanlarına da saygı duyarak Gümüşlük'ten ayrılacaklarını söyledim.

Ertuğrul ve Rasim konvoyu Gümüşlük'e kadar rehberlemişlerdi. Tekrar Bodrum'a dönerken kamyon ve personel servisini peşlerine takmaları gerekecekti. Oysa kamyonun sürati göz önüne alındığında helikopterler kalkmadan Bodrum'a varmaları mümkün gözüküyordu. Ertuğrul, kamyonun ve otobüsün şoförlerine Bodrum'a dönüş yolunu kendi kendilerine bulup bulamayacaklarını sorduğunda aldığı "Bulamayız," yanıtına, "Bulamazsınız kaybolun. Biz helikoptere yetişeceğiz," diye karşılık vererek Gümüşlük'ü süratle terk ettiler.

Bodrum'da hazırlıklarını tamamlayan grupsa yavaş yavaş helikopter pistine doğru ilerlemeye, pilotlar da motorları çalıştırmaya başlamışlardı. Göreve birlikte katılacak SAT ve ÖKK grubunun arasında teçhizat olarak büyük fark vardı. O dönemde bağlı oldukları Genelkurmay İkinci Başkanlığı vasıtasıyla her istedikleri anında alınan ÖKK personeli, son teknoloji ürünü silah ve teçhizatları, en önemlisi de Güneydoğu'dan edindikleri tecrübeyle son derece sakin ve sessiz SAT'ları izliyorlardı.

Oysa en az ÖKK kadar kritik bir birlik olan SAT Grup Komutanlığı'nın üst makamlara bağlantı yapısı, bırakın istenen malzemelerin alınmasını, harekât ihtiyaçlarının üst makamlara doğru düzgün iletilmesine bile imkân vermiyordu. Belki de 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'na katılan SAT komandolarının teçhizat ve silahlarıyla aramızdaki terk fark, aradan geçen 22 yıldı. Tek bir örnek bile durumu izaha yeterliydi: SAT personelinin tamamı, koyacak yer bulamadığından el bombalarını ve tabanca mermilerini kutularıyla birlikte ceplerine doldurmuştu.

Pistte hazır bekleyen üç helikoptere ayrı ayrı görevler verilmişti. Tek fast rope halatı monteli helikopter, ihtiyaç halinde kayalıklara personel indirecekti. Helikoptere binen SAT'ların fast rope eldivenleri Karaköy Perşembe Pazarı'ndan alınmış kaynakçı eldivenleriydi. Yüzbaşı Erkoç fast rope halatı bulunan bu helikoptere MAK timiyle beraber binerken aldatma ve destek görevlerinde kullanılacak öteki iki helikoptere, Gürkan ve Kesen Yüzbaşılar sadece SAT'lardan oluşan timle birlikte bindi.

Yüzbaşı Kesen'in bulunduğu helikopterde SAT Grup Komutanı

Binbaşı Metin de vardı. Yapılan aldatma planı gereği, SAT'ları taşıyan iki helikopter TCG Yavuz'a istinaden iniş-kalkış yapacak, bu hareketi dönüşümlü olarak tekrarlayacaklar ve böylece Yunanlıların dikkatlerini üzerlerine çekeceklerdi. SAT-MAK personelinin karma olarak bindiği helikopterse, Gümüşlük üzerinde havada bekleyecek ve ihtiyaç halinde bölgeye intikal edecekti.

Kalkışı en son gerçekleştirecek karma personelden oluşan üçüncü helikopter Bodrum'dan havalanmadan önce ilginç bir hadise yaşandı. SAT komandolarının tüm imkânsızlıklara karşın nasıl özverili ve cesur olabileceklerini gösteren bu olayın başkahramanları da Gümüşlük'te yanımızdan apar topar ayrılan Ertuğrul ve Rasim'di.

Gümüşlük'te bizi hazırlıklarımızla baş başa bırakan ve süratle Bodrum'a intikal etmeye çalışan Ertuğrul ve Rasim, kampa geldiklerinde helikopterlerin kalkmak üzere motorlara son takatlerini verdiklerini ve pervane kanatlarının hızla döndüğünü fark etmişlerdi. Rasim süratle hazır durumdaki teçhizatını kuşanmış ve silahların arasından bir G-3 piyade tüfeği ve şarjörlerini alarak helikoptere doğru koşmaya başlamıştı.

Kampta kalan emniyet grubu, Rasim'in cebine iki tane de el bombası sıkıştırdıktan sonra, nefese nefese Yüzbaşı Erkoç'un bulunduğu helikoptere yetişmiş ve kapıyı açmıştı. Üçüncü helikopterde sekiz SAT, sekiz de MAK personeli olmak üzere zaten yer sıkıntısı varken Rasim'in içeri girmesine müsaade etmeyen Yüzbaşı Erkoç, "Burada yer yok Rasim," diyerek helikopterin kapısını kapatmıştı.

Bu kez Yüzbaşı Kesen'in bulunduğu helikoptere hamle eden Rasim, ikinci denemesinde başarılı olarak helikopterde kendine bir yer bulmuştu. Aldatma maksatlı iki helikopter, son yolcuları Rasim'i de alarak havalandıktan sonra sıra üçüncü helikoptere gelmişti. Rasim'den biraz geride kalan, bu yüzden ilk kalkan helikopterleri kaçıran Ertuğrul, silahların arasından bir M-60 makineli tüfek ve bir kutu kadar mermisini alarak son helikoptere doğru olanca hızıyla koşmaya başlamıştı.

SAT-MAK karması üçüncü helikopter tam yerden tekerleklerini kesmek üzereyken karanlığın içinden çıkagelen kapı açılma sesiyle herkes kapıdaki davetsiz misafire yüzünü dönmüş, kim olduğu anlaşılamayan yeni yolcu, önce elindeki M-60'ı ardından da bir kutu mermiyi savurmuş ve kendini de can havliyle içeri atarak kapıyı kapatmıştı. Birkaç saniye içinde olan biten bu olaydaki karartının Ertuğrul'a ait olduğunu anlayan Yüzbaşı Erkoç, "Yer yok Ertuğrul, hem kalabalığız hem de fast rope halatı çok yer kaplıyor," dese de aldığı cevaba hayır diyememişti: "Geleceğim Erkoç Yüzbaşım, başka çare yok. Diğerleri kalktı."

Ertuğrul'u helikopterden indiremeyeceğini anlayan Yüzbaşı Erkoç, Ertuğrul'un belki de ölüme gidilen bu göreve olan isteğini biraz da memnuniyet ve tebessümle karşılayarak kuşam takımından kavradığı son yolcuyu karanlıkta emniyetli bir yere çekmişti. Ancak bu esnada, içeriği göremeyen Ertuğrul'un dengesi bozulmuş ve zaten sıkışık olan helikopterin içinde bir de yere yuvarlanmıştı.

Yuvarlanan yalnız Ertuğrul değildi. Ertuğrul'un cebindeki el bombalarından biri de yere düşmüş, emniyet pimi üzerine takılı olan el bombasını gören muzip bir SAT, bombayı yerden alarak SAT Grup Komutanlığı doktoru Deniz Tabip Üsteğmen Aydın Turan'ın eline tutuşturmuştu. Aydın, önce elindeki ne olduğunu anlamaya çalışmış, sonra bunun el bombası olduğunu kavradıktan sonra elinden bıraktığında patlayıp patlamayacağını düşünmeye başlamıştı.

Hayatını tıp tahsiliyle geçirmiş ve savaş filmlerine pek de meraklı olmayan Aydın, el bombasının piminin takılı olduğunu fark edememişti. Etrafına bakındığında herkesin bir şeylerle meşgul olduğunu görerek kimseden yardım da isteyemeyen Aydın, sırtından soğuk terler boşalmaya, eli de uyuşmaya başlayınca sırrını biriyle paylaşma ihtiyacı duymuştu. Sessizce yanındaki MAK kıdemlisi Binbaşı Z.Ç.'ye "Komutanım bunu ne yapayım?" diye sorduğunda durumu fark eden Z.Ç. Aydın'ı rahatlatacak bir cevap vermişti: "Bırak oraya, bir şey olmaz." Aydın bombayı yavaşça yere bırakırken, bir anda rahatladığını hissederken refleks olarak da avuçlarıyla kulaklarını tıkmayı ihmal etmemişti.

Bodrum Askeri Kampı'ndaki park yerinde yaşanan renkli sahneler bunlarla da sınırlı değildi. Helikopterler kalkmadan hemen önce patlak veren kısa bir tartışma da işin tuzu biberi olmuştu. Bütün personel için görev organizasyonu yapıldığından, geride kalan malzemeyi toparlayarak emniyete alacak bir kişinin Bodrum'da kalması gerekiyordu. Göreve kıdemli astsubay olarak gelen 1981 mezunu dört astsubay vardı. Bunlardan Birol Demirkol Gümüşlük'e bizle beraber gelmiş ve irtibat personeli olarak görevlendirilmişti.

Daha sonra 15 Şubat gecesi şehit olan Ahmet Toprakkarıştıran helikopterlerden birine geçmiş, geride Şerif Yıldız ve Ali Demir astsubaylar kalmıştı. Deniz Astsubay Başçavuş Şerif Yıldız, Yüzbaşı Erkoç'a geride kimin kalacağını ve malzemeyi sahipleneceğini sormuş, Yüzbaşı Erkoç kararı kendi aralarında vermelerini istemişti.

Bunun üzerine Demir'in yanına giden Yıldız kendisine, "Birimizin malzemelere göz kulak olması için geride kalması gerekiyor. Ambar sorumlusu sen olduğundan sen burada kal," demişti. Ancak Demir, Yıldız'ı terslemiş ve "Sen kim oluyorsun da benim kalacağıma karar

veriyorsun,” diyerek ayaküstü tartışmaya başlamışlardı. Sonunda kamp yerinde kalmaya razı edilen Demir, istemeyerek de olsa görevi kabullenmiş ancak katılamadığı görev için sınıf arkadaşları ve amirlerine gönül koymaktan da geri kalmamıştı.

Artık helikopterlerin üçü de Bodrum Askeri Kampı’nı terk etmiş ve geride küskün Ali Demir’i bırakmışlardı. Önde giden ve SAT Grup Komutanı’nın da bulunduğu helikopter, iniş-kalkış aldatması yapmak üzere TCG Yavuz’un telsizden verilen son mevkiine doğru ilerliyordu. TCG Yavuz’un tahmini mevkiine varıldığında görülen karaltıya doğru yavaş yavaş yaklaşmaya başlayan Skorsky pilotu TCG Yavuz’la bir başka geminin silüetini ayıracak kadar tecrübeli değildi.

Kendisine gösterilen karaltıya inmek üzere son manevrasını yaparken, kısa süre önce TCG Yavuz’la seyre çıkan Yüzbaşı Kesen, yaklaştıkları geminin hiç de TCG Yavuz’a benzemediğini fark etti. Hele hele borda numarası Türk bahriyesindeki numaralama sistemine hiç uymayan geminin, bölgede görev yapan Yunan fırkateynlerinden biri olduğu anlaşılınca tekerlekleri neredeyse güverteye değmek üzere olan helikopterin pilotu süratle ikaz edildi: “Bu gemi değil. Bu gemi TCG Yavuz değil.”

Neyse ki durumu kavramaya çalışan Yunan fırkateyninin personeli de şaşkınlık içindeyken helikopter süratle uzaklaşmaya başlamıştı bile. Arkalarından ışıldakla yapılan aydınlatma ise hiçbir işe yaramayacaktı. Kardak Kayalıkları’na bayrak dikme niyetiyle çıkılan bu yolda az daha bir de Yunan fırkateyni ele geçirmek kismet olacaktı. Kısa süre içinde TCG Yavuz bulunarak başlayan aldatma harekâtı dakikalar içinde amacına ulaştı.

Batı Kardak Kayalığı’nda geçirilen ilk saatler

Kuzeyimizde seslerini uzaktan duyduğumuz ve neler cereyan ettiğini çok sonra öğreneceğimiz bu olaylar olup biterken, neredeyse kayalığa adım atmak üzereydik. Olabilecek en yüksek süratle bir an önce kendimizi adaya atmak için gazı biraz daha artırdık. Adanın etrafında dönecek, çıkış için uygun yer arayacak, yani keşif yapacak durumda değildik. Bu esnada adanın üzerinde ne bir hareket görülüyordu ne de bize doğru koşturan ya da fener tutan birileri.

Ercan’ın botu bizden biraz daha güneyde yaklaşık 20-30 metre mesafede ve 5-10 metre kadar önümüzdeydi. İki botla da aynı anda aynı yerden çıkarak çıkış anını riske etmek istememiştik. Kayalığa artık neredeyse adım atacak mesafeye geldiğimizde kuzey tarafından silyon fenerleri ve gözlerimizi kör eden ışıldağıyla bir hücumbot çık-

tı. Bizi ezecek durumu yoktu, ancak yine de zarar verebileceğini ve bunun bir Yunan hücumbotu olabileceğini düşündük.

Aydınlatmadan da faydalanarak ne durumda olduğumuzu ve gelenin kim olduğunu anlamak için iskele taraftan dönerek kayalığın aydınlatılan tarafında kimse olmadığını ve botun da bize tacizde bulunmayacağını anlayınca, turu tamamlayıp baş taraftan karaya yasladık.¹

Son anda gerçekleşen bu heyecanı takiben BatıKardak Kayalığı'na saat 01.40 itibarıyla adımıımızı attığımızda, üst makamlarca planlanan zamanlamadan bir buçuk saat kadar gerideydik. Bizden daha aşağıda olan ve hücumbottan uzakta bulunan Ercan'ın ekibi ilk önce karaya adım atmış ve bizi karşılamışlardı. Karşılamayı yapan Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Lütfü Tokuşoğlu ve Deniz Astsubay Üstçavuş Tanel Erenay, sığ olacağını düşünerek kendilerini suya atmış ancak yarı bellerine kadar soğuk suya girmek zorunda kalmışlardı.

Karaya adım atar atmaz hemen botları olabildiğince kıyıya çektik. Bu arada SAT Grup Komutanı Binbaşı Metin tarafından telsizden sürekli olarak: "Çıktınız mı, bayrağı değiştirdiniz mi?" şeklinde sorular geliyordu. Her an çatışmaya girebileceğimiz bir ortamda telsiz sesinin giderek tehlikeli bir hal almaya başlaması üzerine ahizeyi elime aldım ve "Ben size en kısa sürede haber vereceğim," diyerek telsizi kapattım. Karşı tarafın halini düşünecek durumda değildim. Her ne kadar kayalıkta kimse olmadığını söyledilerse de, Yunanlılar fikir değiştirmiş olabilirlerdi ve bunu öğrenecek son istihbarat da elimize ulaşmamıştı.

Benzinimizi ve kumanyamızı kendimiz almayı becermiş, kendi istihbaratımızı kendimiz toplamış ama istihbaratın son durumunu teyit edecek bir makam bulamamıştık. Sıhhatli bir paranoyada, her şeyden şüphe etmekte, silah arkadaşlarımızın ve kendi hayatımızın korunması, en önemlisi de görevin sağ salım yerine getirilmesi açısından

1 Olayın hemen ertesinde botun milliyeti konusunda sıhhatli bir bilgi edinemedik. Bölgede olduğunu bildiğimiz TCG Gurbet ve TCG Fırtına'nın o dönemdeki Komutanları Deniz Kurmay Albay Erhan Akporay ve Deniz Kurmay Albay Alunet Yüceyavuz'la 2005 yılı Mart ayında yaptığım görüşmede olay biraz daha aydınlandı. Bizi fark eden ve tacizde bulunmak üzere üzerimize gelen –muhtemelen 57 borda numaralı– Yunan botunu engellemek üzere Deniz Kurmay Binbaşı Ahmet Yüceyavuz komutasındaki TCG Fırtına, TCSG-62'ye doğru sevk edilmişti. Tam karartma uygulayan TCG Fırtına arkamızdan gelerek bizi desteklemek istemiş, ancak biz kendisini hiç görmediğimiz gibi kendisi de bizi görememişti. TCG Gurbet ise o esnada bölgeden uzakta olduğundan bizi taciz ettiğini düşündüğümüz bot değildi. Dolayısıyla adaya çıkış arunda gördüğümüz ve bizi tespit eden bot kesinlikle bir Yunan botu olmalıydı.

fayda vardı. Kafamdan bunlar geçerken birden tam karşımda, yaklaşık 5-10 metre mesafede birinin hızlı adımlarla sıçrayarak bir taşın arkasına geçtiğini gördüm.

Hemen etrafımdakileri kısık bir sesle, "Her an ateş yiyebiliriz, kendiniz koruyacak bir sütre gerisi bulun," diyerek ikaz ettim. Ancak kimse ateş etmedi. Angajman kurallarını hiçe sayıp ben mi ateş etmeliydim acaba? Tüfeğimin emniyet mandalı açıktı. Ancak karşımda ne olduğunu bilmiyordum ve hareket eden karaltı tek başınaydı. Eğer yanında başkaları yoksa tek başına ateş etmeye cesaret edeceğini zannetmiyordum. Yine de tüm vücudumun, daha önce tatmadığı mermi yarasına karşı kendini hazırladığını hissettim.

Aradan birkaç saniye geçmesine karşın hâlâ kulaklarımda merini sesi, vücudumda da bir acı hissetmedim. Öteki personel de çıt çıkarmadan ne olup bittiğini anlamaya çalışıyordu. Ateş sesi, mekanik bir ses, hareket, hiçbir yaşam belirtisi alamıyorduk ama karaltıyı da görmüştük. Bir süre sonra karaltı açığa çıkarak kendini gösterdi. Sessiz karaltının iki kol iki bacak yerine dört bacağı olduğunu ve sesinin de "Meeee," şeklinde çıktığını duyunca, üzerimize ateş açmasını beklediğimiz kişinin kayalıkların asıl sakinleri keçilerden biri olduğunu anladık.

Böylece Kardak Krizi ilk zayıatına sahne olmaktan, biz de tarihe keçi vuran SAT komandoları olarak yazılmaktan kıl payı kurtulmuştuk. İhtiyatı elden bırakmasak da keçilerin varlığı iyi bir haberd. Görevde beni en çok endişeye düşüren ayrıntılardan biri olan bubi tuzaklarının var olma ihtimali neredeyse ortadan kalkmıştı. Keçiler bu kadar rahat dolaşabildiğine göre kayalıkta gergi tipi ve basmalı bubi tuzak olma ihtimali zayıftı. Böylece Vedat'ın, kurşun ağırlıklı incesi montesinden mamül SAS aletini kullanmaya ve onları da Çavuş Adası'ndan buraya çağırma gereke kalmamıştı.

İki botun personeli de tamamen ayak bastıktan sonra kayalığın keşfini bir an önce yapmak istedim. Bulunduğumuz yerin büyüklüğünü görmek ve öteki kayalığa göre konumunu anlamak ayrıca mevzilenen en uygun mevkileri tespit etmek istiyordum. Tabii bir de en önemlisi keçiler ve keçi kadar inatçı SAT'lar dışında kimsenin olmadığından emin olmak.

Botların başında bot kullanıcı iki personeli ve yine emniyet amacıyla Ercan'ın belirlediği birkaç kişiyi bırakarak kayalığı enine kaplayacak şekilde borda nizamunda yan yana açıldık. Hem birbirimizi görebiliyor hem de çevrenin keşfini yapabiliyorduk. Birazdan kayalığın en yüksek yerinden geçerken, Yunan bayrağının taşlarla desteklenmiş metal bir direkte dalgalandığını gördük. Kayalığın sonuna

geldikten sonra tekrar başladığımız noktaya ve bu sefer daha hızlı adımlarla geri döndük.

Ana grup keşifle uğraşırken, emniyet maksadıyla botların başında kalan Ercan'ın başına da ilk çıkışımızdakine benzer bir olay gelmiş, yanlarından uzaklaştıktan hemen sonra kendilerine doğru yaklaşan bir karaltı görmüşlerdi. Karaltı iyice yakına geldiğinde Ercan fısıltıyla bir numara söylemişti. Sayı tamamlama olarak belirlediğimiz parolaya cevap alamayan Ercan bu kez sayıyı değiştirerek tekrar seslenmişti. Ancak cevap vermek yerine yaklaşmayı tercih eden karaltı hâlâ sayıyı tamamlayacak parolayı söylememişti. Son anda fikrini değiştiren karaltının yine, "Meeee," şeklinde cevap vermesiyle civarımızdaki keçi sayısının birden fazla olduğu ve gece boyu meleyecekleri anlaşıldı. Bir kez daha keçi vurmaktan son anda kurtulmuştuk.

Sıra botları emniyete almaya gelmişti. Her iki botu da birbirine yakın ve jilet kadar keskin kayalardan en az hasarı görecektik şekilde karaya çektik. Ertesi gün hava aydınlandığında kayalığın tamamını gündüz gözüyle görebildik. Böylece bir konuda daha şaşkınlığımız arttı. Eğer Batı Kardak Kayalığı'nda değil foto keşfi yapmak üzerine çıkıp tamamen dolaşıp keşif yapmış olsaydık da, botlarımızı karaya çekebileceğimiz tek bir düzgün yer vardı ve biz de tesadüfen orayı bulmuştuk.

Daha sonra gazetelere çıkan fotoğraflarda da rahatlıkla bu durum anlaşılmıştı. Sanki özellikle botların karaya çekilebilmeleri için hafif eğimli iki kaya parçası sahile konmuştu ve biz de onları bulmuştuk. Eğer burayı bulamasaydık ya botları suda bırakmak ve bir de sabaha kadar onları düşünmek zorunda kalacaktık ya da botların tamamen parçalanması pahasına tabanlarını yırtarak karaya çekecektik. Neyse ki bunların hiçbirisi başımıza gelmemişti ve botlarımızı salimen karaya çıkarabilmiştik.

Tüm bu olanlardan sonra telsizi tekrar açıp Binbaşı Metin'e, kayalığa çıktığımızı ancak bayrağın henüz değiştirilmediğini bildirdim. Sonra da telsizi açık bıraktım. Şimdi sıra uygun şekilde mevzilenmeye gelmişti. Herkesi silah durumlarına göre ikili gruplara ayırdım. Botları çektiğimiz yer aslında birkaç metrelik hafif bir yar görünümündeydi ve kayalığın en zayıf yeri de burasıydı. O sektöre, bot kullanıcı oldukları için üzerlerine zimmetli devlet malına daha iyi sahip çıkarlar diye Deniz Astsubay Üstçavuşlar İshak Balçın ve Hasan Özkır'ı yerleştirdim. Bulundukları mevki yön olarak da kuzeybatı istikametinde kalıyordu ve bana da en yakın durumdaydılar.

Eğer Yunanlılar bir çıkışa niyetlenirlerse karşılamak maksadıyla, kayalığın çıkışa en uygun zayıf noktasını en güvendiğim silah

arkadaşlarımdan biri olan Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Hakan Çalışkan'la ikimiz aldık. Ayrıca Hakan, telsizi taşıyan Deniz Astsubay Üstçavuş Levin Keten'den PRC-4620 sırt telsizini alarak muhabere görevini de üstlendi.

Kayalığın kuzey istikametinde ve botların hemen yukarısındaki zayıf sektöre en yakın olması sebebiyle Ercan'ı ve yanına kıdemli astsubay Deniz Astsubay Başçavuş Abdullah Arslan'ı görevlendirdim. M-60 makineli tüfeği taşıyan Deniz Astsubay Üstçavuş Salih Çörekçiöğlu ve Deniz Astsubay Üstçavuş Cavit Özmen'i Yunanlıların bulunduğu Doğu Kardak'ı tam olarak görebilecek ve ateş altına alabilecek şekilde doğu istikametinde tepeye yerleştirdim.

Onların hemen güneyinde, güneydoğu sektörünü kaplayacak şekilde Deniz Astsubay Üstçavuş Levin Keten ve Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Saadettin Doğan yerlerini aldılar. Son olarak yine bize bitişik güney sektörünü kaplayacak şekilde astsubaylar Tanel Erenay ve Lütfü Tokuşoğlu yerleşti. Bu yerleşim düzeniyle tüm kayalığı çevrelemiş olduk. Mesafeler, gerek kıyıya gerek birbirimize, aralardan kimsenin sızmasına izin vermeyecek şekilde ayarlanmıştı. Toplam 12 kişi olduğumuz ve kayalığın büyüklüğü göz önüne alındığında en iyi yerleşim şeklini seçtiğimi değerlendiriyordum.

Daha fazla kıyıya yaklaşmaya gerek yoktu. Eğer kıyıdan birileri gelmeye çalışırsa, bulunduğumuz yerlerden çok rahat ateş altına alabilirdik. Ayrıca daha fazla kıyıya yakın olmak, zaten birbirimizle zayıf olan irtibatı daha da zayıflatacaktı. Bu durumda da kimse kimseyi tam olarak göremiyordu ama herkesin yeri itibarıyla aradan sızma olması zayıf bir ihtimaldi. Herkesi gece boyunca kalacakları mevzilerine göndermeden önce, kimsenin gece boyunca gözünü bile kırpmamasını, yerinden kesinlikle çok acil bir durum olmadıkça kalkmamasını ve dolaşmamasını, kalkarsa da muhakkak ki kime doğru gidiyorsa üzerine doğrultulmuş bir namlu olacağını aklından çıkarmamasını tembihledim.

Tüm bu işlemler sessizlik içinde cereyan ettikten sonra herkes yine aynı ses disiplini içinde mevzilerine çekildi. Kalacağımız süre sabah alacakaranlık saati de göz önüne alındığında nereden baksak beş-altı saatten az değildi. Havanın soğuması dışında kısa bir süre sonra çıkan rüzgârla, yavaş yavaş başlayan ve sabaha kadar da neredeyse durmayan yağmur, bulunduğumuz mevziye dikkatle yerleşmemizi gerektiriyordu.

Herkes bulunduğu konuma göre sanki bir yumurtayı andıran kayalıkta bulabildiği yumruk büyüklüğündeki taş parçalarıyla mevzi yapmaya başladı. Herkes farklı teçhizatla göreve çıktığından

kimimizde uyku tulumu altlığı, bazılarımızda da uyku tulumu varken bir kısmımızda da sadece yağmurluklar vardı. Herkes elinde neyi varsa toprakla irtibatını kesmek üzere altına serdi.

Bir de bulunan mevki itibarıyla bazı personel yatarak mevzi alabiliyorken, bizim Hakan'la bulunduğumuz yerde böyle bir imkânımız yoktu. Kayalığın güney tarafı meyilli olduğundan sadece oturabiliyorduk. Eğer yere uzanmaya kalksak bir süre sonra vücudumuzdaki tüm kan beynimize hücum edecek ve muhtemelen de sıhhatli bir atış pozisyonu alamayacaktık. Dolayısıyla biz de uyku tulumu altlığını sererek üzerine oturduk.

Benim gore-tex üstüm vardı ama pantolonum kumaş olduğundan kısa bir süre sonra tamamen ıslandı ve gecenin kalan kısmını da bu şekilde geçirmek zorunda kaldım. Oysa Hakan benden daha tecrübeli olarak altına yeşil renkte sivil bir yağmurluk bulmuştu. Dolayısıyla üşüyor ama en azından ıslanmıyordu. Kiskanmadım ve hatta bunun yarı sıra daha birkaç gün önce yağmurlukların tekrar dikilmeye yollanmasına sebep olan zamanlamaya okkalı bir küfür etmedim desem yalan olur.

Herkesin artık mevkisini aldığı ve yerine iyice mevzilendiği konusunda bir tereddüt kalmayınca, sıra halen direkte dalgalanan Yunan bayrağını Türk bayrağıyla değiştirmeye geldi. Bir yandan bubi tuzağına rastlamadığımız için hemen bayrağı değiştirme yönünde hareket etmek istiyorken sadece bayrak direğine irtibatlı bir bubi tuzağına karşı da sabahı beklemeyi düşünüyordum.

Ancak geliş sebebimiz, boş da olsa kayalığı ele geçirmek ve Yunan bayrağını Türk bayrağıyla değiştirmekti. Bir de artık ilk geldiğimizde çevrede yıldızlar kadar çok olan gemi fenerleri ve helikopter gürültüleri sona ermişti. Dernek ki bizim kayalığa mevzilendiğimiz haberi helikopterlerin geri dönmesine neden olmuştu. Artık meydan bize kalmıştı. Yunan bayrağı dalgalanan bu yerde sabahı bekleyerek oturmamızın bir anlamı yoktu.

Hakan'a ikimizin bayrağı değiştireceğini söyledim. Onun aklında da benim gibi direğin tuzaklanmış olma ihtimali vardı. Yanındaki bir top gırcalayı çantasından çıkardı. "Türkşen Üsteğmenim, bu gırcalay olabildiğince açalım. Emniyetli mesafeye gelince siz bir çımasından (ucundan) ben bir çımasından tutarız ve direği her yönden iyice zorlarız. Eğer bir tuzak varsa ve şansımız yaver giderse patlar. Herhangi bir şey olmazsa dikkatlice bayrağı değiştiririz," dedi.

Yavaşça yerimizden kalktık. Son derece sessizce ve sürünerek direğe doğru yaklaştık. Bu arada yolda öteki personeli tek tek direğe gittiğimiz ve bayrağımızı toka edeceğimiz konusunda uyardık. Ayrıca bizim sektörde meydana gelecek kısa süreli boşluğa karşı

Hasan Özkır ve Lütfü Tokuşoğlu grubunu uyardım. Direğin yanına geldiğimizde fazla yaklaşımadan ve kesinlikle sadece gözle yani fener benzeri aydınlatma kullanmaksızın bir şeyler görmeye çalıştık.

Ortada ters giden bir durum görünmüyordu. Hakan gırcala yumağının bir çıkmasını bana verdi ve öteki çıkmasını da kendi alarak birbirimizden yaklaşık 10 metre kadar açıldık. Daha sonra yavaşça ilerleyerek gırcalanın direğe temas etmesini sağladık. Şimdi sıra, olabildiğince alçalarak, olası bir patlamaya karşı kendimizi korumaya ve direği gerdirmeye gelmişti. Direği önce yavaş yavaş daha sonra sert bir şekilde gerdirmeye başladık. Bu işlemi direğin etrafında tam turumuzu tamamlayana kadar, hem gerdirme hem de gırcalayıcı direğe sürme şeklinde defalarca tekrarladık.

Ya gerçekten direk tuzaklanmamıştı ya da biz tuzağı patlatmayı becerememiştik. Bunun cevabını az sonra öğrenecektik. Hakan gırcala yumağını tekrar sardı ve çantasına kaldırdı. Yavaş yavaş direğe yanaştık. Tekrar tekrar tuzağa benzer bir şey olmadığına kanaat getirdikten sonra Yunan bayrağını bağlı olduğu iplerinden bıçakla keserek arya ettik. Çantamdan, Yunan bayrağının 3-4 katı büyüklüğündeki pırıl pırıl bayrağımızı çıkarttım.¹

Sonunda bayrağımızı Yunanlıların hazırladığı direğe toka ettik. Direk çok sağlam gözüксе de her ihtimale karşı bir tarafından telle gerdirdik. Al bayrağımız rüzgârın da etkisiyle dalgalanmaya başlarken Hakan'la kenara çekildik ve esas duruşta selamımızı vererek bayrağımızın göndere toka edilmesini, törenine varana kadar eksiksiz

1 Bu arada Kardak'a toka ettiğimiz bayrağın da ayrı bir hikâyesi vardı. Bodrum askeri kampında Yüzbaşı Erkoç adaya gidişimizle ilgili emri verdikten sonra ben hem personel listesini belirleme hem de kendimi hazırlama telaşı içerisinde adaya toka edilecek bayrağı düşünemedim. Öyle ya, ortada bir emir vardı da adaya toka edilecek Türk bayrağı ortada yoktu. Henüz bayrağı nereden bulabilirim sorusuna sıra gelmeden, SAS timinin tek subayı Vedat elinde bir bayrakla yaruma geldi. Kendisine kim emir vermişti bilmiyordum ama İstanbul'dan beri bayrağı yanında taşıyordu. Elinde katlı bayrakla karşımda durup, "Ali, adaya bu bayrağı toka edeceksin," dedi. Ben de fazla soru sormaya gerek duymadan, bu sorunun da halledildiğini düşünerek bayrağı çantama koydum. Olay sona erdikten sonra önce Bodrum'a, oradan da Aksaz'a döndükten sonra, Vedat bir ara yine yaruma gelip, "Ali, Kardak'a toka ettiğiniz bayrağı geri alabilir miyim? O bizim birliğin (SAS Grup Komutanlığı'nın) denetleme bayrağı. Geri götürmezsem Grup Komutanımız beni öldürür," dedi. Ben de, "Vedat, bu bayrak artık tarih oldu. Kendinize yeni bir denetleme bayrağı bulun," desem de, Vedat'ın aşırı ısrarı ve gerçekten de canının sıkılabileceği endişesiyle bayrağı kendisine verdim. Kardak Kayalıkları'na SAT komandoları tarafından dikilen SAS Grup Komutanlığı'nın denetleme bayrağıyla tekrar karşılaşmak yıllar sonra kismet oldu. 2004 yılının Eylül ayında, Deniz Harp Okulu'ndaki tabur komutanlığı görevim nedeniyle Beşiktaş Deniz Müzesi'ne yaptığımız ziyarette, yeni açılan bir bölümde bahse konu bayrağı Kardak için ayrılan köşede gördüm. Kayalıktan aldığımız Yunan bayrağı ise Gölcük Deniz Ana Üs Komutanlığı içindeki Gölcük Deniz Müzesi'nde hemen girişte sergilenmektedir.

yerine getirmiş olduk. Artık yerimize geçebilirdik. Tekrar mevkimizi aldıktan sonra hemen telsizle bayrağın değiştirildiğini rapor ettim. Durumu bildirdiğim SAT Grup Komutanı Binbaşı Metin, Güney Görev Grup Komutanı Tuğamiral Gürül'ün yanında kalmak üzere TCG Yavuz'da helikopterden inmişti.

Artık kim gelirse gelsin, son adanımız canını verene kadar zorla bayrağımızı yerinden sökemeceklerine dair kendi kendime yemin ettim. 14 yıldır üniformamı şerefle taşıyordum ve bu kriz şehit olmak için iyi bir sebepti. Ama yine de hiçbirimizi kolay kolay ele geçiremeyeceklerini biliyordum.

14 şarjörüm de tam doluydu. Bu da 280 M-16 mermisi demekti. Bir de yanımda bir kova mermi daha vardı. Zannediyorum üzerimdekilere ilave olarak 500 kadar daha mermi almıştım yanıma. Bodrum'dan hareket etmeden önce cephanem gözüme az göründü. Neyle karşılaşacağımızı bilmediğimden, boş bir mermi kutusu bularak kapağını açtım ve saymadan avuç dolusu M-16 mermilerini kutuya doldurmaya başladım. El terazi göz kantar mermi kutusunun yarısı dolduğunda avucumla mermileri şöyle bir karıştırdım. Hâlâ mermi sayısı gözüme az geldi. Birkaç avuç daha attım.

Bu arada beni gören Ercan, "Türkşen Üsteğmenim, benim için de birkaç avuç koyun," deyince bir miktar mermiyi de Ercan için aldım. Artık içim rahattı. Ölecek bile olsam en azından kolay ele geçmeyecektim. Bu kadar mermiyle karşıma kim çıksa uğraştıracağıma inanıyordum. Bayrağımızı toka ettikten sonra tekrar yerimi aldığımda mermi kutumu da yanıma koydum.

Orada öylece beklerken en ufak bir ses dahi çıkarmamaya çalışıyorduk. Dikkatimizi dağıtacak hiçbir şeye izin veremezdik. Ama bu da bazı hayaller görmemize sebep oluyordu. Birkaç kez, kıyıda parlayan dalgaları, sahile çıkan Yunan yüzücülerinin maskeleri zannedip öne doğru hamle ettim. Böyle bir beklenti içinde olduğumdan gördüklerimi de beklentilere göre yorumluyordum. Neyse ki bunların tamamı aklımın bana küçük bir oyunuydu.

Yunan helikopterinin Türk bayrağını tespiti

Bekleme süreci birdenaşına olduğumuz bir sesle bozuldu. Bayrağı toka ettikten bu yana çok da uzun bir süre geçmemiştir. Bu hareketlenmeyi ve sesi neye yormalıydık? Birileri gecenin bu geç vaktinde davetsiz misafir mi olmaya karar vermişti? Tanıdık ses artarak yaklaştı ve kayalığın batı yönünden kendini büyükçe bir ısıldakla gösterdi. İlk bakışta tipi anlaşılamayan helikopterin bir süre sonra bizimkilerin aynı bir deniz helikopteri olduğunu fark ettim.

Gecenin bu vakti helikopterlerimizden biri olacağına ihtimal vermemekle beraber yine de emin olmak istiyordum. Aslında pek de tereddüt edecek bir şey yoktu. Deniz Hava Filosu'ndaki deniz helikopterlerinde ışıldak olmadığını biliyordum. Hem AB-204'ler hem AB-212'ler böyle bir özelliğe sahip değildi. Ama buna gerek kalmadan birazdan, 10 metre kadar üstümüzden geçen helikopterin burun kısmının bizim turuncu boyalı helikopterlerimizden değil de tamamen koyu renk gri-lacivert boyalı bir helikopter olduğunu, kuyruğundaki sembolle birleştiren Yunanlı bir ziyaretçimiz olduğundan kesin emin oldum.

Üzerimizden birkaç kez geçiş yapan ve bu geçişler sırasında hem bizi hem botlarımızı hem de bayrağımızı tamamen tespit edecek kadar oyalanan helikopter, önceleri sahili aydınlatan ışıldağıyla geniş daireler çizerken, gittikçe daha alçalmaya ve yavaşlamaya başladı. Her geçişinde namlu tam pilot kabinini gösterecek şekilde kaç kez parmağımı tüfeğimin emniyet mandalı üzerinde gezdirdim ve kaç kez tüfeği atış pozisyonuna aldım hatırlıyorum.

Bir deniz helikopteri olmasına ve içinde sınırlı sayıda personel taşıma kapasitesi olmasına karşın yine de bir çılgınlık yapıp üzerimize birilerini bırakmaya kalkabilirlerdi. Özellikle geçişlerden biri sırasında pilotun son derece yavaşlaması, üzerindeki ışıkların tam bir gölge oyunu oynamasına neden oldu. Hakan'a, "Kapıyı açıyorlar, sanırım fast rope'la birilerini indirecekler," dediğimi ve onun da bana, "Tam anlaşılmıyor," diye karşılık verdiğini hatırlıyorum.

O an, helikoptere ateş etmeye en yaklaştığımız andı. Değil birileri adacığa asker bırakmak eğer kapının gerçekten açıldığını ve dışarı çıkma niyetiyle bir kişinin bile postalarının ucunu uzattığını görseydik, hiç tereddüt etmeden helikopteri orada mermi yağmuruna tutardık. Herhalde adamıza gelmeye niyetlenen birileri, bu kadar Türk askeri-nin olduğunu açık seçik tespit ettikten sonra, hoş geldin demeye gelmeyecekti. Kaldı ki artık bu kayalıkta Türk bayrağı dalgalanıyordu ve buraya birileri, Türk olsun Yunan olsun ayak basmak istiyorlarsa iyi niyetli olduklarını göstermek zorundaydılar.

Genç yaşta bu kadar büyük bir sorumluluğu üzerime almış olmak sırtımdaki ter damlalarını tekrar harekete geçirdi. Soğukkanlılığımızı korumalıydık. Helikopter pilotunun ciddi olduğumuzu ve yapacakları ters bir harekette zarar göreceklarını anlaması için bir aydınlatma mermisi ateşlemeyi dahi düşündüm. Ancak aydınlatma mermisi pilotun görüşünü etkileyerek bir anlık dalgınlıkla düşmelerine sebep olabilir, bu da öteki kayalıkta olduklarını bildiğimiz OYK komandolarına yerimizi tespit etmeleri için iyi bir fırsat verebilirdi.

Karar sürecinin bu kadar kısa olduğu bir durumda, sabah hava aydınlanana kadar kimsenin bulunduğumuz yere geleceğini, hava bombardımanına ya da top atışına uğrayacağımızı düşünmüyordum. Daha sonra Bodrum'a vardığımızda ve yaşadıklarımızı birbirimize anlattığımızda bu düşüncelere sahip tek kişinin ben olmadığını öğrendim. Hemen hemen her grup, helikopterden olabilecek bir personel tahliyesine karşı tetikte beklemiş hatta bazı gruplar LAW roketlerini bile ateşlemek üzere hazırlamışlardı. Emirler, ateş edilmediğinde ateş edilmemesi yönünde olmasına karşın adımıza yapılacak bir saldırıda da kimsenin eli armut toplamayacaktı.

Bu düşüncelerin ötesinde bir de Yunan helikopterindeki personelle her grubun yaşadığından farklı bir ilişki yaşayan Tanel Erenay-Lütfü Tokuşoğlu grubu vardı. Oldukça yavaş gerçekleştirdikleri son geçişlerinde, tam Tanel ve Lütfü'nün üzerinden geçerken, Tanel arkada oturan teknisyen Deniz Astsubay Başçavuş Ektora Yalopso'yla¹ göz göze gelmişti. Tanel, teknisyen astsubayın ağzının oynadığını, yani konuştuğunu ve en önemlisi Amerikalılara mahsus ortaparmak işaretini yaptığını çok net bir şekilde görmüştü.

Yunanlıların bu tarz bir tavır içinde olduklarını daha önce ada üzerinde uçan ve elimizdeki el yapımı krokinin mimarı astsubay Yurdaer Güncü de söylemişti. Sanırım Yunanlı askerler caydırıcı olmakla terbiyesiz olmayı birbirine karıştırmışlardı. Ancak her ne kadar Tanel ve Lütfü gördükleri karşısında içlerinden okkalı bir küfür savursalar da, yapılan terbiyesizliğe aynı şekilde karşılık vermeyerek helikopteri sadece izlemekle yetinmişlerdi.

Helikopterin son geçişinden sonra bir daha başka ses duyulmadı. Gecenin kalanında bir iki olay ya da ayrıntı daha cereyan etti. Bir tanesi Deniz Üsteğmen Ercan Kireçtepe'nin bir ara topallayarak yanımıza gelmesi, ayağının tamamen uyuştüğünü ve hissetinemeye başladığını söylemesi oldu. Ercan yanına fazla bir koruyucu giysi alamadığından ve kayalığın en fazla rüzgâr alan kuzey kesiminde olduklarından uzun süre ıslak zemine temas eden sağ bacağı hissizleşmeye başlamıştı.

Yapacağımız fazla bir şey yoktu. Kimi arayıp da ne söyleyecektik. Yardım istesek helikopter mi göndereceklerdi! Bunların hiçbirisi olmayacağından Hakan'la beraber hemen Ercan'ın bacağına masaj yapıp kan dolaşımını hızlandırmaya çalıştık. Bir süre sonra kendini daha iyi hissedince tekrar yerine döndü.

Helikopterin son geçişinin ardından yağmur şiddetini biraz daha

¹ Hristos Limberis, *Milli Strateji ve Kriz Yönetimi*, Piotta Yayınevi.

artırdı. Çevredeki az sayıdaki silyon fenerinin ışığını bir başka ışık kümesi bozdu. Kuzeybatı istikametinde bizden oldukça uzakta bir yerlerde büyük bir ışık kümesi gördük. Bu ışık sanki aydınlatma mermisini andırıyordu ama havada parlamamıştı. Ufuk çizgisine yakındı. Kısa bir süre sonra da tamamen kayboldu. O an için ne olduğunu tam olarak anlayamadığımız bu olayın, Yunan helikopterinin düşüşü¹ olduğunu daha sonra Bodrum'a döndüğümüzde öğrendik. Hatta Güney Görev Grup Komutanı Tuğamiral Aydın Gürül, HS Navaro Fırkateyni'nden havalanan helikopterin arızalandığını anlayınca TCG Yavuz'un güvertesine inişe hazırlamış ve helikoptere bildirmiş ancak Yunan tarafı bu daveti kabul etmemişti.²

Batı Kardak'ta son saatler

Gecenin kalan kısmı oldukça rüzgârlı, yağmurlu ve soğuk geçti. Her ne kadar kimseye yerinden kalkmaması konusunda emir vermiş olsam da yine de ara ara arkadaşlarımı yerlerinde ziyaret etmek istedim. Amacım onlara duyduğum bir güvensizlikten ziyade moral vermek ve onları içinde bulunduğumuz gergin durumda biraz rahatlatmaktı. Ancak görev sonrasında anladım ki beraber olduğumuz bazı personel bu konuda alıngan davranmış ve ziyaretlerimi güvensizlik olarak algılamışlardı.

Bu ziyaretlerimden bazılarında Yunan OYK komandolarının düzensiz aralıklarla sahilde dolaştıklarını, yani bizleri aradıklarını gördüm. Ancak bu kadar mesafeden görüldüğü kadarıyla bile yaptıkları pek profesyonelce değildi. Örneğin bizim tarafta, kimse bütün gece sürünme ya da alçak sürünme dışında bir yöntemle bir yerden bir yere gitmezken ve bir saldırı ihtimali çok zayıfken, anakaralarından millerce uzakta, Türkiye'nin burnunun dibinde bulunan Yunan meslektaşlarımız, ayakta, el feneriyle kıyıda düşman yüzücüsü aramayı uygun bulabiliyorlardı. Yaptıklarını bir tür hakaret olarak aldım. Ne tür bir askerle karşı karşıyaydık ki, düşmanı bekliyorlardı ama beklerken uyguladıkları tek yöntem ellerinde fenerle kıyıda adam aramaktı.

Sonunda yavaş yavaş sabah olmaya, günün ilk ışıkları etrafımızı

1 Limberis, age, Teknisyen Deniz Astsubay Başçavuş Ektora Yalopso dışında o gece helikopterde ölen pilotlar: Deniz Yüzbaşılar Hristodulo Karathanisi ve Panayoti Vlahako.

2 Gürdeniz, age, s. 161-162. Yunan helikopterinin düşüşüne ilişkin Yunan basınında fırtınalar koptuğundan çok sonra haberimiz oldu. Hatta gazetelerde, satha getirilen helikopterin mermi delikleriyle dolu resimlerinin yer aldığını ve halkın da bu yönde bir kanaat içinde olduğunu da üzümlere öğrendik. Ancak o gece Yunan helikopterine değil ateş etmek taş bile fırlatılmadı. Zaten böyle bir şey olsaydı da bugüne kadar saklanması mümkün olamazdı.

sarmaya başlarken fırsattan istifade botların yanında bulunan İshak ve Hasan'ın yanına gittim ve sırt çantamdaki kuru elbiselerimi çıkardım. Üzerimi tamamen değiştirdikten sonra yerime döndüm. Bu arada botların gerçekten de kayalığın en iyi yerine çekilmiş olduklarına bir kez daha kanaat getirdim.

Yağmur ve rüzgâr hafif hafif devam ediyordu. Bayrağımızı gündüz gözüyle görünce daha da mutlu oldum. Yunanlıların bulunduğu kayalığı ateş altına alacak olan Salih ve Cavit'in yanına uzandım. Hava aydınlandıkça karşı taraftaki Yunan bayrağı daha da belirgin hale geldi. Başlangıçta kimse görünmüyordu. Bir süre sonra karşı kayalığın arka tarafından birilerinin ayaklandığını gördük. Biz de karşılarındaki kayalığın boş olmadığını anlasınlar, yani meydanı boş sanmasınlar diye gösterişli bir şekilde ayağa kalktık. Bunu gören Yunanlılar kendilerini can havliyle kayalığın öteki tarafına atarken bir gece önce kayalıkların kıyısını el feneriyle arayan zihniyetin bu mesafeden bizi vurabileceğine ihtimal dahi vermedim.

Artık hava iyiden iyiye aydınlanıyordu. Herkese yerlerinden kalkarak bayrağa daha yakın bir mevkiye doğru yaklaşımlarını emrettim. Böylece birbirimizi gözle de görebilecek ve olası bir çatışmada herhangi bir karışıklık olmaksızın sesle dahi birbirimizle muhabere kurabilecektik. Yunanlıları artık daha net görebiliyorduk ama sanırım durum kendileri tarafından tam olarak anlaşılmamıştı. Sanki Türkiye'ye ait bir toprak parçasına tatile gelmişçesine çadırlarını dahi kurmuşlardı ve galiba uzun bir süre de kalmayı planlıyorlardı.

Sabah havanın tamamen aydınlanmasıyla ilk misafirlerimiz de gelmeye başladılar. Bir balıkçı teknesinde gördüğüm dört-beş kişilik grubun bize doğru yaklaşması başta ciddi bir heyecana neden oldu. Gelenleri ilk önce Yunanlı siviller zannettik ve eğer öyle olsaydı da durum oldukça karışacaktı. Sivillere ateş edecek halimiz yoktu ama kayalığa çıkmaları da asla söz konusu olamazdı. Bu karmaşık durum birazdan teknedekilerin el sallayarak, "Komutanım bir şeye ihtiyacınız var mı? Yardıma gelelim mi?" sözleriyle açıklığa kavuştu.

Herhalde Gümüşlük halkı akşam başladıkları yardımlarına sabah da devam etmek istemişlerdi. Ama biz adada yeterince kalabalıktık. Onlara ihtiyaç yoktu, hatta durum daha da karmaşık hale gelebilirdi. Bir yandan elimle gidin işareti yaparken, "Uzaklaşın, gerek yok, çok teşekkürler," diye de bağıırıyordum. Onlar da el sallayarak uzaklaştılar ama yine de bölgede kaldılar. Sanırım sandalda Gümüşlük halkından ziyade gazeteciler vardı. Gazetelere yansıyan fotoğraflarımız ve Yunan OYK komandolarının kayalığı terk görüntüleri bu teknedeki gazeteciler tarafından çekilmişti.

Gece boyu sadece cızırtı sesi çıkaran telsizden çağrı adımız duyulmaya başladığında saat 07.30 sıralarıydı. Ahizeyi kulağıma götürdüm ve telsizdeki sese cevap verdim. TCG Yavuz'da bulunan Güney Görev Grup Komutanı Tuğamiral Gürül'den gelen mesaj şöyleydi: "Saat 08.00'da her iki bayrağı da arya ederek kayalık terk edilecektir."

İlk anda mesajın ne anlama geldiğini anlamadım. Zaten Yunan bayrağını sabaha karşı arya etmiş ve bayrağımızı toka etmiştik. Garip bir uluslararası ilişkiler oyunu muydu bu? Sonunda yarım Türkçeyle gönderilen mesajın, her iki kayalıktaki askerlerin de Türk ve Yunan bayraklarını alarak kayalıkları terk edecekleri olduğu anlaşıldı.

Hemen silah arkadaşlarıma yavaş yavaş toplanmamız gerektiğini, her iki kayalığın da saat 08.00'da terk edileceğini bildirdim. Ancak kimse acele etmeyecek ve geride de hiçbir şey unutmuyacaktı. Ben de bulunduğum yerden kalkarak son bir kez sırt çantamı kontrol ettim ve sahilde botların yanına bıraktım. Sonra kayalığın en yüksek kısmına ve bayrağımıza yakın bir mevkie gittim. Aşağıda tüm personelin botları denize indirdiklerini görüyordum. Bizi kayalığa çıkarken tespit ettiklerini düşündüğümüz Yunanlıların 57 borda numaralı Pirpolitis karakol botu da Yunanlıların bulunduğu kayalığa iyice yaklaştı.

Pirpolitis komutanı gemideki şişme botu askerlerini almak üzere gönderdi. Ben bulunduğum yerden hem silah arkadaşlarımı hem de Yunanlıların hareketlerini çok rahat izleyebiliyordum. Yunanlılar botlarına geçerken içlerinden birinin bayrak direğine doğru gittiğini gördüm. Son derece sinirli bir hareketle ve koparırcasına Yunan bayrağını direktten söktü. Ben hâlâ olanı biteni izliyordum.

Saat 08.00'ı geçti. Bayrağımızı arya etmeden Yunanlılara bakıyordum. Küçük de olsa artık bize ait olduğunu düşündüğüm adacığımızı terk etmek istemiyordum. Bir anda evimizin orta yerinde beliren ve nereden geldiği belirsiz bu davetsiz misafirlere karşı kızgınlık duyuyordum. Ancak aradan 15-20 dakika geçmesine rağmen benim yerimden kımıldamadığımı gören Pirpolitis komutanı, neredeyse karaya oturacak kadar yaklaşarak ısıldağıyla sinirli sinirli beni ikaz etmeye başladı.

Komutanın ne demek istediğini anlıyordum ama anlamak işime gelmiyordu. Yunanlılardan önce bayrağımızı arya etmeyi gııurıma yediremedim. Bayraklarını önce onlar indirmişlerdi ve kayalığı da neredeyse terk etmek üzerelerdi. Yavaş hareketlerle bayrağımızın yanına gittim ve yine yavaş hareketlerle arya ettim. Pirpolitis'in komutanı köprü üstünde iyice gözüküyordu ve ısıldağın başındaki asker de hâlâ delice beni ikaz etmeye devam ediyordu.

Bayrağımızın katlanması işi de bitince hemen koynuma elbisemin içine yerleştirdim. Artık botların başına gidebilirdim. Bayrak direğinin yanından aşağıya doğru inmeden önce bir Yunan C-130 nakliye uçağının Kardak Kayalıkları'na doğru dönüş yaptığını fark ettim. C-130 kayalıkları ortaladıktan sonra oldukça alçaktan üzerimize doğru geldi. Tam karşılarında hiç kıpırdamadan bekledim. Neredeyse pilotlarla göz göze gelerek üzerimizden uçup batıya doğru yöneldiler.

Son Yunan misafirlerimizi de bölgeden uğurladıktan sonra botların başına indim ve tekrar silah arkadaşlarıma fazla aceleci davranmamalarını söyledim. Botlar suya indiğinde tüm dikkatimize karşın birkaç yerden delindiklerini gördük. Yüksek sürat yapmazsak bizi Gümüşlük'e intikal ettirebileceklerini değerlendirdim. Pompalarımızla botlara biraz daha hava bastık.

Son olarak telsizle Tuğamiral Gürül'ü arayıp kayalığı terk ettikten sonraki hal tarzımızla ilgili bilgi almak istedim. Belki de Gümüşlük'e gitmek yerine açıkta TCG Yavuz'a geçmemiz söz konusu olabilirdi. Ancak çağrılarımın hiçbirine yanıt alamadım. Ben de inisiyatif kullanarak akşam Gümüşlük'ten çıktığımızı göre tekrar oraya dönmeyi uygun olacağını değerlendirdim. Ancak nedense Gümüşlük'te ve yolda karşılaşacağımız manzarayı tahmin edemedim.

Gümüşlük'e intikal

Yunan ordusuyla uğraşma işi bitmiş, şimdi sıra daha da zor bir işe medya ordusuyla mücadeleye gelmişti. Bu konudaki durumu değerlendirme hatam arkadaşlarımı da doğru yönlendirmeyişime neden oldu. En azından kılık kıyafetlerimizi biraz daha düzeltebilir ve tavırlarımıza dikkat etme konusunda daha hassas davranabilirdik.

Saat 08.30 sıralarında kayalıktan ayrıldık. Geride sadece, dün gece ne büyük tehlikeler atlattıklarını bilmeyen keçiler kaldı. Botlarımızın şişkinlik durumlarını da düşünerek fazla sürat yapmadan ilerliyorduk. Bu sırada her iki botun arası yavaş yavaş açılmaya başlasa da 100 metre kadar bir mesafe içerisindeydik ve ortada endişe edecek bir durum da yoktu.

Öncelikle benim de içinde bulunduğum bota doğru yaklaşan sürat motorundaki kırmızı montlu ve bıyıklı adamın gazeteci Fatih Altaylı olduğunu, ancak iyice yarımuza yaklaştıklarında anladık. Kendisi bizi tebrik edip hal hatır sorduktan sonra bizle beraber gelip gelemeyeceğini sordu. Botta yedi kişiydik, hem yer yoktu hem de Fatih Altaylı'nın bizim botumuzda ne işi vardı? Bizle beraber mi gelmişti ki bizle beraber dönecekti! Kendisinin ısrarlı tavrını olabildiğince nazik bir şekilde geri çevirdim.

Bizden umduğunu bulamayan gazeteci bu kez Ercan'ın botuna doğru yanımızdan uzaklaştı. Aynı teklifi Ercan'a da yaptığını sanıyorum. Ercan uzaktan ne yapayım dercesine bana baktı. Ben de sanki başka seçenek varmış gibi son derece hatalı bir şekilde: "Ben almadım, sen bilirsin," dedim. Ercan'ın iyi niyetini sanırım Altaylı yanlış anlamış olmalı ki bu konuşmalar esnasında sürat botunu Ercan'ın yanına iyice yanaştırarak bir anda kendini bota attı.

Kısa bir süre botla beraber intikal ettiler. Altaylı almak istediğini aldığına kanaat getirmiş olmalı ki bir süre sonra sürat botuna geri döndü. Maalesef bu olaya ilişkin gazetelerde birkaç kare fotoğrafın yansması daha sonra başımızı biraz ağrıttı. Bodrum'a döner dönmez Genelkurmay Başkanlığı'ndan Fatih Altaylı'nın ne sebeple görev botlarında olduğunu açıklamak biraz zamanımızı aldı.

Altaylı grubunu atlattıktan sonra kalabalık bir motor-bot grubunun daha üzerimize doğru geldiğini gördük. Botlarla aynı hiza-ya geldiklerinde kıvrak bir manevrayla rotalarını bize paralel hale getirdiler. İki büyük balıkçı teknesi arasında kalmıştık. Motorların üzerindeki onlarca gazeteci ve halk, çılgınlar gibi bize el sallıyor ve alkışlıyorlardı. Biz de olanlara şaşırmış bir şekilde önce ne olduğunu anlamaya çalıştık sonra da onlara katıldık.

İçlerinde el sallayan ve "Helal olsun, bravo, komando, komando," gibi masumane tezahüratlar yapanların yarı sıra, "Allah'ınıza kurban olayım sizin," tarzındaki fanatikler de vardı. Hem bağılıyor, hem alkışlıyor hem de ağlıyorlardı. Bu kadar tezahüratı hak edecek ne yaptığımızı düşündüm. Herhalde kıyıda bekleyenler ve Türkiye'nin geri kalanı için dün akşam bize ne anlam ifade ettiyse onlara daha fazlasını ifade etmiş olmalıydı.

Olayın tam ortasında olmak geride kalıp hiçbir şey yapmadan beklemekten daha kolaydı herhalde. Gazetecilerin ve televizyon muhabirlerinin bir kısmı hem el sallamayı hem de soru sormayı ihmal etmiyorlardı. Çünkü şu anda kayıttaydık ve bizi Türkiye'ye tarutmak istiyorlardı.

Tüm bu olumlu atmosfer içinde kıyıya iyice yaklaştık. Saat 9'u biraz geçiyordu. Kıyıya yaklaştıkça endişem de artmaya başladı. Sahilde tam donanımlı ve bizi ilk karşılamak ve röportaj yapmak için adeta birbirinin üstüne çıkan, televizyon ve gazetecilerden oluşan bir medya ordusu vardı. Hem de naklen yayında. Görev hakkında açıklama yapabileceğime dair bana verilmiş herhangi bir talimat yoktu.

En iyisi sahilde başımıza gelebilecekleri soğukkanlılıkla karşılamak ve soruları geçiştirmeye çalışmaktı. Botları daha sahile yaslamadan büyük bir alkış koptu. Hem yerli halk, hem çevre ilçelerden Gümüşlük'e

akın etmiş insanlar ve bir de bunlara basın ilavesiyle yoğun bir ilginin ortasına düştük. Bizi karşılayan tek asker kişi, sabaha karşı Gümüşlük'ten ayrıldığıımızdan beri sahilde bekleyen, telsiz irtibatını sağlayan ve harp ceridesini tutan Deniz Astsubay Başçavuş Birol Demirkol'du.

Kendisiyle sevinçle kucaklaştık. Ancak Birol dışında etrafta bir tek asker kişi yoktu. Birol'un bizi almaya geleceklerini söylemesi üzerine aradaki süreyi botları ve motorları kamyonlara yükleyecek hale getirmekle geçirmeye karar verdim. Ancak tam hazırlığa başlayacakken etrafımı bir mikrofon çemberi sardı. Neler hissettiğimize, neler yaptığımıza, Yunanlıların kaç kişi olduklarına, helikopteri görüp görmediğimize dair onlarca soru soruyordu gazete ve televizyon muhabirleri.

Başlarda son derece çekingen bir şekilde soruları geçiştirmeye çalışıyordum. Canlı yayın kameralarıyla muhatap olmak istemediğim için önceleri etrafta benden kıdemli birini aradım beni bu durumdan kurtaracak. Ancak daha kıdemli kimse olmadığını anlayınca olabildiğince kısa ve öz cevaplarla basını yanıtlamaya çalıştım.

"Biz sadece olabilecek gerginlik durumuna karşı kendi mevkilerimizi ayarladık. Birkaç kez projektörlü helikopter geçti. Onlar sanıyorum tespit ettiler bizi, Türk bayrağını da gördüler..."

Ölüm korkusundan ziyade insanların sorumluluğunu hissediyorsunuz. O yüzden onun verdiği bir stres var. Gittiğiniz gibi dönmek istiyorsunuz...

Söyleyecek çok bir şey yok. Sadece verilen bir görev vardı ve onu yapmış olmanın verdiği bir mutluluk var. Görevimizi yapmış olmanın verdiği mutluluk var. Tek söyleyeceğim o...

Biz sadece verilen görevi yaptık, görevi yapmanın verdiği mutluluk var. Hepsi o. Başka söyleyecek bir şey yok...

Bizim verecek mesajımız yok. Biz sadece görev veriliyor onu yapıyoruz. Söyleyecek herhangi bir şeyim yok..."

Bu arada öteki personel botları yine halkın yardımıyla sahile çıkıyor ve havalarını boşaltıyorlardı. Üzerimizdeki teçhizatı bir köşede toplamaya başladık. Son olarak botları katladık, malzemelerimizi bir kenara koyduk, yakındaki çay ocağından hepimize çay ısmarlandı. İçimiz ısınmıştı içtiğimiz çaylarla. Ancak hepimiz, deyim yerindeyse iç çamaşırlarımıza kadar sıırıslıklandık. Yine de üzerimizdeki giysiler suyu arada tutuyor ve rüzgâr da olmadığı için vücut ısıımızla şimdi-lik idare ediyorduk.

Yoğun ilgi bir süre sonra azalmaya başladı. Basın mensupları gibi etraftaki insanlar da biraz daha yanımızdan uzaklaşmışlar ancak hâlâ gözlerinde hayranlıkla bizi izliyorlardı. Hepsinin gözlerinden, akıllarından ne geçirdiklerini anlayabiliyorduk. Hem orada bulunan

hem de televizyonlarda bizi izleyen erkeklerin hemen hepsi eminim ki bizim yerimizde olmak için neler vermezlerdi. Gözlerindeki kıvanç ve özenç dolu bakışları görüyorduk.

Kadınlara gelince, onlar da aşağı yukarı aynı duygular içinde olmalıydı. Kimi bizde eşini, sevgilisini, kimi ağabeyini, arkadaşını, kardeşini, anneler-babalar evlatlarını, nineler-dedeler torunlarını görüyorlardı. Buna emindik. Çünkü bizler aslında onların kendisi, ağabeyi, babası, kardeşi, sevgilisi, oğlu, torunu akıllarına ne gelirse o idik. Bizler Türk halkının bağrından çıkmış insanlar değil miydik?

Tüm bu telaşın yatıştığı bir ara, o andan sonra mesleğime bakışımı daha da netleştirecek ve silah arkadaşlarıma her fırsatta anlatacağım bir olay gerçekleşti. 20-25 yaşlarında, orta boylu, kucağında dört-beş yaşlarında bir erkek çocuğu taşıyan genç bir anne bize doğru yaklaştı. Hemen arkasında bir eli cebinde, üşüdüğünü fazlasıyla belli eden, yanımıza yaklaşan kadından birkaç yaş daha büyük, sigarasından derin nefesler çeken eşi vardı. Genç kadın yanımıza geldiğinde bize hiçbir şey söylemeden kucağındaki oğluna döndü ve onunla konuşmaya başladı: "Bak oğlum, bu abilerin yüzlerini sakın unutma. Biz dün akşam onların sayesinde evimizde huzur içinde uyuduk. Bu akşam da yarın akşam da yine onların sayesinde huzur içinde uyuyacağız. Bu kahramanları sakın unutma!"

Ben o anda neye uğradığımı şaşırdım. Bu sakın ve derin sözlü hanım, oğluna söylediği birkaç cümleyle mesleğimizin özünü tüm çıplaklığıyla ortaya koyuvermişti. Ne bizi öteki insanlar gibi avuçları patlayıncaya kadar alkışladı, ne tezahürat yaptı, ne de boynumuza sarılıp ağladı. Kendisiyle birkaç dakika konuştuktan sonra, Gümüşlük'e yarım saat mesafede bir yerde oturduklarını, bizim buraya geldiğimizi televizyondan izlediğini ve hemen kocasını ve oğlunu yanına alarak bizleri görmek için geldiklerini öğrendik. Sonra biraz daha yanımızda durup evlerine dönmek üzere oradan sessizce uzaklaştılar. Tüm bu karmaşanın içinde yine de en net hatırladığım sahne buydu ve ömrümün sonuna kadar da bu sahneyi hatırlamaktan ve insanlara anlatmaktan vazgeçmeyecektim.

Olayın manevi yanı da bizi biraz ısıttıktan sonra gerçekten üşümeye başladığımızı fark ettim. Ne içilen çaylar ne de yapılan sohbetler ısınmamıza yetiyordu. Gümüşlük'e vardığımızdan beri aradan iki saatten fazla zaman geçmişti ama ne gelen vardı ne de giden. Bunun üzerine Bodrum'u aramaya karar verdim ve en yakındaki bakkaldan telefonunu kullanmak için izin istedim. Ama para yoktu yanımda. Bakkal Bey ahizeyi bana uzattı. Sormadan edemedim ama herhalde para vermek istememe bozulmuştu biraz.

Sonuçta Bodrum Askeri Kampı'ndan Deniz Yüzbaşı Mustafa Erkoç'a ulaşabildim. Bütün geceyi yağmur, rüzgâr ve soğuğun altında geçirdiğimiz yetmiyormuş gibi bir de şimdi burada aynı şartlara, hem de büyük bir medya ordusunun önünde maruz kalmıştık. Neden hâlâ bizi almaya kimse gelmiyordu? Yoksa bizi unutmuşlar mıydı? Oysa Yüzbaşı Erkoç da helikopterler aldatma harekâtını takiben kampa döndüklerinden beri ayaktaydı. Onlara da sıhhatli bir bilgi ulaşmadığından, ne bizim saat 08.00 itibarıyla kayalığı terk edeceğimizden ne de Gümüşlük'e döndüğümüzden haberleri vardı.

Dolayısıyla, gece yağan yağmuru da düşünerek, bizi birileriyle değiştirmek üzere hazırlık yapıyorlardı. Ancak sabah otobüsün mazotunun olmadığı fark edilmiş ve depo doldurulana kadar oldukça zaman kaybetmişlerdi. Sonuçta Gümüşlük'e varışımızdan üç-dört saat sonra kamyon ve servis aracımız geldi. Öncelikle malzemelerimizi kamyonu yerleştirdik. Sonra birer birer otobüse binmeye başladık. Bu arada yaşlı bir teyze yarımıza gelerek tamamen ıslak durumdaki pantolonlarımızı görüp, "Yavrum üşümüyor musunuz siz?" diye sordu.

"Teyzeciğim üşümeziz biz, merak etme," dedik ama teyzenin ağlamasına engel olamadık. Hepimiz arabaya bindikten sonra halkın ve medya ordusunun alkışları arasında Bodrum'a doğru yola çıktık. Dün akşam aldığımız kumanyaların tamamı ıslanmıştı ve yenecek durumda değildi. İçebileceğimiz sadece karton kutulardaki meyve suları vardı. Kısaca midelerimiz boş ama gönlümüz coşku doluydu.

Bodrum'da askeri kampa vardığımızda bizi karşılayan birilerini bulmadık. Herkes yine bir şeylerle uğraşıyordu sanırım. Hem SAT'lar hem ÖKK personeli, "Tebrik ederiz, geçmiş olsun," gibi kuru bir iki laf etti. O kadar ilgiden sonra insan sanki bu ilginin biraz daha devam edeceğini sanıyordu ama olması gereken de buydu. Askeri yönden bakıldığında ortada fazla da büyütülecek bir şey yoktu.

Görev sona ermişti. Yeni emirlere göre tekrar Dalaman'a intikal edecek ve oradan da İstanbul'a dönecektik. Gelişimiz gibi dönüşümüz de hızlı olacaktı. Malzemelerin tekrar tahsisli araçlara yüklenmesi işleminin bitmesini takiben Dalaman'a doğru yola çıktık. Artık komutanlarımız bizim önemimizi anlamış olacaklar ki Dalaman'dan Bodrum'a süren yalnız yolculuğumuzun aksine, dönüşte Dalaman'a kadar polis korumasıyla geldik.

Havaalanına vardığımızda bu kez bizi pistte bekleyen bir uçak vardı. Eve dönecek olmanın da verdiği sevinçle süratle uçağımızı yükledik. Son ihtiyaçlarımızı da giderdikten sonra uçağın civarında beklemeye başladık. Pilotlar birazdan gelecek ve bizi yuvamıza intikal ettireceklerdi. Ama pilotlar bir türlü gelmiyorlardı.

Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı sanki. Olayın ne olduğu anlaşıldıktan sonra malzeme yükleme işlemi tersine döndü ve aynı süratle tüm malzeme bir kez daha kamyonlara yüklendi. Gelen yeni emre göre, İstanbul'a değil, ikinci bir emre kadar hazır beklemek üzere Aksaz Üssü'ne gidecektik. İstanbul'a dönüş tarihi belli değildi. SAT Komando Kursu'nda böyle beklenmedik gelişmelere alıştırmıştık. Hiç sesimizi çıkarmadan hemen otobüse kurulduk. Uyumaktan başka yapacak bir şey yoktu. Bakalım Aksaz bize neler getirecek ya da götürecekti. Yaşayacağımız yeni olaylara dinlenmiş olarak başlayabilmek için otobüs daha havaalanını terk etmeden önce birçoğumuz uyumaya başlamıştık bile.

Aksaz'a intikal ve yeni olaylar

Aksaz Deniz Üssü'ne varışımız öğleden sonrayı buldu. Kamyonlardaki malzemeyi bir kez daha indirecek, TCG Yüzbaşı Naşit Öngören yatak gemisine yerleşecektik. Malzemeleri olabildiğince korumalı bir şekilde ambarlara yerleştirdik. Yatak gemisinin yaşam şartları çok iyi olmasa da o an için daha iyi bir seçenek yoktu. Özellikle astsubay personelin yaşam mahalleri daha da kötü durumdaydı. Ancak durumun ne kadar özel olduğu göz önüne alındığında bunlarla uğraşacak halimiz yoktu.

Üst güverteadaki subay yaşam mahalleriyse nispeten daha iyi durumdaydı. ABD'den alınan ve oldukça eski durumdaki Naşit Öngören yatak gemisi, adeta İkinci Dünya Savaşı yıllarını andıran bir atmosfere sahipti. Daha önce de rotasyonlar nedeniyle sıklıkla kaldığımız gemideki kamaraları paylaşarak hemen yerlerimize yerleştik. Bir sonraki dönemde zaten rotasyona başlayacağımdan bu amaçla kullanılan kamara da bana tahsis edilmişti.

Kaldığım kamaranın lumbuzundan Aksaz Deniz Üs Komutanlığı ve önündeki küçük adacık, koyun tüm güzelliğiyle gözüküyordu. 31 Ocak 1996 gecesini, ne kadar süreyle kalacağımızı bilmediğimiz yatak gemisinin kamaralarında olabildiğince dinlenerek geçirdik. Ertesi güne Aksaz'daki mesaiyle başlarken ilk yaptığımız, her görev sonrasında olduğu gibi görevi iyisiyle kötüsüyle en ince ayrıntısına kadar irdelediğimiz görev sonu toplantısı oldu.

Geminin toplantı salonunda, göreve katılan tüm SAT komandolarının katılımıyla başlayan bu brifinge önceden hazırlıklı gelmiştik. Göreve katılan herkes, ister görev gruplarıyla isterse şahsen, görevde gördüğü tüm iyi ve aksak hususları, toplanma-hazırlık, intikal, planlama, harekât ve idaresi, muhabere ve istihbarat, personel-malzeme, görev bölgesi faaliyetleri, geri intikal, basın-halkla ilişkiler ve

diğer hususlar başlıkları altında listelemişti. Akla gelen her husus sıcağı sıcağına elyazısıyla not edilmişti. Toplantı başladıktan sonra en kıdemsiz personelden başlamak üzere herkesin tüm söyleyecekleri tek tek dinlendi ve not alındı.

Tespitlerin çoğunda birbirine benzeyen hususlar olduğu gibi ilerleyen yıllarda hem görev planlaması hem de talimatların yazımında önemli yer tutacak değişik tespitler de vardı. Sıra yavaş yavaş kıdemlilere doğru geliyordu. Toplantıdaki tek SAT olmayan personel, SAT Grup Komutanlığı'nın doktoru Deniz Tabip Üsteğmen Aydın Turan'a sıra geldiğinde söylediği ilk cümle şu oldu: "Öncelikle şunu söylemek istiyorum ki, dışarıdan bakan ve SAT ihtisasına sahip olmayan bir personel olarak bu kadar çok kendini eleştiren insanı daha önce bir arada görmedim."

Evet doğrudu. Daha iyiye ulaşmak adına gerektiğinde rütbe farkı gözetmeksizin, ancak askeri terbiyeden de ödün vermeden birbirimizi kıyasıya eleştiriyorduk. Bundan sonra verilecek görevlerde birbirimizin hayatına etki edecek yanlışları tekrar yapmanın hiçbir anlamı olamazdı. Önce görevin başarısı sonra da göreve gidenlerin hayatının söz konusu olduğu bir durumda eleştiri sadece daha iyiye doğru ilerlememize yarayacaktı. Kimse hakkında söylenen olumsuz cümlelere alınganlık göstermeden belirtilen aksak hususları sabırla dinliyor, saygıyla karşılıyorduk.

Aydın'dan kısa süre sonra sıra bana geldi. Kendi bakış açım göre hem toplantıdan önce hem de toplantı sırasında belirlediğim 20'ye yakın maddeyi birer birer sıralamaya başladım. Gençliğin verdiği sabırsızlık ve SAT ihtisasına olan sevgi ve bağlılığım nedeniyle sözlerim gereğinden fazla keskin ve acımasızdı. Gördüğüm hatalar konusunda yaptığım eleştiriler sınırları zorluyor gibi gözükse de ileride aynı hatalara düşmemek adına mutlaka söylenmeliydi.

Övgüyü hak etmeyen personelin, sırf harekât başarılı oldu diye yanlışların örtülmesine razı değildim. Öte yandan kendi hatalarım da yok değildi. Zaten bir kısmını kendi bakış açılarına göre söylemekten çekinmeyen personel eleştirilerini sıra kendilerine geldiğinde yapmışlardı. Yergiyle başladığım sözlerim arasında Gürkan-Erkoç-Kesen Yüzbaşılara teşekkür etmeyi de ihmal etmedim. Gerçekten rütbelerinin üstünde bir organizasyon başarısı göstermişler ve bunun dile getirilmesini de hak etmişlerdi.

Belki rütbe ve yaş olarak bunu söylemek bana düşmezdi. Ancak kendilerinden daha rütbeli olanların da bu sözlerin küçük bir bölümünü dahi sarf etmeyeceğini biliyordum. Yorumlarım neredeyse sona gelmişti. En can alıcı kısmı sona bıraktım. Bilebildiğimiz

kadarıyla SAT Grup Komutanlığı'nın kuruluşundan bu yana, 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı hariç tek bir el mermi atmamıştık. Bu kural Kardak Harekâtı'nda da bozulmamıştı.

İlk kurşun atıldığında ne yapacağımızı bilmiyorduk. Nazariyatımız, eğitimlerimiz ve heyecanımız iyiydi ama henüz gerçek mermilerle ve gerçek bir çatışmada test edilmemiştik. Dolayısıyla bugünkü başarımız fazla büyütülmemeliydi. Ayrıca bazı silah arkadaşlarımız ihtisaslarının gereklerini yerine getirmede yeterli gayreti göstermiyorlardı. Kimsenin unutmaması gereken bir gerçek vardı: SAT olarak doğmamıştık ama SAT olarak ölecektik. Herkesin buna uygun davranmasını beklediğimi söyleyerek sözlerimi tamamladım ve teşekkür ederek yerime oturdum.

Toplantı salonunda buz gibi bir hava esti. Her ne kadar konuşmam sırasında özellikle son bölümde bana hak veren bazı personel hem dinliyor hem de beni onaylarcasına başlarını sallıyorlarsa da, havada asılı duran buz kristalleri yere düşmeden oldukları yerde asılı kalmaya devam etti. Kısa bir sessizlikten sonra havayı yumuşatmak Yüzbaşı Erkoç'a düştü. Söylediklerim doğrudu ancak şimdi söylenmesinin yeri ve zamanı değildi. Moralimizi yüksek tutmak üzere toplantı daha fazla uzamadan son kapanış cümleleriyle sonlandırıldı.

Ertesi günle beraber, yeni emirler çerçevesinde yeni planlamalara, görevlere uygun malzeme belirlemeye, en önemlisi de yoğun eğitim faaliyetlerine başladık. Böylece gece gündüz sürecek dur durak bilmeyen hummalı bir döneme girmiş olduk. Bu dönemi birlikte geçirdiğimiz ÖKK personeliyle oldukça iyi bir uyum yakalamıştık. Birbirimizden öğreneceğimiz birçok ayrıntı vardı. Bundan sonra benzer görevlere de beraber gideceğimiz göz önüne alırsa bu çalışmaların faydası daha da iyi ortaya çıkıyordu.

1 Şubat 1996 günü Aksaz'da başlayan haftayı yoğun faaliyetlerle geçirdikten sonra, hafta sonu küçük bir grubun İstanbul'a gidebileceği haberi geldi. Aynı grup hafta sonunu geçirdikten sonra Aksaz'a dönerken, göreve giderken geride bıraktığımız silah arkadaşlarımızın büyük bir kısmının da bizle beraber olacağını öğrendik. Öteki görevleri nedeniyle ilk planlamada Kardak Harekâtı'na katılamayan arkadaşlarımızın da aramıza katılması gücümüzü daha da artıracaktı. Hem de bu grubun arasında Dördüncü Nesil SAT Komandoları'nın ilk üyeleri sayılabilecek 21. Dönem SAT Komando Kursu mezunları da vardı.¹

1 Kardak Krizi'yle birlikte mezun olan 21. Dönem ve devam eden kurs mezunları, ileride tekrar açıklanacağı üzere, 2009 yılında meydana gelen Poyrazköy Komplosu ve devamındaki yeni yapılanmaya kadar "Dördüncü Nesil SAT Komandoları", bu tarihten itibaren mezun olanırsa "Beşinci Nesil SAT Komandoları" olarak adlandırılacaktır.

Aksaz'da ilk günler

5 Şubat 1996 Pazartesi günü Aksaz'da başlayan yeni haftanın en önemli faaliyetlerinden biri de silahlarımızın bakımlarını ve sıfırlama atışlarını yapmak oldu. Kardak'a giderken yaşadığımız sorunları tekrar yaşamamak için herkesin silahının şimdiden belirlenmesi ve tüm ayarlarının bir an önce yapılması gerekiyordu.

Bu bakımlar sırasında yaşadığım iki olay, malzeme açısından ne durumda olduğumuzu ve bir an önce önlem alınması gerektiğini bir kez daha gözler önünde serdi. Yıllardır talep etmemize karşın hâlâ temin edilmeyen özel silahların yerine o günlerde envanterdeki tüfeklerimiz G-3 piyade tüfekleriyle, TCG Yıldırım ve TCG Bora hücumbotları ABD'den alınırken gelen 14 sabit dipçikli M-16 A1 tüfeği idi.

Taşınması ve kullanımı G-3'e göre daha kolay ve hafif olan M-16'ların taliplisi çoktu. Kriz akşamı yanıma aldığım tüfek de bu 14 M-16'dan biriydi. Aynı tüfeği krizden sonra da taşımaya devam ettim. Taktik olarak farklı çaptaki mermilerin kullanıldığı iki tip tüfeğin aynı timde olması pek avantajlı olmasa da M-16'nın atış gücünün ve mermi kapasitesinin bu dezavantajı ortadan kaldıracığını düşünüyorduk.

Tim içinde kullanılan iki M-16'ya da aşina olmak ve sıfırlamasını yapabilmek için atış yapmaya başladığımızda, belki de Kardak görevi sırasında da karşılaşabileceğim acı gerçek ortaya çıktı. Atışa başladıktan kısa bir süre sonra, daha ilk şarjör bile bitmeden tüfeğin iğnesi kırıldı. Nadiren başa gelebilecek ancak çatışma sırasında sizi tamamen savunmasız bırakacak bu durum için yedek iğne yoktu.

Demek aynı durum 31 Ocak 1996 günü gerçekleşse çatışmak için Colt tabancamdan başka silahım olmayacaktı. Colt'un yanımdaki toplam mermi sayısı ise sadece 21'di. Derhal kendime bir G-3 temin ettim ve M-16'yı ambara teslim ettim. Büyük bir faciadan kıl payı kurtulmuştum.

Benzer bir durum M-60 makineli tüfeklerin atışları sırasında da yaşandı. Kardak'ta gece boyu yağmura maruz kalan silahlar sıklıkla tutukluk yaptıktan sonra iyi bir temizlik ve bakımın ardından normal atış yeteneğine geri döndü. Görevin tüm gereklerini harfi harfine yerine getirseniz dahi zamanı geldiğinde atmayan bir silahtan daha bela başka bir şey olamayacağını anlayarak o günden sonra silah bakımına olağandan daha fazla özen göstermeye başladık.

O günlerde Aksaz'da ABD'den yeni alınmış Tepe (Knox) sıruflı fırkateynler de vardı. Bu gemilerde görevli tüm subay-astsubay sınıf arkadaşlarımızdan, tanıdıklarımızdan sempati yoluyla temin ettiğimiz

silah temizlik malzemesi, harbi ve yağ benzeri malzemeye silahlarımızı olabilecek en iyi duruma getirdik. Böylece herkes teçhizatını ve silahını daha da sahiplendi.

Bu arada ÖKK personeli meslektaşlarımızın malzeme yönünden en ufak bir sıkıntıları yoktu. Gerek koruyucu giysileri gerek muharebe teçhizatı yönünden son derece iyi durumdaydılar. Her birinde M-203 bomba atar monteli M-16 A2 kısa dipçikli CAR-15 tüfekler vardı. Tüfeklerin üzerlerindeki keskin nişancı dürbünleri ve laser pointer'lar adeta bilgisayar oyunlarını hatırlatıyordu. Yine de kendimizi hiçbir konuda eksik hissetmiyorduk. Takım ruhumuz ve görev disiplininiz tüm malzeme ve teçhizat eksikliğini ortadan kaldırıyor gibi geliyordu.

Aksaz'da yaşamaya başladığımız hayat son derece yoğun, hareketli ve heyecan doluydu. Uluslararası arenada Kardak Krizi'nin yankıları sürüyor ama bizi aldığımız görevler ve bu görevlere en iyi şekilde hazırlanmak daha çok ilgilendiriyordu. Ancak hayat da sadece bu hazırlıklar değildi. Öteki faaliyetler de alabildiğince devam ediyordu. Aksaz'da kaldığımız akşamlarda Marmaris'e pek inmiyorduk. Çünkü bu hassas durumda her an bir yerlere çağrılabilirdik. Ayrıca senenin sonunda ilk kez Deniz Harp Akademisi sınavına girecektim.

Yaklaşık bir buçuk seneden beri düzenli olarak sınava hazırlanıyordum ve krizin tempomu yavaşlatmasına izin veremezdim. ÖKK personeli olan ve 30 Ocak 1996 günü tanıştığımız Piyade Yüzbaşı A.E. de aynı sınava hazırlanıyordu. Kara-Deniz ve Hava Akademileri giriş sınavlarından genel kültür sınavında tüm adaylara aynı sorular sorulduğundan bazen bir araya gelerek birbirimizi test ederdik. Sonunda bu yoğun tempo ikimize de başarıyı getirdi ve 1996 yılı Aralık ayında girdiğimiz sınavı kazandık. 1997-1999 yılları arasında iki yıl süreyle birlikte öğrenim göreceğimiz Piyade Yüzbaşı A.E. ile akademi öğrenimi sonrasında da zaman zaman görüşmek kismet oldu.

Bir yandan krizin verdiği gerginlik ve devam eden hazırlıklar öte yandan akademi sınavına hazırlanma telaşıyla günler su gibi akıp gidiyordu. İntikallerimiz için bazen şişme botları bazen de helikopterleri planlıyor ve kullanıyorduk. ÖKK mensubu silah arkadaşlarımızın suya yatkınlıklarını artırmak konusunda elimizden geleni yaparken onlar da helikopterle intikal konusunda eksiklerimizi tamamlıyorlardı.

Biz de helikopter eğitimleri yapıyorduk ama AB-204 helikopterlerinin kapasitesi sınırlı ve motor güçleri de düşük olduğundan bu kadar fazla sayıda personelle eğitim yapmak mümkün olınamıyordu daha

önce. Deniz Kuvvetlerimizin imkân ve kabiliyetleri bu kadardı ve bir gün kendi deniz helikopterlerimiz ve deniz pilotlarımızla göreve gidene kadar durumu idare etmek zorundaydık.

Bu maksatla bölgeye Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı iki helikopter geldi. Pilotlarla kısa sürede kaynaştık. Kıdemli pilot Jandarma Pilot Yüzbaşı Ali İbanoğlu 1982 yılı Kara Harp Okulu mezunuydu. Gürkan-Erkoç-Kesen Yüzbaşılarla yaşlarının ve rütbelerinin yakın olması sebebiyle anlaşmaları daha kolay oldu. Öteki helikopterin birinci pilotuysa 1986 yılı Kara Harp Okulu mezunu Jandarma Pilot Yüzbaşı Vecihi Halil İyigün'dü.¹

İki pilotun da uçuş süreleri 3.000 saatin üzerindeydi ve onların bu tecrübesi bizde de büyük saygıya neden oluyordu. Özellikle Yüzbaşı İyigün'ün Skorsky helikoptere ters takla attıracak kadar mesleğine hâkim olması çok hoşumuza gitmişti. Şubat ayının ortalarında yapılan birçok eğitimle iki pilotun SAT personeliyle iyi ilişkileri daha da arttı. Güneydoğu'da inmedikleri yer, kalmadıkları zor durum yoktu ve hepsinden kurtulmuşlardı ama deniz üzerinde uçuş saatlerini artırmaları gerekiyordu. Denize yakın yapılan süratli seyirler ve yeteneklerini sergiledikleri birçok eğitim onların da deniz üzeri uçuş konusunda güvenlerinin artmasını sağlıyordu.

Kardak Harekâtı'na katılan ilk grup 1 Şubat 1996 gününden itibaren Aksaz'da faaliyetlere başlamıştık. İkinci büyük grubun Aksaz'a ulaşması Şubat ayının ortasını buldu. İçlerinde büyük bir heyecanla Aksaz'a gelen ve gelişlerinin hemen ertesinde şehit olan, Deniz Üsteğmen Bülent Usta, Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ahmet Selçuk ve Deniz Astsubay Üstçavuş Aykut Tetik de vardı. İkinci gruptaki personel arasındaki isimlerden Deniz Üsteğmenler Mustafa Turhan Ecevit ve Levent Bektaş'la 2009 yılında başlayan Poyrazköy iftirası nedeniyle yıllar sonra bir kez daha bir araya gelecektik.

Yeni gelen gruptaki silah arkadaşlarımızın da aramıza katılmasıyla daha da güçlendiğimizi düşündüğümüz günün hemen ertesinde takvimler 15 Şubat 1996 Perşembe'yi gösteriyordu. SAT tarihine en kara gün olarak geçecek 15 Şubat günü beş kardeşimizi ebediyete uğurlayacaktık.

¹ Jandarma Pilot Yüzbaşı Vecihi Halil İyigün'ün şansı da o dönemi yaşayan birçok asker gibi yaver gitmedi. Önce Jandarma Alay Komutanlığı yaptığı dönemde Mehmet Baransu'yu usulsüz dinlettiği için ceza aldı. Daha sonra da Van İl Jandarma Alay Komutanlığı döneminde, Van'ın Çaldıran ilçesi kırsalında düzenlenen operasyonda yakalanan iki PKK üyesi ile yanlarındaki lise öğrencisinin olay yerinde infaz edildiğine dair yürütülen soruşturma kapsamında tutuklandı. Bu sırada emekli olan İyigün mahkemesi halen devam ederken 16 ay tutukluluğun ardından tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edildi.

15 Şubat 1996 Perşembe, Aksaz helikopter kazası

15 Şubat günü eğitimler sabah erkenden başladı. Helikoptere inme-binme eğitimlerini, çevre emniyetini almayı, yaralanan personel olursa nasıl taşıyacağımızı defalarca tekrarladık. Ayrıca gündüz süresince Aksaz Koyu'nun hemen girişindeki bir bölgeye helikopter yaklaşması, personel tahliyesi ve tekrar geri alınması eğitimleri yaparken bu eğitimleri geceye de planladık.

Haftalık programımıza göre gece eğitimi 16 Şubat 1996 gecesi icra edilecekti. Ancak Cuma gecesi personelin moralinin yükseltilmesi maksadıyla eğitim planlamamak için programı bir gece öne kaydırdık. Aslında görev oldukça basitti ve gündüz yapılan eğitimin aynını gece şartlarında yapmaktan öte bir güçlük içermiyordu. Bu eğitimlerle bir yandan SAT ve ÖKK personeline eğitim veriliyor, öte yandan helikopter pilotlarının deniz üzeri uçuş ve gece denizden karaya yaklaşma yetenekleri artırılıyordu.

15 Şubat gündüz süresince eğitimler tamamlandıktan sonra akşam saatlerinde gece eğitimi hazırlığı başladı. Tüfekler gündüz yapılan eğitimlerde helikopterin kaldırdığı toz bulutundan dolayı oldukça kirlenmişti. Hem bir kez daha kirlenmesinler hem de gece karanlığında helikopter içindeki hareketleri engellemesinler diye planlamaya alınmadı. İlk kez gece şartlarında yapılacak bu eğitimde kolaydan zora doğru bir sıralama uyguluyorduk.

Ne yazık ki yapılan bu eğitimlerin hiçbirine katılma fırsatı bulamadım. Çünkü günlük mesainin de olanca hızıyla devam ettiği göz önüne alınırsa planlı faaliyetlerimizi de ihmal etmemek gerekiyordu. Uzun süredir elimizde oyalanan ve artık onay için üst makamlara gönderilmesi gereken SAT Grup Komutanlığı atış yönergesi acilen tamamlanmalıydı.

Bu işe gönüllü olmayan ancak bitirmesi için emir verilen iki personel, ben ve Deniz Üsteğmen Mustafa Turhan Ecevit'ti. Turhan'la ikimizin yönerge yazılmasıyla uğraştığı sırada eğitime katılacak tüm timler sahilde toplanacak ve belirlenen sıra üzerinden helikopterle intikal eğitimleri yapacaklardı. Sırayı öyle ayarlamışlardı ki, ilk grup helikoptere bindikten sonra gündüz belirlenen mevkiye helikopteri tahliye edecek, daha sonra helikopter tekrar Aksaz'a dönecek ve diğer grubu aynı yere götürecekti.

Bütün grupların birer kere helikoptere binme-inme eğitimi yapmasının ardından eğitimler tamamlanmış olacaktı. Ancak kazanırı ilk işareti daha eğitim başlar başlamaz kendini göstermişti. İki eğitim alanı arasında personel intikal ettirmeye başlayan helikopter pilotları kazanın meydana geldiği üçüncü turdan önce de suya tehlikeli

şekilde yaklaşmışlardı. Aksaz'ın aksi istikametindeki indirme bölgesine yaklaşılrken yanlış koya doğru ilerleyen pilotlar kum zannederek inmeye başladıkları yerin deniz olduğunu, yükselen tuzlu suyun camları tamamen kaplamasıyla fark etmişlerdi.

15 Şubat 1996 gününün bir başka özelliği de Ramazan ayının son günlerinden Kadir gecesine denk gelmesi oldu. Birkaç gün sonra kutlanacak Ramazan Bayramı öncesine denk gelen bu gece, herkesin aile büyüklerini aramasından dolayı da hafızalarda yer etti. Telefonlarda oluşan kuyruğun ardından akşam yemeğinin Naşit Öngören yatak gemisinde hep bir arada yenmesiyle sıra çay içmeye gelmişti.

Kıdemli pilotun Yüzbaşı İbanoğlu, ikinci pilotun Yüzbaşı İyigün olacağı eğitimlere, her iki helikopterin birinci pilotu beraber aynı helikopterde katılacaklardı. Akşam yemeği sonrası çaylar içileceği sırada çay demlemekle görevli askerin, "Çaya su çektik komutanım," cevabıyla çayın henüz hazır olmadığını anladık. Yine de misafirlerinizi en iyi şekilde ağırlamak üzere poşet çaylarla yaptığımız ikramın ardından eğitime katılacak grup Naşit Öngören'i terk etmeye başladı.

Deniz Üsteğmen Bülent Usta'yı şehit oluşundan önce hatırladığım son an, salonda beraber çay içerken yaptığımız sohbetti. Diğer şehit silah arkadaşlarımız daha önce gemiden ayrılrp eğitim mahalline gittiklerinden kendilerini son bir kez görmek kısmet olmadı. Grubun tamamen gemiden ayrılmasının ardından biz de Turhan'la birlikte subay kamaralarından birine tüm neşriyatı serip çalışmaya başladık. Aslında ikimizin de çalışmaya pek gönlü yoktu. Aklımız dışarıdaki eğitimde kalmıştı. Postallarımızın bağlarını gevşetmiş, ayaklarımızı ranzalara dayamış, yönergeyle ilgili neyi nasıl yapacağımızı konuşuyorduk.

Bir süre sonra helikopterin motor çalıştırma gürültüsü duyuldu. Yine çok kısa bir süre sonra helikopter kanatlarının da dönmeye başladığını kulağımıza gelen seslerden anladık. Biz kendimizi zorla işinize yoğunlaştırmaya çalışırken dışarıda eğitimin başladığını ve her şeyin yolunda olduğunu anladığımız uzaklaşma ve yaklaşma seslerini duyuyorduk. Gönülsüz çalışmamızı kaç dakikadır sürdürdüğümüzü bilmiyorduk. Hatta helikopterin sesinin artık duyulmadığını bile fark etmemiştik.

Çalıştığımız kamaranın açık olan kapısında bir ara Deniz Üsteğmen Ercan Kireçtepe gözüktü. Ercan telaşlı bir şekilde üzerindeki teçhizatını çıkarmaya çalışırken yüzünde de görmeye hiç alışık olmadığımız dehşetli bir ifade vardı. Telaşla ne olduğunu sorduğumda ne anlama geldiğini o anda kavrayamadığım bir iki kelime sarf etti. Ben, "Ne dedin sen?" diye tekrar sorunca, daha yüksek sesle ve bir kez daha, "Helikopter düştü," dedi.

Cümleyi oluşturan basit iki kelimenin anlamını beynim ilk önce algılamamış olmalıydı. Arızanın helikopteri bir anda yere düşürmeyeceğini, kanatların bir süre daha dönmeye devam etmesinden dolayı hızlı bile olsa suya ineceklerini, bu durumda da kapıları açarak helikopterden çıkacaklarını ve hepsinin iyi durumda olduklarını düşündüm önce. Ancak bu en iyi ihtimaldi. Helikopter yavaşlayarak düşme dışında eğer suya sert bir şekilde çarptıysa durum çok daha vahim olabilirdi.

Zihnimden bu iki olasılığı geçirirken, Ercan'ın, "Helikopter düştü," cümlesiyle Turhan'ın ve benim yerimizden fırlamamız arasında bir saniye bile geçmediğini daha sonra anlayacaktım. Bir anda kendimi hemen kamaranın girişine dizdiğim ve görev için sakladığım pop-up fleyırları¹ kucaklamış ve Naşit Öngören'den dışarı atmış buldum. Postallarım hâlâ bağlı değildi ve üzerimde sadece bir tişört, altında da kamufle pantolon vardı.

Süratle sahile ve gündüz eğitimden sonra denizde bıraktığımız botların yanına koşarak kendimi ilk gördüğüm bota attım. Bir yandan da sağa sola, "Nereye düştü?" diye soruyordum. Herkes koyun ortasını gösteriyor ancak onlar da nereye düştüğünü tam olarak bilemiyorlardı. Birlikte botlara atladığımız tüm personelle motorları hemen çalıştırıp süratle kaza yerine doğru ilerledik.

Bu arada limandan çıkış yapmak üzere henüz halatlarını çözmüş bir avcı bot, kazaya yakın bir mahalde helikopterden arta kalanları ve kazazedeleri ışıldağıyla aydınlatıyordu. Biraz da bu aydınlatmanın yardımıyla kaza yerine yaklaştık ve iyice yaklaştığımızı anlayınca da kazaya uğramış birilerini ezmek için süratimizi azalttık.

Kazazedelerin kurtarılması

Kucağımda taşıdığım aydınlatma fişeklerini birer birer ateşlemeye başladım. Paraşütlü oldukları için havada bir süre asılı kalan fişekleri havada sürekli birkaç tane kalacak şekilde ardı ardına ateşliyordum. Denizin üstünde gördüğümüz manzara inanılır gibi değildi. Her tarafta helikopterin kırılmış parçaları, yağ tabakası, haritalar, battaniyeler, ne olduğunu bilemediğimiz ve helikoptere ait başka yüzen parçacıklar vardı.

Suyun üzerindeki bu karışıklığın arasında bazı hava kabarcıkları da çok rahat görülüyordu. Muhtemelen dibe giden helikopterin boşluklarında kalan hava satha çıkmaya devam ediyordu. Yardım isteyenlerin sesini duyabilecek ve sesimizi de duyuracak şekilde gayet

1 Kapağındaki iğne takımı vasıtasıyla elle ateşlenebilen paraşütlü aydınlatma mermisi.

temkinli, "Kimse var mı?" diye birkaç kez bağırdık. Bir yandan da motoru olabilecek en düşük süratte kullanıyorduk. Kimsenin sesi duyulmuyordu.

Bir pilot kaskına yaklaştığımızı anladığımda, altında kimsenin olmamasını ümit ederek kaskı yakaladım ve sudan çıkarttım. Kask, pilotlardan birine aitti ve çok şükür altında kimse yoktu. Hemen ardından yardım isteyenlerin seslerini duymaya başladık ve ilk olarak Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ömer Çinal'ı fark ettik. Süratle yanına yaklaşıp bir şeyi olup olmadığını sorduğumda, "Türkşen Üsteğmenim, hiçbir yerimi hissedemiyorum. Kırığım var mı yok mu onun bile farkında değilim," dedi.

Botu kullanan Deniz Astsubay Üstçavuş İshak Balçın'la Ömer'i son derece dikkatli bir şekilde sudan çıkarttık ve botun içine boydan boya yatırdık. Bir yandan da Ömer'le konuşarak, "Bir şeyin yok çok şükür, sakın merak etme, iyileşeceksin, aslanım benim, birazdan kıyıda seni hastaneye götürecekler," gibi yüreklendirici sözler sarf ediyorduk. Hemen yakında gördüğümüz ikinci silah arkadaşımızsa Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ahmet Çetin'di.

O da Ömer gibi hafif hafif inliyordu ama çok şükür bizimle konuşabilecek kadar bilinci yerindeydi. Onu da Ömer gibi, olası kırıklara karşı son derece dikkatli bir şekilde sudan çıkararak Ömer'in yanına yatırdık. Her ikisi de felç geçirmişçesine hareketsiz yatıyor ve acıdan ara ara inliyorlardı. Ahmet'in daha önce paraşüt atlayışlarında çıkan omzu yer etmiş ve yine aynı yerden çıkmıştı. Bu kez omzunun çıkma sebebi, çarpma sonrası helikopterin kablolarına dolanmış vaziyette dibe doğru giderken kurtulmak için yaptığı hareketlerdi. Ahmet sahaya kaç metre derinlikten geldiğini bilmiyordu.

Ömer ve Ahmet'i sakinleştirici sözlerle oyalanmaya devam ederken gökyüzünü aydınlatmayı da ihmal etmiyorduk. Başka zaman olsa bunun bir havai fişek gösterisi olduğuna inanabilirdiniz. Ancak şimdi gökyüzü neşeden değil, sağ salim bulmaya çalıştığımız arkadaşlarımızı bulma telaşıyla aydınlanıyordu. Biraz ilerimizde bizim gibi birilerini kurtaran öteki botu gördük. Kazanın tam merkezinde olmalıydık.

Öteki bot, helikopterin teknisyeni Jandarma Astsubay Çavuş Hakan Aktaş'ı ve Deniz Astsubay Üstçavuş Ali Faik Akbaydoğan'ı bota alıyordu. Yine daha sonra öğreneceğimize göre, Ali Faik'in bir yanağı tamamen yırtıldığından, aşağı sarkan yanağını sahile varana kadar eliyle yüzünde tutmuştu. Sudan çıkarılırken adeta şoka girdiği anlaşılan Hakan Aktaş'ın hayatını kurtaransa Ali Faik olmuştu.

Helikopterle birlikte dibe doğru giderken kendine gelen ve son

bir gayretle satha gelen Ali Faik, ayağının kırıldığını hemen anlamıştı. Ancak kırık bacağıyla sathta kalmaya çalışırken Aktaş'ın "İmdat, yüzme bilmiyorum," diye bağırdığını duymuş ve yanına giderek su üstünde kalmasına yardımcı olmuştu. Kırık bacağı ve bir yana sarkmış yanağıyla uzun süre tedavi görecekti Ali Faik, o gece kendinden önce öteki silah arkadaşlarının yardımına gidecek ilk SAT olmaya caktı.¹

Denizden çıkardığımız iki yaralıyla birlikte, bir yandan uzaktan öteki botları izliyorken bir yandan da etrafta başka kimse olup olmadığını tespit etmeye çalışıyorduk. Tam o sırada Deniz Yüzbaşı Hakan Gürkan'ı fark ettik. Hemen yanına yaklaştığımızda, "Merak edecek bir şey yok, ben iyiyim. Diğer arkadaşlara gidin siz," sözleriyle biraz olsun rahatladık. Yüzbaşı Gürkan bu kadar rahat konuşabildiğine göre oldukça iyi durumda olmalıydı. Ancak etrafta başka kimse olmadığını anlayınca, vakit geçirmeden tekrar yanına yaklaşp, her ihtimale karşı yine de son derece dikkatli olarak kendisini bota almaya başladık ve sol yanına doğru yatırdık.

Sağ yanına yatıramazdık, çünkü çok az insanın görmüş olabileceğine inandığım bir manzarayla karşılaşmıştık. Yüzbaşı Gürkan'ın kalçası neredeyse bir karış kadar sağdaydı. Durumun bu kadar ciddi olduğunu bilse kendisini o kadar da rahat hissedemezdi. Yüzbaşı Gürkan'ın o anı hatırladığında hissettikleri şöyleydi:

1 Tarihi olduğu gibi aktarmadığınız takdirde, kulaktan kulağa yayılan dedikodular gerçekleri de akıl almaz başka şekillere sokabiliyor. Bu olaydan kısa bir süre sonra başladığım Deniz Harp Akademisi öğrenimi öncesi Silahlı Kuvvetler Akademisi'nde katıldığım Kara-Deniz-Hava İşbirliği Özel Temel Kursu'nda karşılaştığım bir olay, tarih yapmak kadar yazmanın da ne kadar önemli olduğunu anlamamı sağladı. 1997-1999 dönemi Kara-Deniz-Hava Akademisi öğrencilerinin 1997 yılı Eylül ayında beraber gördükleri bu kurs sırasında, dönemin Silahlı Kuvvetler Akademisi Komutanı Tuğgeneral Halil Şimşek zaman zaman derslere katılırdı. Akademi mezuniyetinden kısa bir süre sonra Güneydoğu'da şehit olan değerli büyüğüm Jandarma Yüzbaşı Bülent Yavuz'un, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve kurtarına harekâtlarıyla ilgili sorduğu bir soru üzerine söz alan Tuğgeneral Şimşek soruyu hiç alakasız başka bir yöne çekti. Tuğgeneral rütbesiyle Silahlı Kuvvetler Akademisi komutanlığı gibi bir makama yükselen ancak tarzı genç kurmay subay adaylarına hiç de örnek olmayan Şimşek, "Otur otur, ben senin ne sorduğunu anladım. Kardak'ta helikopterimiz düştüğünde denizcilerin önce kendi personelinin kurtarıp bizimkileri sonraya bıraktığından bahsediyorsun değil mi?" deyince ortalık karıştı. Yüzbaşı Yavuz kesinlikle Kardak'la ilgili bir soru sormamıştı ancak Tuğgeneral Şimşek'te herhalde bu yönde yanlış bir bilgi ya da kanaat vardı ve sözü Kardak Krizi'ne getirdi. O günlerin birebir şahidi olan, beraber akademi sınavına hazırlandığımız ÖKK'da görevli Piyade Yüzbaşı A.E. ve ben salondaydık. Öteki denizci arkadaşların gibi ben de söz almak ve olayın doğrusunu anlatmak için askerliği bile hiçe sayacak tarzda söz istedim. Ancak Tuğgeneral Şimşek hiçbirimize söz vermedi ve konuyu kapattı. Ertesi gün kendisinin katılmadığı bir derste dersin öğretim üyesinden söz alarak kurmay subay adaylarına olayın doğrusunu anlattım. Ancak hayatını hiçe sayarak yüzme bilmeyen silah arkadaşının yardımına giden personelin bu çabasının dönüp dolaşıp nasıl bu kadar yalan ve basit bir hale getirilebildiğine de asla anlam veremedim.

“15 Şubat 1996 tarihinde icra edilen gündüz eğitimlerine ilişkin öncelikle iki anım var. Birincisi helikoptere binmeden önce teknisyen astsubay ile biraz şakalaştım. ‘Senin can yeleğin nerede?’ dedim. O da bana pa’li (döner kanatları) göstererek, ‘Bizim can yeleğimiz bu,’ dedi. Her iki pilota da, iki-üç gündür yapılan eğitimler ve keşif-istihbarat çalışmaları sırasında gördüklerimden çok etkilendiğimi, kendileriyle gurur duyduğumu söyledim. Bu durum çok hoşlarına gittiği gibi onlar da bizdeki SAT havasından etkilenmişlerdi. Bu nedenle sanki bazı şeyleri daha cesaretle yapıyorlardı. Zaten Güneydoğu’da görev almış pilotlardı.

İkinci anım da, gündüz eğitiminden sonra Deniz Üsteğmen Bülent Usta bana, ‘Efendim eğitimde helikopterin içinde siz yerde oturuyorsunuz, ben arkada koltukta oturuyorum, ayıp oluyor, kıdemlisiniz, Tim Komutanımsınız,’ dedi. Ben de, ‘Bırak kibarlığı, senin taşıdığın silah ve tim düzeni bunu gerektiriyor. Teşekkür ederim,’ diye cevap verdim.

15 Şubat 1996 gündüz vakti eğitim tamamlandı. Hepimiz birlikte, silahlar, malzeme, teçhizat helikopter rüzgârının kaldırdığı bulutla toz toprak olmuştu. Teçhizatlı eğitim yapıyorduk. Kıdemsiz arkadaşlardan bir öneri geldi: ‘Gece eğitiminde hiç olmazsa tüfekleri almalıyım. Berbat oluyorlar.’ Doğru bir fikirdi o anda ve tüfekleri gece eğitimine almadık. Bir de Deniz Astsubay Başçavuş Vedat Fidan belinden rahatsızlanınca revire gitmek istediğini ve gece eğitiminden affını talep etti. Tim Komutanı olarak uygun karşıladım. Ben de bu arada Kardak Harekâtı öncesi yetersiz olan kişisel hazırlıklarımı geliştiriyor ve eksiklerimi gideriyordum. Benim açımdan şu anda o gecenin getireceği olumsuzlukları önceden uyaran his ya da düşünceler hatırlamıyorum.

Eğitim başladıktan sonra bizden önceki timin gidiş ve dönüşünü bekledik. Sıra bize geldiğinde helikoptere yerleştik. 11 kişilik grubumuz içeri girdiğinde, makineli tüfek taşıyan personel dörtlü arka koltuklarında, onların önünde zeminde yay şeklinde bir grup ve pilotlara en yakın kısımda da üçlü bir grup oturuyordu. Hatırladığım kadarıyla Bülent Usta arkadaki en dış soldaki ve bana, ‘Buyurun siz burada oturun,’ dediği bez koltuktaydı.

Üssün ışıklarının içinde karanlıkta helikopterin gelişleri, kalkışları, gürültüsü, içine binişimiz, bana göre hepsi doğal gidişatındaydı. Her ne kadar Skorsky’lerle ilk tanışmamız Kardak Harekâtı gecesi bile olsa, yıllardır helikopterlerle haşır neşir olmamız nedeniyle bizim timler bakımından sorun olmuyordu. Aksine herkes tüm eğitim ve görevlerde olduğu gibi kendini eğitime vermiş, eğitimler başlar

başlamaz her şeyi bu dünyada bırakarak başka bir dünyaya geçmiş-tik. Yıllar içinde ben hep böyle hissettim, herkesi de böyle gördüm.

Gözlerdeki ifadelerde bir farklılık, bir anormallik yoktu. Motivasyon üst seviyedeydi. Tıpkı tam 15 gün önce Bodrum Askeri Kampı'ndan, Kardak Kayalıkları rotasına Skorsky'lerle kalktığımız akşam gözlerdeki ifadeleri, aynı bakışları, farklı kişilerde görüyordum. Bizim için kişilerin farklı olması önemli değildi. Aklımız, yü-reğimiz, vücudumuz birdi. Aslında Aksaz Üssü'nün yukarılarından birileri izlese, sanırım tüm bunlar film gibi görünürdü. Sessizlik, ka-ranlık, helikopter gürültüleri, gemiler, büyük bir sakinlik ve düzenle işlerini yapmaya çalışan SAT komandoları.

Biniş ve inişlerde herkes düzenli ve sakindi. Zaten helikopterin yanına yaklaştıktan sonra kimseye sesini duyurmak pek müm-kün değildi. İçeri girdikten sonra Deniz Astsubay Üstçavuş Aykut Tetik'in sesini hatırlıyorum: 'Namlular aşağı, namlular aşağı.' Herhangi bir silahın kazayla ateş alması sonucu helikopterin pali-nin zarar görmemesi için verilen bu komutun Aykut'tan duyacağım son sözlerden biri olacağını bilmem mümkün değildi. Aslında bu standart komutun yanımızda tüfekler yokken bile söylenmiş olma-sı, gündüz eğitimlerindeki disiplinimizin gece de devam ettiğini gösteriyordu.

Duyduğum bu sözlerin ardından kısa bir süre sonra helikopter kalktı ve deniz geçişi sonrası iniş mevkiine geldi, sonra da indi. Seri bir şekilde 11 kişilik tim personeli araziye dağıldık. Bizden önce ora-ya gelen tim personeli ise helikoptere bindi ve helikopter hemen ha-reket etti. Arazi içinde siluet göstermeden yerde yatıyorduk ve çok yakınımda, solumda, ATK¹ vardı. Helikopter uzaklaşmaya başlayın-ca gürültüsü de azaldı ve birbirimizi daha rahat duyar hale geldik. ATK kendisini geliştirmiş, üstleri tarafından sevilen, astları tarafın-dan da sayılan, SEAL'larla ABD'de eğitime katılmış kıdemli bir astsubaydı.

13. Dönem SAT Komando Kursu'na başladığımız 21 Nisan 1986 tarihinden bugüne tam 10 yıldır beraberdik. Görevin dışında yıl-larca birlikte Deniz Gücü'nde futbol oynamıştık. Yerde yatarken bana eğitimlerin ağır ilerlediğini söyledi. Bize verilen görevlere ha-zırlık maksadıyla önce eğitimleri parça parça yapıyorduk. ATK da bir an önce senaryolu bütün halindeki eğitime geçmemiz gerek-tiğini, her an yeni bir görev alabileceğimizi, o yüzden bir an önce tüm timlerin hazır olması gerektiğini söylüyordu. Ben de ona, haklı

1 Deniz Astsubay Başçavuş Ahmet Toprakkanıştıran.

olduğunu, ancak farklı birliklerin timleri ve vasıtalarıyla çalıştığımızı, uyum sağlayabilmek, bizim de eksiklerimizi gidermek için bu şekilde bir eğitim programını sürdürmekten başka çaremiz olmadığını söyledim.

Benim söylediklerimle ya ikna oldu ya da olmuş göründü ve ikimiz de sustuk. O an, onun sesini bir daha hiç duyamayacağım aklıma gelemezdi tabii ki. Belki sesini en son duyan, onunla son konuşan kişi ben olmuştum. Sanıyorum böyleydi, çünkü uzaktan helikopterin sesi duyuldu yine. Öteki timi getiriyordu ve bizi alıp limana geri götürecekti. Yattığım yerde sağımda da bizim Ömer¹ vardı. Onunla da SAT kursundan itibaren hep beraberdik, hep çok yakınımızdaydı. Konuştuklarımızı duymaya çalışıyor, dinliyordu. Helikopterde de oturduğum yerde hemen arkamdaydı.

Helikopterin son yaklaşmasını, inişini, gelen silah arkadaşlarımızın dışarı çıkışlarını, zifiri karanlıkta ve deniz kenarındaki bir arazide izlemek büyüleyiciydi. Gördüklerimiz adeta bir film karesi gibiydi. Gürültünün içinde sessiz silüetler ve gölgeler olarak inenlerle yer değiştirdik. Gelenler araziye dağılırken biz de intikalde kullanacağımız yerlerimize oturduk. Bu sırada yine ve son kez Aykut'un, 'Namlular yere,' ikazını duydum. Bu sefer helikopterin içinde yine aynı yere, zemine, ancak sırtım gidiş yönüne ters oturdum. Çok kısa sürecek uçuşun ardından limanda karaya adımızı atacaktık. Son bir kez başımı çevirip biraz da yerimden doğrularak helikopterin gidiş yönüne baktım. İki pilotun önündeki renkli panel ışıklarının hemen üzerindeki ön camdan Aksaz Deniz Üssü'nün ışıkları gayet rahat gözüküyordu. Tekrar sırtımı döndüm ve yan pencerelerden görebildiğim kadarıyla dışarıyı seyretmeye başladım. Bu esnada ne bir alçalma ne de düşme hissi yaşadım. Her şey normal gözüküyordu.

Birden büyük bir gürültü ve çatırtı koptu. Büyük bir felaketle karşı karşıya olmalıydık ama ne olduğunu anlamak mümkün değildi. Tek hissedebildiğim öne ve yanlara doğru şiddetli şekilde takla attığım oldu. Bunu çok iyi hissediyordum çünkü çarpma anından karaya çıkartılana kadar bir an olsun bilincimi kaybetmedim. Attığım taklalar sırasında hiçbir yere tutunamıyor, karanlıkta sürekli bir yerlere çarpıyordum. Hiç bitmeyeceğini sandığım bu dönmelerin ne kadar daha sürdüğünü hatırlamıyorum.

Bu patırtı ve çarpmaların duracağı an, film tamamen bitecek herhalde diye aklımdan geçti bir ara. Sonra ortalık aniden duruldu.

1 Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Ömer Çinal.

O anda düşünebildiğim kadarıyla, helikopter önce kuyruğunu çarpmış sonra da öne ve yana taklalar atarak parçalanmış olmalıydı. Sanırım ben dibe doğru giden ana gövdenin içinden bir şekilde dışarı doğru savrulmuştum. Çünkü helikopterden ayrılmak ve içinden kurtulmak için bir hamle yaptığımı hatırlıyorum.

Suyun altında ilk düşündüğüm şey, bir an önce satha çıkmam gerektiği ve 'Acaba kaç metre derinlikteyim?' sorusu oldu. Hemen kol çekip bacak vurmaya çalışarak yukarı çıkmak istedim ama bacaklarımı hareket ettiremedim. Belimde müthiş bir ağrı hissettim. Ama kollarımda bir şey yoktu, iş görüyorlardı. Yukarı bakarak kollarımla satha doğru yüzmeye başladım. Bölgedeki sualtı şartları nedeniyle görüş gayet iyiydi. Bu nedenle yukarı bakınca aydınlık hissediyordum. Tahminen 10 metre civarında bir derinlikten satha gelmeyi başarmıştım.

Satha çıktığımda gördüğüm manzara ise tam bir felaketti. Suyun üstüne yayılmış vaziyette helikopter parçalarını görüyor, etraftaki sesleri duyuyordum. Gelen seslerin hepsini ayırt edebiliyordum ama gelmeyen sesler de vardı. Onlar neredeydi? Hiçbir şey kondurmak istemesem de aklıma hemen, 'Ne kadar daha suyun üstünde bu şekilde kalabileceğim,' ve mutlaka gelip bizi kurtaracaklarına inandığım arkadaşlarımın, 'Ne zaman bize ulaşacakları,' soruları geldi.

Suyun üzerinde daha uzun süre kalabilmek için hemen postallarımı çıkarmak istedim ama yapamadım. Eğilemiyordum. Belimdeki ağrı müthişti ve eğilmeme izin vermiyordu. Üzerimizde tamamen kara teçhizatı vardı. El telsizim çok kolay ulaşacağım bir yerde olmasına karşın çarpmanın etkisiyle savrulmuş ve batmıştı. Hemen üzerimdeki ağırlıkları atmaya düşündüm. Ancak yetiştiriliş tarzımızdan dolayı, 'Bunlarla bir süre daha su üstünde kalabilir miyim? Devlet malı teçhizatımı suya bırakmalı mıyım?' düşüncesi geldi aklıma.

Ama galiba devlet malından çok devletin adamını suyun üstünde tutmam gerekiyordu şu anda ve bu nedenle üzerindeki teçhizatı çıkarıp suya bıraktım. Artık daha rahatlamıştım. SAT Komando Kursu'nda üzerimizde ağırlıklarla su üzerinde uzun süre durabilme eğitimleri şimdi faydasını gösteriyordu. Kendime olan güven duygusu ve eğitimlerin kazandırdığı moralle oradan kurtulamayacağımı hiç düşünmedim, aklıma dahi getirmedim. Üzerimdeki gore-tex yağmurluklar da su üstünde daha rahat kalmama yardım ediyordu. Ancak can yeleğimi yanıma almama rağmen, nedenini bir türlü anlayamadığım şekilde üzerime tam olarak giymemiştım. Dolayısıyla o anda can yeleğimi çıkarıp kuşanma fırsatım da olmadı. Yanlıştı. Helikopterde de olsak, deniz geçişli tüm görev ve eğitimlerde

mutlaka can yeleğini kuşanmalıydık. Sonraki eğitimlere büyük bir ders oldu ve ne kendim ne de bir başka arkadaşım can yeleğini üzerine giymezlik etmedi. Ben de buna izin vermedim.

Satha gelişimle bota alınarak kurtarılma anı arasında geçen süreyi tahmin edemiyorum. Ama o sürede şunlar da cereyan etti. Yakınımdan bir yerden, 'Yüzme bilmiyorum, imdat,' diye bir ses geldi. İnsan beyni ilginç. O durumda süratle muhakeme yaptım. Bu bir SAT olamazdı. Olsa olsa helikopter mürettebatından biri olmalıydı. O tarafa doğru sadece kollarımı kullanarak yüzdüm.

Yardım isteyen, gündüz eğitimlerinde şakalaştığım genç teknisyen astsubaydı. Yüz yüzeydik ve üzerime doğru yöneldi. Boğulmak üzere olan kimse, yanına kim gelirse onun üzerine çıkmaya çalışırdı ve o da öyle yaptı. İkimiz de zor durumda kalabilirdik. Kollarımı çekerek çok az suyun altına girip kendimi geriye doğru aldım. Arkasına doğru yüzdüm ve onu izledim.

Bacaklarımı çalıştıramazken onu da ne kadar yüzeyde tutabileceğimi bilemiyordum, ancak arkadan izlediğim kadarıyla, can havliyle ve gençliğinin bütün enerjisiyle beline kadar su üstüne çıkabiliyordu. Bir süre daha idare ederdi. Ben de ona dokunmadım. Ama durumun daha da kötüleşme ihtimaline karşı da müdahale edebilecek mesafede kaldım.

Bir yandan da çevredeki arkadaşlarıma, 'Hiç kimse bir yere uzaklaşmadan yakınıma yüzün,' diye seslendim. Kolay uzanacağım yerde üzerimde olan chem-light'ları¹ çıkardım. İki taneydiler ve birini yanıma yaklaşmakta olan Ömer'e doğru fırlattım seslenerek. Diğerini kırdım ve yerimizi çevreye göstermek için başımın üzerinde çevirmeye başladım. Çocukların da numara saymalarını istedim bağırarak. Eksikler olduğu belliydi. Yüzleri tam olarak seçemiyor ama sesleri çok iyi tanıyordum.

Ömer, Faik, Ahmet Çetin hâlâ hatırladığım seslerdi. Acısından, aldığı yara bereden inleyenler vardı. Ama ya sesleri gelmeyenler neredeydiler? Üzerime düşen her şeyi yapmak istiyordum. Seslerini duymadıklarımın başına geleni tahmin ediyor ama bunu düşünmek istemiyordum. Bu arada suyun soğukluğunu henüz hissetmemiştim ya da henüz beni olumsuz etkilememişti. Belki de olumlu etkileyen yanı vardı. Acısını azaltıyor daha az hissetmemi sağlıyordu. Çevremdekilere 'Çocuklar dayanın, şimdi gelip bizi alacaklar merak etmeyin,' diye birkaç kez daha seslendim.

1 Chem-light: 15 cm uzunluğunda, içindeki hassas ikinci bir cam borunun kırılmasıyla iki farklı kimyasal sıvının karışması sonucu fosforlu ışık veren plastik çubuk.

Sahile doğru baktığımda, uzakta bir geminin manevra yaparak iskeleden ayrıldığını seçebiliyordum. Bir süre sonra ışıldaktan yayılan parlak ışık sathıta gezinmeye başlamıştı. Sonra botlarımızı görmeye başladım. Bana ilk yaklaşan bota helikopterin teknisyenine doğru gitmesini, benim iyi olduğumu söyledim. Sonra Ali'nin botu geldi. Sağ tarafımın iyi olmadığını, ona göre beni bota almalarını söyledim. Ben de ayaklarımı birleştirdim.

Bellerine kadar eğildiler ve beni botun içine alırlarken ayaklarımı hiç oynatmadılar. Ayaklarımı birleştirip sol tarafıma yandan yatırdılar. Sırtımı da botun tüpüne yaslayarak tamamen hareketsiz olmanı sağlayacak şekilde beni tuttular. Sahile doğru gitmeye başladık. Herkes çok dikkatliydi ve bize moral veriyorlardı. Sahile, sanırım çıkarma gemilerinin kapak attıkları yere çıktık ve bottan çıkarıldım. Önce sevgili doktorumuz Aydın Turan'ı gördüm. Bakışları güven ve moral veriyordu. Ona iyi olduğumu söyledim.

Kalabalık ve karanlıkta ÖKK timinin komutanı olarak 30 Ocak 1996 gecesinden bu yana birlikte olduğumuz Z.Ç. Binbaşıyla göz göze geldim. Eğilip durumumu görmeye çalışıyordu. Ona da iyi olduğumu bir şekilde belirttim. Bu kazada yaralanan arkadaşlarıma yapılanları da dinlediğim için, bildiğim, yaşadığım çok önemli ilk yardım müdahaleleri olmuştu bizim personel tarafından. Belki de benim sudan alınma şeklim, taşınmam, daha sonra bende olabilecek daha büyük arızaları önlenmişti. Buna inanıyorum.

Orada eğitimler sürerken doktorumuz Aydın, harekâta yönelik ilk yardım dersleri veriyordu, her zaman bize gerekli olabilir diye. İşte olmuştu. Hepimiz öğrendiklerimizi gayet iyi uyguladık. Bu arada konuşmaların bir kısmını duyuyordum. Ambulanslar yaralanan arkadaşlarımı götürdüğünden, bizim görev araçlarından birinin arkasına yine sol tarafıma yatırılarak Marmaris'e götürüldüm. Yine konuşmalardan duyduğuma göre önce özel hastaneye götürüldük. Ancak orada yer kalmadığı için Marmaris Devlet Hastanesi'ne yatırıldım.

Yolda üşümeye başladım. Yanımda da Ömer'in inlemelerini duyuyordum. Ben üşüyorum dedikçe, üzerime bir şeyler örtülüyordu. O durumda da aklıma geliyordu, acaba nereden bulup üzerime bu kadar şeyi örtüyorlar diye. Hastaneye geldiğimizde araçtan indirilirken gördüğüm sahne üzerime örtülenlerin nereden geldiğini gösterdi bana. Deniz Astsubay Üstçavuş Salih Çörekçioğlu'nun üzerinde hiçbir şey yoktu. Ben üşüyorum dedikçe üzerindekiyi çıkarıp bana örtmüştü. Hastanede doktorların kontrolüne girdikten sonra tetkikler başladı. 24 saat kaldığım hastanede birkaç kez film çektiler. Ama

hatırladıklarımın biri, önlenemez şekilde üşümeye, titremeye başladığım oldu. Bir süre sonra bir şekilde kestiler üşümemi. Daha sonraki gece arkadaşlarımla birlikte uçakla İstanbul'a geldik."¹

Sudan toplanacak kimse kalmadığına kanaat getirdikten sonra Yüzbaşı Gürkan ve öteki silah arkadaşlarımızın durumlarına ilişkin kendilerine hiçbir şey belli etmeden rotamızı iskeleye doğru çevirdik. Kaza yerinde başka kimse kalmamıştı ve yaralıları bir an önce sahile ulaştırmak istiyorduk. Yolda tesadüf eseri ikinci pilot Jandarma Pilot Yüzbaşı Vecihi Halil İyigün'e rastladık. Kendisini bota aldığımızda fiziki olarak bir zarar görmediğini değerlendirdik. Çünkü görünürde hiçbir şeyi yoktu ve ağrı ya da sızıdan da bahsetmiyordu.

Ancak oturttuğumuz yerde bize aldırış etmeden avazı çıktığı kadar, "Ali abiii, Ali abiii," diye bağıyor ve karanlıkta birinci pilot Yüzbaşı İbanoğlu'nu yalvaran gözlerle arıyordu. Şoka girdiği her halinden belliydi.² Sürati olabildiğince artırarak sahile intikale geçtik. Bir yandan da telsizden, belki kıyıda bekleyen ekiplere/doktorlara bir faydası olur diye bota aldıklarımızın isimlerini ve sağlık durumlarını bildiriyorduk. Böylece biz de kazanın şokunu biraz daha üzerimizden atma ve yaralılara yardım edebilme imkânına kavuştuk.

Sahildeki manzara tam bir mahşer kalabalığıydı. Yardım amacıyla kaza yerine ulaşan beş bottan sadece biz ve yakınımızda gördüğümüz öteki bot tüm yaralıları sudan toplamıştı. Öteki botun kurtardığı yaralıları, Ali İbanoğlu, Mustafa Güzel, Savaş Gördü, Ali Faik Akbaydoğan ve Hakan Aktaş'tı. Özellikle Mustafa Güzel'in durumu hiç iyi değildi. Kendisini suda bulduklarında kalbi ve solunumu durmuştu. Yüzü tanınmayacak haldeydi.

1 Neredeyse emekli olana kadar bütün meslek yaşamını SAT Grup Komutanlığı'nda geçiren Deniz Yüzbaşı Hakan Gürkan kaza sonrasındaki yorumlarında çok önemli bir noktaya dikkat çekti. Helikopterin içinde bulunan SAT komandolarının kazanın oluşumuna hiçbir olumsuz katkıları yoktu. Onlar sadece yolcuydular. Öte yandan daha önce defalarca Kara Kuvvetleri ya da Jandarma Genel Komutanlığı'na ait Skorsky tipi helikopterlerle eğitim talebi yapılmasına karşın, SAT'ların bağlı olduğu komuta yapısı gereği bu talepler hep geri çevrilmişti. Bu nedenle Yüzbaşı Gürkan'ın görüşüne göre daha önce bu eğitimlerin icrasına engel olanlar da bu kazanın sorumluları arasındaydı.

2 Jandarma Pilot Yüzbaşı Vecihi Halil İyigün kazadan bir yıl sonra Kara Harp Akademisi giriş sınavlarını kazandı. O sırada Deniz Harp Akademisi ikinci sınıfında öğrenim gördüğümünden, akademideki eğitimimizin bir yılı çakıştı. Kendisinin akademiyi kazandığını Kara Harp Akademisi'nde ortak bir ders nedeniyle bulunduğum sırada öğrendim. İkinci kat merdivenlerinde karşılaştığımız İyigün'ün yolunu keserek beni tanıyıp tanımadığını sordüğümde aldığım cevap olumsuzdu. Bunun üzerine, "15 Şubat gecesi Marmaris'te helikopterinizi düştüğünde sizi sudan ben almıştım yüzbaşım, şimdi hatırladınız mı?" dedim. İyigün o geceyi hatırlayınca ikimiz de birbirimize sarıldık ve o günlerin anılarıyla gözlerimiz doldu.

Mustafa yapılan müdahaleyle tekrar hayata döndürülmüştü ama kafatasında ciddi bir göçük vardı. Bottan karaya verilirken, kalbi ve solunumu bir kez daha durdu. Tekrar hayata döndürüldü. Bu işlem hastanede ameliyata alınana kadar birkaç kez daha tekrarlandı. Artık doktorların eline teslim edildiğinde kalbi ve solunumu beş kez durmuş ve tekrar hayata döndürülmüştü. Kaza sonrasında en uzun süre tedavi gören ve ciddi yaşam riski atlatan Mustafa Güzel'in hissettikleriye şöyleydi:

"Kaza akşamı kandildi. Evi telefonla arayıp kandillerini kutladım ve eğitimlere devam ettiğimizden bahsettim. Ama o gece helikopter eğitimine çıkacağımızı söylemedim. Evdekilerin heyecanlanmasını istemiyordum. Eğitim başladıktan sonra sıra bana geldiğinde sağ kapıdan helikoptere bindim. Pilot koltuğunun hemen arkasında bir yerde oturuyordum. Oturduğum yerden deniz çok rahat görülebiliyordu. Kazaya yakın, suya çok yaklaştığımızı hissettim. Daha önceki eğitimlerden gözüm karanlıkta bile sudan ne kadar yüksek olabileceğimize alışkındı.

AB-204'lerde biraz yerimden doğrulunca altimetreyi (yükseklikölçer) görebiliyordum. Skorsky'de de altimetreyi görebileceğimi düşünerek hafifçe yerimden doğruldum, ancak hiçbir şey göremedim. Yerime oturur oturmaz kaza olmuş olmalı. Çarpma anına ilişkin hiçbir şey hatırlamıyorum. İlk hatırladığım suda olduğum ve etrafındaki insanların sesleri. Bu esnada nefes almaya çalışırken sanıyorum su yuttum.

Gürkan Yüzbaşımızın su üstündekilerin sayılarını belirlemek için numara saydığını duydum. Hatta birkaç kişi aynı numarayı söyleyince karışıklık oldu. Ben de bir şeyler söylemeye çalıştım ama sesim çıkmadı. Gürkan Yüzbaşım, kimsenin olduğu yerden ayrılmamasını, kıyıya yüzmeye çalışmamasını, su üstünde durmaya çalışmalarını ve birazdan kıyıdağkilerin yardıma geleceğini söyledi. Son hatırladığım cümleler bunlar oldu.

Sekiz-dokuz gün sonra hastanede gözümü açtığımda, önce trafik kazası geçirdiğimi sanıp ailemi sordum. Helikoptere dair hiçbir şey hatırlamıyordum. Sonra yine bayılmışım. Gözümü tekrar açtığımda kazanın üzerinden 16 gün geçmiş olduğunu söylediler. Aradan geçen zamana ilişkin hiçbir şey hatırlayamadığım gibi kazaya ilişkin de uzun süre bir şey hatırlayamadım."

Yaralıların tamamı sahile verildikten sonra hemen bir arama grubu kurulması emri verildi. Deniz Yüzbaşı Kemal Kesen yapılacak dalışın

dalış amiri olmamı emredince tüm personele dalış hazırlıklarına başlamalarını söyledim. Ben de bu arada artık üşümeye başladığımdan üzerime bir şeyler giydim ve dalışı kafamda planlamaya başladım.

Güney Görev Grup Komutanı Tuğamiral Aydın Gürül'ün emri üzerine, TCG Sarıyer mayın tarama gemisi hemen seyre kalktı ve sonarla helikopteri aramaya başladı. Biz sahilde hazırlıklarımızı bitirir bitirmez kaza bölgesine ve TCG Sarıyer komutanının işaret ettiği yere hareket ettik. Gösterilen yere attığımız markalama şamandırasının bulunduğu yerde derinlik 42 metreydi ve dekomprasyona girmeden dipte kalabileceğimiz süre son derece sınırlıydı.

Süratli bir şekilde birkaç baş dalış yaptıktan sonra hem hiçbir şey bulamadığımızdan hem de sahilden verilen, "Aramayı sona erdirin," emri gereği tüm grup sahile geri döndük. Elimiz boş dönmüştük ve sahildeki herkes hâlâ büyük bir şaşkınlık içindeydi. Bu arada kimlerin geri dönmediğinin tespiti de tamamlanmıştı: Bülent Usta, Ahmet Toprakkarıştıran, Ali İhsan Çakmak, Ahmet Selçuk ve Aykut Tetik. Altı SAT, üç helikopter personeli olmak üzere dokuz silah arkadaşımız hastaneye kaldırılmış, beş de şehit vermiştik.

Kıyıda bekleyenlerden biri de hâlâ kazanın şokunu üzerinden atamayan Deniz Astsubay Başçavuş Vedat Fidan'dı. Çünkü bel ağrısı nedeniyle aynı sabah Deniz Yüzbaşı Hakan Gürkan'dan izin almış ve gece eğitimine katılmamıştı. Kaza grubunun içindeki 12. personel kendisiydi. Eğer o gün istirahat almamış olsa muhakkak helikopterde olacak ve şu anda da ya şehit ya da yaralı olacaktı.

O an için yapacak bir şey kalmamıştı. Sabahı bekleyecek ve ne olup bittiğini tekrar değerlendirip, şehit arkadaşlarımızın naaşlarına ulaşmaya çalışacaktık. Ne kadar üzgün de olsak hayat devam ediyordu. Sabaha birilerinin dinlenmiş olması ve dalış yapması gerekecekti. Hüznümüzü ve şaşkınlığımızı içimize gömüp, gözümüzü uyku tutınasa da istirahat mahallerimize çekildik. Olayın şaşkınlığından gözyaşlarımızı bile dışarı değil içimize akıtmak zorunda kalmıştık. Bizleri teselli edecek hiçbir söz yoktu ve Kardak'ta hissettiğimiz sevinç yerini derin bir hüzne bırakmıştı bile.

Keçilik'e dönüş

16 Şubat 1996 sabahı uyandırıldığımda, bir gece önce yaşadığımız gerçeğin gördüğüm kâbusların devamı olmadığını anlamam biraz zamanımı aldı. Giyindikten ve yüzümü yıkadıktan sonra sahile indim. Arama dalışı sabah erkenden başlamıştı. Helikopterin yeri, motordan sabah bile sızmaya devam eden yağ ve hava kabarcıkları nedeniyle kolayca tespit edilebilmişti.

Dün akşam attığımız markalama şamandırası kaza yerinin 50-60 metre kadar güneyinde kalmıştı. Dalış zaten çoktan başladığından dalış grubuna dahil olmama gerek yoktu. Açıkçası böyle bir dalışı yapmaya pek de gönüllü değildim. Arkadaşlarımla su altında karşılaşmayı hiç istemiyordum. Hemen hemen naaşların tamamı da satha getirilmişti zaten. Satha getirilenlerden sadece Ahmet Toprakkarıştıran ve Ahmet Selçuk'u gördüm. Vücutlarında görünürde bir şey yoktu ama hepsi de helikopterin arka koltuğunda oturduğundan çarpma anında kafalarını tavana çarpmışlar ve ani travmaya bağlı olarak şehit olmuşlardı.¹

Dört personelimizin naaşı satha getirilmesine rağmen Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ali İhsan Çakmak hâlâ bulunamıyordu. Çarpma sırasında helikopterden fırlamış ve enkazın uzağında bir yere düşmüş olmalıydı. Ali İhsan'ı arama çalışmaları gün boyu devam ederken, bulunan öteki naaşlar adli işlemler ve defin işlemleri maksadıyla hastaneye kaldırıldı. Günün ilerleyen saatlerinde şehitlerimizin İstanbul'a uçakla intikal ettirileceği haberi geldi. Bir grup personel de şehitlerimizle beraber gidecekti.

Dalış yapanlar İstanbul'a gidemezlerdi, çünkü dekomprasyon hastalığına yakalanmamaları için dalış sonrası en az 12 saat uçağa binmemeleri gerekiyordu. Arama dalışına katılmayanlardan bir grup oluşturuldu. Ben de o gün dalış yapmadığımdan İstanbul'a gidecek grup arasındaydım. Akşam saatlerinde Dalaman Havaalanı'na doğru yola çıktık.

Yolda hepimizde tarifsiz bir hüznün vardı. Havaalanı yaz aylarında dolup taşarken, şu anda bizden başka ağırlayacak konuyu yoktu. C-130 nakliye uçağının havaalanına intikaliyle eşyalarımızı uçağa yerleştirdik. Soğuk, sessiz, yıldızı bol, açık bir akşamdı. Pistte beklerken uzakta dört ambulansın yanıp sönen kırmızı ışıkları gözüküyordu. Sirenleri çılmıyordu. Tek duyulan motor gürültüleri idi. Dört ambulans, dört silah arkadaşımızın al bayrağa sarılı tabutlarını pist başına getirirken orada bulunan herkes birbirine göstermemeye çalışarak sessiz sessiz ağlıyordu.

Ambulanslar uçağın yanında durdu. Hep beraber hem yaralıları hem şehitlerimizi uçağa taşıdık. Uçağın teknisyen astsubayı havada hareket etmesinler diye tabutları uçağın zeminine sabitledi. Onlar belki de bu tür manzaralara Güneydoğu şehitlerimizden dolayı alışkındı ama gördüklerimiz bizim için ilkti ve tarifsiz bir acı veriyordu. Yaralılarından Deniz Yüzbaşı Hakan Gürkan ve astsubaylar Ömer

1 Bir tek Deniz Astsubay Başçavuş Ahmet Toprakkarıştıran'ın raporunda boğulmaya bağlı ölüm olduğu yazıldı.

Çinal'la Ahmet Çetin başta olmak üzere intikal edecek herkes yerini aldıktan sonra uçak havalandı.

Bu arada akşam yemeği için fırsat bulamadığımızdan havaalanından aldığımız dilimlenmiş kekleri yemeye başladık. Bir yandan açlığımızı bastırırken öte yandan ben de, benim gibi ne o tabutlardan birinde ne de yaralıların arasında olmayan öteki arkadaşlarımız da neredeyse suçluluk duyuyorduk. Bunun mantıklı bir açıklaması olduğunu sanmıyordum. Ama hissettiklerimiz buydu.

Motor gürültüleri dışında başka hiçbir sesin duyulmadığı sessiz yolculuğumuz, Yeşilyurt'ta Atatürk Havaalanı'nın askeri bölümünde son buldu. Rampa yavaş yavaş açılırken ailelerimizin bize doğru geldiklerini gördük. Naaşları karşılayan ailelerin acısını anlamamız mümkün değildi. Kimsenin diyecek bir sözü yoktu. Sadece derin bir hüznün vardı havada. Bir de gazetecilerin patlayan flaşlarının ışıkları.

Şehitlere yapılan tören ve Aksaz'da devam eden faaliyetler

Şehit silah arkadaşlarımız için 18 Şubat 1996 günü saat 10.00'da Kurtarma Grup Komutanlığı-Beykoz'da bir tören yapıldı. Başta Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya olmak üzere hem asker hem sivil büyük bir kalabalık vardı. Komutanlarımız, ailelerimiz ve silah arkadaşlarımız, Kardak'ın gerçek kahramanlarına son görevimizi yerine getirmek üzere yerlerimizi aldık. Şehitlerimize yakışır bir tören sonrası bütün naaşlar defnedilmek üzere farklı şehirlere yola çıktı. Bu arada İstanbul'da kalan personel için yeni bir uçak ayarlanmış ve Marmaris'e dönüş telaşı başlamıştı.

Kısa bir süre sonra kendimizi tekrar Aksaz'da ve yeni görevlerimize hazırlanırken bulduk. Ancak öncesinde şehit ve yaralı ailelerini evlerinde ziyaret etme fırsatımız da oldu. Görev yaptığımız süre içerisinde fazla bir samimiyetimiz olmamasına karşın Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuş Ali İhsan Çakmak'ın evine gidenler arasındaydım. Hâlâ bulunamadığı için ailesi bir ümitle yaralı da olsa yaşadığına dair bir haber bekliyordu. Bu çok küçük bir ihtimal de olsa, kendilerini teselli edecek konuşmalar yapmaya çalıştık. Ali İhsan'ın naaşının kaza yerinden 100 metre kadar geride bulunduğu haberi Aksaz'a dönüşümüze denk geldi. Dolayısıyla kendisine yapılan özel törene katılamadan Marmaris'e dönmüştük bile.

Aksaz'da bizi yeni sorunlar bekliyordu. Sayımız zaten azdı. Bir de üstüne 11 silah arkadaşımızın şehit ve yaralı olarak aramızdan ayrılması icra edilecek görevleri de etkiliyordu. Bu nedenle göreve gidecek personel sayısı ile görevleri karşılamakta epeyce

zorlanıyorduk. Artık SAT ihtisaslı kim varsa, yaşına ve eğitimine ya da kondisyonuna aldırış etmeksizin görev vermek zorundaydık. Elde mevcut tüm personelle, hem görevleri icra edecek hem de SAT Grup Komutanlığı'nda mesaiyi devam ettirecektik.

Bir yandan muhtemel görevlere hazırlanırken, yeni açılacak SAT Komando Kursu için eğitmen ihtiyacını karşılamak, TCG Trakya'nın icra edeceği STANAVFORMED görevi için personel tefrik etmek ve devam eden planlı kurslara da personel görevlendirmesi yapmak gerekiyordu. Tüm bu sıkışık durum sürerken, isimleri o günleri yaşayan SAT'lar tarafından bilinen bazı personel adeta göreve gitmemek için ellerinden gelen bahaneleri öne sürmeye başladılar. Her birinin farklı gerekçeleri olan bu personelin kısa süre içinde SAT özel ihtisaslarıyla bağı kaldırılarak unvanının hakkını vermeye çalışan genç personeli etkilemeleri engellendi.

Görevlere yönelik planlama ve hazırlıklar olanca hızıyla sürerken, neyi nasılcra edeceğimize yönelik planlar hem SAT hem de ÖKK personeli tarafından saatler süren brifinglerle Güney Görev Grup Komutanı Tuğamiral Aydın Gürül'e anlatılıyordu. Ancak bu sırada ÖKK personeliyle her şeyin yolunda gitmemeye başladığı bir dönem de geldi.

SAT komandoları tüm taktik, teknik ve eğitimleri SEAL timleriyle yapılan çalışmalara ve bazı personelimizin ABD'de aldığı eğitimlere dayandırıyorken, ÖKK personeli Güneydoğu tecrübelerini esas alıyorlardı. Örneğin bir çalışma esnasında, daha önce ABD'de SEAL OJT eğitimine katılan Deniz Yüzbaşı Mustafa Erkoç arazide uygulayacağımız taktikleri anlattıktan sonra kendi taktiklerini anlatmak üzere kürsüye MAK tim komutanı Piyade Yüzbaşı A.E. geldi. Söze, "Bunların hepsi ötüğ düzen," diyerek başlayan A.E. takiben kendi arazi taktiklerini ve Güneydoğu tecrübelerini anlatmaya başladı.

Bizim tüm bilgimiz nazariyattan ibaret olduğundan çatışma tecrübesi olan ÖKK personelinin karşısında fazla kuvvetli duramıyorduk. Ancak çok farklı çalışma düzenleri, komuta yapıları ve kuruluş amaçları olan ÖKK personelinin de bizim sorularımızı yanıtlamamışları zamanlar oldu. Yine bu çalışmalarda gördük ki ÖKK'nın en büyük avantajı istediklerine anında ulaşabilmeleriydi. Neye ihtiyaçları varsa bir telefonla anında getiriyorlardı. Biz ise taleplerimizi 100'e yakın başlıkla belirlemiş, bunların büyük bir kısmını üst makamlara iletmiştik.

Ancak bu ortamda dahi Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı komuta katı, malzeme listelerini neden kendilerine sormadan üst makamlara gönderdiğimize dair bizi azarlamaktan geri durmuyordu. Daha temel seviyede sorunlarla boğuşmaktan göreve yeterince hazırlana-

mıyorduk. Yatak gemisi TCG Naşit Öngören’de silahlarımızı koyacak ambar sıkıntısı yaşıyor, çalışma için büro dahi bulamıyorduk. Bütün bunlar bir yana, defalarca eğitim talebinde bulunmamıza karşın Skorsky helikopterlerini bile ilk defa bu kriz sırasında görmüş ve eğitim yapabilme olanağına kavuşmuştuk.

O günlerde bu hummalı çalışmalar sürerken İstanbul’dan yeni ziyaretçilerimiz geldi. Gelenler Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Albay Bülent İnoğlu ile dönemin SAS Grup Komutanıydı. İki kıdemli komutanın düşüncesi bizleri ziyaret etmek ve kaza sonrası moralimizi artırmaktı. Ancak yaptıkları toplantı pek de beklenen havada geçmedi. Silah arkadaşlarımızı yeni kaybetmiştik ve gerçek bir görevle karşılaşmış olmanın verdiği cesaret ve şehitlerimizle yaralılarımızın moralimiz üzerindeki olumsuz etkisiyle toplantıda eteklerimizdeki tüm taşları döktük. Yaşadığımız olaylar özellikle genç rütbedeki personel üzerinde daha da olumsuz tesirde bulunuyordu. O günlerde, daha sonra sırf bu itilmişlik duygusu yüzünden SAT Grup Komutanlığı’ndan ayrılmak isteyen personelimizin sayısı hiç de azımsanacak gibi değildi.

Albay İnoğlu’nun kısa ziyaretinin hemen ardından SAT Grup Komutanı Deniz Binbaşı İz Metin faaliyetleri koordine etmek üzere İstanbul’a döndü. Takip eden bir aylık süre, eğitimlerle ve göreve yönelik hazırlıklarla geçti. Artık Kardak’ın rövanşının hiç de kolay olmayacağını herkes fark edebiliyordu. Tüm hazırlıklarımız gerçek bir çatışmaya yönelikti. SAT tim komutanı olmanın en sevdiğim yanı da bu kısmıydı.

Gerçek şartlara uygun eğitim yapabilmek uğruna beraber görev ve gideceğimiz timdeki silah arkadaşlarımızı olabildiğince zorluyordum. Gece arazi eğitimlerinde olur olmaz zamanlarda kulaklarının dibinde ateş etmeyi ihmal etmiyor, zihnen kendilerini en iyi şekilde hazırlamaları için sürekli namluda mermiyle eğitim yapmalarını sağlıyordum. Yaralanan biri olursa nasıl hareket edeceklerini sürekli prova yaptırıyor, çatışma anındaki heyecanla kendilerine ve tümün öteki üyelerine bir zarar gelmesini önlemek üzere elimden ne gelirse bilgim ve görgüm dahilinde yapıyordum.

Hatta işi o kadar ileri götürdüğüm oldu ki, namlunun ucunda olmanın nasıl bir his olduğunu anlamak ve karşıdan gelen mermi sesine kulaklarımızı alıştırmak için bir gün poligonda herkesi hedef tahatasının 2-3 metre yanında oturttum. Atış hattına da tüfek konusunda maharetli bir personeli yatırdım ve 100 metre mesafeden hedefe nişan almasını sağladım. Kendisi birkaç şarjör mermiyi tek tek atarken biz de hedefin hemen dibinde sohbet ettik.

Böylece ben de dahil hepimiz ilk defa karşıdan gelen mermi sesini duyduk ve bu sesi kulaklarımıza ve beynimize iyice yerleştirdik. O günün şartlarında muharebeye en iyi şekilde hazırlanmanın daha iyi bir yolunu bulamamıştım. Emriyetli olmadığı için epey iddialı olan bu yöntem yine de personel arasında olumlu karşılandı. O günlerde eğitimlerin her dakikasını beraber geçirdiğimiz silah arkadaşlarımdan en akılda kalanıysa 21. Dönem SAT Komando Kursu mezuniyeti sonrası hemen Aksaz'a gelen ve yıllar sonra Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nde aynı koğuşı paylaşacağımız silah arkadaşım Deniz Teğmen Erme Onat'tı.

Günler birbirini kovalarken, iki kez ciddi şekilde görev alma durumumuz ortaya çıktı. Her iki ikazda da tüm teçhizatımızla göreve hazırдық. Bu krizlerden ilkinin TCG Naşit Öngören'de karşıladığımız için pek sorun yaşamadık. Ancak ikincisinde o kadar şanslı değildik ve bu krize moral olsun diye arkadaşlarımızla beraber gittiğimiz Marmaris'teki bir akşam yemeğinde yakalandık. Haftanın yorgunluğunu atmak üzere yaptığımız yemek organizasyonunun tam ortasında Aksaz'da nöbetçi olarak bıraktığımız personelden Deniz Teğmen Tunç Gür bulunduğumuz yere geldi ve gayet sakin bir ses tonuyla şu cümleyi kurdu: "Türkşen Üsteğnenim hemen Aksaz'a dönüp seyre çıkıyoruz. Sizi ve öteki arkadaşları almak üzere ben görevlendirildim. Görev aracı dışarıda, acele etmemiz lazım," dedi.

Tunç'un rahat konuşması birilerinin bize şaka yaptığı izlenimini uyandırdı önce. Ancak Tunç hâlâ sakin ama ciddiydi ve görev aracı da dışarıda bizi bekliyordu. Marmaris'teki akşam yemeğini yarıda bırakarak birkaç saat içinde kendimizi tüm görev teçhizatımızla birlikte Ege'de buluverdik. Bu kez savaşa gireceğimiz o kadar belliydi ki kimsenin aklına yanına sivil elbise almak bile gelmedi. Öyle ya savaşta sivil elbiseyi kim ne yapacaktı!

Ancak bu hummalı ve stresli faaliyetin sonunda, bunun bir savaş değil, Bodrum'da sonlanacak kısa süreli bir manevra olduğu ortaya çıktı. Bir anda kendimizi Bodrum'un ara sokaklarında, sağdan soldan bulduğumuz sivil elbiselerle dolaşırken bulduk. Aksaz'dan öyle bir havayla çıkmıştık ki artık savaşın kaçınılmaz olduğunu düşünmeye başlamıştık. Hatta personelin ilgisi dağılmasın diye seyirde bile sürekli onları meşgul edecek faaliyetler buluyor, lastik botları göreve yönelik hazırlatıyor, denize nasıl indireceğimizin provasını yaptırıyor, kısacası kafamızda görevden başka bir şey olsun istemiyordum.

Herkes ne olup bittiğinin farkındaydı. Bazı açıksözlü personelin, "Karacılar boş durmasınlar diye askerlere çukur kazdırıp doldurturlarmış, siz de bot şişirtip indirtiyorsunuz," diye takılanlar bile

oluyordu. Ama yine de moralimiz yerindeydi. Ancak tüm bu haberlerin asılsız çıkması ve sonunda yine Aksaz'a eli boş dönmemizle, personelin moralini yüksek tutmak da güçleşmeye başladı. Durum neredeyse tam bir yalancı çoban hikâyesine dönmüştü.

Mart ayını yoğun bir eğitim programıyla geçirsek de artık Aksaz'da yapacak bir şey kalmamıştı. İki ülke arasındaki gerilim şimdilik yatışmış görünüyordu ve icrası düşünülen görevlerin o günkü uluslararası atmosferde uygulanması son derece güçlü. Komutanlarımız artık Keçilik'e dönme zamanının geldiğini düşünüyor olmalı ki, Nisan ayının başında İstanbul'a intikal için hazırlıklara başladık. Yine de rotasyon görevinde kalacak personel olacaktı.

Piango her zamanki gibi çoğu bekâr olan personele çıktı. Yeni görev planlamasına uygun olarak benim de şehit Deniz Üsteğmen Bülent Usta'nın yerine SAT Komando Kursu'na harekât subayı olmam emredilmişti. Bir yıl kadar önce çok istediğim bu görev rahmetliye verildiğinde çok üzölmüş ve amirlerim tarafından takdir edilmediğimi düşünmüştüm. Eğer bir yıl önce görev bana verilmiş olsaydı, belki de kaza akşamı onun oturduğu koltukta ben oturuyor olacaktım. Kardak Krizi'nde Batı Kardak Kayalığı'na çıkan diğer subay silah arkadaşım Deniz Teğmen Ercan Kireçtepe ise Aksaz'da kalan grubun arasındaydı ve Temmuz ayına kadar da İstanbul'a dönemeyecekti.

Sonuçta ana grubun yuvamız Keçilik'e dönüşü 11 Nisan 1996 tarihinde gerçekleşti. Artık 30 Ocak 1996 sabahı aynı lumbarağzından çıkan kişiler değildik. Ergenlik dönemimiz sona ermiş, rüştiümüzü ispatlamış, yıllar boyu çalışsak eğitimle elde edemeyeceğimiz tecrübeler edinmiştik. Komutanlarımızı da kriz öncesi defalarca yazdığımız birçok konuda ikna etmek, basit bir krizle mümkün olabilmişti.¹

1 Aslında bugün ulaştığımız materyal seviyesini sadece bir krize bağlamak da yerinde olmayabilir. Rahmetli Kuvvet Komutanımız Oramiral Güven Erkaya görevi devraldıktan kısa bir süre sonra 1995 yılı Eylül ayında SAT Grup Komutanlığı'na ziyarete gelerek bizleri denetledi. Denetleme esnasında; "Bu Birliğe yeri görevler veriyorum. Bunlara göre planları hemen yapılacak, lojistik ve harekât ihtiyaçları sağlanacak, tüm eksikleri giderilecek. Talimat, yönerge ve kılavuzları bu görevlere göre yenilenecek," emrini verdi. Bu emir üzerine Ekim ayı içerisinde Harekât Başkanı Tümamiral Altaç Atılan'ı (Emekli koramiral, 28 Şubat Davası sanığı, bir dönem Sincan Cezaevi'nde tutuklu kaldı) Keçilik'e göndererek Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı bünyesinde bir seminer icra ettirdi. Bu seminerde görüşölen ana konular SAT Grup Komutanlığı'nın sorunlarıyla ilgiliydi. Bu tarihi takip eden dönemde icra edilen faaliyetler Oramiral Erkaya'nın emirlerinin sözde kalmayacağını emarelerini vermeye başladı. Dolayısıyla Kardak Krizi cereyan etmeseydi de, eksiklerimizin kısa sürede tamamlanacağı yönünde hepimizde genel bir kanaat oluşmuştu. Bir anlamda Kardak Krizi, sadece başlayan faaliyetlerin süratlenmesine neden oldu. Oramiral Erkaya'nın bizlere olan inancını ve güvenini sarsmamış olmaktan da ayrıca

Fazla söze hacet kalmamıştı. Ruhlarımız ve ellerimiz biraz daha nasırlaşmış olarak yeni hayatımızın ilk gününe başladık.¹

gurur duyuyorduk. Kriz sonrası katıldığı bir televizyon programında sarf ettiği şu sözler bizler için moral kaynağı oldu: “Bu çocukların yaptıkları askeri yönden basit gibi görünebilir. Ancak eğer başarısız olsalardı ertesi sabah hiçbirimiz evlerimizden dışarı çıkmazdık.”

- 1 Kardak Krizi sonrasında Kardak Harekâtı’na katılan toplam 39 SAT komandosu, SAT Grup Komutanlığı’nın doktoru Deniz Tabip Üsteğmen Aydın Turan, bu sırada Aksaz’da rotasyon görevinde bulunan beş SAT komandosu ve beş SAS personeline Üstün Cesaret ve Feragat Şerit Rozeti verildi.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Dördüncü Nesil SAT Komandoları'yla başlayan yeni dönem

22. Dönem SAT Komando Kursu ve 1996 yılı

SAT Grup Komutanlığı'na döner dönmez Aksaz'da bıraktığımız hızlı tempoyu İstanbul'da sürdürerek mesaiye başladık. Öncelikle kendi açımdan bir yandan son derece onur verici öte yandan zorlu bir eğitmenlik dönemi başlıyordu. 22 Nisan 1996 Pazartesi sabahı 22. Dönem SAT Komando Kursu başladığında kurs komutanı Deniz Yüzbaşı Kemal Kesen, kurs harekât subayı da bendim. Bir kısmı kendi kurs dönemimde benim de eğitmenliği yapan astsubaylarla birlikte kurs olanca hızıyla başladı.

1996 yılı, SAT Komando Kursu'nda harekât subayı olmamın getirdiği yoğunluk dışında akademik açıdan da oldukça zorlu ve önemli bir yıl olacaktı. Sene sonunda yapılacak Deniz Harp Akademisi giriş sınavlarına katılabilmek için gerekli olan hizmet yılını doldurmuş ve sınava giriş hakkını kazanmıştım. 1996 yılı SAT komandoları için gurur ve zaferle başlarken birden büyük bir üzüntüyü de beraberinde getirmişti. Kendi açımdan bu iki farklı duygunun yanında bir de şimdi başka zorlu sınavların gerginliği sırada bekliyordu.

Oldukça kalabalık bir istekli grubunun arasından seçilen ve artık Dördüncü Nesil SAT Komandoları'nın ikinci kurs dönemi olarak niteleyebileceğimiz 22. Dönem kursiyerleri arasından biri ne yazık ki SAT komando tarihindeki yerini, görevdeyken hayatını kaybederek alacaktı. Kursiyerler arasındaki en başarılı ve tek mezun subay olmayı başaracak Deniz Üsteğmen Zeki Şen'i 2003 yılında bir sokak saldırısında kaybedecektik.

1996 yılında 22. Dönem kursiyerleri Keçilik'teki zorlu eğitimlerine başlarken Kardak Krizi sonrası SAT Grup Komutanlığı görevi de bir kez daha el değiştirdi. 25 Temmuz 1995 tarihinde bu göreve atanan Deniz Binbaşı İz Metin, SAT komando tarihindeki kısa ömürlü komutanlar kervanına katılarak sadece 10 ay sonra 13 Mayıs 1996 günü görevi sınıf ve kurs arkadaşı Deniz Binbaşı Genç Osman Küçükertan'a devretti. Binbaşı Küçükertan'ın da dokuz ay gibi oldukça kısa sürecek komutanlık görevi sonrasında 10 Mart 1997 tarihinde görevi devralacak olansa Deniz Binbaşı Hakan Yargıç'tı.

22. Dönem SAT Komando Kursu'nun özellikle dalış eğitimleri safhasına yoğun olarak katılınca neredeyse bütün yazı suyun altında

geçirdim. Bir de aynı yıl dalışın askeri yönüne sivil sertifikalarımı da ekledim. 1996-1997 yıllarında arka arkaya önce profesyonel dalış eğitmenleri birliği PADI'den¹ açık deniz dalış eğitmeni (OWSI)² sertifikamı ardından da Türkiye Sualtı Federasyonu'nun da tanıdığı CMAS³ dalış organizasyonundan iki yıldız eğitmen sertifikalarımı aldım. Bu süreç askeri dalış yeteneklerimin yanı sıra Türkiye'nin birçok dalış merkezinde dalma ve tecrübemi artırma olanağı da sağladı. Yoğun bir dalış, eğitmenlik, güneş ve kum günleriyle geçen yaz aylarının ardından Aralık ayıyla birlikte yıllardır hazırlandığım Deniz Harp Akademisi sınavlarına girme zamanı da geldi.

Deniz Kuvvetleri'nin kurmay unvanını kazanmaya istekli subaylarının katıldığı ve 1997 yılına sadece günler kala yapılan sınavlar 23-27 Aralık 1996 tarihleri arasında dört gün sürdü. Genel ve askeri kültürle, iki gün süren taktik mesele sınavları sonrasında alınan notlar toplanıyor, bir de bu notlara sicil notu ekleniyordu. Yaklaşık iki buçuk yıl süresince hayatımda bugüne kadar hiç kullanmadığım ve muhtemelen de kullanmayacağım bilgileri ezberlemek için yoğun bir mesai harcamış, sabahlara kadar uykusuz kalmıştım. Sınavlarım iyi geçse de 300 kadar iddialı subay arasından akademiye kabul edilecek subay sayısı sadece 26'ydı. Sınav sonuçları 18 Şubat 1997 günü açıklandığında bir daha sınava girmek zorunda kalmayacağım ve geceler boyu süren çalışmalarım boşa gitmediği için memnundum. Sınavı ilk hakkımda kazanmayı başarmıştım.

Sınav sonuçlarının açıklanmasıyla aynı günlere denk gelen bir başka haberse SAT 5. Ünit Komutanlığı'na komutan olarak tayinimin çıktığı haberi oldu. Ancak aktif olarak görev yapacağım son makama oturamadan birkaç gün içinde Deniz Harp Akademisi hazırlık kursları başladı. Dalış takımlarımı, kamufler elbiselerimi, postallarımı, silahlarımı ve en önemlisi son sekiz yılı dolu dolu bir arada geçirdiğim silah arkadaşlarımı geride bırakarak bambaşka bir dünyaya adım atıyordum.

Deniz Harp Akademisi yılları

1997 yılı başlar başlamaz 3 Ocak günü 22. Dönem SAT Komando Kursu tamamlanarak kurstan mezun olan kursiyerler SAT Grup Komutanlığı'na katılmaya başladılar. Bu sırada yeni katılan mezunlar kendilerinden önceki dönemlerden çok farklı bir dünyaya adım

1 PADI: Professional Association of Diving Instructors. Profesyonel dalış eğitmenleri birliği.
2 OWSI: Open Water SCUBA Instructor. Açık deniz dalış eğitmeni.
3 CMAS: Confederation Mondiale des Activites Subaquatiques. Dünya sualtı federasyonu.

atıyorlardı. Dördüncü Nesil SAT Komandoları kurstan mezun olur olmaz kendilerini savaş havası içinde bulmuşlardı. Hemen ardından 22. Dönem’le birlikte mezunlar 1996 yılı sonlarında envantere girmeye başlayan yeni silahlar, teçhizat ve malzemeyle donatılmaya başladılar. SAT komandoları için çıkarılan özel ödenekle temin edilen silahların ve malzemenin alımı 2000’li yılların başına kadar hız kesmeden devam etti.

Bu sırada Şubat ayında açıklanan tayinler ve Deniz Harp Akademisi giriş sınavı sonuçlarının ardından personel yeni görev yerlerine katılmaya başladı. Şubat ayında meydana gelen bir başka önemli olay da 10 yıl kadar devam edecek ve SAT görevlerine yönelik olmayan yeni bir motivasyon görevinin SAT subaylarına verilmesi oldu. Filistin ve İsrail arasında varılan bir anlaşmaya göre iki ülke arasında mutabık kalındığı üzere Türkiye-İtalya-İsviçre-İsveç-Norveç ve Danimarka’dan gönderilen gözlemciler TIPH¹ adı altında El Halil (Hebron) kentinde görev yapmaya başladılar. İsrail askeri yetkilileri tarafından El Halil kentindeki Filistinli vatandaşlara yapılan insan hakları ihlallerinin rapor edilmesinden öteye gitmeyen bu görev, uluslararası alanda görev yapma yeteneğinin artırılması açısından oldukça önemliydi. Bu göreve giden ilk SAT komando subayı Deniz Üsteğmen Mustafa Turhan Ecevit oldu.

Mart ayına girdiğimizde SAT komandoları açısından bir önemli olay daha meydana geldi. Bu görev Arnavutluk’ta yaşanan iç karışıklık nedeniyle ülkede yaşayan Türk vatandaşlarının süratle tahliye edilmesi oldu. Olaylar meydana geldiği sırada TCG Adatepe Fırkateyni Adriyatik’te STANAVFORMED görevini icra ediyordu. Verilen emirle gemide görevli SAT komando timi bizzat karaya çıkarak vatandaşlarımızın tahliye edilmesinde öncü rol oynadı ve 376 vatandaşımız herhangi bir zarar görmeden Türkiye’ye dönebildiler.

1997-1999 yılları arasında süren Deniz Harp Akademisi eğitimim hemen her yönden oldukça zorlayıcıydı. Birçoğunun neredeyse farklı bir lisanda konuştuklarını düşündüğüm öteki 25 öğrenci arasında kendime yer bulmaya çalışıyor, verilen görevleri günü gününe yetiştiriyordum. Kardak Krizi’nde aktif olarak rol almış olmam, sadece sınıf arkadaşlarım arasında değil öğretim elemanları tarafından da sempatiyle karşılanıyordu. Yine de güneş yağı, mayo ve havlusunu deniz kenarında bırakarak yoğun bir derslane eğitimine dahil olmuş ve daha önce hiç karşılaşmadığı sorunlara yoğunlaşmış biri için günler bazen hiç de eğlenceli geçmiyordu.

1 TIPH: Temporary International Presence in the city of Hebron. El Halil’deki geçici uluslararası mevcudiyet.

Yıllardır Yeniköy-Taksim arası dolmuşlarla seyahat ederken önünden geçtiğim ve her seferinde bir gün mutlaka üyesi olacağıma söz verdiğim Yeni Levent'teki Harp Akademileri kendi açımdan ilginç bir yaşama sahne oluyorken geride bıraktığım silah arkadaşlarım da boş durmuyorlardı.

1997 yılını Bordo Bereli Özel Kuvvetler Komutanlığı personeliyle yoğun eğitimler icra ederek geçiren SAT'lar önemli bir tecrübe aktarımı sağlarken, helikopterle icra edilen birçok teknik eğitimi ve özellikle de deniz harekâtlarına yönelik incelikleri de kendilerine öğretiyorlardı. O dönemde eğitimlere katılan bordo berelilerin tamamını Güneydoğu tecrübesi yaşamış kıdemli personelken eğitimlerde karşılarına çıkan genç rütbedeki SAT komandolarına önceleri tebesümle yaklaşıyor ancak disiplin ve görev anlayışlarıyla yetenekleri kısa süre sonra onların da takdirini kazanıyordu. Aynı dönemde icra edilen eğitimler sırasında SAT komandolarının keskin nişancılık ve arazi eğitimleri konusundaki birçok eksikliği de yine bordo bereliler tarafından sağlandı.¹

Barış zamanı SAT komando görevlerine yönelik bir faaliyet olması elbette beklenemezdi. Öte yandan SAT'ları birçok askerden ayıran üstün özellikleri artık her yerde hemen akıllara gelmelerine neden oluyordu. Bu nedenle 1998 yılı Mart ayında meydana gelen Bartın ve Amasra'daki sel felaketi SAT'ların yeteneklerine başvurulmak zorunda kalınacak bir başka olaydı.

Beykoz'da Kurtarma Grup Komutanlığı açıklarında TCG Barbaros'a geçen SAT'ların kalabalık bir grup olarak katıldığı bu görevdeki öteki Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı unsurlarıysa her zamanki gibi SAS ve dalgıç personeliydi. Bu görevde Kardak Krizi'nden sonra ikinci kez "Üstün Cesaret ve Feragat Şerit Rozeti" almaya hak kazanan Deniz Üsteğmen Ercan Kireçtepe komutasındaki SAT komandoları üzerlerine düşen görevleri fazlasıyla yerine getirdiler.

1998 yılına ihtisaslarına uygun olmayan görevlerle başlayan SAT komandoları yaz aylarında başka bir görev daha aldılar. İstanbul'da ilk kez düzenlenen off-shore sürat teknesi yarışlarına emniyet

1 Yıllarca birlikte görev ve eğitim icra edilen Bordo Bereliler ne yazık ki 2009 yılı Nisan ayından bu yana yaşanan Poyrazköy Komplosu'nda iyi bir sınav veremediler. Üst makamlardan aldıkları emirler gereği cezaevindeki tek bir SAT'ı dahi ziyarete gelmeyen ÖKK personeli bu vefasızlıklarını kendi içlerinden çıkan en iyi ÖKK personeline biri olan emekli Albay Levent Göktaş'a da gösterdiler. Brakın Göktaş'ı Silivri'de ziyaret etmeyi ailesini dahi aramayan, geçmiş olsun dileklerini iletmeyen ÖKK personelinin bu davranışları ancak kötü bir silah arkadaşlığının örneği olabildi. Öte yandan halen ÖKK emrinde görev yapan bazı SAT personelinin de benzer vefasızlığı göstermiş olması, gerçek SAT komandolarıyla içinden yetiştirdiği yuvayı unutanlar arasındaki farkın ortaya konması açısından önemlidir.

personeli olarak ve kalabalık bir grupla katılan SAT komandoları için bu görev de diğerleri gibi başarıyla icra edilirken personelin morali üzerinde olumsuz bir etki bıraktı. Neredeyse bir yıla yaklaşan zorlu bir kurs döneminin ardından SAT komando unvanına sahip olan SAT'lar için bir süre sonra bu gibi görevler sıradan ancak görevleri dışındaki angaryalar haline gelecekti.

1999 yılına girildikten kısa bir süre sonra SAT Grup Komutanlığı komuta makamı bir kez daha el değiştirdi. 1980'li ve 1990'lı yılların önemli bir döneminde SAT komando subaylar için binbaşı rütbesine adeta mesleğin sonu olarak bakılıyordu. Genelde binbaşı rütbesinde icra edilen Grup Komutanlığı görevinin ardından ya mesleki tatminsizlik başlıyor ya da çoğu zaman olduğu gibi subaylar çok iyi bir iş teklifi nedeniyle emekliliği seçiyorlardı.

Bu kural dönemin Grup Komutanı Deniz Binbaşı Hakan Yargıç için de değişmedi. Deniz Harp Okulu öğrencisi olduğu dönemde kürek takım kaptanı olan, bu nedenle sporcu kişiliği, bunun yanı sıra mert karakteriyle Kardak Krizi sonrası SAT'lar arasında morali oldukça yükselten Binbaşı Yargıç, 1 Şubat 1999 günü görevi adaşı bir başka Hakan'a devretti. 15 Şubat 1996 gecesı Aksaz'da düşen helikopterin içinden yaralı olarak kurtulan Deniz Binbaşı Hakan Gürkan aradan geçen üç yıl içinde sağlığına tekrar kavuşmuş ve SAT Grup Komutanı olma idealine ulaşmıştı.

Kardak Krizi'nin bütün yükünü üstlenen üç Deniz Yüzbaşı Hakan Gürkan-Mustafa Erkoç-Kemal Kesen arka arkaya SAT Grup Komutanlığı görevini yapacak rütbeye ulaşmışlardı. Binbaşı Gürkan'ın iki buçuk yıl sürecek SAT Grup Komutanlığı görevi başlarken kendi adıma da başka bir mücadele yaklaşıyordu. Aynı yılın Temmuz ayında Deniz Harp Akademisi'nden Deniz Kurmay Yüzbaşı unvanıyla mezun olacaktım. Bugüne kadar benden önce kurmay olan SAT'lardan sadece Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın, kurmay olduktan sonra yarbay rütbesiyle ve Grup Komutanı olarak SAT'ların arasına dönebilmişti. Oysa benim rütbem henüz yüzbaşıydı ve kurmay da olsam faal görev alabileceğimi düşünüyordum.

Denizaltı ve pilot gibi özel ihtisaslara sahip subaylar kurmay olduktan sonra da aktifolarak göreve geri dönüyor, mesleklerini bu unvanla sürdürebiliyordu. Daha önce örneği olmayan bir durumu yerine getirebildiğim takdirde ileride kurmay olmayı tercih edecek SAT subayları için de iyi bir örnek olacağını düşünerek 1999 yılı başında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karargâhına tayinimi görüşmeye gittim. Uzun uğraşlardan sonra Personel Atama Dairesi'nde görevli ve daha önceden tanıdığım subayları razı edince SAT tarihindeki bir ilk

gerçekleşmiş oldu. 1999 yılı genel atamaları açıklandığında yeni görevim SAT 2. Ünit Komutanı olarak belirlenmişti. İki buçuk yıllık aradan sonra SAT komando silah arkadaşlarının arasına bu kez kurmay unvanıyla dönmek kısmet oluyordu.

SAT komandoları her gün daha da ileriye gidiyor

1999 yılı Ağustos ayı başında SAT Grup Komutanlığı'na SAT ünit komutanı unvanıyla tekrar adım attığımda aklımda iki hedef vardı. Biri aradan geçen sürede meydana gelen gelişmelere bir an önce uyum sağlayabilmek ve kendimi ileride alacağım görevlere hazırlamak, öteki de harp akademileri eğitimi sırasında elde ettiğim bilgi ve tecrübe birikimini genç meslektaşlarıma aktarabilmektir. Ara vermeden hem eğitimlere hem de yeni gelişmelere ayak uydurmaya başladığım ilk günlerde beklenmedik bir olay yalnız SAT'ların değil Türkiye'nin gündemine de bomba gibi düştü. 17 Ağustos 1999'da meydana gelen Gölcük depremi, ailelerinin çoğu Gölcük'te yaşayan SAT'ları da derinden etkiledi.

17 Ağustos depreminden sadece birkaç gün önce meslek yaşamımda aldığım çok önemli haberlerden birini öğrenmiştim. Bu habere göre son yıllarda aldığım sicillerin ortalamasıyla sicilen erken terfi edebilecek çok küçük yüzdenin arasına girmeye hak kazanmış ve Deniz Kuvvetleri komuta makamının onayıyla da iyi sicilimden dolayı akranlarıma göre bir yıl erken terfi etmiştim.

Hemen ailemle paylaştığım bu haberin üzerinden sadece birkaç gün geçtikten sonra, yapış yapış bir Ağustos gecesi SAT Grup Komutanlığı'ndaki çalışma odamda bilgisayarın başında oyalanırken saat tam 03.12'de Keçilik durmamacasına sallanmaya başladı. Depremin şiddeti, süresi ve merkez üssü ortaya çıkınca sabahın ilk ışıklarını bile zor ettikten sonra süratle baba evimin bulunduğu Değirmendere'ye doğru yola çıktım. SAT komandoları arasında giderek yaygınlaşan motosiklet furyası sayesinde kolaylıkla bulduğum bir kros motosikletle Değirmendere'deki evimizin sokağına girdiğimde aklımda sadece anne ve babama sağ salım kavuşabilmek vardı.

Neyse ki evimiz yerinde duruyordu ve ailem sağdı ama etraftaki yüzlerce harabenin altında, yıllardır aile dostumuz olan insanların bazıları hayatlarını kaybetmişti. Aynı benim gibi ailesi Gölcük civarında olan onlarca SAT silah arkadaşımın bölgedeki birçok aileye yardım ederken, yıllarca her türlü gösteri-tatbikat vb. faaliyette hatırlara gelen SAT'lara resmi olarak tek bir görev dahi verilmemesi kendi içimizde de büyük bir çelişki yaşamamıza neden oldu.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı'na yapılan ısrarlı talepler sonra-

sında depremde ancak 3 gün sonra hazırlanan 10 kişilik bir ekip, en az iki hafta boyunca hiçbir malzeme ihtiyacı duymadan görev yapacak şekilde TCG Akın'la birlikte Sualtı Görev Birliği teşkilatlanmasıyla Gölcük'e hareket etti. SAS ve dalgıç personelin de dahil olduğu grup depremde üç gün sonra Gölcük'e hareket ettiğinden ortada kurtarılabilecek kimse de kalmamıştı. Bu nedenle Gölcük Poyraz rıhtımındaki iskele ayaklarının sualtında kalan kısımlarının kontrolü yapıldıktan ve bazı sualtı hasar tespit görevlerine müdahale edildikten sonra İstanbul'a geri dönüldü.

17 Ağustos depreminden sadece birkaç gün sonra, Deniz Harp Akademisi mezuniyetim nedeniyle elde ettiğim iki yıl, sicilim hakkı ettiğim bir yıl olmak üzere toplam üç yıl erken terfiyle 30 Ağustos 1999 günü bir anda kendimi Deniz Kurmay Binbaşı rütbesinde buldum. Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın o dönem Çubuklu'da olan karargâhında yapılan törenin ardından yeni rütbemle aldığım ilk görev de daha önce katılmadığım TIPH görevi için Ekim ayında İsrail'e gitmek oldu. 31 Ekim 1999-31 Ocak 2000 tarihleri arasında devam eden bu görev sayesinde ilk defa uluslararası bir ortamda çalışma olanağına kavuştum. Bu görev o dönemde katılan bütün SAT subayları için de aynı şekilde hem kendilerine olan güvenlerinin hem de bambaşka bir alanda tecrübelerinin artması açısından çok faydalı oldu.

Milenyumun hediyesi-2000'li yıllarla birlikte SAT komandoları

1999 ve 2000 yılları SAT komandolarının tarihinde birçok açıdan önemle hatırlanması gereken iki yıl oldu. Öncelikle 1999 yılında ilk kez Türkiye dışında bir ülkede SAT Komando Kursu açıldı. Azerbaycan Deniz Kuvvetleri personeline 3 Mayıs-24 Aralık 1999 tarihleri arasında verilen bu kurstan mezun beş subay, beş astsubayla Azerbaycan SAT Komutanlığı kurulmuş oldu. Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuşlar Kâni Karakoyun ve Şerif Yıldız'ın eğitmen olarak ikiye döneme kaldığı bu kurs sırasında Deniz Binbaşılardan Mustafa Erkoç ve Kemal Kesen de Türk Deniz Kuvvetleri temsilcisi olarak Azerbaycan'da görevlendirildi.¹

ABD'ye 1960'lı yıllardan sonra ilk kez BUD/S eğitimine personel gönderilmesi de yine 1999 yılı içinde oldu. Deniz Üsteğmen Zeki Şen ve Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Ertuğrul Akkaya'nın gözetmen olarak katıldıkları yaklaşık bir yıllık süre sonunda elde ettikleri

1 2000'li yıllarda SAT komandolarının Türkiye'de yetiştirdiği komandolar arasında Çinli, Gürcü ve Bangladeşli mezunlar da katıldı.

tecrübeler hemen SAT Komando Kursu'na aktarıldı.¹

1999 yılı bu hummalı faaliyetlerle geçerken kendi açımdan da yıllardır bir arada görev yaptığım ve özellikle Kardak Krizi sırasında daha da bütünleştiğim silah arkadaşlarımla arasına bir kez daha karışabilmek oldukça sevindiriciydi. Bunun yanı sıra SAT Grup Komutanı Deniz Binbaşı Hakan Gürkan'la tekrar bir arada görev yapıyor olmaktan dolayı da ayrıca memnundum. Kardak Krizi sonrası şehitlerimizin hüznünü halen yaşıyor olmakla birlikte, yıllardır üst makamlara ileilmeyen taleplerimizin de süratle tamamlanıyor olması hepimizin yüzünü güldürüyordu.

1990'lı yıllarda Türkiye'deki olanaklar ve internetin henüz yaygın olarak kullanılmaya başlamamış olmasından ötürü ABD menşeli *US Cavalry* dergisinden posta siparişi yoluyla kendi imkânlarımızla edindiğimiz malzemelerin çok daha iyileri devletimiz tarafından alınmaya başlanmıştı. O dönemde kurslardan yeni mezun SAT komandolarının üzerinde gördüğümüz yanmaz uçuş tulumları, ikişer çift dağıtılan gore-tex özellikli askeri postallar, dönemin en iyi dalış malzemeleri ve en önemlisi de yıllarca SEAL'ların elinde görüp özendiğimiz M-16 A2, Sig Sauer gibi silahların hepsi birer birer envantere giriyordu.

Büyüklerimizden dinlediğimiz, "Biz dalışta patik yerine yün çorap giyerdik," ya da "Araziye çıkarken ayaklarınızın üşümesine engel olmak istiyorsanız, postallarınızı naylon poşetle giyin," türü tavsiyelerin hepsi geçmişte kalmıştı. Özellikle birçok malzemesini Amerikalılardan takas yoluyla temin eden Üçüncü Nesil SAT'lar için bu gelişmeler göğsümüzün daha da kabarmasına yol açıyordu. Bu nedenle gördüklerimiz ve elde ettiklerimiz karşısında emeği geçen herkese teşekkür etmeyi ihmal etmiyorduk.

1999 sonu ve özellikle 2000 yılıyla birlikte envantere giren en önemli imkânlardan ikisi serbest paraşütler ve su jetiyle hareket eden ATAK botlar oldu. 1999 yılı sonlarında temin edilen Mach III Alfa tipi serbest paraşütler ve oksijen tertibatıyla artık HAHO² ve HALO³ ye-

1 BUD/S kursuna katılım için yaş sınırı 28'dir. Çok özel durumlar dışında bu kurala uyan Amerikalılar hem Zeki'nin hem de Ertuğrul'un 28 yaşından büyük olduğunu anlayınca, daha önce Türkiye'de eğitime gelen ve SAT komandolarını da tanıyan binbaşı rütbesindeki bir SEAL subayının da desteğiyle ABD'de kaldıkları süreyi gözetmen olarak tamamlamaları için gerekli izinleri aldılar.

2 HAHO: High Altitude-High Opening. Yüksek irtifa-yüksek açış. Hava vasıtasından çok yüksek irtifada çıktıktan sonra serbest paraşütü hemen açarak, paraşütü adeta yelken gibi kullanmak suretiyle havada uzun mesafeleri kat edebilme tekniği. Hedeften uzakta yapılan bu atlayış sayesinde düşman radarlarına yakalanmadan ve hava vasıtasını tehlikeye atmadan intikal yapmak mümkün olmaktadır.

3 HALO: High Altitude-Low Opening. Yüksek irtifa-alçak açış. Hava vasıtasından çok yüksek irtifada çıktıktan sonra serbest paraşütü hemen açmayarak yere emni-

teneklerimizi geliştirebilecektik. Yıllardır serbest paraşütçülük yeteneğimiz vardı ancak yüksek irtifadan oksijen maskeli atlayış yapmamıştık. Bu eksikimizi giderebilmek için Özel Kuvvetler Komutanlığı olanaklarını da kullanarak Sivrihisar-Ankara'da 3-28 Temmuz 2000 tarihlerinde icra edilen eğitimlerle gündüz ve gece şartlarında tam teçhizatlı yüksek irtifa oksijen atlayış yeteneği de kazanılmış oldu.

Yeni malzemelerin süratle gelmeye devam edeceği 2000 yılı daha başlarken bile belli oluyordu. Ocak ayının sonlarına doğru 26 Ocak tarihinde ileride sayıları daha da artacak olan ilk 35+ deniz mili sürat yapabilen RHIB botlar (ATAK botlar) teslim alınmaya başladı. Henüz ayrı bir kadrosu oluşturulmadığı için SAT Grup Komutanlığı Harekât Kısmı'na bağlı olarak görev yapan botlar, bir süredir vekâleten baktığım bu görev dolayısıyla sıklıkla eğitimlere katılma olanağını da beraberinde getirdi. Personel taşıma kapasitesi ve radar olanaklarıyla SAT görevlerine yönelik etkinlikle kullanılacak bu botlar yıllardır özlemini çektiğimiz ancak bir türlü elde edemediğimiz bir başka intikal vasıtasıydı.

2000 yılı malzeme akışı bu yoğunlukla başlarken yine aynı yıl başka bir hayalin daha yolu açıldı. Uzun yıllardır temin edilmeye çalışılan SAT Sualtı İntikal Vasıtası (SAİV) alımı yolunda önemli bir adım atılarak İtalya'ya eğitim maksadıyla personel gönderildi. ABD'nin elinde mevcut ve uzun yıllardır kullandığı MK VIII SDV'ler için kullanılmış olanlarına dahi üç milyon ABD Doları gibi bir fiyat istenince, yeni intikal vasıtaları için ihaleye çıkılarak İtalyan bir firmaya yeni cihazların yaptırılmasına karar verildi.

2000 yılının yaz aylarında İtalya'nın Livorno şehrine eğitime gönderilen ve bir yandan da imali devam eden SAİV'lerin kontrolünü yapan ekibin kıdemlisi Deniz Yarbay Bülent Yılmaz'dı. SAİV'leri kullanacak ekibin öteki subay üyeleri Deniz Üsteğmenler Serhan Karatay ve Erme Onat'la Deniz Teğmen Özgür Kaya iken astsubaylar arasında Deniz Astsubay Kıdemli Üstçavuşlar Ferudun Arslan ve Sadettin Doğan vardı.

Silah ve teçhizatlardaki bu önemli gelişmelerin ötesinde Deniz Binbaşı Hakan Gürkan 1999 yılı Şubat ayında devraldığı SAT Grup Komutanlığı göreviyle yıllardır hayalinde canlandırdığı SAT kabiliyetlerini kazanma yolunda hemen harekete geçmişti. Uzun süre SAT Grup Komutanlığı Harekât Kısmı'nda çalışmanın verdiği tecrübeyle hangi koordineyi nereyle kuracağını biliyor, kimden ne isteneceği ve nasıl elde edileceği gibi sorunları büyük bir ustalıkla çözüyordu.

yetli mesafeye kadar düşüşü ifade eder. Bu teknikte de hedef bölgeye süratli intikal edilmesi ve paraşütçülerin havada uzun süre hedef göstermemesi amaçlanır.

Bu kişisel özelliği ve mesleki bilgi birikimi ilk etkisini 1999 yılı yaz aylarında icra edilen Deniz Kurdu Tatbikatı'na bütün ŞAT Grup Komutanlığı personelinin katılmasını sağlayarak gösterdi. Yıllardır kısıtlı sayıda personel taşıma kapasitesine sahip deniz hava helikopterleriyle icra edilen eğitimler yerlerini artık daha gerçekçi eğitimlere bırakmıştı. Kara Kuvvetleriyle kurulan koordine sonrası başta Skorsky tipi helikopterler olmak üzere personel taşıma kapasitesi yüksek helikopterlerle eğitimler yapılabilirdi.

1999 yılı Temmuz ayında bir kez daha katıldığım SAT Grup Komutanlığı'nda meydana gelen bu değişiklikleri ve personelin morali üzerindeki olumlu etkisini hemen fark edebiliyordum. 2000 yılı Mayıs ayına gelindiğinde bu olumlu havadan ben de payıma düşeni alarak Deniz Kurdu-2000 Tatbikatı için bütün SAT Grup Komutanlığı personeli, araçları ve teçhizatıyla birlikte kendimi bir süreliğine Ege'de buldum.

Özellikle yeni temin edilen ATAK botların harekât kısmına bağlı olması sayesinde geceler boyu Ege'nin çeşitli ada ve koylarında göreve katılma olanağına kavuştum. Bir kez daha yuvama dönmüştüm ve neredeyse bütün görev ve eğitimleri bir kez daha, hem de tam teçhizatlı olarak tekrar ediyordum. Ne yazık ki SAT komandolarının 1999 ve 2000 yıllarında arka arkaya katıldıkları Deniz Kurdu Tatbikatı'na ilerleyen yıllarda katılmaları sınırlandırıldı ve sonunda gösteri eğitimleri seviyesine kadar geriledi.

2000 yılı SAT Grup Komutanlığı açısından oldukça yoğun geçen ben de kendi adıma daha önce fırsat bulamadığım eğitimlere katılarak adeta iki buçuk yıllık ayrılığın acısını çıkarıyordum. Deniz Kurdu-2000 Tatbikatı'nın Haziran ayı başında sona ermesinin ardından Türk Kuşu'yla yapılan anlaşmaya uygun olarak Eskişehir'deki İnönü Paraşüt Eğitim Tesisleri'ne serbest paraşüt tekâmül eğitimlerine gittim.

Kalabalık bir grup olarak katıldığımız bu eğitimler sırasında da her zaman olduğu gibi kader arkadaşlarım Deniz Yüzbaşılar Levent Bektaş ve Ercan Kireçtepe'yle yolumuz bir kez daha kesişti. Özellikle Levent'le 1995 yılında katıldığımız ve Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hakan Gök'ün vefatından sonra yarım kalan serbest paraşüt eğitimlerimiz devam edecekti. İnönü'nün yaz sıcağında yaşadığımız en büyük sorunsu yere düşmemek oluyordu.

İnönü ve Mersin'de paraşüt atlayışları

Paraşütçülük tecrübemizi artırmaya yönelik yoğun atlayış programı Türk Kuşu eğitimcileri tarafından çok iyi bir şekilde hazırlanmıştı.

Ancak atlayışlar elimizde olmayan nedenlerden ötürü zaman zaman kesintiye uğruyordu. İnönü atlayış sahası oldukça geniş, düz bir alandı. Bu alanın üzerindeki hava yaz aylarının da etkisiyle ısındıkça yükseliyor, bu durum da aklımıza hiç gelmeyecek olaylara sebebiyet veriyordu. Bu atlayışlardan birinde Deniz Üsteğmen Ercan Kireçtepe'yle birlikte uçaktan çıktıktan sonra yaklaşık yarım dakikalık bir düşüşün ardından 4.000 feet (yaklaşık 1.200 metre) civarında paraşütlerimizi açtık. Sürekli yeri ve rüzgârı kollayarak iniş için emniyetli bir rota izlediğimiz sırada sol üstümde benimle beraber neredeyse aynı hızla düşen Ercan'la birbirimize seslenecek kadar yaklaştık.

Yerden yüksekliği ölçen bileğimdeki altimetre paraşütüm ilk açıldığında 3.500 feet'i göstermişti. Ancak yaklaşık 10 dakika sonra altimetrenin bu kez 4.000 feet'i gösterdiğini farkedince Ercan'a yüksekliği sordum. Hemen hemen aynı değerleri gösteren altimetrelerimizin bize söylediğine göre uçaktan çıktıktan sonra yere doğru süzülme yerine ısınan havanın etkisiyle aksine daha da yükseğe çıkmıştık. Dakikalar sonra yere inebildiğimizde bir sonraki atlayışı neredeyse kaçırarak kadar az zamanımız kalsa da paraşütlerimizi süratle katlayarak uçağa yetiştirebildik.

Deniz Üsteğmen Levent Bektaş'ın İnönü tesislerinin bayrak direklerinden birini kırarak yere sert bir düşüş yapmasının ardından hastaneye kaldırılmasıyla tamamlanan kursun ardından bu kez yeteneklerimizi Mersin'de sergileme fırsatı bulduk. Ancak bu esnada son beş yıldır Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı görevini yürüten Deniz Albay Bülent İnoğlu'nun TSK'daki hizmet süresi dolmuş ve bu görevdeki son SAT komando ihtisaslı komutan olacak Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın görevi devralmıştı. Bu nedenle yıl içinde Deniz Kuvvetleri Karargâhı ve Mersin'de yapılan koordinelerine katıldığım Sorbet Royal-2000 Tatbikatı Eylül ayı içinde Mersin bölgesinde icra edilirken, icracı komutan yeni Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın oldu.

4-13 Eylül 2000 tarihleri arasında Kurtarma Grup Komutanlığı'ndan TCG Akın, TCG Işın, TCG Kemer, Donanma Komutanlığı'ndan TCG Sakarya ve TCG Hızırreis denizaltılarıyla, TCG Gemlik fırkateyni, İtalya'dan ITS Anteokurtarma gemisiyle ITSPirini denizaltısı, ABD'den USS Dallas denizaltısı ve USDSRV¹ Mystic derin su denizaltı kurtarma vasıtasının katıldığı çokuluslu NATO fiili denizaltı kurtarma tatbikatında SAT komandolarının da önemli bir rolü vardı.

Son dönemde NATO'da başlatılan yeni bir uygulamayla, batmış

1 DSRV: Deep Submarine Rescue Vehicle. Derin su denizaltı kurtarma vasıtası.

durumdaki denizaltıdan satha gelmeyi başaran kazazedelere hemen ulaşmak mümkün değilse, bölgeye uçakla taşınan tıbbi ve insani yardım paraşütü atlayan uzmanlar tarafından kazazedelere ulaştırılıyor, kendilerine ilk yardım uygulanıyordu. SAT komandolarının özel harp görevleri kapsamına girmese de Deniz Kuvvetleri bünyesinde paraşütü atlayan tek grup olarak bu görev de bize düştü. İlk kez ABD'nin İncirlik Üssü'ne girdiğimiz ve bir hafta kadar kaldığımız bu eğitimler sırasında tatbikatta üzerimize düşeni fazlasıyla yerine getirdik.

Adana'da geçirdiğimiz bu yoğun dönemin ardından elde edilen tecrübelerle İngilizlerin SPAG¹ timi de örnek alınarak teşkilatlanan SAT-PAK (Paraşütlü Kurtarma) timi vasıtasıyla SAT komandoları yeni bir görev daha almış oldular.

2000 yılını son iki buçuk yıllık ayrılığın acısını doya doya çıkardıktan sonra bir kez daha eğitimlere ara vermek zorunda kaldım. Ayrılığın sebebi yine akademikti ve kurmaylık eğitiminin ikinci safhası olan altı ay süreli Silahlı Kuvvetler Akademisi eğitimine Ekim ayı itibarıyla başlamam gerekiyordu. Ekim ayında bir kez daha Yeni Levent'teki Harp Akademileri Komutanlığı'na dönerken, dolu dolu geçen 2000 senesi büyük bir hediyeyle sona ererek 25 Aralık 2000 tarihinde büyük oğlum dünyaya geldi. Soyadımın avantajını kullanarak SAT akrostişini oluşturacak şekilde ismini verdiğim yeni komandonun ismiyse Selim Alihan Türkşen oldu.²

Kaçak göçmenlerle mücadele ve balina kurtaran komandolar

Alihan'ın dünyaya gelmesinin sevinciyle Harp Akademilerindeki derslere devam ettikten kısa bir süre sonra mezun olarak 2001 yılı Şubat ayı sonunda tekrar SAT Grup Komutanlığı'na döndüm. Ancak bu esnada halen göreve devam eden Deniz Binbaşı Hakan Gürkan'la aramızda garip bir hukuki durum oluştu. Özellikle SAT komandolarının tarihinde her zaman hatırlanacak girişimleri başlatan yapısı, mücadelecisi ve lider kişiliğiyle hem ayrı bir saygı ve sevgim olan hem de ağabeyim yerine koyduğum Binbaşı Gürkan'ı son alacağım terfiyle sicilen geçiyordum.

Silahlı Kuvvetler Akademisi mezuniyetiyle bir yıl, 1998 yılında başladığım İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği

1 SPAG: Submarine Parachute Assistance Group. Denizaltı paraşüt destek grubu.

2 Alihan'da olduğu gibi ikinci oğlum Serhan'da da birer isimlerini sadece SAT kısaltmasını oluştursun diye verdim. Selim Alihan'da "Selim", Serhan Ali'de de "Ali" ismi sadece kısaltmayı tamamlarken aile içinde hiç kullanılmıyor.

Enstitüsü'nün Deniz Politikası Ana Bilim Dalı'ndan yüksek lisans mezuniyetim nedeniyle bir yıl daha kıdem alınca SAT Grup Komutanlığı dışına tayin edilmem zorunlu hale geldi. Tamamen teknik sebeplerden kaynaklanan bu tayinle bir daha resmi görevle dönemeyecek şekilde SAT'lardan ayrılıyordum. Yeni tayinim Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı Harekât Şube Müdürlüğü'ydü. Çubuklu'daki karargâhta denize nazır bir büroda başlayacak mesaim kısa bir süre sonra biterek bu kez başka bir dünyaya adım atacaktım.

Ancak henüz ikinci tayinime başlayamadan SAT komandolarının adeta olur olmaz bütün görevleri üstlenmelerine de şahit oluyordum. 1990'lı yılların sonlarına doğru artış gösteren yasadışı göçle mücadelede ve özellikle de bu nedenle meydana gelen kazalara müdahalede SAT'lar bir kez daha sahneye çıkıyorlardı. 1 Ocak 2001 tarihinde Antalya-Kemer açıklarında karaya oturan Pati isimli kaçak göçmen teknesinde ölenlerin sualtında aranıp bulunması ve bir Pakistanlı mültecinin sağ olarak kurtarılması o dönemde Aksaz bölgesinde rotasyon görevinde bulunan SAT komandoları tarafından icra edildi.

Yasadışı göçle mücadele kapsamında bir başka olaysa 27 Eylül 2001 tarihinde Kaş'ın 40 deniz mili açığında ve uluslararası sularda meydana geldi. Yine o dönemde Aksaz bölgesinde rotasyonda bulunan Deniz Yüzbaşı Kıvanç Emiroğlu komutasındaki SAT komando timinin müdahalesiyle, batmakta olan S. Kalafat isimli balıkçı teknesindeki 236 kaçak göçmen TCG Kocatepe'ye alındı.

Yasadışı göçle mücadelede de kendilerine bir yer edinen SAT'lar için garip görevler silsilesi her fırsatta kendini göstermeye devam etti. 2002 yılının Temmuz ayında Aksaz'daki rotasyon timine gelen habere göre Fethiye Körfezi'ne giren ve kılıç balığı ağlarına takıldığı için yüzemeyen 12 metre boyundaki bir ispermeçet balinasını kurtarma görevi de SAT'lara düşmüştü. Deniz Yüzbaşı Eren Günay komutasında bölgeye giden SAT'ların karşılaştıkları manzara gerçekten etkileyiciydi.

Ağzı ve kuyruğu çelik ağlara takılan balina ne yüzebiliyor ne de ağzını açabiliyordu. Göreve giden timde görevli Deniz Astsubay Başçavuş Halil Cura'nın oğlunun ismi verilen balina Ege, saatler süren uğraş sonunda ve neredeyse Ege'nin ağzının içine girerek yapılan başarılı bir kurtarma operasyonu ile hayata döndürüldü. Uluslararası CNN televizyon kanalının akşam haberlerine de çıkan SAT komandoları sicillerine yeni bir başarı daha eklemişlerdi.

Genelkurmay Başkanlığı karargâhında yalnız bir SAT komandosu

2001 yılı Mart ayında atandığım Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nda görev sürem birkaç ayı geçmeden 2001 yılı genel atamalarıyla bu kez tayinim TSK'nın en büyük karargâhına çıktı. Kardak Krizi'yle fiilen ilgilendiğim Ege Adaları bu kez karşıma askeri bir proje olarak çıkıyordu. Yeni görevim Genelkurmay Genel Plan Prensipler Başkanlığı, Yunanistan-Kıbrıs Daire, Yunanistan Şube emrinde, Ege Adaları proje subaylığıydı. 2001 yılı Temmuz ayında Ankara'ya doğru yola çıkarken, SAT Grup Komutanlığı'nda Deniz Binbaşı Hakan Gürkan'ın başlattığı projeler de ardı ardına geliyor ve yeni birimler hayata geçiriliyordu.

Yeni hizmete giren ATAK ve SAT botları için 1999 yılında oluşturulan SAT Suüstü İntikal Vasıtaları (SİV) Ünit Komutanlığı'na 2001 yılında SAT Sualtı İntikal Vasıtaları (SAİV) üniti ve son olarak da SAT ünitlerini tarafsız bir gözle denetleyecek ve eğitecek SAT Eğitim Değerlendirme ve Standardizasyon (EDS) üniti eklendi.

Yeni imkân ve kabiliyetlerin kadrolarda meydana getirdiği bu değişiklik ünit yapıları ve sayılarını da günün görevlerine uygun hale getirirken, 1963 yılından 2001 yılına kadar uygulanan 22 kişilik yapı terk edildi. Birkaç yıl içinde Genelkurmay Başkanlığı tarafından başlatılacak bir çalışmayla ünit sözcüğü de Türkçeleştirilerek Ünit Komutanlığı yerine Görev Birim Komutanlığı ifadesi kullanılmaya başlandı.¹

Deniz Binbaşı Hakan Gürkan'ın iki buçuk yıl sürdürdüğü SAT Grup Komutanlığı görevi Ağustos ayı itibarıyla el değiştirdi. Ankara'ya tayin oluşumunun ardından boşalan Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı harekât şube müdürlüğü görevine atanan Gürkan için de yolun sonu gelmişti. Yıllarca varlığını sorguladığımız ve SAT imkân ve kabiliyetlerinin gelişimine bir nevi engel olarak gördüğümüz bir kurumda uzun süre görev yapmayacak Gürkan da kısa süre sonra genç emekliler kervanına katılıp kendi isteğiyle TSK'dan ayrıldı.

Yerine gelen Deniz Harp Okulu'ndan sınıf arkadaşı ve Kardak Harekâtı'nda yakın çalıştıkları öteki önemli isim Deniz Binbaşı Mustafa Erkoç ise 9 Ağustos 2001 günü devraldığı görevi oldukça kısa sayılabilecek bir süre sonunda, 16 Mart 2002 tarihinde Deniz Albay Bülent Yılmaz'a devretti.

1 Genelkurmay Başkanlığı TSK genelinde başlattığı bu çalışmayla isimleri Türkçeleştirirken bugün halen başında dört yıldızlı bir generalin bulunduğu Eğitim ve Doktrin Komutanlığına (EDOK) Türkçe bir isim bulamaması da oldukça manidardır.

Albay Yılmaz gençlik yıllarından bu yana deniz pentatlonu branşında uluslararası alandaki başarıları ve çok iyi bir subay olarak tarrınmasına karşın belli bir sırayla devam eden SAT Grup Komutanlığı tayin politikasında bir sıçramaya neden oldu. Genel teamüllere uygun olarak, Deniz Binbaşılar Hakan Gürkan ve Mustafa Erkoç'un ardından aynı sınıftan Deniz Binbaşı Kemal Kesen'in komutan olması düşünülürken yapılan bu beklenmedik tayinin kaynağı da Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın'dı.

SAT Grup Komutanlığı'nda bu değişimlerin yaşandığı dönemde Ankara'da büyük bir karargâhta mesleki tecrübemi artırmaya çalışırken 2001 yılı sonunda girdiğim İngilizce dil sınavının sonucuna göre ABD'de Deniz Harp Akademisi öğrenimine gitmeye hak kazandım. 2002 yılı Ocak ayında ABD'nin en küçük eyaleti Rhode Island'a hareket ettiğimde hayatımda yeni bir sayfa daha açılıyordu.

ABD Deniz Karargâh Koleji eğitimi

2002 yılı Ocak ayında başlayan Naval Staff College (Deniz Karargâh Koleji) eğitimi beş aydan biraz daha fazla sürerek Haziran ayı ortasında sona erdi. Bu süreçte karşılaştığım olaylar Türkiye'deki birçok uygulama üzerine de derinden düşünmemi sağladı. ABD ordu mensuplarının yaşantısı ve kurmaylık eğitiminin yanı sıra ABD yaşam tarzına ilişkin ayrıntıları önemsiyor, burada karşılaştığım olumlu ve olumsuz tüm olayları ileride kullanmak üzere adeta zihnime kazıyordum.

ABD Deniz Kuvvetleri'nin birçok kursunun da verildiği Newport'daki üssün içinde yer alan ABD Deniz Harp Akademisi'ndeki kurmaylık eğitimi rütbelere göre ayrı düzenlenmişti. ABD Deniz Kuvvetleri ve Deniz Piyadeleri'nin dışında, ABD Kara ve Hava Kuvvetleri mensuplarıyla kamu kurum ve kuruluşlarındaki görevliler de burada eğitim alıyordu. Kısacası dersler sadece deniz kuvvetleri personelinin takip edeceği şekilde düzenlenmemiştir.

İçerikleri dahil hemen hemen tamamı aynı dersler olsa da genç rütbedeki personelin kendilerinden kıdemli olanların fikirlerinden etkilenmemeleri için sınıflar ikiye ayrılmıştı. Albay-yarbay rütbesindeki subaylar için College of Naval Warfare (Deniz Harp Koleji), binbaşı ve yüzbaşılar için College of Naval Command and Staff (Deniz Komuta ve Karargâh Koleji) olmak üzere iki farklı program vardı. Okuldaki yabancı askeri personel için de buna benzer bir ayrıma gidilmiş ve kıdemliler için Naval Command College (Deniz Komuta Koleji), daha genç rütbeler içinse Naval Staff College (Deniz Karargâh Koleji) kurulmuştu.

Okulda özel günler dışında resmi kıyafet giyilmiyor, sürekli sivil kıyafetle derslere giriliyor, bu sayede üniformanın getirdiği otoriteyle fikirlerin baskı altına alınmasını engelleyebildiklerini söylüyorlardı. Bir de yabancı ülkelerden programa katılan ve benim de dahil olduğum gruba söyledikleri sözler vardı: "Biz burada ABD olarak sizlere Amerikan tarzı yaşamı ve savaş yöntemlerini öğretiyoruz. Ülkenizin gelecek vaat eden genç kurmay deniz subayları olarak yarın birlikte görev yapmak durumunda kaldığımızda bizleri tanımanızı ve bizimle birlikte hareket etmenizi bekliyoruz. Burada bulunma amacınız budur."

Türk Deniz Kuvvetleri için imal edilen Sea Hawk deniz helikopterlerinin de üretildiği ve üzerlerindeki TCB (Türkiye Cumhuriyeti Bahriyesi) harflerini gururla gördüğüm Connecticut'taki Skorsky fabrikasını gezdiren uzmanın da açık açık sarf ettiği bu sözler ABD'de bulunma amacımızı ortaya koysa da, duyduklarımıza olabildiğince kulaklarımı tıkamaya çalışıyor, öte yandan birçok defa Amerikan tarzı yaşamın dikkat çekici yönlerine hayret etmekten de kendimi alamıyordum.

Yurtdışında ya da akademik bir ortamda da olsa fiziksel eğitimini ihmal etmeyecek şekilde SAT kültürünü aldığım dan dersler başlamadan dahi yerini öğrendiğim ilk binalar kütüphane, spor salonu ve yüzme havuzu oldu. Ancak spor salonuna gittiğim ilk gün kapıda beni bir sürpriz bekliyordu.

109 numaralı binanın girişinde yer alan tabelada yazdığına göre hafta içi spor salonunun açılma saati 05.00 (sabahın 5'i), kapanış saati de 22.00'dı. Sabah saat 5'te kimsenin spor yapmaya gitmeyeceğini düşünerek kapısında ilk gün saat 06.30'da belirlediğim spor salonu ise içeride adeta bir şok yaşamama neden oldu. Spor salonu sabahın o saatinde iğne atsanız yere düşmeyecek kadar kalabalıktı ve hemen hemen 07.00 sıralarında salonu terk etmeye başlayan personel kahvaltıya gidiyordu.

Daha sonra kolaylıkla adapte olduğum bu düzen sayesinde kalan günlerimde sabah saat 5'te kalabalık bir grup olarak salonu açmaya, sabah sporunun ardından da kahvaltıyla birlikte saat 08.00'da derslere girmeye başladık. 11 Eylül 2001'de gerçekleştirilen New York'taki ikiz kulelere saldırının hemen ardından gittiğim kurs, Amerikan kültürünü tanıma ve ABD Silahlı Kuvvetleri'ne mensup insanların nasıl savaş eğitimi aldıklarını görme açısından son derece faydalı oldu. 2002 yılı Haziran ayında Türkiye'ye dönüşümün ardından, edindiğim bilgi birikimi ve tecrübeyi kendi meslektaşlarıma aktarma havalıyla mesaiye başlarken bir yıl daha sürecek Ankara günlerim kaderimi de bambaşka bir yola sürükleyecekti.

ONUNCU BÖLÜM

SAT komandolarının son 10 yılı

Uzun bir aradan sonra yeni acılar-Kara Mayıs 2003

ABD'den döndükten sonra Yunanistan Şube'nin durağan tempo-suna kaldığım yerden devam ettim. Genelkurmay karargâhındaki küçük bir odada beş kişi yan yana ve günün neredeyse tamamını bilgisayar ekranının arkasında geçirmek bütün hevesimi kırıyordu. Aslında benim de bilmediğim gerçek şuydu ki, bu durağanlık arasında yaklaşık 10 yıl sonra benim gibi birçok bahriyelinin hayatını etkileyecek bir ihanet projesi satır satır hayata geçiriliyordu. 2002 yılı Ağustos ayında Yunanistan-Kıbrıs Dairesi'ne başkan olarak tayin olan Tuğamiral Kadir Sağdıç'la o güne kadar hiç tanışmamış olmamıza karşın, dijital dünyadaki yalanlara göre Balyoz Darbe Planı'nın hazırlıklarını yapanlar arasındaydık.

Yıllar sonra başımıza örülecek bu çoraplardan tamamen habersiz olarak mesaimde devam ederken, bir yandan da kendime sürekli hareket halinde olabileceğim bir kıta görevi bulmaya çalışıyordum. Ancak 30 Ağustos 2002 tarihinde yarbay rütbesine de terfi edince seçeneklerim giderek azalmaya başladı. Birkaç yıl içinde ya NATO göreviyle ya da askeri ataşe olarak yurtdışına gideceğimi tahmin ediyordum. Bu rütbeyle ve sıradaki SAT subaylarını göz önüne alınca, SAT kadrolarına atanacak durumum da kalmamıştı. Son çare olarak, Ankara'nın durağan havasından kurtulmak, kendimi daha faydalı hissedebileceğim bir görevde çalışmak üzere Deniz Harp Okulu'na Harbiyelilere öğrenci tabur komutanlığı görevine talip olduğumu hem tayin anket formlarına yazmaya hem de sözlü olarak ilgili makamlara iletmeğe başladım.

2003 yılında taleplerimin karşılık bulduğunu öğreneceğim günlerde SAT Grup Komutanlığı'nda ardı ardına gelen ölümler, Kardak Krizi'nin ardından tam yedi yıl sonra aynı acıları bir kez daha yaşamamıza neden oldu. Hem de bu kez acılar bir seferde değil iki hafta içinde ardı ardına geldi.

2003 yılı görevleri ve kayıplar

2003 yılına bir kez daha Irak'a saldırma planlarıyla giren ABD, Türkiye üzerinden savaşa katılacağına emin olarak İskenderun ve Mersin bölgelerine yığınak yapmaya başlamıştı. Ancak Türkiye'nin

1 Mart 2003 tarihinde ABD'ye tezkere onayı vermemesi bölgede görev ve gönderilen SAT komandolarını da etkiledi. 18 Şubat-9 Nisan 2003 tarihleri arasındaki yaklaşık iki aylık süre boyunca Barış Kalkanı Harekâtı kapsamında kuvvet koruma görevi icra eden SAT komandoları, tezkerenin reddiyle birlikte Keçilik'e geri döndüler.

Kalabalık bir grup olarak katıldıkları bu görevin ardından Keçilik'e dönen SAT'ların Mayıs ayıyla birlikte başlayan kayıplar zincirindeki ilk halka Deniz Yüzbaşı Zeki Şen oldu. 22. Dönem SAT Komando Kursu'ndan mezun tek subay olan ve adı gibi zeki olan Zeki, Deniz Harp Okulu'ndaki öğrencilik yıllarında öğretmenlerinin de dikkatini çekmesine karşın, derslerle arasını ancak sınıflarını rahatlıkla geçecek seviyede tutmuş, kalan zamanını da kendi meraklarına ayırmıştı. 1999 yılında ABD'de gözlemci olarak katıldığı BUD/S kursundan arta kalan zamanlarında dahi, amatör pilot lisansını almaya fırsat bulacak kadar hareketli bir yaşamı olan Zeki 33. doğum gününü kutladığı akşam aramızdan ayrıldı.

Ankara'da görevli olduğum 2001-2003 döneminin bir kısmı Zeki'nin Deniz Kuvvetleri karargâhında SAT silah ve malzemelerinin temininden sorumlu şubede görevli olduğu dönemle çakışınca bazı hafta sonlarında birlikte vakit geçirdiğimiz de olurdu. SAT Komando Kursu'nda eğitmenliğini yaptığım Zeki'yle artık iki meslektaş, daha da ötesi ağabey-kardeş olarak görüşüyorduk. Hayatını kaybettiği dönemde BM Barış Gücü'nün Gürcistan'daki faaliyetlerine iştirak eden Zeki doğum gününe de denk gelen dönemde izinli olarak Türkiye'ye gelmiş ve 5 Mayıs 2003 gecesi arkadaşlarıyla birlikte Beyoğlu'na çıkmışlardı.

Saatler gece yarısını geçtikten sonra doğum günü kutlamaları sona ermiş ve Zeki'yle arkadaşları taksi bulmak için Gezi Parkı'nın hemen yanındaki otobüs durağının önünde beklemeye başlamışlardı. Bu sırada yanlarına gelen birkaç tinerci çocuk önce Zeki'den ve yanındaki arkadaşından sigara istemiş, sigara kullanmadığını söyleyen Zeki bu kez çocukların para istemesi üzerine bir terslik olduğunu anlamış ancak çelimsiz birkaç çocuktan kendisine de arkadaşlarına da bir zarar geleceğini düşünmemişti.

Deniz Harp Okulu yıllarında kürek takımında yarışan Zeki, üstüne bir de SAT Komando Kursu'nu birincilikle bitirince kendine olan özgüveni daha da artmış, bu özgüven gücüne hâkim olma becerisini de getirmişti. Ancak hiçbir zarar geleceğini düşünmediği tinerci çocuklardan birinin avucunun içine sakladığı sustalı çakı göğsüne doğru savrulduğunda kendini korumaya dahi vakit bulamamış ve Zeki'nin kalp kapakçığı araya iğne bile girmesi çok zor iki kaburga

kemiği arasını bulan darbeye kesilmişti. Bıçağı salladıktan sonra yanlarından kaçan tineri çocukları kovalamayı bile düşünmeyen Zeki göğsündeki hafif sızıdan da bıçaklandığını anlamıştı.

1 santimetreten bile küçük yara hafif hafif kanamaya başlayınca her ihtimale karşı hastaneye gitmek isteyen Zeki bulunduğu yerden Taksim İlk Yardım Hastanesi'ne kadar yürümüş, tam doktora görüneceği sırada da olduğu yere yığılarak bayılmıştı. Hemen ameliyata alınan Zeki'nin dört kez duran kalbi her defasında çalıştırılrsa da yapılan müdahale kurtulmasına yetmedi ve iç kanama nedeniyle kısa bir süre sonra hayatını kaybetti.

1993 yılında İzmir'de Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Hayati Akbıyık'ı kaybettikten tam 10 yıl sonra bir SAT komandosunu daha bıçaklı bir saldırıda yitirmiştik. Bu tür bir hainliğe karşı tedbir almayacak kadar yüksek özgüvenleri belki de hayatlarını kaybetmelerinin gerçek nedeniydi. Ancak sebep her ne olursa olsun bir silah arkadaşı-mızı daha toprağa vermenin üzüntüsünü derinden hissederken 2003 yılının Kara Mayıs'ı ikinci kurbanını almak için sadece bir hafta bekledi.

Deniz Piyade Üstçavuş İsa Usta ve Deniz Astsubay Başçavuş Ziya Çaydaşı'nın şehit oluşu

1990'lı yılların ortalarında başlayan bir uygulamayla, SAT komandolarıyla SAS ve dalgıç özel ihtisaslı personel Kurtarma ve Sualti Komutanlığı dışındaki kadrolara atandıklarında, mesleki ünsiyetlerini kaybetmemek üzere yılın belli dönemlerinde ihtisas birliklerine geri dönüyorlardı. Kısmen Harbe Hazırlık Eğitimleri (KHHE) adı verilen bu eğitimler sırasında, özellikle dalış ve paraşüt başta olmak üzere faal personelle birlikte eğitimlere katılan SAT'lar, bir yandan eğitim eksiklerini tamamlarken yeni kazandırılan yeteneklerden de geri kalmıyorlardı.

1997 yılında Deniz Harp Akademisi'ne tayin olduktan sonra ara ara katıldığım bu eğitimlere, Genelkurmay karargâhına tayin olduğum dönemde de devam ettim. 12-16 Mayıs 2003 tarihlerine denk gelen eğitimler Zeki'nin vefatının ardından bir şehidimizin daha kaybına neredeyse bizzat şahit olmama neden oldu.

Zeki'nin vefatından sadece bir hafta sonra 14 Mayıs 2003 Çarşamba günü SAT Grup Komutanlığı mesaisi olanca hızıyla devam ederken ben de öğle yemeğinden sonraki zamanımı birazdan başlayacak dalış eğitimleri için Keçilik Sahili'nde dinlenerek geçiriyordum. Bu arada her biri farklı eğitimler icra eden görev birimlerinden bazı personel, yıllar sonra Poyrazköy iftirası için boş LAW roketlerinin gömüleceği

arazide, yani SAT Grup Komutanlığı girişinden yarım kilometre mesafede atış eğitimleri yapıyordu. Silah seslerine alışkın kulaklarımızın dikkat dahi kesilmediği bu eğitimler devam ederken birden birlik içinde bir koşuşturma başladı.

Telaşın sebebi bir süre sonra anlaşılınca kalabalık bir grup olarak vadiye doğru koşmaya başladık. Atış alanına geldiğimizde kucağında makineli tüfeğiyle yerde yatan Deniz Piyade Üstçavuş İsa Usta'yı görünce olayın ne olduğu anlaşıldı. Makineli tüfeğinin sıfırlamasını yapan İsa, tutukluk yapan silahın namlusundaki mermiyi çıkarmaya çalışırken kurma kolu elinden kaymış ve sert bir hareketle yerine oturan mekanizma namludaki tek mermiyi ateşlemişti. Yanağında küçük bir nokta halinde görünen mermi izi başının arkasından çıkınca, değerli silah arkadaşımız İsa ne olduğunu bile anlayamadan şehit olmuştu.

SAT Komando Kursu'na gelmeden önce Amfibi Deniz Piyade Tugay Komutanlığı'nda görevli olduğu dönemde defalarca Güneydoğu'da göreve katılan, birliğin en genç öte yandan en efendi ve tecrübeli astsubaylarından olan İsa bir hafta içinde kaybettiğimiz ikinci silah arkadaşımız oldu. Askeri savcı olay mahalline gelene kadar başından ayrılmadığımız İsa'nın toprağa karışan kanına kimse basmasın diye dikkatli bir şekilde kürekle topladığımız ve kimsenin üzerine basamayacağı bir yere gömdüğümüz gün, tam da altı yıl sonra aynı yerden çeşit çeşit mühimmatın fışkıracağını hiçbirimiz bilmiyorduk.

2003 yılının Mayıs ayı talihsizlikte peşimizi bırakmayacak gibi görünüyordu. İsa'yı gözümüzün önünde kaybettikten sonra Cuma günü tekrar Ankara'ya döndüm. Bu arada SAT Grup Komutanlığı'ndaki eğitimler ardı ardına gelen iki kayba rağmen programa uygun olarak devam ediyordu. Ertesi hafta yapılması beklenen yıllık SAT Harekâta Hazırlık Denetlemesi için hiçbir engel gözükme de ister istemez personelin dikkati dağılacığından, ortada harp ya da gerginlik olmadığına göre belki de eğitimlere kısa bir ara verilmesi dikkatin tekrar toplanması açısından uygun olabilirdi. Ancak özellikle Kurtarma ve Sualtı Komutanı Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın'ın eğitimlere ara vermeyi gerektirecek bir durum olmadığını değerlendirmesi üzerine eğitimler planlandığı şekilde devam etti.

20 Mayıs 2003 Salı gecesi icra edilecek GZM eğitimlerinin senaryosu gereği, Karadeniz'de genel batı rotasında ve İstanbul Boğazı'na doğru seyreden TCG Taşkızak tankerine ATAK botlarla yaklaşılabilecek ve takiben SAT timleri baskın tarzında gemiye çıkacaklardı. İki ATAK botla yapılan eğitimlere Kurtarma ve Sualtı Komutanı Albay Aydın da

SAT ihtisaslı olduğu için bizzat katılacağını ifade edince ilk grup personelle birlikte tankere çıkmıştı.

Karadeniz'in oldukça kaba dalgalı bir gecesinde yapılan bu eğitimde her şey kuralına uygun gözüküyor, ortada bir sorun gözüküyordu. Ancak ikinci timi gemiye çıkarmak üzere hareket eden ATAK bot, baş taraftan gemiye yasladıktan kısa bir süre sonra, yine baş taraftan aldığı ani bir dalga sonucunda aşırı miktarda deniz suyunun dolmasıyla devrildi. Botun en başında görevli olan Deniz Astsubay Başçavuş Ziya Çaydaşı dışında herkesin kurtulduğu geceden bugüne ne Ziya bulunabildi ne de Ziya'ya ait herhangi bir eşya.

Muhtemelen üzerindeki ağırlıklarla devrilme anında bilinç kaybı sonucu kendini su üstünde tutamayan Ziya süratle dibe batmış ve dip akıntısı nedeniyle kaza yerinden oldukça uzağa sürüklenmişti. Kazanın ardından günlerce süren aramalar ve saatler süren dalışlar da fayda etmeyince bir süre sonra Ziya da Karadeniz'e verdiğimiz kurbanlardan biri olarak SAT komandolarının tarihinde yerini aldı.

SAT Grup Komutanlığı'nın oksijen teçhizatıyla irtifa atlayışı yapan ilk serbest paraşütçülerinden olan Ziya'nın yüzlerce eğitimde burnu bile kanamazken hayatını kaybetmesine sebep denizden gelmişti. Değirmendereli olduğu için daha SAT olmadan önce de yakın tanıdığım Ziya'nın şehit oluşu iki hafta içindeki kayıplarımızın üçe çıkmasına neden olurken, bu olaydan bir süre sonra kazanın bilirkışı raporunu düzenlemek de bana düştü.

O sırada SAT Grup Komutanlığı dışında görev yaptığım için kişilere ve kazaya karşı önyargısız yaklaşacağım düşünülerek verilen bu görevi hakkıyla yerine getirebilmek için günlerce çalıştım. Bu yoğun çalışma ve inceleme sonrasında hazırladığım raporun tamamen gerçeği yansıttığına olan inancımla Ziya'ya olan manevi borcumu da ödediğimi düşündüm.

Bu olaydan kısa bir süre sonra 4 Ağustos 2003 tarihinde SAT Grup Komutanlığı görevi Deniz Albay Bülent Yılmaz'dan, Deniz Yarbay Kemal Kesen'e geçti. Aynı günlerde ben de Ankara'dan yola çıkmış ve yıllar önce mezun olduğum okulumda öğrenci tabur komutanı olarak görev yapmak üzere Tuzla'da Deniz Harp Okulu'na katılmıştım.

SAT komandolarının Deniz Harp Okulu'ndaki görevleri

Deniz Harp Okulu (DHO) ve Deniz Astsubay Meslek Yüksek Okulu (DAMYO) gibi Deniz Kuvvetleri'ne subay ve astsubay yetiştiren eğitim kurumlarında SAT komandolarının görevlendirilmesine

ilişkin uzun yıllardır yapılan teklifler sonunda kabul görmüştü. DHO ve DAMYO kadrolarında öğrencilere en yakın görev yapılan bölük ve tabur komutanlığı kadrolarında görevlendirilen SAT komando subay ve astsubayları sayesinde öğrenciler, SAT komando özel ihtisasının ne olduğu konusunda erken yaşlarda bilgi sahibi olabiliyorlar, kendilerine bir ideal belirleyebiliyorlardı.

Bu uygulamanın ilk örneği Deniz Kurmay Binbaşı İbrahim Aydın'ın 1993 yılı DHO mezunu 7000'ler sınıfına tabur komutanlığı yaptığı 1991-1993 döneminde olmuştu. Aradan geçen 10 yıllık sürede başka bir tayin yapılmadıktan sonra 2003 yılından bir kez daha aynı proje kapsamında DHO'da tabur komutanı unvanıyla bir SAT komandosu görevlendirilmişti. 2006 yılı mezunu 2000'ler sınıfına 2003-2005 yılları arasında tabur komutanlığı yapacağım dönem oldukça hızlı başladı. 30 Ağustos günü 2003 yılı mezunlarını bahriyeye uğurladıktan sonra henüz birinci sınıfı bitiren 2000'lerle Karadeniz limanlarını kapsayacak Açık Deniz Eğitimleri'ne (ADE) çıktık.

Bu gezinin hemen öncesinde karnı burnunda ev taşıma telaşıyla uğraşmak zorunda bıraktığım eşim Sevim, seyrin bitmesine günler kala hayatımda ikinci kez yaşayacağım güzel haberi Karadeniz'in ortasında TCG Sokullu Mehmet Paşa (A-577) okul gemisine ulaştırdı. Ailenin üçüncü SAT'ı ikinci oğlum Serhan Ali 18 Eylül 2003 tarihinde İstanbul'da dünyaya geldiğinde birçok bahriyeli gibi çocuğunun doğumunda bulunamayan babalardan biri olmuşum. Dört gün sonra Tuzla'ya döndüğümüzde ilk kez limanda kucakladığım ailemizin yeni üyesi Serhan'ın ilk yıllarını geçireceği Tuzla'daki yaşantımız eski anıların da yâd edildiği oldukça güzel günlerle geçti.

Özellikle spor takımlarında görev yapan Harbiyelilerin rağbet ettiği ve genelde de haklarında sadece kulaktan dolma bilgiler edindikleri SAT komandolarına ilişkin iyi bir örnek olma gayesiyle yürüttüğüm görevimin birinci yılının sonunda DHO ve SAT tarihinde bir ilk daha gerçekleşti. 2004 yılı genel atamalarıyla DHO'ya tayini çıkan ikinci SAT komandosu Deniz Yüzbaşı Eren Günay 2007 yılında DHO mezunu olacak 3000'ler sınıfına bölük komutanı oldu.

Eren'le bir yıl süreyle çakışan bu görevimiz sırasında SAT olarak edindiğimiz tüm bilgi ve görgüye uygun olarak yaklaştığımız öğrenciler arasında iyi bir intiba oluşturduğumuzu düşünüyorduk. Bu durum istatistiklere de yansdı ve 2006 yılı mezunlarından beş, 2007 yılı mezunlarından yedi¹, toplamda ikimizin de DHO'da bulunduğu dönemde okuyan öğrencilerden 21 Harbiyeli ilerleyen yıllarda SAT

1 Böylelikle 1989 mezunu 3000'ler sınıfının 6 SAT komando subay mezun rekoru, 2007 yılı DHO mezunu 3000'ler sayesinde 6'dan 7'ye yükseldi.

Komando Kursu'ndan mezun olarak yeni nesil komandolar arasına katıldı. DHO mezunları arasından yoğun bir kurs talebinin olduğu bu dönemin ardından müracaat sayıları tekrar eski rakamlara geri döndü.

Eren'le beraberliğimizin yıllar sonra Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nde yan yana ranzalarda devam edecek olması talihin kötü bir cilvesi olacakken, henüz içine itileceğimiz komplolar yumağının habersiz görev yaptığımız yıllarda, üzerimize düşeni fazlasıyla yerine getirdiğimizi düşünüyorduk.

Öte yandan 2004 yılı ve devamındaki birkaç yıllık dönem, SAT komandoları ile SAS ve dalgıç personeli için de birçok açıdan önemli oldu. Öncelikle 2004 yılı Mayıs ayında Genelkurmay Başkanlığı seviyesinde düzenlenen bir gösteriyle SAT komandoları ve SAS personelinin imkân ve kabiliyetleri basına açık bir gösteriyle halka tanıtıldı. Uzun yıllardır çeşitli gösteri eğitimlerine alışkın olan SAT'lar için bu gösteri de diğerlerinden farklı değildi.

SAT Grup Komutanlığı'nın Keçilik'teki sahiline kurulan bir platformun önünde yapılan gösteriler için belki de yıllar sonra hatırlanacak en önemli kare, dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök ve yıllar sonra sözde Balyoz Darbe Planı'yla hükümeti devirecekleri iddia olunacak Kuvvet Komutanları'nın aynı fotoğrafta yer almasıydı.

21 Mayıs 2004 tarihinde yapılan bu gösteriden kısa bir süre sonra Ağustos ayı atamalarıyla Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nda bir kez daha komuta değişimi yaşandı. Deniz Kurmay Albay İbrahim Aydın 2000-2004 yılları arasında sürdürdüğü görevini dalgıç ihtisaslı Deniz Kurmay Albay Aliihsan Büyükakyüz'e devrederken, iki yıl sürecek komutanlık döneminde SAT komandolarının da ilgilendirecek önemli olaylar meydana gelecekti.

2004-2006 yıllarında Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı

Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı SAT komandolarıyla SAS ve dalgıç personelinin uzun yıllardır aynı çatı altında tutan bir komutanlık olarak faaliyetlerini yürütüyordu. Kuruluşundan bu yana tarihi gelişimine uygun olarak önceleri dalgıç, daha sonraları da sıklıkla dalgıç ve SAS ihtisaslı komutanlar tarafından komuta edilen yapı benim içinde bulunduğum önemli bir grup subay tarafından SAT komandolarının gelişimine engel olan ara bir kademe olarak görülüyordu. Harekât görevlerine yönelik yapılan silah, araç ve gereç ihtiyaçlarıyla eğitim taleplerinin çeşitli nedenlerle bu ara kademede takılı kaldığı çok olurdu. Komutanın o dönemdeki ihtisasına uygun olarak

ya ihtiyacın önemi tam olarak algılanmaz ya da üst makamlarla bu konuda yeterince mücadele edilmezdi.

Ancak özellikle Deniz Albay Bülent İnoğlu'nun 1995-2000 yılları arasında Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı yaptığı dönemle başlayan olumlu gelişmeler, Kardak Krizi sonrası SAT'ların öneminin daha da anlaşılmasıyla her yıl giderek arttı. Bu gelişmelerin ivmelendiği 2004-2006 yıllarında Kurtarma ve Sualtı Komutanı olan Deniz Kurmay Albay Alihsan Büyükakyüz'ün komutanlık dönemiyse artıları ve eksileriyle kayda değer bir dönem olarak hafızalarda yer etti.

Yaratıcı karakteri her durumda öne çıkan Albay Büyükakyüz'ün mesleki gelişimine engel olan tek özelliği belki de sadece dalgıç ihtisaslı olmasıydı. İki yıllık komutanlığı süresince birçok yeniliğe imza atmasının karşılığını ne yazık ki o günkü Deniz Kuvvetleri terfi sistemi içinde göremeyen Büyükakyüz de Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı görevinin ardından kısa bir süre sonra emekli olmayı seçti.

Albay Büyükakyüz'ün komutanlığı devralır almaz karşılaştığı en önemli olaylardan biri emrindeki komutanlıkların konuş yeri değişikliği oldu. 1999 Gölcük Depremi'nin ardından başlatılan konuş yeri değişikliklerine uygun olarak Umuryeri'ndeki Hücumbot Filosu Komutanlığı Gölcük'e taşındı. Boşalan binalara Beykoz Stadı'nın hemen yanındaki Kurtarma Grup Komutanlığı geçince, Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı da 1962 yılından bu yana kullandığı Çubuklu'daki binalarını terk ederek Beykoz'a taşındı. Son birkaç yıldır inşası süren binalara 2005 yılında taşınulmasının ardından bu kez sıra SAT komandolarıyla SAS ve dalgıç personeli arasında sualtıcılık yönünün ortak payda olarak öne çıkarılmasına geldi.

Çoğunu kendi bulduğu yeni sloganlar bir yandan yaratıcılığını öne çıkarıyorken uzun yıllardır farklı görevler icra eden ihtisaslar arasındaki yakınlaşmaya dair fazla bir ümit de vaat etmiyordu: "SAS-SAT-DALGIÇ. Daha hızlı-Daha ileriye-Daha derine", "SAT-SAS-DALGIÇ. Her zaman her yerde"¹, "Sualtı bizimle daha güvenli", "Sualtının elit savaşıları."

2005 yılının Temmuz ayında düzenlenen bir törenle Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'na bir de Alay Sancağı tevcih edilince komutanlığın itibarı da son gelişmelerle birlikte daha da artmış oldu. Neredeyse Deniz Kuvvetleri'nin öteki birimleriyle yeknesaklığın en üst seviyede sağlandığı bu dönemde SAT'lara vurulan en büyük darbeyse 1997 yılında sakıncaları görülerek kadroları söndürülen Sualtı Eğitim Grup Komutanlığı'nın başka bir isim altında tekrar diriltilmesi oldu. Aynı

1 "Her zaman her yerde" sloganı uzun yıllardır SAT komandoları tarafından kullanılmasına karşın bu proje kapsamında ödünç alınmış oldu.

dönemde Deniz Kuvvetleri'nin çeşitli filolarında kurulmaya başlanan eğitim birimleriyle yeknesaklık sağlayacağı düşünülen ve daha doğarken birçok sakıncası ortaya çıkan yeni komutanlığın ismi Sualtı Eğitim Merkezi Komutanlığı (SEMK) oldu.

SEMK'in kurulmasıyla beraber SAT komando, SAS ve dalgıç kursiyerlerinin Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın Beykoz'daki yeni kılla binasında bir arada başladığı eğitimler göze hoş görünse de, SAT komando kursiyerleri her gün eğitim alanlarına ulaşmak için gidiş-dönüş toplam 30 kilometrelik bir mesafeyi kat etmek zorunda kalıyorlardı. Sabah sporlarını da Beykoz çayırında yapan o dönemdeki kursiyerler için manidar bir isim de bulunmuştu: Çayır Komandoları.

SAT kursunun maliyetini oldukça artıran, motivasyonu da oldukça düşüren bu dönem sırasında SAT'ların gözlerden uzakta icra ettiği birçok özel uygulama da gözler önüne seriliyor, komutanlık binasından kafasını uzatan biri beton zeminde ve binalar arasında nasıl SAT komandosu yetiştirilmeye çalışıldığına dair oldukça fazla bilgi edinebiliyordu.

SEMK komutanlarının ihtisası konusunda başlayacak bir tartışma da olayın başka bir boyutuydu. O dönemdeki kıdem durumu nedeniyle ilk SEMK komutanı 1 Ağustos 2005 tarihinde SAT Grup Komutanlığı görevini devreden Deniz Yarbay Kemal Kesen olmuştu ama bir süre sonra SEMK komutanları SAS ve dalgıç ihtisaslı olmaya başlayacaklardı. Kısacası SAT komandoluğu gibi düşman topraklarında görev yapmayı hedefleyen taarruzi karakterde bir birliğin yetiştirmesinden sorumlu birimin başına SAT olmaya ilişkin hiçbir bilgisi daha da önemlisi ruhu olmayan komutanlar geliyordu.

Albay Büyükkakyüz'ün 2004-2006 yılları arasındaki renkli komutanlığı döneminde SAT komandoları katıldıkları bir görevle harekât yönünden de bir kez daha Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın yüzünü ağırttı.

12 Temmuz 2006 günü İsrail Silahlı Kuvvetleri'nin Lübnan'da başlattığı askeri harekât sonrası ülkede mahsur kalan Türk vatandaşlarını tahliye etmek üzere görevlendirilen görev kuvvetinde SAT komandoları da görev aldılar. Temmuz ayının sonlarında TCG İskenderun'la birlikte Lübnan'ın Beyrut Limanı'na ulaşan Deniz Binbaşı Ercan Kireçtepe komutasındaki SAT'ların desteğiyle sayıları 1000'e yaklaşan Türk vatandaşı emniyetli bir şekilde Mersin Limanı'na ulaştırıldı.

Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nı Deniz Kuvvetleri'nin öteki birimleriyle uyumlu hale getirmeye çalışarak birçok yeniliğe imza atan Albay Büyükkakyüz 2006 yılı Ağustos ayı genel atamalarıyla Deniz Harp Okulu'na Alay Komutanı olarak tayin edildi. Tansu Çiller'in

Başbakanlığı döneminde amiralliğe terfi en fazla yaklaşan dalgıç kurmay subay Deniz Kurmay Albay Mehmet Kalyon'dan sonra terfi yolunda şansı açılan Albay Büyükakyüz, SAT komando, SAS ve dalgıç ihtisaslı kurmay subaylar arasında bu göreve atanan tek subay olarak takip eden yıl boyunca yaratıcılığını göstermeye devam etti. Ancak Deniz Kuvvetleri'nin tamamen özel bir kulüp olarak gördüğü Amiraller Kulübü dalgıç bir üyeyi bünyesine almaya hazır değildi. Bir yıllık başarılı görevinin ardından pasif bir makama atanan Albay Büyükakyüz de mesajı aldı ve onurlu bir şekilde hiç beklemeden emekliliğini istedi.¹

SAT komandolarının bir kez daha zorla sualtıcı kalıbına sokulmaya çalışıldığı bu kısa dönemin ardından yaşananlarsa ancak bir romana konu olacak ilginçlikteydi. Tarihindeki başarılarıyla tüm Türk halkının göğsünü kabartan SAT komandolarına leke sürülmeye çalışılmasına çok az bir süre kalmıştı.

Fırtına öncesi sessizlik

Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı adına 2005 yılında meydana gelen önemli gelişmeleri uzaktan takip ederken Deniz Harp Okulu'ndaki tabur komutanlığı görevim sona erdi. Görevin sona ermesine aylar kala aldığımız yeni bir haber hem mesleki gelişim açısından hem de ailemizi derinden etkileyecek olması bakımından özel bir öneme sahipti. Bir kez daha ev taşıyacaktık. Ancak bu kez yeni evimiz biraz uzaktaydı. 2005 yılında yapılan planlamaya göre 2006 yılı Ağustos ayı itibarıyla iki yıllığına Berlin Deniz Ataşeliği görevine tayin olmuş-tum. Öte yandan bu göreve başlamama henüz bir yıl varken 2005 yılında albay rütbesine terfi edince kısa sürecek ara bir tayin telaşını daha yaşamak zorunda kaldık. Almanya'ya gidene kadar Deniz Harp Okulu'nda albay rütbesiyle icra edeceğim bir görev bulunamadığı için birkaç aylığına Deniz Harp Akademisi'ne öğretim elemanı olarak atandım.

Deniz Kuvvetleri'nin bu gibi durumlarda sıklıkla başvurduğu tayin politikasına uygun olarak görev yaptığım bir yılın ardından 2006 yılı Temmuz ayının son günlerinde Berlin'e doğru yola çıktık. 2006-2008 yılları arasında süren iki yıllık görevim ardından Türkiye'ye dönüşümle birlikte uzun bir aradan sonra tekrar Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı kadrolarına dönmeyi başardım.

1 Emekli Kurtarma ve Sualtı Komutanları arasında Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'ndeki SAT komandolarına manevi desteğini esirgemeyen tek komutan olan emekli Deniz Kurmay Albay Aliihsan Büyükakyüz'ün adı bu anlamda da her zaman hatırlanacaktır.

2008 yılı Mayıs ayında genel atamalarla tayinim Kurtarma Grup Komutanlığı'na çıktı. Türk Deniz Kuvvetleri'ndeki dalgıç ihtisaslı personelin neredeyse tamamının ve kurtarma gemilerinin görev yaptığı bu komutanlık da SAT komando ve SAS gibi bir özel ihtisas komutanlığıydı. Dalgıç ihtisaslı bir komutanın sevk ve idare etmesi gereken bir birlikte, birçoğuna yeni aşına olacağım görevlere ilişkin karar verici duruma gelmiştim. Bu uygulama aslında ilk de değildi. Daha önce de SAT komando ya da SAS ihtisaslı komutanların bu göreve getirildiği olmuştu.

Kurtarma ve Sualtı Komutanı olmaya hazırlık olarak düşünülen bu göreve başlamama kısa bir süre kala Türkiye'ye geldim. 13 Haziran 2008 günü Beykoz'da icra edilen SAT komando, SAS ve dalgıç kurs mezunlarının diploma ve bröve töreninde bir yıl önce erken emekliler kervarına katılan emekli Deniz Binbaşı Levent Bektaş da emeklilik şildini alacaktı. Yılarımızı bir arada geçirdiğimiz bir silah arkadaşına daha da ötesi kardeşim yerine koyduğum bir dostuma vefa borcumu ödemek üzere katıldığım bu törenden kısa bir süre sonra Türkiye'ye ailece dönerek Beykoz'daki yaşantımıza başladık.

Kurtarma Grup Komutanlığı ve Poyrazköy Komplosu

Kurtarma Grup Komutanlığı görevine Türkiye'ye döndükten kısa bir süre sonra başladım. Yeni atandığım komutanlığın yakında başlayacak denetlemelerine bir an önce hazırlanmak istiyordum. Deniz Kurmay Albay Alihsan Büyükakyüz'ün 2006 yılında bıraktığı Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı görevini o tarihten bu yana SAS özel ihtisaslı Deniz Kurmay Albay Mehmet Orhan Yücel yürütüyordu. Daha önce hiç ayrı komutanlık çatısı altında birlikte çalışmadığım Albay Yücel'in çalışma şekline ve kişiliğine ilişkin sadece kulaktan dolma bilgi sahibiydim. Kişilere değil makamlara olan saygım dolayısıyla uyumlu bir şekilde çalışacağımızı düşündüğüm Albay Yücel'in komutanlığı dönemine oldukça hızlı başladık.

Kısa süre içinde ardı ardına gelen denetleme yoğunluğu, son olarak dönemin Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Metin Ataç'ın denetlemesiyle bitti. Bu arada, haklarında oldukça az bilgi sahibi olduğum dalgıç personelle birlikte olabildiğince vakit geçirmeye çalışıyor, daha önce hiç yapmadığım ve kursunu da almadığım satıhtan ikmalli dalış sistemleriyle dalış yapmaya gayret ediyordum.

Bu tempo 2009 yılına yeni umutlarla girmemize neden olurken, sadece SAT komandolarının tarihine değil TSK ve Türkiye Cumhuriyeti tarihine de damga vuracak bir döneme 21 Nisan 2009 tarihi itibarıyla girildi. 16 Nisan 2009 günü İstanbul Emniyeti'ne

gönderilen bir elektronik postaya göre; emekli Deniz Binbaşı Levent Bektaş'la beraber, Deniz Yarbaylar Mustafa Turhan Ecevit, Ercan Kireçtepe, Deniz Binbaşılar Eren Günay ve Erme Onat, Ergenekon savcılarına suikast düzenlemek üzere hazırlık yapmışlar ve eylemleri için topladıkları silah ve patlayıcıları yıllarca görev yaptıkları SAT Grup Komutanlığı'na yarım kilometre mesafedeki vadiye gömmüşlerdi.

Bu ihbar üzerine, 21 Nisan 2009 ve takip eden günlerde, bir zamanlar Deniz Piyade Üstçavuş İsa Usta'nın şehit olduğu vadide yapılan aramalarda toprağın altından çeşitli çapta mermi ve bir kısmı boş olan LAW roketleri çıkarıldı. Bu süreci başından sonuna takip ederken kısa bir süre sonra benim hakkımda da gelen bir ihbar vasıtasıyla kurgu davalara dahil oldum. 2009 yılı Temmuz ayına geldiğimizde yaklaşık bir yıldır sürdürdüğüm Kurtarma Grup Komutanlığı görevini devrederken, Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı yerine, Uzunada Sualtı Komutanlığı isimli yeni kurulacak bir birliğe tayin edildim. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından adı bir davaya karışan neredeyse bütün SAT komandolarıyla birlikte kurduğumuz bu komutanlığın ömrü de uzun olmadı.¹

Beşinci Nesil SAT Komandoları ve Uzunada Sualtı Komutanlığı

3 Temmuz 2009 tarihinde Kurtarma Grup Komutanlığı görevini devrettikten sonra henüz belli olmayan yeni tayin yerimi için Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı emrinde beklemeye başlarken, 6 Temmuz 2009 sabahı Ankara'da Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karargâhında bulunmam gerektiğine dair bir telefon aldım. 6 Temmuz günü Ankara'da kısa süren birkaç görüşmenin ardından ortaya çıkan yeni duruma göre kısa bir süre içinde yalnız SAT komandolarının değil Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın da yapısının değişeceği anlaşıldı.

Genelkurmay Başkanlığı komuta kademesi SAT komandolarının Poyrazköy Komplosu'na karıştıklarına inanmış gözüküyordu. Bu nedenle son dönemde adı bir davaya karışan ve hakkında bir ihbar ya da şikâyet bulunan tüm personeli tek bir komuta çatısı altında toplayarak İstanbul'dan uzaklaştırmayı uygun bulmuşlardı. Aralarına olanlardan habersiz birkaç genç personelin de karıştırılacağı bu garip

1 21 Nisan 2009 tarihinde başlayan Poyrazköy komplosu ve devamında yaşananların tüm detaylarıyla birlikte 2013 yılı Nisan ayında Kaynak Yayınları'ndan çıkan *Kardak'ta Kahraman Hasdal'da Esir* isimli kitapta anlattığımdan bu kitapta konu hakkında kısa bilgi verilmiştir. Yaşananların ayrıntıları için bkz: Ali Türkşen, *Kardak'ta Kahraman Hasdal'da Esir*, Kaynak Yayınları, Nisan 2013.

topluluğun üyeleriyle kurulacak birliğin konuşlanacağı yer İzmir-Uzunada, komutanı da Deniz Kurmay Albay Ali Türkşen olacaktı.

Ancak teşkilatlanma sırasında SAT komandoları ve SAS persone-
li bir araya gelince komutanlığın ismi de bu karışıma uygun oldu:
Uzunada Sualtı Komutanlığı. Bir kez daha sualtıcılık ortak paydası-
yla zorla bir arada tutulmaya çalışılan iki farklı yapı aynı çatı altında
ancak farklı bir bölgede teşkilatlanmaya çalışılıyordu.

Bu esnada Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nda da bir kez daha
komuta devir teslimi yapıldı. Yaklaşık üç yıldır bu görevi sürdüren
ve kendi adı da "Amirallere Suikast" adıyla bilinen davaya karıştırı-
rılan Deniz Kurmay Albay Mehmet Orhan Yücel, Güney Deniz Saha
Komutanlığı Araştırma-Geliştirme (AR-GE) Başkanlığı'na üye olarak
tayin olurken yerine dalgıç özel ihtisaslı Deniz Albay Suat Cengiz
Arıkan geldi. SAT komandolarıyla, SAS ve dalgıç personelinin
Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı altında son kez bir arada olacağı dö-
nemde komutanlık yapacak Albay Arıkan'ın bu görevi de 2012 yılına
kadar üç yıl sürdü.

21 Nisan 2009'la birlikte SAT komando tarihinde yeni bir döneme
daha girilmiş oldu ve 3 Nisan 2009 günü 34. Dönem SAT Komando
Kursu'nu bitiren mezunlarla birlikte Beşinci Nesil SAT Komandoları
da tarihte yerlerini almaya başladılar. Bu dönemin beşinci nesle başlan-
gıç olmasının çok önemli nedenleri vardı. Öncelikle subay mezunların
önemli bir kısmı Deniz Binbaşı Eren Günay'ın Deniz Harp Okulu'nda
bölük komutanı olduğu yıllardan öğrencileriydi. Kursları sırasında
SAT Komando Kurs Komutanı Deniz Yarbay Mustafa Turhan Ecevit,
bir önceki kurs komutanıysa emekli Deniz Binbaşı Levent Bektaş'tı.

Deniz Yarbay Ercan Kireçtepe SAT komandolarının eğitimlerin-
den sorumlu birim olan EDS görev biriminin komutanıydı. Yine
Deniz Binbaşı Eren Günay başta olmak üzere Deniz Binbaşı Erme
Onat yeni görevlerine başlayacakları görev birimlerinde komutan-
dılar. Kısaca kendilerine ideal olarak belirledikleri, örnek aldıkları,
kendilerini yetiştiren subayların önemli bir bölümü bugün terörist
damgasıyla damgalanmaya çalışılıyor, kısa bir süre önce eğitim yap-
tıkları arazide İstanbul Emniyeti Terörle Mücadele (TEM) Şube yetki-
lileri topraktan mühimmat çıkartıyorlardı.

Henüz başladıkları mesleklerinde akla hayale gelmeyecek bir
ihanet senaryosuyla karşılaşan yeni mezunlar, mesaiye geldikleri
her gün karşılarında özel yetkili savcılar, birliklerinde ve civarında
arama yapan emniyet yetkililerini görüyorlardı. Bir de üstüne üstlük
yeni kurulan bir komutanlıkla SAT komandolarının önemli bir bölü-
mü başka bir şehirde yeni bir yaşama başlamışlardı.

SAT komandoları bir kez daha Uzunada'da

3 Ağustos 2009 tarihinde resmi olarak kuruluşu ilan edilen Uzunada Sualtı Komutanlığı'nın konuşlandığı Uzunada, SAT komandoları için yabancı bir yer değildi. Kıbrıs Barış Harekâtı dönemi başta olmak üzere yıllardır eğitim maksadıyla adada geçici konuşlanıldığı oluyordu. Hatta zaman zaman SAT komando kurs eğitimlerinin bazı safhaları da Uzunada ve civarında icra edilirdi. SAT eğitimleri için oldukça uygun arazi yapısına sahip adanın en büyük dezavantajı ulaşımında yaşanan güçlüklerdi.

Yılın önemli bir bölümünde özellikle öğleden sonra esen sert rüzgâr adaya ulaşımında güçlükler yaşanmasına neden oluyordu. SAT komandolarına bugüne kadar acil ihtiyaç duyulan bütün görevlerde birliğin konuş yeri hep öne çıkmıştı. Bu nedenle her zaman kara ulaşımının kesintisiz sağlandığı bir bölgede görev yapmaları neredeyse şart olan böylesi bir birlik için seçilen yer hiç uygun olmasa da o günün şartları itibarıyla itiraz edecek durumumuz da yoktu.

Uzunada Sualtı Komutanlığı'nın personel yapısı ve en önemlisi o dönemde yaşanan olumsuzlukların personelin morali üzerindeki etkisini göz ardı ederek bir an önce birliğin kuruluşuyla ilgili çalışmalara başlamak gerekiyordu. Bu nedenle zorla bir arada tutulmaya çalışılan SAT komandoları ve SAS personeli için de duruma uygun bir slogan bulmam gerektiğini düşündüm. Birliğin amblemine SAT komando ve SAS sembolleriyle Uzunada haritasını ve yiğitliği sembolize eden İzmir'in Efe'sini yerleştirdikten sonra altına da yeni sloganımızı yazdım: UZUNADA SUALTI KOMUTANLIĞI-EL ELE SUALTINDAN ZAFERE.

Uzunada'da yeni komutanlık kurulma telaşı sürerken bu arada son SAT Grup Komutanı unvanını taşıyacak Deniz Yarbay Serhan Karatay da 27 Temmuz 2009 tarihinde bu makamda göreve başladı. Kendisinden önce komutan olmayı bekleyen subayların bir anda kendilerini cezaevi parmaklıkları ardında bulmasıyla komutan olan Serhan, özellikle SAİV temini döneminde elde ettiği tecrübesi ve şahsi yetenekleriyle bu görevin üstesinden gelebilecek kabiliyette olduğunu çok kısa sürede ispatladı.

Bu arada Uzunada'da yerleşim faaliyetlerinin olanca hızıyla devam ettiği dönemde dahi başta dalış eğitimleri olmak üzere eğitimlerimizi aksatmadan yürütürken, bu hummalı dönem 2010 yılı Ocak ayı itibarıyla bir kez daha kesintiye uğradı. 2009 yılı Ağustos ayında YAŞ kararlarıyla kadrosuzluktan emekliye ayrılan Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Metin Ataç'ın yerine Oramiral Eşref Uğur Yiğit getirilmişti. Göreve geldiğinin hemen ertesinde Uzunada'yı ziyaret

edecek kadar SAT komandolarına önem veren komutanımızın verdiği bir karar SAT tarihinde her zaman hatırlanacaktı.

21 Ocak 2010 tarihinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı karar-gâhında yapılan Amiraller Toplantısı'nın gündem maddelerinden biri de SAT komandolarının komuta yapısıydı. Bu konuda uzun süredir devam eden çalışmaların Deniz Kuvvetleri komuta kademesine sunulduğu bu toplantının ardından verilen kararla benim gibi birçok SAT komandosunun teğmenlik hayali gerçekleşerek, 50 yıla yakın süren bir hata giderildi.

Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı yapısından ayrılan SAT komandoları, SAT Komutanlığı adı altında doğrudan Deniz Kuvvetleri Harekât Başkanlığı'na bağlandılar. Kısa süre sonra başlayan Balyoz Darbe Planı iftirasıyla arka arkaya iki harekât başkanı da cezaevine girecek olsa bile bu yapı SAT'ların gerçek bir görevde en etkin şekilde kullanılabilmelerine ve tüm malzeme taleplerinin araya başka kademeler girmeden kısa sürede teminine yönelik çok uygun bir yapılanmaydı.

Bu toplantının hemen ardından Poyrazköy Komplosu dışında Balyoz Darbe Planı iftirasıyla kısa süreyle Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nde 26 Şubat-14 Mart 2009 tarihleri arasında kaldıktan sonra 26 Mart 2010 tarihinde yapılan yeni komutanlık kuruluş törenine Keçilik'te katılabildim. 20. Dönem SAT Komando Kursu mezunu iki subay arasında yapılan bu törenle SAT Grup Komutanlığı'nın son komutanı Deniz Yarbay Serhan Karatay sekiz aylık görevinin ardından, aynı dönem mezunu Deniz Yarbay Cihangir Yılmaz'a ilk komutan unvanıyla SAT Komutanlığı'nı devretti.

SAT Komando Kurs Komutanlığı ve EDS Görev Birim Komutanlığı'nın da SEMK yapısından çıkarılarak SAT Komutanlığı'na bağlandığı bu oluşumla Uzunada Sualtı Komutanlığı da tasfiye edilerek Güney SAT Grup Komutanlığı kurulmuş oldu. Biri Keçilik-İstanbul'da Kuzey SAT Grup Komutanlığı, diğeri Uzunada-İzmir'de Güney SAT Grup Komutanlığı teşkilatlanmasıyla kurulan yeni birliği, belki de SAT komando tarihinde yer edecek önemli görevlerden biri bekliyordu.

Deniz haydutluğu ve iftirayla mücadele

SAT komandoları üzerinden TSK'yı hedef alan itibarsızlaştırma harekâtı 21 Nisan 2009 tarihinde Poyrazköy Komplosu'yla başlar-ken Deniz Kuvvetleri'nin katıldığı uluslararası görevler de hız kesmeden devam ediyordu. 2008 yılında Hint Okyanusu'nda başlayan Somali kaynaklı deniz haydutluğu faaliyetleri bölgede ticari gemi

dolaştıran ülkelerin de olaylara ilgisinin artmasına neden oldu. 2008 yılından bu yana Aden Körfezi ve Somali açıkları başta olmak üzere Hint Okyanusu'nda varlık gösteren Türk Deniz Kuvvetleri unsurlarının deniz haydutluğuyla mücadelede kullandığı en önemli unsurlar da yine SAT komandoları oldu.¹

2009 yılıyla birlikte bölgedeki deniz haydutluğu faaliyetlerinin önceki yıllara oranla artış göstermesi üzerine ilk grup SAT komandoları TCG Giresun gemisiyle 13 Şubat 2009 tarihinden itibaren Hint Okyanusu'nda göreve başladılar. Bugün halen Birleşik Görev Kuvveti CTF-51 emrindeki Türk Deniz Kuvvetleri fırkateynlerinde üçer aylık sürelerle görevlendirilen SAT komandoları 100'ün üzerinde olaya müdahale ederek bölgedeki deniz haydutluğu faaliyetlerinin engellenmesine destek olmaya devam ediyorlar. Skiff adı verilen haydut tekneleriyle kıyıdan millerce açılan deniz haydutlarıyla etkin olarak mücadele eden SAT'ların bu yeni uğraşı emekliliklerinde de devam ederken bugün genç emekli birçok SAT komandosu özel güvenlik firmaları aracılığıyla uluslararası arenada da kendilerine yaşam alanı bulabiliyorlar.

2009 yılıyla birlikte başlayan deniz haydutluğu ve iftirayla mücadele çalışmaları sonrasında bugün her iki mücadele de ara vermesizin devam etmektedir. 2014 yılı Nisan ayı itibarıyla çeşitli iftira ve komplolarla adı bir davaya dahil edilen SAT komandoları ve nihai durumları şu şekildedir:

Emekli Deniz Binbaşı Levent Bektaş, Deniz Yarbay Ercan Kireçtepe, Deniz Binbaşılar Eren Günay ve Erme Onat, "Poyrazköy" adıyla bilinen davada yargılanmaya devam ederken, Bektaş Silivri Ceza İnfaz Kurumu, öteki personel Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'ndeki tutukluluklarının beşinci yılının tamamlanmasına az bir süre kala 27 Ocak 2014 tarihinde tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmışlardır.

Deniz Kurmay Albay Ali Türkşen Balyoz iftirası nedeniyle 16 yıl hapis cezası almış olarak Hasdal'da dördüncü yılına girerken, Poyrazköy Davası'nda tutuksuz yargılanmaya devam etmektedir.

Poyrazköy Davası'run diğer sanıklarından emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Ergin Geldikaya Silivri'deki iki buçuk yıllık tutukluluğun ardından serbest bırakılmış, yine Deniz Yarbay Mustafa Turhan Ecevit de Hasdal'da yedi buçuk ay tutuklu kaldıktan sonra tutuksuz yargılanmak üzere salıverilmiştir. Deniz Astsubaylar Halil Cura, Ferudun Arslan, Sadettin Doğan, Deniz Erki ve İsmail Bak ise

1 Gürdeniz, age, s. 364-373.

hiç tutuklanmamış olmalarına karşın aynı davada terör örgütü üyeliğinden yargılanmaktadırlar.

Çoğunun hakkında ikişer kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası istenen SAT komandoları dışında isimleri davalara karıştırılmak istenen başkaları da olmuş ancak haklarında herhangi bir adli işlem yapılmamıştır. Bu kitabın son satırlarını yazan yazarın 11 Şubat 2011 tarihinden bu yana süren tutukluluğu sırasında meydana gelen iki olay, bünyesinde Deniz Komando unvanlı personel istihdam eden Silahlı Kuvvetler için örnek teşkil edecek detaylar içermektedir.

Usame Bin Ladin ve Kartepe Baskını

Balyoz Darbe Planı yargılaması (!) kapsamında 11 Şubat 2011 tarihinde tutuklanarak Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'ne girdikten sonra hepsi aynı koğuştaki kalan SAT komandosu silah arkadaşlarımız Ercan Kireçtepe, Eren Günay ve Erme Onat'ın arasına karıştım. Halen dördüncü yılına giren ve kısa bir süre sonra benim için Silivri Ceza ve İnfaz Kurumu'nda devam edecek beraberliğimiz sırasında SAT olmanın getirdiği disiplin ve anlayıştan ödün vermeden sürdürdüğümüz yaşantımız, uğradığımız haksızlıkla mücadelede en büyük dayanağımız oldu.

Spor başta olmak üzere kişisel gelişimimizden taviz vermediğimiz Hasdal günleri, salı ve perşembeleri istisnai görüş saatlerinde ziyaretimize gelen emekli ve görevdeki onlarca SAT komandosu silah arkadaşımızın ziyaretiyle daha da yaşanır hale geldi. Moralemizi tek bir gün dahi bozmadan, uğradığımız iftiradan kurtulacağımıza olan inancımızı korumayı da elbette bu dayanışma ruhuyla başardık. Öte yandan başarılarıyla her zaman iftihar ettiğimiz SAT komandosu silah arkadaşlarımız başta olmak üzere dünyadaki muadil personelin icra ettiği görevler de burada bile dikkatimizi çekmeye devam etti.

Bu görevlerden ilki 2011 yılının hemen başında 1 Mayıs 2011 gecesi ABD Deniz Komandoları SEAL'lar tarafından gerçekleştirilen, El Kaide lideri Usame bin Ladin'in öldürüldüğü (Operation Neptune Spear) Neptün Mızrağı Harekâtı'dır.¹ Göreve katılan SEAL komandolarından biri tarafından Mark Owen müstear ismiyle yazılan *No Easy Day* kitabında görevin detayları açık olarak anlatılmaktadır. Bu görevin Türk Deniz Kuvvetleri'ni ilgilendiren yönleriyse olayın бүtününde yatmaktadır.

1 Mark Owen, Kevin Mauer'le birlikte, *No Easy Day, The Only First-Hand Account Of The Navy SEAL Mission That Killed Osama Bin Laden*, Penguin Books, 2012. ABD anti-terör timi Development Group (DEVGRU)'dan 22 SEAL Komandosu, bir EOD teknisyeni, bir CIA tercümanı ve bir savaş saldırı köpeği (combat assault dog) kullanılan bu görevdeki iki helikopterden biri düşmesine karşın tek bir personelin dahi burnu kanamadan görev tamamlanmıştır.

Öncelikle kendilerine bu önemli görev verilen SEAL komandoları ABD Deniz Kuvvetleri personeli olmalarına karşın ABD Özel Kuvvetler Komutanlığı'na bağlı görev yapmaktadırlar. Görev esnasında ABD Özel Kuvvetler Komutanı Oramiral Eric Olson'dur ve ABD ordusundaki 30'a yakın amiral rütbesindeki SEAL'dan en kıdemli olanıdır.

Olson anti-terör timi DEVGRU'nun¹ da bir önceki komutanıdır. Özel Kuvvetler Komutanlığı emrinde görev yapan Müsterek Özel Harekât Komutanı (JSOC-Joint Special Operation Command) Koramiral Bill McRaven da aynı Oramiral Olson gibi DEVGRU'da uzun yıllar görev yapmış bir SEAL komandosudur. Görevin icra edildiği yere denizden binlerce kilometre uzakta Afganistan sınırına yakın Pakistan'ın Abutabad şehrindeki bir evdir.

ABD'nin 11 Eylül saldırısının etkisini üzerlerinden atmak üzere görevlendirdikleri Deniz Kuvvetleri personelinin seçiminde Oramiral Olson'un ÖKK komutanı olması etken olduysa da göreve hangi Özel Kuvvet Birliği'nin gideceği konusunda muhakkak uzun tartışmalar olmuştur. ABD'nin bu önemli ulusal görev için güvendiği beyaz üniformalı askerler bu görevden yüzlerinin akıyla çıkarken, tam altı ay sonra Kasım ayında Türkiye'de meydana gelen bir olay da Türk Deniz Kuvvetleri'nin gururu SAT komandolarının öne çıkmasına neden oldu.

11 Kasım 2011 günü İzmit-Karamürsel seferini yapan Kartepe adlı deniz otobüsü, içindeki beşi kadın 18 yolcu ve ikisi stajyer altı mürettebatla İzmit iskelesinden ayrıldıktan kısa bir süre sonra PKK'nın Kocaeli gençlik yapılanması sorumlusu olduğu belirtilen Mensur Güzel tarafından saat 17.45'te kaçırıldı.² Üzerinde bomba olduğunu belirten Güzel'in aynı gün saat 21.30 sıralarında İmralı'ya gitmek istemesi üzerine rotasını değiştiren Kartepe saat 23.15 sıralarında Selimpaşa önlerinde yakıtının bitmesiyle kıydan 400 metre açığa demirledi.

Saatler gece yarısını geçtikten sonra 12 Kasım 2011 günü saat 03.30'dan itibaren bir buçuk saat süreyle İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Mutlu Ekizoğlu tarafından ikna edilmeye çalışılan Güzel'in eylemini sonlandırmayacağını belirtmesi üzerine devreye giren SAT komandoları saat 05.35'de Güzel'i vurarak etkisiz hale getirdiler.

Kartepe deniz otobüsündeki masum vatandaşlarımızın kurtarılması için görev verilen ve kısa sürede bu göreve hazır hale gelerek

1 ABD Deniz Kuvvetleri'nin SEAL-6 timi adıyla kurduğu anti-terör timinin ismi ilerleyen yıllarda "Development Group" (DEVGRU) olarak değiştirildi.

2 10 Dakika 6 Kurşun, 13 Kasım 2011, s. 24, Hürriyet.

icra eden SAT komandolarının bu başarısı elbette o günün değil 50 yıla yaklaşan bir tarihin ve elbette yıllar süren bir mücadelenin eseridir. 1993 yılında gerçekleştirdiğimiz Lucky-S görevinden neredeyse 20 yıl sonra gerçekleştirilen bu görevde teknik ve teçhizatın ötesinde eğitim olarak da çok ileri seviyede olan yeni nesil SAT komandoları Türkiye adına üzerlerine düşen görevi layıkıyla yerine getirirlerken olayın gerçekleştiği yer ve olayın başkahramanları da ayrı bir tezat içermektedir.

Birçoğunun yetişmesinde emeği geçen SAT komandolarının kurs komutanlığı görevini yapan emekli Deniz Binbaşı Levent Bektaş Silivri’de terörist damgasıyla uğradığı iftiraya sabırla katlanmaya çalışırken, öğrencileri Silivri açıklarında gerçek bir teröristi etkisiz hale getirdiler. İşin daha da ilginç kısa bir süre önce evlerimize kadar giren İstanbul Emniyeti Terörle Mücadele ve Bomba İmha Şubesi’nin mahkeme salonlarında tanık olarak dinlediğimiz elemanları, SAT komandolarıyla işbirliği içinde çalışmak, onlar görevlerini yerine getirirken sıranın kendilerine gelmesini beklemek zorunda kaldılar. Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi B2 koğuşundaki SAT komandoları olarak bizlerse genç meslektaşlarımızın başarılarıyla övünürken tutukluluğumuzun daha ne kadar süreceğini bilmeden yaşamaya devam ettik.

50 yıl sona ererken

1962 yılında ABD’nin teklifiyle yetiştirilmeye başlanan SAT komandolarının Türk Silahlı Kuvvetleri içindeki varlıkları 2013 yılı itibarıyla 50. yılına ulaştı. Türkiye ve ABD’de iştirak edilen onlarca kurstan mezun yüzlerce SAT komandosu bugüne kadar kendilerine verilen her görevden yüzlerinin akıyla çıkınasını bildiler. Bu nedenle yetiştirmeleri ve görevleri gereği her zaman adrenalini yüksek bir yaşam süren SAT’ların arasında fiilen geçirdiğim 10 yıllık süre belki de hayatının en anlamlı ve hatırlanacak dönemi olacak.

Amerikan düşünce tarzı, ruhu ve mücadele azminin bir örneği olarak nitelenebilecek SAT komando kursu, birinci dönemden bugüne mezunların önemli bölümünde gözlenen ve yüce Türk ulusunun bir ferdi olmanın gururu, yaratıcılığı, zor şartlara dayanma azim ve kararlılığı gibi niteliklerle de birleşince mezunları bambaşka bir kalıba sokmuştur. SAT ismini sadece fiziki yeteneklere bağlayan bazı sığ görüşlerin aksine SAT komandosu olmak demek aslında bir yönüyle yeni bir karakter ancak kesinlikle bir yaşam tarzı seçmek demektir.

1962 yılından günümüze 50 yıllık süreçte her gün daha da ileri giderek gerek eğitim gerek malzeme yönünden dünyadaki birçok muadillerinden daha iyi durumda olan SAT komandoları, son dönemde

aldıkları görevlerle amfibi harekâta yönelik teşkilatlarına amaçlarının çok ötesine geçmişlerdir. 50 yıllık süreçte zaman zaman istek ve ihtiyaçlarını temin yolunda önemli güçlüklerle karşılaşan komandolar, başları her sıkıştıklarında yeni bir görevle kendilerini ispatlayarak vazgeçilmezliklerini bir kez daha ortaya koymuşlardır.

Her günü ayrı bir macerayla geçen 50 yıllık bu süreçte SAT olmanın getirdiği azim, irade ve adanmışlık duygusu ne yazık ki Türk Deniz Kuvvetleri komuta kademesi tarafından her zaman tam olarak anlaşılamamıştır. Askeri eğitimi yetersiz 20 yaşındaki gencecik vatan evlatları terör uğrunda şehit olmasınlar diye 1990'lı yıllarda Güneydoğu'da görev yapmak için verdiğimiz dilekçeleri geri çevirenler, vatan, millet ve bayrak sevgimizi anlayamadıkları gibi, ülkenizin menfaatleri uğrunda yeni görevler alabilmek için neden bu kadar ısrarcı olduğumuzu da kavrayamamışlardır. 50 yıllık bir dönemde onlarca özellikleri içinden sadece "sualtıcilık" ortak paydası esas alınarak büyümelerine neredeyse izin verilmeyen, ama her sıkışık durumda hemen akıllara gelen SAT'lar belki de bu yüzden TSK'ya karşı başlatılan yıpratma ve itibarsızlaştırma harekâtında da başrole uygun bulunmuşlardır.

SAT komandosu olma ayrıcalığının Türk Deniz Kuvvetleri mensubu subay ve astsubaylar arasından en cesur, kararlı, azimli, korkularıyla baş edebilen, oldukça yetenekli ve şanslı bir azınlığa kismet olması tesadüf değildir. 50 yıldır standartlarından taviz vermeksizin kurs açan, kurs mezun sayısı başlangıç mevcuduna göre %50 olduğunda büyük başarı sayılan, zaman zaman mezuniyet oranları %10'lara bile düşen SAT komandoları bu vazgeçilmez değerlerini gelecekte de aynı şekilde sürdüreceklidir.

Bu yüzden bazı dönemlerde SAT komando sayısı yetersiz bulunarak personel sayısını artırmaya yönelik, "fiziki ve psikolojik standartlardan taviz verme" ya da "öteki sualtı ihtisaslarından kısa süreli kurslarla personel devşirme" gibi projeler, SAT Komando Kursu'nun başından sonuna bir dönüşüm olduğunu, kendini silah arkadaşlarına ispatlayamayan hiç kimsenin bu topluluk içinde kabul görmeyeceğini anlayamayan bir zihniyetin ürünü olarak kalacaktır. Ne yazık ki hayatında kendini bir kez olsun gerçekten cesur hissetmemiş karar vericilerin kararlarıyla gelişimi engellenen, çoğunlukla da kıskarılan, zaman zaman da vitrin olarak kullanılan SAT'ların tarihi benzer talihsizliklerle doludur.

1962 yılında başlayan ilk kurstan daha iyi şartlarda yetişen günümüzün yeni nesil komandoları hem TSK mensupları hem Türkiye için gurur kaynağı olmaya devam edecektir. SAT komandosu olmaya

karar verdiği gün dahi birçok ayrıcalığından vazgeçen genç adaylar için maddi değil ama manevi değerlerin getirisi her türlü ödülünden daha kıymetlidir. Özel Kuvvet konsepti içinde yer aldığından dünyadaki muadil birimlerin birlikte eğitim yapma konusunda ketum davrandığı SAT komandoları, TSK içinde bazı engellere alışmak zorundadır. Deniz Harp Okulu'nu üst sıralarda bitiren subayların SAT olmayı seçmesi durumunda yurtdışında yüksek lisans yapma gibi önemli bir ayrıcalığı gönüllü olarak reddetmesi bu duruma örnek teşkil eden uygulamalardan sadece biridir.

Yine de günümüz SAT'ları, yurtdışı yüksek lisans hakkını elinin tersiyle iterek SAT olmayı seçen öğrenim başarısı yüksek subayları da, yabancı dil ve akademik seviyesi her geçen gün artarak kendisine uluslararası karargâhlarda kolaylıkla yer bulabilen astsubayları da bünyesinde barındıran bir topluluk haline gelmiştir. Lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesi eğitimlerinin yanı sıra sicil yönünden erken terfide Deniz Kuvvetleri genel ortalamasının önünde olan SAT komandoları tüm bu özellikleriyle de dikkat çekmektedirler.

SAT olmanın ne anlama geldiğini anlayamayacak birçokları için bunca fedakârlığın sebebi her zaman bir soru işareti olarak kalacaktır. İnsanı fizik ve ruh olarak sınırlarının çok ötesine zorlayan ağır şartlara dayanmanın, bunun yanı sıra çok basit gibi görünen bir görevde dahi her an hayatını kaybetmeye hazır yaşayabilecek savaşçı bir ruha sahip olmanın kazancı, onurlu bir geçmişe sahip büyük bir aileye katılmanın gururundan başka bir şey değildir. Belki de hayata gözlerini kaparken yanında olacak son kişiye, yani kardeşlik bağıyla bağlı olduğu bir diğer SAT komandosuna ölümüne güvenebilmek ve aynı duyguyu karşısındakine yaşatabilmek bir SAT komandosunun tek motivasyonudur. İşte tam da bu ayrıcalık gerçek bir savaşçının alabileceği ödüllerin en büyüğüdür.

Bir SAT komandosu sporu görevlerinin icrasına yönelik bir araç olarak görse de kazandığı yetenekler nedeniyle adeta mücadele azmini her şartta ortaya koymaya kendini mecbur hissetmektedir. Bu nedenle deniz pentatlonu dalında dünya rekortmenlerini, Iron Man yarışmalarına hazırlanan triatletleri, Gobi Çölü'nü durmaksızın koşacak ultra maratoncuları, atış şampiyonlarını, emekli olduğunda dahi dünya rekorlarını kırmaktan vazgeçmeyen savaşçıları, taekwondo, karatedo, judo, aikido ve Muay Thai başta olmak üzere Uzakdoğu sporlarında daha da ustalaşan üyelerini bünyesinde barındıran SAT'lar için bu ayrıcalıklar mesleklerinin kazandırdığı yeteneklerin eseridir.

SAT komando kursunun kazandırdığı yüksek özgüven duygusu ve becerileriyle, karşılaştığı her türlü güçlkle başa çıkabilen bir SAT

komandosu için ulaşılamayacak bir hedef olmamalıdır. Bu nedenle şahsi gelişiminden asla taviz vermeyen bu topluluğun arasından, emekli olduğunda üniversitelerde akademik kariyer yapacak kadar ideallerine ulaşmış profesörlerin, pilotların, güvenlik uzmanlarının, korsan avcılarının, uluslararası camiada dahi kabul gören dalış ve paraşüt eğitmenlerinin çıkmış olması da elbette tesadüf değildir.

SAT komandolarının 50 yıllık başarı dolu tarihi ve sahip oldukları yetenekler önümüzdeki dönemde de her ihtiyaç duyulduğunda ilk akla gelen askerler olmaları ve elbette geçmişte olduğu gibi gelecekte de görevlerini başarıyla icra etmeleri sonucunu doğuracaktır. Bu unvanın hak ettiği değere uygun olarak kullanılması, teşkilatlanması, donatılması ve yeteneklerinin her gün daha da artırılması Türk Deniz Kuvvetleri için de Türkiye için de yapılabilecek en iyi seçim olacaktır.

Hasdal'da veda

1965 yılında baba ocağında başlayan Türkiye Cumhuriyeti Bahriyesi'yle tanışıklığım 1982 yılında resmiyet kazandıktan ve her bir gününü gururla, dolu dolu yaşadktan sonra 2014 yılı itibarıyla Hasdal Askeri Ceza ve Tutukevi'nde demir parmaklıkların ardında son bulmaya çok az bir zaman kaldı. Kendimle mücadele yolunda bir rehber olarak aldığım SAT komandosu olma idealimin ardından, bu unvana sahip olduğum ve 10 yıl boyunca da aktif olarak taşıdığım sürede her bir günüm neşeyle geçmese de macera dolu olduğu kesindi.

Adanmışlık, gayret, sabır, fiziki ve ruhi acılara dayanma, korkularıyla baş edebilme yetisinin, gerçek silah arkadaşlığı, dostluk ve kardeşliğin ne olduğunun kalın çizgilerle altının çizildiği tüm bu yıllar süresince çok önemli bir gerçeği de öğrenme fırsatı buldum. SAT komandosu olmaya karar vermek ve bu yolda sonuna kadar başarılı olabilmek insanın karakteri ve hayata bakışında da önemli değişimleri beraberinde getiriyordu.

Bu anlamda SAT komandosu olabilmeyi başarmak ve özellikle de 1990'lı yıllarda Türkiye gündemine düşen iki önemli olayda görev alarak acısıyla tatlısıyla o dönemi yaşamış olmak aileme ve evlatlarıma bırakacağım en büyük mirastır. Her bir gününü macera olarak yaşadığım, tek bir gününden dahi pişmanlık duymadığım meslek yaşamının hapiste son bulması ve üniformamın adeta üzerimden çalınması beni zerre kadar üzmüyor. Eğer üzülmemi gerektiren bir durum olsaydı mutlaka kendimi suçlu hisseder ve yaşadıklarımın pişmanlık duyardım.

Aynı durumda olduğumuz ve 1990'ların önemli bir bölümünü birlikte yaşadığım silah arkadaşlarımın da benimle aynı düşüncelere sahip olduklarını biliyorum. Üzülmeyi gerektirecek bir durum varsa o da Türkiye'nin son yıllarda içine düşürüldüğü durum ve TSK'ya kurulan komplolara eli kolu bağlı seyirci kalınmasıdır.

Türkiye'nin değişiminde bir ara taşı olan TSK'nın kontrol altına alınması ihtiyacı için hedef seçilen SAT komandolarının, bu iftira oyununda da üzerlerine düşeni fazlasıyla yerine getirdiğini düşünüyorum. SAT olmanın getirdiği mücadele azmiyle mahkeme salonlarında lime lime ettiğimiz iftiraları ve sahte delilleri günümüzün hukuk adamları (!) görmek istemiyorsa bu durum karşısında bizim yapacağımız başka bir şey olamaz elbette.

Yaşadıklarımın en ufak bir pişmanlık duymadığım ve mesleki sonuma üzülmeyeceğim bir yanda dursun, elbette bu döneme damgasını vuracak üzüntülerimin olduğu da yadsınamaz bir başka gerçektir. TSK'yı içindeki vatan hainleri vasıtasıyla pusuya düşüren bir çetenin bazı unsurlarının SAT komandoları arasından da çıkmış olması üzüntümün ana kaynağıdır. Yıllarımızı bir arada geçirdiğimiz ve kardeşlik bağıyla birbirimize bağlandığımızı düşündüğüm bazı SAT'ların da TSK'ya kurulan komploda aktif rol oynadıklarını bilmek beni derinden yaralamaktadır.

Kendilerini hayalet sanan ancak zamana yenik düşerek bir gün mutlaka ortaya çıkacak bu insanlar için üzmekten başka elimden bir şey gelmiyor. Silah arkadaşına komplo kuracak kadar hainleşen bu şahısların hedefinde Türkiye'yi başka bir ülke haline dönüştürmek olunca, onların SAT olmaktan öte, Türk olmayı da, insan olmayı da tam olarak idrak edemediklerini anlıyorum.

Yine de bütün bu iftiralar ve kurgu senaryolar bir an olsun Türklüğümün, subaylığımın ve en önemlisi kendimi ölene kadar ait hissedeceğimi bildiğim gerçek SAT komando topluluğundan gurur duymamı engellemedi, engellemeyecek de. Ne kadar ilginçtir ki birlikte görev yapamadığımız ancak daha önce birçoğunun hayat hikâyesini bildiğim, birçoğunun kahramanlıklarını da bu kitabın yazımı aşamasında öğrendiğim ilk dönemlerdeki SAT komandolarıyla da benzer duygu ve düşüncelere sahip olduğumuzu bilmek bu değerlere daha fazla sahip çıkmamı ve onlara daha da fazla saygı duymamı sağladı.

Barış zamanı uzak durulan, savaş zamanı ilk akla gelen askerlerden olan SAT komandoları arasında geçirdiğim yılların bana kazandırdıkları için kendimi her zaman şanslı hissettim. Bu nedenle dünyanın neresinde olursa olsun SAT olmanın onurunu yaşadım ve

çevremdeki insanlara da yaşattım. 1962'den bu yana olduğu gibi bugünden yıllar sonra yetişecek genç komandoların da aynı ruh ve bilince sahip olacaklarını biliyorum. Bu bilinç yaşadıklarımın sadece gurur duymamı ve geleceğe güvenle bakmamı sağlamaktadır.

Kısa bir süre sonra resmen sona erecek meslek yaşantımda özle-yeceğim yüzlerce hatırayı geride bırakıyorum. Biliyorum ki bir kez daha yaşayamayacağım ve sadece SAT komandolarına nasip olan bazı ayrıcalıklar demir parmaklıklar ardında da olsa her zaman tebessüm etmeme neden olacak. Tüm bu ayrıcalığı birlikte yaşama bahtiyarlığına erdiğim şehit, vefat ya da hayatta olan bütün kardeşlerimle bir gün yeniden bir araya geleceğimizi biliyorum. O güne kadar tek tesellimse masumiyetim ve gerçeğin bir gün mutlaka ortaya çıkacağına olan inancımdır. Bunun ötesinde tüm yaşananlar insanın bazen talihe yenik düşmesinden başka bir şey değildir.

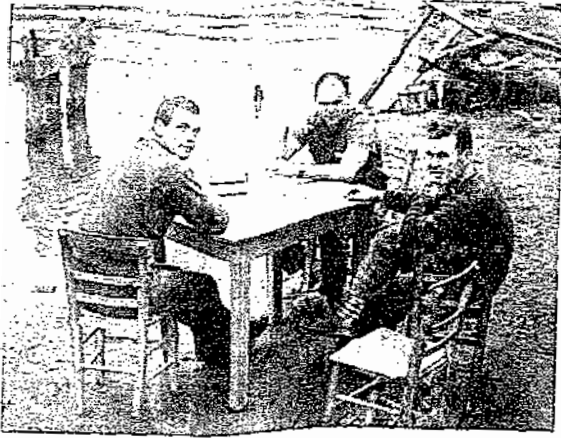
Emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Sadettin Doğan

Bu eserin yayımlanma aşamasında hayatını kaybeden son SAT komandosu, 27 Mayıs 2014 tarihinde vefateden Emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Sadettin Doğan oldu. 19. Dönem SAT Komando Kursu mezunlarından Sadettin'le ilk görevimiz 30 Ocak 1996 gecesi katıldığımız Kardak Harekâtı'ydı. Bu görevden sonra çeşitli tatbikat ve eğitimlerde beraber olduğumuz Sadettin'le kaderimiz bir kez daha 2009 yılı 21 Nisan günü başlayan Poyrazköy Komplosu'yla kesişti. Kamuoyunda Poyrazköy adıyla bilinen davada ben 7 numarayla Sadettin ise 10 numarayla ve "Ergenekon silahlı terör örgütü üyesi olmak" suçlamasıyla yargılandık. Birlikte son görevimizi de Ağustos 2009-Mart 2010 tarihleri arasında Uzunada Sualtı Komutanlığı'nın kurucuları olarak Uzunada / İzmir'de tamamladık.

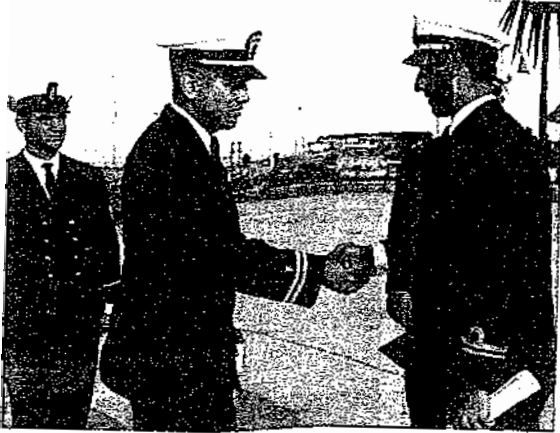
Sadettin bu görevi sırasında TSK komuta kademesinden gördüğü tavır nedeniyle, daha önünde yıllarca başarıyla icra edeceği bir meslek ömrü varken, maaş almayı hak edecek kadar bile bekleyemeden emekli olmayı tercih etti. Emekliliğinin ardından Mogadişu-Somali'de Türk Hava Yolları havaalanı güvenlik şefi olarak çalıştığı sırada 27 Mayıs 2014 günü uğradığı silahlı saldırı sonrasında, başına ve vücuduna isabet eden mermiler nedeniyle olay yerinde hayatını kaybetti. Cenazesi 29 Mayıs 2014 günü İstanbul'da defnedilen Sadettin, adıyla ve kanıyla evladı Ulaş'ta, demir gibi bileği, mert yüreği ve her zaman gülen yüzünün anısıyla kalbimizde sonsuza kadar yaşayacaktır. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Emekli Deniz Astsubay Kıdemli Başçavuş Sadettin Doğan'la beraber tek fotoğrafımız
Deniz Kurdu-2000 Tatbikatı (Mayıs 2000-Foça/İzmir)

Soldan sağı: Deniz Astsubay Üstçavuş İsmail Bölükbaşı, Amerikalı astsubaylar Bob Gallagher ve Bobby G. Stamey (Aralık 1962-Arsuz/İskenderun)

Amerikalı Deniz Yüzbaşı Jack Blackjack Macione ve Deniz Üsteğmen Yılmaz Cengiz mezuniyet töreninde (30 Ekim 1964-Gölcük)

1960'ların sonu Keçilik/İstanbul

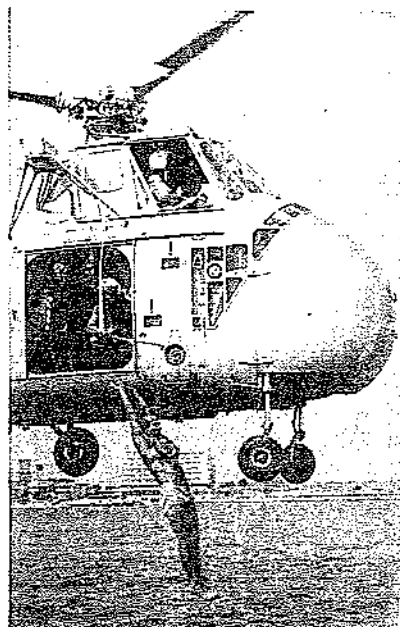

Soldan sağa: 1. SAK'lar tarafından 1976 yılına kadar kullanılan ilk amblem.

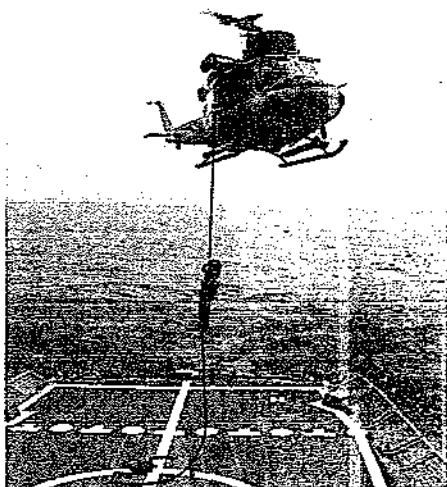
2. SAT'ların özgün amblemi. 3. 1980'lerin ortasında serbest paraşütle atlanmaya başlandıktan sonra yeniden tasarlanan amblem. 4. 2000'li yılların başında tasarlanan resmi amblem. 5. 18 Mart 2010 tarihinde kurulan SAT Komutanlığı'nın amblemi

SAT komando brövesi

1960-1970'li yıllarda Hava Kuvvetleri helikopterleriyle Yeşilyurt açıklarında yapılan helikopter atma-toplama eğitimleri

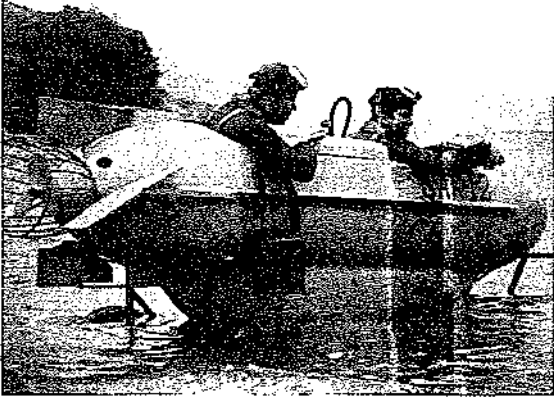
AB-212 tipi deniz helikopterinden fast rope yöntemiyle gemiye inen SAT komandoları

TSK'nın en kısa ömürlü komutanlıklarından Uzunada Sualtı Komutanlığı'nın amblemi

1970'li yıllarda Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı'nın Çubuklu'daki binası
önünde denetlenen SAT komandoları

1966-1977 yılları arasında kullanılan Sualtı İntikal Vasıtası (SAİV).
Önde Namuk Ekin, arkada İsmail Bölükbaşı.

Kıbrıs Barış Harekâtı'na katılan SAT komandoları Girne'de

Serbest paraşüt eğitimi alan ilk SAT komandoları

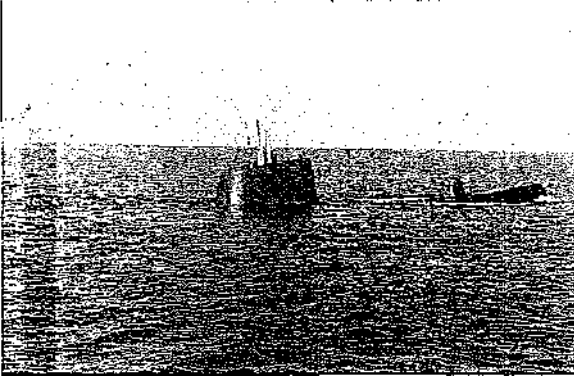
Soldan sağa: Deniz Üsteğmenler Hakan Yargıç ve İz Metin. Deniz Astsubaylar Uğur Bıçakçı, Yaşar Menekşe, Reşat Gürlü, Musa Menekşe (1985-Çiğli/İzmir)

Yüksek irtifa oksijen atlayışı yapan ilk SAT komandoları. Soldan sağa: Deniz Astsubaylar Ergin Geldikaya ve Hakan Çalışkan, Deniz Üsteğmen Ercüment Mertbir, Deniz Astsubaylar Ziya Çaydaşı, Sabri Soylu, Bülent Kuru ve Deniz Erki (Temmuz 2000-Sivrihisar/Ankara)

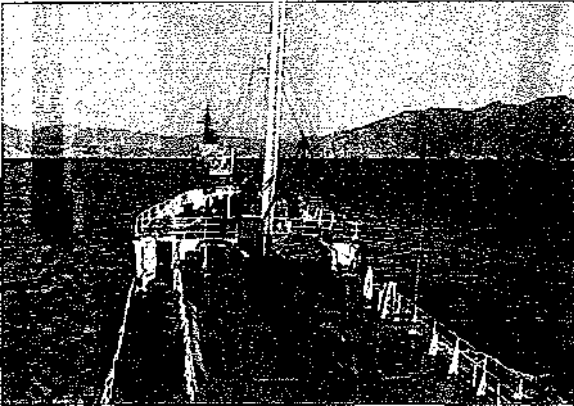
Yüksek irtifa oksijen donanımıyla atlayış yapan SAT komandosu
(Ağustos 2000-İnönü/Eskişehir)

Denizaltının sırtında satha gelirken

Lucky-S görevi sırasında TCG Yıldırım' da bulunan SAT komando ekibi: Sol üst köşe Deniz Üsteğmen Ali Türkşen. Sağ üst köşe Deniz Astsubay Üstçavuş Ahmet Selçuk. Yerde ortada oturan Deniz Astsubay Kıdemli Çavuş Aykut Tetik

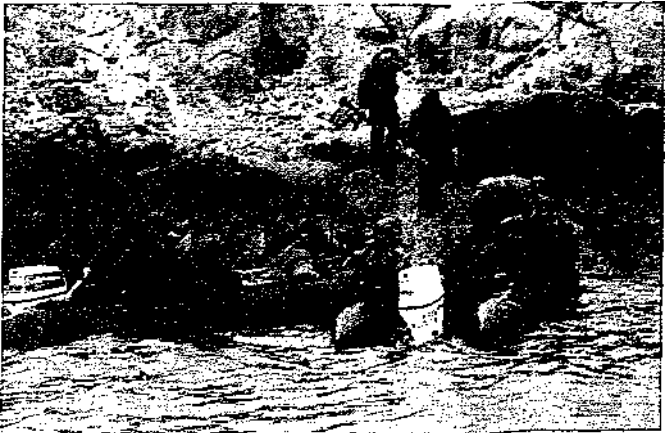
TCG Zafer'in yedeğinde Aksaz Limarı'na girmek üzere ilerleyen Lucky-S

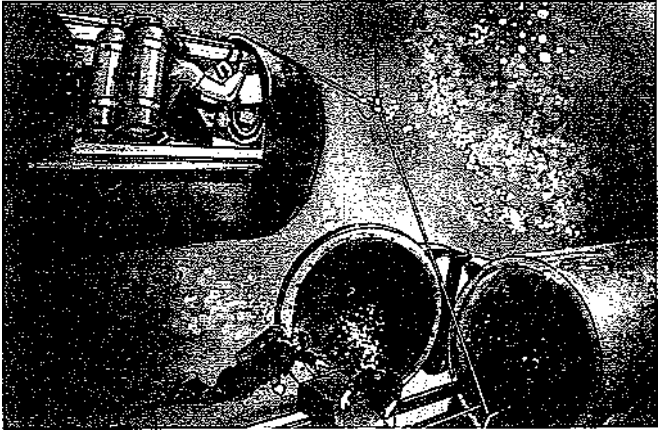
Kardak Krizi'nde kullanılan beyaz renkli dıştan takma motorlar
(31 Ocak 1996-Kardak Kayalıkları açığı)

Kardak Krizi'nde çok önemli rol oynayan 1983 Deniz Harp Okulu mezunu Deniz Yüzbaşılar. Soldan sağa: Hakan Gürkan, Mustafa Erkoç, Kemal Kesen.

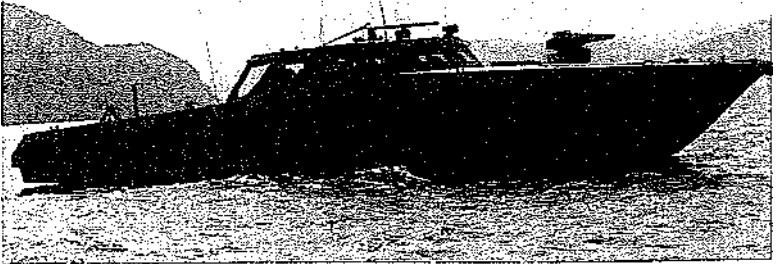
Batı Kardak Kayalığı'ndan ayrılırken (31 Ocak 1996)

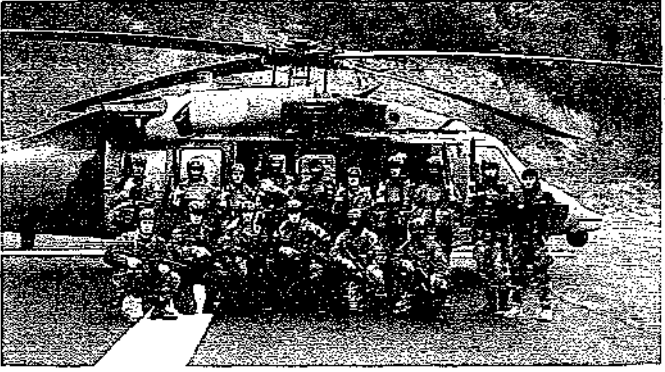
MK VIII SDV, DDS'e girerken

Yüksek manevra kabiliyetine ve sürate sahip ATAK botlar

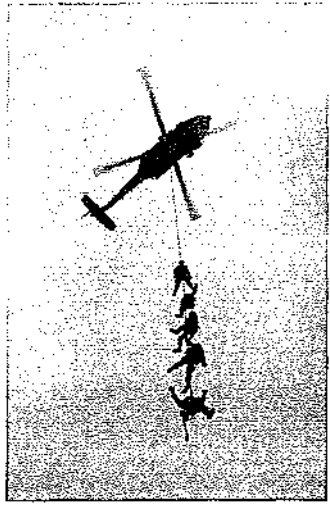
SAT botu

2000'li yıllarda Skorsky'lerle ve yeni silahlarıyla eğitim yapan SAT komandoları

Rappelling

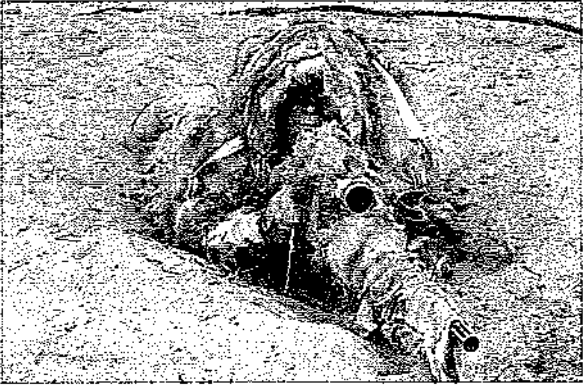
SPIE

Sualtı sinsi taarruz eğitiminde SAT komandoları-Keçilik/İstanbul

USS Nassau'da Phoenix Express-2007 Tatbikatına katılan SAT komandoları
(Nisan 2007-Roda/İspanya)

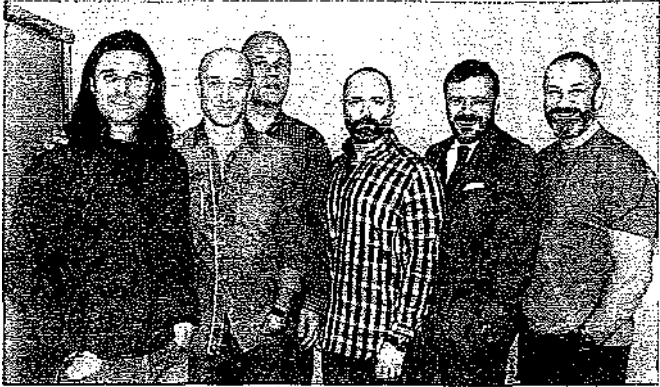
Keskin nişancı eğitimi sırasında SAT komandosu

Sualbından sinsi taarruz

Hayatımın en mutlu günlerinden biri. SAT komando gününde Serhan Ali ve Selim Alihan'la (3 Temmuz 2004-Keçilik/İstanbul)

Yargılanan SAT komandosubayları. Soldan sağa: Eren Günay, Mustafa Turhan Ecevit, Ercan Kireçtepe, Erme Onat, Levent Bektaş, Ali Türkşen. (27 Ocak 2014-Çağlayan Adliyesi/İstanbul)

Meslekteki son fotoğrafım ve dördüncü yılda Hasdal'da

KISALTMALAR

AB	Augusta-Bell. Helikopter üreticisi İtalyan firma
AB	Avcı Bot
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ADE	Açık Deniz Eğitimi
AFC	Almanya Federal Cumhuriyeti
AN/PRC	Army-Navy/Portable Radio Communication. Kara ve Deniz Kuvvetleri tarafından kullanılan taşınabilir el/sırt telsizleri
AR-GE	ARaştırma-GEliştirme
ASDS	Advanced SEAL Delivery System. Gelişmiş SEAL sualtı intikal sistemi
BC	Buoyancy Control. Yüzerlik kontrolü
BM	Birleşmiş Milletler
BUD/S	Basic Underwater Demolition/SEa-Air-Land. Temel sualtı tahribi/Deniz Komando kursu
CDU	Combat Demolition Unit. Muharebe tahrip birliği
CENTO	Central Treaty Organization. Merkezi antlaşma örgütü
CIA	Central Intelligence Agency. ABD merkezi haber alma teşkilatı
CMAS	Confederation Mondiale des Activites Subaquatiques. Dünya sualtı federasyonu
CQB	Close Quarter Battle. Kapalı mahal harekâtı
CQC	Close Quarter Combat. Kapalı mahal harekâtı
CTF	Commander, Task Force. Görev kuvveti komutanı
CWO	Chief Warrant Officer. ABD ordusunda kullanılan ve subay-astsubay rütbeleri arasında bir rütbe
DAMYO	Deniz Astsubay Meslek Yüksek Okulu
DDS	Dry Deck Shelter. Kuru üstüvane
DEA	Drug Enforcement Administration. ABD'nin uyuşturucu maddelerle mücadele teşkilatı
DEVGRU	Development Group. Geliştirme grubu
DHO	Deniz Harp Okulu
DSH	Denizaltı Savunma Harbi
DSRV	Deep Submarine Rescue Vehicle. Derin su denizaltı kurtarma vasıtası
EDOK	Eğitim ve Doktrin Komutanlığı
EDS	Eğitim Değerlendirme ve Standardizasyon
E/H	Elektronik Harp

EOD	Explosive Ordnance Disposal. Patlayıcı mühimmatı zararsız hale getirme
FKÖ	Filistin Kurtuluş Örgütü
GBK	Görev Birim Komutanlığı
GETUREX	German-Turkish Exercises. Alman-Türk eğitimleri
GZM	Gemi Zapt ve Müsadere
HAHO	High Altitude-High Opening. Yüksek irtifa-yüksek açış
HALO	High Altitude-Low Opening. Yüksek irtifa-alçak açış
HMS	Her/His Majesty's Ship. Majestelerinin (Kraliçenin Kralın) gemisi. İngiliz Kraliyet Deniz Kuvvetleri savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma
HP	Horse Power. Beygircü
HS	Hellenic Ship. Yunanistan Kraliyet Deniz Kuvvetleri savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma
IBS	Inflatable Boat, Small. Şişirilebilir küçük lastik bot
INMARSAT	International Maritime Satellite. Uluslararası denizcilik uydu telefonu
ITS	Italian Ship. İtalya savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma
JSOC	Joint Special Operation Command. Müşterek özel harekât komutanı
JUSMAT	Joint United States Military Aid-Turkey. Türkiye'deki ABD askeri yardımlarını koordine eden birim
KHHE	Kısmen Harbe Hazırlık Eğitimleri
KSK	Komando Spezialkraefte. AFC Özel Kuvvetler Komutanlığı
KSKs	Kampf Schwimmer Kampanie. AFC savaş yüzücüsü birliği
LAR	Lambertsen Amphibious Respiratory. Lambertsen amfibi solunum cihazı (kapalı devre dalış cihazı)
LAW	Light Anti-Tank Weapon. Tanklara karşı kullanılan hafif roket
LPD	Landing Platform, Dock. Doklu çıkarma gemisi
LST	Landing Ship, Tank. Tank çıkarma gemisi
MAK	Muharebe Arama Kurtarma
MG	Machine Gun. Makineli tüfek
MIT	Massachusetts Institute of Technology. Massachusetts teknoloji enstitüsü
MKE	Makine ve Kimya Endüstrisi
MM	Milimetre
MOOTW	Military Operations Other Than War. Savaş dışı askeri harekâtlar
MP	Machine Pistol. Makineli tabanca
MRE	Meal-Ready-to-Eat. Hazır yiyecek
MTT	Mobile Training Team. Seyyar eğitim timi

MYK	Monos Yumorhon Katastpofon. Yunanistan Kraliyet Deniz Kuvvetleri sualtı tahrip birliği
NASA	National Aeronautics and Space Administration. Ulusal havacılık ve uzay idaresi
NATO	North Atlantic Treaty Organization. Kuzey Atlantik işbirliği teşkilatı
NCDTEB	Naval Combat Demolition Training and Experimental Base. Deniz muharebe tahrip eğitim ve deney üssü
NCDU	Naval Combat Demolition Unit. Deniz muharebe tahrip birliği
NSW	Naval Special Warfare. Deniz özel harp
NSWC	Naval Special Warfare Command. Deniz Özel Harp Komutanlığı
ODC-T	Office of Defense Cooperation-Turkey. Savunma işbirliği bürosu-Türkiye
OJT	On the Job Training. Görev başı eğitimi
OPDET	OPerational DETachment. Harekât müfrezesi
OSS	Office of Strategic Services. Stratejik hizmetler dairesi
OYK	Omada Yumorhon Katastpofon. Yunanistan Kraliyet Deniz Kuvvetleri Sualtı Taarruz Deniz Komandoları
OWSI	Open Water SCUBA Instructor. Açık deniz dalış eğitmeni
ÖKK	Özel Kuvvetler Komutanlığı
PADI	Professional Association of Diving Instructors. Profesyonel dalış eğitmenleri birliği
PAK	PAraşütlü Kurtarma
PRC	Portable Radio Communication. Seyyar telsiz
RAY	Resmi Askeri Yayın
RENS	Royal Egyptian Navy Ship. Mısır Kraliyet Deniz Kuvvetleri gemisi. Mısır Kraliyet Deniz Kuvvetleri savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma
Ret.	Retired. Emekli
RHIB	Rigid-Hull-Inflatable-Boat. Sert gövdeli şişirilebilir bot
RIB	Rigid-Inflatable-Boat. Sert şişirilebilir bot
SAİV	Sualtı İntikal Vasıtası
SAK	Sualtı Komando
SAM	Sualtı Müdafaa
SAS	Special Air Service. İngiliz Kara Kuvvetleri özel hava birliği
SAS	Sualtı Savunma
SAT	Sualtı Taarruz
SBS	Special Boat Service. Özel bot birliği
SCUBA	Self Contained Underwater Breathing Apparatus. Solunum kaynağını dalgıcın kendi üzerinde bir tüp içerisinde taşıdığı sathla irtibatı olmayan dalış sistemi

SÇK	Serbest Çıkış Kulesi
SDV	SEAL Delivery Vehicle. SEAL sualtı intikal vasıtası
SEAL	SEa-Air-Land. Deniz-hava-kara (sea-air-land) kelimelerinden türetilmiş akrostiş. ABD'nin SAT komando muadili birimlerinin adı
SEMK	Sualtı Eğitim Merkezi Komutanlığı
SF	Special Forces. Özel Kuvvetler
SİDS	Satıhtan İkmalli Dalış Sistemi
SİV	Suüstü İntikal Vasıtası
SLC	Siluro a Lenta Corsa. Yavaş giden torpido
SPAG	Submarine Parachute Assistance Group. Denizaltı paraşüt destek grubu
SPIE	Special Personnel Insertion and Extraction. Özel personel bırakma ve toplama yöntemi
SSB	Single Side Band. Tek yan bant
SSCB	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
SSU	Special Services Unit. Özel görevler birliği
STABSEAL	Tactical Assault Boat. SEAL taktik taarruz botu
STTSEAL	Tactical Trainings. SEAL taktik eğitimleri
STANAV- FORMED	STanding NAVy FORce in MEDditeranian. Akdeniz daimi deniz görev gücü
TCG	TCB Türkiye Cumhuriyeti Bahriyesi Türkiye Cumhuriyeti Gemisi. Türk Deniz Kuvvetleri'ne bağlı savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma
TCSG	Türkiye Cumhuriyeti Sahil Güvenlik. Sahil Güvenlik Komutanlığı'na bağlı gemileri tanımlamak için kullanılan kısaltma
TEM	Terörle Mücadele
TIPH	Temporary International Presence in the city of Hebron. El Halil'deki geçici uluslararası mevcudiyet
TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri
TURGEREX	Turkish-German Exercises. Türk-Alman eğitimleri
UDT	Underwater Demolition Team. Sualtı tahrip timi
US	United States. Birleşik Devletler
USN	United States Navy. Birleşik Devletler Deniz Kuvvetleri/Donanması
USS	United States Ship. Birleşik Devletler gemisi. ABD Deniz Kuvvetleri'ne bağlı savaş gemilerini tanımlamak için kullanılan kısaltma
VBSS	Visit-Board-Search and Seizure. Gemi Zapt ve Müsadere
YAŞ	Yüksek Askeri Şûra

KAYNAKÇA

Türkçe kitaplar

- Kansu Şarman, *Edip Şehsuvaroğlu'nun II. Dünya Savaşı Anıları-Adamlı Torpidolar*, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ağustos 2002.
- Hazırlayan: Müt. (E) Tümamiral Fahri Çoker (Emk.72) (88 Fahri Galip) (05.07.2001 Vefat), *Deniz Harp Okulumuz*, Deniz Basımevi Müdürlüğü, Kasımpaşa/İstanbul, 2006.
- Erol Mütercimler, *Satılık Ada Kıbrıs, Kıbrıs Barış Harekâtının Bilinmeyen Yönleri*, Alfa Yayınları, Ocak 2010.
- Atilla Kıyat, *Üç Yıldız Bir Penaltı*, Yapı Kredi Yayınları, Mayıs 2010.
- *Cumhuriyet Donanması 1923-2005*, Deniz Basımevi Müdürlüğü, Kasımpaşa-İstanbul, Haziran 2005.
- Cem Gürdeniz, *Hedefteki Donanma*, Kırmızı Kedi Yayınevi, 2013.
- Ali Türkşen, *Kardak'ta Kahraman Hasdal'da Esir*, Kaynak Yayınları, Nisan 2013.

İngilizce kitaplar

- Kit Bonner ve Carolyn Bonner, *U.S. Navy SEALs, The Quiet Professionals*, Schiffer Military / Aviation History, 2002.
- Orr Kelly, *Never Fight Fair, Navy SEAL's Stories of Combat and Adventure*, Presidio Press, 1995.
- Roy Boehm and Charles W. Sasser, *First SEAL*, Pocket Books, Ağustos 1997.
- Edited by: Kevin Dockery and Bill Fawcett, *The TEAMS, An Oral History of the U.S. Navy SEALs*, Avon Books, New York, 1998.
- Paul Kemp, *Underwater Warriors*, Arms & Armour Pres, 1996.
- Hugh McManners, *Ultimate Special Forces*, Dorling Kindersley Limited, 2003.
- George Markham, *Guns of The Elite, Special Forces Firearms, 1940 to the present*, Sterling Publishing Co., New York, 1989.
- John Parker, *SBS, The inside story of the Special Boat Service*, Headline Book Publishing, 1997.
- Leroy Thompson, *SAS, Great Britain's Elite Special Air Service*, Motorbooks, 1994.
- William H. McRaven, *Spec Ops, Case studies in special operations warfare: Theory and practice*, Presidio Press, 1996.
- Samuel M. Katz, *Israeli Special Forces*, Motorbooks International, 1993.

- Captain Robert A. Gormly, USN (Ret.), *Combat Swimmer, Memoirs of a Navy SEAL*, Onyx Book, Mayıs 1999.
- Richard Marcinko, *Rogue Warrior*, Pocket Books, 1992.
- George Doran, *The TEAMS, An Oral History of the U.S. Navy SEALs*.
- Orr Kelly, *The Navy SEALs, Brave Men Dark Waters*, Pocket Books, 1992.
- Darryl Young, *SEALs, UDT, Frogmen: Men Under Pressure*, Ivy Books, 1994.
- Kevin Dockery, *SEALs in action*, Avon Books, Şubat 1991.
- Cliff Hollenbeck ve Dick Couch, *To be a U.S. Navy SEAL*, MBI Publishing Company, 2003.
- Tom Clancy, *Marine, A Guided Tour of a Marine Expeditionary Unit*, Berkley Books, New York, Kasım 1996.
- Kevin Dockery, *Navy SEALs, A History Part III*, Berkley Books, New York, Eylül 2003.
- Mark Owen, Kevin Mauer’le birlikte, *No Easy Day, The Only First-Hand Account Of The Navy SEAL Mission That Killed Osama Bin Laden*, Penguin Books, 2012.

Çeviri kitap

- Hristos Limberis, *Milli Strateji ve Kriz Yönetimi*, Piotta Yayınevi.

Basilmamış eserler

- Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı Gayri Resmi Tarihçesi, 2005.
- Yılmaz Cengiz, *Kıbrıs Barış Harekâtında Sualtı Taarruz (SAT) Timleri*, Yayımlanmamış eserin SAT Grup Komutanlığı’na teslim edilen nüshası, 10 Nisan 1990.

İnternet adresleri

- Reconnaissance (Amphibious) Scouts and Raiders. Naval Special Warfare History, <https://www.navsoc.navy.mil.history.htm>, Ocak 2002 aktif.
- Special Boat Service (SBS), http://www.specialoperations.com/foreign/United_Kingdom/Royal_Marines/SBS_Profile.html, Eylül 2001 aktif.

Arşiv

- Beşiktaş Deniz Müzesi Arşivi

Gazete haberleri

- *Biz diktik*, Aykut Fırat, Cesur Sert, 28 Ocak 1996, *Hürriyet*.
- *10 Dakika 6 Kurşun*, 13 Kasım 2011, s. 24, *Hürriyet*.

DİZİN

28 Şubat 142, 255

39. Tümen 65, 67, 77

50. Piyade Alayı 74

A

ABD 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 28,
29, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41,
43, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56,
58, 60, 93, 98, 99, 103, 107, 109, 110,
111, 112, 118, 120, 123, 124, 125, 127,
128, 131, 132, 133, 134, 143, 162, 165,
172, 188, 190, 194, 230, 233, 242, 252,
263, 264, 265, 267, 268, 271, 272, 273,
274, 289, 290, 291

ABD Bağımsızlık Savaşı 25

ABD Deniz Kuvvetleri 13, 19, 20, 22,
23, 24, 36, 39, 40, 53, 99, 127, 271, 290

Abdullah Arslan 101, 189, 206, 216

Abdullah Balcı 104, 112

Abdullah Göçeri 161

Abdurrahman Kaynak 52

Abidin Sönmez 57, 95, 100

Adnan Menderes 142, 183

Ahmet Çetin 104, 189, 207, 239, 245,
251

Ahmet Güçlü 138

Ahmet İğdeli 121

Ahmet Özon 67

Ahmet Sami 81

Ahmet Selçuk 102, 103, 146, 147, 149,
235, 249, 250, 303

Ahmet Toprakkarıştıran 101, 189, 211,
242, 249, 250

Ahmet Yüceyavuz 213

Akdeniz 19, 25, 28, 31, 77, 78, 131, 137,
143, 148, 155, 157, 159, 178, 179, 180, 181

Alaattin Kaynak 93

Alemdar-II 84

Ali Çok 59

Ali Dernir 101, 189, 211, 212

Ali Dinçer 57

Ali Ekber Çiftçi 101

Ali Faik Akbaydoğan 117, 239, 240, 247

Ali İbanoğlu 235, 237, 247

Alihsan Büyükakyüz 279, 280, 281,
282, 283

Ali İhsan Çakmak 102, 103, 189, 249,
250, 251

Ali Osman Çakır 52

Ali Şeker 59, 63

Ali Türkşen 117, 129, 137, 139, 189, 284,
285, 288, 303, 308

Alpay Saban 117, 163

Altaç Atılan 255

A'man 32

Amfibi Alay 77, 83

Anthony Palmer 31

Antonio Marceglia 27

A. Osman Çakır 63

Arif Çokkoska 59

Arif Ekmekçi 10, 121, 122, 158, 160

ASDS 28

Aşkın Çınar 104, 112

Aşkın Lale 104

Ata Güneyligil 93, 124

Atilla Erkan 67

Atilla Kıyat 77, 79, 81

Atilla Uzuner 94

Aydın Gürül 184, 195, 196, 197, 219,
222, 224, 225, 249, 252

Aydın Turan 189, 211, 231, 246, 256

Ayhan Alkoç 46

Ayhan Kuru 130, 189

Aykut Tetik 121, 122, 235, 242, 249, 303

B

Bahadır Türkmenoğlu 48, 52

Bahri Soğan 93

Bahtiyar Özer 57, 161

Balyoz Darbe Planı 273, 279, 287, 289

Barbaros Denizsever 49
Başçavuş Güncü 201
Bayraktar Camii 45
Bedrettin Dalan 53
Bedrettin Demirel 65, 67
Bekir Güzel 57, 63, 71
Beşiktaş Deniz Müzesi 34, 218
Bill Clinton 194
Bill McRaven 290
Bill Shepherd 163
Binbaşı Nazmi Bey 35
Birinci Körfez Savaşı 128
Birleşmiş Milletler 79
Birol Demirkol 101, 185, 189, 211, 227
Birol Kaya 101, 189
BM Barış Gücü 274
Bobby G. Stamey 50, 299
Bob Gallagher 24, 39, 50, 54, 299
Boray Konuksever 54, 92
BUD/S 33, 43, 54, 60, 99, 109, 263, 264,
274
Bülent Altuğ 94
Bülent Atik 59
Bülent İnoğlu 172, 184, 185, 188, 189,
253, 267, 280
Bülent Kuru 130, 302
Bülent Özen 104
Bülent Usta 121, 122, 235, 237, 241, 249,
255
Bülent Yavuz 240
Bülent Yılmaz 93, 265, 270, 277
Burhanettin Seri 90
Burhan Sezgin 42, 51, 104

C

C-130 51, 58, 225, 250
CA/CB 28
Caner Yıldırım 101
Cavit Özmen 121, 189, 216, 223
Cehennem Haftası 40, 41, 109, 110, 113,
114, 115, 126
Celalettin İyigör 101, 112
Celal Yılmaz 57
Cemal Arslan 57, 93
Cem Kırca 121, 122
Cem Şen 190, 200, 207

Cengiz Can Erol 166, 189
Cengiz Canpolat 102
Cevdet Sunay 42
Chariot 28, 31
Charlie Bump 58
Chris Auger 133
Chris B. Dugan 112
Chris Eads 132, 133
Cihangir Ataç 104, 189
Cihangir Yılmaz 165, 287
Coşkun Öre 89, 126

Ç

Çetin Gökal 40, 44, 50
Çetin Kaynarcalı 57
Çetin Masır 43, 44
Çevik Öztuna 52

D

Dan P. De Bono 133
Dave Phelan 132
David Bushnell 25
David Stirling 30
Deniz Astsubay Meslek Yüksek Okulu
122, 277
Denizcilik Bankası 78
Deniz Erki 174, 288, 302
Deniz Gülgün 130, 189, 207
Deniz Harp Akademisi 160, 167, 234,
240, 247, 257, 258, 259, 261, 263, 271,
275, 282
Deniz Harp Okulu 36, 57, 71, 90, 93,
95, 96, 97, 100, 104, 105, 107, 110, 116,
117, 119, 120, 121, 122, 126, 129, 130,
135, 153, 154, 155, 160, 163, 174, 186,
190, 200, 205, 218, 261, 270, 273, 274,
277, 281, 282, 285, 293, 304
Deniz Kurdu 66, 67, 266, 298
Deniz Kurdu-2 61, 87, 93
Deniz Kuvvetleri Komutanlığı 35, 36,
38, 39, 44, 46, 48, 49, 56, 65, 77, 81, 84,
85, 86, 87, 90, 91, 92, 99, 117, 121, 136,
144, 151, 157, 163, 164, 168, 182, 194,
196, 261, 284, 287
Dirk Otto 132
Display Determination Tatbikatı 134

Dome Oteli 79
Doug Waters 132
Draper L. Kauffman 21
Dursun Diñer 93
Dynamic Mix Tatbikatı 173

E

Early Affair Tatbikatı 56
Ebu Cihad 31
Edip Şehsuvaroğlu 28
Efes Tatbikatı 106, 123, 168
Ekmel Totrakan 40, 105
Ektora Yalopso 221, 222
El Greco Oteli 80, 83
Elios Toschi 26
Emilio Bianchi 27
Emin Göksan 64, 85
Emin Murat Bilgel 126, 137, 140, 157
Emin Tuncalı 40, 44, 50
Ender Taşkın 48, 52
EOD 14, 32, 33, 36, 38, 46, 47, 48, 50, 53, 289
Eralp Özbal 101
Ercan Kireçtepe 16, 54, 61, 63, 88, 94, 120, 121, 122, 128, 172, 179, 189, 200, 202, 207, 212, 213, 214, 215, 216, 219, 221, 226, 237, 238, 255, 260, 266, 267, 281, 284, 285, 288, 289, 308
Ercan Yavuz 94
Ercan Yüce 54, 61, 63, 88
Ercüment Mertbir 166, 302
Erdal Bucak 126, 194
Erdem Yağcı 90
Erdoğan Kurt 174
Erdoğan Sarı 93
Erdoğan Saydam 52, 63, 71, 77
Eren Günay 16, 174, 269, 278, 284, 285, 288, 289, 308
Eren Taşcıoğlu 57, 63
Ergin Geldikaya 104, 288, 302
Ergün Anamurluoğlu 102
Erhan Akporay 213
Erhan Ülsoy 59
Eric Olson 290
Erkan Balcı 101, 189
Erkan Şentürk 52

Erme Onat 16, 174, 254, 265, 284, 285, 288, 289, 308
Erol Durmuş 44
Erol Gönül 57
Ersev Bayrak 52, 55, 56
Ersin Akköşeler 95
Ersin Eser 52, 92
Ertuğrul Akkaya 104, 163, 183, 184, 195, 196, 197, 203, 208, 209, 210, 211, 263, 264
Ertuğrul Üçler 64
Eşref Akıncı 78
Eşref Uğur Yigit 286
Evliya Çelebi 34
Eyüp Angay 94, 187
Ezra Lee 25

F

Faik Vank 61, 62, 63, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 87
Faruk Tekin 130, 189
Faruk Ülgen 46
Fatih Altaylı 225, 226
Ferudun Arslan 166, 265, 288
Ferzan Çağlar 130
Fethi Arat 102
Fevzi Çakmak 28
Fevzi Koyunoğlu 44
Figen Akat 175, 176, 182
Fiorenzo Capriotti 32
FKÖ 31, 57
Flintlock Harekâtı 22
Frank Curott 132, 133

G

GATEWAY 111, 112, 123, 131, 161, 162, 178
Genç Osman Küçükertan 93, 107, 257
George Doran 45
GETUREX 92
Girne 65, 67, 68, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 301
Gökhan Erdal 102, 112, 189
Gökhan Yaşar Duran 110, 117, 122, 138
Gölcük 35, 42, 44, 50, 51, 52, 60, 86, 93, 96, 105, 168, 218, 262, 263, 280, 299

Greg Dotson 132
Gültekin Tuncer 40, 44, 47, 49, 60
Günay Öztürk 190
Gürol Etiz 66
Güven Erkaya 184, 198, 251, 255

H

H. Ahmet Bener 101
Hakan Aktaş 239, 247
Hakan Çalışkan 104, 189, 216, 217, 218, 220, 221, 302
Hakan Fındık 190
Hakan Gök 130, 131, 165, 169, 170, 171, 172, 266
Hakan Gürkan 101, 103, 112, 186, 189, 191, 192, 194, 195, 199, 209, 231, 235, 240, 247, 248, 249, 250, 261, 264, 265, 268, 270, 271, 304
Hakan Yargıç 95, 96, 107, 257, 261, 302
Hakkı Akyazı 121, 122
Ha'Kommando Ha'Yami 32
Halil Balcı 95
Halil Bölen 139, 140, 141, 143, 144, 152, 153, 157
Halil Cura 117, 189, 207, 269, 288
Halil Farsakoğlu 89
Halil İbrahim Kaya 55
Halil Şimşek 240
Hamdi Elbir 57, 63, 72, 73, 84
Hamdi Kaya 90
Hasan Kerrar 57
Hasan Kuş 52
Hasan Nurcan 53
Hasan Özkır 130, 189, 207, 215, 218, 223
Hasan Özperçin 104
Hayati Akbıyık 121, 122, 161, 275
Hayati Seval 44, 63
Hayri Erdoğan 104, 189
Hikmet Gürer 117
Hilmi Özkök 279
H. Kıvanç Emiroğlu 174, 269
HMS Eagle 25
HMS Jervis 27
HMS Queen Elizabeth 27
HMS Sea Lion 31

H. Murat Narman 102
Hristodulo Karathanisi 222
HS Navaro 222
Hüseyin Karakuş 121
Hüseyin Marangoz 48, 52, 54, 63
Hüseyin Öğütçen 87
Hüsni Çetin 44, 63

I

INMARSAT 195
İntisar Ahmad 165, 166
Işın Ceylan 121
ITS Anteo 267
ITS Pirini 267
IQBAL 58, 165

İ

İbrahim Akın 129, 154
İbrahim Aydın 90, 136, 164, 172, 184, 185, 188, 261, 267, 271, 276, 278, 279
İbrahim Balçın 161, 183
İbrahim Bülbül 44
İbrahim Güngörmez 190
İdris Balaban 57
İ. Erhan Özalp 103
İhsan Beriş 42, 52, 104
İhsan Dede 59
İkinci Abdülhamit 34
İkinci Barış Harekâtı 84
İkinci Dünya Savaşı 14, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 53, 134, 230
İncirlik Üssü 268
İngiliz Kraliyet Deniz Piyadeleri 30, 31
İngiliz Kraliyet Donanması 28
İrfan Tınaz 120, 121, 128, 129, 130, 136
İsa Usta 275, 276, 284
İshak Balçın 117, 189, 215, 223, 239
İskender Karaduman 94
İsmail Bölükbaşı 37, 40, 44, 46, 49, 54, 60, 63, 71, 72, 79, 90, 184, 299, 301
İsmail Çalışkan 101, 189
İsmail Özel 47, 55, 95, 102
İsmet Musabaşlar 44
İsmet Örs 101
İsmet Savaş Gördü 102, 103, 189
İsrail 31, 32, 259, 263, 281

İtalya 13, 19, 24, 25, 26, 27, 32, 55, 126,
259, 265, 267
İz Metin 90, 93, 95, 96, 172, 185, 186,
187, 189, 194, 195, 197, 198, 199, 200,
210, 213, 215, 219, 253, 257, 302

J

Jack Macione 50, 51
Jack Tomlinson 53
Jake Jacobs 132
Jan Richardson 132
Japonya 19, 22
Jody McIntyre 132, 133
John F. Kennedy 13, 24, 37
John N. Bockock 133
John Velasquez 132
J. O'Neil 58
Joseph L. Ulicny 133
J. Silva 58
Junio Valerio Borghese 27

K

Kadir Sağdıç 273
Kaiten 28
Kampfschwimmer 29, 92
Kamran Ahmad Khan 165
Kanat Arbay 54
Kani Karakoyun 93
Kemal Kesen 101, 103, 105, 124, 125,
162, 163, 186, 189, 190, 191, 198, 209,
210, 212, 231, 235, 248, 257, 261, 263,
271, 277, 281, 304
Kenan Şengül 40, 44, 49, 63
Kıbrıs 44, 45, 46, 48, 49, 56, 59, 60, 61,
62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 72, 73, 74, 75,
77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87,
89, 90, 91, 94, 98, 123, 209, 232, 270,
273, 286, 301
Kıbrıs Barış Harekâtı 46, 59, 60, 61, 62,
72, 74, 77, 85, 87, 89, 90, 91, 94, 98,
123, 209, 232, 286, 301
Kıbrıs Bayrak Radyosu 73, 74
Kismetim-I 137, 138, 139, 151, 152
Kore Savaşı 23, 24, 37, 38
Kostas Simitis 183
KSKs 29, 310

Kurbani Yıldız 55, 63, 71
Kurtarma ve Sualtı Komutanlığı 34, 36,
42, 46, 47, 49, 56, 61, 86, 87, 90, 91, 94,
100, 107, 130, 133, 159, 160, 161, 168,
172, 184, 185, 187, 188, 189, 252, 255,
260, 263, 267, 269, 270, 275, 279, 280,
281, 282, 283, 284, 285, 287, 301
Kurtuluş Uysun 46, 48, 52, 60, 63, 87
Kürşat Tunçay 130

L

Lance Frederick 58
Levent Bektaş 121, 122, 128, 130, 169,
171, 235, 266, 267, 283, 284, 285, 288,
291, 308
Levin Keten 117, 189, 216
Lokman Gökbulut 166
Lucky-S 126, 137, 139, 140, 141, 142,
143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 151,
152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159,
160, 161, 164, 178, 185, 200, 206, 291,
303
Luigi de la Penne 26
Lütfü Tokuşoğlu 104, 189, 213, 216, 218,
221

M

Magosa 85
Mahmut Anlar 128
Maiale 25, 26, 27, 28
Mario Marino 27
Marlin McCabe 132
Martı Otel 141, 158
Mavi Marmara 32
Mehmet Aykut 89
Mehmet Baransu 235
Mehmet Bilge 161
Mehmet Emin Koçak 117
Mehmet Kalyon 161, 168, 172, 282
Mehmet Mülayim 104, 185, 189
Mehmet Necdet Uran 42
Mehmet Öge 55
Mehmet Orhan Yücel 283, 285
Mehmet Şensözen 93
Mehmet Solak 161
Mehmet Ünal 104

Mehmet Yaşar Yücel 104, 112
Melih Zopa 95
Mert Çiller 168
Mestan Şener 143, 144, 156, 158
Metin Ataç 283, 286
Metin Sağınç 57, 90, 95
Metin Talan 174
Mevlüt Öncel 161
Michael Spau Spasaro 143, 144, 148
MIDLINK 58
Mike Goshagarian 132
MK VIII SDV 28, 162, 163, 265, 305
M. Naci Efe 174
Molch 29
MOOTW 14
MOSSAD 32
Muhammed Tokcan 177, 180, 182
Muharrem Altay 59
Muhittin Bulut 83
Muhteşem Güner 44, 63, 70
Munis Serim 61
Murabıtzade Hüseyin Kaptan 34
Murat Akkan 117
Murat Bilal 120, 121, 122, 131
Murat Birol 101
Musa Menekşe 93, 96, 302
Musa Saraç 102
Mustafa Akyıl 57, 126
Mustafa Erkoç 102, 103, 173, 178, 179,
186, 189, 199, 200, 201, 203, 209, 210,
211, 218, 229, 231, 232, 235, 252, 261,
263, 270, 271, 304
Mustafa Güngör 57
Mustafa Güzel 102, 103, 112, 189, 203,
207, 247, 248
Mustafa Özel 174
Mustafa Tosun 49, 52, 55, 56
Mustafa Turhan Ecevit 130, 134, 235,
236, 259, 284, 285, 288, 308
Mustafa Ünlü 57
Muzaffer Kandemir 44, 63

N

Naci Kıldırın 52, 63
Nail Gümüş 44
Namık Ekin 48, 52, 301

Namık Ergür 57
NATO 13, 37, 267, 273
Naval Staff College 271
Necati Kurt 143
Necdet Hepaydın 61
Necdet Menzir 144, 156, 158
Neger 28, 29
Nejat Serim 65
Nejat Tümer 65, 85
Neşet İkiz 67, 81, 85
Nihat Bayraş 44
Nizamettin Timur 59
Normandiya Çıkarması 21, 22
Nurettin Abacı 102, 103, 131
Nurettin Ersin 85
Nusret Coşkun 57, 63
Nusret Güner 137

O

Oğuz Yeşilyurt 117
OJT 54, 93, 107, 252
Oktay Erdem 121, 183
Oktay Kızılyamaç 40, 44
Omaha Plajı 21
OPDET 50
Operation Neptune Spear 289
Orhan Özbey 102, 112
Orhun Kuran 205, 206, 207, 208
Orhun Özdemir 66
Osman Nuri Kaygusuz 101
Osman Şen 89, 93
OSS 23
Overlord 21
OYK 32, 33, 85, 183, 187, 196, 197, 220,
222, 223

Ö

ÖKK 194, 195, 209, 229, 232, 234, 236,
240, 246, 252, 260, 290
Ömer Çinal 101, 189, 239, 243, 245, 246,
250
Ömer Lütfü Kamacı 59, 63
Önder Akgün 161
Öner Akın 127, 154
Özcan Yeşiltepe 130
Özden Örnek 15, 157, 164, 182

Özer Karabulut 129

Özgür Kaya 265

P

Panayoti Vlahako 222

Pasifik 19, 22, 23

Pati 269

Phil Regier 132

PKK 235, 290

Poyrazköy Davası 104, 130, 288

P. Vlassopoulos 182

R

Rasim Akınsel 46, 50, 60, 61

Rasim Demirtaş 117, 165, 183, 195, 196,
197, 200, 201, 203, 208, 209, 210

Remzi Karaca 90, 93, 100, 107, 118, 136

Reşat Gürler 56, 57, 96, 302

R. Green 58

Rıza Pehlevi 58

Rock Ruby Oteli 81, 82

Roy Henry Boehm 24

S

Sabahattin Ayar 130, 161

Sabri Nartman 46

Sabri Soylu 101, 189, 302

Sadettin Doğan 161, 189, 265, 288, 297,
298

Sadık Altıncan Şilebi 78

Sagona 27

SAİV 265, 270, 286, 301

SAK 9, 19, 24, 44, 46, 48, 49, 50, 51, 52,
53, 55, 56, 60, 90, 103, 300

Salih Çörekçioğlu 130, 189, 216, 223,
246

SAM 14, 46, 52, 53, 56

Sami Arıcı 94, 95, 104, 121, 160

SAT Grup Komutanlığı 60, 61, 62, 63,
72, 90, 93, 94, 95, 98, 100, 102, 103, 107,
108, 111, 117, 118, 119, 122, 123, 124,
126, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 134,
136, 137, 138, 142, 158, 160, 163, 166,
167, 168, 170, 172, 175, 176, 177, 178,
182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189,
190, 191, 197, 201, 211, 231, 232, 236,

247, 252, 253, 255, 256, 257, 258, 261,
262, 265, 266, 268, 269, 270, 271, 273,
275, 276, 277, 279, 281, 284, 287

Satılmış Demirci 90

SAT-PAK 268

Savaş Zorlu 57

SBS 30, 31, 32, 58

Scott Rust 132, 133

SEAL 13, 19, 20, 21, 24, 28, 29, 32, 33,
37, 38, 39, 40, 41, 43, 45, 50, 54, 55, 58,
59, 92, 93, 99, 100, 103, 111, 112, 123,
124, 125, 130, 131, 132, 133, 134, 135,
161, 162, 163, 173, 178, 242, 252, 264,
289, 290

Sedat Coşkun 55, 63

Seehund 28, 29

Selahattin Aktaş 44

Selami Keyiflioğlu 55

SEMK 48, 94, 281, 287

Serhan Karatay 166, 265, 286, 287

Seyahatname 34

Sezai Yöndem 16, 94

Sharp Guard Harekâtı 159, 178

Shayetet 13 31

Silivri Ceza İnfaz Kurumu 104, 288

Sir Andrew Cunningham 27

Sir Charles Little 29

SİV 270

SPAG 268

Spartaco Schergat 27

STAB 50

STANAVFORMED 159, 252, 259

Sualtı Komando Grup Komutanlığı 46,
47, 50, 52, 56, 61

Suat Cengiz Arkan 285

Suavi Gökdel 42, 52, 104

Subutay Alkan 10, 169, 174

Süleyman Mavi 117

Süleyman Tuncer 65, 67, 83

Ş

Şahin Özen 101, 112

Şakir Helvacıoğlu 40, 44, 50

Şemi Ayatar 89, 100

Şenol Değirmenci 101

Şerafettin Özkocabaş 59, 63